

เกิดจากแผ่นดิน แทนคุณแผ่นดิน

ลูกของแผ่นดิน

84 บทเรียนความสำเร็จเพื่อ "พ่อของแผ่นดิน"

ลูกของ แผ่นดิน

84 บทเรียนความสำเร็จของเด็กและเยาวชนไทย
เพื่อ "พ่อของแผ่นดิน"

**“ ... การศึกษาค้นคว้าเพื่อสร้างเสริมและสะสม
ความรู้ ความชัดเจน ในด้านวิชาการอย่างสูง และด้านการ
ใช้ความคิด วิเคราะห์ตามเหตุผลหลักวิชาความถูกต้อง
ผู้มีสติปัญญาซึ่งได้ผ่านการศึกษาระดับนี้ จัดว่าเป็นบุคคล
ที่ทรงคุณธรรม ผู้จะเป็นกำลังสร้างสรรค์ ความเจริญ
มั่นคง ทุกด้านของประเทศอย่างสำคัญต่อไป ”**

(พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยมหิดล
วันพฤหัสบดี 5 กรกฎาคม 2533)

คณะทำงาน

84 บทเรียนความสำเร็จ เพื่อ “พ่อของแผ่นดิน”

ดำเนินการโดย

คณะอนุกรรมการด้านเด็กและเยาวชน

คณะกรรมการการพัฒนาสังคมและกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา

พิมพ์ครั้งแรก

สิงหาคม 2555

สงวนลิขสิทธิ์

คณะกรรมการการพัฒนาสังคมและกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา

ที่ปรึกษา

พลตำรวจโทยุทธนา ไทยภักดี

คุณปิยาภรณ์ มั่นทะจิตร

บรรณาธิการบริหาร

คุณรัตนา กิติกร

จัดทำโดย

มูลนิธิสยามกัมมาจล ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)

จัดทำเนื้อหา ออกแบบ และควบคุมการผลิต

บริษัท คิดค้นคว้าว จำกัด

โรงพิมพ์

สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สารประธานวุฒิสภา

การพัฒนา “เด็กและเยาวชน” ถือเป็นหัวใจของการพัฒนาโครงสร้างทางสังคมของประเทศ ที่สำคัญ การสนับสนุนให้เด็กและเยาวชนได้สำนึก มีกิจกรรมและพื้นที่สำหรับการแสดงความจริงรักภักดีแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลสมัยทรงเจริญพระชนมพรรษา 7 รอบ 5 ธันวาคม 2554 ภายใต้การน้อมนำหลักการทรงงานมาดำเนินกิจกรรมเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงการทดแทนคุณของแผ่นดินในมิติต่างๆ เป็นการสะท้อนถึงการเทิดทูนต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอย่างสูงสุด ผ่านการดำเนินโครงการ “ลูกของแผ่นดิน” ถือได้ว่าเป็นสิ่งดีงามสมควรปลูกฝังจิตสำนึกแห่งความรักของเด็กและเยาวชนต่อแผ่นดินซึ่งเป็นคุณค่าเชิงโครงสร้างของสังคมและแผ่นดินอันจะเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาสังคมและประเทศได้อย่างยั่งยืน

ในนามของวุฒิสภา ขอขอบคุณคณะกรรมการการพัฒนากิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่ดำเนินการและสนับสนุนกิจกรรมดีๆ ที่มีคุณค่าจนทำให้เกิดความสำเร็จเป็นรูปธรรม ทำให้สังคมเกิดการรับรู้ ถึงคุณค่าและส่งผลต่อพลังของความรักปรารถนาดีของเด็กและเยาวชนไทยในการสร้างสังคมและประเทศชาติสืบต่อไป

(พลเอก อีร์เตช มีเพียร)

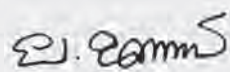
ประธานวุฒิสภา

สารประธานคณะกรรมการการพัฒนาสังคมและกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา

คณะกรรมการการพัฒนาสังคมและกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา ได้ดำเนินโครงการและมีกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติในมหามงคลสมัยทรงเจริญพระชนมพรรษา 7 รอบ 5 ธันวาคม 2554 หลายหลายลักษณะ อาทิ การจัดทำโครงการรวมพลังเยาวชนไทย พลังแห่งแผ่นดิน เทิดไท้องค์ภูมิินทร์ นวมินทร์ มหาราชฯ และโครงการประกวดภาพยนตร์สั้นสำหรับเด็กและเยาวชน หัวข้อ “ลูกของแผ่นดิน” มีผลผลิตที่น่าชื่นชม สมควรเผยแพร่สู่สาธารณชนอย่างกว้างขวาง เพื่อแสดงให้เห็นถึงการรวมพลังเด็กและเยาวชนทั่วประเทศที่มีความจงรักภักดีในชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และพร้อมที่จะเป็น “ลูกของแผ่นดิน” ที่ดี ที่พร้อมใจกันร่วมสร้างสรรค์สังคม และร่วมเป็นพลังสำคัญในการสร้างชุมชน สังคม ให้เป็นสุขอย่างยั่งยืน

หนังสือ “ลูกของแผ่นดิน เกิดจากแผ่นดิน แทนคุณแผ่นดิน : ๘๔ บทเรียนความสำเร็จเพื่อพ่อของแผ่นดิน” เกิดจากการถอดประสบการณ์และการเรียนรู้จากการทำกิจกรรมความดี เฉลิมพระเกียรติในมหามงคลสมัยทรงเจริญพระชนมพรรษา 7 รอบ 5 ธันวาคม 2554 ของเด็กและเยาวชนทั่วประเทศ ทั้งที่อยู่ในรูปแบบของการทำโครงการ “ทำดีเพื่อพ่อ” และการจัดทำภาพยนตร์สั้น ความสำเร็จของกิจกรรมดังกล่าวได้รับความร่วมแรง ร่วมใจ ร่วมประสานความคิดและร่วมมือทำจากหลายส่วนงานที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นคณะอนุกรรมการด้านเด็กและเยาวชน สภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย สื่อคาทอลิกประเทศไทย กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงศึกษาธิการ มูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง และที่สำคัญคือ มูลนิธิสยามกัมมาจล ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการถอดบทเรียนของเด็กและเยาวชนทั้ง 84 บทเรียน คุณค่าของหนังสือเล่มนี้เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงการรวมพลังทำความดีของเด็กและเยาวชนเพื่อถวายแด่องค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอันเป็นที่รักยิ่งของปวงชนชาวไทย โดยน้อมนำแนวทางทั้ง 9 ด้าน มาเป็นพื้นฐานของการทำงานเพื่อสร้างสังคมและประเทศชาติ ให้มีความสุข ความเจริญสงบสุข และร่มเย็นภายใต้พระบารมีของพระองค์สืบต่อไป

(นางยุวดี นิ่มสมบุญ)

ประธานคณะกรรมการการพัฒนาสังคมและกิจการเด็ก เยาวชน
สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา

สารประธานคณะกรรมการด้านเด็กและเยาวชน

ท่ามกลางสังคมที่มีการแข่งขันและเจริญเติบโตในทุกด้าน สังคมมอง “เด็กและเยาวชน” ในภาพลบหลาย ๆ ด้าน ซึ่งแท้จริงแล้วยังมีเด็กและเยาวชนจำนวนมากที่มีศักยภาพ มีความคิดเชิงสร้างสรรค์ มีความรู้สึกและรับผิดชอบต่อสังคมสูง พร้อมทั้งจะเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาชุมชนและสังคม เรื่องราวจากภาพยนตร์สั้นและการถอดประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็ก ๆ และเยาวชน ในหนังสือ **“ลูกของแผ่นดิน เกิดจากแผ่นดิน แทนคุณแผ่นดิน : 84 บทเรียนความสำเร็จเพื่อพ่อของแผ่นดิน”** เป็นภาพที่สะท้อนได้เป็นอย่างดีว่า เด็กและเยาวชนของประเทศทั่วทุกภูมิภาค มีพลังเชิงสร้างสรรค์และรับผิดชอบต่อสังคม สมควรได้รับการสนับสนุนเพื่อให้เด็กและเยาวชนเหล่านั้นเติบโตภายใต้ความรับผิดชอบและการมีส่วนร่วมในการสร้างสังคมและประเทศชาติของตนเองให้เจริญก้าวหน้าในด้านต่างๆ ต่อไป

(พลตำรวจโท ยุทธนา ไทยภักดี)
ประธานคณะกรรมการด้านเด็กและเยาวชน

สารบัญ

สารปรธานวุฒิสภา

สารปรธานคณะกรรมการการพัฒนาสังคมและกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา

สารปรธานคณะกรรมการด้านเด็กและเยาวชน

บทนำ

กิจกรรมส่งเสริมศาสนาวัฒนธรรมและประเพณี

• เล่นน้ำปลอดภัย...ไร้แอลกอฮอล์ สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดมหาสารคาม	12
• เข้าวัด “ทำดี” ทำได้ทันที ไม่ต้องรอ สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดปราจีนบุรี	14
• “สร้างฝัน” สานต่อภูมิปัญญา สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดกำแพงเพชร	17
• ภูไท...ใจอาสา สภาเด็กและเยาวชนอำเภอเรณูนคร จังหวัดนครพนม	20
• ผู้ยึดโดยซอเย เปิงไล่ละอ่อนน้อย ตีโงะศิลป์ตัวเมือง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาเชียงราย	22
• สานต่อสิ่งดี ๆ เพื่อชุมชน โรงเรียนโพธิ์นาถ จังหวัดนครพนม	25
• หนึ่งใจไฟทำดี พุทธชนันต์เฉลิมราช โรงเรียนภูซางวิทยาคม จังหวัดพะเยา	27
• พันภูมิปัญญา...พันตัวตนคนเมืองแพร่ สภาเด็กและเยาวชนตำบลช่อแฮ จังหวัดแพร่	29
• เมื่อเยาวชนก่อการดี สภาเด็กและเยาวชนอำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว	31
• อาสา “สร้าง” สุขให้ชุมชน โรงเรียนเรณูนครวิทยานุกูล จังหวัดนครพนม	33

กิจกรรมส่งเสริมความกตัญญู ซื่อสัตย์ และประหยัด

• เด็กไทยโตไป “ไม่โกง” สภาเด็กและเยาวชนตำบลโคกใหญ่ หรเทพ อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี	36
--	----

กิจกรรมการทำดีเพื่อพ่อ ต่อด้านยาเสพติด อบายมุข และการคอร์รัปชัน

• ผมรู้จักคำว่า “เสียสละ” มากขึ้น สภานักเรียนโรงเรียนคลองเคียนราษฎร์รังสรรค์	40
• เริ่มที่ “ต้น” ชวนรณรงค์ทำดีต้านภัยยาเสพติด สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดฉะเชิงเทรา	43
• To Be คนไกล สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดพังงา	45
• เรียนรู้ “ภัยยาเสพติด” กันไว้ดีกว่าแก้ สภาเด็กและเยาวชนตำบลเกาะพระทอง จังหวัดพังงา	48
• พระราชกรณียกิจ...กำลังใจของการทำ “ดี” สภาเด็กและเยาวชนอำเภอศรีวิไล จังหวัดบึงกาฬ	50
• ทุเรียนกวนแก้ภัยยาเสพติด สภาเด็กและเยาวชนอำเภอเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส	52
• หิงห้อยนำทางสู่แสงสว่าง สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดพังงา	54
• สัญญาชนะภัยใจ โรงเรียนวัดกระบังมั่งคณาราม จังหวัดพิษณุโลก	57

กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม

• น้อมนำคุณธรรมใส่ใจผู้สูงอายุ โรงเรียนบ้านท่าเลื้อนสามัคคี จังหวัดนครราชสีมา	60
• ถึง “คิว” ทำความดี สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดจันทบุรี	62
• เยาวชนรุ่นใหม่ใส่ใจผู้สูงอายุ โรงเรียนบ้านหัวริน จังหวัดเชียงใหม่	65
• ทำดี...มีสุข สภาเด็กและเยาวชนอำเภอละแม จังหวัดชุมพร	67
• นิทานคุณธรรม คาราวานความดี สิ่งดี ๆ จากพี่สู่น้อง โรงเรียนบ้านวังยวน จังหวัดนครศรีธรรมราช	70
• จิตอาสา...จากเศษวัสดุ สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดสุโขทัย	72
• วัยรุ่น วัยใส ไม่ท้อก่อนวัย ห่างไกลแม่วัยเยาว์ สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดปัตตานี	74
• กิจกรรมทำให้ “ท้อป” กว้างขึ้น! สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดเลย	76

สารบัญ

กิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม

• พิจิตร...น่าอยู่ สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดพิจิตร	80
• ผู้ให้ร่วมใจ...ผู้รับเบิกบาน สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดระยอง	82
• เรียนรู้รากเหง้า เท้าตันสังคม เพื่อชุมชนเป็นสุข สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดกาฬสินธุ์	85
• น้ำท่วมใหญ่...โอกาสของ “น้ำใจ” สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดปทุมธานี	87
• เยาวชนจิตอาสาพัฒนาบ้านเกิด สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดยโสธร	90
• “ปานตะวัน” แสงแห่งความคิด สภาเด็กและเยาวชนอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ	92
• จากเด็กติด “เกม” สู่ นัก “กิจกรรม” สภาเด็กและเยาวชนอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี	95
• ปฏิบัติการ “ลดทุกข์” สร้าง “สุข” สภาเด็กและเยาวชนอำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช	98
• โครงการร่วมใจสร้างสรรค์ปันรักให้สังคม เครือข่ายเยาวชนสร้างเสริมสุขภาพสิ่งแวดล้อม จังหวัดสตูล	100
• ระดมรัก...ช่วยน้ำท่วม สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดเพชรบุรี	103
• รู้รักแผ่นดินไทย...สานสายใยคนพลัดถิ่น โรงเรียนสรรพวิทยาคม จังหวัดตาก	105
• “เปิดหัวใจด้วยรัก” สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงราย	107
• ละครสอนน้อง สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดสตูล	110
• น้ำท่วมบ้าน...แต่ไม่ท่วมใจ สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดอ่างทอง	113

กิจกรรมส่งเสริมระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

• “ฝัน” ของนักประชาธิปไตยวัยเยาว์ สภาเด็กและเยาวชนตำบลสระบุรี จังหวัดพังงา	116
• เยาวชนคนรุ่นใหม่ “หัวใจ” จิตอาสา สภาเด็กและเยาวชนอำเภอกลองหาด จังหวัดสระแก้ว	118

กิจกรรมการทำดีเพื่อพ่อ ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ และงานวิชาการ

• ช่วงละอ่อนเชียงใหม่ สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่	122
• ถนนเด็กयोग สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดระยอง	124
• ปัน “ความรู้” สู่ น้อง สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดสุราษฎร์ธานี	126
• “กู้ข้อมูล” ความสุขจากการ “ให้” สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดจันทบุรี	129
• ผสานพลัง “สร้างเครือข่าย” เยาวชนภาคกลาง สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดกาญจนบุรี	132
• สอนเด็กให้ “คิดเป็น” สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดนครศรีธรรมราช	134
• สวนสนุก สุขเต็มเต็ม มหาวิทยาลัยขอนแก่น	137
• ถ่านอัดแท่งจากเศษตะเกียบ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง	140
• กล้าใหม่ ข้าวไทยเพื่อชุมชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสกลนคร	143
• เก้าแก่น้อยร้อยเรียงฝันปันรอยยิ้ม มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์	146
• Santor Let's Stay มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	149
• เพราะรักและศรัทธาในความคิด สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดตรัง	152
• เกมเสริมสร้างพัฒนาการการเรียนรู้เด็กออทิสติก มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี	155
• ปฏิบัติการ “เร่” ชายฝัน สภาเด็กและเยาวชนอำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว	157
• ค่ายเต็มฝัน...ต้นน้องสู่โลกกว้าง สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดนครพนม	160

สารบัญ

กิจกรรมส่งเสริมและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

• คีน “ป่า” ให้ “ช้าง” สภาเด็กและเยาวชนอำเภอแก่งหางแมว จังหวัดจันทบุรี	164
• “ป้ายสี ทำดี” วิถีคิดดี ๆ ที่ไม่มีในบทเรียน สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดระยอง	167
• ขึ้นภูตูป่า ศึกษาธรรมชาติ พัฒนาชุมชนอำเภอเสนางคนิคม จังหวัดอำนาจเจริญ	170
• เยาวชนรักษ์หาดสีขาว สภาเด็กและเยาวชนตำบลเกาะยาวใหญ่ จังหวัดพังงา	172
• คีนความเขียวขจีให้แผ่นดิน สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดพัทลุง	175
• ลมหายใจ...ของแหลมงอบ สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดตราด	178
• จาก Green Club สู่ Green Carbon สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดชลบุรี	181
• ปลุกป่า ปลุกคน สภาเด็กและเยาวชนตำบลสวี อำเภอสวี จังหวัดชุมพร	184
• รวมพลัง “เทอร์โบ” รวมอนุรักษ์ทะเลไทย สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดจันทบุรี	187
• พลังแห่ง “ความดี” เปลี่ยนแปลงโลกนี้ได้ สภาเด็กและเยาวชนอำเภอบ้านค่าย จังหวัดชุมพร	190
• “เด็กช่าง” หัวใจไม่ช่างมัน สภาเด็กและเยาวชนอำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง	193
• ห้องเรียนสีเขียว สภานักเรียนโรงเรียนบางละมุง จังหวัดชลบุรี	195
• ตักกล้าแผ่นดิน สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดตรัง	197
• เยาวชนพิทักษ์รักษ์ป่าชายเลน สภาเด็กและเยาวชนอำเภอละงู จังหวัดสตูล	200
• ปลุกป่า...ปลุกจิตสำนึก สร้างชุมชนยั่งยืน สภาเด็กและเยาวชนอำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว	203

กิจกรรมเกิดทุนสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

• เมื่อการทำความดีต้องมี “พยาน” โรงเรียนตากพิทยาคม จังหวัดตาก	206
• “ลูกของแผ่นดิน” เวอร์ชัน จิตรลดา โรงเรียนจิตรลดา กรุงเทพมหานคร	208
• “เมมโมรี่” ความทรงจำจาก “หัวใจ” มหาวิทยาลัยศรีปทุม	210
• “up to you ขอแค่เธอคิด” โรงเรียนเพชรพิทยาคม จังหวัดเพชรบูรณ์	212
• “รอยยิ้มของพ่อ” โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต	215
• รู้รักสามัคคี ทำความดีตามรอยพ่อ สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดหนองบัวลำภู	217
• ป่าของพ่อ – ลูกของแผ่นดิน โรงเรียนวัดทรงธรรม จังหวัดสมุทรปราการ	219
• “ในความแตกต่าง มีความสามัคคี” โรงเรียนเซนต์ดอมินิก	221
• “ฟ้าได้ให้ น้องได้ยิ้ม” ถวายแด่แม่ของแผ่นดิน สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดกระบี่	224
• “ลงแขก” ทำดีถวายพ่อหลวง สภาเด็กและเยาวชนตำบลคำโตนด อำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี	227
• เขียน “แผ่นดิน” ด้วย “หัวใจ” สภาเด็กและเยาวชนอำเภอจังหวัดสระแก้ว	229

บทนำ

โครงการรวมพลังเยาวชนไทย พลังแห่งแผ่นดิน
เกิดใต้ท้องฟ้าภูมิินทร์ นวมินทร์มหาราชา
เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธี
มหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ 5 ธันวาคม 2554

คณะกรรมการการพัฒนาสังคมและกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส ร่วมกับ คณะกรรมการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน สิทธิเสรีภาพและการคุ้มครอง ผู้บริโภค วุฒิสภา และสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย จัดทำโครงการรวมพลังเยาวชนไทย พลังแห่งแผ่นดิน เทิดไท้องค์ภูมิินทร์ นวมินทร์มหาราชา เฉลิมพระเกียรติในมหามงคลสมัยทรงเจริญพระชนมพรรษา 7 รอบ 5 ธันวาคม 2554 ซึ่งเป็นโครงการที่แสดงออกถึงพลังที่สร้างสรรค์ของเด็กและเยาวชนในการเรียนรู้และพัฒนาประเทศชาติโดยการน้อมนำหลักการทรงงานและพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว 9 ด้าน ซึ่งการดำเนินโครงการและกิจกรรมของเด็กและเยาวชนทั่วประเทศดังกล่าวเป็นสิ่งที่มีความสำคัญค่า สมควรที่จะมีการถอดบทเรียน ประสพการณ์และการเรียนรู้เพื่อเผยแพร่และสร้างแรงบันดาลใจให้กับเด็กและเยาวชนของประเทศต่อไป ดังนั้นจึงได้เกิดการถอดบทเรียนโดยนำประสพการณ์และการเรียนรู้ที่อยู่ในตัวของเด็กและเยาวชนออกมาให้เกิดการรับรู้อย่างกว้าง ขวางเพื่อสื่อสารและถ่ายทอดประสพการณ์และการเรียนรู้ และเป็นแรงบันดาลใจให้เด็กและเยาวชนของประเทศต่อไป

คณะทำงานถอดบทเรียน ประสพการณ์และการเรียนรู้ได้ชักชวนให้เด็กและเยาวชนจากทั่วทุกภูมิภาคใช้กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และถอดบทเรียน ประสพการณ์และการเรียนรู้จากเรื่องเล่าออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร และจัดทำเป็นรูปเล่มออกมาเป็นหนังสือ “ลูกของแผ่นดิน เกิดจากแผ่นดิน แทนคุณแผ่นดิน: 84 บทเรียนความสำเร็จเพื่อพ่อของแผ่นดิน” ดังรายละเอียดที่ปรากฏต่อไปนี้

กิจกรรมการทำดีเพื่อพ่อ
ส่งเสริมศาสนา
วัฒนธรรมและประเพณี

เล่นน้ำปลอดภัย...ไร้แอลกอฮอล์

สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดมหาสารคาม

ภาพหญิงสาวแรกเริ่ม เพิ่งพ้นวัยประถมมาหมาดๆ สวมเสื้อบางเผยให้เห็นเนื้อสาว โยกย้ายสายสะพายทำมกลางสงครามน้ำ และอากาศร้อนระอุในเดือนเมษายน ขณะที่พ่อค้าแม่ขายต่างยืมแก้มปริ เมื่อน้ำเมาหลากสีชายตีเป็นเทน้ำเทท่า เหตุเพราะถูกยกให้เป็น “เครื่องมือ” เพิ่มดีกรีความมันส์อย่างไร้สติของวันที่คนไทยในอดีตเชื่อว่าเป็นประเพณีที่งดงาม

ฮักแพงประเพณี

แม้จะเห็นภาพดังกล่าวจนชินตา แต่ไม่ได้หมายความว่าคนไทยทุกคนจะยอมรับได้กับประเพณีอันงดงามที่กำลังถูกกลืนด้วยค่านิยมตามแบบของวัยรุ่นในปัจจุบัน อย่างน้อยก็มีวัยรุ่นกลุ่มหนึ่งที่ลุกขึ้นมารวมตัวกันในนาม “คณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดมหาสารคาม” เพื่อปฏิบัติการพลิกฟื้นประเพณีสงกรานต์ให้กลับมามีคุณค่าอีกครั้ง

โครงการ “มหาสารคามร่วมใจ เล่นน้ำปลอดภัย ไร้แอลกอฮอล์” ก่อกำเนิดขึ้นในปี 2553 ด้วยการผลักดันของคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดมหาสารคาม มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทุกคนโดยเฉพาะวัยรุ่นในจังหวัดมหาสารคาม “ตระหนัก” ถึงการสืบสานประเพณีสงกรานต์ด้วยวิธีที่เหมาะสม โดยการงดดื่มแอลกอฮอล์ทุกชนิด และเล่นน้ำอย่างสุภาพ ตลอดจนรณรงค์ให้ปะพรมแป้งบนใบหน้าหญิงสาวอย่างสุภาพอ่อนโยน งดการนุ่งน้อยห่มน้อย ด้วยเล็งเห็นว่าเด็กและเยาวชนควรได้รับการปลูกฝังค่านิยมที่ดีงามของไทย เพราะพวกเขาเหล่านั้นต้องเติบโตเป็นผู้ใหญ่เพื่อทำหน้าที่พัฒนาจังหวัดมหาสารคามและประเทศไทยในอนาคต

“นิกกี้” ณัฐฉิ แก้วบุญตา ประธานสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดมหาสารคาม แกนนำคนสำคัญเล่าถึงเหตุผลที่ทำให้เกิดโครงการเพื่อสืบสานประเพณีไทยว่า

“เราทราบดีที่จะให้ภาพผู้หญิงเต้นโคโยตี้และภาพวัยรุ่นดื่มแอลกอฮอล์ทะเลาะวิวาทกันในงานประเพณีไทย วัยรุ่นบางคน

ดื่มเหล้าจนขาดสติทำให้เกิดอุบัติเหตุ สร้างความเสียหายให้กับผู้อื่นถึงขั้นเสียชีวิต เราเน้นย้ำให้เยาวชนเห็นความสำคัญและปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม อีกทั้งยังเป็นการลดอุบัติเหตุและลดอาชญากรรมจากการดื่มแอลกอฮอล์ รวมทั้งสืบสานประเพณีไทยให้อยู่คู่ลูกหลานชาวไทยสืบไป”

“รางวัล” ของคนเล็กเหล่า

เมื่อถึงเทศกาลสงกรานต์ ถนนศรีสวัสดิ์ดำเนิน ถนนสายหลักของจังหวัดมหาสารคามจะถูกงดการสัญจรเป็นระยะเวลา 3 วัน เพื่อใช้เป็นพื้นที่จัดงานสงกรานต์ประจำปี มีหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนร่วมใจกันจัดแสดงสินค้าและกิจกรรมมากมาย อาทิ การจัดทำอุโมงค์น้ำซึ่งถือเป็นเอกลักษณ์งานสงกรานต์ของจังหวัดมหาสารคาม การแสดงหมอลำพื้นบ้าน การซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าพื้นเมือง รวมทั้งการจัดกิจกรรม “รางวัลของคนเล็กเหล่า” ที่จัดขึ้นโดยสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดมหาสารคาม เพราะเห็นว่าแอลกอฮอล์เป็นชนวนสำคัญที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุ การทะเลาะวิวาท และอาชญากรรม

“โดยปกติเราจะมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมสงกรานต์ปลอดภัยก่อนการจัดงาน 1 เดือน ผ่านช่องเคเบิลท้องถิ่นและสถานีวิทยุ ซึ่งชาวมหาสารคามและจังหวัดใกล้เคียงจะทราบกันดีว่าห้ามนำแอลกอฮอล์เข้ามาในงานโดยเด็ดขาด ฉะนั้นเมื่อถึงวันจริงหากมีผู้ถือเหล้าเข้ามาในงาน แต่มีความประสงค์อยากเข้าร่วมงานเราจะให้นำเหล้าขวดนั้นมาแลกกับของที่ระลึกที่เรามีอยู่ เช่น หมวก เสื้อยืด กระเป๋า น้ำอัดลม กระติกน้ำ ตู๊กตา เป็นต้น ซึ่งที่ผ่านมาได้รับความร่วมมือจากผู้เข้าร่วมงานเป็นอย่างดี”

สำหรับกิจกรรมดีๆ เช่นนี้ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ทุกครั้ง และในปีนี้ก็ได้รับการสนับสนุนเช่นเคย นอกจากนี้ยังได้รับการสนับสนุนทุนจากเทศบาลเมืองมหาสารคาม สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พมจ.มหาสารคาม) โรงพยาบาลจังหวัดมหาสารคาม และสาธารณสุขจังหวัด ที่สำคัญคือการร่วมมือร่วมใจอย่างดีของคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดมหาสารคาม ทั้ง 21 คน และคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนระดับอำเภอ กว่า 13 อำเภอ ผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนมาร่วมทำกิจกรรมตลอด 3 วัน พวกเขาเน้นย้ำว่า การเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นในเวทีการประชุมระดับจังหวัดจากผู้ใหญ่ใจดีทำให้พวกเขามีแรงใจในการทำงานจิตอาสาต่อไป

เงินไม่มา...งานไม่เดิน

ประธานสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดมหาสารคามยอมรับว่าอุปสรรคด้านการเงินมีผลกระทบกับการดำเนินงาน ทำให้การบริหารโครงการไม่ราบรื่นเท่าที่ควร แต่พวกเขาพยายามหาทางแก้ไขด้วยการจัดตั้ง “กองทุนพัฒนาสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดมหาสารคาม” โดยขอความอนุเคราะห์และสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานราชการ รวมทั้งองค์กรภาคเอกชนในจังหวัด

“เมื่อเราประสบปัญหาด้านการเงินบ่อยครั้ง เราจึงประชุมหารือกัน เห็นตรงกันว่า จะไม่รอเงินจากภาครัฐอย่างเดียว เพราะเข้าใจว่ารัฐต้องบริหารงานหลายภาคส่วน การจัดสรรงบประมาณจึงล่าช้ากว่ากำหนด เกิดผลกระทบกับการทำงานหลาย ๆ โครงการ ดังนั้นพวกเราจึงจัดตั้งกองทุนพัฒนาสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดมหาสารคามขึ้น ซึ่งจัดตั้งมา 1 ปีแล้ว โดยได้รับเงินสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐในจังหวัด เช่น อบจ. สถานีตำรวจ สาธารณสุข เทศบาลเมืองฯ ได้มากได้น้อยรวมกันเป็นงบประมาณกลาง เพื่อบริหารโครงการให้เกิดความต่อเนื่อง เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนในจังหวัดมหาสารคาม”

การทำงานด้วยความมานะ บากบั่น พุ่มเท แรงกายแรงใจ เพื่อพี่น้องชาวมหาสารคาม และการทำตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีต่อเด็กและเยาวชนคนอื่น ๆ เหล่านี้ ไม่ใช่เพราะหวังเพียงชื่อเสียงหรือเงินทอง แต่พวกเขาเคียวกร่างงานหนักและยืนยันว่าจะทำงานจิตอาสาต่อไป เพียงเพราะต้องการเปลี่ยนภาพงานสงกรานต์ที่เห็นจนชินตาในปัจจุบันให้กลายเป็นงานประเพณีสงกรานต์พันธุ์ไทยอย่างสมบูรณ์ เจกเช่นอดีตอีกครั้ง

นายณัฐวุฒิ แก้วบุญตา

ประธานสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดมหาสารคาม

โทรศัพท์ 089-944-4657

E-mail: Nickylovetoyou@gmail.com

เข้าวัด “ทำดี” ทำได้ทันที ไม่ต้องรอ

สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดปราจีนบุรี

วัด สถานที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา และที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจ หากใครมีความรู้สึกไม่สบายใจก็มักจะหาโอกาสเข้าวัดปฏิบัติธรรมและทำบุญตามความเชื่อที่ยึดถือกันมาช้านานของชาวพุทธ แต่ถ้าสถานที่อย่างวัด เต็มไปด้วยเศษขยะ เศษใบไม้ กำแพงที่มีรอยขีดข่วน เก้าอี้ชำรุด ย่อมทำให้วัดแลดูมัวหมอง ไม่เหมาะกับการเป็นสถานที่อันศักดิ์สิทธิ์อีกต่อไป

“การทำความสะอาดวัด” จึงเริ่มขึ้น จริงๆ แล้วภารกิจนี้อาจไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับเยาวชนคนหนึ่งเลย แต่เมื่อเขาเดินผ่านวัดมองเห็นกำแพงเก่า เห็นใบไม้ร่วง สิ่งเหล่านี้ทำให้เขาต้องลุกขึ้นมาทำอะไรสักอย่างเพื่อศาสนาประจำชาติที่เขานับถือ

“จุดเปลี่ยน” ชีวิตของเด็ก ม.ปลาย

ย้อนไปเมื่อหลายปีก่อน **“เด็กชาย”** ที่เพิ่งจะก้าวย่างมาใช้นามหน้าว่า **“นาย”** หมดๆ ในวัยสิบหกปีคนหนึ่ง เขายังเรียนอยู่ในโรงเรียนวัดศรีมโหสถ ตำบลโคกปึก ซึ่งเป็นตำบลเล็กๆ ตำบล

หนึ่งของอำเภอสรีมโหสถ จังหวัดจันทบุรี ความคิดในวัยนี้ของเขาคือ การเรียนในห้องเรียนและกลับมาเล่นที่บ้านอย่างสนุกสนาน สิ่งเหล่านั้นวนเวียนอยู่ในชีวิตประจำวันของเขามาตลอด

“วา” ศิวกศักดิ์ สุขสันต์ บอกเล่าถึงช่วงวัยก่อนที่จะมาร่วมทำกิจกรรมกับสภาเด็กและเยาวชนอำเภอสรีมโหสถ จังหวัดจันทบุรีว่า อดีตเขาก็เป็นเด็กธรรมดาที่ไม่ได้มีความคิดไกลไปจากตัวเอง มีชีวิตประจำวันเหมือนเด็กทั่วไป จนกระทั่งวันหนึ่ง **“จุดเปลี่ยน”** ในชีวิตของเขาก็มาถึงเมื่อได้รับการชักชวนจากอาจารย์และรุ่นพี่ในโรงเรียน บอกกับความสนใจของเขาที่อยากเปลี่ยนชีวิตประจำวันให้มีสีสันขึ้น ด้วยการเข้าร่วมกิจกรรมค่ายผู้นำเยาวชนระดับตำบล

“แม้จะเป็นเด็กที่ไม่ได้ทำกิจกรรมอะไรมากมาย แต่เมื่ออ่านรายละเอียดของค่ายแล้ว ผมรู้สึกสนใจเนื้อหาที่จะได้รับหากมาเข้าค่ายครั้งนั้น เหมือนเขาจะทำให้เราเปลี่ยนแปลงได้ และผมก็อยากรู้ว่าผมจะเปลี่ยนตัวเองได้จริง ๆ หรือเปล่า”

เนื้อหาที่ **“วา”** บอกว่ามีสาระและมีวัตถุประสงค์คือ เป็นค่ายที่สนับสนุนให้เยาวชนทำหน้าที่เป็นผู้นำทางด้านความคิด ทักษะคิด

และบุคลิกภาพ รู้จักการแบ่งปัน มีความสามัคคี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีน้ำใจต่อผู้อื่น รู้จักพัฒนาและเห็นคุณค่าของตนเอง รวมทั้งใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ห่วงใยอาสาสมัคร และสอนให้กล้าคิด กล้าแสดงออกด้วยการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นตนเอง

โดยเฉพาะวัตถุประสงค์ท้ายสุดคือ การพัฒนาท้องถิ่น ทำให้ “วา” สนใจและอยากมีส่วนร่วมร่วมกับค่ายในครั้งนั้นทันที

คนรุ่นใหม่ เปิดประตูเข้าวัด

“วา” เล่าอีกว่า เมื่อผ่านการเข้าค่ายในครั้งนั้นทำให้มุมมองในชีวิตของเขาค่อยๆ เปลี่ยนแปลงไป สิ่งแรกที่เห็นได้ชัดคือ ความตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อส่วนรวมและอยากมีส่วนร่วมช่วยเหลือท้องถิ่นตนเอง

“มองเข้าไปในวัดใกล้บ้าน เห็นใบไม้ร่วงเต็มลานวัด เนื่องจากพระท่านมีกิจของสงฆ์และต้นไม้มีมากไม่สามารถกวาดได้ทั้งหมด เราก็อยากช่วย กลับมาคิดว่าควรทำอะไรสักอย่างเพื่อให้วัดอันสงบร่มเย็น กลับมาน่ามองมากขึ้น”

จากจุดประกายความคิดนี้เองทำให้ “วา” และเพื่อนๆ ในสถานศึกษา กลับมาคิดโครงการ **รวมพลคนบำรุงพุทธศาสนา** ที่ได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดและสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดจันทบุรี

“โดยส่วนตัวผมมีความคิดว่าวัดเป็นศาสนสถาน เป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของคน ถ้าเราเข้ามาเห็นวัดไม่สะอาด เต็มไปด้วยใบไม้และขยะ คนเข้ามาเห็นอาจไม่สบายใจ สภาพจิตใจที่ควรจะสงบก็มัวหมองลง จึงเกิดความคิดที่อยากทำให้วัดสะอาดมากขึ้น อย่างน้อยก็เริ่มต้นที่ตัวเราเองลงมือทำก่อนและทำได้ทันที ทำแล้วรู้สึกสบายใจ นั่นคือสิ่งที่ได้รับจากการทำความดี”

ลงพื้นที่ทำงาน “สอนใจ สอนตน”

กระบวนการทำงานของโครงการนี้เริ่มขึ้น โดย “วา” และเพื่อนๆ รวบรวมสมาชิกจากโรงเรียนต่างๆ ทั่วจังหวัดปราจีนบุรี เน้นไปที่เด็กและเยาวชนที่สนใจทำกิจกรรมจริง ๆ เพราะเป็นงานหนัก ต้องลงพื้นที่กวาดลานวัด ทาสีกำแพงวัด ความสะอาดห้องน้ำ หากไม่ใช่คนมีใจอยากทำจริงแล้วอาจต้องร้องยี้กับกลิ่นไม่พึงประสงค์ได้

“พวกเราเลือกพื้นที่ในวัดแก้วพิจิตรเป็นที่ทำกิจกรรม เนื่องจากสะดวกต่อการทำงานที่สามารถเดินทางมาทำงานได้อย่างเต็มที่”

วัดแก้วพิจิตรเป็นวัดสำคัญแห่งหนึ่งของจังหวัดปราจีนบุรี พระอุโบสถเป็นสถาปัตยกรรมร่วมสมัยที่ผสมผสานกันอย่างสวยงาม ทั้งยังเป็นแหล่งความรู้ซึ่งอุดมไปด้วยร่องรอยทางประวัติศาสตร์และโบราณคดี เป็นศูนย์รวมจิตใจในการเผยแพร่พุทธศาสนาคำสั่งสอนของพระพุทธองค์ รวมถึงเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่สำคัญของจังหวัดปราจีนบุรีอีกด้วย

“เมื่อลงพื้นที่ทำงานในวัดแห่งนี้ พวกเรามีการแบ่งหน้าที่กันทำงานอย่างชัดเจน โดยผมจะเป็นทั้งคนมอบหมายงานและลงมือปฏิบัติด้วย เนื่องจากสมาชิกในโครงการมีอยู่เพียงสิบกว่าคน แต่ทุกคนต่างพร้อมใจกันทำงานทั้งช่วยกันกวาด เช็ดถู ขัดห้องน้ำ ทาสี

จนวัดสะอาดและดูดีขึ้นถนัดตา กิจกรรมนี้เหมือนเป็นการทำความสะอาดจิตใจเราไปด้วยพร้อมๆ กัน”

“วา” เล่าอีกว่า กิจกรรมนี้ได้ทั้งพลังใจและพลังกายจากบรรดาผู้ใหญ่จิตอาสาเข้ามาช่วยกัน โดยเฉพาะอาจารย์จากโรงเรียนศรีมโหสถ เมื่อทำกิจกรรมเสร็จสิ่งแรกที่เขารู้สึกคือ ความภูมิใจที่มีส่วนร่วมทำให้วัดสะอาด ส่วนชาวบ้านเมื่อเข้ามาในวัดเขาก็ชมกันว่าวัดสะอาดขึ้น คิดว่าน่าจะมีส่วนชักจูงให้คนเข้าวัดเพิ่มขึ้น

“จุดวัดใจ” สู่การเปลี่ยนแปลง

แม้จะประสบความสำเร็จในการทำงานนี้ แต่ “วา” บอกว่าเขาไม่คิดว่าวัยสิบหกปีของเขาจะต้องมาเรียนรู้การทำงานกลุ่มกับคนหลากหลายวัย ทำให้ต้องฝ่าฟันปัญหาต่างๆ มากมาย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของเวลาว่างที่ไม่ตรงกัน และการแบ่งเวลาเรียนกับการทำกิจกรรมให้เหมาะสม

“ถามว่าท้อไหม ก็ท้อเหมือนกัน เพราะเหนื่อย แต่สิ่งที่ทำให้รู้สึกว่าการท้อของเรามันน้อยนิด คือเมื่อเราได้เห็นพระราชกรณียกิจของในหลวงผ่านสื่อต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นทีวี หนังสือพิมพ์ เห็นพระองค์ท่านเดินบุกป่าไปในถิ่นทุรกันดาร เราแค่มาทำความสะอาดวัดก็ยังไม่ได้เศษเสี้ยวของพระองค์ท่าน ทำให้คิดได้ ความท้อก็หายไป”

นอกจากนี้เขายังเปลี่ยนแปลงตัวเองไปในทางที่ดีมากขึ้น เช่น จากที่เคยอารมณ์ร้อน ก็เปลี่ยนไปใจเย็นมากขึ้น เนื่องจากต้องทำงานกับคนหลายวัย รู้ว่าไม่มีใครได้ตั้งใจเราทั้งหมด รวมถึงความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเองและเผื่อแผ่ความรับผิดชอบต่อผู้สังคมที่ตนอยู่ด้วย

ขณะนี้ “วา” ศึกษาอยู่ในคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ และนักศึกษากฎหมายคนนี้ยังบอกว่า แม้วันนี้เขาจะไม่ได้กลับไปทำงานในสภาเด็กและเยาวชนที่จันทบุรีเนื่องจากมีภารกิจด้านการเรียน แต่ประสบการณ์ช่วงชีวิตขณะนั้นก็หล่อหลอมทั้งความคิด จิตสำนึกที่ดี และเป็นช่วงชีวิตที่มีคุณค่าต่อส่วนรวมอย่างแท้จริง

นายศิวาศักดิ์ สุขสันต์

สมาชิกสภาเด็กและเยาวชน จังหวัดปราจีนบุรี

โทรศัพท์ 080-834-4140

E-mail : darklord_9253@hotmail.com

“สร้างฝัน” สานต่อภูมิปัญญา สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดกำแพงเพชร

เด็กและเยาวชนควรได้รับการเอาใจใส่ เพื่อให้พวกเขาเติบโตเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ การหา “พื้นที่” ให้พวกเขาได้เล่น ทำกิจกรรม ย่อมช่วยเสริมสร้างพัฒนาการทั้งด้านร่างกายและจิตใจ “พื้นที่เล็กๆ” สำหรับเด็กและเยาวชนจึงเกิดขึ้นและมีความสำคัญ เพื่อให้พวกเขาได้รวมตัวกันใช้เวลาว่างอย่างสร้างสรรค์ อาทิ การสานต่อภูมิปัญญาอย่างกิจกรรมฝึกมวยไทย การแกะสลักหนังสัตว์เป็นรูปต่างๆ ฯลฯ ตัวอย่างกิจกรรมเหล่านี้ย่อมเป็นประโยชน์ต่อทั้งผู้ฝึกฝนและยังช่วยสืบสานมรดกทางวัฒนธรรมไม่ให้สูญหาย

เปิด “พื้นที่เล็กๆ” ใกล้บ้าน

“เบื่อจังเลย ว่างแล้วไม่มีอะไรทำ” เป็นเสียงบ่นจากน้องๆ เยาวชนในโรงเรียนบึงระหานวิทยา จังหวัดกำแพงเพชร จนกระทั่งมีสาวน้อยคนหนึ่งมาพูดคุยกับประโยคนี้อย่างเป็นที่มาของการทำภารกิจอันยิ่งใหญ่ในชีวิตของเด็กมัธยมศึกษา

“น้่ม” กมลวรรณ ศรีสุข สาวน้อยจากโรงเรียนบึงระหานวิทยา เล่าถึงการเข้ามาทำกิจกรรมที่นอกเหนือจากการเรียนและเป็นกิจกรรมเพื่อสังคมว่า เธอเป็นนักกิจกรรมตัวจริงจนได้รับเลือกให้เป็นรองประธานนักเรียน เพราะรักการทำงานกิจกรรมและชอบช่วยเหลืองานต่างๆ ของโรงเรียนมาตลอด อาจารย์เห็นว่าเธอมีคุณสมบัติเหมาะสม จึงส่งเธอมาคัดเลือกผู้นำเยาวชนระดับอำเภอ จนสามารถผ่านการคัดเลือกเข้ามาเป็นตัวแทนของสภาเด็กและเยาวชนอำเภอบึงสามัคคีได้ และนี่เองที่ทำให้เธอมีโอกาสได้เข้ามาทำงานร่วมกับสภาเด็กและเยาวชนตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา และเธอก็ไม่ทำให้ผิดหวัง เมื่อเธอระดมความคิดกับเพื่อนๆ ว่าจะต้องทำอะไรเพื่อสังคมโดยเริ่มต้นในพื้นที่บ้านเกิดของพวกเขา

“เห็นน้องๆ บ่นว่าไม่รู้จะทำอะไรหลังเลิกเรียนหรือวันหยุด เสาร์อาทิตย์ บ้านเราน่าจะมีรวมตัวกันเพื่อทำอะไรให้เกิดประโยชน์ได้บ้าง”

ได้ยินเช่นนั้น “น้่ม” ไม่รอช้า โครงการพื้นที่สร้างสรรค์สำหรับเด็กและเยาวชน ตำบลระหาน อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร จึงเกิดขึ้นด้วยการระดมความคิดทั้งจากเด็กๆ โรงเรียน

บึงระหานวิทยา และผู้ใหญ่ใจดีจากกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ผู้สนับสนุนสภาเด็กและเยาวชนให้มาทำกิจกรรมครั้งนี้

“พวกเราพยายามหาสถานที่ในการทำกิจกรรม จนได้พื้นที่ในโรงเรียนบึงระหานวิทยาและพื้นที่ในเทศบาลตำบลระหาน อำเภอบึงสามัคคีซึ่งผู้ใหญ่ท่านให้พื้นที่พวกเรามาารวมตัวกันทำกิจกรรม สาเหตุที่เลือกที่นี่เพราะใกล้บ้านของน้องๆ ทำให้เดินทางสะดวก”

เปิดพื้นที่สร้างสรรค์...สานต่อภูมิปัญญา

เมื่อพื้นที่สร้างสรรค์เกิดขึ้นก็ได้รับความสนใจจากเด็กและเยาวชนในอำเภอบึงสามัคคี อายุระหว่าง 7 - 25 ปีประมาณ 50 คน เข้าร่วมกิจกรรมฝึกมวยไทย และการแกะสลักหนังสัตว์เป็นรูปต่างๆ เนื่องจากเห็นว่ามวยไทยไม่ค่อยได้รับความสนใจมากนัก จึงอยากให้น้องๆ หันมาอนุรักษ์ศิลปะการป้องกันตัวของไทย โดยเชิญอาจารย์พลศึกษามาร่วมเป็นวิทยากร กิจกรรมนี้ได้ทั้งการออกกำลังกายและวิชาความรู้ไว้ป้องกันตัวเองเบื้องต้นด้วย สำหรับกิจกรรมนี้ “นั้ม” บอกว่าจะใช้เวลาหลังเลิกเรียนในวันจันทร์ พุธ และศุกร์เป็นเวลาฝึกซ้อม

ส่วนกิจกรรมแกะสลักหนังสัตว์จากหนังวัวหนังควายในรูปของหนังตะลุงและรูปสัตว์ในวรรณคดีก็ได้รับการตอบรับจากน้องๆ เป็นอย่างดี หลายคนบอกว่าสนุกดีแถมยังได้ผลงานกลับบ้าน บางคนฝีมือใช้ได้ดีก็สามารถนำไปเป็นของขวัญที่ระลึกได้อีกด้วย ระหว่างนี้ก็พยายามให้น้องๆ ฝึกฝนฝีมือไปเรื่อยๆ เชื่อว่าหากได้ผลงานที่ดีอาจมีการต่อยอดไปสู่การวางจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของชุมชนต่อไป

“นั้ม” บอกว่า กิจกรรมนี้เธอได้วิทยากรชาวบ้านมาช่วยสอนเด็ก ๆ นอกจากเด็ก ๆ จะได้ทั้งความรู้และความสนุกแล้ว การทำงานร่วมกับผู้ใหญ่ยังทำให้พวกเขาซึมซับสิ่งดีงามของศิลปวัฒนธรรมไทย

โดยไม่รู้ตัว โดยกิจกรรมนี้จะใช้เวลาช่วงวันหยุดเสาร์และอาทิตย์ แทน

“แรงบันดาลใจ” แก้ไขปัญหา

แม้จะได้รับการตอบรับจากเด็กและเยาวชนเป็นอย่างดี แต่ “นั้ม” ยอมรับว่า การทำงานของเธอยังมีปัญหาให้ต้องแก้ไขอยู่เสมอ โดยปัญหาที่พบหลักๆ คือการขาดคนทำงาน บางคนไม่ว่าง บางคนเพิกเฉยกับหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย แต่เธอก็ฝ่าฟันสิ่งเหล่านั้นมาได้ด้วยคำว่า ความรับผิดชอบและกลุ่มเพื่อนที่มีความสามัคคีเมื่อได้รับมอบหมายงานก็จะเข้าช่วยเหลือกันตลอด

“มีกลุ่มเพื่อนที่เรียกว่าเหนียวแน่นค่ะ แม้ใครไม่ว่างแต่เพื่อนกลุ่มนี้ที่มีอยู่ประมาณ 4 - 5 คนก็มาทำงานแทนกันได้ตลอด ทำให้รู้สึกว่าเราทำดีแล้วไม่โดดเดี่ยว ยังมีคนที่คิดแบบเดียวกับเราและพร้อมแบ่งปันเพื่อสังคมอยู่เสมอ”

เมื่อต้องรับผิดชอบทั้งการทำงานและการเรียนในตำแหน่งรองประธานนักเรียน และการทำงานในสภาเด็กและเยาวชน “นั้ม” บอกว่า บางครั้งเธอก็รู้สึกท้อเหมือนกัน แต่เธอก็ก้าวผ่านไปได้ด้วย “แรงบันดาลใจ” สำคัญจากพ่อแม่ ครูอาจารย์ เพื่อนๆ

และรอยยิ้มของน้อง ๆ ที่มาร่วมทำกิจกรรม สิ่งเหล่านี้เป็น **“พลัง”** สำคัญทำให้เธออยากทำงานเพื่อคนอื่นต่อไป

“ทางบ้านสนับสนุนให้ทำกิจกรรม เขาเห็นเราทำแล้วมีความสุขก็สนับสนุนเต็มที่ แม้จะต้องเหนื่อยกว่าคนอื่น แต่เมื่อทุกคนยอมรับผลงาน ทำให้เราเหนื่อยน้อยไปได้”

นอกจากกิจกรรมในโครงการพื้นที่สร้างสรรค์สำหรับเด็กและเยาวชนแล้ว “นึม” ยังช่วยเหลืองานอื่นในสภาเด็กและเยาวชนอยู่เสมอๆ อาทิ กิจกรรมในศูนย์การเรียนรู้ของตำบลระหาน การจัดค่ายผู้นำและค่ายส่งเสริมความคิดดีด้านต่างๆ ให้กับน้อง ๆ ในพื้นที่

“ความรับผิดชอบ” ภารกิจที่ยิ่งใหญ่ของ “นึม”

เมื่อผ่านการทำงานต่างๆ ทั้งโครงการพื้นที่สร้างสรรค์ฯ และโครงการอื่นๆ ของสภาเด็กและเยาวชน ทำให้ “นึม” ได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ มากมาย เธอบอกว่า เมื่อได้รับงานมาสิ่งหนึ่งที่ต้องทำและสำคัญยิ่งคือ **“ความรับผิดชอบ”** ต่องานนั้นๆ โดยต้องรู้จักแบ่งเวลา ลำดับความสำคัญของงานต่างๆ แม้เธอจะเป็นเด็กเรียนหนังสือไม่เก่งนักแต่ก็ไม่เคยสอบตก และจะทำหน้าที่นอกเหนือจากการเรียนไม่ให้สอบตกเช่นกัน

“การทำงานมีหลายสิ่งที่ได้เรียนรู้ เริ่มจากการไม่รู้อะไรเลยก็มาหัดเขียนโครงการ คิดกิจกรรมที่มีประโยชน์โดยใช้สิ่งรอบตัวความสนใจ สิ่งที่ต้องช่วยกันดูแลรักษามาคิดกระบวนการทำงานยังได้ทำงานหลายอย่างก็รู้สึกสนุก แม้จะเหนื่อยเพิ่มขึ้นแต่มีความสุข เหมือนงานคือภารกิจหนึ่งที่ได้รับมอบหมายแล้วเราก็ต้องปฏิบัติให้ดีที่สุด”

และนี่คือ ความรู้สึกของ “นึม” ที่บอกเล่าถึง **“พลัง”** ในการทำงานของเธอเพื่อ **“สร้างฝัน”** สานต่อภูมิปัญญาอันทรงคุณค่าของชุมชนไว้มิให้สูญหายไปตามกาลเวลา

นางสาวกมลวรรณ ศรีสุข

สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดกำแพงเพชร

โทรศัพท์ 084-598-2488

E-mail : she_nim@windowslive.com

ภูไท...ใจอาสา

สภาเด็กและเยาวชนอำเภอเรณูนคร จังหวัดนครพนม

“เรณูนครกำลังประสบปัญหาเด็กและเยาวชนหลงลืมความเป็นภูไท สังเกตได้จากแต่งชุดภูไทในงานบุญน้อยลง พูดภาษากลางแทนภาษาภูไท จดจำหรือร้องเพลงเกาหลีได้ดีกว่าการฟ้อนภูไท เราจึงคิดว่าน่าจะมีโครงการที่สร้างจิตสำนึกรักในรากเหง้าของตน ไม่หลงลืมวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ ที่ถือเป็นความแตกต่างและทรงคุณค่าไม่แพ้ชาติอื่น ๆ และที่สำคัญเพื่อให้เกิดเยาวชนแบบอย่างในการช่วยผู้ใหญ่สืบทอดขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมอันดีงามของชาวภูไทต่อไป”

นี่คือจุดเริ่มต้นของ โครงการเด็กภูไทไม่ลืมความเป็นภูไทและมีใจอาสา ที่มี “เหม่ม” พชรินทร์ แสนสร้อย คณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนอำเภอเรณูนคร จังหวัดนครพนม ลูกขึ้นมาเป็นตัวตั้งตัวตีตั้งปณิธานว่าจะทำทุกวิถีทางให้วัฒนธรรมขนบประเพณี และศิลปะการแสดงของชาวภูไทไม่สูญหายไปตามกาลเวลา

สืบสาน “ตำนานภูไท” ผ่านจิตอาสา

เพราะอยากรักษาอัตลักษณ์ของชาวภูไทให้คงอยู่ต่อไป คณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนอำเภอเรณูนครทั้ง 16 คน จึงอาสาเข้ามาเป็นแกนนำจัดทำโครงการเด็กภูไทไม่ลืมความเป็นภูไทและมีใจอาสาขึ้น ในเดือนพฤษภาคม 2554 ที่ผ่านมามีพวกเขาเด็ก 80 คนจากโรงเรียนเรณูวิทยาคาร และโรงเรียนโพธิทองวิทยาคาร มาจัดกิจกรรมเรียนรู้ขึ้นที่หอประชุมอำเภอเรณู

การเรียนรู้แบ่งออกเป็น 2 ช่วง คือ ภาคเช้าจะเรียนรู้เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของภูไท เพื่อให้น้องๆ ได้รู้จักบรรพบุรุษของพวกเขา การเดินทางที่ยากลำบากกว่าจะมาสืบสานภูไทที่เรณูได้ โดยศึกษาจากเชื้อสายแท้ของปู่ย่าคือ ไชยบดินทร์ สาลีพันธุ์ ผู้ที่มีต้นตระกูลภูไทแท้ ส่วนช่วงบ่ายจะเป็นการทำงานจิตอาสาพัฒนาชุมชนภูไท ด้วยการทำความสะอาดสถานที่สำคัญในอำเภอเรณูนคร โดยให้น้องๆ นำอุปกรณ์ เช่น ไม้กวาดทางมะพร้าว

ไม่ถูกพื้นมาเองเพื่อประหยัดค่าใช้จ่าย และสร้างจิตสำนึกรักในชนเผ่าของตน

ขยายผล “รักภูไท” สู่วัฒนธรรมากร

คณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนอำเภอเรณูนครยอมรับว่า การเปลี่ยนแปลงเด็กในพื้นที่ให้เห็นถึงความสำคัญในการอนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมภูไทนั้นเป็นไปด้วยความยากลำบาก ลำพังการจัดโครงการปีละหนึ่งครั้ง ดูเหมือนจะไม่เพียงพอต่อการต่อยอดจิตสำนึกรักในชนเผ่าของเด็กและเยาวชนในพื้นที่ คณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนอำเภอเรณูนครจึงขอความร่วมมือไปยังโรงเรียนในเขตอำเภอเรณูนคร กำหนดให้เด็กนักเรียนในโรงเรียนแต่งกายด้วยชุดภูไททุกวันศุกร์ ซึ่งได้รับความร่วมมือจากผู้อำนวยการและเด็กนักเรียนเป็นอย่างดี

“การจัดโครงการเพียงหนึ่งครั้ง อาจจะไม่ทำให้เด็กจดจำภาพความงดงามของชาวภูไทได้เท่าไร พวกเราจึงขอความอนุเคราะห์จากโรงเรียนทั้งอำเภอให้นักเรียนทุกคนใส่ชุดประจำเผ่าภูไท ที่ผู้หญิงใส่เสื้อสีดำแขนกระบอก ส่วนผู้ชายใส่เสื้อม่อฮ่อมสีดำ เป็นประจำทุกวันศุกร์ ซึ่งได้รับความร่วมมือจากโรงเรียนเป็นอย่างดี”

“ແມ່ມ” บอกว่า การทำงานจิตอาสาจะไม่มีค่าตอบแทนใดๆ นอกจากความรู้สึกดีๆ ที่ได้รับกลับคืนมา แต่ความรู้สึกตระหนักรักและภูมิใจในความเป็นภูไท ได้กลายเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญที่ทำให้สภาเด็กและเยาวชนกลุ่มนี้ทำงานเพื่อสังคม เพื่อชนเผ่าอย่างไม่ทอดทิ้ง

“ภูไท” ในเวทีโลก

ชนเผ่าภูไทไม่ได้มีเพียงในอำเภอเรณูนคร จังหวัดนครพนมเท่านั้น แต่ยังกระจายอยู่ในหลายจังหวัดทั่วประเทศไทย อาทิ กาฬสินธุ์ มุกดาหาร สกลนคร นครพนม รวมถึงในต่างประเทศ อาทิ ลาว เวียดนาม เป็นต้น ซึ่งที่ผ่านมาไม่เคยมีการรวมพลคนชนเผ่าภูไทอย่างเป็นทางการ จวบจนเมื่อวันที่ 9 มีนาคม พ.ศ.2555 ที่ผ่านมานี้ เสื้อแขนกระบอกสีดำ คอเสื้อมนกลม และชิ้นสีดำยาวชุดประจำชนเผ่าภูไท ถูกนำเสนอผ่านสื่อต่างๆ โดยสตรีหมายเลขหนึ่งของประเทศไทยในงานภูไทนานาชาติครั้งที่ 1 ในอำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อประกาศให้ชาวโลกรู้ว่า ชาวภูไทยังคงรักและสืบสานขนบธรรมเนียมประเพณีและศิลปวัฒนธรรมไว้ให้ลูกหลานได้เรียนรู้สืบไป

“ແມ່ມ” บอกว่า แม้กิจกรรมจะไม่ได้เกิดขึ้นที่อำเภอเรณูนคร จังหวัดนครพนม แต่ก็เป็นการประกาศความงามของวัฒนธรรมชนบประเพณี และศิลปะการแสดงของชาวภูไทให้โลกรับรู้ว่าการแสดงวัฒนธรรมจะไม่ยอมให้วัฒนธรรมต่างชาติมาแทนที่ความดั้งเดิมนี้ได้เช่นกัน

แม้วัฒนธรรมของชาวภูไทจะถูกถ่ายทอดไปยังสายตาของผู้คนทั่วโลก แต่หญิงสาวตัวเล็กคนนี้ยังยืนยันว่าเธอจะยังคงสานต่อขนบธรรมเนียมประเพณีนี้ ด้วยความหวังว่าเธอจะเป็นอีกหนึ่งแรงหนึ่งที่ช่วยสืบสานวัฒนธรรมอันดีงานนี้ให้คงอยู่คู่ลูกหลานสืบไป

“ແມ່ມ” จะอยู่ในระดับนานาชาติแล้วก็ตาม แต่เธอยังจะนำความเป็นภูไทไปแสดงในทุกที่ผ่านภาษา กิริยาที่ติดตัวเราไป เพราะรู้สึกภูมิใจในรากเหง้าของตน เป็นสิ่งที่ช่วยแสดงให้ทุกคนรู้ว่าเอกลักษณ์ของเราชาวภูไท งดงามไม่แพ้ชาติใดในโลก”

นางสาวพัชรินทร์ แสนสร้อย

ประธานสภาเด็กและเยาวชนอำเภอเรณูนคร

จังหวัดนครพนม

โทรศัพท์ 082-854-2784

Email: Mumaem_lovely@hotmail.com

ผู้สืบทอดโดยชอบ เป็งใจละอ่อนน้อย ตีโงะศิลป์ตัวเมือง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาเชียงราย

เสียงท่องอักษรธรรมล้านนาของเหล่าละอ่อนน้อยบ้านโป่งแดงกว่า 30 ชีวิต ดังเจื้อยแจ้วทำลายความเงียบเหงาของเช้าวันเสาร์ ให้กลับมีชีวิตชีวาขึ้นอีกครั้ง ศาลาเอนกประสงค์ของหมู่บ้านที่เคยร้างไร้ผู้คนกลับมีสีสันด้วยกิจกรรมรื้อฟื้นภูมิปัญญาอักษรธรรมล้านนาและวัฒนธรรมล้านนา จากโครงการผู้สืบทอดโดยชอบ เป็งใจละอ่อนน้อย ตีโงะศิลป์ตัวเมือง ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาเชียงราย พาให้เยาวชนตลอดจนคนสูงอายุ หันกลับมา ร่วมกันเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมดั้งเดิมที่กำลังเลือนหายไปของตนอีกครั้งหนึ่ง

พระที่วัดราษฎร์ดำรงค์ อำเภอกพาน จังหวัดเชียงราย จนรู้ว่า อักษรแปลกตานั่นคือ **“ตัวเมือง”** ที่พัฒนาขึ้นมาจากอักษรมอญโบราณ มักใช้จารบนคัมภีร์ใบลานพับสา เอกสารโบราณ แต่น่าเสียดายที่อักษรเหล่านี้นับวันจะเลือนหายไป มีเฉพาะผู้สูงวัยและผู้ที่เคยบวชเรียนเท่านั้นที่ยังพอรู้จัก เขาจึงคิดรื้อฟื้นอักษรธรรมล้านนาให้เป็นที่รู้จักอีกครั้ง ด้วยการนำเสนอ โครงการผู้สืบทอดโดยชอบ เป็งใจละอ่อนน้อย ตีโงะศิลป์ตัวเมือง เข้าร่วมแข่งขันในโครงการ **“กล้าใหม่...สร้างสรรค์ชุมชน”** ที่สนับสนุนโดยธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ทั้งนี้ เมื่ออาจารย์ชักชวน

ไขปริศนา “ตัวเมือง” ก่อนจะเลือนหายไป

จากประกายความคิดเล็กๆ ของ **วัชระ บรรจง หรือ “เตี๋ยว”** นักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาเชียงราย ที่พบเห็นอักษรรูปร่างแปลกตาตามวัดและสถานที่ต่างๆ บ่อยครั้ง จึงได้สอบถาม

สร้างจุดแข็ง รวมตัวหลากหลาย สรรหาพื้นที่ดำเนินงาน

เมื่อแนวคิดผ่าน “เตี๋ยว” รวมกลุ่มกับเพื่อนๆ ต่างสาขามาตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา ที่อยาก **“สร้างการมีส่วนร่วม”**

ของนักศึกษาแต่ละสาขาวิชา เพื่อเปิดโอกาสให้แต่ละคนใช้ “**ความถนัด**” ทางวิชาชีพที่เรียนรู้มาบูรณาการการทำงานร่วมกัน เช่น สาขาวิชาการจัดการ ดูแลเรื่องการจัดการโครงการ สาขาวิชาระบบสารสนเทศทางคอมพิวเตอร์ ดูแลเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บข้อมูลบนเว็บ การถ่ายภาพ การออกแบบโดยใช้โปรแกรมทางคอมพิวเตอร์ สาขาวิชาการบัญชี ดูแลเรื่องบัญชี รายรับรายจ่ายงบประมาณในการดำเนินงาน เป็นต้น “**ทีมโฮมศิลปินตัวเมือง**” ที่ประกอบด้วยสมาชิก 7 คน จึงเกิดขึ้น ภายใต้การดูแลของ อาจารย์จิราภัทร คำแพง อาจารย์กรรภา จันทาพูน และ อาจารย์จารุณี ทรัพย์บุญโต

เมื่อทีมงานพร้อม การค้นคว้าคิดสู่การปฏิบัติจึงเกิดขึ้น พวกเขาเลือกจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอักษรธรรมล้านนาและศิลปวัฒนธรรมล้านนาให้แก่เยาวชน ตำบลทรายขาว อำเภอยางาย จังหวัดเชียงราย ซึ่งอยู่ห่างจากมหาวิทยาลัย 5 กิโลเมตร เริ่มจากการค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับอักษรธรรมล้านนาจากอินเทอร์เน็ต ติดต่อพระอาจารย์ปัญญาชัย พุทธกรขิต วัดราชภู์ดาร์งค์ ผู้เชี่ยวชาญ ศาสตร์และศิลปหลายอย่าง มาเป็นวิทยากรสอนอักษรธรรมล้านนาให้แก่เยาวชน อันนำไปสู่การจัดทำหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนในเวลาต่อมา

จัดทำารเรียน ผลิตสื่อการสอนเสริมทักษะ

หลังได้รับการตอบรับจากคนในชุมชน พวกเขาเข้าพบพระอาจารย์ปัญญาชัย พุทธกรขิตอีกครั้งเพื่อขอคำแนะนำเรื่องการจัดทำตำราเรียน แผนการเรียนการสอน ตลอดจนสื่อการเรียนการสอน การทำงานในขั้นตอนนี้ยุ่งยากพอสมควร เพราะต้องเริ่มตั้งแต่ติดต่อประสานงานกับพระอาจารย์ คัดเลือกเนื้อหา โดยศึกษาทั้งจากตำราของพระอาจารย์ อินเทอร์เน็ต รวมถึงเข้าไปสืบค้นจากวัดต่างๆ ในอำเภอยางาย เช่น วัดทรายขาว วัดโป่งแดง เป็นต้น เมื่อได้ข้อมูลจำนวนหนึ่งแล้ว จึงนำมาคัดเลือกเนื้อหาที่เหมาะสมกับช่วงวัยของกลุ่มเป้าหมายที่กำหนดไว้ในช่วงมัธยมศึกษาตอนต้น จากนั้นนำข้อมูลมาเรียบเรียง จัดพิมพ์ ทำรูปเล่ม ซึ่งกว่าที่ทีมงานจะรวบรวมเนื้อหาออกมาเป็นตำราเรียนภาษาเมืองล้านนาได้ ต้องใช้ทั้งความละเอียด รวมถึงทำความเข้าใจ โดยมีพระอาจารย์เป็นบรรณาธิการ มีอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการคอยให้คำแนะนำช่วยเหลือ จนได้ตำราเรียนออกมา 1 เล่ม มีเนื้อหา 6 บทเรียน คือ พยัญชนะเมืองล้านนา สระ การจัดหมู่อักษร ตัวสะกด การสะกดคำเมืองล้านนา และภาพวาดล้านนา นอกจากตำราเรียนแล้ว พวกเขายังจัดทำสื่อการเรียนการสอนขึ้นเพื่อเสริมทักษะ และสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนให้มีความสุขสนุกสนานยิ่งขึ้น

“ส่วนใหญ่น้องๆ จะชอบเล่นบิงโก มาถึงเขาก็จะชวนพี่เล่น เพราะเป็นเกมที่ฝึกใช้ความคิด ตอนแรกๆ ก็ต้องเปิดแบบฝึกหัดเปิดหนังสือดู ตอนหลังๆ ก็สบาย น้องๆ เล่นได้คล่อง ทุกสื่อที่เราทำให้น้องเล่น ไม่ยากจนเกินไป จากการประเมินแล้วพบว่าเด็กส่วนใหญ่เล่นได้ เราก็มีสิ่งจูงใจให้ด้วย ถ้าใครตอบถูกก็จะให้รางวัลเล็กๆ น้อยๆ ทำให้การเรียนไม่น่าเบื่อ เราทำกันไปเรื่อยๆ พัฒนาออกมาควบคู่ไปกับการเรียนการสอน โดยทุกกิจกรรมทำที่วัดราชภู์ดาร์งค์ มีพระสงฆ์ ชาวบ้านแถบนั้นมาช่วยกันอีกแรง”

เมื่อแผนการเรียนการสอนแล้วเสร็จ พวกเขาเข้าไปชี้แจงโครงการและรับสมัครเยาวชนที่สนใจที่โรงเรียนโป่งแดง โดยการสนับสนุนจากนิภาพร สิมปภัทรากุล อาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษา ผลคือมีนักเรียนให้ความสนใจโครงการนี้หลากหลายช่วงวัย ทั้งระดับประถมศึกษาไปจนถึงมัธยมศึกษา รวมทั้งสิ้น 35 คน ซึ่งเป็นตัวเลขที่ตรงกับประมาณการของนักศึกษาพอดี และแล้วพิธีเปิดโรงเรียนโฮมศิลปินตัวเมืองก็มีขึ้น โดยมีทั้งพระวิทยากร ผู้ใหญ่บ้าน อาจารย์ที่ปรึกษา และชาวบ้านมาร่วมงานกันอย่างอุ่นหนาฝาคั่ง

“ปัญหา” คลี่คลายได้เพราะ “สามัคคี”

“เดี่ยว” ยอมรับว่า อุปสรรคและข้อติดขัดเกิดขึ้นตั้งแต่สัปดาห์แรกที่เริ่มการเรียนการสอน เนื่องจากพระอาจารย์ติดกิจนิมนต์ในช่วงเช้า ทำให้กิจกรรมไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ พวกเขาแก้ปัญหาด้วยการจัดกิจกรรมสัมพันธ์เพื่อละลายพฤติกรรมให้เด็กๆ และพี่ๆ ทีมงานได้มีความสนิทสนมกันมากขึ้น สัปดาห์ที่สองและสามของการเปิดห้องเรียนสอน เดี่ยวและเพื่อนๆ ยังต้องแก้ปัญหาเฉพาะหน้าหลายอย่าง ด้วยสภาพอากาศแปรปรวนและฝนตกหนักเป็นเสมือนบททดสอบให้พวกเขาได้พิสูจน์ตนเอง เด็กๆ ส่วนหนึ่งไม่สามารถเดินทางมาเรียนได้ พวกเขาแก้ปัญหาด้วยการจัดรถรับส่งพระอาจารย์และเยาวชนที่อยู่ในเส้นทางเดียวกันให้มาเรียนได้ ไม่เพียงเท่านั้น ฝนที่ตกลงมาอย่างหนักยังทำให้ศาลากลางหมู่บ้านที่ใช้เป็นห้องเรียนชั่วคราวเปียกชื้น จึงต้องจัดหา

ฝ่ายมาเสริมเพื่อกันฝนอีกทางหนึ่ง แม้การทำงานจะผ่านไปอย่างทุลักทุเล แต่พวกเขาก็สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าไปได้

กระทั่งถึงสัปดาห์ที่สี่ การเรียนการสอนเริ่มเข้าที่เข้าทางมากขึ้น บรรยากาศการเรียนเต็มไปด้วยความสนุกสนาน เพราะน้องกับพี่ ศิษย์กับอาจารย์มีความคุ้นเคยกันมากขึ้น เยาวชนมีการทบทวนความรู้ด้วยสื่อการสอนที่ช่วยเสริมทักษะและสร้างความเพลิดเพลิน ทำให้มีเด็ก ๆ มาเรียนเพิ่มขึ้นจากการชักชวนของเพื่อน ๆ การเรียนการสอนประสบความสำเร็จ มีเด็กแกนนำที่อ่านออก เขียนได้ และยังช่วยพี่นักศึกษาสอนน้อง ๆ ได้อีกด้วย สร้างความภาคภูมิใจ และยินดีทั้งแก่ผู้จัดและผู้ปกครองเป็นอย่างมาก

งานศิลปล้านนา นำพาชาวบ้านร่วมกิจกรรม

กิจกรรมการเรียนการสอนงานศิลปวัฒนธรรมล้านนา เป็นอีกกระบวนการที่ช่วยสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน ไม่เฉพาะละแวกเท่านั้นที่หมั่นศึกษาจัดกิจกรรมให้ แต่พวกเขายังให้ความสำคัญกับชาวบ้านซึ่งจะช่วย “ขับเคลื่อน” การรื้อฟื้นภูมิปัญญาเหล่านี้ไปด้วยกัน ทั้งนี้ชาวบ้านจะได้เรียนรู้เรื่องโคมแขวน โคมลอย ตุंगสิบสองนักษัตร ตุंगกระดาดสา งานศิลปะที่กำลังเลือนหายไปจากชุมชนแห่งนี้ ขณะเดียวกันฝ่าย อาจารย์นิภาพร ลิ้มปัทรากุล เล็งเห็นประโยชน์ คุณค่า สังเกตว่านักเรียนอ่านออกเขียนได้ จึงนำเรื่องอักษรธรรมล้านนา ไปสอดแทรกอยู่ในหลักสูตรวัฒนธรรมไทลื้อ กลุ่มสาระสังคมศึกษาและพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีแนวคิดจัดตั้งชมรมอักษรธรรมล้านนาขึ้นในโรงเรียน อบต.ทรายขาว ขอให้นักศึกษาเขียนแผนงานเพื่อนำโครงการเข้าเป็นส่วนหนึ่งในการจัดตั้ง “ศูนย์การเรียนรู้วิถีไทลื้อ” ที่จะจัดสร้างขึ้น ณ ศาลาเอนกประสงค์ในหมู่บ้านโป่งแดง

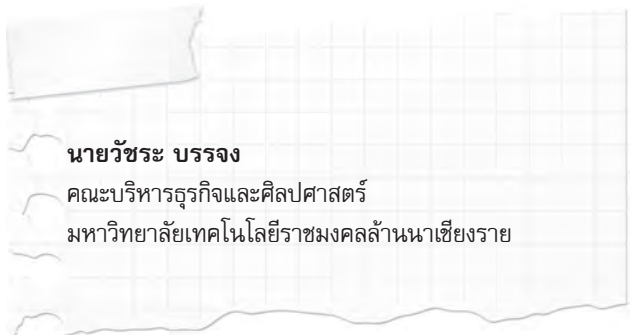
เรียนรู้จากการปฏิบัติจริงพลิกฟื้น “ตัวตน”

จากประกายความคิดเล็กๆ ที่ต้องการพลิกฟื้น “ตัวเมือง” อักษรธรรมล้านนาให้กลับมาเป็นที่รู้จักอีกครั้งในชุมชน ได้ช่วยพลิกฟื้น “ตัวตน” ของหนุ่มสาวทั้ง 7 ด้วยเช่นกัน “เดี่ยว” บอกว่าการทำโครงการนี้ทำให้เขารู้จักยอมรับความคิดเห็นของคนอื่น แม้ว่าบางครั้งจะรู้สึกว่าตัวเองคิดงานมาดีแล้ว แต่เมื่อได้ฟังความคิดเห็นจากอาจารย์ และเพื่อน ๆ ทำให้รู้ว่าความคิดเห็นของคนๆ เดียวไม่ได้ถูกต้องหรือดีที่สุด

“บางครั้งเราคิดดีแล้ว แต่ยังมีความคิดของคนอื่นดีกว่าเรา การทำงานบางครั้งเราทำคนเดียวไม่ได้ คำแนะนำดี ๆ จากอาจารย์ และเพื่อน ๆ ทำให้เรารู้ว่าการทำงานเป็นทีม ความสามัคคีเป็นสิ่งสำคัญ เพราะเมื่อเหนื่อยเราจะไม่รู้สึกลำบากโดดเดี่ยว นอกจากนี้ยังได้เรียนรู้เทคนิคการลงชุมชนว่าต้องเข้าหาผู้นำชุมชนก่อน และต้องทำให้ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมให้ได้ การพูดจาต้องอ่อนน้อมถ่อมตน”

ผลจากการทำโครงการนี้ยังทำให้เขาใจเย็นขึ้น มีความอดทนอดกลั้นกับสถานการณ์ที่กดดัน จากเดิมที่ค่อนข้างใจร้อน ทุกวันนี้เขาารู้สึกว่าสามารถจัดการกับอารมณ์ตัวเองให้นิ่งและมั่นคงขึ้น ถือเป็นก้าวหนึ่งที่ทำให้เขารู้สึกเติบโตเป็นผู้ใหญ่มากขึ้น

นายวัชร บรจจ

คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาเชียงราย

สานต่อสิ่งดีๆ เพื่อชุมชน โรงเรียนโพนานา จังหวัดนครพนม

ด้วยความคิดที่โตเป็นผู้ใหญ่เกินวัยของ **“ทศ” ทศนีย์ โคตรสมบัติ** ในวัย 15 ปี ไม่ได้เป็นอุปสรรคในการทำกิจกรรมของเธอแต่อย่างใด เมื่อเธอได้ทำโครงการสืบสานวัฒนธรรมฯ จนได้รับรางวัลจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ **“จุดประกาย”** ให้เธอสานต่อโครงการนี้จนกระทั่งสำเร็จการศึกษา ก่อนที่จะหว่านเมล็ดพันธุ์ดี ๆ ให้รุ่นน้องรับช่วงต่อเพื่อสืบสานโครงการนี้ต่อไป

“จุดประกาย” ความคิดเด็กดีมีน้ำใจ

“ทศ” ทศนีย์ โคตรสมบัติ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโพนานา จังหวัดนครพนม ประธานโครงการ **“สืบสานวัฒนธรรม น้อมนำพระราชดำริ สู่วิถีชีวิตพอเพียง”** หนึ่งผลผลิตของชุมชนไทยโล่ที่มองเห็นความสำคัญของวัฒนธรรมที่กำลังจะเลือนหายไป **“ทศ”** เล่าว่าเธอเป็นลูกหลานชุมชนไทยโล่

เห็นความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเด่นชัดว่าอีกไม่นานวัฒนธรรมด้านภาษาโล่และการแต่งกายชุดพื้นเมือง รวมไปถึงการทอผ้ามัดหมี่ลายดั้งเดิมกำลังจะหายไปจากชุมชน เพราะไม่มีการบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เธอจึงเริ่มคิดอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมดังกล่าวไว้ให้คนรุ่นต่อไปได้รับรู้ เธอผลักดันโครงการนี้จนสำเร็จ และได้เข้าประกวดโครงการคุณธรรมเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสสมโภชพุทธชยันตี ครบรอบ 2600 ปี แห่งการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า คว้ารางวัลชนะเลิศ ได้รับโล่พระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งจากจุดนี้เองได้จุดประกายความคิดให้เธอคิดทำโครงการนี้ต่อเนื่องและจริงจัง

“เราเป็นรุ่นพี่ชั้นโตสุดของโรงเรียน จึงรวบรวมเพื่อนรุ่นเดียวกันที่มีแนวคิดเดียวกันได้กลุ่มหนึ่ง หลังจากนั้นก็เริ่มประชุมและปรึกษารื้อฟื้นว่าจะช่วยอนุรักษ์สิ่งรอบตัวเหล่านี้ให้อยู่คู่กับชุมชนได้อย่างไร นำปัญหาเหล่านี้มาวิเคราะห์ร่วมกัน แล้วก็คิดกิจกรรมขึ้นมาเพื่อแก้ไขปัญหา”

กิจกรรมสร้างมิตร...สร้างเครือข่าย

แม้ไม่ใช่เรื่องง่ายที่จะผลักดันให้งานอนุรักษ์เดินหน้าไปได้ อย่างมั่นคง เพราะต้องอาศัยความสามัคคีจากเพื่อน การฝ่าฝืน รุนแรง และขอความร่วมมือจากอาจารย์ แต่สิ่งเหล่านี้กลับไม่ยาก เมื่อเธอมีความ “ตั้งใจ” อยู่เต็มเปี่ยม

“ทัศน” บอกว่า งานแรกของเธอรื้อฟื้นเมื่อนำเรื่องไปเสนอกับคุณครูเรื่อง ราชมณี ครูก็ให้แนวคิดมา หลังจากนั้นก็เริ่มจัดกระบวนการทำงาน โดยแบ่งการดำเนินงานเป็น 2 ระยะ ระยะแรกเป็นช่วงวางแผน เมื่อวางแผนเสร็จก็เริ่มลงมือปฏิบัติงานทันที โดยจัดกิจกรรมภาษาเพื่อการสื่อสารผ่านการนำเสนอภาษาไทย ไล่ ไทย อังกฤษ วันละคำสลับกันไป กิจกรรมตำนานโล่หั่งบัง เป็นการเรียนรู้การแสดงจากชาวบ้านในตอนเย็นหลังเลิกเรียน กิจกรรมคลังข้อมูลลวดลายผ้า เป็นงานที่เชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่ในชุมชนให้ช่วยกันออกแบบและบันทึกลายผ้ามัดหมี่แบบดั้งเดิมเอาไว้ กิจกรรมคุณค่ามัดหมี่ กิจกรรมที่สร้างความสนุกและรายได้เล็กๆ น้อยๆ ด้วยการนำเศษผ้าที่เหลือมาเย็บชุดตุ๊กตาเป็นของที่ระลึก โดยทุกกิจกรรมจะมีคณะครูและรุ่นพี่คอยสังเกตการณ์ สอบถาม สัมภาษณ์น้องๆ หลังร่วมกิจกรรมเพื่อประเมินผล พัฒนาและปรับปรุงแก้ไขโครงการให้ดียิ่งขึ้น

ระยะที่สองเรียกว่าการสะท้อนผล คือนำกิจกรรมแรกมาสรุป และขยายกิจกรรมเพื่อต่อยอดการทำความดี ซึ่งในกิจกรรมที่สองนี้ก็จะมีการคัดเลือก “คนดีศรีโครงการ” โดยคัดเลือกน้องๆ ที่เป็นคนดี ที่สืบทอดแนวคิดการดำเนินโครงการเพื่อการอนุรักษ์ต่อไป

บรรลุปณิธานจิตอาสาอนุรักษ์

สำหรับ “ทัศน” แล้ว วลีที่ว่า “ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น” ใช้ได้จริงทั้งการทำงานและการดำเนินชีวิต เธอบอกว่าถ้าเรามีความพยายาม และใช้ความพยายามอย่างเต็มที่แล้ว ความสำเร็จก็จะตามมา

“ก่อนทำโครงการนี้เรามองเรื่องภูมิปัญญาว่าเป็นสิ่งที่เชยตามประสาวัยรุ่น แต่เมื่อได้มองอย่างลึกซึ้งแล้วกลับพบว่า ชุมชนของเรามีอะไรดีๆ หลายอย่างที่เรามองข้ามไป เช่น วัยรุ่นเดี๋ยวนี้ไม่ชอบเข้าวัดฟังธรรม ซึ่งในกิจกรรมนำเข้าวัดทุกวันพระและวันศุกร์ของทุกสัปดาห์ ให้น้องๆ ได้ไปเข้าวัดทำบุญ และได้พักผ่อนจิตใจ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้ชัดคือ เรามีสติในการคิดและไตร่ตรองมากขึ้น ส่วนเรื่องลวดลายผ้าก็มีการจัดเก็บเป็น

เอกสาร อีกทั้งพิธีกรรมต่างๆ ก็มีการบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร และลูกหลานของชุมชนก็มีจิตใจที่จะอนุรักษ์ภูมิปัญญาเหล่านี้สืบต่อไป ทั้งที่แต่ก่อนไม่เห็นคุณค่า หลังจากที่เราทำโครงการนี้น้องๆ ทุกคนต่างเห็นคุณค่าและภูมิใจกับภูมิปัญญาที่ปู่ย่าตายายสร้างไว้”

ส่วน “ทัศน” ก็ได้เรียนรู้จากโครงการนี้ ทั้งการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น เรียนรู้การเป็นผู้นำ และผู้ตามที่ดี ได้เห็นตัวตนของตนเองได้ชัดเจนมากขึ้น รู้สึกดีใจที่ทำให้ความสามัคคีและการพึ่งพาอาศัยกันของชุมชนไทยโล่กลับมามีออร่าอีกครั้ง

พ่อหลวงแรงบันดาลใจ...ให้พ่อเพียง

จากคำบอกเล่าดูเหมือนว่าโครงการของ “ทัศน” จะดำเนินไปด้วยดี ปราศจากปัญหาอุปสรรคใดๆ แต่เธอบอกว่า การทำงานย่อมมีปัญหามาอุปสรรคเกิดขึ้นตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการประชุมสัมมนาโครงการ หรือการไม่ได้รับความร่วมมือ แต่เธอไม่ยอมให้ปัญหาเหล่านี้มาทำลายแรงบันดาลใจของเธอ เพราะเธอน้อมนำแนวทางของในหลวงเรื่อง “การมีสติ” มาปรับใช้กับโครงการและการดำเนินชีวิตของเธออย่างเหมาะสม

“เราน้อมนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ โดยเฉพาะเรื่องการพึ่งตนเอง นำสิ่งของเหลือใช้หรือสิ่งที่มีอยู่ในชุมชนมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ เช่น ผ้ามัดหมี่เราก็นำมาตัดชุดใส่เอง และส่วนผ้าที่เหลือก็นำมาตัดชุดตุ๊กตาเพื่อนำไปจำหน่ายก่อให้เกิดรายได้กับน้องๆ ในชุมชน ถือเป็นการประหยัดอดออมได้อีกทาง ส่วนรุ่นต่อไปก็แล้วแต่น้องๆ ว่าจะคิดต่อยอดกิจกรรมอย่างไร อยากให้น้องพัฒนาความคิดนี้ต่อไป โดยเราจะคอยอยู่ห่างๆ”

แม้จะได้เรียนรู้มากมาย แต่สำหรับ “ทัศน” แล้วเธอบอกว่าเธอยังมีรางวัลที่ยิ่งใหญ่นั้นคือความสำเร็จที่เกิดขึ้นในจิตใจที่ได้เห็นน้องๆ ในชุมชนเห็นถึง “คุณค่า” ของภูมิปัญญาท้องถิ่นที่กำลังจะสูญหายไปถูกเก็บบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้ชนรุ่นหลังได้เรียนรู้และเข้าใจ

นางสาวทัศนีย์ โคตรสมบัติ

โรงเรียนโพ้นนา จังหวัดนครพนม

โทรศัพท์ 087-950-2138

หนึ่งใจใฝ่ทำดี พุทธชยันตีเฉลิมราช โรงเรียนภูซางวิทยาคม จังหวัดพะเยา

จากการเข้าไปช่วยกลุ่มจิตอาสาสอนพุทธศาสนาผู้สูงอายุในวันอาทิตย์ “โดนัท” ณัฐพร จันทรอ่อน พบว่า มีผู้สูงอายุบางคนอ่านหนังสือไม่ออก เธอและเพื่อนๆ จึงคิดกิจกรรมสอนการอ่านผ่านหนังสือธรรมะ พร้อมๆ กับชวนน้องๆ ชั้นอนุบาล - ป.3 ช่วยอ่านหนังสือธรรมะให้ผู้สูงอายุฟัง

จากเด็กดี...สู่แกนนำกิจกรรม

“โดนัท” เล่าถึงที่มาของการเข้าร่วมโครงการ “หนึ่งใจใฝ่ทำดี พุทธชยันตีเฉลิมราช” ว่า เธอเรียนอยู่ที่โรงเรียนภูซางวิทยาคม จังหวัดพะเยา วันหนึ่งเพื่อนมาชวนให้เข้าร่วมกิจกรรมพุทธศาสนาวันอาทิตย์กับกลุ่มยุวพุทธ ทำให้เธอเห็นโอกาสในการสานต่อความดี แม้การเข้าร่วมครั้งนั้นจะไม่ได้เกิดจากความตั้งใจ แต่การตัดสินใจเข้าร่วมโครงการในครั้งนั้นก็ได้เปลี่ยนแปลงความคิดของเธอไปอย่างสิ้นเชิง จากเด็กที่ดื้อรั้น ไม่เคยคิดทำกิจกรรมเพื่อสังคม กลับกลายเป็นเด็กดีและเรียนรู้ถึงการเป็นผู้ให้ที่แท้จริง

ทุกวันหลังเลิกเรียนเธอและเพื่อนๆ จะต้องฝึกอ่านหนังสือธรรมะก่อนที่จะไปอ่านให้ผู้สูงอายุฟัง ซึ่งหนังสือธรรมะที่ใช้สอนคุณตาคุณยายจะเป็นพระธรรมที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนาและนิทานชาดก โดยเธอรับผิดชอบพื้นที่บ้านหนองเลาและบ้านธาตุภูซาง สอนผู้สูงอายุ 2 คนคือ คุณยายเตียงซึ่งอยู่บ้านกับคุณตา และคุณยายอันที่อยู่กับหลานชาย ส่วนวันอาทิตย์หลังจากทำกิจกรรมที่วัดเสร็จ พวกเธอก็จะไปสอนธรรมศึกษาให้กับน้องๆ อนุบาล 19 คน ให้ร่วมกันบำเพ็ญประโยชน์ ช่วยงานกลุ่มจิตอาสาที่วัด

สร้าง “แรงจูงใจ” ให้คนแก่อยากเรียน

กลยุทธ์การสอนหนังสือของ “โดนัท” ก็ไม่ธรรมดา เธอรู้จักสร้างแรงจูงใจให้กับผู้สูงอายุ “**แรกเริ่มเราสอนคุณยายเตียง คุณยายอัน ด้วยตัวหนังสือเต็มหน้ากระดาษ แต่คุณยายทั้งสองคนบอกว่า มองไม่เห็น ตัวหนังสือต้องตัวใหญ่กว่านี้**

เราก็เปลี่ยนมาเขียนตัวหนังสือใหญ่เต็มกระดานเอสี่พร้อมภาพประกอบ หากอ่านไม่ออก ท่องจำไม่ได้ จะใช้วิธีเปิดภาพให้ดู”

หลายครั้งคุณยายทั้งสองบ่นระหว่างเรียนว่า **“เรียนไปกี่เท่านั้น จะตายอยู่แล้ว ไม่รู้จะเอาไปทำอะไร”** เธอจึงต้องรีบให้กำลังใจ แกมพูดว่า **“หากอ่านหนังสือไม่ออก ระวังจะโดนพวกมิจฉาชีพหลอก”** กระตุ้นให้คุณยายมีกำลังใจมากขึ้น นอกจากนี้เธอยังใช้ซองรางวัล เช่น กระตักน้ำ กระบวย ข้าวของเครื่องใช้ที่ได้มาจากวัดมาช่วยเสริมการเรียนรู้ด้วย และทุกครั้งที่ไปทำกิจกรรมเธอจะถามผู้สูงอายุเสมอๆ ว่า **“สนุกหรือไม่”** สิ่งที่ได้รับคือรอยยิ้มแทนคำตอบก่อนจะบอกว่า **“ปกติไม่ค่อยมีเด็ก ๆ มาหาผู้ใหญ่ อยากให้มาทุกอาทิตย์จะได้ไม่เหงา”**

จากร้านเกม...สู่ลานวัด

“โดนัท” เล่าต่อว่า กิจกรรมนี้นำไปสู่ความเปลี่ยนแปลงในตัวเธอและเพื่อนๆ ที่เข้าร่วมโครงการมากมาย ทำให้เด็กที่อยู่ในละแวกเดียวกัน ที่ไม่เคยรู้จักกันมาก่อน ได้มาพบปะพูดคุยทักทายกัน ผ่านการร่วมคิดร่วมทำกิจกรรมดีๆ นอกจากนี้ยังช่วยให้เด็กในหมู่บ้านที่เคยใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่ในร้านเกมจนพ่อแม่เป็นห่วงหันมาเข้าร่วมกิจกรรมสอนหนังสือผู้สูงอายุด้วยความสมัครใจ

“เราสามารถดึงเด็ก ๆ มาเข้าร่วมกิจกรรมที่วัด และเด็ก ๆ ยังได้เรียนรู้ภูมิปัญญาไปด้วยระหว่างการสอน คุณยายบางท่านเล่านิทาน คุณตาสอนจักตอก เป็นภาพการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างวัยที่สวยงามและอบอุ่น”

ส่วน “โดนัท” เองเธอบอกว่า ก่อนที่เธอจะเข้าร่วมกิจกรรมยุวพุทธจิต เธอเป็นเด็กดื้อมาก อาจเป็นเพราะไม่ได้อยู่กับพ่อแม่ การอยู่บ้านคนเดียวอาจทำให้เธอหลงทางไปบ้าง แต่ตอนนี้เธอรู้จักอ่อนน้อมถ่อมตน เชื่อฟังผู้ใหญ่มากขึ้น ใจเย็นขึ้น เพราะได้อยู่ใกล้ธรรมะและผู้สูงอายุ

“กิจกรรมนี้ช่วยให้เราขยันและอดทน บางครั้งเราอาจจะหงุดหงิดบ้าง แต่เมื่อคิดถึงท่าน (ผู้สูงอายุ) ทำให้เรามีพลังใจในการทำความดี และความดีจะช่วยให้สังคมเป็นสุข รู้จักคำว่าให้มากขึ้น ตอนนี้ถ้าวันไหนไม่ได้ไปเหมือนกับขาดอะไรไปสักอย่าง”

การทำกิจกรรมจิตอาสานอกจากจะช่วยให้ผู้สูงอายุมีความสุขมากขึ้นแล้ว ยังช่วยให้เด็กบางคนที่ไม่เคยคิดอยากทำความดีหันมาทำความดี สร้างคนดีให้มากขึ้น “โดนัท” บอกว่า ตอนนี้พวกเขากำลังขยายเครือข่าย ดึงเด็กกลุ่มเสี่ยงเข้ามาร่วมกิจกรรม เช่น เด็กที่ชอบหนีเรียน ไม่ชอบเรียนหนังสือแต่เล่นดนตรีเก่ง ให้น้องๆ กลุ่มนี้ไปเล่นดนตรีให้ผู้สูงอายุฟังด้วย เป็นการสร้างประโยชน์ 2 ทางทั้งผู้สูงอายุและเยาวชนกลุ่มเสี่ยงให้มีกิจกรรมทำร่วมกัน สร้างสรรค์สังคมให้น่าอยู่ยิ่งขึ้น

นางสาวณัฐพร จันทรอ่อน
โรงเรียนภูซางวิทยาคม จังหวัดพะเยา
โทรศัพท์ 085-720-4737

ฟื้นฟูภูมิปัญญา...ฟื้นฟูตัวตนคนเมืองแพร่

สภาเด็กและเยาวชนตำบลช่อแฮ จังหวัดแพร่

สภาเด็กและเยาวชนตำบลช่อแฮ จังหวัดแพร่ ร่วมกับเทศบาลตำบลช่อแฮ จัดกิจกรรมผลิตสื่อไอทีและห้องสมุดเผยแพร่ความรู้ต้อนรับนักท่องเที่ยวบริเวณพระธาตุช่อแฮมาากมายหลายครั้ง ทั้งปลูกต้นไม้ สอนภาษาเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับเด็กๆ ในการต้อนรับนักท่องเที่ยว แต่งานด้านการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นยังมีไม่มากนัก “ป๊อป” สุนิสา เชียงชา ในฐานะรองประธานสภาเด็กและเยาวชนตำบลช่อแฮ จึงรวมตัวกับเพื่อนๆ เขียนโครงการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมเสนอต่อเทศบาลตำบลช่อแฮให้ช่วยสนับสนุนโครงการ

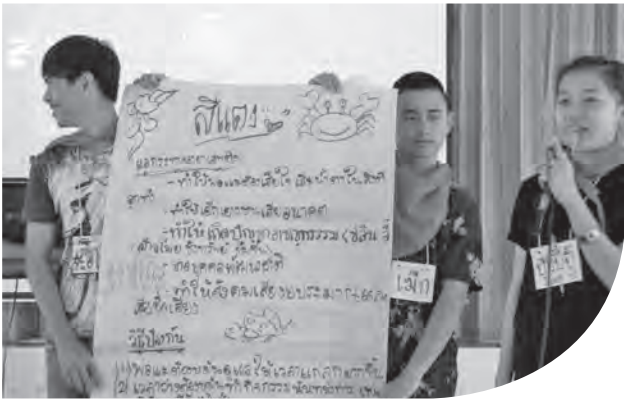
ฟื้นฟูภูมิปัญญา...ฟื้นฟูตัวตน

“ป๊อป” เล่าว่าโครงการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น เกิดจากแนวคิดที่ต้องการนำศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นรวมถึงการฟื้นฟูภูมิปัญญาการประกอบอาชีพมาสอนให้เด็กและเยาวชนในชุมชน

ได้เรียนรู้ เธอให้มุมมองจากข้อเท็จจริงที่ว่า **“เด็กรุ่นใหม่ขาดความสนใจในการฝึกฝนอาชีพกับคนรุ่นปู่ย่าตายาย และชุมชนแห่งนี้ค่อนข้างห่างไกลจากเมืองใหญ่ เด็กหลายคนเมื่อโตขึ้นจึงต้องออกไปหางานทำ”**

แม้แต่การทำ ‘ข้าวแค้นข้าวปุ้น’ (ลักษณะคล้ายกับขนมปากหม้อ) อาหารพื้นบ้าน เด็กส่วนใหญ่ก็ขาดความสนใจที่จะสืบต่อภูมิปัญญาด้านนี้ สภาเด็กฯ คิดว่า กิจกรรมนี้จะช่วยฟื้นฟูความรู้ภูมิปัญญาดั้งเดิมของคนในชุมชนได้อีกครั้ง

เมื่อได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากเทศบาลตำบลช่อแฮ “ป๊อป” และเพื่อนเริ่มทำกิจกรรมทันที ทั้ง “ตัดตุง” ซึ่งเป็นความรู้เก่าแก่ของภาคเหนือที่แสดงถึงวัฒนธรรมล้านนาในการต้อนรับผู้มาเยี่ยมเยือน หรือ “ดันผ้าทำหมอนด้วยมือ” และ “เย็บผ้าห่มจากเศษผ้า” โดยประสานงานเชิญผู้รู้หรือปราชญ์ชาวบ้านมาสอนเด็กๆ โดยมีคำตอบแทนเล็กๆ น้อยๆ เป็นสินน้ำใจ ซึ่งผู้เฒ่าผู้แก่หรือปราชญ์ชาวบ้านต่างยินดีและพร้อมให้ความร่วมมือเนื่องจากเห็นความสำคัญและภาคภูมิใจในตนเองที่เด็กๆ มองเห็น

ถึงคุณค่าในความรู้ของตน เมื่อ “ป๊อป” ติดต่อให้มาช่วยทำกิจกรรม ทุกคนจึงเต็มใจและบอกว่ารู้สึกยินดีมากที่มีคนคิดสานต่อความรู้ภูมิปัญญาอาชีพท้องถิ่น เพราะหากไม่มีคนสืบทอดความรู้เหล่านี้จะหายไปที่สุดในที่สุด

ความรู้ความสนุกสนานจากผู้เฒ่าผู้แก่

“ป๊อป” เล่าต่อว่า นอกจากความรู้ที่ได้รับระหว่างทางแล้วยังได้รับความความสนุกสนานเพิ่มขึ้นด้วย เพราะเหล่าผู้เฒ่าผู้แก่จะบอกอารมณ์การเรียนรู้ของเด็กด้วยการพ้อนรำแบบคนยุคเก่าที่เรียกว่า “เต้นก้องก้า” ที่ใช้ไม้ขีดกันให้เกิดเสียงดัง คล้ายกับลาวกระทบไม้ เป็นกิจกรรมนอกแผนที่ผู้เฒ่าผู้แก่คิดค้นขึ้นเพื่อ “เชื่อมร้อย” ความสัมพันธ์ระหว่างกันได้เป็นอย่างดี เรียกเสียงหัวเราะและรอยยิ้มบนใบหน้าให้กับทุกคน

“กิจกรรมนั้นนอกจากจะทำให้เด็ก ๆ ได้รับความรู้แล้ว ยังช่วยให้เกิดการเรียนรู้ฝึกฝนความคิด ความอดทน และช่วยสืบต่อความรู้ของคนยุคก่อนซึ่งเป็นบรรพบุรุษของเรา ทำให้เด็ก ๆ เข้าใจและภาคภูมิใจในรากเหง้าของชุมชนเป็นอย่างดี”

รู้หลักครองตน ครองคน ครองงาน

การทำกิจกรรมกับสภาเด็กและเยาวชน ตำบลช่อแฮ ช่วยให้ “ป๊อป” ได้รับประสบการณ์การทำงานที่หาไม่ได้จากห้องเรียนและตำราเรียน

“จากประสบการณ์การทำกิจกรรม เราได้รู้หลักการครองตน ครองคน ครองงาน เกิดความรู้และทักษะการทำงานร่วมกับคนอื่น เกิดทักษะในการเขียนโครงการ รู้ว่าผู้นำที่ดีต้องมีความเสียสละและมีความคิดใหม่ ๆ อยู่เสมอ และรู้ว่าการฟังช่วยให้เกิดความรู้และนำประสบการณ์เหล่านั้นมาประยุกต์ใช้กับการทำงานได้เหมาะสม”

สิ่งสำคัญ “ป๊อป” บอกว่า เธอจะไม่ทอดทิ้ง แม้ว่าเธออาจต้องพบกับความล้มเหลวในภายหน้า แต่เธอจะพยายามหาทางแก้ไขปัญหาเพื่อพัฒนาให้ดีขึ้นเป็นลำดับ นอกจากนี้ยังต้อง “สร้างทีมงาน” ที่ดีรองรับการทำงาน เพราะเชื่อว่าการทำงานเป็นทีมช่วยแก้ไขปัญหและสร้างสรรค์งานได้เป็นอย่างดี

“หากทำโครงการแล้วล้มเหลว ต้องรีบจัดประชุมทีมงาน หาจุดอ่อนแล้วรีบปรับปรุงแก้ไข สร้างสรรค์ให้งานดึงดูดใจมากกว่าเดิม”

นางสาวสุนิสา เชียงชา

ประธานสภาเด็กและเยาวชนตำบลช่อแฮ จังหวัดแพร่

โทรศัพท์ 082-778-3305

E-mail : pop2632537@hotmail.com

เมื่อเยาวชนก่อการดี

สภาเด็กและเยาวชนอำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

ญาติโยมที่เข้ามาทำบุญในวัดเหล้าอ้อยหลายคนมีอาการแปลกใจไม่น้อยที่เห็นสามเณรในวัดกำลังข้มขม้นอยู่กับการสร้างสิ่งประดิษฐ์ที่เรียกว่าห่อไอเฟลจากกระดาษหนังสือพิมพ์ ท่ามกลางบรรยากาศที่เงียบงัน ไม่มีใครให้คำปรึกษาใครได้ ณ เวลานั้น... แม้ความแปลกใจสงสัยจะมีมากเพียงใด ก็ไม่มีใครกล้าเอ่ยถามว่าสามเณรทั้งหลายกำลังคิดและทำสิ่งนั้นไปเพื่ออะไร

คนเดียวที่ไขข้อข้องใจได้ในเวลานี้คือ “หลิว” วรุต พงษ์ศรี ประธานสภาเด็กและเยาวชนอำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว อดีตสามเณรวัดแห่งนี้เมื่อภาคฤดูร้อนที่ผ่านมา

“ในฐานะที่ผมเป็นนักกิจกรรมคนหนึ่ง ตอนนั้นผมตั้งใจว่าถ้าผมสึกออกมาแล้วก็อยากจะทำกิจกรรมดีๆ ให้กับสามเณรที่เข้ามาบวชในวัดแห่งนี้ ที่ผ่านมารวมได้ยี่สิบห้าว่าเยาวชนไปก่อเหตุต่างๆ มากมายในสังคม แต่ผมรู้ว่าเยาวชนที่อัญประเทศไม่ได้เป็นคนไม่ดีไปเสียหมด ผมจึงอยากให้มีเรื่องราวดีๆ เกิดขึ้นจากการกระทำของพวกเยาวชนบ้าง”

ประติมากรรม “ไข่”

ปี 2553 หลังจากที่ “หลิว” ลาลึกษา เขาชักชวนเพื่อนฯ 10 คนมาเข้าร่วมโครงการเยาวชนก่อการดี เพื่อ “จุดพลัง” ความคิดให้กับสามเณรที่เข้ามาบวชเรียนในช่วงฤดูร้อน ณ วัดเหล้าอ้อย ตำบลหนองสังข์ อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

“กระบวนการ” สำคัญของกิจกรรมวันนั้นเริ่มขึ้นด้วยการทำความรู้จักกันระหว่างสามเณรและพระภิกษุสงฆ์จากนั้นก็แบ่งสามเณรที่จำวัดอยู่ 20 รูป ออกเป็น 4 กลุ่มให้ช่วยกันทำ “ประติมากรรมไข่” นำหนังสือพิมพ์และอุปกรณ์ต่างๆ ที่พวกเขาแจกให้เช่น เทปกาว หลอด ตะเกียบ มาห่อหุ้มไข่ด้วยวิธีการใดก็ได้ เพื่อที่ว่าเมื่อนำไปโยนลงมาจากที่สูงแล้วไข่ที่อยู่ด้านในจะต้องไม่แตก

“หลังจากทุกกลุ่มทำประติมากรรมไข่เสร็จแล้ว พวกเราเอาไปโยนลงมาจากหอรพังของวัด บางกลุ่มก็ทำเป็นรูปคนโดดร่ม บ้างก็ใช้เทคนิคห่อให้หนาไว้ ผลปรากฏว่าไข่

มีทั้งแตกและไม่แตก ซึ่งตอนท้ายของกิจกรรมเราก็จะเฉลยว่า เป้าหมายของการทำกิจกรรมนี้ก็เพื่อสร้างความสามัคคี ฝึกวางแผน และการทำงานเป็นทีมที่ไม่ว่าจะเป็นพระหรือฆราวาสก็ต้องรู้จักวางแผนและสร้างความสามัคคีให้กับประเทศชาติได้เช่นเดียวกัน”

สร้างความ “ตระหนัก” เพื่อรากฐานแห่งชีวิต

กิจกรรมต่อมาคือให้สามเณรช่วยกันสร้างสิ่งประดิษฐ์ที่เรียกว่า “ห่อไอเฟล” จากกระดาษหนังสือพิมพ์เก่า กลุ่มไหนทำได้สูงสุด แข็งแรง และมีลัษณ์ถือว่าเป็นทีมที่ชนะ แต่มีข้อแม้ว่าระหว่างการทำสามเณรในทีมต้องไม่พูดคุ้ยหรือสื่อสารกันด้วยวิธีใดๆ ก็ตาม ในวันนั้นแต่ละทีมเร่งสร้างห่อไอเฟลกันอย่างเคร่งเครียด จนชาวบ้านที่เดินผ่านไปผ่านมาในวัดเริ่มทำหน้างุนงง สงสัย เมื่อถึงเวลาที่กำหนด บรรดาพี่เลี้ยงจิตอาสาต่างนำพัดลมมาเป่า บ้างก็โยนห่อไอเฟลขึ้นไปแล้วปล่อยให้ตกลงพื้น เพื่อทดสอบความแข็งแรง ทนทาน หลังทำกิจกรรมเสร็จสิ่งที่สามเณรได้เรียนรู้คือ การมีรากฐานที่เข้มแข็ง หากรากฐานของห่อไอเฟลไม่แข็งแรงพอ ก็ไม่สามารถสร้างให้สูงขึ้นไปได้มาก รวมถึงยังไม่สามารถทนต่อการกระแทกหรือลมที่พัดมากระทบได้ เช่นเดียวกับชีวิตของคนที่จะต้องสร้างรากฐานให้แข็งแรงตั้งแต่วัยเยาว์ เพื่อที่พวกเขาจะเติบโตเป็นคนดีต่อไปในอนาคต เสร็จจากกิจกรรมทั้งสอง พวกเขาก็โยนโจทย์ให้สามเณรคิดโครงการขึ้นมารูปละ 1 โครงการ

“เราลองให้สามเณรคิดว่าวัดซึ่งเป็นที่อยู่ของพระสงฆ์เปรียบเสมือนบ้านและประเทศประเทศหนึ่ง ซึ่งปัจจุบันประเทศและชุมชนของเรากำลังมีเยาวชนที่ทำความผิดเพิ่มมากขึ้น ทำให้ผู้ใหญ่ในสังคมมองเยาวชนในแง่ลบ มองว่าเป็นเด็กเกเร มีวิธีการไหนบ้างที่จะทำให้ผู้ใหญ่ในสังคมเห็นว่าเยาวชนก็ทำความดีได้เช่นกัน เราให้ท่านเขียนมาเลยว่าอยากทำอะไร ที่ไหน อย่างไร”

“หลิว” บอกว่าสิ่งที่สามเณรช่วยกันคิดในวันนั้นมีหลายโครงการทั้งเล็ก ๆ สามารถทำได้ทันที และโครงการใหญ่ ๆ ที่จำเป็นต้องมีงบประมาณสนับสนุน เช่น กิจกรรมทำความสะอาดชุมชน ทำความสะอาดวัด เก็บขยะ รับผิดชอบเรื่องยาเสพติด จัดกิจกรรมกีฬา สร้างความสามัคคีซึ่งส่วนใหญ่เน้นเรื่องเด็กและเยาวชน เมื่อสามเณรช่วยกันคิดเสร็จก็ให้ออกมานำเสนอ ต่อหน้าพระพี่เลี้ยงที่พวกเขาชื่นชอบมาเป็นองค์ประธานในกิจกรรมนี้

เมื่อสามเณรทั้ง 20 รูปนำเสนอเสร็จ พระพี่เลี้ยงก็ได้ให้โอวาทเกี่ยวกับการเป็นเยาวชนที่ดีว่า ไม่จำเป็นต้องพระเณรเท่านั้น

ที่ต้องถือศีล การเป็นเยาวชนก็ต้องถือศีล 5 เช่นกัน ต้องไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ไม่เบียดเบียนผู้อื่น น้อมนำหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนามาใช้ในชีวิตประจำวัน

ตอนท้ายของกิจกรรม ทีมงานทั้งหมดร่วมกันสรุปกิจกรรมว่า สิ่งที่พวกเขาคิดและนิมนต์สามเณรมาทำกิจกรรมนี้ก็เพื่อให้ลูกคิดว่าแท้จริงแล้ว เด็กและเยาวชนก็สามารถคิดและทำในสิ่งที่ดีได้ไม่แพ้ผู้ใหญ่ หากสามเณรสักออกมาก็สามารถคิดและทำดีเพื่อสังคม ชุมชน ส่วนรวมได้เช่นกัน

“หลิว” บอกว่าสิ่งที่เขาประทับใจที่สุดสำหรับโครงการนี้คือการได้เห็น เด็ก ป.4 – ป.6 ที่มาบวชเป็นสามเณรสามารถคิดและพูดออกมาได้ว่าเขาอยากจะทำสิ่งดี ๆ เพื่อส่วนรวมบ้าง

“ที่ผ่านมาเขาอาจจะไม่มีโอกาสได้คิดได้ทำอย่างนี้ ขนาดพระพี่เลี้ยงที่อยู่กับพวกเราด้วยในวันนั้นยังบอกกับเราว่าเห็นแล้วปลื้มใจที่ได้เห็นศักยภาพที่ซ่อนอยู่ในตัวเด็ก ๆ เหล่านี้ แม้เขาจะไม่ได้ทำโครงการในทันที แต่ก็ช่วยจุดประกายความคิด ให้เขากล้าที่จะคิดและทำเพื่อคนอื่น”

ก่อนจากลา ทีมงานไม่ลืมถวายปัจจัยและภัตตาหารแด่พระภิกษุสงฆ์และสามเณรด้วย และตลอดเวลาของการเดินทางกลับ พวกเขามอยิ้มและรู้สึกอึดอัดกับการ “ให้” ที่แม้จะไม่ยิ่งใหญ่ แต่ก็ถูกเน้นอยู่ในใจมาจนถึงวันนี้

นายวรุฒ พงษ์ศรี

ประธานสภาเด็กและเยาวชนอำเภออัญญประเทศ

โทรศัพท์ 087-979-1730

E-mail : liw_0000@hotmail.com

อาสา “สร้าง” สุขให้ชุมชน โรงเรียนเรณูนครวิทยานุกูล จังหวัดนครพนม

ปัจจุบันเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทต่อสังคมไทยมากเสียจนเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่หลงลืมดูแลเอาใจใส่คนในครอบครัว ด้วยสภาพปัญหาเช่นนี้ “ก้อย” อุดมรัก สุทธิจักร นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเรณูวิทยานุกูล จังหวัดนครพนม และเพื่อนๆ หารือกันว่า ในฐานะเยาวชนกลุ่มเล็กๆ พวกเขาจะช่วยแก้ไขปัญหานี้ได้อย่างไร จนเกิดเป็นบทสรุปโครงการสมุนไพรรักษาบ้านนา สบายบ้านทุ่ง มุ่งจิตอาสา เพื่อพัฒนาถิ่นเกิด เทิดไท้องค์ภูมิคุ้มกัน ในที่สุด

สร้างอาสา “สมุนไพรรักษาถิ่น”

“แต่เดิมสังคมอีสานเป็นสังคมเกษตรกรรม เต็มไปด้วยความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมากมาย พวกเราจึงนำเรื่องใกล้ตัวมาปรับใช้ในกิจกรรม โดยเฉพาะการนวดที่ช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน เพราะระหว่างนวดไปก็จะมีการพูดคุยทำความเข้าใจกันในเรื่องต่างๆ”

“ก้อย” เชื่อมโยงภาพกิจกรรมในอดีตและสะท้อนปัจจุบันว่า สิ่งแวดล้อมยุคใหม่ทำให้เด็กและเยาวชนห่างไกลจากรากฐานของความรู้และภูมิปัญญา โดยเฉพาะสมุนไพรรักษาในท้องถิ่น โครงการสมุนไพรรักษาบ้านนา สบายบ้านทุ่ง มุ่งจิตอาสา เพื่อพัฒนาถิ่นเกิด เทิดไท้องค์ภูมิคุ้มกัน จึงเกิดขึ้นจากแนวคิดนี้ โดยแบ่งการทำงานออกเป็น 3 กิจกรรม คือ 1. กิจกรรมปลูกจิตอาสาเพื่อพัฒนาถิ่นเกิด ที่มีวิทยากร เช่น พระสงฆ์และประชาชนชาวบ้านร่วมฝึกอบรมเพื่อพัฒนาตนตามแบบเยาวชนที่ดี ให้เยาวชนได้เรียนรู้เรื่องการดำเนินชีวิตและทักษะการทำสมุนไพรรักษาและนวดประคบเพื่อดูแลผู้เฒ่าผู้แก่ในครอบครัว

2. กิจกรรมเยาวชนนิยม สังคมเป็นสุข ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ทำให้เด็กและเยาวชนเกิดจิตสำนึกในการดูแลเอาใจใส่ผู้สูงอายุทุกคนดูญาติพี่น้องด้วยความเต็มใจและต่อเนื่อง และ 3. กิจกรรมชุมชนเข้มแข็ง เศรษฐกิจยั่งยืน เป็นกิจกรรมที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ครอบครัวของเด็กและเยาวชนในท้องถิ่นร่วมมือกันจัดตั้งกลุ่มเสริมรายได้จากการแปรรูปสมุนไพรรักษาเป็นผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น เช่น แคปซูลสมุนไพรรักษา ชาสมุนไพรรักษา และการทำลูกประคบ เป็นต้น

โดยการดำเนินโครงการฯ จะเน้นการประสานความร่วมมือเริ่มจาก ครอบครัว โรงเรียน วัด และโรงพยาบาลเรณูนครที่เป็นกลไกสำคัญ ในการให้ความรู้เรื่องการทำสมุนไพรแคปซูลและลูกประคบ

หน้าเดิม!! ลงพื้นที่คลุกคลีชุมชน

ยามเช้า แดดเริ่มแรง เหล่าทีมงานอาสาสมัครตัวกันที่วัดทำสมุนไพรลูกประคบจนได้จำนวนมากพอ ช่วงบ่ายจึงกระจายตัวออกไปตามบ้านทำการนัดพบประคบสมุนไพรให้กับผู้เฒ่าผู้แก่ในชุมชน ส่วนวันหยุดทุกวันเสาร์-อาทิตย์ ก็เข้าไปให้ความรู้เรื่องการทำสมุนไพรพื้นบ้านและนัดประคบกับผู้เฒ่าผู้แก่ทั้งในพื้นที่ตนเอง และพื้นที่ใกล้เคียง เช่น ชุมชนเหล่าสำราญ เป็นต้น ซึ่งการลงพื้นที่แต่ละครั้ง พวกเราจะประสานงานกับชุมชนขอให้มิเด็กและเยาวชนเข้ามาทำกิจกรรมนัดสมุนไพรลูกประคบอย่างน้อย 5 คน ทำให้เกิด “แกนนำ” เยาวชนมากกว่า 20 หมู่บ้านที่พวกเขาเข้าไปทำกิจกรรม

ผลจากการทำโครงการที่ชัดเจนคือ ผู้เฒ่า ผู้แก่รับรู้ได้ว่า ยังมีเด็กและเยาวชนรุ่นใหม่กลุ่มหนึ่งที่ยังให้ความสำคัญและสนใจดูแลพวกเขา แต่ที่ได้มากกว่านั้นคือ ทีมงานเด็กและเยาวชนรุ่นใหม่ได้ซึมซับความรู้จากคนรุ่นเก่าอีกด้วย เพราะระหว่างการทำนัดประคบสมุนไพร ผู้เฒ่าผู้แก่จะเล่าเรื่องราวต่าง ๆ ให้ฟัง บางครั้งพูดถึงลูก ๆ หลาน ๆ ที่ออกไปทำงานยังกรุงเทพฯ หลายคนบอกว่า อยากให้ลูกหลานกลับมาดูแล มานวดให้ อย่างนี้บ้าง ซึ่งทุกคนต่างรู้สึกยินดีที่ได้ทำหน้าที่นี้

เมื่อความสุขที่หยิบยิบ...คืนกลับ

กิจกรรมสานสัมพันธ์ระหว่างคนในครอบครัวด้วยการนวดประคบสมุนไพร นอกจากจะก่อร่างสร้างฐานความสัมพันธ์อันดีระหว่างคนในชุมชนแล้ว กิจกรรมนี้ยังสร้างความภาคภูมิใจให้กับทีมงานที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของการทำงาน และสะท้อนวิธีการแก้ไข

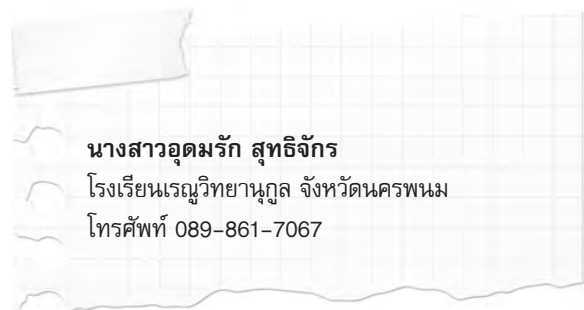
ปัญหา หยิบยื่น ความคิดจิตใจของการช่วยเหลือ ตลอดจนรู้จักการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ภายใต้สังคมยุคใหม่ซึ่งได้ทอดทิ้งผู้ที่ก้าวตามไม่ทันเอาไว้เบื้องหลัง

“พวกเรา รู้จักคำว่า “ให้” อย่างไม่หวังผลตอบแทน มีความสุขที่เห็นคนรอบข้างมีความสุข การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มช่วยให้เกิดพลังในการสร้างสรรค์และความสามัคคีการทำงานเป็นทีมสามารถนำไปปรับใช้ได้เมื่อเราเติบโตขึ้น”

นอกจากนี้ความรู้จากการทำงานยังช่วยให้พวกเขาได้เรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับสมุนไพรอีกด้วย “ก้อย” บอกว่าเมื่อก่อนเธอไม่เคยให้ความสนใจสมุนไพรเลย รู้แต่เพียงชื่อบางชื่อเท่านั้น แต่ในนี้เธอกลับมองเห็นถึงคุณค่าของสมุนไพรและภูมิปัญญาไทย ส่วนเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลเรณูนครถึงกับชมพวกเธอที่ให้ความสำคัญกับความรู้ท้องถิ่น โดยเฉพาะเรื่องสมุนไพร ยิ่งเมื่อได้รับรู้ถึงรูปแบบการทำกิจกรรม เจ้าหน้าที่ยิ่งเต็มใจในการถ่ายทอดความรู้ให้

“เราจะขยายสมาชิกจิตอาสาดูแลผู้เฒ่าผู้แก่ออกไปยังโรงเรียนต่าง ๆ ทัวอำเภอเรณูนคร นำสมุนไพรมาช่วยดูแลเอาใจใส่ผู้เฒ่าผู้แก่ในครอบครัว เราทำงานโดยไม่ต้องมีใครบอกกล่าว ทุกสิ่งล้วนออกมาจากข้างในด้วยความเต็มใจ”

แม้จะเป็นโครงการเล็กๆ ที่เกิดขึ้นจากน้ำพักน้ำแรงของคนกลุ่มเล็กๆ แต่ “พลังเล็กๆ” เหล่านี้ก็ช่วยให้สังคมอยู่ได้อย่างยั่งยืนด้วยความพอเพียง

นางสาวอุดมรัก สุทธิจักร

โรงเรียนเรณูวิทยานุกูล จังหวัดนครพนม

โทรศัพท์ 089-861-7067

กิจกรรมการทำดีเพื่อพ่อ
ส่งเสริมความกตัญญู
ซื่อสัตย์ และประหยัด

เด็กไทยโตไป “ไม่โกง”

สภาเด็กและเยาวชนตำบลโคกใหญ่ หรเทพ
อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี

เพราะเป็นคนรักการทำกิจกรรม ไม่ชอบอยู่เฉยๆ อยู่โรงเรียนก็มักรับหน้าที่เป็นประธานนักเรียนอยู่เป็นนิจ เมื่อมีรุ่นพี่มาชักชวนให้ไปร่วมงานสภาเด็กฯ “เต้” อนันต์ แสงดาว จึงไม่รีรอที่จะเข้าร่วมทันที

จากนักกิจกรรมในโรงเรียน สู่แกนสภาเด็กฯ

“เห็นรุ่นพี่ที่รู้จักกันในอำเภอกิจกรรมก็อยากทำบ้าง”

คือจุดเริ่มต้นที่ทำให้ “เต้” เข้าเป็นสมาชิกสภาเด็กและเยาวชนตำบลโคกใหญ่ หรเทพ อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี เพราะเป็นกิจกรรมที่ทำแล้วได้ประโยชน์กับคนอื่น ทำแล้วมีความสุขสบายใจ แม้จะเหนื่อยแต่ก็ชอบ

“เราชอบคิด ชอบทำ ใจรัก ไม่ชอบอยู่เฉยๆ ชอบที่จะคิดเขียนโครงการ เสนอโครงการต่างๆ บางคนบอกว่าจะทำไปทำไม เงินก็ได้ไม่ได้ ค่าตอบแทนอะไรก็ได้ไม่ได้ แต่เราคิดว่าความสุขคือสิ่งตอบแทน

อยากแก้ปัญหาสังคม แก้ปัญหาเยาวชนและความไม่ถูกต้องต่างๆ ให้ดีขึ้น”

จากเด็กหนุ่มวัยแรกรุ่นที่ก้าวเข้าสู่การทำงานกับสภาเด็กฯ เมื่อครั้งยังเรียนอยู่มัธยมศึกษาตอนปลาย วันนี้ “เต้” ศึกษาอยู่ระดับอุดมศึกษาที่มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ สาขารัฐศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 รับตำแหน่งประธานสภาเด็กและเยาวชนตำบลโคกใหญ่ หรเทพ อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี เขาเป็นผู้นำทีมเพื่อนๆ ช่วยกันปลุกปั้นจนสามารถจัดตั้งสภาเด็กระดับตำบลได้ครบทั้ง 7 ตำบล

จากก้าวแรกที่รับบทบาทคณะกรรมการร่วม เขาค่อยๆ สั่งสมประสบการณ์จนได้รับความไว้วางใจให้ดำรงตำแหน่งประธานสภาเด็กฯ แม้ต้องปรับตัวบ้าง แต่เขาบอกว่าไม่ใช่ปัญหา เพราะการทำงานจะมีรุ่นพี่ให้คำแนะนำ สอนงานและถ่ายทอดความรู้แล้วจึงค่อยๆ ถอยออกมาให้ทำเองอย่างเต็มตัว

“ตอนนั้นยังเป็นแค่คณะกรรมการร่วม พอจะตั้งสภาตำบลเพื่อนๆ เห็นผมมาทำมาก่อนจึงเลือกผมเป็นประธาน ผมจึงรวมตัว

ให้เด็กๆ ที่เข้าอบรมได้เรียนรู้การทำงานเป็นทีม เกิดแรงกระตุ้นให้คิดวิเคราะห์ ที่พวกเขาจะจดจำและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

“บรรยายภาคโดยรวมเป็นไปด้วยความสนุกสนาน แม้น้องบางคนจะสนใจบ้างไม่สนใจบ้าง แต่อย่างน้อยกิจกรรมนี้ก็ทำให้พวกเขารู้ข้อดีข้อเสียว่าถ้าเราทุจริตในการเลือกตั้งจะนำไปสู่ปัญหาคอร์รัปชันมากมาย ฉะนั้นจึงต้องปลูกฝังไปเรื่อยๆ จึงจะได้ผลยั่งยืน เรื่องนี้เป็นเรื่องที่เขาเข้าใจได้ยาก แต่ถ้าเราไม่ทำเลยเขาก็จะไม่รู้”

“ความสุข” สิ่งตอบแทนของคนทำงาน

การทำงานสภาเด็กและเยาวชนที่ผ่านมาแม้จะไม่ราบรื่นนัก เพราะขาดทั้งกำลังเยาวชน และแรงสนับสนุนจากผู้ใหญ่ แต่ “เต้” ไม่เคยท้อหรือคิดเลิกทำ หลายครั้งที่ถูกถามว่า ทำทำไม เงินทองค่าตอบแทนอะไรก็ได้ แต่ในใจเขารู้ดีว่าการทำงานที่ผ่านมาได้

ให้สิ่งมีค่ากับเขามากกว่าเงินทองใดๆ นั่นคือความสุข ความสบายใจ และสิ่งที่เพิ่มพูนขึ้นอยู่ภายในตัวเองก็คือประสบการณ์ ทักษะ และความคิดที่กว้างไกลขึ้น

“เต้” บอกว่า ทักษะที่ได้จากการทำงานเขาสามารถนำไปปรับใช้กับการเรียนหรือชีวิตประจำวันได้ เพราะการทำงานในสภาเด็กฯ เปรียบได้กับหน่วยๆ หนึ่งของประเทศ และเขาสามารถนำประสบการณ์ดังกล่าวไปเชื่อมโยงกับการเรียนรัฐศาสตร์ได้ โดยเฉพาะเรื่องการหาข้อมูลจากการทำกิจกรรมที่ทำให้เขามีความรู้รอบตัวมากขึ้น เข้าใจสังคมมากขึ้น รู้จักการทำงานอย่างเป็นขั้นเป็นตอน รู้ว่าการทำงานกับผู้ใหญ่ต้องรอบคอบและระมัดระวังมากเป็นพิเศษ เพราะถ้าผิดพลาดอาจส่งผลกระทบต่อหลายฝ่าย ที่สำคัญคือจะทำให้ความน่าเชื่อถือลดลง การได้ติดต่อประสานงานกับผู้ใหญ่ ทำให้เขามีโอกาสมากขึ้น มองกว้างขึ้น พุดจาดีขึ้น สมัยก่อนพูดที่ไรสั่นเมื่อนั้น แต่ตอนนี้ไม่เป็นแล้ว กล้าแสดงออกมากขึ้น และเข้าใจคนอื่นมากขึ้น

นายอนันต์ แสงดาว

สภาเด็กและเยาวชนตำบลโคกใหญ่ หรเทพ

อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี

โทรศัพท์ 089-741-0072

E-mail : anan_252535@hotmail.com

กิจกรรมการทำดีเพื่อพ่อ
ต่อต้านยาเสพติด อบายมุข
และการคอร์รัปชัน

ผมรู้จักคำว่า “เสียสละ” มากขึ้น สภานักเรียนโรงเรียนคลองเคียนราษฎร์รังสรรค์

ปัญหาเสาพืด ฐัสาว อบายมุข และพฤติกรรมไม่เหมาะสม นับวันจะกลายเป็นปัญหาใหญ่ของเยาวชนตำบลคลองเคียน อำเภอดะกั่วทุ่ง จังหวัดพังงา กลายมาเป็นโจทย์ให้ “ชล” ชลทิศ คชภูมิ ประธานสภานักเรียนโรงเรียนคลองเคียนราษฎร์รังสรรค์ อำเภอดะกั่วทุ่ง จังหวัดพังงา ขบคิดเพื่อหาทางแก้ไข ไม่ให้เพื่อนเยาวชนบ้านเกิดหันเหไปในทางที่ผิด และหันมารวมกลุ่มกันทำความดีเพื่อประโยชน์ของชุมชนต่อไป

PDA เปิดประตูสู่การเรียนรู้

แต่กว่าจะ “จุดคิด” ได้เช่นนี้ “ชล” บอกว่า ต้องมีแรงกระตุ้นเหมือนกัน เพราะเขาไม่เคยทำกิจกรรมอะไรเลย ซ้ำยัง ไม่กล้าแสดงออก แต่เมื่อมีโอกาสไปร่วมอบรมพัฒนาศักยภาพภาวะความเป็นผู้นำเยาวชนกับศูนย์พัฒนาชนบทผสมผสาน-กระบี่ หรือที่รู้จักกันดีในชื่อว่า PDA กระบี่ ทำให้ความคิดของ “ชล” เปลี่ยนไปและ

เกิดแรงบันดาลใจในการรวมกลุ่มเพื่อน ๆ น้อง ๆ ที่โรงเรียนจัดกิจกรรมค่าย เพราะอยากให้เยาวชนในชุมชนได้รับโอกาสและได้เปิดมุมมองใหม่เหมือนเขา

“การอบรมครั้งนั้นทำให้ผมได้พัฒนาศักยภาพและความสามารถของตัวเอง แต่ก่อนผมไม่กล้าแสดงออกเลย แต่ที่นี่จุดประกายให้ผมกล้าคิด กล้าแสดงออก ยิ่งอบรมหลายๆ ครั้ง ทำให้ผมมีภาวะความเป็นผู้นำ กล้าแสดงออกมากขึ้น และอยากจะทำกิจกรรมด้วยตัวเองบ้าง”

การไปอบรมอย่างต่อเนื่องและมีเจ้าหน้าที่ PDA แวะเวียนเข้ามามาพูดคุยอย่างสม่ำเสมอ ทำให้ “ชล” และกลุ่มแกนนำสภานักเรียนค่อยๆ บ่มเพาะความรู้และแนวทางการเป็นผู้นำจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ โดยมีพี่เลี้ยง PDA ดูแลใกล้ชิด จนพวกเขาพร้อมจึงชักชวนให้คิดโครงการ ตอนนั้นตื่นเต้นมาก เหมือนเด็กอยากลองของ เพราะปกติไม่เคยได้ทำกิจกรรมอะไร โรงเรียนก็ไม่ค่อยมีโครงการอะไรให้ทำ แต่เมื่อไปอบรมกับ PDA ซึ่งประสานความร่วมมือกับ อบต. ให้โอกาสเยาวชนคิดทำโครงการ ก็เหมือน

เป็นการเปิดประตูการเรียนรู้ใหม่ๆ เลย์ทีเดียว

และแล้วโครงการอบรม “ยุวชนคนพันธุ์กล้า รุ่นที่ 1” ก็เกิดจากความคิดของ “ชล” และเพื่อนๆ ก็เกิดขึ้น จากการมองปัญหารอบตัวที่เกิดขึ้นในชุมชน พวกเขาหวังว่าการจัดค่ายเรียนรู้ สร้างเสริมศักยภาพ และปลูกจิตสำนึกด้านจิตสาธารณะแก่เด็กและเยาวชนน่าจะเป็นจุดเริ่มต้นที่ดี เขามองว่าน้องๆ ควรมีความพร้อมและมีทักษะการเป็นผู้นำ รู้จักใช้ศักยภาพของตนไปในทางที่ถูกที่ควรก่อน หลังจากนั้นจึงค่อยจัดกิจกรรมอื่นๆ เพิ่มเติม

“พวกเราได้รับการปลูกฝังจากพี่ๆ PDA เรื่องการมีจิตอาสา การช่วยเหลือ การแบ่งปัน การบำเพ็ญประโยชน์ ความสามัคคีและกล้าแสดงออกในสิ่งที่ถูกต้อง เมื่อเรามีกำลังพอที่จะช่วยคนอื่นได้ เราก็ต้องช่วย ไม่จำเป็นต้องช่วยด้วยเงิน แต่เราสามารถช่วยเตือนช่วยไม่ให้เพื่อนของเราหลงผิดได้ พวกเราจึงคิดทำโครงการนี้ขึ้น โดยนำเยาวชนกลุ่มเสี่ยงมาอบรมเชิงปฏิบัติการ ก่อนที่เขาจะก้าวเข้าสู่วัยรุ่น”

“ลองผิดลองถูก” กว่าจะได้ทำโครงการ

“กล้าทำในสิ่งที่ถูกต้อง กล้าแสดงออกในสิ่งที่ไม่ส่งผลต่อตนเองและผู้อื่น กล้าทำในสิ่งดี” คือสโลแกนของโครงการยุวชนคนพันธุ์กล้า หลังจากแนวคิดชัดเจน “ชล” เริ่มวางแผนโครงการเพื่อขอทุนสนับสนุนทันที ซึ่งเป็นการลองผิดลองถูกครั้งแรกของพวกเขา

“พวกเราช่วยกันวางแผนโครงการ เครียดมาก อยากทำเพราะร้อนวิชา อยากจัดค่าย อบรมมาแล้วก็อยากเอามาลองปฏิบัติจริงบ้าง การเขียนโครงการเราก็ไม่ได้ฝึกมาจากไหน คิดกันเองกว่าจะได้ก็คิดกันหลายครั้ง แก่กันหลายครั้งมาก นำพื้นฐานจากการเขียนเรียงความมาใช้บ้าง เริ่มจากบรรยายไปก่อน แล้วค่อยๆ มาช่วยตัดต่อ ชัดเกลาง งบประมาณเราก็ไม่รู้ว่าจะเท่าไร เรียกว่าเริ่มต้นจากศูนย์จริงๆ”

เมื่อแผนโครงการแล้วเสร็จก็นำไปเสนอทั้งภาครัฐและเอกชน จน PDA ใช้งบประมาณสนับสนุน “ชล” และเพื่อนๆ จึงเริ่มต้นการทำงานด้วยการประชุม จัดสรร แบ่งงานกันทำโดยใช้เวลาส่วนใหญ่ในช่วงโม่งชมรม พักกลางวัน หรือหลังเลิกเรียนบ้าง “ชล” ในฐานะประธานสภาฯ รับหน้าที่ติดตามงาน นัดประชุมความคืบหน้า และติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเป็นผู้ดำเนินรายการในวันจัดงาน ขณะที่กิจกรรมเริ่มเป็นรูปเป็นร่าง มีงบประมาณสนับสนุนจากภายนอก โรงเรียนก็เริ่มต้นตัวและเข้ามาช่วยเหลือการทำงานของพวกเขามากขึ้น โดยจัดสถานที่และอำนวยความสะดวกเรื่องอุปกรณ์ เป็นต้น

“โรงเรียนยอมรับและชื่นชมเรามาก ชื่อเสียงดังไปถึง อบต. เราก็ได้รับคำชม ผู้ใหญ่เริ่มให้ความสนใจกิจกรรมของเด็ก ทำให้พวกเรามีกำลังใจในการทำงานมากขึ้น”

สิ่งดีๆ ที่ได้จากค่ายยุวชนคนพันธุ์กล้า

และแล้วกิจกรรมค่าย “ยุวชนคนพันธุ์กล้า รุ่นที่ 1” ก็เกิดขึ้นที่โรงเรียนคลองเคียนรัฐราษฎร์รังสรรค์ มีกลุ่มเป้าหมายคือ นักเรียนชั้น ป.5-ป.6 จากโรงเรียนในเขตตำบลคลองเคียนโรงเรียนละ 10 คน และนักเรียนชั้น ม.1 ของโรงเรียนคลองเคียนรวมทั้งสิ้น 80 คน มาเข้าค่ายร่วมกันเป็นเวลา 2 วัน 1 คืน เริ่มต้นด้วยการบรรยายให้ความรู้ กิจกรรมสันทนาการ ฐานกิจกรรม เกม และการทำงานเป็นทีม

“เราเน้นกิจกรรมที่กระตุ้นให้เด็ก ๆ คิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล สร้างความสัมพันธ์ การทำงานกลุ่ม สร้างความสามัคคี บรรยายให้ความรู้เรื่องโทษของยาเสพติด การปฏิบัติตัวเมื่อก้าวสู่วัยรุ่น ซึ่งได้รับการตอบรับที่ดีจากน้องๆ มีเสียงสะท้อนบอกว่าอยากให้มีอีกเพราะสนุกและได้ความรู้มาก”

ความสำเร็จของโครงการนั้นนอกจากจะสร้างความสนุกสนาน ให้ความรู้ใหม่ๆ แก่น้องแล้ว ผู้ใหญ่อยันได้แก่ อบต. โรงเรียน และคนในชุมชนยังให้การชื่นชมและยอมรับในความสามารถและความตั้งใจของพวกเขา ทำให้โครงการต่อๆ มาได้รับการสนับสนุนมากขึ้น ยิ่งโครงการนี้ได้รับรางวัลระดับภาคในการประกวดสถานักเรียนในงามมัธยมปริทรรศน์ ทำให้ในปีต่อมา อบต. ขอโครงการนี้ไปดำเนินการต่อ และเพื่อสานต่อแนวคิดเดิม หลังจบโครงการพวกเขายังติดต่อน้องๆ อยู่เสมอ พร้อมกับจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ปลูกป่า ทำความสะอาดมัสยิด เก็บขยะรอบหมู่บ้าน อนุรักษ์เรื่องประชาธิปไตย ซึ่งน้องๆ ก็ให้ความร่วมมือและเต็มใจ

ที่จะร่วมกิจกรรม และมักถามอยู่เสมอว่าเมื่อไรจะมีกิจกรรมอีก
สังเกตเห็นว่าน้องมีความกระตือรือร้นมากขึ้น

“เสียสละ” สิ่งที่ได้เรียนรู้จากกิจกรรม

เป็นเวลากว่า 2 ปีแล้ว ที่ “ชล” เป็นหัวเรี่ยวหัวแรงนำพา
เพื่อนๆ น้องๆ สภานักเรียนโรงเรียนคลองเคียนราษฎร์รังสรรค์
จัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชน เขายอมรับว่ากิจกรรมนี้ไม่ได้
ให้ประโยชน์แก่ผู้รับเท่านั้น แต่เขาในฐานะผู้ให้ก็ได้รับสิ่งดีๆ กลับ
คืนมาเช่นเดียวกัน เพราะกิจกรรมเหล่านี้ทำให้ตัวเขาเปลี่ยนแปลง
ไปมาก โดยเฉพาะความคิดมีเหตุผลมีหลักการมากขึ้น เมื่อก่อน
จะเถียงไว้มาก่อน เดี่ยวนี้เปลี่ยนนิสัยแล้ว คิดได้ว่าการอยู่ร่วมกันต้อง
รับฟังความคิดเห็นและเหตุผลของคนอื่น เพราะบางครั้งเหตุผล
ของคนอื่นอาจจะดีกว่าของเราก็ได้ รู้จักการทำงานเป็นทีม ทำให้
รู้จักผู้คนที่หลากหลายมากขึ้น และที่สำคัญคือรู้จักการ “เสียสละ”
เมื่อก่อนไม่เคยคิดถึงคนอื่น ใครจะติดยาเสพติดก็ช่าง ไม่สน
ไม่สนใจสังคมรอบข้าง แต่หลังจากทำกิจกรรมก็เริ่มใส่ใจปัญหา
สังคมและคนรอบข้างมากขึ้น

นายชลทิศ คชภูมิ

โรงเรียนคลองเคียนราษฎร์รังสรรค์

อำเภอตะกั่วทุ่ง จังหวัดพังงา

โทรศัพท์ 085-665-2388

E-mail : oat-mp@hotmail.com

เริ่มที่ “ต้น” ชวนรณรงค์ทำดีต้านภัยยาเสพติด สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดฉะเชิงเทรา

ปัญหาเสพติด เป็นปัญหาใหญ่ของสังคมไทยมาช้านาน โดยเฉพาะในวัยรุ่นที่เป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิตที่อาจได้รับคำชวนให้เสพสิ่งเสพติดเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาที่ไม่มีทางออก บางรายหันมาใช้สิ่งเสพติดใกล้ตัวอย่างเหล้า บุหรี่ ที่อาจนำไปสู่สิ่งเสพติดชนิดอื่นที่ร้ายแรงขึ้นเรื่อยๆ ดังนั้นแนวทางป้องกัน จึงย่อมดีกว่าการแก้ปัญหา ยิ่งเป็นการหาทางป้องกันจากเพื่อนวัยเดียวกันย่อมจะได้รับผลตอบรับที่ดีกว่า

เปิดประตูสู่สภาเด็กฯ

จากเด็กมัธยมศึกษาตอนปลายที่ใช้ชีวิตแบบวัยรุ่นทั่วไป แต่มีนิสัยชอบช่วยเหลือคนอื่น ทำให้รุ่นพี่ในโรงเรียนชักชวนเข้ามาทำกิจกรรมนอกเหนือจากการเรียน และเป็นกิจกรรมที่ดีเสียด้วย จุดนั้นเองที่ทำให้เขาได้รู้จักกับคำว่า “สภาเด็กและเยาวชน”

“ต้น” สุรกิจ ใหม่ก่งลาย เล่าย้อนถึงการเข้ามาทำงานในสภาเด็กฯ ว่า “ไม่เคยรู้เลยว่าสภาเด็กฯ คืออะไร คิดว่าเป็นการทำ

กิจกรรมกับเด็กเพียงอย่างเดียว เข้ามาตอนแรกก็มาเป็นแนวร่วมในการทำงาน เมื่อรุ่นพี่ชวนมาทำงานอะไรก็อยากเข้าไปช่วย เช่นงานวันเด็กก็ไปช่วยงานทุกอย่าง จนพี่ๆ เห็นแว่นาว่าน่าจะมาทำงานในสภาเด็กฯ ได้จึงชักชวนให้เป็นสมาชิกตั้งแต่ตอนอยู่ ม.5”

เมื่อเข้าเป็นสมาชิกในสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดฉะเชิงเทรา ทำให้ “ต้น” ได้รับการหล่อหลอมทางความคิดในการทำงานเพื่อสังคมมากขึ้น เขามีโอกาสได้เข้าร่วมค่ายอบรมพัฒนาศักยภาพความเป็นผู้นำ ซึ่งค่ายนี้เองทำให้เขาได้เพื่อนใหม่ที่มีมุมมองในการทำงานคล้ายกันคือ อยากช่วยเหลือคนอื่น แต่แม้จะผ่านค่ายมาแล้วเขาก็ยังแอบหนักใจว่าลำพังเด็ก ม.5 อย่างเขาจะไปทำงานเพื่อสังคมได้จริงหรือ

ความเชื่อ...ก็ทำได้

เมื่อเข้ามาทำงานในสภาเด็กและเยาวชน “ต้น” มีแนวคิดที่อยากทำกิจกรรมที่มีประโยชน์ เป็นกิจกรรมอะไรก็ได้ที่เรียกว่า

ทำความดี

“ผมอยากให้เด็กและเยาวชนในชุมชนใกล้บ้านได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เพราะกลัวว่าถ้าพวกเขาไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด จะทำให้เกิดปัญหาและสิ่งไม่ดีตามมา จึงช่วยกันคิดกับเพื่อน ๆ ว่า เราอยากจะชวนเด็ก ๆ ใกล้บ้านมาร่วมกันทำความดีด้วยกัน แม้จะเป็นความดีเพียงเล็กน้อยก็ตาม”

โครงการเยาวชนพันธุ์ใหม่ใส่ใจในความดี จึงเกิดขึ้น ด้วยการระดมความคิดของ “ต้น” และเหล่าสมาชิกเยาวชนในสภาเด็กฯ โดยพวกเขาเชื่อว่า ความดีเล็กๆ นี้อาจส่งผลจิตสำนึกที่ดีให้กับเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ได้ **“ผมคิดว่าความดีคืออะไรก็ได้ที่ได้ทำแล้วมีความสุข ทำแล้วเป็นประโยชน์ต่อคนอื่น และอยากให้น้อง ๆ ที่เข้าร่วมโครงการคิดแบบนี้กันมากๆ”**

เด็กพันธุ์ใหม่...ร่วมทำดี

กระบวนการทำงานในโครงการเยาวชนพันธุ์ใหม่ใส่ใจในความดีจึงเริ่มขึ้น โดยพี่น้องๆ ในอำเภอรามราช จังหวัดฉะเชิงเทรา เข้าร่วมเป็นสมาชิกประมาณ 50 คน ผ่านการทำกิจกรรม 1 วัน แบ่งเป็นการอบรมเรื่องการทำความดีครึ่งวัน โดยเชิญวิทยากรมาสอนเรื่องการทำความดีช่วยเหลือสังคม โทษของยาเสพติด และแนวทางป้องกันปัญหายาเสพติด เพราะไม่อยากให้น้องๆ มาเกี่ยวข้องกับสิ่งไม่ดีเหล่านี้ แม้ปัญหายาเสพติดในชุมชนจะยังมีไม่มาก แต่เขาคิดว่ากันไว้ดีกว่าแก้

ช่วงเช้าเมื่อได้ความรู้เต็มเปี่ยม ช่วงบ่ายก็เป็นการเดินรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด เพื่อให้คนในชุมชนเล็งเห็นความสำคัญของการป้องกันยาเสพติด รวมทั้งกิจกรรมปลูกต้นไม้ในชุมชนเพื่อสร้างสัมพันธ์ที่ดีของคนในชุมชนร่วมกัน เพราะเขาเชื่อว่า**หากชุมชนเข้มแข็งแล้ว ยาเสพติดก็จะไม่สามารถเข้ามาได้และสังคมก็จะน่าอยู่มากขึ้น**

ปัญหามา...ปัญญามี

แม้จะทำงานที่ได้ชื่อว่า **“ความดี”** แต่ปัญหาก็มีมาให้ “ต้น” ได้หาทางแก้ไข เขาบอกว่า ปัญหาที่พบเจอนั้นมีหลากหลายแตกต่างกันไป เช่น การประสานงานผิดพลาด เพราะสื่อสารไม่ตรงกัน ทำให้ต้องพยายามพบปะคุยกันมากขึ้น เพื่อให้ทีมเข้าใจตรงกันชัดเจน

“สิ่งที่ได้เรียนรู้จากการทำงานสำหรับผมคือได้เรียนรู้ข้อผิดพลาด ยิ่งทำงานหลายโครงการความผิดพลาดก็ไม่เหมือนกัน แต่สิ่งเหล่านี้ถือเป็นประสบการณ์ที่เราจะได้รับมากขึ้นด้วย เวลามิ

ปัญหาเราก็จะสามารถผ่านพ้นไปได้”

การทำงานที่ผ่านมาของ “ต้น” แม้จะมองเห็นว่างานที่ทํานั้นสำเร็จ เช่น ได้รับการตอบรับที่ดีในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ จากน้องๆ แต่สำหรับเขาแล้วกลับมองว่าความสำเร็จน่าจะมาจากการที่เขาทำให้สังคมเกิดความเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นมากกว่า

“ความสำเร็จของการทำงานไม่ใช่ทำแล้วทุกคนยอมรับเพียงอย่างเดียว หรือได้ทำหลายๆ โครงการ แต่ความสำเร็จสำหรับผมคือ การทำให้น้องๆ ได้มองเห็นว่า สิ่งไหนดี ไม่ดี หลีกพ้นจากยาเสพติดหรือสิ่งไม่ดี พวกเขาคิดได้จากการทำกิจกรรมร่วมกับเรา และมีความคิดที่จะทำความดีอย่างน้อยก็เพื่อตัวเองและหากมีโอกาสก็เผื่อแผ่ไปสู่คนอื่น ๆ ได้ก็ยิ่งดี”

คำตอบ...ของแรงบันดาลใจ

เมื่อผ่านการทำงานมาพบทั้งปัญหาอุปสรรคจนไปสู่ความสำเร็จ สิ่งที่เป็นแรงใจในการทำงานของ “ต้น” คือการได้เห็นตัวอย่างที่ดีของรุ่นพี่ในสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดฉะเชิงเทรา ที่ผลักดันให้เขาได้มีโอกาสทำกิจกรรมต่างๆ และเป็นกิจกรรมที่นำความภูมิใจมาสู่ตัวเขาเองด้วย

“ต้น” ยังพบว่าแรงบันดาลใจที่ดีคือการได้เห็นสังคมเปลี่ยนแปลงไป ทุกคนหันมาตระหนักถึงโทษของยาเสพติด ซึ่งเมื่อก่อนเขายังไม่เคยเชื่อเลยว่าเด็กวัยรุ่นอย่างเขาจะเปลี่ยนแปลงสังคมได้ จนเมื่อได้เข้ามาทำกิจกรรมต่างๆ เล็กๆ น้อยๆ ของพวกเขาก็ยังได้รับการตอบรับจากสังคมเสมอ

นอกจากนี้เขายังพบความเปลี่ยนแปลงของตัวเอง การทำงานทำให้เขาโตขึ้น ใจเย็นมากขึ้น รู้จักแบ่งเวลาเรียนและการทำงานควบคู่กันไป โดยขณะนี้ “ต้น” เรียนอยู่ในคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ แม้เขาจะติดภารกิจด้านการเรียนและไม่ได้กลับไปทำกิจกรรมต่างๆ ในสภาเด็กฯ แต่เมื่อมีเวลาว่างหรือยามปิดเทอม เขาก็มักจะเห็นเขาเข้ามาช่วยเหลืองานสภาเด็กฯ อยู่เสมอ

นายสุรกิจ ใหม่กังล่าย

สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดฉะเชิงเทรา

โทรศัพท์ 082-472-6835

E-mail : doramon_loveing@hotmail.com

To Be คนไกล

สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดพังงา

“หมิง” กิตติคุณ ตุ่นทอง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนทุ่งโพธิ์วิทยา คณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดพังงา ที่มี “หลักคิด” ว่า ควรใช้ “ต้นทุน” และของที่มีอยู่ให้คุ้มค่า และทำทุกอย่างด้วยความเพียรพยายาม จึงใช้ความสามารถเฉพาะตัวด้านดนตรีมาสอนดนตรีให้แก่เด็กตามโรงเรียนต่างๆ ในภาคใต้ ในโครงการที่มีชื่อว่าเก๋ไก๋ว่า “To Be คนไกล”

ใช้ “ดนตรี” ดึงเด็กเยาวชนห่างไกลยาเสพติด

“หมิง” เล่าย้อนอดีตว่า เขาเริ่มทำกิจกรรมกับสภาเด็กฯ เพราะประทับใจค่ายพัฒนาศักยภาพผู้นำเยาวชนที่พี่ๆ สภาเด็กฯ จังหวัดพังงาจัดให้เด็กฯ อย่างเขาได้พัฒนาตนเองและเสริมภาวะการเป็นผู้นำ เสริมศักยภาพด้านต่างๆ ผ่านกิจกรรมค่าย 2 คืน 3 วัน กิจกรรมครั้งนั้นทำให้เขาได้เรียนรู้การทำงานเป็นทีม การอยู่ร่วมกับผู้อื่น และการมีจิตสาธารณะเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

“ประทับใจกระบวนการในค่ายมาก แรกๆ พวกเราจะอยู่เฉพาะกลุ่มเพื่อนโรงเรียนเดียวกัน แต่พี่ๆ ช่วยเปิดมุมมองใหม่ๆ ให้เราได้รู้จักเพื่อนใหม่ ได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทำให้คิดว่าเราไม่ได้อยู่คนเดียวหรือกลุ่มเดียว แต่ยังมีคนอื่น ๆ ในสังคมอีกมากมาย เป็น 3 วันที่มีความสุข สนุกสุด ๆ จึงอยากลองทำแบบพี่ๆ บ้าง หลังจบค่ายจึงขอเข้าไปทำงานที่สภาเด็กฯ ด้วย จนกลายมาเป็นคณะกรรมการในที่สุด”

จากจุดเริ่มต้นในวันนั้น ส่งผลให้เด็กหนุ่มที่ไม่กล้าแสดงออก กลายเป็นคนที่กล้าเปิดเผย และเปิดใจให้กับผู้รอบข้างมากขึ้น “หมิง” ไปร่วมทำกิจกรรมของสภาเด็กฯ อยู่บ่อยครั้ง เริ่มจากการลงแรง ร่วมคิดร่วมทำ จนกระทั่งสามารถรับหน้าที่พี่เลี้ยง จัดกิจกรรมให้รุ่นน้องในเวลาถัดมา ส่งผลให้กระบวนการคิดและประสบการณ์การทำงานของเขาพัฒนาขึ้นเป็นลำดับ และนำไปสู่การคิดทำโครงการ To Be คนไกล ซึ่งต่อยอดจากโครงการสอนดุริยางค์ดนตรีของคุณครูसानนท์ เพ็งแก้ว ที่ออกไปสอนให้เด็กฯ ตามโรงเรียนต่างจังหวัดในช่วงปิดเทอมเป็นประจำ

“หมิง” บอกว่า โครงการนี้เกิดขึ้นเพราะเห็นว่าโครงการเดิมขาดบุคลากรด้านดนตรี และเขาเองก็มีความสามารถด้านดนตรีเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว จึงปรึกษาคณาครูสภานนท์เพื่อต่อยอดโครงการของสภาเด็กฯ พร้อมกับชักชวนสมาชิกที่มีความสามารถด้านดนตรีในสภาเด็กฯ มาร่วมให้ความรู้ด้านดนตรีแก่น้องๆ เมื่อปี 2554 ที่ผ่านมานี้ โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้ความรู้แก่เด็กเยาวชนอายุ 9 – 12 ปี ใช้เวลาว่างในช่วงปิดภาคเรียนให้เกิดประโยชน์ ปลูกฝังจิตสำนึกที่ดี และช่วยลดความเสี่ยงเรื่องยาเสพติด โดยมีโรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรม 5 แห่งคือ โรงเรียนอนุบาลพังงา โรงเรียนโคกกลอยวิทยา โรงเรียนวัดโคกสะท้อน โรงเรียนเทศบาลวัดชัยชุมพล จังหวัดนครศรีธรรมราช และโรงเรียนอนุบาลสตูล จังหวัดสตูล

เตรียมพร้อม...ก่อนลงสนามจริง

เมื่อคิดได้ว่าจะใช้ศักยภาพด้านดนตรีที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด “หมิง” จึงเริ่มประชาสัมพันธ์โครงการ เปิดรับสมัครผู้สนใจ และมีความถนัดด้านดนตรีมาเป็นผู้สอนได้ 7 คน พร้อมกับแบ่งหน้าที่ตามความถนัดว่าใครจะสอนเครื่องดนตรีชนิดใด ใช้เวลาเตรียมงานนานถึงหนึ่งเดือน เริ่มจากการวางแผน ทำความเข้าใจภาพรวมการสอน คัดเลือกเพลงที่จะสอน โดยมีครูสภานนท์ดูแลอย่างใกล้ชิด จากนั้นจึงศึกษาข้อมูลนักเรียนที่จะเข้าเรียน แยกกลุ่มตามความเหมาะสม โดยดูจากสรีระและพื้นฐานทางดนตรีเป็นหลัก จากนั้นจึงแยกไปเตรียมแผนการสอนของแต่ละคน

“พื้นฐานด้านดนตรีและสรีระของเด็กเป็นเรื่องสำคัญที่เราให้ความสำคัญ เพราะหากร่างกายมีสมรรถนะไม่ตรงตามเครื่องดนตรีก็อาจจะมีปัญหาได้ เช่น ถ้าเด็กตัวเล็กแต่ต้องมาเรียนเครื่องดนตรีที่มีขนาดใหญ่ ที่ต้องใช้กำลังเป่ามาก ๆ ก็อาจทำให้เป็นลมได้ง่ายหรือให้ไปแบกกลองก็คงไม่ไหว เพราะฉะนั้นเราจึงต้องคัดเลือกเด็กให้เหมาะสมกับเครื่องดนตรีด้วย”

และเพื่อให้การสอนดนตรีเกิดประโยชน์สูงสุด “หมิง” และเพื่อนๆ ต้องเตรียมการสอนเป็นอย่างดี ทุกวันพวกเขาจะฝึกซ้อมดนตรีไปพร้อมกับหาความรู้เพิ่มเติมจากอินเทอร์เน็ตบ้าง หนังสือบ้าง หากมีข้อสงสัยจะสอบถามจากครูสภานนท์เพื่อไขข้อข้องใจทันที กระทั่งถึงเวลาลงสนามจริง แม้จะตื่นเต้นกับการสอนเด็กๆ ที่ไม่เคยรู้จักกันมาก่อน แต่ทีมงานทั้ง 7 คนล้วนมีความพร้อมทั้งกายและใจ ก่อนจะออกเดินสายสู่โรงเรียนต่างๆ ตามที่นัดหมายไว้

เร็ว ง่าย จำได้ วิธีสอนดนตรีสไตล์ “หมิง”

อย่างไรก็ตามแม้จะคิดแผนการสอนมาอย่างดี และเตรียมตัวกันมานานกว่าหนึ่งเดือน แต่เมื่อเริ่มสอนผลกลับไม่ได้เป็นอย่างที่หวังไว้ รวมทั้งประสบการณ์ที่ได้จากการร่วมกิจกรรมกับสภาเด็กฯ ก็ยังไม่ช่วยให้การสอนในช่วงแรกๆ ประสบผลสำเร็จ เนื่องจากเด็กๆ ที่ไม่มีพื้นฐานด้านดนตรีมาก่อน ทำให้ในวันแรก “หมิง” ถึงกับท้อแท้ และโทษตัวเองว่าทำไมเขาจึงไม่สามารถสอนเด็กๆ ได้ แต่เพราะอุปนิสัยไม่ยอมแพ้ บวกกับได้รับกำลังใจจากครูสภานนท์ว่า **ความเครียดไม่สามารถแก้ปัญหาได้ แต่เราต้องหาวิธีแก้ไขทำแบบค่อยเป็นค่อยไป** ค่ะ นั่น “หมิง” จึงต้องมาศึกษาและวางแผนการสอนใหม่ พยายามอุดรอยรั่ว หาเทคนิคการสอนเพื่อให้เด็กๆ เข้าใจและเล่นดนตรีได้

และรูปแบบการสอนใหม่ที่ “หมิง” คิดขึ้นได้คือ การสอนแบบตัวต่อตัว เพราะเด็กแต่ละคนไม่เหมือนกัน โดยแบ่งการสอนเป็น 3 ส่วนหรือเรียกว่า วิธีการสอน 3 พยางค์คือ **เร็ว ง่าย จำได้** **เร็ว** หมายถึงการสอนแบบรวดเร็ว ย้ำทำนองเพลงให้ฟังบ่อยๆ จึงจำทำนองได้และดูโน้ตตามไปด้วย **ง่าย** หมายถึงการเปรียบเทียบสิ่งรอบตัวกับโน้ตดนตรีมีการใช้ศัพท์แปลกๆ ให้น่าจดจำ เป็นคำพูดตลกๆ และสร้างสีสันให้เด็กหัวเราะ เช่น การหยุด 1 จังหวะให้น้องจำว่า “อ๊ับ” น้องจะเข้าใจว่าการบอกว่า หยุด **จำได้** หมายถึงการสอนที่สนุก เล่นบ้างเรียนบ้าง ทำให้เด็กมีความสุขและชอบที่

ได้เรียน ทำให้เด็กไม่เครียด แม้จะมีการลงโทษที่ประหลาด เช่น วิ่งเปิด กระโดดทรงเครื่อง เป็นต้น ซึ่งการลงโทษเช่นนี้ถือเป็นการวอร์มร่างกายไปในตัว ทำให้จิตใจปลอดโปร่ง เด็กๆ มีความตื่นตัวในการเรียน เมื่อเด็กผ่อนคลาย การเรียนก็จะเป็นไปอย่างมีความสุขและสนุกกับการเรียนรู้

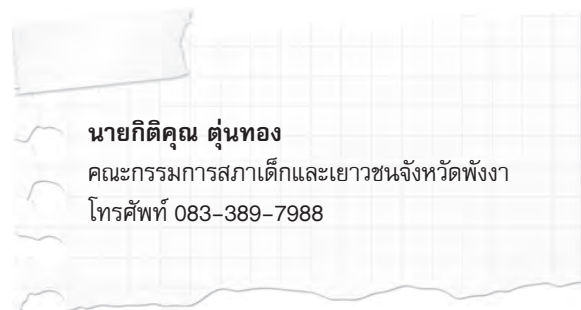
สภาเด็กฯ เปลี่ยนชีวิต “หมิง”

แม้ระหว่างทางจะต้องใช้ความอดทนในการเรียนรู้เด็กแต่ละคน แต่ “หมิง” ก็กังวลอยู่ได้ไม่นาน การเรียนการสอนผ่านไปได้ระยะหนึ่ง เด็กๆ ก็เริ่มมีพัฒนาการที่ดีขึ้น สามารถเล่นเพลงที่เขาสอนได้ ทำให้เขาได้เรียนรู้ว่าไม่มีอะไรที่ได้มาง่าย ๆ ถึงแม้จะมีประสบการณ์การทำงานกับเด็กมาบ้าง แต่ต้องรู้จักการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และต้องพยายามหาความรู้ตลอดเวลา ซึ่งตรงกับหลักคิดเรื่องความรู้คู่คุณธรรม ที่ต้องใช้ทั้ง **ความอดทน ความพยายาม และความเพียร** แต่ที่สำคัญที่สุดคือ **การหาความรู้เพิ่มเติม**

“ถ้าเราไม่มีความรู้ เราก็สอนเขาไม่ได้ บางครั้งเด็กถามในสิ่งที่เราไม่รู้ เราก็ต้องชวนเขาหาคำตอบ ต้องไปรู้และรอบรู้ เพราะบางครั้งเราไม่ได้สอนเขาในเรื่องที่เราถนัดอย่างเดียว แต่ต้องมีเรื่องอื่นๆ ด้วย ยิ่งสมัยนี้เทคโนโลยีก้าวหน้าไปไกลมาก เราเป็นครูก็ต้องพัฒนา ไม่ใช่นั่งจับเจ้าอยู่กับสิ่งเดิมๆ บางครั้งเขาถามในสิ่งที่นอกเหนือจากสิ่งที่เราสอน เราก็ต้องไปหาคำตอบมาให้เด็ก ๆ จากเดิมเป็นคนไม่ชอบอ่านหนังสือ ก็กลายเป็นชอบอ่านหนังสือในที่สุด”

To Be คนไกล นอกจากจะสอนให้เด็กเล่นดนตรีเป็นแล้ว ยังช่วยเสริมสร้างพัฒนาการเรื่องการอยู่ร่วมกันในสังคมให้กับเด็กๆ ด้วย แม้แต่ “หมิง” เองก็ได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ มากมายจากโครงการนี้ ทั้งการวางแผนการทำงาน การประสานงาน การทำงานเป็นทีม เพราะดนตรีจะเล่นเพียงคนเดียวไม่ได้ ต้องเล่นเป็นทีม เหมือนกับการทำงานหากทีมเข้มแข็งงานก็จะสำเร็จได้เร็ว รู้จักแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า และได้แง่คิดว่าคนเราทุกคนแตกต่างกัน จากที่เคยเป็นคนโมโหง่าย ก็ใจเย็นมากขึ้น รอบคอบ และใช้สติ ก่อนพูด ก่อนทำ

“เมื่อก่อนคิดน้อย นึกอยากจะทำอะไรก็ทำ แต่เดี๋ยวนี้รอบคอบมากขึ้น รู้จักวางแผนอนาคตตัวเอง มีเป้าหมายในชีวิตมากขึ้นทั้งเรื่องเรียนและการทำงาน ที่สำคัญคือรู้สึกว่าคุณค่าของตัวเองมีคุณค่า และภูมิใจที่ได้ทำประโยชน์แก่ผู้อื่น”

นายกิตติคุณ ตุ่นทอง

คณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดพังงา

โทรศัพท์ 083-389-7988

เรียนรู้ “ภัยยาเสพติด” กันไว้ดีกว่าแก้ สภาเด็กและเยาวชนตำบลเกาะพระทอง จังหวัดพังงา

“เกาะพระทอง” จังหวัดพังงา เกาะในทะเลอันดามันที่ยังคงสภาพความอุดมสมบูรณ์ สวยงาม ประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวมอแกน มีอาชีพประมงและทำสวน ชาวบ้านยังคงวิถีชีวิตแบบดั้งเดิม ทำให้ “แนน” ณัฐพงศ์ วงศ์น้อย อดีตครูโรงเรียนเกียรติประชา โรงเรียนขยายโอกาสแห่งเดียวบนเกาะพระทอง ถูกเสนอชื่อจากปลัด อบต.เกาะพระทอง ให้ช่วยรับตำแหน่งประธานสภาเด็กและเยาวชนตำบลเกาะพระทอง ที่จัดตั้งขึ้นในปี 2553 เป็นปีแรก เพราะอยากให้เขาเป็นหลักให้กับเด็กและเยาวชนในตำบล

เรียนรู้ไป...ทำไป

“ตอนที่รับตำแหน่งใหม่ๆ ไม่เห็นกลัวอะไร เพราะเวลาว่างเราก็ช่วยงานตำบลอยู่แล้ว งานที่เพิ่มมาก็ไม่ได้เหนือบ่ากว่าแรง คิดว่าเป็นหน้าที่ของเราอยู่แล้ว ผู้นำชุมชนเองก็อยากพัฒนาชุมชนให้ดีขึ้นพยายามดึงโครงการต่างๆ เข้ามาให้โรงเรียนมีส่วนร่วม

อยู่เสมอ”

“แนน” บอกต่อว่า หลังจากรับเป็นตัวแทนแล้วก็ออกไปอบรมเยาวชนแกนนำ เพื่อรับรู้ข้อมูลการทำงานเกี่ยวกับการพัฒนาตำบลเยาวชน การทำโครงการ ตลอดจนหน้าที่ของสภาเด็กและเยาวชน

หลังผ่านการอบรม “แนน” เริ่มทำงานทันทีด้วยการอธิบายทำความเข้าใจเกี่ยวกับงานสภาเด็กฯ ให้สมาชิกฟัง และจัดประชุมกับเยาวชนแกนนำซึ่งมีเพียงสี่คนให้ช่วยกันคิดว่าจะทำโครงการอะไรบ้าง เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนในตำบล เยาวชนทั้งสี่คนไม่เคยมีประสบการณ์ทำงานด้านนี้มาก่อน และทุกคนเป็นเด็กมอแกนที่ขาดการพัฒนา ขาดทักษะการคิด การทำงานจึงเป็นลักษณะครูพาทำไปก่อน

“เราพยายามชวนคิดชวนคุยว่าจะทำอะไรกันดี นักเรียนจะไม่ค่อยคิด ไม่มีประสบการณ์ เราจึงต้องนำคิด และมอบหมายงานให้เขาทำ เด็กที่นั่นถ้าเราไม่ชี้เขาจะค่อนข้างเฉื่อย กิจกรรมประจำวันของพวกเขาคือเข้ามาโรงเรียน เย็นกลับบ้านเก็บกระเป๋ามาเล่นฟุตบอลที่โรงเรียน วันไหนน้ำลงมากเขาก็จะไปหาหอย

หาไปตามประสา เขายังไม่รู้จักคิด ไฟฟ้าก็ไม่มีใช้ ไฟที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นไฟฟ้าปั่นไฟเปิดใช้ได้ตั้งแต่ 6 โมงเย็นจนถึง 4 ทุ่มเท่านั้น คนที่นั่นจึงไม่ค่อยได้รู้เรื่องราวภายนอกมากนัก เป็นข้อจำกัดมาก เรา ก็ทำไปตามสภาพความเป็นจริงของพื้นที่”

เรียนรู้ “ภัยยาเสพติด” กันไว้ดีกว่าแก้

ช่วงแรกของการทำงาน “แนน” ยังต้องปรึกษา อบต. ก่อน ส่วนเด็กก็เป็นผู้ตาม โครงการแรกที่ “แนน” ปลุกปั้นขึ้นมาได้คือ โครงการอบรมเด็กและเยาวชนตำบลเกาะพระทอง เพื่อ ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด เนื่องจากตอนนั้นเริ่มมีข่าว ปัญหายาเสพติดมาก เขาจึงคิดว่าทำอย่างไรจะให้เด็กในตำบล เกาะพระทอง มีเกราะป้องกัน มีความรู้เรื่องโทษของยาเสพติด ติดตัวไว้ก่อน

“ปกติแล้ว เด็กบนเกาะไม่ค่อยมีปัญหาเรื่องยาเสพติด หรือปัญหาทะเลาะเบาะแว้งกัน แม้แต่สถานีตำรวจก็ยังไม่มี แต่ ปลัด อบต. เสนอน่าจะป้องกันไว้ก่อน หากความเจริญเข้ามา มากกว่านี้ ให้เด็กได้รู้ไว้ และห่างไกลยาเสพติด”

เมื่อตกลงกันว่าจะจัดโครงการดังกล่าว “แนน” เริ่มเขียนแผน โครงการแล้วมอบหมายงานง่ายๆ ให้เด็กแกนนำทำโดยใช้ภาษา ง่ายๆ ไม่ใช่ศัพท์วิชาการ เพราะกลัวเด็กจะไม่เข้าใจ หลังจากนั้น จึงกำหนดวันจัดกิจกรรมค่าย 3 วัน 2 คืน พร้อมกับประสานงาน ติดต่อกับสถานที่ วิทยากร อุปกรณ์ต่างๆ โดยทุกอย่างต้องทำงาน แข่งกับเวลา เนื่องจากบนเกาะพระทองจะมีฤดูฝนมากกว่าที่อื่น หากปล่อยเวลาล่าช้าออกไป อาจทำให้การดำเนินงานไม่สะดวก

สำหรับกิจกรรมค่ายประกอบด้วยการบรรยายให้ความรู้เรื่อง โทษของยาเสพติดชนิดต่างๆ มีฐานการเรียนรู้ โดยมีเจ้าหน้าที่ พมจ. เข้ามาช่วยจัดกระบวนการเรียนรู้ กิจกรรมสันทนาการ และ มีการบรรยายเรื่องอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเข้ามาเสริม เพื่อปลูกฝังให้ เด็กและเยาวชนหวงแหนทรัพยากรซึ่งเป็นแหล่งทำมาหากินของ

พวกเขา

“เด็กที่นี่เราต้องทำกิจกรรมซ้ำๆ เพราะเขาไม่เหมือนเด็กในเมืองหรือที่อื่นๆ กลุ่มเป้าหมายที่ไปร่วมอบรมมีทั้งหมด 25 คน ทุกคนดูสนุกสนานไปกับกิจกรรมค่าย ซึ่งจากการประเมินด้วยการสอบถามเด็กที่เข้าอบรมพบว่าเด็กได้เรียนรู้เรื่องโทษของ ยาเสพติดซึ่งเป็นความรู้เบื้องต้น เป็นกิจกรรมที่ช่วยเปิดโลกทัศน์ ให้พวกเขาได้พบประสบการณ์ใหม่ๆ”

เรียนรู้...จากสิ่งที่ทำ

เห็นได้ว่าการทำงานสภาเด็กฯ เปิดโอกาสให้ “แนน” ได้ คิดและทำโครงการที่เป็นประโยชน์สำหรับเด็กและเยาวชน ทำให้ เขาเริ่มตระหนักถึงความสำคัญของเด็กมากขึ้น คิดได้ว่านอกจาก เด็กจะได้มีการศึกษา และสุขภาพที่ดีแล้ว เด็กยังควรจะได้รับ โอกาสในการพัฒนาศักยภาพด้านต่างๆ อย่างเท่าเทียมกัน และ ผู้ใหญ่ควรจะต้องเปิดรับความคิดของเด็กให้มากขึ้น เพราะเด็กและ เยาวชนสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมได้

“เราได้เรียนรู้ว่าการพัฒนาเด็กนั้น สิ่งสำคัญที่สุดคือ การศึกษา เราต้องเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ให้เด็กมี คุณภาพทั้งร่างกายและจิตใจ”

การทำงานสภาเด็กฯ ไม่เพียงแต่ทำให้ “แนน” ได้สอนเด็ก เท่านั้น แต่ยังช่วยเปิดมุมมองการทำงานของเขาให้กว้างขึ้น สามารถนำสิ่งที่สอนเด็กมาปรับใช้กับการทำงานของเขาได้ ใจเย็น มากขึ้น รู้สึกภูมิใจที่ได้ทำงานนี้ แม้ว่าวันนี้เขาจะสวมบทบาท ของครู เป็นผู้ใหญ่ที่คอยสนับสนุนเด็ก แต่ก็ทำให้เขา มองเด็กอย่าง เข้าใจและมีความหมายมากขึ้น

นายณัฐพงศ์ วงศ์น้อย

อดีตประธานสภาเด็กและเยาวชนตำบลเกาะพระทอง
จังหวัดพังงา

โทรศัพท์ 087-273 4254

พระราชกรณียกิจ...กำลังใจของการทำ “ดี” สภาเด็กและเยาวชนอำเภอสรีวิไล จังหวัดบึงกาฬ

พาดหัวข่าวคดีอาชญากรรมตามหน้าหนังสือพิมพ์ที่ทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น เมื่อผู้ก่อเหตุมีช่วงวัยที่น้อยลงเรื่อยๆ สังคมไทยกำลังเผชิญกับ “โจทย์” ที่ทำลาย จากพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของเยาวชน ที่สำคัญทุกพื้นที่ของประเทศล้วนประสบกับปัญหาดังกล่าวมากน้อยต่างกัน ขึ้นอยู่กับปัจจัยเสี่ยงหลายอย่าง และปัญหานี้เป็นโจทย์ยากที่ทุกคนในสังคมต้องร่วมกันแก้ไข

สร้าง “หลักธรรม” นาใจตน

“ถ้าเยาวชนไม่มีความตั้งใจจริงที่จะร่วมมือและช่วยกัน แล้วใครจะมาช่วยเรา”

เป็นประโยคสั้นๆ แต่แฝงด้วยพลังอันยิ่งใหญ่ของเด็กหนุ่มวัย 18 ปี ประธานสภาเด็กและเยาวชนอำเภอสรีวิไล จังหวัดบึงกาฬ “วีรยุทธ พันพูน” นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรีวิไลวิทยา จังหวัดบึงกาฬ แก่นนำผู้ร่วมจัดทำ **โครงการปฏิบัติธรรมนำใจ เยาวชนรุ่นใหม่สดใสห่างไกลยาเสพติด** ที่มีวัตถุประสงค์

เพื่อปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมในการดำเนินชีวิตให้กับเด็กและเยาวชนในท้องถิ่น โดยเน้นการแก้ไขปัญหาที่ต้นเหตุ นั่นคือการระงับใจ ตั้งจิต กำหนดลมหายใจ สร้างศีล สมาธิ ปัญญา และกำหนดจิตให้ตั้งอยู่ในความสงบ เพื่อลดเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ที่เกิดจากการกระทำโดยไร้สติของวัยรุ่น

“ความโกรธ เกลียด ชิงชัง ริษยา เป็นสิ่งที่ทุกคนพึงมีตามธรรมชาติ แต่วัยรุ่นมักมีอารมณ์ฉุนเฉียว ไม่คิดไตร่ตรองอย่างรอบคอบ อยากรู้ อยากลองมากกว่าวัยอื่นๆ เป็นที่มาของการกระทำผิดสร้างความเดือดร้อนให้ครอบครัวและสังคม โครงการนี้จึงเป็นการส่งเสริมให้วัยรุ่นใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ และฝึกการกำหนดจิต สร้างศีล สมาธิ และปัญญา เพื่อลดการกระทำที่ก่อให้เกิดโทษแก่ตนเองและผู้อื่น”

ชาวบ้านในอำเภอสรีวิไล จังหวัดบึงกาฬ มีอาชีพหลักคือการทำเกษตรกรรม ผู้ปกครองส่วนใหญ่จะออกไปทำงานในเวลาเช้า และกลับเข้าบ้านอีกทีในเวลาเย็น จึงไม่มีเวลาดูแลลูก อีกทั้งยังมีการระบาดของยาเสพติดในพื้นที่ เยาวชนในท้องถิ่นจึงตกอยู่ในภาวะเสี่ยงอาจหลงมัวเมาไปกับสิ่งเสพติดได้โดยง่าย คณะกรรมการ

สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดชัยภูมิและเยาวชนในพื้นที่มาร่วมกิจกรรมทางพุทธศาสนา ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และสร้างพลังเยาวชนในท้องถิ่นด้วยธรรมะ โดยมีเป้าหมายคือสร้างกลุ่มเยาวชนที่เข้มแข็ง เพื่อพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

ปฏิบัติธรรม...ต้องทำต่อเนื่อง

โครงการปฏิบัติธรรมนำใจ เยาวชนรุ่นใหม่สดใสห่างไกลยาเสพติด จัดขึ้นครั้งแรกเมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ.2554 ที่โรงเรียนศรีวิไลวิทยา และจัดต่อเนื่องทุกวันอาทิตย์แรกของเดือนกระทั่งเดือนมกราคม พ.ศ.2555 แต่ครั้งมีการรวมพลเด็กและเยาวชนจำนวน 50 คน ระหว่างช่วงชั้น ม.1- ม.6 จาก 3 โรงเรียนที่ร่วมเป็นเครือข่าย ได้แก่ โรงเรียนศรีวิไลวิทยา โรงเรียนบ้านนาสะแบง และโรงเรียนกัลยาณิวัฒนา 2 มาทำกิจกรรมทางพุทธศาสนา ร่วมกัน ทั้งทำวัตรสวดมนต์ นั่งสมาธิ ฟังพระธรรมเทศนาจากพระภิกษุสงฆ์ที่นิมนต์มาจากวัดใกล้เคียง โดยเน้นไปที่การปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนรู้ถึงโทษภัยของยาเสพติด ไม่หลงมึนเมาไปกับอบายมุข หรือคบเพื่อนที่มั่วสุมเสพยา มีการบรรยายเรื่องยาเสพติดให้โทษ โดยคุณกฤษฎา เนื่องมัจฉา พยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลศรีวิไล และคุณแฉ่นฟ้า ทองศรี ประธานคณะกรรมการพัฒนาสตรีจังหวัดบึงกาฬ ที่ให้การสนับสนุนแก่คณะกรรมการสภาเด็กฯ มาโดยตลอด จากนั้นจะเป็นการรับประทานอาหารกลางวันร่วมกัน และทำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อสร้างความสามัคคี รวมถึงการตอบคำถามเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาและหลักคุณธรรมที่เยาวชนพึงมี

“กิจกรรมนี้จัดขึ้นทั้งหมด 7 ครั้งแล้ว เว้นเดือนธันวาคม 2554 ไปเพราะข้อจำกัดเรื่องงบประมาณ การทำงานจะมีการประชาสัมพันธ์ผ่านคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนระดับอำเภอ ให้ไปบอกต่อเยาวชนในพื้นที่ ซึ่งสามารถสำรองที่นั่งกับคณะกรรมการสภาเด็กฯ ระดับอำเภอได้เลย โดยเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมครั้งแรกแล้วครั้งต่อไปก็มาร่วมด้วยเสมอ เพราะเราเน้นความต่อเนื่อง หลักการคือหากปฏิบัติธรรมซ้ำๆ จะเกิดการซึมซับคำสอนทางพระพุทธศาสนา เกิดการตระหนักรู้ ค่อยๆ ฝึกฝนหายใจและสติไปเรื่อยๆ จนเกิดเป็นนิสัย ลดอารมณ์และความรุนแรงลงได้ ในที่สุดเยาวชนก็จะสามารถ คิด พูด และทำอย่างมีสติ”

พระราชกรณียกิจ...กำลังใจของการทำ “ดี”

“จะว่าไปแล้วผมเองก็มีปัญหา พ่อเสียชีวิต แม่ทำงานอยู่ต่างจังหวัด อาศัยอยู่กับยายและน้อง แต่ผมไม่คิดว่าเป็นปัญหา คุณยายไม่ยอมให้ทำกิจกรรมเพราะเป็นห่วงที่ต้องกลับบ้านดึก

แต่เมื่อผมอธิบายให้ฟังท่านก็เข้าใจและเป็นแรงหนุนให้ผมมีกำลังใจในการทำงานจิตอาสา ผมยึดคิดว่าคนลำบากกว่าเราก็มียะยะ”

“วีรยุทธ” เล่าปัญหาของเขาด้วยน้ำเสียงติดตลก พร้อมบอกถึงที่มาของ **“แรงบันดาลใจ”** ให้เขาทำความดีว่ามาจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ

“ผมเคยเห็นยาสีพื้นของพระองค์ท่านที่ใช้จนหมดหลอด เราก็นำเรื่องและภาพนี้ไปเล่าให้น้องๆ ฟังว่าท่านเป็นถึงกษัตริย์แต่ยังใช้ของอย่างประหยัด และทุ่มเทงานหนักเพื่อประชาชน ภาพท่านทำงานหนักขึ้นภู ปีนป่า มีแผนที่และดินสอดัดตัว ผมเห็นภาพของท่านครั้งใดก็มีกำลังใจในการทำความดีต่อไป”

“วีรยุทธ” บอกอีกว่า การทำกิจกรรมครั้งนี้อาจไม่ปรากฏผลสำเร็จให้เห็นทันตา แต่ภารกิจที่เขาทำจะส่งผลดีกับผู้คนในวงกว้าง อย่างน้อยก็เป็นผลดีกับเขาเองที่ได้ใช้เวลาไปอย่างคุ้มค่า

“สังคมปัจจุบันกำลังมองหาคนเสียสละ อย่างน้อยเด็กที่เรอบรมไปก็มีหลักธรรมในการดำรงชีวิตให้ถูกต้องเหมาะสม ทำให้เด็กมีสุขภาวะที่ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส มีเสียงหัวเราะ เพียงเท่านี้เราก็เป็นสุขแล้ว และผมสัญญาว่าจะขอทำดีต่อไป เพราะเชื่อว่าสักวันการทำดีของผมอาจไป “กระตุก” ต่อมาอยากทำความดีของเยาวชนคนอื่น ๆ ไม่ช้าก็เร็ว ขอเพียงเราทุกคนไม่หยุดทำความดี”

นายวีรยุทธ พันพูน

สภาเด็กและเยาวชนอำเภอศรีวิไล จังหวัดบึงกาฬ

โทรศัพท์ 089-944-7705

Email : veerayut20@hotmail.com

ทุเรียนกวนแก้ยาเสพติด สภาเด็กและเยาวชนอำเภอเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส

สำเนียงเสียงเหนือแบบหนุ่มใต้ของ “มั่ง” ชุกมาน เต็ง ประธานสภาเด็กและเยาวชนอำเภอเจาะไอร้อง เล่าให้ฟังถึงความภาคภูมิใจหลังเข้าเป็นแกนนำสำคัญในการผลักดันโครงการสร้างอาชีพสร้างอนาคตเยาวชนด้วยทุเรียนกวน ที่ตำบลภูเก็ด อำเภอเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส

“ปัญหายาเสพติดในชุมชนของเราเริ่มเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น แม้จะยังไม่หมดไปเสียทีเดียว แต่พบว่าทัศนคติของเด็กเริ่มเปลี่ยนไป มีความรับผิดชอบมากขึ้น มีอาชีพดูแลตัวเองได้ ไม่มอมือขอเงินพ่อแม่ไปวันๆ ผมมีความภูมิใจที่ได้มีส่วนร่วมทำสิ่งดีๆ ให้สังคม นี่แหละคือสิ่งที่ผมอยากทำ อยากส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนมีโอกาสสร้างอาชีพ ผมพยายามทำวันนี้ให้ดีที่สุด เพื่ออนาคตของเยาวชนรุ่นน้องๆ ผมอยากทำเพื่อพระองค์ท่าน อยากทำงานเพื่อในหลวงของเราบ้าง”

“ต้นทุน” ชุมชน “เครื่องมือ” แก้ปัญหา
ยาเสพติด

“มั่ง” บอกว่า เพราะเขาเห็นปัญหาสำคัญที่นับวันจะรุนแรงและขยายวงกว้างมากขึ้น โดยเฉพาะปัญหาเสพติดในชุมชน ที่เขาพยายามหาหนทางดึงเด็กวัยรุ่นในหมู่บ้านให้ห่างไกลจากสิ่งเลวร้ายนี้ ด้วยการมองหา “ต้นทุน” ในชุมชนที่มี เพื่อนำมาเป็น “เครื่องมือ” เยียวยาและแก้ไขปัญหายาในระยะยาว โชคดีที่เขามีโอกาสได้เรียนที่วิทยาลัยเกษตรจังหวัดนราธิวาส ทำให้เขารู้จักเพื่อนดีๆ ที่ชวนเขาไปเสวนาร่วมกับหลายหน่วยงานในประเด็นเกี่ยวกับปัญหายาเสพติด ทำให้เขาเริ่มตระหนักถึงภัยต่างๆ ที่อยู่ล้อมรอบตัว โดยเฉพาะในชุมชนที่เขาอาศัยอยู่

“เด็กๆ ที่นี่ไม่ค่อยได้รับการศึกษาเท่าที่ควร ดิฉันยาเสพติด จึงคิดว่าถ้าเขาไม่ช่วยเรื่องยาเสพติดอาจจะลำบากแน่ๆ คิดว่าน่าจะส่งเสริมเขาเรื่องการทำอาชีพซึ่งน่าจะช่วยให้พวกเขาออกมาจากสิ่งเลวร้ายได้บ้าง ไม่มากนักน้อย ตั้งแต่วันนั้นผมเริ่มพาตัวเอง

ไปรู้จักกับคนหลาย ๆ กลุ่มเพื่อหาช่องทางการแก้ไขปัญหานี้ เริ่มจากไปร่วมกับสภาเด็กและเยาวชนอำเภอเกาะไอร่อง จนได้รับเลือกเป็นประธานในปี 2551 ผมถือโอกาสนี้เสนอไอเดียของผมต่อผู้ใหญ่บ้านโต๊ะเล็งหมู่ 3 บ้านเกิดของผม เข้าไปคุยกับ อบต. ว่าอยากจะตั้งเด็กติดยามาเรียนรู้เรื่องการประกอบอาชีพทุเรียนกวน ผู้ใหญ่ก็เห็นด้วย จึงเป็นจุดเริ่มต้นของโครงการนี้”

อาชีพทุเรียนกวนในตำบลบูกิตถือเป็นอาชีพเสริมที่สร้างรายได้ให้กับชาวบ้านเป็นอย่างดี แม้จะมีกลุ่มแม่บ้านทำทุเรียนกวนอยู่แล้ว แต่ก็ไม่เพียงพอต่อความต้องการ เพราะมีพ่อค้าคนกลางมารับไปจำหน่ายต่อในตลาดมาเลเซียแทบทุกวัน และนั่นเป็น “ต้นทุน” สำคัญที่ทำให้ “มัง” กล้าคิดโครงการดีๆ เช่นนี้ และทันทีที่ผู้ใหญ่เปิดไฟเขียว เขาจึงเขียนโครงการเสนอทุนต่อเกษตรอำเภอเกาะไอร่อง ใ้งบประมาณมา 15,000 บาท จัดอบรมให้ความรู้วัยรุ่นในหมู่บ้านจำนวน 3 รุ่นๆ ละ 20 คน โดยการอบรมแต่ละครั้งใช้เวลา 3 วัน

“กิจกรรมวันแรกเป็นการรับสมัคร มีกลุ่มวัยรุ่นเข้าร่วมประมาณ 50 เปอร์เซนต์ที่เราพอจะชักจูงมาได้ แต่จะไม่บังคับ วันที่สองเป็นการอบรมให้ความรู้ วันที่สามเรียนรู้ขั้นตอนการทำทุเรียนกวน หลังจากนั้นก็เริ่มลงมือปฏิบัติจริงโดยใช้บ้านของนายก อบต.บูกิตเป็นศูนย์รวม”

ภาพของวัยโจ๋ที่ตื่นแต่เช้ามารวมตัวกัน บ้างก็หาซื้อน้ำตาล บ้างพกทุเรียน บ้างก็จุดเตาและนั่งกวนทุเรียนท่ามกลางเสียงหัวเราะที่มีให้เห็นกันทุกวันจันทร์-ศุกร์ แม้จะเป็นช่วงระยะเวลาสั้นๆ เพียง 5 เดือน ตั้งแต่กรกฎาคม-พฤศจิกายน แต่ก็เพียงพอที่จะทำให้วัยโจ๋ที่สุมเสี่ยงจะก้าวเข้าสู่วงจรอบาหวั กลับมาเห็น “คุณค่า” ของชีวิต จากความเหน็ดเหนื่อยเพื่อแลกกับรายได้ กิจกรรมเช่นนี้ทำให้วัยโจ๋เหล่านี้เริ่มตระหนักถึงค่าของเงินมากขึ้น “มัง” บอกว่าสิ่งที่เห็นได้ชัดคือการแบมือขอเงินจากพ่อแม่เริ่มน้อยลง

ดึงวัยโจ๋สู่เวทีสาธารณะ

ไม่เพียงแต่งานเท่านั้นที่จะสร้างคนให้เป็นคนได้ แต่ยังมีกิจกรรมอื่นๆ ที่ “มัง” พยายามสอดแทรกเข้าไปในกิจกรรมเพื่อให้วัยโจ๋เหล่านี้หลุดพ้นจากภัยยาเสพติด

“ช่วงหลังจาก 5 เดือนที่พวกเขาต้องกวนทุเรียน หรือช่วงวันหยุด ผมจะพยายามผลักดันให้น้องๆ กลุ่มนี้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมสังคมกับหน่วยงานต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเสนาอะไร ประชุมที่ไหนก็พยายามให้เขาไปด้วย ให้เขาได้รู้ได้เห็นภาพกว้างของสังคมว่าเขาคิด เขาทำอะไรกัน ไม่ใช่อยู่แต่ในโลกแคบๆ ในชุมชนในสังคมเล็ก ๆ ที่ถูกมอมเมาด้วยยาเสพติด อย่างน้อยเดือนละ 2 ครั้ง ต้องพาน้องๆ ออกไปเรียนรู้โลกภายนอก”

“มัง” เล่าถึงผลสัมฤทธิ์ที่พอจะสัมผัสได้คือ นอกจากวัยรุ่นจะมีความรู้เรื่องทุเรียนกวนติดตัว สามารถประกอบอาชีพด้วยตนเองที่บ้านเพื่อสร้างรายได้แล้ว ภาพรวมในชุมชนก็เริ่มจะมีแนวโน้มว่าเด็กจะติดยาเสพติดน้อยลง แต่ยังไม่สามารถขจัดปัญหานี้ให้หมดไปจากชุมชนได้ การที่มีสภาเด็กและเยาวชนในระดับตำบลทำให้เด็กรุ่นใหม่ ๆ เริ่มมีกิจกรรมทำ ลดความเสี่ยงต่อการติดยาเสพติดลงได้ แต่ยังไม่สามารถดึงออกจากปัญหาได้หมดสิ้น

“เด็กที่มีหน้าที่ในสภาเด็กฯ ส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา แต่เด็กที่ไม่ได้เข้ามาทำงาน ก็จะติดอยู่กับกลุ่ม ไม่กล้าเข้าสังคม ยิ่งกลัวๆ กลัวๆ เพราะเคยมีความผิด แต่ถ้าเป็นเรื่องกีฬาเด็กกลุ่มนี้จะเต็มที่ ดึงตัวไม่ยาก เขาจะเข้าร่วมกิจกรรมตลอด วันนี้ก็ต้องยอมรับว่าหากเด็กที่จะทำงานสานต่อได้ยาก ยิ่งถ้าเขาขาดการศึกษาด้วยแล้วยิ่งยากที่เขาจะเดินไปสู่อนาคตที่ดีได้”

วันนี้ “มัง” ก้าวเข้าสู่วัยรุ่นตอนปลาย ตำแหน่งรักษาการประธานสภาเด็กและเยาวชนอำเภอเกาะไอร่อง ต้องตกอยู่ที่เขาเพราะหาคนสานต่อไม่ได้ แต่เขาหวังว่าอย่างน้อยที่สุดเมล็ดพันธุ์แห่งความดีที่เขาพยายามปลูกไว้ในชุมชนจะเติบโตขึ้นเป็นไม้ใหญ่ที่งดงาม ไม่สร้างปัญหาให้กับสังคม

นายชุกมาน เต็ง

สภาเด็กและเยาวชนอำเภอเกาะไอร่อง จังหวัดนราธิวาส

โทรศัพท์ 088-831-5131

E-mail:sukman_bk@hotmail.com

หิ้งห้อยนำทางสู่แสงสว่าง สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดพังงา

“เป็นคนไม่ชอบทำกิจกรรมเลย แต่ช่วงที่เรียน ม.3 มีอาจารย์ท่านหนึ่งพยายามผลักดันให้หนูทำกิจกรรมในสภาเด็กและเยาวชน อาจารย์ท่านขอร้องยังงี้หนูก็ไม่ยอมทำ แต่ผ่านไป 4 - 5 วันอาจารย์ท่านเสียชีวิตด้วยอุบัติเหตุ หนูรู้สึกสะเทือนใจและอยากตอบแทนบุญคุณ ประกอบกับรู้สึกผิดก็เลยเริ่มเข้ามาทำกิจกรรม”

“ปุ๋ย” ศิริรัตน์ อมรแก้ว บอกเล่าที่มาก่อนที่เธอจะเข้ามาทำหน้าที่ประธานสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดพังงา จากวันนั้นถึงวันนี้เป็นเวลากว่า 6 ปีแล้วที่เธอยังคงมุ่งมั่นทำงานเยาวชนอย่างต่อเนื่อง เธอบอกว่าการทำกิจกรรมทำให้เธอได้เรียนรู้ชีวิตของผู้คนได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ ท่ามกลางความท้าทายใหม่ๆ ทุกวัน สิ่งที่ได้รับกลับมาไม่ใช่เงินทองแต่คือ **“ความสุข”** ที่ได้เห็นผู้อื่นมีรอยยิ้ม **“มันคุ้มค่ามากกว่าสิ่งที่เราทำไปเสียอีก”**

คิดวิเคราะห์ก่อนคิดและทำ

การทำกิจกรรมของ “ปุ๋ย” และเพื่อนๆ ทีมสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดพังงามีเป้าหมายเพื่อแก้ไขเยาวชนสังคมเป็นหลัก ซึ่งก่อนคิดทำแผนแต่ละโครงการพวกเขาจะนั่งวิเคราะห์ถึงปัญหาในชุมชนสังคมก่อนเสมอ เมื่อปี 2552 ที่ผ่านมามีพวกเขาพบข้อมูลที่น่าตกใจว่า จังหวัดพังงามีปัญหาเอดส์และยาเสพติดอันดับต้นๆ ของประเทศ พวกเขาไม่รอช้าเขียนโครงการขึ้นมาเพื่อแก้ไขปัญหานี้อย่างเร่งด่วน

“พวกเราขอประมาณจากผู้ใหญ่ใจดี 3 หน่วยงาน คือ พมจ.พังงา อบต.โคกเจริญ และผู้ใหญ่บ้านโคกเจริญ ได้งบประมาณรวมกันทั้งสิ้น 78,960 บาท ทำโครงการหิ้งห้อยนำทางสู่แสงสว่าง ที่ได้แรงบันดาลใจมาจากหิ้งห้อยตัวเดียว แม้จะมีแสงสว่างอยู่ในตัวอยู่แล้ว แต่เมื่ออยู่ลำพังตัวเดียว แสงสว่างอาจจะไม่มากพอ แต่ถ้ารวมตัวกันเหมือนพวกเรา

**เยาวชนจากทุกพื้นที่ให้มาทำงานร่วมกันก็จะสามารถนำ
แสงสว่างให้เด็ก ๆ เดินไปในทางที่ถูกต้องได้”**

กิจกรรมแรกเริ่มขึ้นที่อำเภอหน้าปุด ก่อนวันจัดกิจกรรม
ทีมงานจากสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดพังงาและสภาเด็กและ
เยาวชนอำเภอหน้าปุดนัดรวมตัวกันวางแผน แบ่งงาน ชักซ้อมคิ
การทำงานตั้งแต่เช้าจรดเย็น และแล้ววันจัดกิจกรรมค่าย 3 วัน 2
คืนก็เริ่มต้นขึ้น เพื่อนๆ 80 คนจากโรงเรียนหลายแห่งในอำเภ
มารวมตัวกัน รวมทั้งทีมงานและวิทยากรจาก ปปส.ภาค 8 อีก 20
คนก็พร้อมทำกิจกรรม

วงเวียนชีวิต...เรียนรู้อดีตเข้าใจปัจจุบัน

กิจกรรมแรกคือกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ เพื่อทำความรู้จัก
คุ้นเคย ก่อนเข้าสู่พิธีเปิดอย่างเป็นทางการเพื่อรับฟังการอบรม
เกี่ยวกับปัญหายาเสพติดและโรคเอดส์ หลังจากนั้นกิจกรรม
“วงเวียนชีวิต” ก็เริ่มขึ้น

**“เราให้น้อง ๆ เดินไปอยู่ตรงไหนก็ได้ในค่าย แล้วให้
น้องปิดตา คอยฟังคำถามจากพี่ ๆ แล้วตอบในใจ คำถาม
แรกถามว่าเขาเคยทำอะไรให้ใครเสียใจหรือไม่ ให้เขา
ค่อย ๆ กลับมาคิด ข้อสองถามว่าในอดีตที่ผ่านมาเขาทำ
อะไรให้ใครภาคภูมิใจหรือเปล่า คำถามที่สามถามว่าแล้ว
ปัจจุบันจะทำอะไรให้สังคมได้บ้าง หลังจากนั้นน้องตอบคำถาม
ในใจครบทั้งสามข้อก็ให้เขากลับมาอยู่ที่เดิม เพื่อนำเสนอ
สิ่งที่เขาคิดในใจทีละคน หลังจากนั้นก็มีพิธีสัญญาร่วมกัน
ว่าเราจะพัฒนาและสร้างสรรค์สังคมไปด้วยกัน”**

แม้เป็นสัญญาปากเปล่าส่งใจผ่านมือที่ประสานกันและกัน
ของเด็ก ๆ แต่กิจกรรมนี้ก็สามารรถปลูกเร้าให้เด็กได้คิดที่จะทำ
บางอย่างเพื่อตนเองหรือผู้อื่น และเชื่อว่าอย่างน้อยสิ่งนั้นต้องเป็น
เรื่องดี

ถัดมาคือกิจกรรม Walk rally 10 ฐานกิจกรรมที่ส่งเสริมการ
ทำงานเป็นทีม เพื่อสร้างความสามัคคีควบคู่ไปกับการสร้างความ
รู้ความเข้าใจเรื่องยาเสพติดและโรคเอดส์ ที่สามารถนำความรู้ไป
ใช้ได้ในชีวิตจริง ซึ่งระหว่างเข้าฐานการเรียนรู้ แต่ละกลุ่มก็จะได้รับ
มอบโจทย์ให้ช่วยกันคิดสร้างสรรค์การแสดงในช่วงกลางคืนไว้
ล่วงหน้า ดังนั้นระหว่างทางที่ทอดคอกันเดินไป การปรึกษาหารือ
กับเพื่อนต่างโรงเรียนก็เกิดเป็นมิตรภาพที่ดีงามระหว่างค่าย

เมื่อถึงค่ำคืนแรกของการทำกิจกรรม การแสดงละครก็เริ่มขึ้น
แต่ละกลุ่มล้วนนำความรู้ความเข้าใจเรื่องยาเสพติดและโรคเอดส์
ที่ได้เรียนรู้ตลอดทั้งวันมาสร้างเป็นละครได้อย่างน่าอัศจรรย์

**“ตอนแรกพวกเราคิดว่าน้อง ๆ จะทำไม่ได้ แต่สิ่งที่
น้อง ๆ สะท้อนผ่านละครมันเกินความคาดหมาย ทั้ง ๆ ที่เป็น
วันแรก และพวกเขาไม่เคยรู้จักกันมาก่อน แต่เขาสามารถ
แสดงศักยภาพออกมาได้ เมื่อแสดงเสร็จก็ให้แต่ละกลุ่ม
ออกมาสรุปแนวคิดรวมถึงความรู้สึกว่าที่เขาร่วมกิจกรรม
มาตั้งแต่ช่วงเช้าจนถึงค่ำพวกเขารู้สึกอย่างไร เพื่อเป็น
แนวทางให้เราได้ปรับปรุงการทำงานด้วย ซึ่งเช้าของวันที่
สามเราจะให้เด็ก ๆ ในค่ายรำลึกกันด้วยกิจกรรม “บอกรัก
ตัวเอง” ให้น้อง ๆ ขอบคุณร่างกายตั้งแต่ศีรษะเรื่อยลงมา
ถึงหัวใจแล้วบอกว่า ขอบคุณหัวใจที่ทำให้พวกเราได้พบกัน”**

เมื่อเด็กเชี่ยวชาญวิชาชีพ...แพ้ใจพี่สภาเด็ก ๆ

“ปุ้ย” บอกว่า กิจกรรมดี ๆ เช่นนี้จะถูกจัดหมุนเวียนไปทุก
อำเภอในจังหวัดพังงา กระทั่งอำเภอตะกั่วทุ่ง เด็ก ๆ แก่นเขี้ยวที่นี้
ทำให้พี่ ๆ ต้องปรับตัวอย่างกะทันหัน แต่ในที่สุดเด็ก ๆ ก็แพ้ใจของ
พี่ ๆ ที่เต็มไปด้วยความเมตตา

**“ค่ายที่ตะกั่วทุ่งทีมงานจะประชุมประเมินสถานการณ์
ร่วมกันตลอด เด็กที่นี่เป็นเด็ก ม.4 - 6 ที่อยู่วัยใกล้เคียง
กับพวกเรา จึงไม่ค่อยเคารพเชื่อฟังเท่าไร เริ่มตั้งแต่ตอน
ที่เราตั้งกฎกติกาการอยู่ร่วมกันว่าต้องเข้านอนเป็นเวลา
ห้ามเสพยาเสพติด แต่เขากลับยกมือบอกว่าเขาไม่ทำตาม
เราจึงให้เขากำหนดเอง เขาก็บอกว่าห้ามเราจุกจิกจู้จี้ ต้อง
ให้เขาจิบพี่ ๆ ได้ รับโทรศัพท์ได้แต่เป็นระบบสั้น พวกเรา
ก็อารมณ์เสียนิดหน่อย แต่กติกาของเขาเราพยายามยอมรับ
ให้ได้ เพราะต้องการให้ค่ายบรรลุวัตถุประสงค์ หรืออย่าง
กิจกรรมแรลลี่เขาก็บอกว่าไม่เอา ไม่อยากทำ เขาขอไป
เดินป่า เราก็จัดให้ แต่เขาก็ทำอาร์ชีสอดแทรกความรู้เรื่อง
ยาเสพติดและโรคเอดส์ได้ตามเป้าหมาย”**

แทบไม่น่าเชื่อว่าหลังจากค่ายนี้ เด็กแก่นเขี้ยวเปรี้ยวซ่าส์ทั้งหลายกลับสนิทสนมกับพี่ๆ มากกว่าสมาชิกในค่ายอื่นๆ ที่ผ่านมาที่สำคัญยังทำให้พี่ๆ กลายเป็นที่รู้จักของเด็กและเยาวชนในจังหวัดพังงามากขึ้นจากชื่อเสียงที่เล่าลือกันต่อๆ มา

“กลายเป็นว่าเราไปที่ไหนก็เจอน้องกลุ่มนี้ แล้วเขาก็สนิทกับเรา กล้าพูดกับเรา มีบางคนบอกว่าพี่ๆ หนูกลับไปบอกแฟนว่าก่อนมีอะไรกันต้องใส่ถุงยางก่อนนะ บางคนก็บอกว่าอยากมาทำกิจกรรมกับพวกเรา ซึ่งวัดได้จากคนที่เข้ามาสมัครเป็นสมาชิกเว็บไซต์ของสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดพังงาที่มีมากขึ้น”

การทำกิจกรรมของ “ปุ้ย” ทำให้เธอได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ประสบการณ์ดีๆ มากมาย เธอบอกว่า เธอได้เรียนรู้ว่าทำให้คนอื่นมีความสุขต้องเริ่มจากตัวเองก่อน **“หนูยึดคติคำสอนของท่านพระพุทธทาส อินทปัญโญ ที่ว่า จงมองแต่แง่ดี เรามีส่วนเลวบ้างช่วงหัวเขา เลือกส่วนดีเขามีอยู่ เป็นประโยชน์โลกบ้างยังน่าดู ส่วนที่ชั่วอย่าไปรู้ของเขาเลย”**

นางสาวศิริรัตน์ อมรแก้ว

ประธานสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดพังงา

โทรศัพท์ 087-281-2439

E-mail : paster_pui@hotmail.com

สัญญาณะกายใจ โรงเรียนวัดกระบังมิ่งคลาราม จังหวัดพิษณุโลก

“จำปี” สุกัญญา สอนม่วง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดกระบังมิ่งคลาราม จังหวัดพิษณุโลก แกนนำทีม YC (Youth Counselor) หรือกิจกรรม “เพื่อนปรึกษาที่แสนดี” มองเห็นปัญหาครอบครัวของน้องๆ ในโรงเรียน ที่มีสาเหตุจากพ่อดื่มเหล้าแล้วทำร้ายร่างกายแม่ เธอและเพื่อนๆ คิดหาวิธีแก้ไขปัญหาด้วยการตั้งกลุ่มศึกษาปัญหาในโครงการสองมือน้อยๆ ค่อยๆ ปิดขวดเหล้าและซองบุหรี่ขึ้นมา

หนังสือสัญญาณะกายใจ

“จำปี” เล่าว่า โจทย์ของโครงการคือ ทำอย่างไรให้ผู้ปกครองนักเรียนไม่ดื่มเหล้าสูบบุหรี่ ซึ่งรวมถึงนักเรียนและพระสงฆ์ในชุมชนด้วย เธอและเพื่อนๆ แกนนำกลุ่ม 6 - 7 คน จึงชักชวนให้น้องๆ นักเรียนตั้งกลุ่ม “ยุวทูตน้อย” ขึ้นให้ช่วยสื่อสารไปยังพ่อแม่ผู้ปกครองและชักชวนเข้าร่วมโครงการฯ โดยแต่ละคนต้องสอบถามความต้องการของพ่อแม่ตนเองก่อน ซึ่งในเบื้องต้นมี

ผู้ปกครองสนใจเข้าร่วมโครงการเล็กเหล้า 50 คน เลิกบุหรี่ 74 คน เด็กนักเรียนในโรงเรียนที่ต้องการเลิกบุหรี่อีกจำนวน 8 คน และพระสงฆ์ 4 รูป

กิจกรรมเลิกเหล้าเลิกบุหรี่ที่เกิดขึ้นจากการ “คิดดี” ของทีม YC ก็เริ่มต้นขึ้น กลยุทธ์แรกที่พวกเขาคิดขึ้นให้ผู้ร่วมกิจกรรมทำหนังสือสัญญา “ชนะกายใจ” ซึ่งมีอยู่ด้วยกัน 3 ฉบับ ๗ แรกให้ผู้ปกครองสัญญาว่าจะลดละเลิกการดื่มสุราในวันพระฉบับที่ 2 จะทำต่อเนื่องเมื่อทำตามสัญญาฉบับที่ 1 ได้แล้วคือให้หยุดดื่มเหล้าในวันพระ วันโกน และวันเกิด และเมื่อทำได้ก็จะเข้าสู่ฉบับที่ 3 คือ เลิกดื่มและเลิกสูบบุหรี่ไป

“ในฐานะแกนนำ เรายังคิดกลเม็ดในการช่วยเหลือสนับสนุนให้ผู้ใหญ่เลิกเหล้าและบุหรี่ ด้วยการใช้สมุนไพรรักษาหมอน้อยและว่านรางจืดมาช่วยด้วย เพราะหญ้าหมอน้อยจะทำให้ลิ้นชาไม่อยากอาหารและสูบบุหรี่ผิดๆ ส่วนว่านรางจืดช่วยล้างพิษสุราในร่างกาย นอกจากนี้เรายังมีบริการนวดกดจุดบริเวณใบหู ซึ่งเป็นแพทย์แผนจีนเข้ามาเสริมการทำงาน ซึ่งความรู้เหล่านี้ พวกเราค้นหามาจากอินเทอร์เน็ตพบว่านอกจากจะช่วยลดอาการอยาก

สูบบุหรี่แล้วยังช่วยสร้างสัมพันธภาพที่ดีภายในครอบครัวได้อีกด้วย”

ไม่เพียงแต่ใช้หลักการแพทย์แผนไทยและแผนจีนเท่านั้น พวกเธอยังมี **“หลักสูตร”** เข้ามาช่วยเสริมให้จิตใจเข้มแข็งยิ่งขึ้น ด้วยการสร้างค่านิยมสัญญา รวมทั้งการแสดงละครคุณธรรมสะท้อนภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริงของครอบครัวในยุคปัจจุบัน

ลดเหล้า ลดบุหรี่ ลดรายจ่าย

หลังจากทำกิจกรรมได้ระยะหนึ่ง “จำปี” พบว่า ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถเข้าสู่สัญญาฉบับที่ 3 คือเลิกสูบบุหรี่และเลิกดื่มตลอดไปถึง 19 คน และมีผู้เลิกบุหรี่ได้เด็ดขาดแล้ว 54 คน สำหรับพระสงฆ์ 4 รูป ที่เข้าร่วมโครงการ สามารถลดละเลิกได้เด็ดขาด 3 รูป อีก 1 รูปอยู่ในช่วงลดปริมาณลง ซึ่งได้รับความร่วมมืออย่างดีจากวัดกระบังมิ่งคลารามและวัดธรรมจักรมอพระพุทธรูปเป็นรางวัลสำหรับผู้ปกครองที่ลดละเลิกได้ อีกทั้งยังนำประสบการณ์มาบอกเล่าเพื่อ **“สร้างพลัง”** ให้กับเพื่อนผู้ปกครองคนอื่นๆ ที่เข้าร่วมโครงการได้นำไปใช้เป็นแบบอย่าง และหลังเสร็จสิ้นโครงการจากการประเมินผลด้วยการสังเกตว่าผู้ที่ลดละเลิกได้แล้วกลับไปมีพฤติกรรมเช่นเดิมอีกหรือไม่ สิ่งที่ค้นพบคือ มีผู้ปกครองบางรายกลับไปมีพฤติกรรมเช่นเดิม แต่ส่วนใหญ่ลดปริมาณลงอย่างเห็นได้ชัด

สำหรับผู้ปกครองที่กลับไปดื่มเหล้าและสูบบุหรี่อีกนั้น “จำปี” และเพื่อนๆ จัดกิจกรรมเสริมด้วยการให้ผู้ปกครองบันทึกรายจ่ายค่าเหล้าและบุหรี่อย่างต่อเนื่อง 1 เดือนผ่านไปพบว่าผู้ปกครองแต่ละคนมีรายจ่ายค่าเหล้าและบุหรี่สูงถึง 2,000 – 3,000 บาท/เดือน ผู้ปกครองหลายคนเมื่อเห็นจำนวนเงินแล้วถึงกับบอกว่าน่าจะนำเงินจำนวนนี้ไว้ใช้จ่ายในเรื่องที่จำเป็นมากกว่านำมาทำร้ายสุขภาพ

ขยายผลสู่ บวร (บ้าน วัด โรงเรียน)

แม้โครงการนี้จะป็นโครงการสั้นๆ มีเป้าหมายเพียงเพื่อชักชวนคนในชุมชนให้หันมาเลิกเหล้า เลิกบุหรี่ก็ตาม แต่วันนี้ “จำปี” เริ่มสังเกตเห็นว่าน้องๆ ที่เคยมีปัญหาครอบครัว เริ่มยิ้มแย้มมีความสุข เพราะปัญหาครอบครัวเริ่มคลี่คลายลง ด้วยเหตุนี้เธอจึงคิดขยายผลการทำงานออกไปยังหมู่บ้านต่างๆ และหาคนมาสานต่องานต่อไป จนวันนี้ทีม YC มีสมาชิกทั้งหมด 136 คน กระจายตัวอยู่ในทุกชั้นเรียน

เธอบอกว่ากิจกรรมที่เธอทำนั้นยึดหลักความพอเพียง พอประมาณ และรู้จักตนเอง ซึ่งพบว่าหลายครอบครัวเปลี่ยนจากผู้ดื่มและผู้สูบบุหรี่ ไปเป็น **“ผู้ปลูก”** ทั้งปลูกพืชผักสมุนไพร และ **“ปลูกฝังความคิด”** ที่เป็นแบบอย่าง สร้างแรงบันดาลใจให้แก่คนอื่นๆ ที่ต้องการเปลี่ยนแปลง

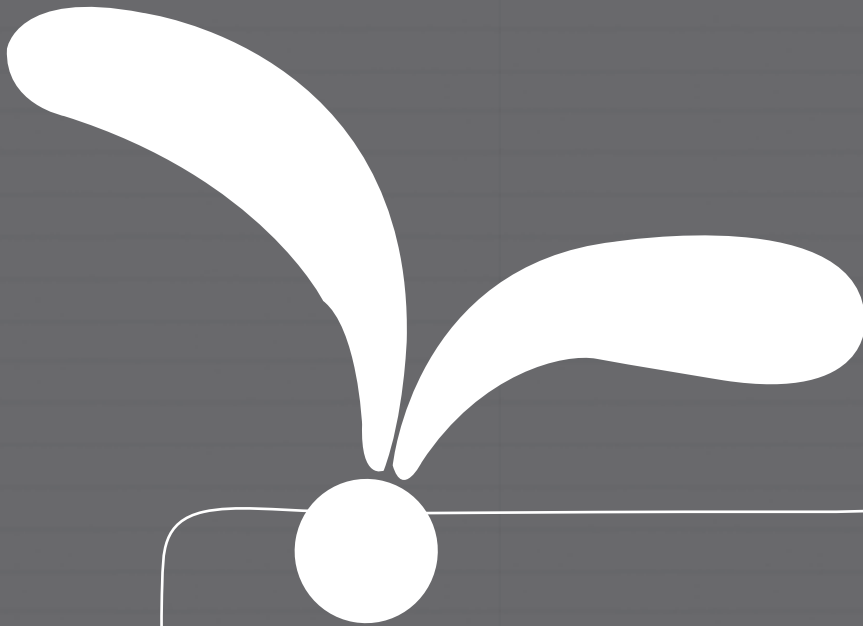
ส่วน **“จำปี”** เธอบอกว่าสิ่งที่ได้รับกลับมาจากการทำโครงการนี้คือ การเรียนรู้และการทำงานเป็นทีม ให้อภัย และเป็นคนมีเหตุผลมากขึ้น รู้จักผ่อนหนักผ่อนเบา สิ่งต่างๆ เหล่านี้ช่วยเสริมทักษะการดำเนินชีวิตของเธอได้เป็นอย่างดี ที่สำคัญเธอบอกว่า การคิดทำให้เธอได้ใช้สมองนอกตำราเรียนและรู้สึกภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งในการช่วยเหลือสังคมให้ดีขึ้น

นางสาวสุกัญญา สวมม่วง

โรงเรียนวัดกระบังมิ่งคลาราม จังหวัดพิษณุโลก

โทรศัพท์ 086-934-7479

กิจกรรมการทำดีเพื่อพ่อ
ส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม

น้อมนำคุณธรรมใส่ใจผู้สูงอายุ โรงเรียนบ้านท่าเลื้อนสามัคคี จังหวัดนครราชสีมา

หลังสำรวจสภาพปัญหาในชุมชน สิ่งที “น้ำ” สุดาพรรณ พัทธมศรี และเพื่อนๆ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านท่าเลื้อนสามัคคี จังหวัดนครราชสีมา พบเจอคือ ภาพผู้สูงอายุ ถูกทอดทิ้งให้อยู่เพียงลำพัง เพราะปัญหาเศรษฐกิจและความยากจน ชักนำให้หลายครอบครัวต้องออกไปทำงานต่างจังหวัด จนไม่มีใครดูแลผู้สูงอายุ หลายคนถึงลูกให้อยู่กับตายาย แม้จะมีเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุแต่ยังไม่เพียงพอสำหรับการใช้จ่าย

พวกเขาก็ประสานความร่วมมือไปยังโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพชุมชนหนองสาหร่าย โรงพยาบาลปากช่อง และอาสาสมัครสาธารณสุขชุมชน ผลิตพลังสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกันผ่าน **โครงการคุณธรรมเฉลิมพระเกียรติ น้อมนำคุณธรรมใส่ใจผู้สูงอายุ** ให้มาทำกิจกรรมร่วมกันเป็นระบบโรงเรียนคุณธรรมประจำตำบล

ขัดเกลา ฝึกตน ดูแลผู้เฒ่าผู้แก่

เมื่อได้เครือข่ายการทำงาน “น้ำ” และเพื่อนไม่รอช้า เริ่มต้นฝึกฝนการใช้เครื่องมือตรวจวัดความดัน ตรวจน้ำตาลในเลือดอย่างจริงจัง จนเกิดแนวคิดในการทำโครงการร่วมกับศูนย์ส่งเสริมสุขภาพตำบล เช่น การคัดกรอง ข้อมูลผู้ป่วยเบาหวาน เมื่อเชี่ยวชาญก็เดินหน้าลงพื้นที่เป้าหมายคือบ้านของผู้สูงอายุทันที และที่นี่ทำให้เธอได้เห็นภาพเหตุการณ์ที่ไม่อาจลืมได้

“ระหว่างลงพื้นที่ทำกิจกรรม พวกเราเข้าไปเจอคุณยายจวงนอนพบบ่อยกับพื้นบ้าน ที่แรกคิดว่าโดนมีดบาด เพราะเห็นมีเลือดออกบริเวณข้อศอก แต่เมื่อเข้าไปสอบถาม คุณยายจวงบอกว่าหน้ามีดยังไม่ได้กินข้าว พวกเราจึงประสานงานไปยังโรงพยาบาลชุมชนให้มาตรวจรักษา ทำให้ทราบภายหลังว่าคุณยายจวงเป็นโรคเลือดจาง โรคกระเพาะ โรคไขข้อ และความดัน จึงมักมีอาการหน้ามืดบ่อยๆ ไม่มีเรี่ยวแรง เพราะไม่ค่อยได้กินข้าว เนื่องจากต้องให้ลูกได้กินก่อน คุณยายจวงมีลูก 2 คน แต่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้

ทั้งสองคน สภาพบ้านมีเพียงป้ายไวนิลกันทำเป็นฝาผนังมู่แทนนั้น และไม่มีไฟฟ้าใช้”

นอกจากยายจวงแล้วยังมีผู้สูงอายุที่ยากไร้อีก 3 ท่าน คือ คุณยายลาว คุณยายที และคุณตาไผ่ ซึ่งเป็นโรคความดัน กระดูกสันหลังเสื่อม “น้ำ” และเพื่อนจึงชักชวนน้องๆ ในโรงเรียนไปเยี่ยมเยียน พูดคุยให้กำลังใจ อ่านหนังสือให้ฟัง ช่วยกันทำความสะอาดบ้าน ร้องเพลงให้ฟัง บางวันก็ไปทำอาหารและกินข้าวเย็นร่วมกัน

“น้ำ” บอกต่อว่า นอกจากการเยี่ยมบ้านแล้วยังมีกิจกรรมอื่นๆ ที่พวกเขาจัดทำขึ้นเพื่อผู้สูงอายุ ได้แก่ การถักหมวกและผ้าพันคอให้ผู้สูงอายุใช้ในฤดูหนาว การฝึกน้องๆ ให้เป็นหมอนวดอาสาสมัครกระจายตัวอยู่ในชุมชนต่างๆ สังเกตความร่วมมือใจซึ่งเป็นการจัดชุดยาสามัญประจำบ้านให้ผู้สูงอายุในชุมชน กล่องบุญที่ตั้งกล่องขอรับบริจาค ทั้งในโรงเรียน เพื่อนำเงินไปซื้อขนม นม ผ้าห่ม กล่องบุญวันพระ กล่องบุญประจำวันเกิด รวมทั้งวันสำคัญทางศาสนา ซึ่งการระดมทุนนี้ผู้บริจาคสามารถให้เป็นเงินหรือสิ่งของก็ได้ โดยพวกเขาสามารถระดมทุนได้ถึง 7,000 บาท

สร้างเครือข่าย ขยายความดี

กิจกรรมดีๆ เช่นนี้พวกเขาไม่ได้ทำอย่างโดดเดี่ยว แต่ยังมีเพื่อนต่างโรงเรียนที่มีอุดมการณ์เดียวกัน และพบปัญหาเช่นเดียวกันนี้ในชุมชนมาร่วมทำงานด้วย โดยรวมตัวกันเป็น “เครือข่าย” เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์กัน

“เราออกไปแลกเปลี่ยนและนำเสนอโครงการถึง 11 โรงเรียน เครือข่าย โดยเชิญตัวแทนของแต่ละโรงเรียนมาประชุมร่วมกัน และให้นำเสนอกิจกรรมของโรงเรียนเพื่อเป็นแบบอย่างให้โรงเรียนอื่นนำไปปรับใช้ ซึ่งการพิจารณาปรับใช้ต้องดูองค์ประกอบแวดล้อมของแต่ละพื้นที่ด้วย”

“น้ำ” ให้เหตุผลและเสริมบทสรุปของความคิดที่ได้รับจากการทำงานว่า การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนช่วยให้พวกเขาเกิดทักษะในการจับประเด็นและสร้างเครือข่ายการทำงานได้เป็นอย่างดี

ส่วนผลที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมคือ ผู้สูงอายุในชุมชนไม่ถูกปล่อยให้อยู่อย่างโดดเดี่ยวอีกต่อไป ขณะเดียวกันยังทำให้จิตใจของเด็กๆ อ่อนนุ่มลงด้วยความเมตตา และความกตัญญู “น้ำ” บอกว่า หลายครั้งที่เธอเดินทางไปยังบ้านผู้สูงอายุ จะได้รับพรดีๆ กลับมาเสมอ และมีคำสอนหนึ่งที่ทำให้เธอถูกคิด

“ดูแลยายแล้วกลับไปดูแลพ่อแม่ ปู่ย่าตายายที่บ้าน ด้วยนะ ห่วงแต่คนอื่น แล้วไม่ดูแลคนที่บ้าน ก็ไม่มีประโยชน์อะไร คำพูดที่ได้ยินทำให้เราน้ำตาซึมเลยทีเดียว เราอยู่กับตายาย ไม่ได้อยู่กับพ่อแม่ เพราะแม่เสียตั้งแต่เรายังเด็ก ๆ ส่วนพ่อก็มีภรรยาและลูกใหม่ คำพูดของคุณตา คุณยายเปรียบดังแรงบันดาลใจให้เรากลับไปดูแลตายายให้ดีที่สุด และยังเป็นแรงผลักดันให้เราอยากปลูกฝังให้เด็กทำสิ่งดีๆ เช่นนี้มากกว่าไปเล่นเกม อยากให้น้อง ๆ ดูแลคนแก่ที่บ้านให้ดีด้วยเช่นกัน”

นางสาวสุตาพรรณ พัทธมศรี

โรงเรียนบ้านท่าเลื่อนสามัคคี จังหวัดนครราชสีมา

โทรศัพท์ 084-417-2055

ถึง “คิว” ทำความดี สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดจันทบุรี

เวลาและโอกาสไม่เคยคอยใคร หากได้รับแล้วต้องรีบลงมือทำ ยิ่งเป็นการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการทำความดีเพื่อส่วนรวม ย่อมทำให้ตนเองมีความสุขในเบื้องต้นและได้รับประสบการณ์ความเชี่ยวชาญในการทำงานมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้การทำความดียังผลิดอกออกผลไปสู่คนรอบข้าง แลกเปลี่ยนความคิดดีให้กับคนอื่นต่อไป

โอกาสแรก เปลี่ยนความคิด

“คิว” สิทธิโชค อุ่นคำ เด็กวิทยาลัยเทคนิคจันทบุรี สาขาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) คว่าโอกาสในการทำความดีจากการคัดเลือกเยาวชนมาเข้าค่ายผู้นำของสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดจันทบุรี

“โดยส่วนตัวเป็นคนที่ชอบทำกิจกรรมต่างๆ อยู่แล้ว ผมพยายามหาโอกาสทำกิจกรรมในวิทยาลัยอยู่เสมอ เช่น ร่วมเป็นคณะกรรมการของวิทยาลัย ทำหน้าที่ประสานการทำงานระหว่าง

อาจารย์และนักศึกษา จนอาจารย์มองเห็นและให้โอกาสมาเข้าค่ายร่วมกับสภาเด็กฯ ซึ่งเป็นค่ายที่คัดเลือกแกนนำเยาวชนจากสถานศึกษาต่างๆ มาทำกิจกรรมร่วมกัน หลังจากนั้นผมก็เข้าเป็นสมาชิกสภาเด็กฯ ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา”

“คิว” บอกเล่าถึงเหตุผลของการแสวงหาโอกาสในการทำความดีว่า “เมื่อก่อนผมเรียนหนังสืออย่างเดียว ตื่นเช้าไปเรียน กลับมาอ่านหนังสือ แล้วก็นอน ทำให้ผมคิดว่าถ้าเรียนหนังสือเพียงอย่างเดียว เราจะได้ความรู้เฉพาะในห้องเรียนแต่ไม่ได้พัฒนาตนเอง จึงอยากเปลี่ยนตัวเองใหม่ไปสู่การทำงานจริงบ้าง”

พัฒนา “จิต” ก่อนพัฒนาอย่างอื่น

เมื่อก้าวเข้าสู่การทำงานในสภาเด็กและเยาวชน “คิว” คิดว่าโครงการที่ไม่เน้นการพัฒนาหรือปรับปรุงทางวัตถุแต่จะเน้นไปที่การพัฒนาทางจิตใจ

“ผมเห็นว่ามีกิจกรรมปลูกป่า เก็บขยะมากอยู่แล้ว ซึ่งก็เป็นกิจกรรมที่ดี แต่อยากทำงานพัฒนาด้านจิตใจควบคู่ไปด้วย เพราะคิดว่าการทำงานเพื่อคนอื่นต้องเริ่มจากจิตสำนึกที่จะช่วยเหลือก่อน” โครงการอบรมคุณธรรมจริยธรรมถวายในหลวง จึงเกิดขึ้นจากการระดมความคิดของ “คิว” และเพื่อนๆ สภાเด็กและเยาวชนที่ต้องการปลูกจิตสำนึกการทำความดีให้กับน้องๆ ในโรงเรียนต่างๆ ของจังหวัดจันทบุรีเพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ

กระบวนการทำงานเริ่มขึ้นด้วยการชักชวนนักเรียนจากโรงเรียนต่างๆ ที่เป็นสมาชิกในสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดจันทบุรี มาเข้าค่ายอบรมคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งมีน้องๆ สนใจเข้าร่วมกว่า 50 คน “คิว” มีหน้าที่หลักคือจัดเตรียมที่พักและอาหาร และช่วยเพื่อนทำหน้าที่ต่างๆ ในค่าย โดยมีรุ่นพี่สภาเด็กฯ จังหวัดใกล้เคียงมาร่วมเป็นพี่เลี้ยง 5 คน การจัดอบรมใช้ระยะเวลา 3 วัน 2 คืน กิจกรรมเน้นไปที่การปฏิบัติธรรมควบคู่ไปกับกิจกรรมสันทนาการ

“ค่ายนี้สอนเรื่องธรรมะและการทำสมาธิ โดยมีพระอาจารย์จากวัดคมบาง จังหวัดจันทบุรีมาสอนเรื่องธรรมะ เน้นเรื่องจิตใจ ให้น้องเรียนรู้และเห็นตัวอย่างการทำความดี ซึ่งต้องลงมือทำจริง ๆ ถึงจะเห็นผล นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมสันทนาการ การละเล่น พฤติกรรมของน้องๆ ที่มาจากหลายที่ เช่น ให้ช่วยกันจำชื่อเพื่อน การจับคู่เล่นเกม และการลงมือทำความดี ด้วยการให้น้องๆ ช่วยกันทำความสะอาดศาลา วัด ล้างห้องน้ำ เพื่อให้รู้ว่าการทำความดีนั้นยาก แต่ผลที่ได้คือความชื่นใจเมื่อทำงานสำเร็จ”

“ปัญหา” มิได้ให้แก้ไข

“คิว” เล่าอีกว่า จากชื่อค่ายที่เกี่ยวข้องกับการอบรมคุณธรรมจริยธรรม ทำให้น้องๆ ที่เข้าร่วมค่ายถึงกับโอตครวญ เพราะไม่แน่ใจว่าจะสามารถฟังธรรม อดทนนั่งสมาธิได้นานแค่ไหน กลัวนั่งสัปหงก บางคนก็บ่นให้ฟังว่าครั้งแรกไม่อยากมา

กลัวว่าจะน่าเบื่อ แต่เมื่อเริ่มทำกิจกรรม เขาและพี่ๆ พยายามสอดแทรกความสนุกไปพร้อมกับธรรมะ ทำให้น้องๆ เข้าใจสิ่งที่พวกเขาต้องการสื่อสารได้ง่ายขึ้น

นอกจากปัญหาเรื่องทัศนคติของน้องในการเข้าค่ายจริยธรรมแล้ว เขายังเล่าถึงการอยู่ร่วมค่ายของน้องๆ ว่า ประสบปัญหาเช่นเดียวกันคือ เรื่องที่พัก น้องหลายคนมาจากโรงเรียนเดียวกัน ก็อยากพักห้องเดียวกัน แต่ไม่สามารถทำได้เนื่องจากข้อจำกัดของพื้นที่ และเป็นแนวคิดของค่ายที่อยากให้ทุกคนในค่ายสามารถอยู่ร่วมกันได้ จึงปล่อยให้แต่ละคนนอนพักกับเพื่อนต่างโรงเรียน

“น้องเขาก็กลัว เพราะไม่รู้ว่าเป็นเพื่อนใหม่เป็นอย่างไร ยังต้องมานอนห้องเดียวกัน แต่ก็มีความกลัวในครั้งแรก หลังจากทำความรู้จักกันแล้ว พวกเขาจะเริ่มปรับตัวเข้าหากัน จนในที่สุดทุกคนได้เพื่อนใหม่ ได้คติธรรมที่พระสอน ทำให้คิดว่าพวกเราทำงานถูกทางแล้ว”

“ความสำเร็จ” วัดด้วยใจ

หากความสำเร็จคือ การใช้สถิติทางตัวเลขเป็นเครื่องมือวัดผล ก็คงใช้ไม่ได้กับกิจกรรมนี้ “คิว” บอกว่า ความสำเร็จสำหรับตัวเขา อาจไม่เหมือนของคนอื่นที่ใช้จำนวนเด็กที่เข้าร่วมค่ายเป็นตัวตั้ง แต่ความสำเร็จในความคิดของเขาคือ ความคิดของน้องๆ หลายคนเปลี่ยนไป อยากทำงานเพื่อคนอื่น ได้ทำเพื่อคนอื่นแล้วมีความสุข ได้ทำงานร่วมกับคนอื่นแล้วรู้สึกดี สิ่งนี้ต่างหากคือความสำเร็จของ “คิว”

นอกจากจะทำให้คนอื่นเกิดการเปลี่ยนแปลงแล้ว ตัวเขาเองก็ยิ่งเปลี่ยนตัวเองจากการได้ทำงานเพื่อคนอื่นด้วยเช่นกัน “คิว” บอกว่า “ถ้าผมเรียนอย่างเดียวจะอยู่แค่กลุ่มแคบๆ กับเพื่อนในห้อง ซึ่งได้เรียนรู้กันเกือบทุกวันอยู่แล้ว แต่กับบุคคลภายนอกมันค่อนข้างยากกว่า เราไม่รู้จักรับใครเลย หากมีโอกาสต้องใช้ชีวิตร่วมกับเขาหนึ่งวัน สองวัน จะทำให้เราได้เรียนรู้ สามารถปรับตัว หรือพัฒนาตนเองให้เข้ากับคนอื่นให้ได้”

“คิว” ยังบอกอีกว่า หากไม่ได้มาทำงานตรงนี้ เขาคงเป็นเพียงนักศึกษาระรรมดาคนหนึ่งที่อาจไม่ได้คิดอะไรเพื่อสังคมขนาดนี้ แต่เมื่อมีโอกาสทำเพื่อคนอื่นจึงทำให้เกิดความคิดต่อยอดอยากทำโครงการอื่นๆ ต่อไป

“สมมุติตอนเช้าจะหยิบหนังสือไปโรงเรียน ก็อดไม่ได้ที่จะหยิบโครงการที่เราคิดไว้และอยากทำแทรกไปกับหนังสือเรียนด้วยพักเที่ยงหรือมีเวลาว่างก็มานั่งดูว่าควรทำอย่างไร ปรับส่วนไหนกิจกรรมนี้ควรมีหรือไม่และไปปรึกษาผู้ใหญ่ว่าหากทำแล้วจะเป็นอย่างไร รู้สึกมีความสุขกับการได้คิดเพื่อคนอื่น และทำเพื่อคนอื่นไม่สิ้นสุด”

อะไรที่ทำให้เขาคิดแบบนี้ “คิว” บอกว่า ส่วนหนึ่งมาจากการหล่อหลอมของรุ่นพี่ในสภาเด็กและเยาวชน และการได้เห็นตัวอย่างที่ดีของรุ่นพี่ซึ่งทั้งเรียนและทำงานเพื่อคนอื่นได้ อีกทั้งยังทำได้ดีด้วย สิ่งนี้เป็นแรงผลักดันทำให้เขาอยากเป็นเหมือนรุ่นพี่เหล่านั้น

“ผมคิดว่า คนที่ไม่ได้ทำงานแบบนี้จะไม่ได้ประสบการณ์เรื่องการดำเนินชีวิต ไม่มีวิสัยทัศน์ในการทำงานร่วมกับคนอื่น และการทำกิจกรรมต่างๆ ยังทำให้พัฒนาตนเองมากขึ้น รู้ว่าตรงไหนต้องปรับ ต้องแก้ ค่อยๆ เรียนรู้จากการทำงาน ยังได้ทำเพื่อคนอื่นด้วยยิ่งเหมือนเป็นแรงผลักดันที่สำคัญ เพราะทำแล้วเห็นผลทันตาทันที นั่นคือความสุขทางใจนั่นเอง”

นายสิทธิโชค อุ่นคำ

สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดจันทบุรี

โทรศัพท์ 081-176-4548

E-mail : ous_rall@hotmail.com

เยาวชนรุ่นใหม่ใส่ใจผู้สูงอายุ โรงเรียนบ้านห้วยริน จังหวัดเชียงใหม่

ชุมชนบ้านห้วยริน จังหวัดเชียงใหม่ เป็นชุมชนขนาดใหญ่ที่ประสบปัญหาเช่นเดียวกับชุมชนอื่นๆ อีกหลายชุมชนในปัจจุบัน ที่คนหนุ่มสาวออกไปทำงานในเมือง ทั้งผู้สูงอายุจำนวนมากเฝ้าบ้านเพียงลำพัง หลายครอบครัวยากจน แม้จะได้รับเงินช่วยเหลือจากรัฐบาลแต่ก็ไม่เพียงพอต่อการยังชีพ หลายคนมีโรคประจำตัวเดินทางไม่สะดวก ไม่ได้พบปะผู้คน เกิดความรู้สึกไร้ค่า ว่าเหว่ราวกับอยู่คนเดียวเพียงลำพังในโลก

โครงการเยาวชนรุ่นใหม่ใส่ใจผู้สูงอายุ จึงถูกคิดค้นขึ้นเพื่อสร้างกำลังใจในการดำเนินชีวิตให้แก่ผู้สูงอายุ ซึ่งมี “เนย” พิมลพรรณ ชุ่มคำ และแกนนำ 8 คน จากโรงเรียนบ้านห้วยริน จังหวัดเชียงใหม่ ร่วมกันคิดกิจกรรมง่ายๆ เช่น พูดคุยกับผู้สูงอายุ และทำความสะอาดบ้าน เป็นต้น จนปัจจุบันมีสมาชิกมากถึง 20 คน

ชวนพูดชวนคุย...ช่วยคนแก่คลายเหงา

“แรกๆ พวกเราไม่รู้เลยว่า เราต้องทำงานอย่างไร และผู้สูงอายุมีปัญหาอะไรบ้าง”

แต่เมื่อได้ลงพื้นที่ทำให้พวกเราซึมซับและรับรู้ปัญหาจากข้อเท็จจริง แผนการทำงานจึงเริ่มต้นด้วยการเข้าไปชักชวนผู้สูงอายุ พูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างวัย ร่วมกันทำอาหารกับผู้สูงอายุ จากผักสวนครัวที่พวกเราปลูกกันเอง ทั้งคะน้า ผักกาดขาว และผักบุ้งที่ได้รับการบริจาคเมล็ดพันธุ์มาจากผู้ปกครองและคนในชุมชน ซึ่งส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรอยู่แล้ว

ทุกครั้งที่ลงพื้นที่ทำกิจกรรม พวกเราจะแบ่งสมาชิกออกเป็นกลุ่มๆ ละ 5 คน ออกเยี่ยมเยียนผู้เฒ่าผู้แก่ โดยดูตามความถนัดของแต่ละคน เช่น “เนย” พูดเก่งก็ให้ทำหน้าที่พูดคุยให้กำลังใจผู้สูงอายุ ใครถนัดทำอาหารก็ทำ ใครที่หวัดเก่งก็ทำหน้าที่บีบหนวด บางคนก็อาสาทำความสะอาดบ้าน ทุกกิจกรรมล้วนทำได้ไม่ยาก

“การพูดคุยอย่างน้อยก็ช่วยให้ผู้สูงอายุคลายเหงา รู้สึกว่าไม่ได้ถูกทอดทิ้งจากสังคม และได้รับการเหลียวแลจากลูกหลาน ผู้สูงอายุจะรับรู้ถึงสัมผัสจากสัมพันธ์ภาพที่เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี”

“เนย” เล่าต่อว่า กิจกรรมในโครงการไม่ได้หวังผลเพียงแค่ช่วยคนแก่ให้คลายเหงาเท่านั้น แต่พวกเธอทำหน้าที่คล้าย “บุรุษไปรษณีย์” เป็นตัวกลางสื่อสารเรื่องราวต่างๆ ของผู้สูงอายุออกไปให้คนอื่นได้รับรู้ เพราะคุณตาคุณยายหลายท่านเมื่อแก่ตัวลง

มักไม่ได้พบเจอพูดคุยกัน เมื่อพวกเขาเจอถึงคนนั้นคนนี้ให้ฟัง พวกท่านก็จะดีใจ บางคนถึงกับน้ำตาไหลก็มี สิ่งเหล่านี้ถือเป็น “คุณค่า” ที่เกิดขึ้นจากการทำกิจกรรม ทำให้พวกเขาเกิดความภาคภูมิใจในตัวเองที่ได้ทำกิจกรรมดี ๆ เช่นนี้

สิ่งเล็กๆ ที่ยิ่งใหญ่คือ “การให้” ที่ไม่หวังผลตอบแทน

“เนย” บอกว่า ที่ผ่านมาพวกเขามีโอกาสเข้าไปดูแลผู้สูงอายุหลายคน แต่ที่ประทับใจที่สุดคือ แม่ฮ้อยทา อินทจักร อายุ 85 ปี มีลูกชายสองคน หลังจากลูกคนแรกเสียชีวิต ลูกคนที่สองต้องออกไปทำงานต่างถิ่น ไม่มีเวลาดูแลแม่ฮ้อย ฐานะยากจนต้องอยู่บ้านเพียงคนเดียวตามลำพัง สิ่งของเครื่องใช้ในบ้านต้องวางเอาไว้ติดพื้น เพราะแม่ฮ้อยทาเดินไม่ได้ต้องใช้ล้อเข็นที่มีลักษณะคล้ายที่วางถังแก๊สแต่มีเบาะนุ่ม ๆ ให้นั่งได้

“แม่ฮ้อยทาต้องทำอาหารและทำความสะอาดบ้านเอง ท่านเหงามากจนพวกเราต้องยกเป็นกรณีพิเศษด้วยการไปเยี่ยมบ่อยกว่าคนอื่น ๆ ทั้งคอยให้ความช่วยเหลือ พูดคุยสนทนา แม่ฮ้อยมักร้องไห้ หลังจากเราพูดคุยด้วยนาน ๆ ท่านก็จะยิ้ม พอเราพูดถึงเรื่องเพื่อนคนอื่น ๆ ที่เป็นผู้สูงอายุด้วยกันฝากความคิดถึงมาท่านจะยิ้มทุกครั้งที่เราไปหา แม่ฮ้อยทาจะ “บั่นปอน” หมายถึง การให้พรยาว ๆ ที่ศักดิ์สิทธิ์ ลึกซึ้งกินใจ”

กิจกรรมที่ “เนย” และเพื่อนร่วมกันคิดขึ้นไม่ได้มีเพียงแค่นี้ แต่ยังมีอีกกิจกรรมหนึ่งที่พวกเขาภูมิใจนำเสนอมากที่สุด นั่นคือ การรวบรวมข้อมูลผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาเช่นเดียวกับแม่ฮ้อยทา พบว่าในชุมชนมีมากถึง 40 คน แบ่งออกเป็นสองกลุ่มคือ กลุ่มเร่งด่วน 15 คน ไม่เร่งด่วน 25 คน ปัญหาที่พบส่วนใหญ่คือ มีฐานะยากจน ขาดคนดูแลเอาใจใส่ทั้งเรื่องสุขภาพและชีวิต โรคที่พบมากคือ โรคเก๊าท์ โรคชรา อัมพฤกษ์-อัมพาต เบาหวาน ความดันโลหิตสูง ซึ่งผลจากการรวบรวมข้อมูลนี้ทำให้

เธอและเพื่อนๆ สามารถจัดกิจกรรมดูแลผู้สูงอายุเหล่านี้ได้ดีและตรงกลุ่มเป้าหมายมากขึ้น

หากย้อนเวลากลับไปก่อนหน้านี้ ภาพที่ “เนย” และเพื่อนๆ เห็นคือ ผู้สูงอายุในชุมชนดูจะไม่ค่อยมีความสุขมากนักกับการดำเนินชีวิต แต่หลังจากที่พวกเขาเข้าไปทำกิจกรรมแล้ว ผู้สูงอายุมีความสุขมากขึ้น ยิ้มแย้มแจ่มใสมากขึ้น

“ชาวบ้านหลายคนพูดถึงกิจกรรมที่พวกเราทำว่าเป็นสิ่งที่ดี ทำให้เพื่อนๆ รู้สึกภาคภูมิใจต่อการทำงานที่มีประโยชน์ต่อชุมชนสังคม”

ไม่เพียงเท่านั้นการทำกิจกรรมยังช่วยฝึกฝนให้น้อง ๆ ทีมงานเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ โดย “เนย” บอกว่า เธอและเพื่อนมีแผนจะขยายเวลาทำกิจกรรมออกไปยังกลุ่มเร่งด่วน พร้อมกับทำข้อมูลโดยใช้เกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สูงอายุวัย 60 ปีขึ้นไป เชื่อมโยงสร้างเครือข่ายความช่วยเหลือไปยังชุมชน อยากทำกิจกรรมนี้ต่อไปเรื่อย ๆ เพราะทำแล้วรู้สึกมีความสุขที่ช่วยให้ผู้สูงอายุเกิด “พลัง” และ “กำลังใจ” ในการดำเนินชีวิต เห็นความสำคัญของตนเองมากขึ้น

นางสาวพิมลพรรณ ชุ่มคำ

โรงเรียนบ้านหัวริน จังหวัดเชียงใหม่

โทรศัพท์ 090-434-6294

E-mail : pimolpan-noey@hotmail.com

ทำดี...มีสุข

สภาเด็กและเยาวชนอำเภอละแม จังหวัดชุมพร

เพราะไม่ได้เรียนในระบบโรงเรียนอย่างเด็กทั่วไป บวกกับมีครอบครัวและมีบุตรแล้ว ทำให้ **อรุณี รุ่งเรือง หรือ “เพลง”** สาวน้อยวัย 21 ปี ที่ไม่เคยคิดว่าจะได้รับโอกาสเช่นเดียวกับเด็กคนอื่น ๆ เธอคิดว่าตัวเองเป็นแค่คนธรรมดา ทำอาชีพสวนยางเลี้ยงลูกไปวันหนึ่ง ๆ ...กระทั่งได้มีโอกาสทำงานกับสภาเด็กและเยาวชนที่เปรียบเสมือนการเปิดประตูบานใหม่ให้กับชีวิตเธอ

เมื่อคำว่า “โอกาส” มาเยี่ยมเยือน

หลังจากนำชายซึ่งเป็นสมาชิก อบต. เข้ามาชักชวนและเสนอชื่อ “เพลง” เพื่อคัดเลือกเข้าไปทำงานสภาเด็กและเยาวชนของตำบลและอำเภอละแม จังหวัดชุมพร เมื่อปีที่ผ่านมา แม้ในตอนนั้นทั้งเธอและนำชายจะยังไม่เข้าใจคำว่าสภาเด็กและเยาวชนมากนัก รู้เพียงแต่ว่ามีหนังสือราชการให้แต่ละตำบลสรรหาเด็กและเยาวชนที่มีอายุไม่เกิน 25 ปี เข้าไปทำงานด้านเด็กและเยาวชน ด้วยเหตุผลเล็กๆ ที่แค่อยากเปิดหูเปิดตา ทำให้ “เพลง” ตัดสินใจไป

ร่วมการคัดเลือกครั้งนั้นอย่างไม่คาดหวังผลแต่อย่างใด

“ตอนนั้นเพลงเรียน กศน. ระดับมัธยมปลายใกล้จบแล้ว ความรู้สึกตอนที่นำชายมาชวนให้ไปคัดเลือก ก็ไม่รู้ว่างานสภาเด็กฯ ต้องทำอะไรบ้าง มีเพียงกำหนดการประชุมเท่านั้น คิดว่าลองไปดู อยากเปิดหูเปิดตา ไปถึงก็มีการประชุมเพื่อคัดเลือกสมาชิกสภาเด็กและเยาวชนระดับตำบล คนที่ได้เป็นประธานสภาเด็กฯ ตำบลก็ไปคัดเลือกระดับอำเภอ ไม่นึกว่าเราจะได้รับคัดเลือกเป็นประธานสภาเด็กฯ อำเภอละแม ตอนนั้นคิดว่าตำแหน่งประธานมันดูยิ่งใหญ่มาก แต่ก็ยังไม่รู้ว่าต้องทำอะไรบ้าง แต่ลึกๆ รู้สึกดีใจที่ได้รับโอกาส”

“เพลง” กลับมาเล่าให้ที่บ้านฟังถึงขั้นตอนการคัดเลือกหลายคนยินดีไปกับเธอ แม้คำว่า “ประธาน” จะยังเป็นภาพที่เลือนราง แต่ก็ทำให้หัวใจของเธอพองโต เกิดแรงมุ่งมั่นที่จะทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ดีที่สุด ให้สมกับที่ได้รับโอกาส

“เราก็อยากพิสูจน์ มีโอกาสแล้วเราก็ไม่ยอมทิ้ง อยากทำให้ดีที่สุด”

“ภูมิใจ” ที่ได้รับเลือก

แม้ภาพตอนแรกจะไม่ชัดเจน แต่เมื่อเริ่มทำงานภาพต่างๆ ก็ค่อยๆ ก่อตัวชัดเจนขึ้น จากความไม่กล้า “เพลง” เริ่มรู้สึกกล้ามากขึ้น รู้จักการพูด รู้จักเทคนิคการพบผู้ใหญ่ และมักจะบอกกับตัวเองว่าต้องผ่านอุปสรรคไปให้ได้ และพร้อมที่จะเปิดรับสิ่งใหม่ๆ ให้มากที่สุด ต้องเป็นผู้นำร่องๆ และสร้างกลุ่มให้เข้มแข็ง โดยเธอใช้หลักการทำงานเป็นทีม จะไม่นำปัญหาหรืองานมาหมกมุ่นอยู่กับตัวเอง แต่จะกระจายงานไปยังรองประธาน เลขานุการ และเพื่อนร่วมงาน ต้องมีการประชุมทำความเข้าใจงานกันก่อนทุกครั้ง ไม่เคยทำตามความพอใจของตัวเองหรือทำโดยพลการ ไม่เอาความเห็นของตัวเองเป็นหลัก แต่จะใช้มติของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง ซึ่งการทำเช่นนี้ทำให้ทุกคน “เกิดการมีส่วนร่วม” คนทำงานก็สบายใจ มีความสุขในการทำงาน งานจึงจะเดินหน้าไปได้ ที่สำคัญคือผู้ใหญ่ให้การสนับสนุน ทั้ง อบต. เทศบาล พมจ. อำเภอ ทุกหน่วยงานให้ความร่วมมือเต็มที่ ไม่ว่าขอความช่วยเหลืออะไร ทั้งสถานที่ ค่าปรึกษา ทุกคนพร้อมให้ความช่วยเหลือและยอมรับการทำงานของพวกเขา

“เพลง” บอกว่าแม้เธอจะมีภาระทางบ้าน ทั้งทำงานและรับหน้าที่คุณแม่ไปด้วย แต่เธอไม่นำเงื่อนไขนี้มาปิดกั้นโอกาสในการทำงานภาคเด็กฯ แต่ต้องแบ่งเวลาให้ดี บางครั้งเสียงไม่ได้ต้องทำควบคู่กันไปก็ไม่ใช่ปัญหา เพราะเธอเชื่อว่าการมีครอบครัวแล้วไม่ใช่อุปสรรค เวลามีนานหรือมีประชุมก็จะพาลูกไปด้วย พยายามไม่นำครอบครัวมาเป็นเงื่อนไข แต่ทำทั้งสองอย่างไปพร้อมกันไม่เคยอายว่ามีลูกแล้ว แต่เธอกลับรู้สึกภูมิใจ เพราะการมีลูกแล้วก็สามารถทำอะไรได้ๆ เพื่อบ้านเกิดได้เหมือนเด็กคนอื่นๆ เธอบอกว่าเธอไม่ได้เรียนในระบบโรงเรียน แต่เธอก็ยังเลือกให้เธอเป็นประธาน แล้วอย่างนี้เธอจะละทิ้งหน้าที่ ความรับผิดชอบไปได้อย่างไร จึงต้องทำให้เต็มที่ สิ่งนี้จึงเป็นแรงผลักดันให้เธอมุ่งมั่นตั้งใจทำงานอย่างเต็มที่

อบรมจริยธรรมแบบใหม่เอาใจวัยรุ่น

หลายๆ โครงการที่สภาเด็กฯ อำเภอสะเมิงจัดขึ้นจากการร่วมแรงร่วมใจของ “เพลง” และน้องๆ เยาวชนค่อยๆ เป็นรูปเป็นร่างมากขึ้น เช่นเดียวกับโครงการค่ายอบรมคุณธรรมจริยธรรมที่ “เพลง” บอกว่าตั้งใจทำแม้ความพร้อมของคนทำงานจะไม่เต็มร้อย แต่เธอก็ใช้เวลาว่างแต่ละวันให้มีความมากที่สุด เธอเล่าถึงที่มาของโครงการว่า เกิดขึ้นจากสภาเด็กฯ เล็งเห็นว่ามียาวชนกลุ่มเสี่ยงเพิ่มมากขึ้น หากปล่อยไปอาจจะทำให้เยาวชนกลุ่มดังกล่าวหลงผิดได้

“เราอยู่กันในกลุ่มชนเล็ก ๆ มีเด็กไม่ได้เรียนหนังสือ ทั้ง ๆ ที่พวกเขามีโอกาส มีฐานะ แต่เด็กไม่ใฝ่รู้ บางคนออกจากโรงเรียนกลางคัน ผู้ปกครองก็ไม่ว่า รอบตัวมีทั้งปัญหาเหล่า บุหรี สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้มันแต่จะดึงให้เยาวชนขาดคุณภาพ ขาดทักษะการใช้ชีวิต และที่สำคัญขาดจริยธรรม เราอยากดึงพวกเขาให้หันมาทำกิจกรรมสร้างสรรค์ร่วมกัน”

แม้ชื่อจะดูเหมือนเป็นค่ายอบรมคุณธรรมจริยธรรม ที่เด็กหลายๆ คนร้องยี้ แต่ในความเป็นจริง “เพลง” บอกว่า ค่ายนี้ไม่ได้นำเด็กและเยาวชนมาสู่กรอบของพระธรรมคำสอนที่น่าเคร่งเครียดแต่อย่างใด แต่เป็นค่ายที่เน้นการสอดแทรกความคิดสร้างการเรียนรู้ในเกมส์และกิจกรรมต่างๆ ในแบบสนุกสนาน

“ค่ายของเราไม่ได้เอาเด็กมาเข้าวัด เรียนพระธรรมคำสอน แต่เรามีกิจกรรมหลายๆ อย่าง มีพระวิทยากรมาอบรมแต่พระท่านจะเทศน์สนุก ตลก น้องๆ ชอบกันมาก มีการปลูกต้นไม้ บำเพ็ญประโยชน์ให้วัด เกมสันทนาการ ฐานกิจกรรมที่สร้างการเรียนรู้ที่มีสีสัน เหมาะกับน้องๆ วัยรุ่น ซึ่งต้องอาศัยแรงจูงใจมากเป็นพิเศษ”

ใช้หลัก “พาคิดพาคำ” เปลี่ยนทัศนคติเด็กไทย

“เพลง” บอกว่า ผลสำเร็จของโครงการนอกจากเด็กและเยาวชนได้พัฒนาศักยภาพ สร้างความสามัคคี ได้เรียนรู้หลักธรรม และใกล้ชิดวัดมากขึ้นแล้ว หลายคนยังเกิดทัศนคติที่ดีต่อการเข้าวัดฟังธรรม รู้สึกสนุกและมีความสุขที่ได้ร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เป็นการพาคิดพาคำ และตอบย้ำว่า**หากมีผู้ชักจูงไปในทางที่ดีเด็กและเยาวชนย่อมไม่ไปข้องแวะกับอบายมุขต่าง ๆ แน่**นอน

“น้อง ๆ บอกว่าชอบและอยากมาร่วมกิจกรรมอีก ตอนแรก ที่ฟังข้อความจริยธรรมคุณธรรม เขาไม่อยากก้าวออกจากบ้านเลย เหมือนกับว่าบังคับให้เขาไปอยู่วัด ไม่อยากมา แต่เมื่อได้มาร่วมกิจกรรม เขาบอกว่าสนุกมาก แทบจะไม่อยากกลับบ้านเลย อยากอยู่ให้นานกว่านี้ ถือเป็นผลสำเร็จที่ได้จุดประกายให้เด็ก ๆ เห็นคุณค่าของการบำเพ็ญประโยชน์และการแบ่งปัน”

“เพลง” บอกอีกว่า กว่าจะเกิดผลเช่นนี้ไม่ใช่เรื่องง่าย แต่ก็ไม่อยาก หากมีความตั้งใจจริงในการทำงาน อุปสรรคอาจมีบ้าง แต่เมื่อแก้ปัญหาด้วยความพยายาม ปัญหานั้นก็ผ่านพ้นไปได้ ซึ่งอุปสรรคหลักๆ ในการทำงานครั้งนี้คือเรื่องเวลา เพราะน้อง ๆ ที่ทำงานสภาเด็กฯ ทุกคนยังเรียนหนังสือ มีเวลาว่างแค่วันเสาร์ อาทิตย์เท่านั้น ทำให้หลายครั้งที่เธอต้องเป็นคนเริ่มทำงานไปก่อน เพราะหากต้องรอให้พร้อมกันทุกคนงานคงไม่เดินหน้า

“น้อง ๆ ดิฉันภารกิจเรียนหนังสือ มีเราคนเดียวที่มีเวลามากกว่าเพื่อน เราก็ออกไปขอรับบริจาคด้วยตัวเอง หลายครั้งที่เราเดินหน้าไปก่อนคนอื่นเสมอ แต่เราก็ไม่เคยลืมนักขังหลังว่าพวกเขาก็ยังเป็นคณะทำงาน เราเดินไปก้าวหนึ่งแล้ว แต่เราก็จะหันมาถามน้อง ๆ ทุกครั้งว่าเห็นด้วยกับสิ่งที่เราคิดหรือไม่ ก็จะมาพูดคุยติดตามงานกันตลอด”

จากเด็กที่ประเมินตัวเองต่ำ แต่โอกาสที่ได้รับครั้งนี้ทำให้ “เพลง” เกิดความเปลี่ยนแปลงหลายอย่าง ทั้งอุปนิสัยและความคิด มีความพยายามสูงขึ้น มีความรับผิดชอบมากขึ้น ที่สำคัญคือมีเป้าหมายและตั้งใจทำงานจนสำเร็จ หากเป็นเรื่องดีเธอจะทำทันที และทำทุกอย่างให้ดีที่สุด เธอบอกว่า **คนเราทุกคนไม่ว่าจะมีหน้ามีตา มีความรู้มากน้อยเท่าไรก็เป็นคนดีได้ แม้ว่าสิ่งดี ๆ ที่เราทำอาจไม่มีใครมองเห็นก็ตาม แต่เราจะรู้ตัวเอง เพราะการทำความดีทำให้เรามีความสุข ขอเพียงแค่ทำสิ่งเล็ก ๆ ให้กับคนรอบข้าง วันละนิดละน้อยก็ถือว่าดีแล้ว**

นางสาวอรุณี รุ่งเรือง

ประธานสภาเด็กและเยาวชนอำเภอละแม จังหวัดชุมพร

โทรศัพท์ 085-476-4717

E-mail : arunee-pe@hotmail.com

นิทานคุณธรรม การทำความดี สิ่งดีๆ จากฝีมือน้อง โรงเรียนบ้านวังยาน จังหวัดนครศรีธรรมราช

เมื่อมองเห็นน้องๆ ในโรงเรียนมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมหลายอย่าง ทั้งทางวาจา และการแสดงออก “**ปึก**” **จิราวรรณ เรืองสังข์** นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านวังยาน จังหวัดนครศรีธรรมราช จึงอยากช่วยแบ่งเบาภาระคุณครู อาสาเข้ามาดูแลน้องๆ สร้างเสริมคุณธรรมด้านต่างๆ ผ่าน**การร่วมนิทานคุณธรรม** นำนิทานคุณธรรมสู่ห้องเรียน ภายใต้กลุ่มฝันที่เป็นจริง

นิทานคุณธรรม...สร้างแกนนำเยาวชน

“**ปึก**” เล่าว่า เธอเคยเข้าร่วมกิจกรรมหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ชี้แนวทางการปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตไปในทางสายกลาง มีความพอเพียง มีความรู้คู่คุณธรรม มาก่อน จึงคิดทำ**โครงการการร่วมนิทานคุณธรรม** นำนิทานคุณธรรมสู่ห้องเรียน โดยเธอบอกว่าคนเราไม่ว่าจะเก่งแค่ไหน มีความรู้มากแค่ไหน มี

ผลงานดีเด่นเป็นที่ยอมรับของสังคมแค่ไหน ชีวิตจะมีความสุขไปไม่ได้ ถ้าไม่มีคุณธรรม การมีความรอบรู้อย่างเดียวไม่พอ ต้องนำคุณธรรมเข้ามาใช้ควบคู่กันไปด้วย เธอเองก็เคยผ่านการขัดเกลา มาจากคุณครูและรุ่นพี่มาแล้ว จึงอยากจะทำต่อสิ่งดีๆ ให้แก่รุ่นน้องบ้าง

พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของน้องๆ มีหลายอย่าง ทั้งก้าวร้าว เห็นแก่ตัว ไม่ช่วยเหลือเพื่อน บ้างก็ไม่มีสัมมาคารวะ พูดคำหยาบ ไม่มีความรับผิดชอบ พวกเขาจึงจัดโครงการการร่วมนิทานคุณธรรม นำนิทานคุณธรรมสู่ห้องเรียนเพื่อบ่มเพาะให้น้องๆ พัฒนาตนเอง เปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น โดยมุ่งเน้น**คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ** คือ ชยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย สุภาพ สะอาด สามัคคี มีน้ำใจ

สำหรับจุดประสงค์หลักของโครงการนี้ “**ปึก**” บอกว่าเพื่อให้ น้องๆ ระดับชั้นอนุบาลจนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้เรียนรู้คุณธรรมผ่านการเล่าและแสดงนิทาน โดยนิทานที่เล่ามาจาก

เรื่องราวในหนังสือที่พี่ๆ นำมาดัดแปลงในรูปแบบที่เข้าใจง่าย สนุกจดจำได้ง่าย เมื่อแสดงจบแล้วจะมีการสรุปเชื่อมโยงกับการใช้ชีวิตประจำวันว่าตรงกับคุณธรรมข้อใด โดยหมุนเวียนจัดตามแหล่งชุมชนต่างๆ พร้อมกับเชิญผู้ปกครองมาช่วยสอนลูกหลานด้วย กิจกรรมนี้นอกจากเด็กๆ จะได้ความรู้และความสนุกสนานแล้วยังช่วยสร้างความอบอุ่นและสร้างความสัมพันธ์อันดีให้กับคนในครอบครัวได้อีกด้วย

การอ่านความดี...สิ่งดีๆ จากพี่สู่น้อง

นอกจากนิทานคุณธรรมแล้ว “ป๊าก” และเพื่อนๆ ยังทำกิจกรรมคาราวานจิตอาสา รับสมัครน้องๆ ที่มีจิตอาสาทำความดีแยกเป็นกลุ่มสี่ตามคุณธรรมพื้นฐานนำธรรมะมาใช้ในการพัฒนาจิตใจเพื่อฝึกความเสียสละ สร้างจิตสำนึกให้คนรอบข้างกระทำความดี โดยมีกิจกรรมที่น้องๆ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ เช่น กิจกรรมน้องขอม้าที่จัดให้ พี่ให้น้องๆ เรียนคอมพิวเตอร์ผ่านนิทานคุณธรรมโดยใช้ห้องคอมพิวเตอร์ของโรงเรียนและคอมพิวเตอร์ที่บ้าน นำน้องเรียนรู้นิทานคุณธรรมที่ห้องสมุดโรงเรียน สอนการบ้านน้องตอนเย็นหลังเลิกเรียน และขยายผลจิตอาสา สัณจรสอนการบ้านน้องที่วัดวังยวน สอนน้องทำหนังสือเล่มเล็ก กิจกรรมใจประสานใจนำน้องไปวัดทุกวันพระ หรือวันเสาร์ และร่วมกิจกรรมฟังเทศน์ฟังธรรมจากพระสงฆ์ ฝึกสมาธิ กิจกรรมสัณจรพัฒนาวัด และพัฒนาบ้านน้อง เป็นต้น

“กิจกรรมนี้เริ่มต้นจากการประชาสัมพันธ์โครงการ รับสมัครเด็ก ๆ แล้วแบ่งกลุ่มเป็น 4 สีๆ ละประมาณ 50 คน แต่ละสีจะมีพี่แกนนำ 4 - 5 คนคอยดูแล เช่น สีฟ้าเน้นเรื่องของการทำความสะอาด สีแสดเน้นเรื่องความประหยัด สีเขียวเรื่องความมีระเบียบวินัย สีชมพูเรื่องความสุภาพ เป็นต้น จากนั้นจะพาน้องทำกิจกรรมหลังเลิกเรียน มีพี่เลี้ยงคอยสังเกตว่าแต่ละคนจะผ่านการประเมินหรือไม่ ถ้าผ่านก็หมุนเวียนไปเข้าสีอื่น ๆ ต่อไป”

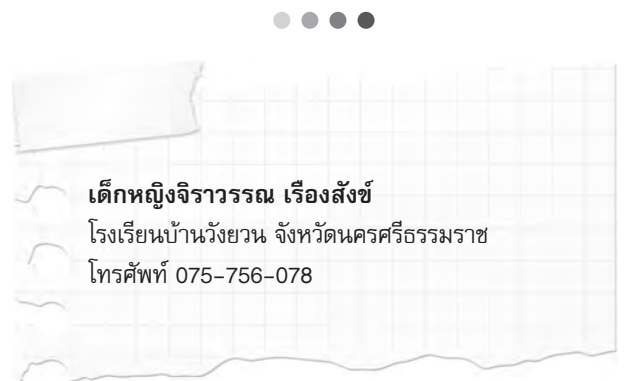
“กิจกรรม” เปลี่ยนเด็กติดเกมเป็นสาวคุณธรรม

แม้กิจกรรมที่ทำจะไม่ยากเกินความสามารถ แต่พี่เลี้ยงทุกคนก็ต้องศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม และต้องทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่น้องๆ ต้องมีความรับผิดชอบ และต้องไม่ทำกิจกรรมดังกล่าวกระทบต่อการเรียน โดยพวกเขาจะใช้เวลาว่างช่วงพักกลางวันหรือช่วงเย็นนัดประชุมหรือทำกิจกรรม และกิจกรรมทุกกิจกรรมจะจัดขึ้นตามศักยภาพของพี่และน้อง หลังทำกิจกรรมเสร็จ

จะมีการประเมินผล หากกิจกรรมไหนไม่ได้ผลก็จะหากิจกรรมใหม่ๆ ที่น้องสนุกและได้เรียนรู้ไปพร้อมๆ กัน

สำหรับผลที่เกิดขึ้น “ป๊าก” บอกว่า น้องๆ ชอบนิทานมาก โดยเฉพาะการอ่านนิทานที่มีภาพ ยิ่งทำให้น้องสนใจและรักการอ่านมากขึ้น ผลที่ตามมาคือน้องๆ เกิดความคิดและจินตนาการจนสามารถแต่งเรื่องราวต่างๆ ได้ด้วยตนเอง การส่งเสริมให้น้องแต่งนิทานจึงเป็นการส่งเสริมให้น้องรู้จักคิดและจินตนาการอย่างสร้างสรรค์ มีคุณธรรมจริยธรรมมากขึ้น สังเกตได้จากน้องๆ มีสมาธิและมีความรับผิดชอบมากขึ้น สุภาพ เรียบร้อย มีสัมมาคารวะ ลดความก้าวร้าวและเกรงกลัว มีความสามัคคี และมีความสัมพันธ์ที่ดีตลอดช่วงระหว่างครอบครัว ครู นักเรียน วัด ชุมชน และสามารถสร้างแกนนำรุ่นใหม่ได้เพิ่มขึ้น

จากเด็กที่เคยติดเกม ตอนนี้อยู่ในสายตาของเพื่อน “ป๊าก” มักถูกหยอกเย้าจากเพื่อนๆ ว่า กลายเป็นเด็กที่บ้าคุณธรรม แต่เธอก็ไม่โกรธเพราะคิดว่า ดีกว่าเราไปบ้าเรื่องไร้สาระ เพราะหลังจากที่เข้าสู่กลุ่มฝึกที่เป็นจริงแล้ว เธอก็เปลี่ยนตนเองไปในทางที่ดีขึ้นหลายอย่าง โดยเฉพาะการรู้จักใช้เหตุผล ใจเย็นขึ้น ได้เรียนรู้การทำงานกลุ่ม รู้จักความสามัคคี ความมีน้ำใจ รู้จักการประสานงานดีใจที่น้องยอมรับและนำสิ่งที่เธอสอนไปใช้ ที่สำคัญคือทำให้เธอได้ข้อคิดว่าคนเราต้องรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น การทำงานจึงจะพัฒนาไปได้ ต้องยอมรับในความเห็นต่าง กล้าแสดงออกมากขึ้น ทำให้ผู้ใหญ่อยากมีส่วนร่วมและภูมิใจในสิ่งที่เราทำ

เด็กหญิงจิราวรรณ เรื่องสังข์

โรงเรียนบ้านวังยวน จังหวัดนครศรีธรรมราช

โทรศัพท์ 075-756-078

จิตอาสา...จากเศษวัสดุ สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดสุโขทัย

“รอยยิ้มและเสียงหัวเราะของคุณตาคุณยายคือความปลื้มปิติที่ทำให้พวกเราตั้งใจในการทำงาน ช่วงเย็นสัปดาห์ละ 1-3 ครั้ง น้องๆ และเพื่อนๆ ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาปีที่ 4 จนถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 จะแบ่งกลุ่มๆ ละ 13 คน เยี่ยมเยียนผู้สูงอายุในตำบลพอถึงวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ ก็จะนัดหมายลงพื้นที่เยี่ยมเยียนผู้สูงอายุในอำเภอ ชักชวนทำนุพูดคุย ร้องรำทำเพลง หรือช่วยป้อนวดผ่อนคลายกล้ามเนื้อ พร้อมกับช่วยทำความสะอาดบ้านนำสิ่งของไปเยี่ยม ทำให้คุณตาคุณยายรู้สึกมีเพื่อนและสบายใจ”

“โย” โยทะกา พรหมเรือง สาวน้อยวัย 15 ปี จากโรงเรียนศรีศรีมาศวิทยา จังหวัดสุโขทัย เล่าว่ากิจกรรมที่เธอทำเริ่มต้นมาจากโครงการความพอเพียงจากเศษวัสดุ ที่ทำต่อเนื่องมา 5 ปีแล้ว เช่น ปีแรกเน้นนำขยะกลับมาใช้เพื่อลดโลกร้อน ปีที่ 2 เป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ สักดกลุ่มเสี่ยงทั้งยาเสพติดและเพศสัมพันธ์ที่ไม่เหมาะสม โดยระหว่างนั้นได้เข้าร่วมกิจกรรมกับรุ่นพี่ในโรงเรียนตลอด จนได้รับเลือกเป็นประธานโครงการในปีล่าสุด ซึ่งต่อยอดจากปีก่อนๆ ภายใต้อชช “โครงการความพอเพียงจากเศษวัสดุสู่การออม ลดเลิกพฤติกรรมเสี่ยง เพิ่มงานจิตอาสา พัฒนาชุมชนเข้มแข็ง”

ตั้งกองทุนจิตอาสาเพื่อคนชรา

“ผู้สูงอายุในสังคมไทยนับวันจะมีมากขึ้น แต่ส่วนใหญ่ไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่จากคนในครอบครัวเท่าที่ควร เพราะมีแต่ทำมาหากิน ทำให้ผู้สูงวัยว่าเหว่ รู้สึกด้อยคุณค่าและความหมาย พวกเราจึงคิดว่าเป็นการทำงานจิตอาสา น่าจะเน้นกลุ่มเป้าหมายผู้สูงอายุ จึงปรึกษากับพี่ๆ จากพัฒนาสังคม และพบว่าในอำเภาศรีศรีมาศ จังหวัดสุโขทัย มีผู้สูงอายุมากถึง 110 คน ที่ควรได้รับการเยี่ยมเยียนอย่างสม่ำเสมอ”

ทุกเดือนเธอจึงกำหนดกิจกรรมให้มีการทำบุญตักบาตรร่วมกันระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน หรือ “บ-ว-ร” ซึ่งเมื่อพระรับบาตรแล้ว ก็อนุโมทนากลับมาให้นักเรียน พวกเราจะช่วยกันคัดแยกของถ้าเป็นข้าวสาร ครูจะช่วยซื้อ แล้วนำเงินเข้ากองทุนจิตอาสา ใช้ในการลงพื้นที่เยี่ยมเยียนผู้สูงอายุ ส่วนอาหาร ขนม และเครื่องดื่มประเภทนม น้ำผลไม้ จะแยกไว้เป็นของเยี่ยมคุณตาคุณยายที่ยากจนในชุมชน นอกจากนี้ยังได้งบประมาณสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบลศรีศรีมาศ สำนักงานพัฒนาสังคมและ

ความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสุโขทัย โรงเรียน และธุรกิจคุณธรรม ที่พวกเธอช่วยกันทำตุ๊กตาออมสิน และของใช้ในบ้านจากเศษวัสดุ ไปฝากขายในตัวอำเภอ ได้เงินปีละ 800 - 1,200 บาท นำมาเข้ากองทุนจัดซื้อข้าวสาร อาหารสำเร็จรูป นม ไข่เยียมผู้สูงอายุ ขณะลงพื้นที่

ในการลงพื้นที่หากเป็นเขตตำบลศรีศรีมาศ กลุ่มนักเรียนที่สมัครใจเข้าร่วมกิจกรรม จะแบ่งกลุ่มลงพื้นที่เอง โดยแต่ละกลุ่มรับผิดชอบดูแลคุณยาย 3 - 4 หลังคาเรือน แต่ถ้าเป็นตัวอำเภอจะมีพี่ๆ จากพัฒนาสังคมไปด้วย ทำให้คุณตาคุณยายได้รับเงินสงเคราะห์ผู้สูงอายุอย่างครบถ้วน ขณะเดียวกันพวกเธอเองก็รู้สึกสบายใจ และได้แง่คิด ความรู้นอกห้องเรียนจากคุณตาคุณยายมาใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น รู้จักสรรพคุณของสมุนไพรพื้นบ้านมากขึ้น เมื่อเกิดอาการเจ็บป่วยเบื้องต้นก็สามารถหาพืชสมุนไพรรักษาตนเองและคนในครอบครัวได้

“ตัดวงจรเสี่ยง” ทั้งบ้านและโรงเรียน

สำหรับชีวิตประจำวันในโรงเรียน “โย” เห็นว่าอิทธิพลของสื่อและความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ทำให้เพื่อนนักเรียนกลุ่มหนึ่งมีพฤติกรรมเสี่ยงในการเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด และบางกลุ่มยังมีพฤติกรรมด้านชู้สาวด้วย จึงหาทาง “ตัด” การใช้เวลาว่างที่ไม่เหมาะสมของเด็กที่มีพฤติกรรมเสี่ยง ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ต่อเนื่องจากโครงการของรุ่นพี่ในปีก่อนหน้านี้ โดยช่วงเช้าจะจัดทีมงานไปยืนรับน้องๆ หน้าโรงเรียน เพื่อดูพฤติกรรมด้านชู้สาว หากบางรายมีข้อบ่งชี้ว่าเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ก็จะขอตรวจค้นกระเป๋าทา หายไหนบริสุทธิ์ใจ มักจะให้คืนตัวโดยไม่หลงเสี่ยง

นอกจากนี้ ยังจัดเสียงตามสาย “ดีเจน้อย” ให้ความรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรมวันละ 2 ครั้ง คือก่อนเข้าแถวช่วงเช้า กับช่วงพักกลางวัน ซึ่งในช่วงนี้สมาชิกที่ทำกิจกรรมร่วมกันจะนัดรับประทานอาหารเช้าพร้อมกัน เพื่อพูดคุยแลกเปลี่ยนปัญหา ขณะเดียวกันก็จะมีแกนนำลงพื้นที่เยี่ยมบ้านนักเรียนกลุ่มเสี่ยง สอบถามพฤติกรรม

จากผู้ปกครอง ก่อนนำข้อมูลมาปรึกษาคณะกรรมการสถานศึกษา เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน

“โย” บอกว่าการทำกิจกรรมดังกล่าว ทำให้ทางบ้านรับทราบปัญหาพร้อมกับโรงเรียน การแก้ไขปัญหาก็เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และมีการติดตามทุกกระยะไม่ให้เกิดกลับมา มีพฤติกรรมเสี่ยงอีกโดยส่งเสริมให้เด็กกลุ่มเสี่ยงถ่ายทอดความรู้ในการนำเสนอวัสดุเหลือใช้กลับมาใช้ใหม่ให้แก่ผู้ปกครอง และนักเรียนทุกคนเมื่อกลับถึงบ้านต้องช่วยพ่อแม่ทำงาน มีการบอกรักพ่อแม่ ช่วยบิบนวดในช่วงกลางคืน เป็นการเชื่อมความสัมพันธ์ของคนในครอบครัวให้ใกล้ชิดกันยิ่งขึ้น ส่วนในชุมชนก็จะร่วมประเพณีโบราณของท้องถิ่น เช่น ประเพณีขวัญผึ้ง รำกลองยาว ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษา ฯลฯ

ความสำเร็จที่เกิดขึ้นไม่เพียงแต่บ้าน ชุมชน โรงเรียน เข้มแข็ง แต่ยังทำให้นักเรียนจบการศึกษาภาคบังคับทุกคน และที่สำคัญคือรู้จักนำคุณธรรม 8 ประการไปใช้ ได้แก่ การรักษาสัจ มีความจริงใจต่อตัวเองที่จะประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่เป็นโยบายและเป็นธรรม การรู้จักข่มใจตัวเองให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความดีนั้น รู้จักอดทน อดกลั้น และอดออมที่จะไม่ประพฤติล่วงความซื่อสัตย์สุจริต รู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต รู้จักคิดพูดด้วยความเมตตา รู้จักช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ประสานงานประสานประโยชน์ให้งานที่ทำสำเร็จผลทั้งแก่ตน แก่ผู้อื่นและประเทศชาติ รู้จักประพฤติปฏิบัติตนสุจริตในกฎกติกาและระเบียบแบบแผน และต่างคนต่างพยายามทำความดีความเห็นของตนให้ถูกต้องเที่ยงตรงและมั่นคงอยู่ในเหตุผล

สิ่งที่ตามมาโดยไม่คาดหวังคือโครงการนี้ได้รับรางวัลเชิดชูเกียรติตามรอยประโชยน์สุขแห่งมหาชนของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เมื่อปี 2554 ที่ผ่านมา ซึ่งถือเป็นความภาคภูมิใจสูงสุดของพวกเขา ทำให้พวกเขาตั้งใจที่จะทำความดีเพื่อประโยชน์ส่วนรวมตลอดไป

นางสาวโยทะกา พรหมเรือง

สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดสุโขทัย

โทรศัพท์ 088-148-4305

E-mail : nonggirl23@gmail.com

วัยรุ่น วัยใส ไม่ต้องก่อนวัย ห่างไกลแม่วัยเยาว์

สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดปัตตานี

“เรามานั่งคุยกันกับ พมจ. และเพื่อน ๆ ของเรา เห็นสภาพสังคมในปัจจุบันที่พ่อแม่ต้องดิ้นรนทำงาน ไม่มีเวลาอบรมดูแลลูก ทำให้เด็กต้องอยู่กับผู้สูงอายุ ขาดการดูแลคอยชี้ทางที่ถูกให้ ประกอบกับสื่ออินเทอร์เน็ตที่ง่ายต่อการถูกชักจูงไปในทางเสี่ยง ด้วยความอยากรู้อยากเห็นของวัยรุ่น จึงนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ขาดความรู้เรื่องเพศและการป้องกัน เกิดปัญหาตั้งครรภ์โดยไม่พร้อมตามมา”

“นันท์” สุนันท์ สาและ ประธานสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดปัตตานี เจ้าของรางวัลเยาวชนสตรีดีเด่นแห่งชาติ เมื่อ 15 สิงหาคม 2554 ที่ผ่านมา ด้วยวัยเพียง 21 ปี แต่เธอผ่านประสบการณ์การทำงานเพื่อสังคมมาอย่างโชกโชน ในฐานะที่ศึกษาอยู่ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาปัตตานี ทำให้เธอเล็งเห็นความเสี่ยงของปัญหาดังกล่าว ทั้งนี้จากข้อมูลพบว่านักศึกษาในสายอาชีพมีค่าเฉลี่ยการท้องก่อนวัยอันควรมากที่สุด เธอจึงตัดสินใจเลือกเพื่อน ๆ ในวิทยาลัยฯ เป็นเป้าหมายในการอบรมให้ความรู้ผ่านโครงการ “วัยรุ่น วัยใส ไม่ต้องก่อนวัย ห่างไกลแม่วัยเยาว์” ซึ่งเป็นการ

อบรมให้ความรู้เรื่องการป้องกันตัวจากการถูกคุกคามทางเพศทุกรูปแบบ รวมถึงการให้ความรู้ในการปฏิบัติตัวกรณีมีเพศสัมพันธ์หรือทราบภายหลังว่าตั้งครรภ์

“คิดว่าจะเอาเพื่อน ๆ ในวิทยาลัยเข้าอบรมก่อน อยากให้เขาเป็นแกนนำเอาความรู้เรื่องนี้ไปขยายผลต่อกับเพื่อน ๆ ที่บ้าน ชุมชน หรือคนที่รู้จัก”

กิจกรรมวันเดียว...เกี่ยวกับความรู้

“นันท์” เล่าถึงบรรยากาศในวันอบรมว่า กิจกรรมนี้เริ่มขึ้นตั้งแต่ช่วงเช้าของวันที่ 14 กรกฎาคม 2554 ณ หอประชุมวิทยาลัยอาชีวศึกษาปัตตานี โดยประสานงานกับอาจารย์สุรวิรัตน์ รองรองภาควิชาสุขศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มาบรรยายเกี่ยวกับปัญหาและอันตรายจากการทำแท้ง รวมถึงเปิดคลิปวิดีโอการทำแท้งเพื่อสร้างความตระหนักต่อผลที่เกิดจากการทำแท้ง หลังจากให้นักศึกษาดูคลิปวิดีโอแล้วก็แบ่งกลุ่มนักศึกษา

ทั้ง 70 คน ให้ช่วยกันวิเคราะห์ปัญหา 7 ข้อ โดยมีคำถามดังนี้

1. ให้นักศึกษาอธิบายว่ามีสาเหตุใดบ้างที่จะทำให้วัยรุ่นตั้งครรรค์
2. มีวิธีการใดบ้างที่จะป้องกันไม่ให้เกิดการตั้งครรรค์ก่อนวัยอันควร
3. นักศึกษารู้หรือไม่ว่าทำไมวัยรุ่นตั้งครรรค์จึงน่าเป็นห่วง
4. หากวันหนึ่งนักศึกษาเกิดตั้งครรรค์ในวัยเรียนจะอย่างไร
5. การทำแท้งเป็นคำตอบสุดท้ายของการแก้ไขปัญหาการตั้งครรรค์หรือไม่
6. เราจะวิธีช่วยเหลือเพื่อนๆ อย่างไรเมื่อพบว่าเพื่อนตั้งครรรค์ และ
7. เป็นคำถามที่ถามเฉพาะผู้ชายโดยถามว่าเพศชายควรมีบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างไรบ้างเมื่อทำให้ผู้หญิงตั้งครรรค์

วิเคราะห์ 7 ข้อประเมินตนเอง

“นันท์” เล่าว่า หลังจากให้เพื่อนๆ วิเคราะห์คำถามทั้ง 7 ข้อ แล้ว ก็จะให้แต่ละกลุ่มออกมานำเสนอหน้าห้องเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีคิดของแต่ละคน ส่วนกิจกรรมถัดมาเป็นกิจกรรมอบรมให้ความรู้ซึ่งกัน โดยมีเจ้าหน้าที่จากบ้านพักเด็กและเยาวชนปัตตานีมาให้คำชี้แนะว่า หากนักศึกษาเกิดปัญหาท้องในวัยเรียนและไม่รู้จะหันหน้าไปปรึกษาใคร ก็สามารถเข้ามาปรึกษากับเจ้าหน้าที่ของบ้านพักเด็กและเยาวชนปัตตานีได้ เพราะที่นี่จะไม่เปิดเผยข้อมูลส่วนตัวแต่อย่างใด

แม้กิจกรรมนี้จะเพียงเป็นการบรรยายให้ความรู้ แต่เชื่อว่าสามารถสร้างความรู้และความเข้าใจอีกทั้งยังสร้างความตระหนักให้กับวัยรุ่นวัยเรียนได้ไม่น้อย และเธอเชื่อว่าแกนนำเหล่านี้จะนำความรู้ที่ได้ไปขยายผลต่อบ้านได้ ทั้งนี้หลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรม อาจารย์สุรรัตน์หนึ่งในวิทยากรบรรยายที่อยู่ร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบเล็งเห็นความสำคัญของกิจกรรมนี้ นำกิจกรรมนี้ไปขยายผลให้นักศึกษาทุกระดับชั้นในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานีอีกด้วย

ขยายผลสู่พื้นที่ใกล้เคียงทุกระดับ

“อาจารย์สุรรัตน์บอกว่าการให้ความรู้กับวัยรุ่นวัยเรียนเกี่ยวกับเรื่องเพศและเอดส์ยังไม่เพียงพอ ต้องฟุ้งเรื่องการตั้งครรรค์โดยไม่พร้อมเข้าไปด้วย ซึ่งนักศึกษาในรั้วมหาวิทยาลัยก็เป็นอีกหนึ่งกลุ่มเสี่ยง และนอกจากอาจารย์สุรรัตน์จะไปช่วยขยายผลต่อแล้ว เวลาที่สภาเด็กและเยาวชนของเรา มีกิจกรรมหรือโครงการอะไร ก็จะนำความรู้เรื่องไม่ต้อง

ก่อนวัยเข้าไปสอดแทรก ให้เพื่อน ๆ เยาวชนทั้งในระดับตำบลและอำเภอได้รับรู้และตระหนักถึงปัญหานี้ด้วย เรียกได้ว่าเป็นการบูรณาการและขยายผลเพิ่มเติมหลังเสร็จโครงการ”

เมื่อถามว่าอะไรคือความสำเร็จที่ “นันท์” สัมผัสได้ เธอตอบสั้นๆ แต่ได้ใจความว่า ระหว่างจัดกิจกรรมเธอสังเกตเห็นเพื่อนๆ ส่วนใหญ่ให้ความสนใจและไม่อยากให้คนที่เขารัก รวมถึงตัวเธอเองต้องประสบปัญหาท้องก่อนวัยอันควร

“สังเกตจากการตอบคำถามส่วนใหญ่จะบอกว่า ความรู้ที่ได้ทำให้เขาเซฟตัวเองจากปัญหาได้ ซึ่งเชื่อว่า 70 คนที่เข้าร่วมกิจกรรมจะสามารถนำความรู้ไปช่วยเหลือดูแลตัวเองและเพื่อนๆ ได้ วันนี้อาจจะวัดผลความสำเร็จไม่ได้ แต่เชื่อว่าทุกคนต้องรู้จักระวังตัวมากขึ้น”

เพราะพ่อสอนให้ช่วยเหลือคนอื่น

สำหรับ “นันท์” เองก็ได้เรียนรู้จากการทำกิจกรรมไม่น้อย เมื่อก่อนเธออาจจะไม่ค่อยได้ทำประโยชน์อะไร เลิกเรียนแล้วก็อยู่เฉยๆ กลับบ้านอ่านหนังสือ แต่เมื่อได้มีโอกาสมาทำกิจกรรมกับสภาเด็กและเยาวชนทำให้เธอรู้สึกเป็นผู้ใหญ่มากขึ้น เป็นผู้ใหญ่วัยซึ่งเป็นหัวใจของพ่อแม่มาก

“เรามีพี่น้อง 11 คน พ่อแม่อาจจะดูแลไม่ทั่วถึง การทำกิจกรรมทำให้เรามีความคิดเป็นผู้ใหญ่ พ่อแม่ก็วางใจ สิ่งที่เรายึดถือในการทำกิจกรรมเยาวชนคือพ่อหลวง ท่านบอกว่าจะมองเรื่องสิทธิส่วนตัวเป็นที่สอง เอาใจคนอื่นเป็นที่หนึ่ง เราต้องมองคนอื่นก่อนเสมอ เขาอาจจะมียากหรือน้อยกว่าเรา แต่เราต้องไปช่วย ต้องคิดถึงเขาก่อนเสมอ”

กิจกรรมทำให้ “ท้อป” กว้างขึ้น! สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดเลย

“ท้อป”จักรพงษ์ ชมภูทอง นักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนูตรดิตถ์ ประธานสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดเลย ด้วยวัยเพียง 19 ปี แต่เขากลับก้าวออกมาจากโรงเรียนในช่วง ม.3 เข้าสู่การเป็นสต๊าฟค่ายเล็กๆ ให้กับรุ่นพี่ที่ทำงานอยู่ในสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดเลยเมื่อ 4 ปีก่อน ทำให้เขาารู้ถึง **“คุณค่า”** ของตัวเองสละเวลาส่วนตัวเข้ามาอยู่ในคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนอำเภอเชียงคาน ก่อนจะก้าวขึ้นมาอยู่ในตำแหน่งประธานสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดเลยในปัจจุบัน

“งานของสภาเด็กและเยาวชนเป็นกิจกรรมที่ทำให้ผมทำงานเพื่อสังคมได้กว้างขึ้นกว่าการทำกิจกรรมภายในโรงเรียน เพราะผมและเพื่อนๆ ไม่ได้ทำเฉพาะเรื่องยาเสพติดอย่างเดียว แต่เราทำเรื่องอื่นๆ เพื่อให้เด็กและเยาวชนนำศักยภาพไปใช้ให้ถูกทาง ไม่เป็นภาระหรือปัญหาของสังคม”

จัดค่าย “ปรับเปลี่ยน” พฤติกรรมเด็ก

เมื่อต้นปี 2554 ที่ผ่านมานี้ “ท้อป” พุดคุยกับเพื่อนๆ ถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชน ซึ่งมีทั้งปัญหายาเสพติด ปัญหาตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ปัญหาทะเลาะวิวาท และการมีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ ซึ่งพวกเขาลงความเห็นว่าจะจัดกิจกรรมค่ายเพื่อให้ความรู้และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน

“พวกเราได้งบประมาณมา 30,000 บาท จึงเขียนโครงการ **ชื่อโครงการเด็กและเยาวชนไทยเลย ร่วมใจแก้พฤติกรรมไม่พึงประสงค์และทำความดีเนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ 5 ธันวาคม 2554** โดยออกแบบกระบวนการค่ายกันเอง ค่ายนี้มีเป้าหมายคือคัดเลือกเด็กและเยาวชนใน 14 อำเภอของจังหวัดเลย อำเภอละ 5 คนมาเข้าค่าย โดยติดต่อผ่านประธานสภาเด็กและเยาวชนระดับอำเภอ เราไม่ได้เลือกเฉพาะเด็กกลุ่มเสี่ยงแต่เราเลือกคละกันทั้งกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มไม่เสี่ยง เพื่อให้พวกเขาได้เรียนรู้ร่วมกัน”

หลังจากวางเป้าหมายและวัตถุประสงค์แล้ว “กระบวนการค่าย” คือสิ่งที่พวกเขาระดมสมองกัน เริ่มจากการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่แต่ละคนเคยผ่านกระบวนการบ่มเพาะเยาวชนค่ายบำเพ็ญประโยชน์ และค่ายพัฒนาศักยภาพคนทำงาน โดยกระบวนการต่างๆ จะถูกคิดสรรเพื่อให้เหมาะสมกับค่ายระยะเวลา 2 วัน 1 คืน ที่กำหนดจัดขึ้นในวันที่ 21 มีนาคม 2554 ณ โรงเรียนเทศบาล 5 บ้านหนองผักก้าม ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย เยาวชน 70 คนจากทุกอำเภอ และทีมงานอีก 20 คน เดินทางมาพร้อมหน้ากันที่หน้าโรงเรียนเทศบาล 5 เวลา 10.00 น. สัมภาระต่างๆ ถูกนำไปจัดเก็บไว้บนที่พักรถซึ่งถูกแบ่งออกเป็น 2 โซน หญิงชาย ไม่นานกระบวนการแรกก็เริ่มขึ้น

“แลกน้ำกระตุ้นสำนึก”

วันเปิดค่ายพวกเราได้รับเกียรติจากปลัดจังหวัดมาเป็นประธานในพิธีเปิด หลังจากนั้นกิจกรรมเสริมสร้างภูมิคุ้มกันคุณแม่วัยเยาว์ที่มีวิทยากรจากโรงพยาบาลวังสะพุง อติตรองประธานสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดเลยคนก่อนมาเป็นวิทยากรบรรยายให้เพื่อนรุ่นน้องเรียนรู้เข้าใจเรื่องเพศ และพัฒนาการทางเพศว่าหญิงและชายเติบโตขึ้นมาด้วยอะไรจะมีลักษณะเช่นไร รวมถึงวิธีการป้องกันอันตรายจากการมีเพศสัมพันธ์

จากนั้นจึงให้สมาชิกค่ายทำกิจกรรม “แลกน้ำ” โดยแต่ละคนจะมีแก้วน้ำคนละ 1 ใบ แต่ละใบมีน้ำไม่เหมือนกัน เช่น บางคนเป็นน้ำเปล่า บางคนเป็นน้ำที่ผสมสารเคมี เมื่อผสมกันน้ำก็จะเปลี่ยนสี ซึ่งมองจากตาเปล่าไม่เห็น แล้วให้แต่ละคนเอาหลอดดูดน้ำของตนเองไปใส่แก้วเพื่อน จากนั้นก็จะเอาน้ำจากแก้วเพื่อนคนไหนมาใส่อีกหรือไม่ได้ สุดท้ายพบว่าแก้วน้ำของบางคนเปลี่ยนเป็นสีน้ำเงิน แต่บางคนก็ไม่เปลี่ยน ซึ่งจะมีน้อยมาก กิจกรรมนี้

เปรียบเสมือนการมีเพศสัมพันธ์กัน ที่เราไม่สามารถรู้ได้เลยว่าใครมีเชื้อโรคอะไรหรือไม่อย่างไร หลังจากนั้นก็เป็นการถอดบทเรียนว่ากิจกรรมนี้พวกเขาได้เรียนรู้อะไร ตอกย้ำความเข้าใจเรื่องเพศสัมพันธ์ ไม่ว่าจะหญิงหรือชาย ล้วนมีความเสี่ยงที่จะทำให้พวกเขาติดโรคได้

สะท้อนภาพชีวิตหลังรั้วล้อมเสรีภาพ

กิจกรรมในวันที่ 2 พี่ๆ พาสมาชิกค่ายทั้งหมดไปที่สถานพินิจคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดเลย เพื่อดูสภาพความเป็นอยู่ของเด็กและเยาวชนที่ทำผิดพลัดในชีวิตจริงต้องถูกจำกัดเสรีภาพให้อยู่ที่นั่น โดยมีผู้อำนวยการสถานพินิจฯ เอื้อเฟื้อเป็นวิทยากรแนะนำ พร้อมเล่าถึงชีวิตหลังกำแพงของเด็กเหล่านั้น เพื่อสะท้อนให้เห็นข้อเท็จจริงซึ่งเป็นผลพวงของความคิดคะนอง ความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ และการไม่รู้จักระวังยังซึ่งใจตรึงตรองก่อนตัดสินใจกระทำในสิ่งที่ผิดพลัด ซึ่งกิจกรรมนี้สะกิดใจเด็กและเยาวชนหลายคนที่เคยตกอยู่ในภาวะขาดสติ รวมถึงเยาวชนที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมสังคมที่เสี่ยงให้เริ่มตระหนักถึงการกระทำของพวกเขามากขึ้น

หลังจากกิจกรรมหลักทั้ง 2 กิจกรรมเสร็จสิ้นลง ดูเหมือนจะสร้างความประทับใจให้กับสมาชิกค่ายไม่มากนักน้อย พี่ๆ จึงถือโอกาสนี้เล่าถึงเส้นทางการก้าวเข้าสู่เยาวชนจิตอาสา

“เราอยากให้เขาได้ทำเพื่อผู้อื่น เพราะอยากให้เขาเห็นคุณค่าในตัวเองว่าพวกเขามีความรู้ ความสามารถ และมีศักยภาพที่จะช่วยเหลือสังคมได้ เปิดช่องทางให้เขาได้เห็นว่ามีปัญหาและต้องการคนเข้ามาช่วยกันแก้ไข เยียวยา พร้อมกับบอกว่าพวกเราเปิดรับสมัครจิตอาสาเข้ามาเป็นแกนนำนำความรู้ที่ได้รับจากการเข้าค่ายครั้งนี้ไปขยายผล ทั้งบอกต่อและทำหน้าที่เป็นผู้ให้คำปรึกษากับวัยรุ่นต่อไป”

สิ่งที่ได้จากนักรักกิจกรรม “จิตอาสา”

แม้ “ท็อป” และเพื่อนๆ จะยังไม่แน่ใจว่าจะเกิดแกนนำที่นำความรู้ที่ได้ไปขยายผลมากนักแค่ไหน แต่ความหวังเล็กๆ ในฐานะประธานสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดคือ เด็กและเยาวชนในจังหวัดมีความเสี่ยงลดลงที่จะกระทำความผิด หรือก้าวพลาดไปเป็นแม่ค้าขาย หรือถึงแม้ผลจากค่ายจะไม่สามารถประเมินเป็นตัวเลขให้เห็นอย่างชัดเจน แต่มีสิ่งหนึ่งที่เป็นบทเรียน สอนคนทำงานอย่างเขาให้เข้าใจเด็กและเยาวชนมากขึ้นกลับมีมากมายจากการจัดกิจกรรมนี้

แม้วันนี้โครงการจะจบไปแล้ว แต่ “ท็อป” และเพื่อนๆ ในสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดเลย ยังไม่ลดละใจที่ต้องการสร้างสรรค์สังคม เขาพยายามทำงานในหน้าที่พลเมืองดี และลูกที่รับผิดชอบในการเรียนต่อไป เขาบอกว่า สิ่งหนึ่งที่ยึดเหนี่ยวให้เขายังคงทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่องตั้งแต่เด็กจนถึงวันนี้ วันที่เขาก้าวเข้าสู่รั้วมหาวิทยาลัยก็คือ **“การได้ทำเพื่อคนอื่น และมีมิตรภาพในการทำงานของผองเพื่อนที่มาจากต่างอำเภอต่างตำบล แต่ต่างก็มีจิตใจเดียวกันคือการเป็นนักรักกิจกรรมที่มีจิตอาสา”**

ส่วนกำลังใจที่มาเติมเต็มให้เขาในยามท้อคือ **“ภาพพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถที่ทรงงานหนักไปทุกหนแห่ง วันนี้ท่านเหนื่อยมากแล้ว ทรงงานไม่ได้เหมือนเมื่อก่อน แต่ท่านก็ยังไม่หยุดที่จะทำเพื่อประชาชน ท่านทรงแต่งตั้งตัวแทนไปทำงานในที่ต่าง ๆ ผมนำเรื่องนี้ไปเล่าให้น้อง ๆ เยาวชนฟังเวลาจัดค่ายเสมอ เพราะเราเองก็อยู่ภายใต้ร่มพระบรมโพธิสมภารของพระองค์ท่าน เราจึงน่าจะทำอะไรเพื่อพระองค์ท่านบ้าง**

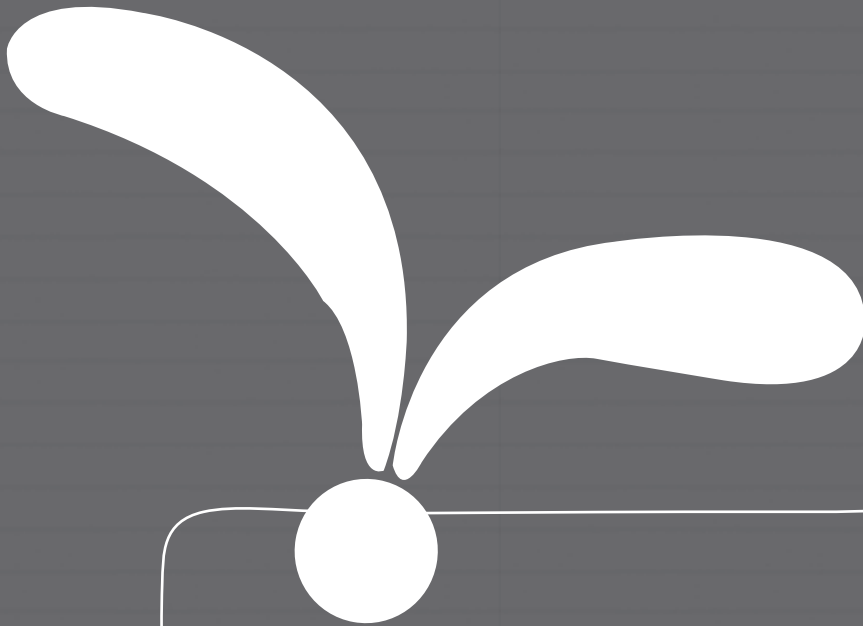

นายจักรพงษ์ ชมภูทอง

สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดเลย

โทรศัพท์ 085-693-7665

E-mail : top_loei@hotmail.com

กิจกรรมการทำดีเพื่อพ่อ
บำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม

พิจิตร...น่าอยู่

สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดพิจิตร

“เด็กพิจิตรไม่ค่อยมีพื้นที่แสดงออก เพราะเป็นจังหวัดเล็ก ๆ ที่ไม่มีสถาบันอุดมศึกษา จึงไม่มีแกนกลางให้เด็กยึดเหนี่ยว เวลาจัดกิจกรรมก็จะจัดเป็นครั้ง ๆ ไป ไม่มีความต่อเนื่อง ทั้งที่เด็กพิจิตรมีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ และแสดงออก สังเกตจากเวลาที่มีกิจกรรมหรือเวที เด็กจะสนุกสนานกันมาก”

ด้วยเหตุผลข้างต้น ทำให้ “นิล” ธนวัฒน์ ยูปานันท์ หนุ่มวัย 21 ปี ตัดสินใจพักการเรียนถึง 2 ปี หลังเรียนจบ ปวส. จากวิทยาลัยเทคนิคพิจิตร เพื่อ “สานต่อ” กิจกรรมสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดพิจิตรให้เต็มที่ พร้อมทั้งเตรียมตัวบวชและเกณฑ์ทหารตามหน้าที่ลูกผู้ชาย ก่อนไปศึกษาต่อระดับปริญญาตรี โดยหวังว่าเมื่อเรียนจบจะกลับมาทำกิจกรรมและพัฒนาบ้านเกิดของตัวเองอีกครั้ง

เพลงลูกทุ่งรวมใจวัยรุ่น

“นิล” บอกว่า เขารู้สึกสนุกและมีความสุขทุกครั้งที่ได้ทำกิจกรรม โดยได้สมัครเป็นสมาชิกสภาเด็กและเยาวชน ตั้งแต่เป็น

แค่ชมรมหนึ่งของจังหวัด เมื่อมีกิจกรรมใด ๆ ก็จะเข้าร่วมทันที เช่น เป็นที่ปรึกษาชมรมจิตอาสาพัฒนาเมืองชาละวัน ชักชวนเพื่อน ๆ น้อง ๆ ตั้งแต่ ม.1 – ม.6 เติมนรณรงค์เผยแพร่ความรู้เรื่องเอดส์และยาเสพติดในตลาดหรือชุมชนในช่วงวันวาเลนไทน์พร้อมทั้งแจกนมกล่อง โดยมีสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และสาธารณสุขจังหวัดพิจิตรสนับสนุนของรางวัล แต่ทำได้แค่ 2 ปีก็ต้องเลิก เพราะเด็กเรียนจบย้ายไปศึกษาต่อที่อื่น พร้อม ๆ กับพระที่ร่วมตั้งชมรมลาสิกขา ติดต่อกันไม่ได้ เป็นเหตุให้ต้องยุบชมรมโดยปริยาย

“พยายามตั้งกลุ่มใหม่เป็นกลุ่มเยาวชนดีเด่นจังหวัดพิจิตร ก็ไม่ได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณจากผู้ใหญ่ ทำให้กลุ่มไปไม่รอด พอมีการตั้งสภาเด็กและเยาวชน จึงสนใจเข้าร่วมและได้รับเลือกให้เป็นประธานสภาเด็กและเยาวชนระดับตำบล เมื่อมีการคัดเลือกสู่ระดับอำเภอและจังหวัด ก็ได้รับเลือกเป็นประธานทุกระดับ ซึ่งอาจเป็นเพราะการทำกิจกรรมก่อนหน้านี้ ทำให้ผมเกิดเครือข่าย รู้จักเพื่อน ๆ และน้อง ๆ จากต่างสถาบัน ต่างท้องถิ่นมากขึ้น”

“นิล” บอกว่า ปัญหาใหญ่ที่พบในสภาเด็กและเยาวชน จังหวัดพิจิตรคือ การจัดกิจกรรมไม่มีความต่อเนื่อง รูปแบบและความถี่ขึ้นอยู่กับงบประมาณของหน่วยงานเป็นหลัก ทำให้ไม่ดึงดูดความสนใจ และสร้างการมีส่วนร่วมไม่ได้เท่าที่ควร เมื่อมีโอกาสเข้ามาทำงานจึงระดมความคิดหากิจกรรมที่สามารถจัดอย่างต่อเนื่อง และอยู่ในความสนใจของกลุ่มวัยรุ่น ก็พบว่ากลุ่มเป้าหมายจำนวนไม่น้อยชอบร้องเพลงลูกทุ่ง และมีเด็กเก่งด้านนี้หลายคน การจัดงาน **“มหกรรมเด็กและเยาวชนรวมพลังสร้างสังคมพิจิตร น่าอยู่”** ของสภาเด็กและเยาวชนจึงเกิดขึ้น ผ่านเวทีประกวดร้องเพลงที่สร้างความต่อเนื่อง เพราะคนที่ถูกคัดเลือกจากเวทีต้น ๆ จะเข้ารอบไปชิงชนะเลิศกันในเวทีสุดท้าย ปรากฏว่าได้รับความสนใจเกินความคาดหมาย กลายเป็นกิจกรรมที่กระตุ้นให้เด็กและเยาวชนเกิดความกระตือรือร้นในการฝึกซ้อม ทั้งตัวนักเรียนและทางเครื่องรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์อย่างสร้างสรรค์

อนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้าน-สร้างพื้นที่เด็กและเยาวชน

“นิล” เล่าถึงรูปแบบกิจกรรมมหกรรมเด็กและเยาวชนรวมพลังฯ ว่า ช่วงเช้าหลังจากพิธีเปิดงานในศาลากลางจังหวัดหลังเก่า เสร็จสิ้นลงแล้ว เด็ก ๆ ในจังหวัดตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงมัธยมศึกษา ก็จะร่วมใจกันเดินในตลาดสด รับผิดชอบตามกิจกรรมที่วางแผนไว้ เช่นต่อต้านการค้ายาเสพติด รณรงค์ลดละเลิกบุหรี่ยาสูบ ส่วนในช่วงบ่ายมีการแข่งขันกีฬาพื้นบ้าน วิ่งกระสอบ วิ่งผลัด ตีล่อ เดินกะลา กินวิบาก ปิดตาตีหม้อ จับปลาไหล ฯลฯ ขณะที่บนเวทีเป็นการแสดงร้องรำทำเพลง หรือละครของนักเรียนแต่ละโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง และที่ขาดไม่ได้คือการประกวดร้องเพลงลูกทุ่ง

“คณะทำงานจากสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดพิจิตร ตั้งใจจัดกิจกรรมครั้งนี้มาก มีการแบ่งงานรับผิดชอบอย่างชัดเจน และแสดง

ศักยภาพในการทำงานกันอย่างเต็มที่ โดยในส่วนของงบประมาณ นอกเหนือจากสภาเด็กฯ แล้ว ยังได้รับการสนับสนุนจากผู้ใหญ่ใจดีในจังหวัด เช่น พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และเครือข่ายผู้สูงอายุ เป็นต้น”

นอกจากนี้ ยังได้รับการสนับสนุนจากเขตพื้นที่การศึกษา จัด **กิจกรรมเพื่อน้องทุกวันศุกร์-เสาร์** โดยให้เด็ก ๆ นำดอกไม้พืชมักสวนครัวที่ปลูกในโรงเรียนมาจำหน่ายช่วงเช้า ส่วนช่วงเย็นเป็นเวทีการแสดงที่เกี่ยวข้องกับประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งจากเดิมที่เด็กไม่ค่อยมีพื้นที่แสดงออก เมื่อมีเวทีให้พวกเขาเข้ามามีบทบาทมากขึ้น ทำให้เด็ก ๆ เข้าถึงเนื้อหาได้มากขึ้น ขณะเดียวกันเด็กที่ได้แสดงบนเวที ก็รู้สึกภาคภูมิใจ รู้จักเตรียมตัว เตรียมพร้อม และรู้จักศักยภาพของตนเองมากขึ้น

พลังเด็กและเยาวชน “ขับเคลื่อน” สังคม

“การทำงานในสภาเด็กและเยาวชน ทำให้เราได้เรียนรู้การประสานงานกับราชการ รู้วิธีเขียนโครงการ รับฟังความคิดเห็นของคนอื่น และได้เชื่อมความสัมพันธ์ สร้างความร่วมมือกับเครือข่ายที่สำคัญคือได้ลงมือทำงานจริง เป็นแม่ข่ายในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ทำให้รู้สึกภูมิใจว่าเด็กอย่างเราก็ทำงานได้เท่ากับผู้ใหญ่ โดยเฉพาะในยามบ้านเมืองมีปัญหา เช่น เหตุการณ์น้ำท่วมใหญ่ที่ผ่านมา เด็กและเยาวชนพิจิตรก็รวมตัวกันด้วยจิตอาสา รับผิดชอบต่อสิ่งที่นำไปแจกจ่ายบรรเทาความเดือดร้อนให้แก่ผู้ประสบภัย”

“นิล” บอกอีกว่า **ทุกกิจกรรมที่จัดขึ้นตั้งอยู่บนพื้นฐานของวัฒนธรรมไทยและความพอเพียง** โรงเรียนไหนหรือเยาวชนกลุ่มใดมีของดีในท้องถิ่น เช่น ผักสวนครัวที่ปลูกเอง ก็ให้นำมาขายในงานได้ บางกลุ่มผลิตน้ำหอม ทำขนม ก็นำมาจำหน่ายได้ด้วยเช่นกัน ทำให้เพื่อน ๆ น้อง ๆ ทุกกลุ่มสนใจเข้าร่วมกิจกรรมอย่างเต็มใจ และมองเห็นความเปลี่ยนแปลงในตัวเด็กและเยาวชนอย่างชัดเจน จากเดิมที่เคยทะเลาะเบาะแว้งกันในกิจกรรมต่าง ๆ แต่เมื่อได้เข้ามารู้จัก ทำกิจกรรมสนุกสนานร่วมกัน ก็เปิดใจกลายเป็นเพื่อน รู้จักกันกว้างขวางยิ่งขึ้น

นายธนวัฒน์ ยูพานันท์

ประธานสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดพิจิตร

โทรศัพท์ 080-518-3309

Facebook : tarnawatyoupanun@yahoo.com

ผู้ให้ร่วมใจ...ผู้รับเบิกบาน

สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดระยอง

...นำของเสียมาซ่อม ใช้สินทรัพย์นำกลับมาเป็นทุน หมุนเวียนสู่การแบ่งปันแก่ผู้ด้อยโอกาสทางสังคม คือหัวใจหลักของการทำโครงการผู้ให้ร่วมใจ ผู้รับเบิกบาน ของ “ซซ์” ธนิสร ลินนอก คณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดระยอง ที่ไม่เพียงผู้รับจะเบิกบานแต่เพียงฝ่ายเดียวเท่านั้น เพราะประสบการณ์ที่แสนมีค่ายังย้อนคืนสู่ตัวเขาและเพื่อนร่วมงานอย่างประเมินค่ามิได้

“เด็กช่าง” กับงานสภาเด็กฯ

ปัจจุบัน “ซซ์” ศึกษาอยู่ที่วิทยาลัยเทคโนโลยีไออาร์พีซี ชั้น ปวส. 2 เขาย้อนถึงก้าวแรกของการเข้าร่วมงานกับสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดระยองว่า เขาเป็นนักกิจกรรม ชอบออกค่ายอาสาที่วิทยาลัยจัดขึ้นบ่อยครั้ง แต่ส่วนใหญ่มักเป็นกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่างๆ แต่ไม่ค่อยมีกระบวนการสร้างการเรียนรู้มากนัก กระทั่งได้มีโอกาสไปร่วมกิจกรรมเข้าค่ายสิ่งแวดล้อมที่สภาเด็กฯ

จังหวัดระยองจัดขึ้น รู้สึกชอบ จึงตัดสินใจเข้าไปร่วมงานกับสภาเด็กและเยาวชน เพราะอยากเห็นมุมมองใหม่ๆ

“ตอนนั้นเรียนอยู่ ปวช. 2 ได้ไปเข้าค่าย เราชอบก็เลยไปขอทำงานด้วย การทำกิจกรรม ทำค่าย ทำให้เราได้เที่ยว ได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ได้พบเจอคนที่ไม่เคยรู้จัก แรกๆ เป็นคนขี้อาย แต่พี่ๆ ในค่ายทำให้ทุกคนเปิดใจจึงรู้สึกสนุก ทำให้เรามีความกล้ามากขึ้น จึงสมัครเข้าเป็นสมาชิกสภาเด็กฯ แรกๆ พี่ๆ เขาให้เราลองทำทุกอย่าง เราก็ทำตามเขา เริ่มจากถือกระเป๋ายาบาล เฝ้าเวรยามตอนกลางคืน สำนวณพื้นที่ทำกิจกรรม คิดวางแผนค่ายและโครงการต่างๆ รวมทั้งสนับสนุนการด้วย”

หลังได้เรียนรู้งานหลากหลายหน้าที่และสั่งสมประสบการณ์การทำงานมากขึ้น “ซซ์” ได้รับตำแหน่งคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนจังหวัด ระยองฯ กับได้ลงเขียนโครงการเพื่อของบประมาณจัดค่าย ที่ทำให้เขาได้เรียนรู้ทุกขั้นตอนของการทำงาน และไม่ใช่ทำเพื่อความสนุกเพียงอย่างเดียว แต่เป็นการทำงานที่ต้องพัฒนาตนเองไปพร้อมๆ กับการได้ทำประโยชน์เพื่อคนอื่นด้วย โดย “ซซ์” และเพื่อนๆ จากสภาเด็กฯ และเพื่อนในวิทยาลัยได้

ร่วมกันจัดกิจกรรมต่าง ๆ ขึ้นเป็นระยะ ๆ

“โครงการผู้ให้ร่วมใจ ผู้รับเบิกบาน” เป็นโครงการที่ “ซซ์” ภาควิชาภูมิใจมาก เพราะเขาคิดและเป็นแกนนำชักชวนเพื่อน ๆ น้อง ๆ ในวิทยาลัยมาร่วมกันทำงาน เพราะต้องการใช้ความรู้เรื่องช่าง ที่มีอยู่มาใช้ประโยชน์ทั้งกับตนเองและผู้อื่น โดยกิจกรรมเริ่มต้น ด้วยการขอรับบริจาคเครื่องใช้ไฟฟ้าที่ไม่ใช้แล้ว และระดมทุน สนับสนุนการทำงาน เมื่อรวบรวมเครื่องใช้ไฟฟ้าได้จำนวนหนึ่ง แล้ว พวกเขาจะช่วยกันซ่อมแซมให้ใช้งานได้ดี จากนั้นจึงนำไป ประมูลและจัดค่ายซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้าฟรี เพื่อนำเงินรายได้ทั้งหมด ไปซื้อของจำเป็นให้แก่สามเณรที่วัดเขาสาป และศูนย์เด็กกอทิสตึก จังหวัดระยอง โดยโครงการของเขาเป็น 1 ใน 5 ทีมที่ได้รับคัดเลือก เป็นหนึ่งในโครงการ มิราเคิล ออฟ โลฟ ปี 2554 ที่ผ่านมามีด้วย

แม้จะเป็นงานช่างที่ถนัด แต่กว่าจะผ่านมาได้ก็ไม่ง่าย “ซซ์” ต้องแบ่งหน้าที่การทำงานให้ชัดเจน โดยเขาทำหน้าที่ดูแลภาพรวม ติดตามงาน และจัดประชุม ขณะที่เพื่อนร่วมงานในชั้นปีเดียวกัน ทำหน้าที่หาวัสดุ อุปกรณ์ ประชาสัมพันธ์ งานเอกสาร ส่วนรุ่นน้องอีก 5 คนจะคอยช่วยรุ่นพี่ เพราะยังไม่เคยทำกิจกรรมมาก่อน ส่วน งานอื่นๆ ทีมงานทั้ง 10 คนจะช่วยกันทำ พร้อมๆ กับจัดติวการ ซ่อมเครื่องให้แก่น้องๆ ก่อนออกภาคสนามจริง

ปฏิบัติการฝึกฝนชีพของเก่า

การทำงานของ 10 หนุ่ม เริ่มขึ้นด้วยการจัดทำแผ่นพับ ประชาสัมพันธ์กิจกรรมเพื่อนำไปแจกที่ตลาด และทำสปอตวิทยุ ประชาสัมพันธ์ภายในวิทยาลัย โดยใช้เวลา 1 สัปดาห์ พร้อม กำหนดวันตั้งรับของช่วงเย็นหลังเลิกเรียน “ซซ์” บอกว่า ครั้งแรก คนยังไม่ค่อยให้ความสนใจมากนัก จนรุ่นน้องรู้สึกท้อใจ เพราะไม่ ได้รับการตอบรับ เขาจึงคิดหาวิธีสร้างแรงจูงใจด้วยการทำแผ่นพับ ใหม่ให้น่าสนใจและดึงดูดมากขึ้น พร้อมกับสร้างสีสันด้วยการ แสดงโชว์บริเวณจุดรับบริจาค ซึ่งสร้างความสนุกสนานให้กับผู้คน

บริเวณนั้น ทำให้มีผู้สนใจเข้ามาบริจาคมากขึ้น รวมถึงบางท่านยัง บอกให้พวกเขาไปรับของไม่ใช้แล้วที่บ้านเพิ่มเติมด้วย

“วันแรกได้ไม่กี่ร้อยบาท รุ่นน้องก็ท้อ เพราะเราเตรียมการ กันเป็นอย่างดี เราก็ปลอบใจว่า อย่าเพิ่งท้อ ให้ดูวันต่อๆ ไป และ พยายามหากลยุทธ์การประชาสัมพันธ์แบบใหม่ด้วยการแสดงโชว์ คนก็เริ่มสนใจ อาทิ ดนตรีสดท้ายเราจึงเพิ่มวัน จากที่เคยไปสองวัน ก็ไปสามวันเลย เริ่มสนุกกับการทำงาน เพราะมีกำลังใจ หลังจบ กิจกรรมนี้พวกเราได้เงินประมาณ 15,000 บาท กับของอีกจำนวน หนึ่ง เงินที่ได้ก็นำไปซื้ออะไหล่เพื่อนำมาซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้าที่รับ บริจาคมา”

หลังจากรวบรวมของรับบริจาคมาไว้ที่วิทยาลัยแล้ว “ซซ์” กับทีมงาน ลงมือซ่อมของทันที และเพื่อให้ทันกับกำหนดเวลา พวกเขาต้องขออนุญาตอาจารย์ไม่เข้าเรียนในสัปดาห์นั้น แต่ใช้ ตามงานกับเพื่อนๆ ในสัปดาห์ต่อมาแทน ซึ่งอาจารย์ก็เข้าใจและ อนุญาตให้พวกเขาทำงานกันเต็มที่ ทั้งยังสนับสนุนอุปกรณ์และ สถานที่ทำงาน

“แม้จะเรียนช่าง แต่เรื่องการซ่อมก็ยากเหมือนกัน รุ่นพี่อย่าง พวกเราพอจะทำได้ แต่รุ่นน้องค่อนข้างยาก เราต้องสอนเขาด้วย อันไหนที่หาสาเหตุไม่เจอก็ไปถามอาจารย์บ้าง และต้องรู้จัก ประยุกต์ใช้วัสดุอุปกรณ์ ใช้เวลาซ่อมประมาณหนึ่งอาทิตย์เท่านั้น ทำไม่เมื่อยก็เลิกแล้ว เพราะไม่อยากให้น้องๆ กลับบ้านเย็นมากนัก พวกเราอยู่ต่างจังหวัด ถ้ารถหมด จะมีปัญหากลับบ้านไม่ได้ ส่วน เสาร์อาทิตย์ทุกคนล้วนติดภาระทางบ้านทั้งสิ้น จึงต้องใช้เวลาเรียน แทน หลังซ่อมเสร็จพวกเรา ก็ทดลองใช้ก่อนเพื่อตรวจสอบการ ใช้งานและความทนทาน”

“ซซ์” บอกอีกว่า ระหว่างที่ไปเปิดรับบริจาคและซ่อมของนั้น พวกเขายังประสานงานกับวิทยาลัยเพื่อรับสมัครนักศึกษาแต่ละ แผนกไปออกค่ายที่วัดนาตาขวัญ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง เพื่อ ซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้าให้กับชาวบ้านควบคู่ไปด้วย โดยมีนักศึกษา สนใจเข้าร่วมประมาณ 50 คน กิจกรรมในวันนั้นคึกคักมาก มีชาวบ้านนำของมาให้ซ่อมมากมาย พวกเราทำงานกันตั้งแต่เช้า

ยันติก แม้จะมีการแบ่งงานกันแล้วก็ตาม แต่ปัญหาและความวุ่นวายยังมีให้เห็นอยู่บ้าง เนื่องจากคนทำงานขาดประสบการณ์ บางคนยังซ่อมไม่เก่ง ทำให้เกิดความล่าช้า แต่ก็ไม่ใช่ปัญหาร้ายแรง เพราะทุกคนช่วยกันแก้ปัญหาเฉพาะหน้าไปได้

“ปัญหาที่พบหลัก ๆ คือ ระบบการจัดการ เช่น การรับส่งของการตามหาช่างซ่อม หรือบางเครื่องซ่อมไม่ได้ พี่ๆ ก็ต้องไปช่วยทำ ขาดความรอบคอบ ใส่ของไม่ครบข้าง เกือบงานไม่เรียบร้อย รุ่นพี่ดูแลไม่ทั่วถึง เราก็แก้ปัญหาเฉพาะหน้าโดยก่อนนอนจัดให้มีการประชุมสำรวจปัญหา เพื่อหาทางแก้ไขในวันต่อไป ทำให้งานผ่านไปได้ดีด้วยดี ชาวบ้านก็เข้าใจ แถมยังนำอาหารมาเลี้ยงพวกเราอีกด้วย ทำให้เราเห็นภาพการแบ่งปันซึ่งกันและกัน และทำให้พวกเราลืมความเหนื่อยไปเลย”

ความสุขของการ “ให้” คือความอิ่มใจ

จากวันแรกที่เริ่มคิดงานจนกระทั่งจบค่าย “ซัส” และเพื่อนสามารถระดมทุนได้ถึง 20,000 บาท พวกเขาทำกิจกรรมต่อไปด้วยการนำเงินทั้งหมดไปซื้อของจำเป็นให้แก่สามเณรที่วัดเขาสาป และซื้อของเล่นเสริมพัฒนาการให้เด็กกอสติศักดิ์ที่ตั้งเป้าหมายไว้แล้ว พวกเขายังได้ประสบการณ์การทำงาน ความรู้ใหม่ และที่สำคัญคือความสุขจากการเป็นผู้ให้นั่นเอง

“เรารู้สึกว่าการทำงานทุกอย่างมักมีอุปสรรคเข้ามาทดสอบ ฉะนั้นคนที่เป็นผู้นำต้องเข้มแข็ง มั่นคง และพร้อมที่จะนำคนอื่น การทำงานมันต้องมุ่งมั่นจะทำให้เล่นไม่ได้ ต้องมีสติ เราทำงานกับคนหมู่มากจะใช้อารมณ์ไม่ได้ แม้จะเหนื่อยแต่เมื่อได้รับคำ “ขอบคุณ” จากคนที่เราไม่รู้จักไม่เคยเห็นหน้ากันมาก่อน แค่ว่าๆ เดียวก็ทำให้เรารู้สึกปลื้มใจ รู้สึกดี ทำให้เรายิ้มได้ มันอิ่มใจ บางครั้งเราอาจจะร้องไห้เพราะดีใจนั้น นอกจากการทำงานจะทำให้เราได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองแล้ว ยังเกิดความเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีอีกด้วย เช่น กล้าแสดงออกมากขึ้น กล้าคิด กล้าทำ กล้าพูด กล้าเตือนคนอื่น กล้าออกความเห็น มั่นใจในตัวเองมากขึ้น การมองโลกเปลี่ยนไป คิดว่าทุกอย่างต้องตั้งอยู่ในความพอดี ไม่สุดโต่ง คิดบวก ไม่เอาความคิดของตัวเองเป็นที่ตั้ง”

นายธนสร สีนอก

คณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดระยอง

โทรศัพท์ 082-709-1408

E-mail : n_b_1_b_n@hotmail.com

เรียนรู้รากเหง้า เท้าตันสังคม เพื่อชุมชนเป็นสุข

สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดกาฬสินธุ์

“เยาวชนส่วนใหญ่ไม่รู้ว่าจะอยู่ในชุมชนในบทบาทไหน ทำอะไร จึงตัดสินใจไปสู่วัยรุ่นหางานหาเงิน ปล่อยให้พ่อแม่ ตา ยาย อยู่เพียงลำพัง หลายปีผ่านไปกว่าจะหันหลังกลับบ้านคนที่รักก็จากไปแล้ว โดยที่ตนเองก็ไม่ได้มีเงินหรืองานที่มั่นคง เพราะรากเหง้าตนเองอยู่ในชนบทไม่ใช่เมืองใหญ่ ไม่ซำก็เร็วทุกคนต้องกลับบ้านเกิด ดังนั้นเราควรหาวิถีดำรงชีวิตอย่างมีความสุขในชุมชนอย่างยั่งยืนจะดีกว่า”

มณฑนากร ปลื้มจิตต์ ประธานสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดกาฬสินธุ์ นักศึกษาชั้นปีที่ 5 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์ แกนนำสำคัญผู้ก่อตั้ง **โครงการเยาวชนจิตอาสาพัฒนาบ้านเกิด** เล่าถึงปัญหาในชุมชนจนทำให้เขาและเพื่อนๆ กว่า 20 คนจากสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดกาฬสินธุ์ ต้องการสร้างเครือข่ายเยาวชนรักบ้านเกิดกล่อมเกลายาวชนให้รู้จักรากเหง้าของตน เรียนรู้ตนเอง เรียนรู้ชุมชนเพื่อปรับสมดุลระหว่างตนกับชุมชนได้อย่างยั่งยืน สร้างผู้นำเยาวชนต้นแบบเพื่อเรียนรู้เทคนิค

ในการทำกิจกรรม เพื่อถ่ายทอดให้เยาวชนในชุมชนนำไปต่อยอดสร้างกิจกรรมเพื่อพัฒนาเยาวชนในชุมชนของตนเองต่อไป

กระบวนการสร้างคนให้ “รู้จัก”

“มณฑนากร” เล่าว่า ขั้นตอนการคัดเลือกเริ่มขึ้นในเดือนกุมภาพันธ์ 2554 โดยคัดเลือกเยาวชนที่มีความแตกต่างกัน 3 ประเภท จาก 18 อำเภอๆ ละ 5 – 10 คน ทั้งจังหวัดกาฬสินธุ์ คือ เด็กเรียนเก่งชอบทำกิจกรรมแกนนำโรงเรียน เด็กเรียนเก่งกิจกรรมและเด็กกิจกรรมแต่มีผลการเรียนอยู่ระดับปานกลาง รวมทั้งสิ้น 200 คน เข้าสู่กระบวนการกล่อมเกลารู้จักรากเหง้าตนเองผ่านกิจกรรมค่าย 2 วัน 1 คืน ที่ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดกาฬสินธุ์ (พมจ.) และองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) จำนวน 65,000 บาท

“สาเหตุที่เราเลือกเด็กที่แตกต่างกันเพื่อให้เด็ก ๆ ได้รู้จักเพื่อนๆ หลายประเภท ที่สำคัญเด็กเหล่านี้สามารถทำความเข้าใจ

กิจกรรมได้ง่าย มีทักษะในการถ่ายทอดที่ดี และมีศักยภาพสูงในการจดจำเทคนิคและรูปแบบกิจกรรม สามารถนำไปถ่ายทอดต่อให้กับเพื่อนคนอื่น ๆ ได้”

เยาวชนที่ผ่านการคัดเลือกจะได้เรียนรู้ตนเองผ่านฐานกิจกรรม 5 ฐาน ประกอบด้วย ฐานมัลติมีเดีย เป็นการชมวีดิทัศน์กระตุ้นแค้นคิด กิจกรรมดูหนังเปิดใจโดยเลือกภาพยนตร์ที่เกี่ยวกับสำนักกรักบ้านเกิดและการสร้างความรักในครอบครัวมาเปิดให้เยาวชนดูและแสดงทัศนคติร่วมกัน ฐานการแสดงละครใบ้ ที่ให้น้องๆ คิดการแสดงละครใบ้แล้วมานำเสนอในค่าย ฐานการนำเสนอศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่น มีการคัดเลือกศิลปวัฒนธรรมที่เด่นๆ ในแต่ละชุมชนมาเขียนลงในกระดาษปรีฟแผ่นใหญ่และคัดเลือกผู้นำในแต่ละกลุ่มมานำเสนอ ฐานปัญหาชุมชน เป็นการนำเสนอปัญหาของแต่ละพื้นที่ โดยให้เลือกปัญหาที่เด่นสุด 1 เรื่อง เช่น กิจกรรมห้องสมุดท้องถิ่น ลานกีฬา เพื่อเขียนโครงการมายังคณะกรรมการสภาเด็กจังหวัดเพื่อขออนุมัติงบประมาณในการจัดกิจกรรมในท้องถิ่นต่อไป ฐานกิจกรรมเหรียญสองด้าน วิทยากรจะกำหนดเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับเยาวชน อาทิ ทำไมวัยรุ่นเสพยา ทำไมวัยรุ่นทะเลาะวิวาท โดยให้แต่ละกลุ่มแสดงทัศนคติและเขียนเล่าถึงข้อดีข้อเสียของพฤติกรรมดังกล่าวของวัยรุ่นแล้วมานำเสนอ โดยมีวิทยากรทำหน้าที่ชี้แนะว่าทุกเหตุการณ์มักมีสองด้านเสมอ อยู่ที่เราเลือกจะทำในด้านดีหรือไม่ดีเท่านั้นเอง

“การทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันทำให้เกิดการพัฒนาความคิดของน้องๆ ให้น้องรู้จักความสามัคคี การสร้างเครือข่าย พวกเราเพียงแต่ทำหน้าที่ขมวดความคิดของพวกเขาให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน”

“มณฑนากร” เล่าอีกว่า นอกจากกิจกรรมค่ายแล้ว พวกเขายังนำประสบการณ์ที่มีอยู่จากการทำโครงการเยาวชนนำเที่ยวในหมู่บ้านมาใช้ ด้วยการพาคณะทัวร์มาพักที่โฮมสเตย์ของหมู่บ้าน และจัดให้มีการแสดงโชว์นักท่องเที่ยว อาทิ เป่าแคน ตีพิณ พานักท่องเที่ยวเยี่ยมชมน้ำตก ธรรมชาติ เล่นดนตรี และ

รวบรวมเยาวชน 7 - 10 คนทำกิจกรรมอาสาพัฒนาหมู่บ้าน ช่วยพ่อใหญ่ แม่ใหญ่ทำไร่บ้าน ตัดหญ้า มีค่าตอบแทนเล็กน้อยจากคณะทัวร์และเลี้ยงชมเชยจากผู้ใหญ่ แต่นั่นพวกเขาก็มีความสุขกว่าการได้เห็นเงินทองมากมายมากองตรงหน้า

ยึดหลักพอเพียงเป็น “จรรยา”

เห็นกิจกรรมหลายอย่างที่พวกเขาทำประสบผลสำเร็จ หลายคนคงสงสัยว่าเขาใช้ “หลักยึด” อะไรในการทำงาน “มณฑนากร” ตอบชัดถ้อยชัดคำว่า “ยึดหลักพอเพียง” ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ มาใช้ เขาชอบดูข่าวพระราชกรณียกิจของพระองค์ท่าน เพื่อนำหลักคิดดังกล่าวมาใช้สอนเยาวชนในท้องถิ่นอยู่เสมอ

“ผมขอจดพระบรมราโชวาทที่พระองค์ท่านทรงสอนในแต่ละวัน ทั้งเรื่องกีฬา ดนตรี มาสอนน้อง สอนหลักในการดำเนินชีวิต พระองค์ท่านทรงงานหนักเพื่อคนทั้งประเทศ ดังนั้นเราต้องถือพระองค์ท่านเป็นแบบอย่างในการทำดี ผมมักสอนเพื่อนและน้องอยู่เสมอว่าเราควรขอบคุณในสิ่งที่ไม่ใช่ทุกวันนี้ ที่เป็นแรงผลักดันทำให้เรามีวันนี้ มีความมุ่งมั่น สามารถพลิกวิกฤตเป็นโอกาส ช่วยเติมเต็มให้ครอบครัวมีความสุข แค่นี้เราก็มีความสุขตามไปด้วย”

โครงการเยาวชนจิตอาสาพัฒนาบ้านเกิด นับว่าเป็นโครงการที่สามารถสร้างเยาวชนผู้นำเพื่อขยายกิจกรรมสร้างสรรค์ในการพัฒนาชุมชนมากมาย ตลอดจนทำให้เยาวชนได้มีโอกาสเรียนรู้เทคนิคการทำกิจกรรมเพื่อถ่ายทอดไปยังเยาวชนรุ่นหลัง โดยเยาวชนสามารถแสวงหาบทบาทใหม่ๆ ของตัวเองให้อยู่ร่วมกับคนในชุมชนได้อย่างมีความสุข จึงนับเป็นโครงการที่ทำให้เยาวชนเข้าใจรากเหง้าของตัวเองและชุมชนได้อย่างแท้จริง

นายมณฑนากร ปลื้มจิตต์

ประธานสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดกาฬสินธุ์

โทรศัพท์ 087-645-6153

Email: muneanakorn@hotmail.com

น้ำท่วมใหญ่...โอกาสของ “น้ำใจ”

สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดปทุมธานี

สถานการณ์อุทกภัยใหญ่ปีที่ผ่านมา ก่อให้เกิดความเสียหายแก่สังคมไทยอย่างใหญ่หลวง ประชาชนตกอยู่ในภาวะทุกข์ยากเดือนร้อน ภาควิสาหกรรมการเกษตรกรรม และภาคบริการ ได้รับความเสียหายส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและมนุษย์อย่างยากที่จะประเมินได้

แม้ความทุกข์จะทับถมดูสิ้นนามมาเยือน และต่อให้ร้ายแรงแค่ไหนในที่สุดทุกสิ่งก็จะผ่านไป เป็นการผ่านไปที่สร้างรอยยิ้มและโอกาสของการหยิบยื่น “น้ำใจ” ของเยาวชนกลุ่มหนึ่งที่เข้าไปช่วยเหลือผู้ทุกข์ยาก แม้ไม่ได้มีหน้าที่อะไรเลย พวกเขาควรจะนั่งดูทีวีอยู่ที่บ้าน รื่นเริงในสนาม หรือทำการบ้านในห้องนอน ฯลฯ แต่อะไรเป็นสิ่งที่ “จุดติด” ให้เด็กมัธยมปลายกลุ่มนี้ “ลุก” ขึ้นมาทำอะไรเพื่อคนอื่น ลูกขึ้นมาปลุกสังคมให้ตื่นเพื่อบอกว่า “พวกเราต้องช่วยกัน” เพื่อให้คนไทยผ่านพ้นวิกฤตนี้ไปได้

จุดกำเนิดของ “น้ำใจ”

“คิง” กฤตเมธ บุญแสนไชย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนที่ปังกรวิทยาพัฒน์ (มัธยมวัดหัตถสารเกษตร) ในพระราชูปถัมภ์ฯ จังหวัดปทุมธานี เล่าให้ฟังว่า การที่เขาได้มีโอกาสทำกิจกรรมที่นอกเหนือจากการเรียนด้วยการเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการนักเรียนของโรงเรียน เพื่อช่วยเหลืองานโรงเรียนด้านต่างๆ เป็นเหมือน “บันได” ก้าวแรกที่ทำให้เขามีโอกาสทำความดีต่อเนื่อง

“เมื่อเป็นคณะกรรมการนักเรียนทางโรงเรียนจึงสนับสนุนให้เข้าร่วมกิจกรรมกับสภาเด็กและเยาวชนก็เลยเป็นจุดเริ่มต้นให้เราได้เข้ามาทำงานกับสภาเด็กฯ ความรู้สึกแรกคือตื่นเต้นที่ได้เจอเพื่อนใหม่ ได้ทำงานร่วมกับรุ่นพี่ที่เก่งทั้งการเรียนและกิจกรรมทำให้เราต้องปรับตัวเพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ตามไปด้วย”

และนี่คือจุดเริ่มต้นที่เปิดประตูสู่โลกกว้างให้กับ “คิง” เขา และเพื่อน ๆ จึงพยายามระดมสมองสร้างสรรค์กิจกรรมเพื่อสังคม ขณะนั้นเองก็เกิดภัยพิบัติน้ำท่วมครั้งใหญ่ในประเทศ พวกเขามีความคิดที่อยากทำอะไรเพื่อบรรเทาความเดือนร้อนที่เกิดขึ้น “โครงการช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วม” จึงเกิดขึ้น

“เห็นข่าวจากสื่อต่าง ๆ แล้วรู้สึกสงสารผู้ประสบภัยมาก คิดว่าเราพอจะช่วยเขาได้ก็อยากทำ จึงพยายามคิดถึงสิ่งที่พอจะทำได้ทันที เช่น การแจกจ่ายปัจจัยสี่ต่าง ๆ อาหาร ยารักษาโรค เครื่องนุ่งห่ม ก็ช่วยเท่าที่จะช่วยได้ เพราะบางแห่งเขาได้รับความเดือดร้อนมาก ความช่วยเหลืออาจยังไม่ถึงหรือล่าช้าไปบ้าง หากพวกเราช่วยได้ก่อนก็พอจะบรรเทาทุกข์ไปได้บ้าง”

น้ำเอ๋ย...น้ำใจ...ของทุกคนให้มา

แม้เพื่อน ๆ บางคนอาจประสบภัยพิบัติน้ำท่วมด้วย แต่เมื่อพวกเขามีความคิดที่จะช่วยเหลือคนอื่น และลงมือทำเท่าที่เด็กวัยนี้จะทำได้ ทุกคนที่พบเห็นก็รู้สึกยินดีและชื่นชม

“โครงการช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วม มีกิจกรรมคือ การขอรับบริจาคเงินตามสถานที่ต่าง ๆ ด้วยการถือกล่องรับบริจาคเพื่อนำรายได้เหล่านั้นไปซื้อปัจจัยสี่ให้กับผู้ประสบภัยน้ำท่วม วันแรกที่พวกเราไปยืนก็ได้รับการตอบรับจากทุกคนที่พบเห็น มีคนมาช่วยกันบริจาคมากบ้างน้อยบ้างตามกำลังทรัพย์ บางคนก็มาบอกว่าบ้านเขาก็โดนน้ำท่วมแต่ยังไม่มากนัก และอยากช่วยคนอื่นด้วย ฟังแล้วผมก็รู้สึกว่าเขาเดือนร้อนแต่ก็ยังมีความใจทำให้รู้สึกดีที่ได้ทำสิ่งเหล่านี้และมีแรงใจที่จะทำงานนี้เพิ่มขึ้น”

“คิง” เล่าต่อว่า โครงการนี้มีสมาชิกกว่า 50 คนทั้งจากในโรงเรียนที่ปทุมวิทยพัฒน์ฯ และคนทั่วไปมาช่วยกันบรรจุสิ่งของเพื่อส่งต่อไปให้ผู้ประสบภัยในพื้นที่จังหวัดอยุธยา ซึ่งใช้เวลาในการทำงานทั้งการรับบริจาค จัดซื้อและบรรจุ รวมทั้งลงพื้นที่ติดต่อเกี่ยวสองอาทิตย์

“ที่เลือกอยุธยาเพราะอยู่ไม่ไกลจากโรงเรียนของพวกเรา และดูข่าวแล้วเห็นว่ายังมีน้ำท่วมสูงอยู่ในหลายพื้นที่ แต่ก็พยายามเลือกพื้นที่ที่รถกระบะสามารถลุยน้ำเข้าไปถึง ก็ไปช่วยกันแจกของตามบ้านเรือนต่าง ๆ บางครั้งต้องลุยน้ำเข้าไปเพราะรถเข้าไม่ถึง พวกเราช่วยกันตามกำลังความสามารถเท่าที่จะทำได้”

ผลตอบแทน “น้ำใจ”

แม้การเดินทางไปทำกิจกรรมช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วมจะไม่ใช่ง่าย เนื่องจากน้ำมีปริมาณมาก แต่พวกเขาก็มีได้ ท่อถอยส่วนหนึ่งมาจาก “กำลังใจ” ของครอบครัวที่เห็นพวกเขาทำในสิ่งที่ดีและส่วนหนึ่งมาจาก “รอยยิ้ม” บนใบหน้าที่เคยเป็นทุกข์ของผู้ประสบภัย

“ลุยน้ำกันไปแจกของ ชาวบ้านเห็นก็ขอบคุณ แม้พวกเราจะยังเด็ก แต่เขาก็ดีใจที่พวกเรามาช่วย ทำให้รู้สึกหายเหนื่อยจากการได้เห็นรอยยิ้มของคนที่กำลังลำบาก”

แม้จะไปทำความดีช่วยเหลือสังคม แต่ปัญหาอุปสรรคก็ยังคงเวียนมาให้ “คิง” และเพื่อน ๆ หาทางแก้ไข ซึ่งพวกเขามองว่าเป็นเรื่องปกติธรรมดาของการทำงาน

“ปัญหาในการทำงานก็มีบ้าง เช่น สถานที่ในการเข้าไปถือกล่องขอรับบริจาค พวกเราไม่ทราบที่ต้องขออนุญาตผู้ใหญ่ที่เป็นเจ้าของสถานที่นั้น ๆ ด้วย เช่น ห้างสรรพสินค้า หรือหน้าร้านค้าต่าง ๆ เขาก็งว่ว่าเราเป็นใคร มาทำอะไรกัน พวกเราพยายามแก้ปัญหาด้วยการประสานงานให้เขาใจว่า พวกเรามาขอรับบริจาคเงินเพื่อนำไปซื้อของต่าง ๆ ให้กับผู้ประสบภัยน้ำท่วม เมื่อเขาเข้าใจก็ยังได้รับการสนับสนุนที่ดีอีกด้วย”

งาน “เปลี่ยน” ชีวิต

แม้จะผ่านการทำกิจกรรมมาหลายครั้ง บางครั้งแม้จะรู้สึกท้อบ้าง แต่เขาก็ผ่านพ้นมาได้เพราะการที่เขาได้เห็นคนอื่นทุกข์ ในขณะที่เขายังอยู่ดีทำให้รู้สึกอยากที่จะลงมือช่วยเหลือคนอื่นต่อไป

“แรงบันดาลใจจากการทำงานเพื่อสังคมหลายครั้งคือ การเห็นความลำบากของคนอื่น ทำให้เราคิดว่าแม้จะเป็นเด็กแต่ก็อยากทำอะไรให้พวกเขาบ้าง เช่น เห็นบ้านคนถูกน้ำท่วมแล้วมันรู้สึกหดหู่ใจมาก เราอยากลงไปช่วยแจกของเท่าที่จะทำได้ให้มากที่สุด อย่างน้อยเขาก็จะได้ของบริจาคเหล่านั้นไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ แม้จะไม่ใช่ว่าสิ่งของมีค่ามหาศาล แต่ก็พอที่จะช่วยบรรเทาความเดือดร้อนของเขาไปได้บ้าง”

“คือ” เล่าอีกว่า การทำงานที่ผ่านมายังทำให้เขาเปลี่ยนแปลงและเติบโตเป็นผู้ใหญ่มากขึ้น สิ่งที่ได้ชัดคือ ความใจเย็นและความกล้าแสดงออก

“เมื่อก่อนอายมาก ไม่กล้าพูดคุยกับคนแปลกหน้า แต่เมื่อมาทำงานทำให้เราพูดคุยกับทุกคนได้มากขึ้น ความประหม่าลดลง คืองานเปลี่ยนให้เรากล้าที่จะแสดงออกในทางที่ดีมากขึ้น และก็ยังใจเย็นกว่าเดิม เพราะต้องทำงานร่วมกับคนหมู่มาก บางครั้งเมื่อไม่พอใจก็ต้องหันหน้าคุยกันเพื่อให้เข้าใจถูกต้องตรงกัน ช่วยให้ปัญหาคลี่คลายลงได้”

นี่คือความคิดดี ทำดีของหนึ่งเยาวชนคนไทยที่แม่ประเทศจะพบเจอกับวิกฤตทางธรรมชาติร้ายแรงเพียงใด แต่เชื่อว่าต้นกล้าที่บ่มเพาะจากเมล็ดพันธุ์คิดดีเหล่านี้จะนำพาประเทศไทยให้รอดพ้นจากวิกฤตได้ในที่สุด

เยาวชนจิตอาสาพัฒนาบ้านเกิด สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดยโสธร

“โดยปกติผู้ใหญ่มักคิดว่าวิธีที่ทำให้เด็กเชื่อฟังมีเพียงการบังคับ และห้ามปราม โดยไม่เคยทราบถึงกระบวนการที่ทำให้เด็กสามารถเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น แต่เปิดใจยอมรับและพูดคุยกับพวกเขา เพียงเท่านั้นก็อาจช่วยให้เด็กกลุ่มเสี่ยงปรับเปลี่ยนตัวเองจนกลายเป็นเด็กดีได้ในที่สุด”

ผลสำรวจจากผู้นำชุมชนที่ระบุว่า หมู่บ้านทุ่งแต้ ตำบลทุ่งแต้ อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร พบเด็กและเยาวชนในหมู่บ้านเสพติดสารเสพติดกว่า 70 เปอร์เซ็นต์ ทำให้ **เอกอุกฤษฎ์ เจริญทรัพย์** ประธานสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดยโสธร รวมตัวกับเยาวชนคิดดีในจังหวัดอาสาเข้าแก้ไขปัญหาผ่าน **โครงการเยาวชนจิตอาสาพัฒนาบ้านเกิด** โดยใช้วิธี “ผู้นำทางธรรมชาติ” เข้าช่วย

คัดนักแสดงหัวไม่ร่วมกิจกรรม

“เอกอุกฤษฎ์” เล่าว่า พวกเขาเริ่มต้นทำกิจกรรมด้วยการลงพื้นที่เก็บข้อมูล พูดคุยกับเด็ก ชาวบ้านและผู้นำหมู่บ้าน คัดเลือก

ผู้นำเยาวชนในพื้นที่ ที่ขึ้นชื่อว่าเป็น “นักแสดงหัวไม่” มาเป็นกลุ่มแรกในการเริ่มโครงการ

“เหตุผลที่เลือกคนกลุ่มนี้ เพราะคิดว่าคนกลุ่มนี้เป็นผู้นำที่ได้รับการยอมรับจากเด็กและเยาวชน และต้องการการยอมรับจากสังคม จึงมักแสดงตัวตนผ่านการเป็นนักแสดงเพื่อสร้างการยอมรับ เราคิดว่าหากดึงเด็กกลุ่มนี้มาได้แล้ว เด็กและเยาวชนที่อยู่ภายใต้การควบคุมของเด็กกลุ่มนี้ก็จะตามมาร่วมกิจกรรมด้วย ดูเหมือนความคิดนี้จะทำได้ไม่ยาก แต่พวกเราต้องใช้เวลานานกว่า 1 เดือนเข้าไปพูดคุย ทำความรู้จักให้ผู้นำนักแสดงหัวไม่ยอมรับและเปิดใจทั้งกระตุก กระตุ้นด้วยวิธีการต่างๆ จนในที่สุดก็ประสบผลสำเร็จ ผู้นำนักแสดงหัวไม่หลายคนเข้าร่วมเป็นจิตอาสาพัฒนาชุมชนในที่สุด”

โครงการเยาวชนจิตอาสาพัฒนาบ้านเกิด จัดขึ้นใน 4 ตำบลต้นแบบ ได้แก่ ตำบลในเมือง (เทศบาลเมือง) ตำบลทุ่งแต้ ตำบลหนองคู ตำบลคำน้ำสร้าง โดยแต่ละตำบลมีรูปแบบคล้ายกัน คือการจัดอบรมเด็กและเยาวชนกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่จำนวน 60 คนเป็นระยะเวลา 1 วัน แต่จะมีการติดตามผลทุกสัปดาห์ จนกว่าเยาวชนจะสามารถจัดโครงการหรือจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ในตำบล

ได้ด้วยตนเอง แม้จะมีเวลาเพียง 1 วัน แต่กิจกรรมล้วนอัดแน่นไปด้วยความรู้และความสนุกสนาน โดยช่วงเช้า เป็นเกมสันทนาการเพื่อให้น้องๆ ทำความรู้จักคุ้นเคยกัน ส่งเสริมความสามัคคีในหมู่คณะ และให้น้องๆ สร้างกิจกรรมกลุ่มแสดงให้เห็นถึงพลังของการทำงานเป็นทีม

ช่วงบ่าย แบ่งเยาวชนออกเป็นกลุ่มๆ ละ 7-8 คน ตามหมู่บ้านที่เยาวชนอาศัยอยู่ ช่วยกันสะท้อนปัญหาในหมู่บ้าน แล้วสื่อออกมาเป็นรูปภาพหรือสัญลักษณ์แทนการพูด เพราะเยาวชนส่วนใหญ่พูดไม่เก่ง จึงใช้การวาดภาพสื่อความหมายแทน เพื่อให้สะท้อนปัญหาได้อย่างชัดเจน โดยให้เยาวชนคัดเลือกตัวแทนมานำเสนอต่อผู้นำชุมชนเพื่อบอกถึงความต้องการของเยาวชนที่จะออกมาจากบ่วงของสิ่งเสพติดได้

เส้นทางของการเป็น “จิตอาสา”

หลังนำเสนอเสร็จแล้ว ก็จะมีการสรุปผลความต้องการของแต่ละกลุ่มเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยกำหนดหัวข้อและชื่อโครงการไว้ แล้วให้เด็กเรียนรู้การเขียนโครงการเสนอไปยังหน่วยงานรัฐในพื้นที่ เช่น อบต. เทศบาล เป็นต้น โดยมีสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดเป็นที่ปรึกษา ผลปรากฏว่า เด็กส่วนใหญ่ต้องการอุปกรณ์กีฬา สนามฟุตบอล โดยทาง อบต. ก็ยินดีให้การสนับสนุนและจากการติดตามผลปรากฏว่า เมื่อแข่งขันฟุตบอลหรือจัดกิจกรรมร่วมกันเสร็จ เด็กในตำบลเกิดความรักความสามัคคี เป็นผลให้เกิดกลุ่มเด็กที่ตั้งใจทำงานจิตอาสาเพื่อพัฒนาชุมชนต่อไป

“เด็กและเยาวชนจะรวมตัวทำงานจิตอาสา เช่น กวาดลานวัด เสริมรั้วทางศพ และรวมตัวกันกวาดถนนในหมู่บ้าน โดยขอความร่วมมือกับชาวบ้านให้กวาดหน้าบ้านของตนตามวันเวลาที่กำหนด ส่วนเด็ก ๆ ก็อาสาทำความสะอาดพื้นที่ว่างที่ไม่มีใครเป็นเจ้าของ เกิดเป็นภาพที่ชาวบ้านนำน้ำหวาน น้ำเปล่า มาตั้งหน้าบ้านไว้ให้เด็ก ๆ ดื่มกิน เป็นภาพแห่งการแบ่งปัน เอื้อเฟื้อกัน และวันไหนที่เด็กไปช่วยงานศพก็จะมีค่าตอบแทนจากเจ้าภาพให้เป็นค่าขนมแต่เด็ก ๆ ไม่ได้นำไปใช้ กลับนำมารวมไว้เป็นเงินกองกลาง สำหรับใช้เป็นกองทุนสนับสนุนสภาเด็กและเยาวชนของตำบลต่อไป”

จากสภาเด็กฯ สู่ ยโส U-Center

นอกจากกลุ่มของสภาเด็กและเยาวชนที่ช่วยกันพัฒนาชุมชนแล้ว ยังมีเยาวชนอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งต่อยอดมาจากการก่อตั้งสภาเด็กและเยาวชนของจังหวัดยโสธร นั่นคือ **กลุ่ม ยโส U-Center** ที่มีเป้าหมายเดียวกันคือ **จิตอาสาพัฒนาบ้านเกิด**

กลุ่ม **ยโส U-Center** จัดตั้งขึ้นเพื่อรองรับกลุ่มผู้ใหญ่ที่พ้นช่วงวัยของการทำงานในสภาเด็กและเยาวชน เพื่อสร้างแบบอย่างที่ดีให้สภาเด็กและเยาวชนระดับจังหวัด มีสำนักงานใหญ่อยู่ที่อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร ใกล้กับถนนคนเดิน ซึ่งเป็นแหล่งรวมเยาวชนยโสธรที่มีใจรักอยากพัฒนาจังหวัดร่วมกัน เป็นพื้นที่อิสระที่เปิดกว้างให้เยาวชนได้แสดงงานศิลปะ ภาพถ่าย และสร้างสรรค์งานรูปแบบต่างๆ ในนาม **yazogallery** ที่เป็นศูนย์รวมของเด็กดี และสร้างกิจกรรมดีๆ เพื่อจังหวัดร่วมกัน **ยโส U-Center** จึงเป็นเครื่องมือหนึ่งในการสร้างเครือข่ายเยาวชนและดูแลซึ่งกันและกัน มีวัตถุประสงค์คือเชื่อมโยงอดีตคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนที่จบการศึกษาและมั่งงานมาแล้วให้เข้ามาช่วยเหลือน้องๆ โดยผลัดเปลี่ยนช่วยเหลือกันรุ่นต่อรุ่น ซึ่งเป็นกลยุทธ์สำคัญในการขับเคลื่อนงานของจังหวัดให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง

“เอกอุกฤษฏ์” บอกว่า การทำงานสภาเด็กฯ ทุกคนจะต้องอุทิศเวลาเพื่อส่วนรวม ไม่มีการตั้งตำแหน่งชัดเจน เพราะทุกคนช่วยกันทำงาน ไม่มีวาระการประชุมชัดเจน เพราะเราคิดว่าบางครั้งการมีวาระการประชุมที่ชัดเจนก็ไม่เกิดประสิทธิภาพเท่าที่ควร ซึ่งการประชุมจะเป็นลักษณะประชุมแบบเปิดใจ เนื่องจากการพูดคุยแบบพี่น้องจะได้ประสิทธิภาพสูงกว่า แม้การทำงานโดยไร้แบบแผนตลอดระยะเวลา 6 ปี มีเหตุให้ต้องล้มลุกคลุกคลานบ้าง แต่ก็สามารถสร้างแบบแผนการทำงานที่เหมาะสมสอดคล้องกับความเป็นสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดยโสธรได้เป็นอย่างดี

“เมื่อก่อนผมทำงานไม่มีทิศทางเรื่อยมาโดยไม่มีใครช่วย ล้มลุกคลุกคลานมาโดยตลอด เสียเวลาไปถึง 6 ปี แต่ปัจจุบันผมสามารถวางแผนงานได้ ทำงานเป็นระบบ และให้คำปรึกษาน้องได้ ผมมองว่าการมีที่ปรึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่จะสามารถถ่ายทอดประสบการณ์ของตนให้คนรุ่นหลังฟังเพื่อจะไม่เดินซ้ำรอยเดิมให้เสียเวลา”

นายเอกอุกฤษฏ์ เจริญทรัพย์

ประธานสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดยโสธร

โทรศัพท์ 089-427-3231

Email : tonkun_@hotmail.com

“ปานตะวัน” แสงแห่งความคิดดี

สภาเด็กและเยาวชนอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ

**“หากชีวิตเปรียบเหมือนถนน ชีวิตนั้นก็เจอเส้นทาง
เกือบทุกรูปแบบ มีทั้งอุปสรรคขวากหนาม ทางราบเรียบ
มีหลุม มีบ่อบ้าง แต่แม้ถนนจะมีสภาพไหน เมื่อตัดสินใจ
เดินแล้ว เราก็ต้องเดินไปให้สุดทาง ไม่ท้อถอย”**

นี่คือน้ำเสียงมุ่งมั่นของสาวน้อยวัยเพียง 14 ปี **“ปาน”**
ปานตะวัน ลำเพชร นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียน
เกษตรสมบูรณ์วิทยาคม จังหวัดชัยภูมิ และหากใครได้มาสัมผัส
กับบางส่วนในชีวิตของเธอก็จะพบว่าเด็กคนนี้ไม่ธรรมดาทั้งแนว
ความคิด มุมมองการใช้ชีวิต และการทำงานเพื่อส่วนรวม

เริ่มต้น “นักกิจกรรมวัยประถม”

“ปาน” เล่าถึงการทำกิจกรรมที่นอกเหนือจากการเรียนของ
เธอบอกว่า เริ่มต้นสมัยที่เธอเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เมื่อครั้งที่
เธอได้มีโอกาสไปศึกษาดูงานที่วัดพระบาทน้ำพุ เมื่อกลับมาจึงเข้า
มาช่วยประสานงานกิจกรรมในหมู่บ้านร่วมกับผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 7

ตำบลบ้านยาง อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งเป็นคุณพ่อ
ของเธอเอง จุดนี้จึงเป็นเหมือนบันไดก้าวแรกของนักกิจกรรมวัย
ประถมจนกลายเป็นความรักที่ค่อยๆ ซึมลึกในการทำกิจกรรม
อย่างไม่รู้ตัว

**“เมื่อเข้ามาทำงานในหมู่บ้าน หนูต้องไปช่วยกิจกรรม
ต่างๆ มากมาย โครงการฝึกอบรมผลิตเตาหนึ่งก้อนเชื้อเห็ด
ประสิทธิภาพสูงก็เป็นโครงการหนึ่งที่ได้รับการสนับสนุนจาก
หลายฝ่าย อาทิ เครือข่ายสภาเด็กและเยาวชน โดยมีนักพัฒนา
สังคมและอาสาสมัครพลังงานชุมชนเข้ามาให้คำแนะนำและเป็น
วิทยากรให้ความรู้ในการทำงาน”**

สาเหตุที่เกิดโครงการนี้ขึ้นเธอบอกว่า มาจากสภาพแวดล้อม
ที่มีของเหลือใช้ทางการเกษตร เช่น ชี้เลื่อย ซึ่งเหมาะสำหรับการ
เป็นวัสดุทางธรรมชาติในการทำก้อนเชื้อเห็ดและเป็นเชื้อเพลิงที่ดี
ทำให้เกิดแนวคิดในการเพาะเห็ดซึ่งเป็นผลผลิตทางการเกษตรที่
มีราคาสูง ซึ่งรูปแบบวิธีการทำงานก็จะมีการแบ่งสรรปันส่วนกัน
ตามความถนัดคือ ผู้ใหญ่ที่เป็นผู้ชายจะช่วยกันทำเตาหนึ่งก้อนเชื้อ
เห็ดโดยใช้ถังน้ำมันขนาด 200 ลิตร ส่วนเด็ก เยาวชนและผู้หญิง

ทั้งหมู่ที่ 7 และหมู่บ้านใกล้เคียงจะมาฝึกฝนการทำก้อนเชื้อเห็ด เพื่อนำไปใช้ในโรงเพาะเห็ดประจำหมู่บ้านของตนเอง

“หนูมีหน้าที่ช่วยทำก้อนเชื้อเห็ด ดูแลทำความสะอาดโรงเห็ด ประจำหมู่บ้านโดยทุกคนสามารถใช้โรงเพาะเห็ดร่วมกันได้ ซึ่งรายได้ส่วนหนึ่งจะนำเข้าเป็นทุนกองกลางของหมู่บ้าน น้องๆ ที่โรงเรียนก็ใช้เป็นทุนการศึกษา ส่วนหนูกับเพื่อนๆ จะนำเข้าสู่สหกรณ์กองกลาง เพื่อทำกิจกรรมต่างๆ ในสภาเด็กและเยาวชน เช่น การออกค่ายผดุงคุณธรรมจริยธรรม”

เธอบอกอีกว่า การทำงานในโครงการนี้ช่วยสร้างรายได้ให้กับครอบครัว คนในหมู่บ้าน แต่ที่สำคัญคือเด็ก ๆ สามารถใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เมื่อได้ลงมือทำงานนี้เธอรู้สึกว่าได้ช่วยเหลือคนอื่น ๆ ให้มีชีวิตที่ดีขึ้นด้วย

“เวลามีค่า” ถ้าได้ทำประโยชน์

เห็นเช่นนี้ ทุกคนคงอยากรู้ว่าเธอมี “แรงบันดาลใจ” มาจากไหน “ปาน” บอกว่า แรงบันดาลใจของเธอเกิดจากตัวเอง ที่ได้รับการหล่อหลอมความคิดมาจากการทำงานเพื่อคนอื่น จากกิจกรรมค่ายพัฒนาศักยภาพผู้นำเยาวชน ค่ายส่งเสริมด้านคุณธรรม ฯลฯ รวมทั้งบุคคลสำคัญอย่าง “อาทอน” นักพัฒนาสังคมในองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยางซึ่งเป็นเหมือนพี่เลี้ยงในการปลูกฝังสิ่งดีๆ ให้กับเธอ

“หนูคิดว่า ถ้าเราไม่ทำงานเพื่อคนอื่นแล้วใครจะเป็นคนเริ่ม ฉะนั้นเราต้องเริ่มที่ตัวเองก่อน หนูอยากให้เพื่อนๆ ได้มาเข้าค่ายที่หนูเคยไป หลายๆ ค่ายให้แนวคิดต่างๆ ไม่ว่าชีวิตหนึ่งเราจะอยู่ถึงวันที่เท่าไร เราจากโลกนี้ไปแล้วเราจะต้องทำอะไรบ้าง มันทำให้หนูนึกถึงคุณค่าของชีวิตมากขึ้น เรายังตอบแทนคุณแผ่นดินไม่หมดเลย แล้วเรายังนั่งนอนใจได้หรือ หนูอยากเห็นสังคมไทยน่าอยู่มากกว่านี้ อยากเห็นเยาวชนไทยดีกว่านี้ หนูคิดว่าสังคมสมัยนี้สะท้อนสิ่งไม่ดีต่างๆ ออกมา เช่น การแต่งตัวโป๊ ู้สาว ก็มีตั้งแต่

อายุน้อย หนูจึงพยายามชวนเพื่อนที่โตเรียน ชวนเพื่อนที่เคยหนีเรียนมาทำงานเพื่อคนอื่นบ้าง”

จากมุมมองความคิดดีๆ ที่โตเกินวัยของเด็กหญิงมีอีกสิ่งหนึ่งสำคัญที่เป็น “แรงผลักดัน” ให้เธอมีมุมมองเช่นนี้ “ปาน” เล่าว่า ครอบครัวของเธอไม่ได้ส่งเสริมให้ทำกิจกรรมมากนัก พ่อมักบอกเธอว่าถ้าไปค่ายแล้วไม่ได้อะไร ไปแล้วตัวเองไม่เปลี่ยนแปลง พ่อจะไม่ให้ไป นี่เป็นคำพูดที่ทำให้เธอรู้สึกอยากเปลี่ยนแปลงตัวเอง จากที่เคยได้เกรดเฉลี่ย 3.5 ก็เพิ่มเป็น 3.9 เพื่อลบค่าสปรมาทของครอบครัว ให้เห็นว่าเธอทำได้ทั้งการเรียนและกิจกรรม เธอรู้สึกอยากเป็นคนดีในสายตาของพ่อ และแม่ก็ย้ำเสมอว่าเธออย่าไปเป็นขยะของสังคม แม้เราจะไม่ใช้คนเก่ง แต่เราก็ต้องทำความดี

จากภาวะกดดันและความคิดในวัยเพียงเท่านี้ สิ่งที่ถูกครอบงำจึงเป็นเหมือนแรงฮึดให้เธอก้าวผ่าน โดยได้รับแรงบันดาลใจจากคุณแม่และอยากให้คุณพ่อยอมรับในตัวเธอ

วอนผู้ใหญ่...สนใจเด็ก

“ปาน” ยังเล่าอีกว่า ในการทำงานปัญหาที่เธอมักพบเสมอ คือ การขาดงบประมาณสนับสนุน ซึ่งเธอก็พยายามแก้ไขสิ่งเหล่านี้ด้วยการพึ่งตนเองก่อน

“เมื่อมีเทศกาลก็พยายามไปเปิดหมวกแสดง รับบริจาคเพื่อหารายได้มาจัดค่ายต่างๆ หรือไปขอรับบริจาคข้าวสารอาหารแห้ง ซึ่งก็ได้รับการตอบรับที่ดีตามกำลังที่ชาวบ้านพอจะช่วยให้ได้ หนูจึงอยากให้ภาครัฐหันมาสนใจเยาวชน ไม่มีใครอยู่ค้าฟ้าต้องมีคนรุ่นหลังมาพัฒนาชาติต่อไป เยาวชนบางคนไม่มีโอกาส หนูอยากให้เองบประมาณมาพัฒนาเป็นทุนการศึกษา หรือบริจาคสิ่งของให้กับเด็กที่ด้อยโอกาส เช่น หนูเคยไปบริจาคเสื้อผ้าให้กับน้องๆ เห็นว่าน้องเสื้อขาด บางคนไม่มีเสื้อใส่ สิ่งเหล่านี้สะท้อนให้เห็นสภาพสังคม เสื้อผ้าเขาไม่มีใช้แล้วเขาจะเอาแรงที่ไหนมาสร้างสรรค์

ทำให้ประเทศของเราอยู่ขึ้น นอกจากนี้หนูยังเห็นเด็กบางคนได้รับการศึกษา แต่ไม่ทำให้เกิดประโยชน์ เช่น เด็กบางคนต้องก่อนวัยอันควร เพื่อนหนูบางคนก็ไม่ตั้งใจเรียน แต่เด็กบางคนขยันกลับไม่มีโอกาส จึงอยากปลูกจิตสำนึกให้กับเยาวชนมากกว่านี้ อยากช่วยเหลือคนอื่นมากกว่านี้ แต่ให้เยาวชนอย่างหนูทำคนเดียวคงไม่ได้ทั้งหมด ผู้ใหญ่ก็ต้องเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับลูกหลานด้วย”

เรียนดี...กิจกรรมเด่น

อ่านมาถึงตรงนี้แล้วหลายคนคงนึกไม่ถึงว่านี่คือ “มูมมอ” ของเด็กหญิงวัยเพียง 14 ปีที่เติบโตทางความคิด เด็กที่เรียนดีจนสอบได้ที่หนึ่ง การทำกิจกรรมก็โดดเด่น และเธอยังคิดที่จะทำกิจกรรมดีๆ เช่นนี้ต่อไป

“หนูพยายามเขียนโครงการไปเสนอผู้อำนวยการโรงเรียน ให้มีค่ายเด็กที่ติดศูนย์ ติด ร. (ยังไม่ได้ส่งงาน) ติด มส. (ไม่ได้สอบ) อยากให้พวกเขากลับมาตั้งใจเรียน ผอ.ท่านก็รับไว้พิจารณา”

“ปาน” บอกว่าอีกว่า เมื่อทำงานแล้วได้รับการตอบรับทำให้เธออยากทำความดีไปเรื่อย ๆ เช่น เก็บขยะที่ถูกทิ้ง ถอดรองเท้าก่อนเข้าห้องเพื่อเคารพสถานที่ เจอคุณครูก็ไหว้ แต่บางครั้งเพื่อนก็หัวเราะว่าเธอทำแบบนี้ไปทำไม แต่เธอก็ไม่ท้อและจะทำเช่นนี้ต่อไป

แม้การทำความดีจะเป็นเรื่องแปลกในสายตาคนอื่น แต่เชื่อว่าทุกคนคงนิยมเธออยู่ในใจ เธอจึงเป็นเหมือนตัวแทนเยาวชนที่ส่องแสงนำความคิดดีๆ สู่สังคมไทย และเชื่อว่าแสงสว่างนี้จะส่องสว่างเป็นอนาคตที่ดีของชาติต่อไปในอนาคต

เด็กหญิงปานตะวัน ลาเพชร

สภาเด็กและเยาวชนอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ
โทรศัพท์ 087-861-1324

จากเด็กติด “เกม” สู่นัก “กิจกรรม”

สภาเด็กและเยาวชนอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

“ผมเล่นเกมโดยปริยาย รู้ตัวอีกทีว่าเกมไม่ใช่สิ่งที่เร้าใจ หรือน่าหลงใหลสำหรับผมอีกต่อไป หลังจากได้มาทำงานสภาเด็กฯ” เป็นคำบอกเล่าของ “ยีนส์” กฤษณะ หาญองอาจ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดเพลง อดีตประธานสภาเด็กและเยาวชนอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี หนึ่งในเยาวชนแกนนำที่ทำงานด้านเด็กและเยาวชนจนสามารถเปลี่ยนตัวเองได้

เปลี่ยน “เกม” เป็น “กิจกรรม”

จากอดีตที่ “ยีนส์” เป็นเด็กติดเกมอย่างหนัก ได้เงินมาเท่าไรก็เอาไปเล่นเกมจนเย็นย่ำ บางครั้งข้าวปลาไม่กิน ขอเพียงได้เล่นเกม ต่างจากวันนี้เมื่อมีเวลาวางจากการเรียนเมื่อไร เขาจะเข้ามาช่วยงานพี่ๆ ที่สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดนนทบุรีเสมอ

สำหรับที่มาที่ไปของการเข้าร่วมกิจกรรมด้านเด็กและเยาวชนของ “ยีนส์” เริ่มขึ้นเมื่อปี 2549 ตอนนั้นเขาได้รับตำแหน่งประธานนักเรียนโรงเรียนมัธยมวัดเพลง จึงได้รับเลือกให้ไปอบรมเพื่อเป็นคณะทำงานสภาเด็กฯ ระดับอำเภอ แรกๆ เขาไม่เข้าใจว่าต้องทำอะไร และองค์กรนี้ตั้งขึ้นมาเพื่ออะไร กระทั่งได้ไปเข้าค่ายพัฒนาศักยภาพ จึงเริ่มเข้าใจว่าสภาเด็กฯ มีโครงสร้างการทำงานอย่างไร และตั้งขึ้นมาเพื่ออะไร แต่ก็ยังไม่กระจำนัก ช่วงหลังสภาเด็กฯ เริ่มส่งหนังสือมาที่โรงเรียนเชิญเขามาประชุม และการได้เข้าประชุมบ่อยๆ ได้มาร่วมงานถึขึ้น ทำให้เขาเริ่มเข้าใจงานสภาเด็กฯ มากขึ้นตามลำดับ

“สร้างทีมให้เข้มแข็ง” จุดเริ่มต้นงานสภาเด็กฯ

“ยีนส์” เล่าต่อว่า ช่วงแรกของการทำงานจะเป็นลักษณะพาทำ มีรุ่นพี่คอยสอนงานให้ ซึ่งเขารู้สึกว่าเป็นสิ่งแปลกใหม่และ

ทำหยามาก แม้แรกๆ จะยังไม่ค่อยกล้าพูด ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น แต่หลังจากได้ร่วมกระบวนการเรียนรู้ที่รุ่นพี่จัดขึ้น ทำให้เขาได้เรียนรู้วิธีการทำงาน จากงานเล็กๆ ที่ได้รับมอบหมาย วันเวลาที่ได้สั่งสมประสบการณ์ให้เขาได้รับมอบหมายงานที่มีความรับผิดชอบมากขึ้นตามลำดับ เช่น การฝึกเขียนโครงการเพื่อจัดกิจกรรม และเป็นวิทยากรผู้ช่วย เป็นต้น

เริ่มแรกที่เข้ามาทำงานสิ่งที่พี่ๆ มุ่งเน้นคือการ **“สร้างทีมทำงาน”** ให้เข้มแข็ง โดยมีกลยุทธ์คือกระตุ้นให้เยาวชนทั้งในระดับตำบล อำเภอ และจังหวัดประสานการทำงานร่วมกัน จึงต้องสร้างทั้งแรงผลักดันและความสามัคคีให้เกิดขึ้นในคณะทำงาน

“ทีมทำงานจะไปช่วยน้องๆ เลือกตั้ง ตั้งแต่จัดกระบวนการเลือกตั้ง สันทนาการ อธิบายลักษณะการทำงาน เป็นพี่เลี้ยงทำความเข้าใจให้น้องๆ จากนั้นพยายามหาคนทำงาน ดึงน้องๆ เหล่านั้นให้มาร่วมทำงานกับส่วนกลาง ส่วนในระดับอำเภอ ทีมรับผิดชอบก็พยายามชักชวนน้องมาทำงาน พยายามไม่ให้ขาดการติดต่อ สอบถามสารทุกข์สุกดิบ เพราะเรายู่กันเหมือนพี่เหมือนน้อง”

ฝัน “แนวคิด” สู่ “โครงการ” ฝันผู้นำท่วม

เมื่อผ่านกระบวนการต่างๆ แล้ว ขั้นตอนต่อมาที่สมาชิกสภาเด็กฯ ทุกคนต้องทำคือการคิดโครงการต่างๆ สำหรับ “ยีนส์” เขาสามารถค้นแนวคิดจนเกิดโครงการที่หลากหลายไม่ว่าจะเป็น ถนนเด็กเดิน การพัฒนาแหล่งชุมชน การสนับสนุนทางด้านการกีฬา การบำเพ็ญประโยชน์สาธารณะ ฯลฯ และล่าสุดกับ **“โครงการช่วยเหลือผู้ประสบภัย พื้ฟูเยียวยา”** ที่เกิดขึ้นเพราะกลุ่มสภาเด็กฯ มองเห็นว่ามีชุมชนที่ได้รับผลกระทบอันเนื่องมาจากมหาอุทกภัยในปี 2554 ที่ผ่านมา และจากการเข้าสำรวจพื้นที่

บริเวณวัดระหาร อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี พบว่าสนามกีฬาและสนามเด็กเล่นของชุมชนได้รับความเสียหาย ทำให้สถานที่ที่เคยเป็นศูนย์รวมของชุมชนเงียบเหงาลงไปหมดตา

“เราผ่านตรงนั้นบ่อยเห็นว่หลังน้ำท่วม เครื่องเล่นต่างๆ มีสภาพทรุดโทรม เล่นไม่ได้ บางอย่างก็เป็นอันตราย เราจึงอยากช่วยฟื้นฟูขึ้นมาใหม่ นอกจากนั้นเรามีแผนจัดกิจกรรมวันเด็ก โดยไปร่วมออกบูธที่โรงเรียนวัดระหาร นำของไปมอบให้แก่เด็กๆ เป็นเหมือนการเข้าไปสลับโยนจิตใจให้กับพวกเขา ผ่านการเล่นเกมที่สอดแทรกความรู้เล็กๆ น้อยๆ ไปพร้อมกัน”

เมื่อแนวคิดและรูปแบบกิจกรรมชัดเจน พวกเขาเริ่มลงพื้นที่สอบถามความต้องการของคนในชุมชนว่าอยากให้เข้าไปปรับปรุงจุดไหนอย่างไร จากนั้นจึงแบ่งหน้าที่กันทำงาน เช่น จัดหาวัสดุอุปกรณ์ อาทิ สี แปรง ถัง ของเล่น และอุปกรณ์การจัดบูธ เป็นต้น การเตรียมงานผ่านไปด้วยดี เพราะได้รับการสนับสนุนจากผู้ใหญ่และตรงกับความต้องการของชุมชน กอปรกับทีมทำงานที่มีอยู่เพียง 12 คน ทำให้การแบ่งงาน ทำความเข้าใจ และการทำงานร่วมกันเป็นไปอย่างรวดเร็ว กระชับ กิจกรรมจึงผ่านพ้นไปได้ด้วยดี ไม่มีปัญหาอุปสรรคใดๆ

ผลที่เกิดขึ้นแม้เพียงน้อยนิด แต่ทันทีที่ทาสีและปรับปรุงสนามเด็กเล่นเสร็จภายในวันนั้น ภาพที่เด็กๆ ต่างวิ่งกรูกันเข้ามาเล่นที่สนามอย่างสนุกสนาน เรียกรอยยิ้มและกำลังใจให้ทีมงานหายเหนื่อยเป็นปลิดทิ้ง ฝ่ายผู้ใหญ่ก็เข้ามาขอบคุณขอใจในการทำกิจกรรมฟื้นฟูครั้งนี้ จากนั้น “ยีนส์” บอกว่า สนามเด็กเล่นแห่งนี้กลับมาเป็นศูนย์รวมของคนในชุมชนอีกครั้งหนึ่ง ส่วนกิจกรรมวันเด็กก็ได้รับความสนใจอย่างมาก มีเด็กๆ เข้ามาร่วมกิจกรรมเล่นเกม ตอบคำถามกันอย่างเนืองแน่นจนของที่เตรียมไว้แทบไม่พอแจก สร้างความภูมิใจให้แก่ “ยีนส์” และทีมงานเป็นอย่างยิ่งที่สามารถสร้างรอยยิ้มให้เกิดขึ้นบนใบหน้าของเด็กๆ

การทำงาน “เปลี่ยน” คน

3 ปีที่ได้เข้ามาทำงานในสภาเด็กฯ “ยีนส์” พบว่า การได้ใช้เวลาว่างจากการเรียนมาทำกิจกรรมของสภาเด็กฯ ทำให้เขาห่างหายจากการเล่นเกมลงเรื่อยๆ จนวันหนึ่งเขารู้สึกว่าเกมไม่ใช่สิ่งที่เขาต้องการเหมือนในอดีตแล้ว

“เมื่อมาทำตรงนี้ก็ทำให้เวลาว่างน้อยลง แรกๆ ก็ยังอยากเล่นอยู่ แต่พอผ่านไปเราเริ่มรู้สึกว่ามันไม่สำคัญแล้ว เพื่อนชวนไปเล่นเกมเราก็ไป แต่พอไปเล่นเรารู้สึกไม่สนุก รู้สึกปวดหัวเสียด้วยซ้ำ ก็ออกมาเลย คือมันไม่มีความอยากเล่นอีกแล้ว ไม่ได้มีใครห้ามใครบอกด้วย แต่เรารู้สึกได้เอง จากเมื่อก่อนเห็นแล้วต้องวิ่งเข้าหา วันนั้นเรามีความสุขกับงานตรงหน้ามากกว่า รู้สึกสนุกกับเพื่อนๆ ในสภาเด็กฯ มากกว่า คิดได้มากขึ้นว่าการเล่นเกมไม่มีประโยชน์อะไรเลย มีแค่ความสนุกเท่านั้น แต่การทำงานตรงนี้ได้ประโยชน์กับเราจริงๆ”

ไม่เพียงเลิกนิสัยติดเกมได้เท่านั้น “ยีนส์” ยังได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ มากมาย ทั้งความคิดที่เป็นผู้ใหญ่ขึ้น มีกระบวนการทำงานที่ชัดเจน กล้าแสดงออก กล้าพูด และที่สำคัญคือ ความมีจิตอาสาที่ค่อยๆ หยั่งรากลงในใจเขานับแต่วันแรกที่ก้าวเข้ามาทำงานในสภาเด็กฯ แห่งนี้

“จากที่เป็นเด็กคนหนึ่งเที่ยว เล่น เรียน แต่เมื่อได้เข้ามาทำงาน ต้องดูแลน้องๆ ประสานงานกับคนนั้นคนนี้ อยู่ในสังคมของการทำงาน รู้สึกว่าตัวเองเปลี่ยนไปจากหน้ามือเป็นหลังมือ

มองทุกอย่างรอบด้าน รู้จักการวางแผน ใจเย็นมากขึ้น ความรู้สึกตอนนี้เหมือนทั้งชีวิตอยู่ตรงนี้ขาดไม่ได้ ถ้าว่างก็จะมาที่สภาเด็กฯ ไม่ว่าจะมีงานหรือไม่ก็ติดตาม เหมือนเป็นความผูกพัน ก็พยายามดึงน้องๆ ให้ได้มาเรียนรู้อย่างที่เรเคยได้รับ มาพัฒนาศักยภาพตนเอง”

แม้วันนี้ “ยีนส์” จะไม่ได้มีบทบาทในสภาเด็กและเยาวชนแล้วก็ตาม เพราะต้องให้ความสำคัญกับการเรียน แต่หากมีโอกาสและเวลาว่างเขาก็ยังพร้อมช่วยงานน้องๆ เสมอ และมุ่งมั่นที่จะทำกิจกรรมเพื่อสังคมที่ยังรอเขาอยู่อีกมากมาย

นายกฤษณะ หาญองอาจ

สภาเด็กและเยาวชนอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

โทรศัพท์ 082-578-3980

E-mail : g_o_yeen@windowslive.com

ปฏิบัติการ “ลดทุกข์” สร้าง “สุข” สภาเด็กและเยาวชนอำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช

ความสูญเสียจากอุทกภัยล้นประณามได้ แต่ในความสูญเสียนั้น เรากลับได้เห็นความดีงามที่ผู้คนมีต่อกัน ภาพความช่วยเหลือ แบ่งปัน ยังคงมีให้เห็น ไม่เว้นแม้แต่เยาวชนกลุ่มเล็กๆ เช่น กลุ่มยุวทัศน์เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตสังคมและสิ่งแวดล้อม จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่ไม่เพียงพอใจ ออกมาร่วมแรงร่วมใจ สร้างสรรค์โครงการช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วมอย่างแข็งขัน

สร้าง “พลังใจ” ด้วย “ใจ”

“หญิง” อินทิรา แซ่โจ้ว คณะทำงานเครือข่ายยุวทัศน์ เพื่อพัฒนาชีวิต สังคม และสิ่งแวดล้อม และประธานสภาเด็กและเยาวชนอำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช เล่าถึงที่มาโครงการนี้ว่า หลังเกิดเหตุการณ์น้ำท่วมใหญ่ที่จังหวัดนครศรีธรรมราช เธอและเพื่อนในกลุ่มยุวทัศน์และสภาเด็กและเยาวชนอำเภอท่าศาลา อยากเข้าไปมีส่วนช่วยฟื้นฟูจิตใจให้กับผู้ประสบภัย พอทราบว่าคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัย

วลัยลักษณ์จะเดินทางไปช่วยเหลือประชาชนทางด้านสุขภาพ พวกเขาจึงเข้าร่วมเป็นเครือข่ายการทำงาน ด้วยการเข้าไปจัดกิจกรรมฟื้นฟูด้านจิตใจให้แก่เด็กและเยาวชน

“ที่มาแนวคิดของโครงการเราดูจากข่าว เห็นคนส่วนใหญ่ช่วยบริจาคสิ่งของ รับของไปแล้วกลับบ้าน คิดว่าปัญหาด้านจิตใจเป็นปัญหาใหญ่ ทำอย่างไรให้พวกเขาหายเครียดและเกิดพลังใจต่อสู้กับปัญหาต่อไป เราอยากทำให้พวกเขาเกิดรอยยิ้มและสนุกสนานบ้าง”

“หญิง” เล่าต่อว่า โครงการนี้จัดขึ้นเพื่อต้องการช่วยเหลือฟื้นฟู และเยียวยาจิตใจของผู้ประสบภัยน้ำท่วมใน 3 ตำบล ได้แก่ ตำบลเทพราช อำเภอสิชล ตำบลท่าศาลา อำเภอท่าศาลา และตำบลปากกง อำเภอนบพิตำ โดยแบ่งการลงพื้นที่ออกเป็น 3 ครั้ง ครั้งละ 1 วัน นำกิจกรรมการแสดง การรักษา และการบริจาคสิ่งของต่างๆ อาทิ กิจกรรมวาดภาพพระบารมี ร้องเพลง เล่นเกม การแสดงลิเกฮูลู กลองยาว และหนังตะลุงคน นอกจากกิจกรรมการแสดงแล้วยังมีการบริจาคสิ่งของ เช่น อุปกรณ์การเรียน ชุดนักเรียน เสื้อผ้า เพื่อช่วยเหลือน้องๆ และชาวบ้านในพื้นที่

“จากการพูดคุยกับคณะพยาบาลศาสตร์ เราทราบมาว่าหลายคนหมดกำลังใจในการดำเนินชีวิต บางคนหมดสิ้นทุกอย่าง จนถึงขั้นอยากฆ่าตัวตายก็มี ส่วนเล็กๆ แม้เขาอาจจะยังไม่รับรู้ถึงความลำบาก ความวิตกกังวลของผู้ปกครองมากนัก แต่คุณภาพชีวิตก็แย่ แม้เราเข้าไปเพียงวันเดียว แต่กิจกรรมของพวกเขาจะช่วยบรรเทาทุกข์และคลายความเครียดให้พวกเขาได้บ้าง โดยได้รับงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนตำบลท่าศาลาและสภาเด็กและเยาวชนตำบลท่าศาลามาส่วนหนึ่งแล้ว และระดมทุนเพิ่มเติมด้วยการเดินขอรับบริจาคตามห้างสรรพสินค้าในช่วงเย็นหลังเลิกเรียน”

ปฏิบัติการลดทุกข์ สร้างสุขและรอยยิ้ม

แต่กว่าจะทำได้เช่นนี้ก็ต้องผ่านขั้นตอนมากมาย ทั้งคิดเกม คิดการแสดง ติดต่อกาการแสดง จัดเตรียมของรางวัลในการเล่น เกม โดยเธอและเพื่อนๆ ใช้วิธีช่วยกันทำงาน เพื่อให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน

“พวกเราใช้เวลาเตรียมงานประมาณ 1 สัปดาห์ การทำงานก็ไม่ค่อยมีอุปสรรค จะมีบ้างเรื่องการทำงานในที่มืดไม่ตรงกัน ก็จะมีพี่ๆ คอยอธิบายและช่วยตัดสินใจ ปัญหา อาศัยการรับฟังซึ่งกันและกัน ต่อเติมให้ดีขึ้น บางทีความคิดของคนๆ เดียวอาจจะไม่ดีทั้งหมดก็ได้ แต่เรานำส่วนดีๆ ของแต่ละคนมาปรับให้เข้ากัน”

เมื่อถึงเวลาลงพื้นที่จริง เมื่อเตรียมพร้อมมาเป็นอย่างดี กิจกรรมทุกอย่างจึงผ่านพ้นไปด้วยดี มีอุปสรรคเรื่องฝนฟ้าอากาศ การเดินทาง และการติดต่อสื่อสารบ้างก็ไม่ใช่ปัญหา เพราะเป็นข้อผิดพลาดที่เกินการควบคุม แต่พวกเขาก็สามารถแก้ปัญหาเหล่านั้นไปได้

“การประสานงานลำบากมาก บางพื้นที่สัญญาณโทรศัพท์ไม่มี การเดินทางเข้าพื้นที่อาจจะไม่สะดวก เช่นที่ตำบลเทพราชเจื่อนัก พวกเราต้องเดินเท้าแบกของเข้าไปกว่าหนึ่งกิโลเมตร เพราะรถเข้าไม่ได้ แต่เมื่อไปถึงเห็นคนเข้ามาร่วมทั้งตำบล จึงรู้สึกมีกำลังใจทำกิจกรรมมากขึ้น และในวันนั้นเราทำให้ผู้ใหญ่ยิ้มได้ หวัระะได้ ลดทอนความเครียดของพวกเขาถือว่าสำเร็จแล้ว ทีมงานก็รู้สึกมีความสุขมาก”

กิจกรรมทำให้ “คน” ทำงานเป็น

แม้จะเป็นเพียงกิจกรรมเล็กๆ แต่การทำกิจกรรมครั้งนี้ ทำให้ “หญิง” และเพื่อนๆ กลุ่มยุวทัศน์ รวมถึงสภาเด็กและเยาวชนอำเภอท่าศาลา รู้สึกภูมิใจที่ทำให้คนในชุมชนมีความสุข ได้สร้างรอยยิ้มให้ชาวบ้านและเด็กๆ ในชุมชนแต่ละพื้นที่ นอกจากนี้เธอและเพื่อนๆ ยังได้เรียนรู้มากมายจากการลงมือทำ เป็นประสบการณ์ที่หาไม่ได้ในห้องเรียน

“วันแรกที่เข้ากลุ่มเราก็ไปแบบไม่รู้อะไร เขาชวนก็ไป พอไปแล้วก็ติดใจ สนุกมาก เพราะได้พบปะผู้คน ได้เปิดโลกทัศน์ใหม่ๆ ได้ไปในที่ที่ไม่เคยไป ได้ทำอะไรที่เราไม่เคยได้ทำ ได้ช่วยเหลือสังคม ได้ฝึกคิดโครงการ ทำโครงการ จัดการงบประมาณ แม้บางครั้งจะรู้สึกเหนือบ่ากว่าแรง แต่ที่ทำได้เพราะเมื่อทำแล้วรู้สึกภูมิใจ ที่สำคัญคือมีผู้ใหญ่คอยสนับสนุน ไม่ว่าจะเป็น พี่ๆ อบต. ท่าศาลา เจ้าหน้าที่ผู้ดูแลสภาเด็กฯ จังหวัด อาจารย์ที่โรงเรียน จนเราได้ข้อคิดอย่างหนึ่งว่า **การเรียนรู้ทำให้มันงานทำ แต่กิจกรรมทำให้คนทำงานเป็น** เราต้องแบ่งเวลาและจัดลำดับความสำคัญให้ดี ทั้งเรื่องเรียนและการทำงาน หากทำได้สิ่งที่ทำก็จะสำเร็จได้ไม่ยาก”

นางสาวอินทรา แซ่โจ้ว

สภาเด็กและเยาวชนอำเภอท่าศาลา

จังหวัดนครศรีธรรมราช

โทรศัพท์ 087-622-5483

โครงการร่วมใจสร้างสรรค์ปันรักให้สังคม

เครือข่ายเยาวชนสร้างเสริมสุขภาพสิ่งแวดล้อม จังหวัดสตูล

“ปัญหาสังคมมีเยอะอยู่แล้ว แต่ปัญหาของเด็กๆ เราทั้งไม่ได้ทั้งเด็กกำพร้า เด็กติดยา ส่วนเชื่อมโยงไปสู่ปัญหาอาชญากรรมอื่นๆ จนบางคนต้องเข้าไปอยู่ในสถานพินิจและเยาวชนฯ ผมเคยไปทำกิจกรรมในสถานพินิจ รู้สึกสงสารที่เขาต้องไปอยู่ที่นี่ การที่มีคนเข้าไปทำกิจกรรมสร้างความบันเทิงให้กับเขา ทำให้เขามีรอยยิ้มขึ้นมาอีกครั้งน่าจะเป็นสิ่งดี เราอยากทำให้เขามีความสุขบ้างจึงคิดทำโครงการร่วมใจสร้างสรรค์ปันรักให้สังคมขึ้นมา”

“ซิล” วาซิล หยั่งสู หนูมวัย 20 ปี นักศึกษาจากคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ย้อนเล่าถึงอดีตเมื่อครั้งที่เขาเรียนอยู่ที่โรงเรียนแสงพระที่พิทยามูลนิธิ จังหวัดสตูล ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นให้เขาได้ทำงานร่วมกับ พมจ.สตูล เรื่องสุขภาพและสิ่งแวดล้อม ซึ่งทำงานร่วมกันเป็นเครือข่าย ทำให้เขาติดก่อตั้งเครือข่ายเยาวชนสร้างเสริมสุขภาพสิ่งแวดล้อม (สสว.) ขึ้นภายในโรงเรียน โดยผลงานล่าสุดที่เขาทำก่อนจะเข้ามาศึกษาต่อในกรุงเทพฯ คือ โครงการร่วมใจสร้างสรรค์ปันรักให้สังคม

สร้างความสุข 3 กลุ่ม 3 กิจกรรม

โครงการนี้เกิดขึ้นจากแนวคิดที่ต้องการสร้างความสุขให้กับเยาวชนด้วยโอกาส 3 กลุ่มคือเด็กกำพร้า เด็กในสถานพินิจ และเด็กติดยาเสพติดให้มีรอยยิ้มและกลับมาเห็นคุณค่าในตัวเองอีกครั้ง โดยเริ่มจากการค้นหาเด็กแสบเสี้ยวหลังห้องจำนวน 30 คน เข้ามาร่วมกิจกรรมด้วยการเป็นทีมงานจิตอาสา แม้พวกเขาจะไม่รู้จักกันมาก่อน แต่ทันทีที่ “ซิล” แนะนำโครงการเสร็จ เสียงเพื่อนๆ ก็สวนกลับมาทันทีว่า **“จะให้เราช่วยอะไรบอกมาเลย”** คำพูดนี้ทำให้เขารู้สึกดีใจมาก เขาจึงมอบหมายงานให้เพื่อนๆ ตามความถนัด จนเกิดเป็นวงดนตรีที่จะไปสร้างรอยยิ้มให้กับน้องๆ ด้วยโอกาส รวมทั้งยังมีทีมสนทนาการช่วยสร้างความสนุกสนาน รวมถึงทีมประสานงานเรื่องการเดินทาง อาหาร เครื่องดื่ม และสถานที่

เมื่อถึงวันนัดหมายเด็กแสบ 30 คนรวมกับทีมงานของ “ซิล” อีก 5 คน นัดรวมตัวกันที่สถานพินิจเด็กและเยาวชนจังหวัดสตูล เมื่อถึงเวลาอันสมควรประตูแดนควบคุมเยาวชนผู้กระทำความผิดก็เปิดออก อ้ารับเยาวชนทั้ง 35 คนเข้าไป วางกล่อง ร้องเล่นเต้นกระจายกันอยู่ที่นั่น ของขวัญของรางวัลถูกนำมาวางรอเวลามอบให้กัน ไม่นานรอยยิ้มและเสียงหัวเราะก็เกิดขึ้นทั้งสองฝ่าย ...จนผู้คุมพูดติดตลกเล่น ๆ ว่า ถ้าดูจากหน้าตา ทำทาง และช่วงวัยแล้ว อาจมองไม่ออกว่าใครอยู่ในสถานพินิจ...แต่เวลาแห่งความสุขก็ผ่านไปอย่างรวดเร็วจนถึงตอนอาสำ เด็กในสถานพินิจต่างแยกย้ายกันกลับที่พัก แต่สำหรับทีมงานทั้ง 35 คนยังมีการกิจที่ต้องทำต่อไป

ปณสุให้ครอบครัวกำพร้า

สถานสงเคราะห์เด็กบ้านเอมิเรตส์คือเป้าหมายต่อมาที่หนุ่มสาวทั้ง 35 คนตั้งใจมาสอนน้อง ๆ วาดภาพระบายสี โดยพวกเขาคิดกิจกรรมเพิ่มเติมขึ้นมา ด้วยการขอความร่วมมือให้เด็กที่ยังมีพ่อหรือแม่เพียงคนเดียว ชักชวนพ่อแม่มาร่วมกิจกรรมด้วย เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างคู่พ่อลูก หรือแม่ลูก เพราะบางคนไม่ได้อยู่ด้วยกัน หลังทำกิจกรรมเสร็จ ก็ถึงเวลาทานอาหารร่วมกัน ซึ่งมีผู้ใจบุญอย่างแม่ของ “ซิล” และแม่คำที่ “ซิล” ไปขอความร่วมมือ นำมาเลี้ยงผู้เข้าร่วมกิจกรรม

“ซิล” บอกว่า ความสำเร็จของกิจกรรมนี้คือ การได้เห็นรอยยิ้มของพ่อแม่ลูก หรือเด็กกำพร้าที่ไม่มีทั้งพ่อหรือแม่เสียงน้อง ๆ ที่พูดว่าขอให้พี่กลับมาทำกิจกรรมอีกครั้ง ไม่ต่างกับเด็ก ๆ ในสถานพินิจเด็กและเยาวชนฯ ที่บอกว่าอย่าปล่อยให้เขาเรียน กลับมาทำกิจกรรมกับพวกเขาอีกบ่อย ๆ คือสิ่งที่ทำให้เขารู้สึกภาคภูมิใจ แต่สิ่งที่เขาประทับใจมากกว่าคือ ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเพื่อนแสบเลี้ยวทั้ง 30 คน

เด็กหลังห้อง...ได้อานิสงส์แห่งการให้

“แทบไม่น่าเชื่อที่เห็นเด็กแสบ ๆ ตั้งใจทำงานอย่างจริงจัง พวกนี้อยู่ในห้องเรียนจะอยู่ท้ายห้อง กวนอาจารย์ บ้าง กวนเพื่อนบ้าง แต่เมื่อได้มาทำกิจกรรมครั้งนี้ เขากลับเป็นผู้ให้ บางคนบอกว่า เขารู้แล้วว่าทำไมคนชอบว่าเขาไม่ได้เรื่อง ไม่เอาไหน ถ้าเขายังทำตัวแบบนี้ต่อไป อนาคตเขาได้มาอยู่ที่นั่นแน่ ๆ หรือบางคนก็บอกว่านี่ใช่ไหมจุดจบในชีวิตของเขา คำพูดเหล่านี้สะท้อนให้รู้ว่า เมื่อเด็กหลังห้องได้มาเห็นวิถีชีวิตของเด็กที่กระทำความผิดว่าเป็นอย่างไร เขาก็เริ่มตระหนักว่าสิ่งที่เขาทำอยู่นั้นไม่ดี หากไม่แก้ไขปรับปรุง วันหนึ่งเขาอาจต้องมาใช้ชีวิตอยู่ที่นั่นก็ได้”

“ซิล” บอกต่อว่า เด็กแสบหลายคนรู้สึกติดอกติดใจกับการทำกิจกรรม ทุกครั้งก่อนอำลาจากกันพวกเขามักทิ้งท้ายด้วยคำว่า **“มีอะไรขอให้บอก จะกลับมาช่วยกันอีก”**

แม้จะรู้สึกอึดอัดใจกับผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น แต่กิจกรรมของโครงการร่วมใจสร้างสรรค์ปันรักให้สังคมยังไม่หมดเพียงแค่นี้ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์คือกิจกรรมสุดท้ายที่พวกเขาต้องช่วยกันทำ เพราะมีเป้าหมายเพื่อให้เด็กแสบเลี้ยวรู้จักการทำงาน จิตอาสา “ซิล” จึงเลือกพื้นที่ที่สอดคล้องกับการทำกิจกรรม นั่นคือชุมชนแห่งหนึ่งที่กำลังปรับปรุงมัสยิด แต่ขาดทุนทรัพย์และแรงงาน จึงนัดกลุ่มเด็กแสบเลี้ยวไปเป็นลูกมือ

“พวกเขาเริ่มทำงานกันตั้งแต่ 8 โมงเช้าจนถึงเย็น ไม่มีใครบ่น ไม่อแง พวกนี้เวลาทำงานทำจริง แรงเยอะ ผมไม่บังคับว่า จะต้องมา แต่ทุกคนมาด้วยใจจริง ๆ บางคนมีฐานะก็ขับรถมาเอง บางคนพ่อแม่ไม่เคยเห็นลูกทำกิจกรรมแบบนี้ก็ช่วยสนับสนุนงบประมาณมาให้ เพราะเป็นการส่งเสริมให้ลูกทำความดีด้วย ที่น่าแปลกคือเด็กพวกนี้ไม่ทะเลาะกันเลยแม้จะแสบซ้าส์มาจากคนละโรงเรียนก็ตาม”

“ซิล” บอกว่ารู้สึกประทับใจการทำโครงการนี้มาก แม้ทุกคนจะไม่เคยรู้จักกันมาก่อน แต่สามารถทำงานร่วมกันอย่างเต็มกำลัง เป็นภาพแห่งความสุขทั้งผู้ให้และผู้รับ โดยเฉพาะกลุ่มเด็กแสบที่หลายคนบอกว่าเพิ่งรู้ว่าตัวเองก็สามารถทำกิจกรรมดีๆ ได้เหมือนกัน ทำให้พวกเขามองเห็น “คุณค่า” ในตัวเอง

ล่าสุด “ซิล” ได้รับรางวัลเยาวชนดีเด่นแห่งชาติสาขาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เมื่อปี 2554 จากสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ในวันเยาวชนดีเด่นแห่งชาติ

เพราะพระองค์...คือแบบอย่าง

ตลอดชีวิตที่ผ่านมา “ซิล” บอกว่าสิ่งที่เขาไม่เคยลืมคือ คำสอนของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ

“ท่านเป็นร่มโพธิ์ร่มไทรของเรา พระองค์ท่านเก่งมากในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ตอนแรกไม่รู้รายละเอียดเกี่ยวกับพระองค์ท่านมากนัก แต่ทุกครั้งที่ผมทำงานต้องหาข้อมูลจนไปอ่านเจอในอินเทอร์เน็ต ทำให้ผมได้รู้จักพระองค์ท่านมากขึ้น ตอนที่ท่านทรงงานในป่า ถ้าเป็นกษัตริย์พระองค์อื่นคงไม่ไป ผมคิดว่าเกิดเป็นคนทุกคนมีบทบาทหน้าที่แตกต่างกัน เป็นปลาก็ต้องว่ายน้ำ เป็นนักเรียนก็ต้องเรียน เราเป็นนักเรียนก็จริงแต่สามารถทำอะไรได้หลายๆ หน้าที่ไม่จำเป็นต้องเรียนอย่างเดียว ผมไปซื้อหนังสือเกี่ยวกับคำสอนของพระองค์ท่านมาเล่มหนึ่ง เวลาผมเขียนโครงการจะประยุกต์หลักคิดคำสอนของพระองค์ท่านมาใช้อยู่เสมอ”

นายวาซิล หยิงสุ

เครือข่ายเยาวชนสร้างเสริมสุขภาพสิ่งแวดล้อม (สสว.)

จังหวัดสตูล

โทรศัพท์ 083-656-0093

E-mail : kunwasil@hotmail.com

ระดมรัก...ช่วยน้ำท่วม

สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดเพชรบุรี

“เมื่อถึงภาวะคับขัน หากคนไทยไม่ช่วยกัน ใครที่ไหนจะใส่ใจมาช่วยเรา” เป็นคำพูดของ “ไอเดีย” ดรณภพ พวงสมบัติ อดีตประธานสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดเพชรบุรี ที่บอกเล่าถึงหน้าที่หลักของเยาวชนจังหวัดเพชรบุรีที่มักอาสาเข้ามาทำงานในเวลาคับขันเพื่อช่วยเหลือเพื่อนร่วมชาติอยู่เสมอๆ

รวมพล “คนอาสา” กู้ภัย

“ไอเดีย” เล่าถึงภาพการทำงานของทีมสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดเพชรบุรีในช่วงวิกฤตการณ์น้ำท่วมใหญ่ในปี 2554 ที่ผ่านมามีเป็นงานหลักที่พวกเขาต้องเร่งทำนอกเหนือจากโครงการต่างๆ ที่วางแผนไว้ เนื่องจากเป็นภาวะที่สังคมกำลังต้องการความช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน พวกเขาพร้อมตัวกันโดยแบ่งการทำงานออกเป็นฝ่ายชัดเจน ได้แก่ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายสถานที่ ฝ่ายสวัสดิการ ฝ่ายประสานงานชุมชน ฝ่ายบัญชี และการเงิน

“ผมเป็นฝ่ายบริหารตามหน้าที่ต้องคอยประสานงานกับทุกฝ่าย และทำเอกสารเพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้ใหญ่บ้าน โรงเรียน หรือชุมชน รวมทั้งคอยตามงานกับเพื่อนๆ ว่างานไปถึงไหนแล้วมีปัญหาอุปสรรคตรงไหนบ้าง เพื่อจะได้ประชุมหารือแก้ไขได้ทันเวลา”

พวกเขาเริ่มทำงานนี้กันตั้งแต่ช่วงปลายปี 2553 จากเหตุการณ์น้ำท่วมใหญ่ภาคใต้ คณะกรรมการสภาเด็กฯ จังหวัดเพชรบุรีช่วยกันระดมทุนเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยภาคใต้ ทั้งตั้งบูธการแสดง การเล่นเกม และรับบริจาคในงานพระนครคีรี เมืองเพชรซึ่งเป็นงานประจำปีของจังหวัดเพชรบุรี มีผู้สนใจร่วมเล่นเกมและบริจาคเงินช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยภาคใต้กว่า 1 แสนบาท พวกเขานำเงินจำนวนนี้ไปมอบให้ที่ห้องภาคใต้ในพื้นที่อำเภอหนองปีตา จังหวัดนครศรีธรรมราช

จากภาคใต้...สู่ภาคกลาง

หลังจากที่ “ไอเดีย” พ้นจากตำแหน่งประธานสภาเด็กและเยาวชนได้ไม่นาน เขาได้รับคัดเลือกจากกลุ่มเยาวชนอาเซียน (ASEAN Youth Rising) เพื่อร่วมทำงานจิตอาสาให้กับประเทศไทย ช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วมใหญ่ในปี 2554 ที่ผ่านมา โดยร่วมกับเยาวชนอาเซียนกว่า 30 คนเดินทางไปช่วยเหลือที่โรงเรียนเจ้าฟ้าสร้าง ตำบลบ้านแก่ง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อซ่อมแซมโรงเรียนที่ได้รับผลกระทบจากภาวะน้ำท่วม การทำงานเริ่มขึ้นโดยการประสานความร่วมมือไปยังคณะครูในเขตพื้นที่เพื่อสำรวจความเสียหาย และระดมความช่วยเหลือจากสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดเพชรบุรี ให้ช่วยปรับปรุงโรงเรียนให้น่าอยู่ขึ้น โดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงคือ ใช้อุปกรณ์ที่หาได้ในท้องถิ่น ใช้อุปกรณ์ที่จำเป็น ลดรายจ่ายให้ได้มากที่สุด ที่เหลือเป็นการลงแรงของคณะกรรมการทุกคน ส่วนอาหารจะได้รับการสนับสนุนจากชาวบ้านในพื้นที่ เป็นการสร้างความสามัคคีระหว่างชาวบ้านและเยาวชนในพื้นที่ จนเกิดเป็นภาพของความร่วมมือร่วมใจเพื่อพัฒนาหมู่บ้านของตนเองร่วมกัน

นอกจากการทำงานเป็นทีมที่ยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ แล้ว โดยส่วนตัวของ “ไอเดีย” ยังยึดถือพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตอีกด้วย

“ตอนผมเป็นเด็กชอบทำอะไรหลายอย่าง อยากเรียนรู้ อยากเปิดโลกทัศน์ที่กว้างไกลด้วยตนเอง กระทั่งมีคนบอกว่าทำไมคิดทำอะไรหลายอย่าง ควรเลือกทำอย่างใดอย่างหนึ่งดีไหม แต่สำหรับผมกลับไม่คิดเช่นนั้น เพราะได้เห็นพระอัจฉริยภาพหลายด้านของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ท่านทรงศึกษาค้นคว้าตลอดเวลา แล้วทำไมเราต้องมาจำกัดสิทธิการศึกษาการเรียนรู้ของตนเอง เพียงเพราะกรอบทางสังคมที่ถูกวางไว้โดยใครก็ไม่รู้ ผมจึงนำพระองค์ท่านมาเป็นต้นแบบในการศึกษาหาความรู้ เมื่อพระองค์ท่านทำได้ ผม

ในฐานะคนไทยคนหนึ่งก็ต้องทำให้ได้ ไม่หวังไกลให้เท่าเทียมพระองค์ท่าน แต่ขอเพียงเศษเสี้ยวหนึ่งที่พระองค์ทรงเรียนรู้เรื่องราวรอบโลก เพื่อมาพัฒนาประเทศไทยก็พอแล้ว ผมจึงตั้งใจเรียนรู้ทุกเรื่องราวที่สามารถพัฒนาท้องถิ่นหรือสังคมที่ผมอยู่ให้เจริญอย่างยั่งยืนในสักวันหนึ่ง”

“ไอเดีย” บอกว่า เขาและคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดเพชรบุรีกว่า 20 ชีวิตทำงานด้วยความรักและอยากพัฒนาชุมชนท้องถิ่น ไม่หวังชื่อเสียงและเงินทองใดๆ แต่สิ่งที่พวกเขาหวังให้เห็นเป็นภาพจำคือ ภาพของท้องถิ่นทุกหย่อมหญ้าในจังหวัดเพชรบุรีที่เต็มไปด้วยสังคมแห่งความเอื้อเฟื้อและน่าอยู่

“ส่วนตัวผมไม่ได้อยากได้ตำแหน่งประธานสภาเด็กและเยาวชน เพราะไม่รู้ว่าตำแหน่งนี้ทำอะไรได้บ้าง แต่พอได้เข้ามาทำจึงรู้สึกว่าการะบวนการทำงานแตกต่างจากที่เราคาดไว้มาก เพราะปกติเราชอบทำงานคนเดียว แต่การทำงานในสภาเด็กฯ ทำให้เราโตขึ้น สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและรับฟังความคิดเห็นของคนส่วนใหญ่ได้ เราต้องค่อยๆ เรียนรู้ปรับตัว ไม่ใช่หลงในตำแหน่งว่าตัวเองเป็นประธาน แม้จะได้ตำแหน่งบริหาร แต่ผมกลับมองว่าเราไม่ได้ทำหน้าที่บริหารคน บริหารสังคม แต่เราเป็นเพียงคนๆ หนึ่งที่ต้องเรียนรู้และปรับตัวให้เข้ากับคนและสังคมได้อย่างเป็นสุข”

นายดริณภพ พวงสมบัติ

สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดเพชรบุรี

โทรศัพท์ 086-173-7371

E-mail : idea_tell_you@hotmail.com

รู้จักแผ่นดินไทย...สานสายใยคนพลัดถิ่น โรงเรียนสรรพวิทยาคม จังหวัดตาก

อำเภอแม่สอดเป็นอำเภอที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์สูง เนื่องจากมีกลุ่มแรงงานต่างด้าวเข้ามาอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก คนกลุ่มนี้โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนไม่รู้กฎระเบียบของไทย ทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา ทั้งปัญหาชุมชนแออัด ขยะมูลฝอย โรคติดต่อ กฏจราจร และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของคนไทย

“เกน” ศักดิ์ดา ปะละเซียว โรงเรียนสรรพวิทยาคม จังหวัดตาก ที่ทำกิจกรรมจิตอาสาภายในโรงเรียนมาโดยตลอดตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เขามีโอกาสร่วมกลุ่มกับเพื่อนๆ แกนนำจัดทำโครงการรู้จักแผ่นดินไทย สานสายใยคนพลัดถิ่น เสริมสร้างชีวิต ท้องถิ่นร่มเย็น ขึ้นเพราะเห็นว่าชุมชนที่พวกเขาอาศัยอยู่มีปัญหามากมาย โดยเฉพาะเรื่องโรคติดต่อ เนื่องจากขาดความรู้ในการดูแลตัวเองและไม่ให้ความสำคัญกับระบบสาธารณสุขขั้นพื้นฐาน เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวพวกเขาจึงจัดทำโครงการให้ความรู้และสร้างความเข้าใจแก่เพื่อนต่างชาติถึงหลักการปฏิบัติตามแบบวัฒนธรรมไทย เพื่อให้คนไทยและเพื่อนต่างชาติอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุขและมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

บทเริ่มต้น...ลดช่องว่างทางสังคม

เมื่อคิดทำโครงการ “เกน” และเพื่อนๆ เริ่มต้นทำงานด้วยการลงสำรวจพื้นที่ศูนย์ผู้อพยพต่างๆ ในอำเภอแม่สอด ฟังเข้าไปที่กลุ่มเด็กและเยาวชนอายุระหว่าง 10 - 18 ปี เพื่อสร้างแกนนำ โดยหวังว่าเยาวชนจะนำความรู้ที่ได้ไปบอกต่อกับคนในครอบครัว ในลักษณะค่าย 3 วัน 2 คืน นำเยาวชนกลุ่มเป้าหมายมาอบรมให้ความรู้ ใช้พื้นที่ศูนย์รื้อกักเฝ้าที่แทนหรือศูนย์การเรียนรู้อย่างไม่เป็นทางการที่อยู่ติดพระธาตุดอยหินก๊วเป็นสถานที่จัดค่าย

“กิจกรรมของเราเริ่มต้นขึ้นด้วยการทำกิจกรรมสันทนาการเพื่อสร้างความคุ้นเคยก่อนไปสู่กิจกรรมฐานต่างๆ ที่ปลูกฝังแนวคิดจิตอาสาให้เพื่อนต่างแดนเรียนรู้เรื่องการเป็นผู้ให้และผู้รับ รวมทั้งการอยู่ร่วมกับคนไทยในอำเภอแม่สอด สร้างคุณธรรมด้วยการนำหลักธรรมมาใช้ โดยประสานงานไปยังเจ้าอาวาสวัดดอนชัยช่วยเป็นวิทยากรฝึกอบรม”

สำหรับกิจกรรมฐานการเรียนรู้แบ่งออกเป็น 4 ฐาน คือ ฐานรู้จักและรู้จักประเทศไทย ให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิแรงงาน

กฎจารจร กฎเกณฑ์และระเบียบในสังคมไทย และความรู้เรื่องพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เพื่อให้เพื่อนต่างชาติรู้จักนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ยังให้เพื่อนต่างชาติฝึกร้องเพลงชาติไทยและเรียนรู้ความหมายของเนื้อเพลงด้วย **ฐานสร้างเสริมคุณภาพชีวิต** เน้นการดูแลสุขภาพขั้นพื้นฐาน การรักษาสภาพเบื้องต้น เรียนรู้เรื่องโรคติดต่อและโรคไม่ติดต่อ การรักษาความสะอาดร่างกาย หรือบัญญัติ 10 ประการ พร้อมทั้งนำเครื่องใช้ สบู่ ยาสีฟัน ยาสระผม ไปแจกด้วย **ฐานรู้จักสถานที่สำคัญในท้องถิ่น** เช่น หน่วยงานปกครองในท้องถิ่นหรือสถานที่ราชการ เช่น ศาลากลาง สถานีตำรวจ โรงพยาบาล สำนักงานแรงงาน ฯลฯ เพื่อให้แรงงานต่างชาติขอความช่วยเหลือได้เมื่อเกิดปัญหา ฐานสุดท้ายคือ**ฐานวัฒนธรรมไทย** ที่แสดงถึงวัฒนธรรมอันดีงามแบบไทย เช่น การกราบ การไหว้ หรือการรับของจากผู้ใหญ่ เป็นต้น

“ฐานนี้ทีมงานนำดนตรีไทยและนาฏศิลป์มาให้เพื่อนต่างชาติได้เรียนรู้ พร้อมกิจกรรมเสริมอื่น ๆ เช่น กิจกรรมต้นไม้ของพ่อเพื่อปรับภูมิทัศน์รอบ ๆ ศูนย์ผู้อพยพให้ร่มรื่น หรือสอนการทำฮีเอ็มบอล การทำปุยหรือน้ำหมักจากวัสดุธรรมชาติ ซึ่งล้วนสอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

ความสุขจากการทำงานในศูนย์อพยพ

หลังทำกิจกรรมเสร็จสิ้นลง พวกเขาเข้าไปติดตามผลพบว่าเพื่อนต่างชาติซึ่งเคยมอมแมม เริ่มรู้จักรักษาความสะอาดร่างกายและเสื้อผ้ามากขึ้น นำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปขยายผลต่อในชุมชนและครอบครัว เกิดการเรียนรู้และผูกพันซึ่งกันและกัน ลดช่องว่างความไม่เข้าใจลง ไม่มองว่าคนกลุ่มนี้เป็นเด็กต่างชาติที่อพยพเข้ามาอาศัยแผ่นดินไทย แต่มองถึงความรู้สึกนึกคิด จิตวิญญาณในฐานะที่เป็นมนุษย์เหมือนกัน

“เคน” บอกว่า การทำกิจกรรมในศูนย์อพยพทำให้เขาได้เรียนรู้ถึงสภาพปัญหาของเพื่อนต่างชาติที่เกิดจากสงครามในประเทศ

“พวกเขาไม่ได้ต้องการมาหางานทำในประเทศไทยอย่างเดียว แต่พวกเขากลับบ้านไม่ได้ เพราะบ้านของพวกเขามีสงคราม ดังนั้นในฐานะเพื่อนมนุษย์ด้วยกันเราควรให้ความช่วยเหลือผู้ทุกข์ยาก สิ่งที่เราได้รับคือ ความสุขจากการเป็นผู้ให้”

“เคน” ยังบอกด้วยว่า เครื่องมือหนึ่งที่ทำให้โครงการสำเร็จคือการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ และนำไปสอนให้เพื่อน ๆ ชาวต่างชาติรู้สึกพอใจกับสิ่งที่มีอยู่ เพื่อลดความอยากได้ อยากมี ที่นำไปสู่การกระทำผิดกฎหมายต่าง ๆ รวมถึงใช้เป็นแนวทางในการพึ่งตนเอง โดยให้พวกเขาเรียนรู้การปลูกผัก เลี้ยงปลา

“เราคิดว่าเมื่อพวกเขาพึ่งพาตนเอง และมีความคิดพอเพียงจะช่วยลดปัญหาอาชญากรรมในอำเภอแม่สอดลงได้บ้างไม่มากนักน้อย พืชผักที่ปลูกกินเองยังปลอดภัยช่วยเสริมสร้างคุณภาพชีวิต และลดปัญหาสุขภาพได้อีกด้วย”

อย่างไรก็ตามเบื้องหลังความสำเร็จที่เกิดขึ้นในศูนย์อพยพร็อกก็เมาท่าเท่นั้นได้กลายเป็น **“ต้นแบบ”** ให้พวกเขา ขยายผลไปยังศูนย์อื่น ๆ ต่อไปอีก 10 ศูนย์ โดยพวกเขามีเป้าหมายว่าจะพัฒนาโครงการนี้ออกไปด้วยการสร้างแกนนำทั่วทั้งอำเภอแม่สอด

“คนเรา เมื่อมีจิตอาสา มองเห็นผู้อื่นเดือดร้อน เราจะเร่งเข้าช่วยเหลือ หากแนวคิดจิตอาสาแผ่ขยายออกไปยังคนกลุ่มต่าง ๆ ปัญหาจะลดน้อยหรือแทบไม่เกิดขึ้น”

นายศักดิ์ดา ปะละเชียว

โรงเรียนสรรพวิทยาคม จังหวัดตาก

โทรศัพท์ 084-579-7204

“เปิดหัวใจด้วยรัก”

สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงราย

“ผมเรียนจบแล้ว แต่ยังรู้สึกค้างคาอยู่กับการทำงานในสภาเด็กฯ ตั้งใจว่าจะยังไม่ทำงาน ขอทำกิจกรรมสภาเด็กฯ ให้เต็มที่ก่อน เพราะเสียช่วงวัยของความเป็นเยาวชนที่น่าจะทำประโยชน์ได้อีกมาก แล้วค่อยเริ่มต้นใช้ชีวิตของตัวเอง เพราะถ้าผมเริ่มทำงาน อาจจะไม่มีโอกาสดีๆ อย่างนี้อีกแล้ว ถ้ามัวแต่ทำอะไรไม่รู้สึกละอย่างนี้ คงเป็นเพราะเรายังให้คนอื่น มันยังเต็มเต็มกับเรา และทำให้เราอึดอึด”

“ผน” สุกัญญา อ่อนศรี ประธานสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงราย เล่าถึงความมุ่งมั่นของเธอยังอยากทำกิจกรรมต่อ แม้จะเรียนจบปริญญาตรีจากคณะบริหารทรัพยากรมนุษย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายแล้วก็ตาม เธอบอกว่าเพราะการ “ให้” เป็นสิ่งที่ยิ่งใหญ่ และที่สำคัญยังมีส่วนอีกมากมายที่เธออยากสานต่อ หนึ่งในนั้นคือ โครงการเลี้ยงสัตว์สำหรับเด็กและเยาวชนที่ได้รับผลกระทบจาก HIV เอดส์ หรือเรียกสั้น ๆ ว่า “โครงการ

เปิดหัวใจด้วยรัก” ที่นำพาพวกเขาไปพบเจอประสบการณ์ใหม่ๆ ที่หาไม่ได้ในห้องเรียน และเธอบอกว่าถ้ามีโอกาสเธอจะสานต่อโครงการนี้อีกครั้ง

ดิงกักยภาพเด่นทำกิจกรรม

“ผน” เล่าถึงที่มาของโครงการว่า เธอมีโอกาสได้เห็นการทำงานขององค์การแพลนประเทศไทย ซึ่งเป็นองค์การเพื่อการพัฒนาสังคมและชุมชนในพื้นที่ภาคเหนือที่เข้าไปช่วยเหลือเยียวยาจิตใจและความเป็นอยู่ของผู้ติดเชื้อ HIV หรือ โรคเอดส์ ทำให้เธอและเพื่อนๆ เกิดแรงบันดาลใจที่อยากจะมีส่วนร่วมช่วยเหลือเด็กเหล่านั้น แม้ว่าเด็กบางคนจะไม่ได้เป็นผู้ติดเชื้อก็ตาม แต่ผลกระทบก็เกิดขึ้นกับพวกเขา

“เราได้ยินมาว่าเด็กกลุ่มนี้ขาดกำลังใจ เขาใช้ชีวิตอยู่ไปวันๆ เราอยากให้เขาใช้ชีวิตให้เต็มที่ อยากให้เขาเห็นคุณค่าในตัวเอง อยากทำโครงการที่ช่วยสร้างกำลังใจให้เขาต่อไป พวกเราทำงานเกี่ยวกับเด็กอยู่แล้ว คิดว่าพอมีประสบการณ์อยู่บ้าง น่าจะเข้าถึงตัวเด็กได้ดีกว่า เพราะเราเป็นเด็กด้วยกัน”

เด็ก ๆ กลุ่มที่ได้รับผลกระทบจากพ่อแม่หรือญาติเป็นผู้ติดเชื่อในจังหวัดเชียงรายมีมากมาย กระจายอยู่ทุกอำเภอ และใช้ชีวิตอยู่ที่บ้านเรียนหนังสือตามปกติ พวกเธอจึงตัดสินใจเข้าไปปรึกษาเจ้าหน้าที่องค์การแพลนประเทศไทย เพื่อขออนุญาตดำเนินกิจกรรมกับเด็ก ๆ ในพื้นที่อำเภอแม่ฟ้าหลวง อำเภอแม่จัน และอำเภอเชียงแสน

เตรียมการดีมีชัยไปกว่าครึ่ง

“ฝน” เล่าต่อว่า พี่ ๆ องค์การแพลนช่วยประสานงานกับสถานศึกษาให้ จนได้น้อง ๆ ในพื้นที่ ๆ ละ 50 คน คิดว่าจะจัดค่าย 3 ครั้ง ๆ ละ 1 พื้นที่ โดยได้รับงบประมาณสนับสนุนจากองค์การแพลน

ส่วนความพร้อมของทีมงาน “ฝน” ก็ไม่ห่วงเช่นกัน เธอการันตีว่าทีมงานสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงราย แม้แกนนำส่วนใหญ่จะมีอายุเพียง 18 - 20 ปี แต่ทุกคนล้วนอยู่ในรั้วมหาวิทยาลัยและเคยทำกิจกรรมมานาน มีประสบการณ์การทำงานกับเด็ก และเคยผ่านการอบรมทักษะมากมาย ทั้งการพัฒนาศักยภาพแกนนำ สันทนาการ กระบวนการพัฒนาความเป็นมนุษย์ ทำให้ค่อนข้างมีวุฒิภาวะมากพอที่จะจัดกิจกรรมให้น้อง ๆ ได้

และแล้วกิจกรรมค่ายครั้งที่ 1 ก็เริ่มต้นขึ้นในวันที่ 9 - 12 มิถุนายน 2554 ณ สถานที่พัฒนาที่ดินจังหวัดเชียงราย ซึ่งกิจกรรมแรกของค่าย คือ “ดอกไม้แห่งอัตลักษณ์” เพื่อให้น้อง ๆ ในค่ายเปิดใจเรียนรู้ตัวเองและผู้อื่น

“กิจกรรมนี้เราแบ่งน้อง ๆ ออกเป็น 4 กลุ่ม แจกกระดาษให้น้อง ๆ แต่ละคนวาดดอกไม้ 4 กลีบ แล้วให้แต่ละกลุ่มล้อมกันเข้ามาเป็นวงกลม เริ่มแลกเปลี่ยนเรื่องราวของตนเองทีละคน ผ่านการตั้งคำถามจากพี่ ๆ ว่า เขาเป็นใครมาจากไหน ชอบหรือไม่ชอบอะไร และสุดท้ายเขาทำอะไรได้ดี ถือเป็นจุดเริ่มต้นที่จะทำให้น้อง ๆ เริ่มเปิดใจตัวเองออกมาพร้อม ๆ กับเรียนรู้เพื่อนรอบข้าง เมื่อรู้ว่าเพื่อนชอบหรือไม่ชอบอะไร น้องก็เริ่มปรับตัวและเป็นเพื่อนพูดคุยกันได้ไม่ยาก เมื่อถึงเวลาค่าคืนของวันแรก พี่ ๆ ก็จะสร้างความคุ้นเคยกับน้อง ๆ ด้วยการเล่านิทานก่อนนอน”

เรียนรู้ตัวเอง...เรียนรู้เพื่อน

กิจกรรมวันที่สองและสามถูกออกแบบให้เป็นฐานการเรียนรู้ เช่น ฐานที่เน้นให้น้อง ๆ ในกลุ่มได้ทำภารกิจร่วมกัน เพื่อให้เด็ก ๆ เห็นนิสัยของตัวเองและเพื่อนที่มีความต่าง รวมถึงฐานเกี่ยวกับความรักที่เปิดโอกาสให้น้อง ๆ เปิดใจเขียนลงบนแผ่นกระดาษรูปหัวใจว่าคนที่เขารักในชีวิตของเขามีใครบ้าง หรือฐานที่ฝึกให้น้อง ๆ รู้จักการคิดวิเคราะห์ผ่านสื่อวีดิทัศน์ เพื่อวิเคราะห์นิสัยใจคอ ความคิดอ่านของตัวละคร สุดท้ายคือฐานสอนให้น้อง ๆ ทำสมุดทำมือ ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อให้น้อง ๆ ฝึกการทำงานด้วยตนเอง เพื่อให้เขาเห็นศักยภาพภายในและเกิดความภาคภูมิใจในสิ่งที่เขาสร้างสรรค์ขึ้นด้วยตัวเอง นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมให้น้อง ๆ จับคู่แลกเปลี่ยนกันเล่าความดี ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ทำให้น้อง ๆ เริ่มมีความคิดเชิงบวก เห็นแง่บวกเล็กๆ ในชีวิตขึ้นมาบ้างแล้ว ตกค่ำในคืนสุดท้าย เป็นกิจกรรมประมุขฝัน ใครฝันอยากเป็นอะไรก็เปิดใจออกมา “ฝน” บอกว่ากิจกรรมนี้ทั้งสนุกและผ่อนคลาย ทำให้เด็กเริ่มมองหาอนาคตของตนเอง

ล้างความรู้สึก...ก่อนมอบกำลังใจให้น้อง

หลังจบกิจกรรมประมวลฝันและล่าลากันเพื่อพักผ่อน รุ่งเช้าของวันที่สี่ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดของค่าย “ฝัน” และทีมงานให้น้องๆ เขียนจดหมายถึงคนที่เขาอยากบอกความในใจที่มีอยู่มากที่สุด เมื่อน้องเขียนจดหมายเสร็จ พี่ๆ ซึ่งเป็นพี่เลี้ยงในกลุ่มก็จะเข้ามาพูดคุยซักถามถึงเนื้อหาในใจความแบบตัวต่อตัว น้องๆ ที่กำลังกลืนความรู้สึกเล็กๆ ออกมาผ่านตัวอักษรยังไม่ทันปรับเปลี่ยนอารมณ์ก็พร่ำพรูความในใจออกมาให้พี่ได้รับรู้ ช่วงเวลานี้เองเป็นช่วงที่ทีมสภาเด็กฯ เชียงรายจะต้องทำงานอย่างหนัก ทั้งปλοบโยนให้กำลังใจ เสียงเล่าเคล้าน้ำตาของเด็กบางคนทำเอาพี่ๆ กลืนน้ำตาไว้ไม่อยู่

“ส่วนใหญ่น้องๆ จะบอกว่าอยากมีครอบครัวที่อบอุ่น พอเรารู้เราก็จะให้กำลังใจน้องๆ สร้างกำลังใจไม่ให้ท้อ เพราะเรารู้แล้วว่าเหตุการณ์ในวัยเด็กสามารถกำหนดชะตาชีวิตของคนได้ทั้งชีวิต ถ้าปล่อยไปอาจเป็นปมในใจเขาไปตลอด เราอยากให้เขาได้พูดเพื่อคลายปมของเขาออกมา แล้วช่วยเขาคิดหาทางออกจากปมนั้นๆ บางทีเขาอาจไม่รู้ว่าจะพูดกับใคร เมื่อเขาได้พูดออกมาแล้วก็จะรู้สึกสบายใจ หรือบางเรื่องก็เป็นเรื่องที่น้องเขาใจผิด คิดไปเอง คิดน้อยใจเกินเหตุก็มี เช่น คิดว่าทำไมพ่อแม่ไม่อยู่กับเขา พี่ๆ จึงต้องช่วยกันพูดคุยให้น้องรู้สึกดีขึ้น”

“ฝัน” เล่ามาถึงช่วงสุดท้ายของกระบวนการค่าย และบอกว่าโมเดลการจัดกิจกรรมเช่นนี้จะถูกส่งต่อไปอีก 2 พื้นที่กระทั้งครบ 3 พื้นที่

แม้กิจกรรมค่ายจะจบลงด้วยดี การวัดความสุขจากน้องๆ อาจทำได้ยาก แต่สิ่งที่พี่จากสภาเด็กฯ เชียงรายรู้สึกได้คือ พวกเขาทุกคนกลับเป็นผู้ได้รับการเติมเต็มกลับมาเสียเอง

“ไม่เสียแรงที่ทุ่มเททำงานนี้ มันคุ้มค่ากับสิ่งที่เราเหนื่อย” และความรู้สึกนี้เองที่ทำให้ “ฝัน” และเพื่อนๆ สภาเด็กฯ เชียงรายนึกถึงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ที่ท่านทรงพระราชกรณียกิจมากกว่าพวกเรามากมายมหาศาล เราอยากเป็นส่วนหนึ่งในการทำอะไรเพื่อสังคมและบ้านเมืองบ้าง และพอได้ทำก็ยิ่งได้รับกลับมา รู้สึกดีมาก ๆ เลย

นางสาวสุกัญญา อ่อนศรี

สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงราย

โทรศัพท์ 086-911-1617

E-mail : tawansongtancru@hotmail.com

ละครสอนน้อง สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดสตูล

แม้หนทางข้างหน้าจะหนักหนา แต่สำหรับเยาวชนที่เพิ่งผ่านร้อนผ่านหนาวมาไม่กี่ปีทั้ง 12 คน ที่เรียกตัวเองว่าเป็น “คนละคร” ก็ไม่หวั่นไหว...เพราะความหมายของการมีชีวิตอยู่ของพวกเขาในวันนี้ ใช่ว่าเพียงประโยชน์สุขส่วนตนอีกต่อไป...แต่มันหมายถึงการได้ทำประโยชน์สุขให้กับเพื่อนมนุษย์ โดยเฉพาะผู้ด้อยโอกาสมากกว่า

“สมาย” อาริสา แซ่อ่อง สาวหัววัย 19 ปีจากโรงเรียนสตูลวิทยา เธอเป็นตัวแทนจากเยาวชนแดนใต้ ที่มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เยาวชนต่างวัฒนธรรมร่วมกับเพื่อนเยาวชนอีก 3 ภูมิภาค การไปร่วมกิจกรรมครั้งนั้นทำให้เธอได้รับโอกาสต่อเนื่องให้เข้าสู่กระบวนการอบรมการถ่ายทอดสื่อร่วมกับเพื่อนๆ ต่างภูมิภาคในโอกาสถัดมา ที่อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา โดยมีพี่ๆ จากสถาบันมาซาเป็นวิทยากรหลักในการถ่ายทอดความรู้ เพียง 1 สัปดาห์ความรู้เรื่องการละคร จินตลีลา การทำสื่อ ทั้งหุ่นเชิด หุ่นมือ หุ่นเงา และเทคนิคการถอดบทเรียนผ่านตัวละครล้วนถูกบ่มเพาะอยู่ในตัวเธอ

นำความรู้จากค่าย...ขยายต่อให้น้อง

ทันทีที่ “สมาย” และเพื่อนเยาวชน 12 คนจากจังหวัดสตูล กลับจากค่าย รุ่นพี่อย่าง “แจ๊ค” วัชรชัย สิมอาจิม รองประธานสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดสตูล และเจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในฐานะพี่เลี้ยงซึ่งร่วมกิจกรรมมาโดยตลอด สังเกตเห็นพลังความกล้าที่เกิดขึ้นพวกเขาไม่รอช้า รีบถอดบทเรียนและพบว่า เยาวชนกลุ่มนี้ต้องการนำความรู้ด้านการผลิตสื่อที่ได้เรียนรู้มาถ่ายทอดให้กับน้องๆ ผู้ด้อยโอกาสในพื้นที่ห่างไกล

“น้องๆ กลุ่มนี้เป็นตัวแทนจากโรงเรียน 12 แห่งในจังหวัดสตูล ช่วงที่ไปอบรมพวกเขาค่อนข้างสนิทกัน ผมได้เห็นศักยภาพในตัวเขาก็เลยพยายามกระตุ้นให้เขาคิดโครงการขึ้น เขาบอกว่าอยากนำความรู้ไปถ่ายทอดให้กับน้องๆ ด้อยโอกาส ผมก็รีบเขียนโครงการให้พวกเขา ได้งบประมาณมา 120,000 บาท เพื่อมาทำโครงการลานกิจกรรมละครสอนน้อง ที่มีเป้าหมายคือใช้ละครและ

สื่อต่าง ๆ เป็นเครื่องมือสะท้อนปัญหาเด็กและเยาวชน ทั้งเรื่องการกินอยู่ ความประพฤติ ปฏิบัติตน และนำความรู้ด้านการผลิตสื่อไปสอนน้อง ๆ ในพื้นที่ห่างไกล”

“เกาะปยุ” เป็นพื้นที่เป้าหมายลำดับแรกที่พวกเขานึกถึง ที่นั้นมีเด็กจำนวนไม่น้อยที่ขาดโอกาสในการเข้าถึงกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ ขาดสื่อการสอนที่มีศักยภาพและพลังในการปลุกความเป็นมนุษย์ที่แท้จริงภายในจิตใจให้ปรากฏ หลังจากทีโครงการผ่านการอนุมัติจากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสตูล พวกเขาก็เริ่มติดต่อประสานงานไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านตันหยงกาโบยชัยพัฒนา เกาะปยุ ตำบลปยุ อำเภอมือเมือง จังหวัดสตูล เพื่อขออนุญาตเข้าไปดำเนินกิจกรรมให้น้อง ๆ ในโรงเรียน ระหว่างรอคำตอบและวันเวลาจัดกิจกรรม พี่ ๆ 12 คนก็เริ่มเตรียมงานทั้งอุปกรณ์ และความรู้ด้านละครต่าง ๆ ถูกนำออกมาแชร์เป็นไอเดียร่วมกันเพื่อคิดกระบวนการให้สอดคล้องเหมาะสมสำหรับน้อง ๆ ในพื้นที่

เวทีนี้เพื่อเด็กติดเกาะ

แล้ววันที่รอคอยก็มาถึง ข้าวของอุปกรณ์ทำสื่อ ชุดละครต่าง ๆ ถูกแพ็คลงกระเป๋ากลายเป็นคาราวานสัมภาระมากมาย นอกจากเป้ส่วนตัวแล้วยังต้องแบกของส่วนรวมไปด้วย ทำเรือในอำเภอมือเมืองสตูลคือจุดนัดพบก่อนจะลงเรือข้ามไปยังเกาะปยุ ไม่นานได้ปักตะไคร้พายุฝนก็กระหน่ำลงเหมือนจะทำลายจิตใจของหนุ่มสาวทั้ง 12 คน

“พวกเราต้องขนของนั่งเรือข้ามฝากไปเกาะปยุกันเอง พายุเข้านิดหน่อย แต่ก็ทุลักทุเลกันมาก เปียกกันหมดทุกคน พอถึงฝั่งก็ต้องเดินเท้าอีก 1 กิโลเมตร ฝนก็ตก พอใกล้ถึงโรงเรียนเห็นครูนักเรียนออกมายินดีต้อนรับพวกเรา จำได้ว่าวันนั้นเป็นวันหยุดแต่น้อง ๆ มากันเยอะมากประมาณ 100 กว่าคนเกือบทั้งโรงเรียนเหมือนเขาก็คือเราอยู่เหมือนกัน วางของได้เราก็เริ่มกิจกรรมลุยงานกันอย่างเต็มที่เหมือนกัน”

ทันทีที่เรือจอดเทียบท่าเรือเกาะปยุ สัมภาระถูกแบกขึ้นอีกครั้งเพื่อเดินเท้าต่อไปยังโรงเรียนบ้านตันหยงกาโบยชัยพัฒนา ฝนที่ตกลงมาไม่มีที่ท่าว่าจะหยุด แต่ทำทั้งสองก็ยังเดินไปข้างหน้า...กว่าจะมาถึงโรงเรียนซึ่งมีน้อง ๆ รออยู่ก็เข้าช่วงบ่ายของวันเสียแล้ว ภาพน้อง ๆ กว่า 100 คนแออัดกันอยู่ในห้องแคบ ๆ เพราะที่นี่ไม่มีห้องประชุมทำให้พวกเขารู้สึกประทับใจมาก แม้สถานที่ไม่เอื้ออำนวย แต่กิจกรรมก็เริ่มขึ้นทันที

“มาถึงเจอน้อง ๆ นั่งรออยู่เราก็รีบเลย เริ่มจากแบ่งน้อง ๆ ออกเป็น 4 กลุ่ม ทำกิจกรรมสนทนากลุ่มให้น้อง ๆ และพวกเราสนิทกันก่อน พอสังเกตเห็นว่าพวกเขาสนุกกันสักพักก็เข้าสู่กระบวนการ เริ่มจากมอบโจทย์ให้เขาลองให้ความหมายของคำว่าอยู่ดีกินดีคืออะไร โดยให้ถ่ายทอดออกมาเป็นรูปภาพ จากนั้นเป็นกิจกรรมไปคำผ่านการแสดงท่าทาง ให้ฝ่ายหนึ่งแสดงท่าทางอีกฝ่ายหนึ่งเป็นผู้ตอบ ซึ่งคำไปจะเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตัวเกี่ยวกับการกินดี เช่น รับประทานอาหารที่สด สะอาด ไม่ทานขนมขบเคี้ยว ลูกอม ขนมหวาน และถามว่ากินดีได้จะต้องทำอะไร”

เสร็จจากกิจกรรมไปคำแล้ว จึงเริ่มสอนให้น้อง ๆ ทำหุ่นมือหุ่นนิ้ว ให้อวดและลงมือระบายสี ตัดตกแต่งได้ตามจินตนาการ ระหว่างที่น้อง ๆ กำลังสาละวนกับการประดิษฐ์หุ่นมือ พี่ ๆ ก็เตรียมการแสดงของตัวเองบ้าง

“เราทำละครขึ้นมา 1 เรื่องชื่อว่า ทำไมแรงไม่กินศพเด็ก เรื่องนี้สะท้อนภาพความเป็นอยู่ของเด็กไทยในปัจจุบัน ที่ชอบกินแต่ของไม่ดี ไม่มีประโยชน์ ไม่ออกกำลังกาย ทำให้ผิวนุ่ กระดูกร่อนตัวเตี้ย หัวโต เปรียบเปรยว่าถ้าเด็กพวกนี้ตายไป แม้แต่แรงก็ยังไม่อยากกิน”

นิทานพื้นบ้าน...สอนให้คิด

กิจกรรมสุดท้ายที่คิดสรรมาให้น้อง ๆ คือให้น้อง ๆ คิดละครสุภาษิตมากลุ่มละ 1 เรื่อง โดยให้ทุกคนในกลุ่มมีส่วนร่วม นิทานพื้นบ้าน อย่างกระต่ายกับเตา ราชนิกับหนูกินน้ำมาใช้ ภาพความ

ประทับใจคือแต่ละครแต่ละเรื่องจะมีตัวเด่นเพียง 2 - 3 ตัว แต่ น้องๆ สามารถสร้างการมีส่วนร่วมของเพื่อนๆ ได้ครบทุกคน

“...เพราะมือของเพื่อนที่เหลือก็มีประโยชน์เป็นใบไม้ ต้นไม้ เสาธง ไม่เสียแรงที่สอนกันมาตลอดทั้งวัน...แต่เราก็ไม่ได้จบแค่นี้ ก่อนกลับเรามอบของรางวัลเล็กๆ น้อยๆ ให้ทุกกลุ่ม หลังจากนั้น จึงสรุปให้น้องๆ ฟังว่าความหมายของการกินดี อยู่ดี และมีชีวิตที่ดีคืออะไร และสรุปว่าทำไมแรงถึงไม่กินศพเด็ก” “สมาย” บอก ก่อนที่จะล่าลาน้องๆ และคุณครู เพื่อเดินทางต่อไปยังโรงเรียนบ้าน ล้านแดง ซึ่งเป็นเป้าหมายสุดท้ายในการขยายผลเรื่องสื่อฯ

ไม่เพียงกิจกรรมนี้จะเปิดโอกาสให้น้องๆ ที่ขาดโอกาสได้ เรียนรู้และเข้าถึงสื่อดีๆ แต่ยังเป็นโอกาสให้พี่ๆ ทั้ง 12 คนได้ เรียนรู้และพัฒนาศักยภาพทั้งภายในและภายนอกจิตใจได้ ไม่น้อย “เจ๊ค” ในฐานะผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับน้องๆ ทีมนี้มาโดยตลอด ยืนยันว่า “น้องๆ ทีมนี้มีความกล้าแสดงออกมากขึ้นอย่าง ชัดเจน จากคนเงิบๆ ไม่กล้าพูดก็กล้าคิด กล้าแสดงความคิดเห็น มีความคิดเป็นผู้ใหญ่มากขึ้น”

และด้วยความยึดมั่นในแนวทางพ่อของแผ่นดิน “สมาย” บอกว่า ไม่ว่าหนทางข้างหน้าจะเหนื่อยหนักแค่ไหน พวกเขาก็พร้อม ที่จะเสียสละเวลาส่วนตัว ทำงานจิตอาสาต่อไปเท่าที่แรงยังมี เพื่อให้ผู้อื่นได้มีความสุข

“สมาย” กล่าวทิ้งท้ายว่า หลังจากทำโครงการนี้เสร็จเมื่อปี 2554 พวกเขาเห็นว่ายังมีน้องๆ อีกมากในพื้นที่ห่างไกลน่าจะได้รับ โอกาสนี้ จึงอยากทำกิจกรรมนี้เพื่อขยายผลต่อไป โดยมี “สื่อ” เป็นเครื่องมือสื่อสารระหว่างพวกเขากับน้องๆ

นายวัชรชัย สิมอาจิม

สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดสตูล

โทรศัพท์ 089-656-591

E-mail : kritkanrawee-o_ov@hotmail.co.th

น้ำท่วมบ้าน...แต่ไม่ท่วมใจ

สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดอ่างทอง

“ปีที่ผ่านมาชาวบ้านได้รับความเสียหายจำนวนมาก ทุกหน่วยงานพยายามเข้ามาให้ความช่วยเหลือ สภากาชาด จังหวัดอ่างทองและมูลนิธิอาสาเพื่อนพึ่ง (ภาฯ) ยามยาก จัดโครงการตลาดน้ำธารน้ำใจ สภาเด็กฯ จึงอยากเข้าไปมีส่วนช่วยเหลือผู้ประสบภัยด้วย เลยบูรณาการกิจกรรมร่วมกัน”

เมื่อเริ่มทำ...ก็ติดใจ

“ปี” กนกวรรณ ลำอางผิว ประธานสภาเด็กและเยาวชน จังหวัดอ่างทอง เล่าว่า เธอเริ่มสนใจทำกิจกรรมตั้งแต่อายุ 15 ปี ขณะเรียนอยู่ที่วิทยาลัยนาฏศิลป์จังหวัดอ่างทองมีโอกาสได้รู้จักกับรุ่นพี่ซึ่งทำกิจกรรมอยู่ในสภาเด็กและเยาวชนอำเภอมืองอ่างทอง ที่ชักชวนเธอเข้าร่วมกิจกรรมบ่อยครั้ง ทำให้เธอติดอกติดใจการทำกิจกรรมเพื่อสังคม

“ตอนแรกไม่รู้ด้วยซ้ำว่าสภาเด็กฯ คืออะไร มีรุ่นพี่คนหนึ่ง เขาก่อกมาก พาน้องๆ ทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์อยู่เสมอๆ พี่เขา ทำกิจกรรมได้หลายอย่างจึงเป็นเหมือนไอดอลของเรา เวลาทำ กิจกรรมด้วยกันเราจะพยายามจำว่าพี่เขาทำตัวแบบไหนอย่างไร มีวิธีควบคุมเด็กอย่างไร ซึ่งตอนนั้นไม่คิดว่าจะได้มาทำกิจกรรมใน สภาเด็กเหมือนกัน”

ทำกิจกรรมกับรุ่นพี่ได้ระยะหนึ่ง เธอถูกชักชวนให้เข้ามาทำ กิจกรรมในสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดอ่างทองในปี 2553

“ปีนั้นพี่ๆ ชวนไปสมัครประธานสภาเด็กและเยาวชนระดับ อำเภอก่อน และในปีเดียวกันเขาก็คัดเลือกเราขึ้นเป็นประธานสภา เด็กและเยาวชนระดับจังหวัดเลย วันนั้นจำได้ว่าเขาให้ขึ้นไปแสดง วิสัยทัศน์ว่าเราทำอะไรได้ดี มีศักยภาพอะไรที่เหมาะสมกับการเป็น ประธานสภาเด็กฯ บ้าง ในที่สุดเพื่อนๆ ก็เลือกให้เราทำหน้าที่นี้ จนถึงปัจจุบัน ส่วนตัวแล้วเราชอบงานด้านนี้อยู่แล้ว รู้สึกสนุกที่ได้ ทำงานกับเพื่อนๆ ได้ทำงานเพื่อส่วนรวม ถ้าเราเรียนอย่างเดียว คงไม่ได้รับประสบการณ์ดีๆ เช่นนี้”

น้ำท่วมบ้าน...แต่ไม่ท่วมใจ

จังหวัดอ่างทองประสบอุทกภัยอย่างหนักตั้งแต่ปี 2553 ต่อเนื่องถึงปี 2554 มีความเสียหายเป็นจำนวนมาก หลายหน่วยงานลงพื้นที่ให้ความช่วยเหลือเต็มที่ ไม่เว้นแม้แต่คนในจังหวัดอ่างทองเองที่ทุกคนต่างร่วมแรงร่วมใจช่วยเหลือกัน สภากาชาดและเยาวชนจังหวัดอ่างทองซึ่งเป็นแกนนำเด็กและเยาวชนในพื้นที่จึงรวบรวมพลังเด็กและเยาวชนให้ออกมาช่วยเหลือเยียวชาวอ่างทองที่ได้รับผลกระทบจากอุทกภัย เห็นสภากาชาดจังหวัดอ่างทองและมูลนิธิอาสาเพื่อนพึ่ง (ภาฯ) ยามยาก จัดโครงการตลาดน้ำธารน้ำใจ เพื่อนพึ่ง (ภาฯ) พี่นุญผู้ประสบอุทกภัยจังหวัดอ่างทอง ก็อยากเข้าไปมีส่วนร่วมบ้าง จึงบูรณาการกิจกรรมร่วมกับโครงการตลาดน้ำธารน้ำใจฯ

โครงการตลาดน้ำธารน้ำใจฯ ที่น้อง ๆ สภากาชาดและเยาวชนจังหวัดอ่างทองจัดขึ้น ได้รับงบประมาณจาก พมจ.อ่างทอง จำนวน 2,400 บาท เพื่อนำไปซื้อสิ่งของจำเป็นให้กับผู้ประสบภัย แต่ด้วยจำนวนเงินที่มีไม่มาก เด็ก ๆ จึงคิดหาวิธีการอื่น ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งความช่วยเหลือเพิ่มเติม เพื่อให้เพียงพอต่อผู้ประสบภัยที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก

“บี” เล่าว่า เธอและเพื่อน ๆ พอมีความรู้พื้นฐานด้านนาฏศิลป์ติดตัวอยู่บ้าง จึงนำความรู้ความสามารถที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์

“เพื่อนบางคนเรียนดนตรีก็จะเอาดนตรีไปเล่น ทั้งก็ตำรำกลองยาว เพื่อขอรับเงินบริจาคช่วยเหลือผู้ประสบภัย เงินที่ได้กลับมาไม่มากนัก เพราะคนส่วนใหญ่เป็นผู้ประสบภัย แต่เราก็ไม่ท้อ แม้จะเหนื่อยบ้าง แต่ร้อนบ้าง แต่ก็ดีใจ ไม่เครียด เราทำไปเรื่อย ๆ วันหยุดเสาร์อาทิตย์ก็ชวนกันไปเดินตามตลาด”

ชวนเพื่อนขอรับบริจาคน้ำใจ

“บี” บอกว่า งานของสภากาชาดอ่างทองจะหมุนเวียนมาจัดที่ศาลากลางจังหวัดทุก ๆ เดือน เดือนละ 3 วัน ตั้งแต่พฤศจิกายน 2553 กระทั่งเมษายน 2554 รวมระยะเวลา 6 เดือน ที่พวกเขาทุ่มเทเวลาว่างจากการเรียนกระจายตัวกันออกไปเรียไรเงินตามวิถีทางที่พอจะทำได้ รวมถึงเพื่อนบางคนที่อยู่จังหวัดใกล้เคียง วันหยุดเสาร์-อาทิตย์ก็กลับบ้าน ก็จะไปขอรับเงินบริจาคมาสมทบร่วมกัน นอกจากนี้พวกเขาก็ยังออกไปประสานงานตามสถานสงเคราะห์ และองค์กรเอกชนต่าง ๆ เพื่อขอรับสิ่งของบริจาคเพิ่มเติมด้วย

“วันปกติพวกเราจะเรียนหนักกันทุกคน แต่ถ้าถึงวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ไม่ติดธุระก็จะนัดรวมตัวและแบ่งกลุ่มกันไปตามจุดต่าง ๆ ที่เป็นย่านชุมชน พอถึงช่วงงานกาชาด

ทุกหน่วยงานก็มาออกบูธเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัย บางหน่วยงานมาแจกของ หรือเอาของถูกมาขาย บางหน่วยงานมาให้ความรู้ ถ้าเป็นโรงพยาบาลก็จะมาตรวจสภาพร่างกาย ให้คำปรึกษาเยียวยาบ้าง ส่วนสภากาชาดฯ อย่างพวกเราก็นำรายได้มาซื้อของจำเป็น ของใช้ ซึ่งบางส่วนก็ได้รับบริจาคมา เช่น ยาสีฟัน สบู่ แป้ง ของเล่นเด็ก ผ้าห่ม เสื้อ ฯลฯ เราก็นำมาแจกด้วย แต่กิจกรรมของเราไม่ใช่แจกเฉย ๆ มีเกมสนุก ๆ ให้เด็ก ๆ ได้เล่น หรือให้ครอบครัวได้เล่นด้วยกัน ก่อนแจกของ เพราะอยากให้เขาคลายความเครียด ซึ่งเป็นเกมง่าย ๆ เช่น โยนห่วง สูลาฮูป กินวิบาก พ้อแต่งตัวลูกแม่แต่งหน้าพ่อ อะไรทำนองนี้ ชาวบ้านเขาเครียดกันมาเยอะแล้ว มางานนี้ก็อยากให้เขาได้ยิ้มบ้าง หัวเราะบ้าง”

นอกจากนี้ยังมีรถคาราวานสภากาชาดฯ จัดของเล่น คาราโอเกะให้ผู้เข้าร่วมงานสภากาชาด 3 วัน ได้อ่อนคลายจากความเครียด

“พอทลง” คือแบบอย่างและกำลังใจ

ตลอดระยะเวลาแห่งการทุ่มเททำงานเพื่อผู้ประสบภัย ทั้ง ๆ ที่บ้านของ “บี” ก็กำลังประสบภัยน้ำท่วมเช่นกัน แต่เธอไม่เคยท้อ เพราะเอาความทุกข์ของผู้อื่นเป็นที่ตั้ง เธอทำในสิ่งที่ควรจะทำเมื่อมีโอกาส

“แค่ได้เห็นรอยยิ้มของเขา จากที่หน้าเศร้า ๆ ที่บ้านเรือนทรัพย์สินเสียหาย ก็มีรอยยิ้มขึ้นมา ได้เล่นเกมกับเรา ได้ของรางวัลกลับไป ก็เป็นความสุขให้กับพวกเราแล้ว รู้สึกมีความสุขที่ได้ทำสิ่งดี ๆ ให้กับสังคม ช่วงที่ไปเดินขอรับบริจาคเงินและสิ่งของ เหนื่อยมาก แต่ดีที่ร้อน แต่ก็ไม่ท้อ พวกเราจะนึกถึงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ที่ท่านทรงเป็นถึงพระเจ้าแผ่นดิน ท่านยังยื่นมือเข้ามาช่วยพสกนิกรผู้ยากไร้ เราเองถึงจะเป็นแค่เด็กและเยาวชน ถ้ามีโอกาสก็ควรทำเพื่อคนอื่นบ้าง เราสามารถจะนำพลังร่างกายแรงใจของเราไปช่วยผู้ประสบภัยได้เช่นกัน แม้จะเป็นของเล็ก ๆ น้อย ๆ แต่เราก็ภาคภูมิใจที่ได้ทำ ได้เป็นส่วนหนึ่งของการทำงานเพื่อผู้อื่น”

นางสาวกนกวรรณ สำอางผิว

สภากาชาดและเยาวชนจังหวัดอ่างทอง

โทรศัพท์ 083-109-4639

กิจกรรมการทำดีเพื่อพ่อ
ส่งเสริมระบอบประชาธิปไตย
อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

“ฝัน” ของนักประชาธิปไตยวัยเยาว์

สภาเด็กและเยาวชนตำบลลครบุรี จังหวัดพิจิตร

“ประชาธิปไตย มีความสำคัญกับเราอย่างไร?” คำถามตั้งต้นที่เป็น “แรงผลักดัน” ทำให้คณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนตำบลลครบุรี อำเภอลครบุรี จังหวัดพิจิตร ต้องค้นหาคำตอบ โดยมี “พะ” สุกัลยา วิเชียรสร้าง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหินลาด ที่พ่วงตำแหน่งประธานสภาเด็กและเยาวชนตำบลลครบุรี เป็นตัวตั้งตัวตี เพราะเธออยากเห็นหมู่บ้านเธอมีการเลือกตั้งอย่างโปร่งใส อยากพัฒนาหมู่บ้านของตน และไม่อยากเห็นคนในตำบลเลือกผู้แทนภายใต้ความเชื่อตามๆ กัน โดยปราศจากการเรียนรู้ข้อมูล หรือวิธีการลงคะแนนอย่างแท้จริง เพราะประชาธิปไตยเป็นรากฐานที่สำคัญของการพัฒนาประเทศ

“ส่วนใหญ่ชาวบ้านจะเลือกผู้แทนแบบตามๆ กันไป โดยไม่ศึกษาข้อมูลก่อนการเลือกตั้ง หากมีโครงการอบรมเกี่ยวกับประชาธิปไตยได้คงเป็นเรื่องดีที่จะช่วยปลูกฝังเรื่องประชาธิปไตยให้เด็กในพื้นที่เข้าใจคำว่าประชาธิปไตยมากขึ้น และอาจทำให้ระบบประชาธิปไตยที่สมบูรณ์เกิดขึ้นได้จริงในอนาคต”

ก่อน “ก่อเกิด” เป็นโครงการ

จากการได้รับเลือกให้เป็นตัวแทนโรงเรียนไปอบรมในเรื่องต่างๆ อยู่เสมอ ทั้งยาเสพติด โรคเอดส์ วิทยาศาสตร์ ป่าชายเลน และประชาธิปไตย กระทั่งล่าสุดได้ไปอบรมที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เธอและเพื่อนๆ ให้ความสนใจเรียนรู้เรื่องราวของประชาธิปไตยมากที่สุด เพราะเห็นว่าเด็กและเยาวชนเปรียบเหมือนอนาคตของชาติ หากถูกหลอกลวงอำนาจของประชาธิปไตยตั้งแต่ยังเล็กจะส่งผลต่อระบอบประชาธิปไตยในระยะยาว จึงจำเป็นต้องปลูกฝังและส่งเสริมการเรียนรู้ให้เด็กสามารถคิด วิเคราะห์ เพื่อสนับสนุนอำนาจแห่งประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นจริง

หลังการอบรมเรื่องประชาธิปไตยที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผ่านไป เธอและเพื่อนร่วมกันตั้งกลุ่ม “เด็กได้รักบ้านเกิด” ขึ้นเริ่มแรกมีสมาชิก 5 คน อาสาเข้ามาขับเคลื่อนกิจกรรมของโรงเรียนพร้อมกับตั้ง “โครงการอบรมสร้างจิตสำนึกนักเรียนอาสาประชาธิปไตย” ขึ้นในวันที่ 26 มิถุนายน 2554 ด้วยการรวมเด็กนักเรียนช่วงชั้น ป.5 – ป.6 ในตำบลจำนวน 5 โรงเรียนๆ ละ 20

คน รวม 100 คน มาอบรมเป็นเวลา 1 วัน โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณและคำแนะนำจากพี่เลี้ยงในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

“เราเคยทำมาหลายโครงการแต่ไม่ประสบความสำเร็จเพราะไม่มีพี่เลี้ยง แต่สำหรับโครงการประชาธิปไตยครั้งนี้มีพี่เลี้ยงจากจังหวัดประจวบคีรีขันธ์มาดูแลตั้งแต่การเขียนโครงการของบประมาณสนับสนุน และให้คำแนะนำปรึกษาทางอีเมลตลอดจนได้เงินสนับสนุนจำนวน 10,000 บาทมาทำโครงการ รวมทั้งได้รับการสนับสนุนจากผู้อำนวยการและครูในโรงเรียนที่เห็นความสำคัญของโครงการนี้”

ผนึกกำลัง “สร้าง” นักประชาธิปไตยวัยเยาว์

“โครงการอบรมสร้างจิตสำนึกนักเรียนอาสาประชาธิปไตย” เป็นการอบรมเรื่องประชาธิปไตยตั้งแต่การเลือกตั้งในระดับประธานนักเรียน ระดับองค์การบริหารส่วนตำบล จนถึงสภาผู้แทนราษฎร โดยผสมผสานกิจกรรมให้ความรู้ ให้เด็ก ๆ เกิดการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ตลอดวันในโรงเรียนบ้านหินลาด มีกลุ่มเด็กได้รักบ้านเกิดเป็น “แกนนำ” ทำงานในฐานะคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนประจำตำบล ซึ่งผู้ปฏิบัติงานทุกคนจะมีการเตรียมงานก่อนวันจัดอบรมจริง 1 สัปดาห์ “พะ” ในฐานะประธานคณะกรรมการฯ ทำหน้าที่จัดเตรียมข้อมูลวิชาการอธิบายให้ผู้เข้าร่วมโครงการฟัง ทำเบิกจ่ายบัญชี นัดวันเวลาประสานเพื่อนๆ ในกลุ่มเพื่อจัดประชุม โดยมี **น้องดำ** เป็นเลขานุการ ทำหน้าที่ประสานงานผู้เกี่ยวข้องให้มาเข้าร่วมโครงการ มี **น้องดำ** **น้องหนูนา** และ **น้องสะมา** เป็นคณะกรรมการ ทำงานสนับสนุนการเตรียมอุปกรณ์ คิดเกม อีกทั้งยังมีผู้อำนวยการโรงเรียนและคุณครู ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาด้านวิชาการ ประสานขอตัวอย่างบัตรเสียจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด (กกต.) มาให้ และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

เมื่อทุกอย่างพร้อม กิจกรรมสร้างจิตสำนึกนักเรียนอาสาประชาธิปไตยก็เริ่มต้นขึ้น โดย **ช่วงเช้า** เป็นการให้ความรู้เรื่องการเลือกตั้งที่ถูกต้อง การแบ่งแยกบัตรจริงและบัตรเสีย และบัตรแต่ละสีบ่งบอกถึงอะไร ประชาธิปไตยสำคัญกับชีวิตอย่างไร ทำไมเราจึงต้องไปเลือกตั้ง เรียนรู้วิธีปฏิบัติตัวก่อนการเลือกตั้ง ปลุกฝังจิตสำนึกประชาธิปไตยให้กับเด็กนักเรียน โดยมีคุณครูและนักเรียนแกนนำเป็นผู้อธิบายถึงการเลือกตั้งตามที่ กกต. กำหนด และเน้นย้ำว่าการกาบัตรเสียมากจะส่งผลอย่างไรต่อการพัฒนาประเทศ เราควรเลือกคนที่ดีที่สุดและมีการศึกษาข้อมูลของเขาก่อนจะเลือกมาบริหารประเทศ

ช่วงบ่าย เป็นกิจกรรมสนทนากลุ่มที่สอดคล้องกับเรื่องประชาธิปไตย โดยแบ่งกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่ม ๆ ละ 5 - 6 คน ออก

เป็น 5 สี ประกอบด้วย สีฟ้า สีแดง สีเหลือง สีเขียว สีชมพู เพื่อเล่นเกมสร้างความสามัคคีและเสริมสร้างประชาธิปไตย อาทิ เกมปิดตาดูดาว โดยปิดตาสมาชิกทุกคนในกลุ่มและให้หนึ่งต่อตัวกัน ยกเว้นหัวขบวนซึ่งจะเป็นคนที่พาขบวนไปให้ถึงเส้นชัย เกมน้ำเต็มขวด ที่นำขวดเปล่ามาเจาะรูซึ่งสมาชิกกลุ่มจะหาอะไรก็ได้ ช่วยกันนำน้ำจากภาชนะมาใส่ขวดที่มีรูรั่วให้เต็ม เกมการอยู่รอด โดยเติมน้ำใส่ถุงยางอนามัย แล้วก็ให้ส่งต่อ จนถึงเส้นชัย เกมปะแป้ง เป็นการโยนลูกบอล หากลูกบอลหยุดที่ใครก็ให้คนนั้นหยิบคำถามเกี่ยวกับประชาธิปไตยขึ้นมา ใครตอบไม่ได้จะถูกปะแป้ง ซึ่งกิจกรรมทั้งหมดล้วนสร้างความสามัคคีในกลุ่มและสนับสนุนการสร้างประชาธิปไตยทั้งสิ้น

ประชาธิปไตย “เปลี่ยน” คน

“พะ” บอกว่า จากการประเมินเบื้องต้นพบว่า การร่วมมือกันของเด็ก ๆ ในการจัดโครงการสร้างจิตสำนึกนักเรียนอาสาประชาธิปไตย ทำให้ชาวบ้านในพื้นที่ตระหนักถึงศักยภาพของเด็ก และตระหนักถึงความสำคัญของประชาธิปไตยมากขึ้น

“เมื่อเราจริงใจกับเรื่องประชาธิปไตย ผู้ใหญ่ก็เริ่มเห็นด้วย แล้วกลับมาทบทวนตัวเองว่าใส่ใจเรื่องนี้พอหรือยัง รวมทั้งเราพยายามให้น้อง ๆ นำความรู้ที่ได้ไปถ่ายทอดให้พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ฟังถึงกฎเกณฑ์ กติกา และข้อมูลที่ต้องการของการเลือกตั้ง”

การทำกิจกรรมอาสาพัฒนาประชาธิปไตยในชุมชนไม่เพียงแต่สร้างการเปลี่ยนแปลงในชุมชนเท่านั้น แต่ยังทำให้ “พะ” และเพื่อนมีการเปลี่ยนในทางที่ดีขึ้นอีกด้วย

“เมื่อก่อน ไม่มีความรับผิดชอบ อยากทำอะไรก็ทำ แต่เดี๋ยวนี้มีความรับผิดชอบมากขึ้น ขยันมากขึ้น กล้าแสดงออกมากขึ้น คิดงานเป็นระบบขึ้น มีความเป็นผู้นำเป็นแบบอย่างให้น้องในโรงเรียน”

เด็กหญิงสุกัลยา วิเชียรสร้าง

สภาเด็กและเยาวชนตำบลคุระบุรี จังหวัดพังงา

โทรศัพท์ 086-595-8678

Email : Fah_1459@hotmail.com

เยาวชนคนรุ่นใหม่ “หัวใจ” จิตอาสา สภาเด็กและเยาวชนอำเภอคลองหาด จังหวัดสระแก้ว

“ตั้งแต่มีการตั้งสภาเด็กและเยาวชนระดับอำเภอมา 3 ปี เราก็เริ่มมาทบทวนบทบาทตัวเองพบว่า กิจกรรมสภาเด็กและเยาวชนในระดับอำเภอยังน้อยไป คิดว่าน่าจะมียุทธศาสตร์อะไรสักอย่างหนึ่ง เพื่อกระตุ้นการทำงานและการมีส่วนร่วมของเด็กและชาวบ้านในอำเภอ ก็นึกคราะห้กันต่อว่า การสร้างการมีส่วนร่วมจะต้องเริ่มตั้งแต่การเสนอความคิดเห็นในที่ประชุม แต่ที่ผ่านมามีการประชุมระดับหมู่บ้านมักไม่มีเด็กหรือเยาวชนเข้าไปนั่งอยู่เลย หากเราเริ่มต้นจากการสร้างการมีส่วนร่วมตรงจุดนี้ได้ ก็จะทำให้เยาวชนรับบทบาทตัวเอง อีกทั้งยังสามารถสร้างความเข้าใจในบทบาทของการเป็นเยาวชนมากขึ้นด้วย”

“เบนซ์” ยุทธนา ชันคำ คณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนอำเภอคลองหาด จังหวัดสระแก้ว ย้อนเล่าถึงปัญหาจากการขับเคลื่อนงานของสภาเด็กและเยาวชน จนเป็นที่มาของโครงการเยาวชนสร้างสรรค์ประชาธิปไตยโดยชุมชน ที่มีพื้นที่ 7 ตำบลของอำเภอคลองหาด เป็นเป้าหมายในการทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างสภาเด็กและเยาวชนอำเภอคลองหาดและสภาเด็กฯ

จังหวัดสระแก้ว

กระตุ้นต่อยอด...กระตุ้นจิตอาสา

โครงการเยาวชนสร้างสรรค์ประชาธิปไตยโดยชุมชนจะจัดกิจกรรมหมุนเวียนไปจนครบทุกตำบลในอำเภอคลองหาด กิจกรรมเริ่มจากการประสานงานกับสภาเด็กและเยาวชนระดับอำเภอเพื่อแบ่งหน้าที่การทำงาน โดยทีมอำเภอทำหน้าที่ติดต่อประสานงานเรื่องสถานที่ นัดหมายเยาวชนในพื้นที่ให้มาประชุมร่วมกันที่ศูนย์กลางของตำบลอาจจะเป็นวัด โรงเรียน หรือ อบต. เชิญผู้หลักผู้ใหญ่ในชุมชนเข้ามาร่วมรับฟังความคิดเห็นของเยาวชน โชคดีวันนั้นมีนายกเทศมนตรีอำเภอคลองหาดมาร่วมรับฟังด้วย

“กิจกรรมของพวกเราเริ่มขึ้นง่ายๆ ด้วยการทำความรู้จักกันก่อน เพราะแต่ละพื้นที่จะมีเพื่อน ๆ เข้าร่วมเยอะมากประมาณ 60-70 คน จากนั้นก็มีการยกตัวอย่างกิจกรรมเยาวชนที่ประสบความสำเร็จ หรือกิจกรรมเยาวชนที่อำเภออื่นทำแล้วประสบ

ความสำเร็จว่าเป็นอย่างไร เพื่อให้เขา “ลुकคิด” ว่าทำไมชุมชนอื่น ๆ ทำได้ แต่ทำไมชุมชนเขาทำไม่ได้ ทั้ง ๆ ที่มีสองมือ หนึ่งสมองเหมือนกัน”

หลังจากเล่าตัวอย่างความสำเร็จแล้ว พี่ ๆ ทีมงานก็เริ่มแจกกระดาษฟลิปชาร์ตให้เด็ก ๆ ลองกลับไปคิดว่าสภาพปัญหาของชุมชนมีอะไร สิ่งดี ๆ ในชุมชนมีอะไร ระหว่างคิด ทีมงานก็เริ่มแทรกซึมเข้าไปอยู่ในวงคอยสังเกตการณ์ ชวนคิดชวนคุยเป็นระยะ ๆ บางคนคิดไม่ออก เราก็ต้องคอยถาม คอยยกตัวอย่างว่าเรื่องดี ๆ หมายถึงอะไรบ้าง บางครั้งเขาอยู่ในชุมชนจนไม่รู้ว่าจะอะไรคือสิ่งดี โดยเฉพาะเรื่องความสามัคคี ถ้าชุมชนมีก็ถือว่าเป็นสิ่งดี ๆ ได้เหมือนกัน พอคิดเสร็จก็ให้ออกมานำเสนอ ซึ่งสิ่งที่เด็ก ๆ สะท้อนออกมาเป็นภาพคือการทำบุญบ้าน การทำความสะอาดชุมชน และปลูกต้นไม้ เป็นต้น

“เบนซ์” เล่าต่อว่า เมื่อจบกระบวนการแรกแล้ว ขั้นตอนมาคือการพูดถึงเรื่อง “จิตสำนึกในการทำงานอาสา” ทั้งนี้เพื่อกระตุ้นจิตสำนึกในการทำความดีให้กับชุมชนที่พวกเขาอาศัยอยู่ จากนั้นก็พูดถึงเรื่องการอยู่ร่วมกันในสังคมเพราะเยาวชนส่วนใหญ่เมื่อมาอยู่ร่วมกันก็มักจะมีความทะเลาะเบาะแว้งกันบ้าง ถ้าไม่มีความสามัคคีกัน ประชาธิปไตยในชุมชนก็จะไม่เกิด

และแล้วการประชุมซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการปลูกฝังแนวคิดประชาธิปไตยในชุมชนก็เสร็จสิ้นลง โดยมีโครงการที่พวกเขากลับกรองด้วยสมองแห่งจิตสำนึกแล้วว่าน่าจะทำขึ้นในชุมชนของพวกเขาเป็นจุดเริ่มต้นการทำงาน

เมื่อลงมือทำ...ความสำเร็จจึงเกิด

เห็นอย่างนี้แล้วเหมือนว่าพี่ ๆ ทีมงานสภาเด็กจะเป็นฝ่ายรู้สึกเสียเป็นส่วนใหญ่ แต่เมื่อหันไปถามเจ้าของโครงการถึงความสำเร็จ “เบนซ์” ตอบว่า “ความสำเร็จของโครงการนี้อยู่ที่พวกเราได้ **รู้ความคิดของเพื่อน ๆ ว่าที่จริงแล้วเขาเข้าใจบทบาทตัวเอง**

หรือไม่ เขารู้ไหมว่าชุมชนเขามีอะไร และที่สำคัญคืออย่างน้อยพวกเราได้ทำหน้าที่ปลุกกระตมให้เพื่อน ๆ ในชุมชนสนใจสิ่งรอบตัว สนใจชุมชนของเขามากขึ้น ทำให้เขาได้มองย้อนกลับไปในชุมชนว่าเขาควรจะทำอะไรให้กับชุมชน หรือจะสร้างชุมชนให้น่าอยู่ยิ่งขึ้นด้วยน้ำมือของพวกเขาได้อย่างไร ที่จริงผมว่าเขาอยากทำอยู่แล้ว เพียงแต่เราไปกระตุ้นให้เขารวมกลุ่มกัน ให้เขามีพื้นที่ มีเวทีแสดงความคิดเห็น ส่วนที่เราเชิญผู้ใหญ่เข้าร่วมฟังก็เพื่อให้ผู้ใหญ่รับรู้ ว่า เด็กเยาวชนในพื้นที่ที่มีความคิด ความสามารถ และเป็นกำลังหลักในการพัฒนาชุมชนได้เหมือนกัน ในอนาคตหากมีการประชุมหารืออะไร เขาจะได้เห็นความสำคัญของเด็กบ้างไม่มากนักน้อย”

“เบนซ์” เล่าต่อไปว่า หลังจากที่ได้โครงการนี้ดำเนินไปจนครบ 7 ตำบลแล้ว พวกเขาทำรายงานความสำเร็จไปยังสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาสและผู้สูงอายุ (สท.) ทำให้พวกเขาได้รับงบประมาณต่อเนื่องในปี 2554 ให้ดำเนินโครงการในลักษณะนี้ ซึ่งเป็นช่วงเวลาเดียวกับที่มีการเลือกตั้งท้องถิ่นของจังหวัดสระแก้วพอดี พวกเขาจึงปรับเปลี่ยนเป้าหมายไปจากเยาวชนในชุมชนเป็นเยาวชนในรั้วโรงเรียน มีวิทยากรจาก กท.จังหวัดมาให้ความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้ง

“เบนซ์” บอกว่า การทำกิจกรรมเยาวชนมาตั้งแต่ปี 2548 กระทั่งปัจจุบัน ทำให้เขาเห็นพัฒนาการของตนเองที่ค่อย ๆ เติบโต มีความคิดความอ่านเป็นผู้ใหญ่มากขึ้น จากเด็กที่วิ่งเล่นอยู่ในชุมชน แต่กลับได้รับโอกาสให้เข้ามาทำกิจกรรมเริ่มจากค่ายลูกเสือ เป็นลูกมือจัดค่ายกิจกรรมดนตรีอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม วันนี้เขาได้รับความไว้วางใจให้เป็นนักจัดรายการวิทยุที่ดูเหมือนจะอายุน้อยที่สุด ด้วยวัยเพียง 21 ปี ประสบการณ์จากการเรียนรู้นอกห้องเรียน “ป่มเพาะ” ให้เขาเติบโตขึ้นเป็นเยาวชนคนรุ่นใหม่ที่มี “หัวใจ” จิตอาสาเต็มตัว วันข้างหน้าคืออนาคต และเขาเลือกที่จะสร้างอนาคตตั้งแต่วินาทีนี้ด้วยการ “ให้”

นายยุทธนา ชันคำ

สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดสระแก้ว

โทรศัพท์ 084-903-0922

E-mail: benz_oooo6674@hotmail.com

กิจกรรมการทำดีเพื่อพ่อ
ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์
และงานวิชาการ

ช่วงละอ่อนเชียงใหม่ สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่

การทำกิจกรรมกับเพื่อนๆ ตั้งแต่สมัยเรียนมัธยมที่อำเภอไชยปราการ ซึ่งอยู่ห่างจากตัวจังหวัดเชียงใหม่ประมาณ 130 กิโลเมตร ก่อนจะย้ายเข้ามาเรียนในระดับอุดมศึกษาในตัวเมืองเชียงใหม่ ทำให้ “เปี๊ยะ” ขยงกฤ ยี่ลังกา นักศึกษาคณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพอีสเทอร์น ตระหนักดีว่าเด็กเชียงใหม่ขาดพื้นที่ทำกิจกรรมอย่างสร้างสรรค์ และยังได้รับสิ่งยั่วยุทั้งทางเทคโนโลยีและอบายมุขมากกว่าเด็กในพื้นที่อื่นๆ ของภาคเหนือ เพราะเป็นเมืองใหญ่และเป็นศูนย์กลางของภูมิภาค ส่งผลให้ประชากร เทคโนโลยี วัฒนธรรม ฯลฯ ไหลบ่าเข้ามาอย่างไม่ขาดสาย

สภาพสังคมและวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไป ผลักดันให้เด็กและเยาวชนพุ่งเป้า ห่วงเหินกับผู้ปกครองมากขึ้น จึงลุ่มเสี่ยงที่จะติดการพนัน ติดเกม ติดยาเสพติด หรือเข้าสู่วงจรค้ายาเสพติด โดยพบว่าเยาวชนส่วนใหญ่ใช้เวลาว่างโดยเปล่าประโยชน์ เมื่อมีโอกาสได้เข้ามาทำงานสภาเด็กและเยาวชนในปี 2549 ซึ่งเป็นช่วงทดลองจัดตั้งตามร่าง พ.ร.บ.จัดตั้งสภาเด็กและเยาวชน ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เขาจึงตั้งใจทำกิจกรรม

อย่างเต็มที่ ทั้งจัดค่ายอบรมด้านยาเสพติด สิ่งแวดล้อม ทอดผ้าป่า สลากภัตร ฯลฯ จนได้รับเลือกเป็นรองประธานสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ในปี 2551-2552 ก่อนถูกเลือกให้เป็นประธานสภาฯ ตั้งแต่นั้นปี 2553 จนถึงปัจจุบัน ทำให้เขาสามารถสานต่อและขยายฐานกิจกรรมที่เคยทำไว้ในช่วงก่อนหน้านี้ได้อย่างต่อเนื่อง

กระจายโอกาสสู่เด็กนอกเมือง

เมื่อที่ประชุมคณะกรรมการแผนพัฒนายุทธศาสตร์จังหวัดเชียงใหม่ มีมติให้จัดสรรงบประมาณก้อนหนึ่งสำหรับการทำกิจกรรมของกลุ่มต่างๆ โดยให้แต่ละกลุ่มนำเสนอโครงการขึ้นมา “เปี๊ยะ” ในฐานะคณะกรรมการแผนพัฒนายุทธศาสตร์จังหวัดเชียงใหม่ จึงผลักดันโครงการช่วงละอ่อนเชียงใหม่ ให้เป็นพื้นที่สำหรับทำกิจกรรมร่วมของเด็กและเยาวชนเชียงใหม่ทันที

โครงการช่วงละอ่อนเชียงใหม่เป็นการนำหลายๆ กิจกรรมของสภาเด็กฯ มาจัดรวมกันทั้งจังหวัด 9 ครั้ง ภายใต้แนวคิด “ช่วงความฮู้(ความรู้) เชิดชูวัฒนธรรม เลิศล้ำการพัฒนา เพื่อกษัตราของปวงไทย” โดยบูรณาการงบประมาณและการทำงานร่วมกับหลายหน่วยงานในพื้นที่ อาทิ ป่าไม้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล ห้างร้านหรือภาคเอกชนในท้องถิ่น

“ช่วงละอ่อนเชียงใหม่ไม่ได้จัดซ้ำในพื้นที่เดิมทั้ง 9 ครั้ง แต่หมุนเวียนไปเรื่อยๆ ตามเขตพื้นที่การศึกษา โดยจัดอยู่ในเขตเมือง 3 ครั้ง ที่เหลืออีก 6 ครั้ง จัดในอำเภอรอบนอก เช่น อำเภอดอยสะเก็ด เป็นต้น เพื่อกระจายโอกาสให้เด็กและเยาวชนที่อยู่ห่างไกลได้เข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งกิจกรรมแต่ละครั้งอาจมีสาระสำคัญแตกต่างกัน แล้วแต่ว่าจะโอกาสและสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่หนึ่งอาจเน้นเนื้อหาด้านยาเสพติด อีกพื้นที่เน้นลดโลกร้อน เป็นต้น”

รวมพลังสร้างสรรค์สร้างแรงใจ

ภาพงานช่วงละอ่อนเชียงใหม่จะถูกมองว่าเป็นงานมหกรรม เพราะมีการแบ่งพื้นที่บนเวทีให้เด็ก ๆ ได้แสดงความสามารถและการประกวด เช่น ดนตรีลูกทุ่ง กลองสะบัดไชย ดนตรีสตริง โดยก่อนจัดงานต้องสำรวจความต้องการของเด็กก่อนว่าถนัดด้านไหนอย่างไร มองทั้งด้านวิชาการ วัฒนธรรม และการเกิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ

เมื่อได้แนวทางสำหรับจัดเวทีแล้ว ก็จะเชิญหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมจัดนิทรรศการให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เช่น บนเวทีเน้นกิจกรรมต่อต้านยาเสพติด ในส่วนนิทรรศการ ก็จะเชิญองค์กรบริหารส่วนตำบล สาธารณสุขอำเภอ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ร้านขายยาในท้องถิ่น หรือแม้กระทั่งเอ็นจีโอ มาจัดขุมนิทรรศการเกี่ยวกับยาเสพติด นอกเหนือจากนิทรรศการ

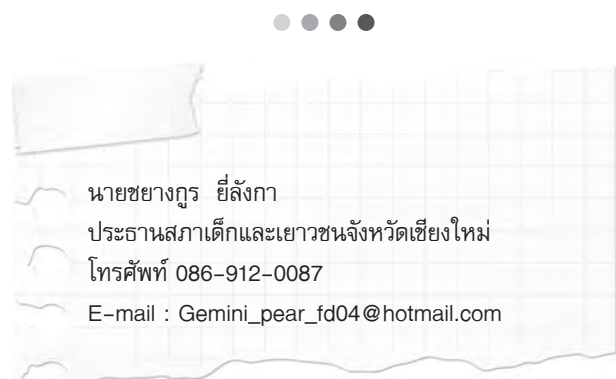
มีชีวิต อันเป็นผลงานของสภาเด็กและเยาวชนเอง

“เปี้ย” ย้ำว่าลักษณะการทำงานที่มีภาคีเครือข่ายเข้าร่วมจำนวนมาก ทำให้หน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่ และชาวบ้านให้การตอบรับสภาเด็กและเยาวชนเชียงใหม่อย่างกว้างขวาง การจัดงานช่วงละอ่อนแต่ละครั้ง มีเยาวชนเข้าร่วม 2,000–3,000 คน ซึ่งทุกคนอาจไม่ได้แสดงออกบนเวที แต่การได้ร่วมงาน ได้เห็นความร่วมมือร่วมใจกันของกลุ่มต่าง ๆ ทำให้เด็กและเยาวชนถูกเติมเต็ม เกิดแรงกระตุ้นจากการได้เห็นพลังของกลุ่มที่สามารถขับเคลื่อนงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดความฮึกเหิมที่จะรวมกลุ่มกันทำความดี

ทำงานใหญ่ ต้องใจเย็น-มีเหตุผล

“ปกติเราเป็นคนมุทะลุใจร้อน จนบางครั้งดูเหมือนขาดเหตุผล แต่การทำงานกับสภาเด็กและเยาวชนทำให้เรารู้จักทำงานเป็นกลุ่ม ต้องหยุดคิด หยุดฟังคนอื่น เช่นเดียวกันเมื่อจะพูด จะทำอะไรก็ต้องหยุดคิดตรึกตรองอย่างเป็นระบบ รู้จักเก็บอารมณ์ รู้วิธีบริหารจัดการ สื่อสารกับคนอื่นได้อย่างตรงเป้าหมาย เพราะถ้าเกิดความผิดพลาดไม่ได้เสียหายแค่เราคนเดียว แต่ยังรวมถึงเพื่อนเด็กและเยาวชนทั่วจังหวัดด้วย”

“เปี้ย” บอกว่า จริงๆ แล้วเป้าหมายของการทำงานคือกระบวนการที่จะทำให้ได้ทำงานนั้นๆ ขั้นตอนการวางแผนจึงสำคัญมาก เริ่มจากการประชุมร่วมกัน แล้วถอดบทเรียนถึงสิ่งที่พื้นที่ต้องการ ก่อนวางแผนคอนเซ็ปต์ และรูปแบบงาน แล้วถึงจะจัดงานหรือกิจกรรมตามแผนงานที่วางไว้ได้ ซึ่งในขั้นตอนเหล่านี้ได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้เสมอ โดยเฉพาะด้านบริหารจัดการที่ต้องรู้จักการแบ่งสัดส่วนและลำดับความสำคัญของงาน จึงสามารถทำงานนั้นๆ สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ถนนเด็กย่อง

สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดระยอง

“ถนนเด็กย่อง” เส้นทางแห่งความฝันที่เปิดต้อนรับเด็กและเยาวชนในจังหวัดระยองให้ได้แสดงออกอย่างสร้างสรรค์บนเวทีที่ต้องใช้ความสามารถเพื่อให้เป็นที่ประจักษ์แก่คนทั่วไป แม้เวทีนี้จะไม่มีการวัดใดๆ ตอบแทน แต่กลับกลายเป็น “พื้นที่เล็กๆ” ที่เปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนทุกคนได้แสดงออกในทางที่ดี หลังจากเพียรพยายามฝึกซ้อมทักษะด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการแสดงดนตรี ศิลปะ ฯลฯ แต่ที่สำคัญคือเวทีนี้ยัง “พลิกชีวิต” เยาวชนคนหนึ่งไปสู่เส้นทางการทำงานเพื่อสังคม

“ค่ายผู้นำ” เปิดเส้นทางการทำงาน

“อ๊ว” พรพรม นิสัยมัน สาวน้อยหน้าใสที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 2 คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (มจธ.) เล่าถึงเส้นทางการทำงานเพื่อสังคม

ของเธอว่า เกิดขึ้นช่วงที่เรียนอาชีวศึกษา โดยได้รับการชักชวนจากเพื่อนๆ ในโรงเรียนมาเข้าค่ายผู้นำเยาวชน

“ตอนนั้นเพื่อนมาชวนเข้าค่าย ก็ไม่ได้คิดอะไร คิดแค่ว่าสนุกดี สองไปดู แต่เมื่อมาเห็นรุ่นพี่ในสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดระยอง บางคนแก่กว่าเราปีเดียว หรือบางคนก็รุ่นเดียวกันแต่มีความสามารถเยอะมาก กล้าแสดงออก รู้สึกชื่นชม และอยากเก่งแบบนั้นบ้าง”

การเข้าร่วมค่ายครั้งนั้น “อ๊ว” แสดงความสามารถเต็มที่ จนได้รับเลือกจากเพื่อนๆ ให้เป็นประธานรุ่นในค่าย ซึ่งเป็นการเปิดเส้นทางการทำงานสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดระยองเป็นต้นมา

“หลังจบค่ายตอนนั้นเราเรียนอยู่ชั้น ปวช. เข้ามาช่วยงานสภาเด็กฯ เรื่อยๆ ตั้งแต่โครงการถนนเด็กย่องครั้งที่ 2 เมื่อปี พ.ศ. 2551 แต่ตอนนั้นยังใช้ชื่อว่าถนนเด็กเดินอยู่ จนถึงปี พ.ศ. 2553 ก็เปลี่ยนชื่อเป็นถนนเด็กย่อง ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของจังหวัดระยองตั้งแต่นั้นมา”

“ถนนเด็กयोग” จุดเปลี่ยน “ชีวิต”

“อ้าว” เล่าอีกว่า พื้นที่ในโครงการถนนเด็กयोगไม่ใช่เวทีประกวด และไม่มีสิ่งตอบแทนใดๆ ให้ แต่เป็นเวทีที่ “เปิดโอกาส” ให้เด็กและเยาวชนในจังหวัดระยองได้มาแสดงความสามารถ เช่น น้องๆ ที่ชอบเล่นดนตรีเขาก็ซ้อมดนตรีกันทุกวันหลังเลิกเรียนอยู่แล้ว แต่ไม่มีพื้นที่ในการแสดงดนตรีเลย โครงการนี้จึงเหมือนเป็นการหยิบยื่นพื้นที่ให้เด็กและเยาวชน 2 เวที ได้แก่ เวทีใหญ่ที่จะมีการคัดเลือกการแสดงโดยพี่ๆ สภาเด็กฯ เป็นกรรมการ หากการแสดงดนตรีวงใดผ่านก็จะได้แสดงในเวทีใหญ่ ส่วนการแสดงที่ไม่ผ่านเข้ารอบก็จะได้แสดงความสามารถในเวทีขนาดเล็กกว่า ซึ่งตั้งอยู่ในบริเวณงานเดียวกัน โดยจะมีการจัดงานเป็นเวลาหนึ่งวันเต็ม

“กิจกรรมนี้ได้รับความสนใจจากเด็กและเยาวชนที่สนใจจากโรงเรียนต่างๆ ทั่วจังหวัดระยอง ที่ต่างก็มาช่วยกันทำหน้าที่ตามความสามารถ บ้างก็เป็นพิธีกร ช่วยจัดลำดับการแสดง หรือช่วยงานเบื้องหลังเวทีการแสดง แสดงให้เห็นถึงความตั้งใจทำงานของทุกคนเป็นอย่างมาก”

นอกจากนี้ภายในงานยังเปิดพื้นที่ให้น้องๆ ได้แสดงงานศิลปะ มีแผงจำหน่ายสินค้าที่ประดิษฐ์ขึ้นเองโดยไม่เก็บค่าเช่าสถานที่แต่อย่างใด ส่วนสถานที่จัดงานก็จะหมุนเวียนเปลี่ยนไปตามความอนุเคราะห์สถานที่จากผู้ใหญ่ใจดีที่มาสนับสนุนงานในแต่ละปี

ก้าวสู่ความรับผิดชอบ “ระดับผู้นำ”

“อ้าว” บอกว่าช่วงแรกที่เข้ามาทำงานนี้ เธอเป็นเพียงสมาชิกตัวเล็กๆ คอยวิ่งแจกใบประเมินผลความพึงพอใจเท่านั้น แต่เธอก็พยายามทำสิ่งที่ได้รับมอบหมายมาอย่างเต็มที่ กระทั่งพี่ๆ สภาเด็กฯ เห็นแนวการทำงานจึงมอบหมายให้เธอดูแลโครงการถนนเด็กयोगโดยตรง

“เมื่อเริ่มโครงการถนนเด็กयोगปีที่ 3 เรารับผิดชอบทั้งหมด ตั้งแต่คิดโครงการ นำเสนอโครงการในที่ประชุมหัวหน้าส่วนราชการของจังหวัดระยอง ทำให้ท่านผู้ว่าราชการในสมัยนั้น (นายสุขุมพร ลิ้มไทย) เห็นความสำคัญของงานนี้ และรับปากว่าจังหวัดระยองจะสนับสนุนให้สภาเด็กฯ ได้ทำกิจกรรมนี้อย่างเต็มที่ จากคำพูดของท่านทำให้โครงการนี้ได้รับการสนับสนุนจากผู้ใหญ่ใจดีมากมา”

เมื่อต้องทำงานในคนหมู่มาก “อ้าว” พบปัญหาที่เกิดขึ้นมากมายเช่นกัน อาทิ เรื่องของเวลาในการทำงานที่มีสมาชิกกว่าหนึ่งร้อยคน เวลาในการทำงานย่อมไม่ตรงกัน น้องบางคนไม่

สามารถเข้าร่วมประชุมงานได้ หรือบางคนไม่สามารถมาทำงานได้เลย ทั้งๆ ที่อยากทำกิจกรรมนี้ เนื่องจากผู้ปกครองไม่เข้าใจและกลัวจะเสียการเรียน แต่เธอก็ก้าวพ้นปัญหาเหล่านั้นมาได้ด้วยแรงบันดาลใจอันสำคัญ

“เราขอบพระราชดำรัสของในหลวงคือ เวลาทำงานถ้าเราทำงานส่วนรวม งานส่วนรวมเสร็จ งานเราก็เสร็จด้วย แต่ถ้าเราทำงานเดี่ยว งานเราก็เสร็จเพียงคนเดียว เมื่อได้ยินพระราชดำรัสนี้ทำให้มีกำลังใจในการทำงานมาก”

เส้นทางพลิกชีวิต...สู่ความสำเร็จ

เมื่อก้าวผ่านพ้นปัญหาต่างๆ มาได้ยังทำให้ “อ้าว” เกิดความภาคภูมิใจ โดยเธอบอกว่าไม่เคยคิดว่าจะทำงานใหญ่แบบนี้ได้นอกจากนี้เธอยังได้ถ่ายทอดการทำงานสู่รุ่นน้อง เพื่อให้พวกเขาอยากทำงานเพื่อส่วนรวมเช่นเดียวกับเธอด้วย จากวันนั้นถึงวันนี้เธอบอกว่า ตัวเองเปลี่ยนแปลงไปมากทั้งความคิดที่ไม่เคยอยากทำกิจกรรมใดๆ มาก่อน การได้รับแรงบันดาลใจจากการทำงาน การฝ่าฟันปัญหาและอุปสรรคในการทำงานจริง ทำให้วันนี้สิ่งที่เธอได้รับการยอมรับจนเธอประสบความสำเร็จ

“คิดว่าถ้าไม่ได้โอกาสในการทำกิจกรรมต่างๆ ของสภาเด็กฯ ก็ไม่รู้ว่าจะชีวิตจะเป็นอย่างไร เนื่องจากการทำงานตั้งแต่ระดับ ปวช. ในโครงการต่างๆ และมีผลงานบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม ทำให้โรงเรียนเห็นผลงานจึงส่งเข้าประกวดนักเรียนรางวัลพระราชทานระดับปวช. (ประกาศนียบัตรวิชาชีพ) และประกวดนักเรียนรางวัลพระราชทานระดับปวส. (ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง) จนได้รางวัลทั้งสองระดับ โรงเรียนจึงให้ทุนศึกษาต่อระดับปริญญาตรีในโครงการทนายาคครูอาชีพ เพื่อกลับมาสอนที่สถาบันเดิม”

ไม่เคยคิดเลยว่าการทำงานเพื่อสังคมจะได้รับผลตอบแทนที่ยิ่งใหญ่ต่อชีวิตเธอขนาดนี้ ทำให้เธอมีกำลังใจต่อสู้กับอุปสรรคในการทำงานและการเรียนต่อไป หากเส้นทางชีวิตยังอีกไกลก็เชื่อว่าเธอเริ่มเดินในเส้นทางที่ถูกต้องและตั้งงามแล้ว

ปัน “ความรู้” สุน้อง สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดสุราษฎร์ธานี

จากที่ต้องเดินทางผ่านถนนสายเขาท่าเพชรเป็นประจำ ได้เห็นโรงเรียนบ้านเขาท่าเพชร มีสภาพทรุดโทรม ไม่มีหนังสือให้นักเรียนได้อ่านและศึกษาอย่างเพียงพอ ห้องสมุดในโรงเรียนขาดแรงจูงใจให้นักเรียนเข้ามาศึกษาค้นคว้าและรักที่จะอ่านหนังสือ “สไปรท์” นายธนพล คงดี สมาชิกสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดสุราษฎร์ธานี จึงเข้าไปพูดคุยกับผู้อำนวยการโรงเรียนพร้อมเสนอแนวคิด ว่า สภาเด็กฯ น่าจะมีส่วนร่วมเข้าไปช่วยปรับปรุงห้องสมุดของโรงเรียน เพื่อสร้างโอกาสในการเรียนรู้ให้แก่นักเรียน และเปิดโลกทัศน์ให้กับเด็ก ๆ

ปฏิบัติการปัน “ความรู้” สุน้อง

“สไปรท์” เล่าว่า โรงเรียนบ้านเขาท่าเพชร เป็นโรงเรียนระดับประถมศึกษาตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี มีครูและผู้อำนวยการรวม 5 คน โรงเรียนห่างจากตัวเมืองประมาณ 8 กิโลเมตร พวกเขาเริ่มกิจกรรมนี้ๆ ภายใต้ชื่อ **โครงการปัน**

ความรู้ สุน้องขึ้นทันทีที่ผู้อำนวยการโรงเรียนเห็นชอบ และหลังจากแผนงานที่พวกเขานำเสนอต่อสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสุราษฎร์ธานีผ่านการอนุมัติ “สไปรท์” แบ่งงานให้เพื่อน ๆ โดยนำเงินส่วนหนึ่งจัดซื้อหนังสือที่มีสาระประโยชน์มาให้น้อง ๆ และใช้เวลาว่างหลังเลิกเรียนไปขอรับบริจาคหนังสือจากประชาชนทั่วไปผ่านกิจกรรมจิตอาสาที่หลากหลาย เช่น กิจกรรมเปิดหมวกขอรับบริจาค เป็นต้น

นอกจากนี้พวกเขายังประสานงานกับกลุ่มนักเรียนในอำเภอเมือง 8 โรงเรียน คือ โรงเรียนเมืองสุราษฎร์ธานี โรงเรียนธิดาแม่พระ โรงเรียนสุราษฎร์พิทยา โรงเรียนสุราษฎร์พิทยา 2 โรงเรียนสุราษฎร์ธานี โรงเรียนสุราษฎร์ธานี 2 โรงเรียนเทพมิตรศึกษา และโรงเรียนสุราษฎร์เทคโนโลยีอุตสาหกรรม ให้ช่วยกันไปขอรับบริจาคหนังสือจากประชาชน เพื่อรวบรวมมามอบให้กับโรงเรียน โดยกิจกรรมนี้ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากหัวหน้าส่วนราชการในจังหวัดสุราษฎร์ธานี และหัวหน้าส่วนราชการในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ที่ช่วยอำนวยความสะดวกเรื่องการติดต่อประสานงาน

“หนังสือที่เราซื้อให้โรงเรียนนั้น ไม่ใช่ยื่นถือยากถืออะไรก็ซื้อ แต่เราจะสอบถามความต้องการจากคุณครู ว่าต้องการหนังสือประเภทไหน เพื่อสร้างการมีส่วนร่วม และทำให้ได้หนังสือที่ตรงกับความต้องการและเหมาะสมกับช่วงวัยของเด็ก และในวันจัดกิจกรรมเราก็มีกิจกรรมสันทนาการ สร้างความสนุกสนาน และรณรงค์ให้น้องๆ ในโรงเรียนเห็นความสำคัญของการอ่าน การดูแลรักษาหนังสือและห้องสมุด เพื่อให้หนังสืออยู่ได้นานๆ เป็นการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืนด้วย”

จุดประกาย “นิสัย” รักการอ่าน

ผลจากการดำเนินงาน นอกจากจะได้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนบ้านเขาท่าเพชรแล้ว จากการสอบถามคุณครูบรรณารักษ์ยังพบว่า นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น เช่น นักเรียนเข้าห้องสมุดมากขึ้น มีการยืมคืนหนังสือในห้องสมุดเพิ่มมากขึ้น และนักเรียนเปลี่ยนพฤติกรรมในช่วงพักเที่ยง จากเดิมที่เคยไปวิ่งเล่นเป็นเข้ามาอ่านหนังสือในห้องสมุดแทน ความภาคภูมิใจที่ได้ทำสิ่งๆ ดีให้กับน้องๆ ในครั้งนี้ ทำให้ “สไปรท์” และเพื่อนๆ เกิดแรงบันดาลใจที่จะสร้างสรรค์สิ่งที่ดีแก่เด็กและเยาวชนในจังหวัด โดยพวกเขาได้จัดทำโครงการความรู้เคลื่อนที่ อบรมพัฒนาเครือข่ายสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างเตรียมการ

“ผลของการร่วมแรงร่วมใจในการระดมทุนมาจัดซื้อหนังสือในครั้งนี้ ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมจากหลายฝ่าย ใครมีหนังสือไม่ใช่แล้วก็นำมาส่งต่อให้เกิดประโยชน์ หลายคนอยากบริจาคแต่ไม่รู้จะเอาไปให้ที่ไหน พวกเราจึงกลายเป็นคนกลางรับบริจาคหนังสือแทน สิ่งที่เราทำช่วยจุดประกายให้เด็กๆ เกิดอุปนิสัยรักการอ่านมากขึ้นการที่เราได้นำหนังสือไปเพิ่มให้ห้องสมุด เพราะพวกเราคิดว่าห้องสมุดก็เหมือนร้านโชห่วย หากเข้าไปห้องสมุดแล้วบนชั้นหนังสือไม่มีหนังสือวางอยู่เลย เราก็ไม่อยากเข้าไปก็เหมือนเด็กๆ หากห้องสมุดมีหนังสือดีๆ ที่หลากหลายให้เลือกอ่านก็เป็น

แรงจูงใจให้เขาเข้ามา ถือเป็นก้าวแรกที่จะนำพาเขาไปสู่อุปนิสัยรักการอ่านต่อไป”

“เงิน” ไม่ใช่คำตอบของการให้

ปัจจุบัน “สไปรท์” เรียนอยู่ที่คณะรัฐศาสตร์ ชั้นปีที่ 5 มหาวิทยาลัยรามคำแหง เขาเริ่มทำงานสภาเด็กฯ มาตั้งแต่ครั้งยังเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในตำแหน่งรองประธานสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดสุราษฎร์ ด้วยใจรักการทำกิจกรรม ชอบช่วยเหลือสังคม ทำให้ทุกวันนี้เขายังคงช่วยเหลืองานสภาเด็กฯ อย่างต่อเนื่อง เขามีหลักคิดในการดำเนินชีวิตและการทำงานว่า การช่วยเหลือสังคม ไม่จำเป็นต้องใช้เงินเพียงอย่างเดียว แต่เราสามารถนำความรู้ ความสามารถ และกำลังของตนเองออกมาแบ่งปันหรือสร้างสรรค์สิ่งดี ๆ ให้แก่ผู้อื่นได้

“การช่วยเหลือสังคม ไม่จำเป็นต้องใช้ทรัพย์สินเงินทอง แต่เราใช้ศรัทธา ความรู้ ความสามารถได้ ขอเพียงมีจิตใจที่ดีและเริ่มต้นด้วยความรักที่อยากจะทำ การทำงานไปด้วยเรียนไปด้วยไม่ใช่อุปสรรค หากเรารู้จักบริหารเวลาหน้าที่ของเรา รู้จักแบ่งเวลาจะทำให้เกิดความสำเร็จได้”

ก้าวชีวิต อุทิศเพื่อคนรุ่นหลัง

กว่า 6 ปีที่ทำงานบนเส้นทางสายนี้ “สไปรท์” บอกว่า เขาเดินทางถึงจุดคุ้มทุนของชีวิตแล้ว ก้าวต่อไปข้างหน้าคือก้าวไรชีวิต ซึ่งจะถูกส่งต่อให้กับน้องๆ เยาวชนรุ่นต่อไป “สไปรท์” ยอมรับว่าเขาได้เรียนรู้หลายสิ่งหลายอย่างที่เป็นเกราะป้องกัน เป็นภูมิคุ้มกันชีวิตที่นำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

“ผมรู้สึกว่ามันได้อะไรเยอะมาก คุ้มค่ามาก ทั้งรู้จักการบริหารจัดการงาน การจัดการทรัพยากรคน รู้จักกระบวนการคิดว่าคนวัยเดียวกันมีไม่กี่คนที่ได้รับโอกาสแบบนี้ คนที่เขาเรียน

อย่างเดียวน่าจะไม่มีทักษะการทำงาน **สภาเด็กฯ** สอนให้ผมรู้จักการใช้ชีวิตและเกิดทักษะในการแก้ปัญหา มีความรอบรู้ที่สำคัญยังทำให้ผมได้รู้จักคนมากมายหลายระดับ มีเพื่อนพ้องที่สามารถเป็นเครือข่ายทำงาน ให้ประสบความสำเร็จยิ่ง ๆ ขึ้น ข้อคิดที่ผมได้รับคือทำอะไรได้มากได้น้อยไม่สำคัญ ขอให้เราตั้งใจ ผลที่ได้รับก็จะย้อนกลับมาสู่ตัวเราเอง นั่นคือความสุขความสบายใจ จากนั้นไปผมจะส่งไม้ต่อให้น้องๆ ด้วยการเป็นแบบอย่างให้กับพวกเขา ทำดีไว้ให้ดู ทำถูกไว้ให้ลูกหลาน เป็นรากฐานที่เขาเอาไปต่อยอดได้ ผมเชื่อว่าอนาคตข้างหน้าจะดียิ่ง ๆ ขึ้นไป ทุกวันนั้นผมมีความสุขมากที่ยืนอยู่ตรงจุดนี้ ผมยังตั้งเป้าไว้ว่าจะทำงานนี้ต่อไปจนกว่าอายุจะครบ 25 ปี และปฏิญาณตนว่าจะคอยช่วยเหลือและให้โอกาสน้องๆ รุ่นใหม่ทำงานต่อไป”

นายธนพล คงดี

อดีตประธานสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดสุราษฎร์ธานี

โทรศัพท์ 089-290-7340

E-mail : sprite_spadek51@hotmail.com

“กู้ข้อมูล” ความสุขจากการ “ให้” สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดจันทบุรี

หากการเรียนรู้ของคุณสามารถใช้ประโยชน์ได้ทันที กลายเป็นบทเรียนนอกห้องเรียนที่นำไปใช้ได้จริง ย่อมมีประโยชน์ทั้งต่อตนเองคือ การได้ทบทวนสิ่งที่เรียนรู้ และหากยังเผื่อแผ่ความรู้นี้ไปสู่คนอื่น เพื่อให้พวกเขาเหล่านั้นสามารถนำไปใช้แก้ปัญหาหรือพัฒนาผลงาน ย่อมทวีประโยชน์ต่อคนอื่นยิ่งๆ ขึ้นไป แผ่ขยายเป็นการนำความรู้มาใช้ได้ไม่สิ้นสุด และการทำเช่นนี้เรียกว่าเป็น “ผู้ให้” ซึ่งผลที่ได้รับนั้นเราอาจเรียกว่า “ความสุข”

จุดเริ่มต้นของ “ผู้ให้”

หากนิยามคำว่า “ความสุข” นั้นมีหลากหลายและแตกต่างกันไป หนึ่งในนั้นคือ “การให้” ดังตัวอย่างหนึ่งที่เห็นได้ชัดจากสาวน้อยผู้รักเสียงเพลงและเป็นนักกิจกรรมตัวยง อย่าง “แต้ว” **ณัฐพร รัตนพงศ์** นักศึกษาวิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี ที่ติดใจการเป็น “ผู้ให้” อย่างน่าชื่นชม

“จุดเริ่มต้นของการทำงานในโครงการต่างๆ มาจากการเป็นคนชอบทำกิจกรรม ตั้งแต่เรียนปวช. ทำแล้ว “ติดใจ” ก็ทำมาเรื่อยๆ โดยกิจกรรมแรก คือการเข้าเป็นสมาชิกของกลุ่ม “สายลมและแสงแดด” ที่เป็นการรวมตัวของกลุ่มคนหนุ่มสาวที่ทำงานสื่อความหมายผ่านบทเพลง ละครหุ่น ฯลฯ ให้กับเด็กด้อยโอกาสในชนบท เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนในด้านต่างๆ รวมถึงส่งเสริมด้านคุณธรรมจริยธรรมด้วย”

การเป็นนักกิจกรรมตัวยงนี้เองที่ทำให้ “แต้ว” ได้รับการชักชวนจากอาจารย์และเพื่อนๆ ในวิทยาลัยให้เข้ามาร่วมค่ายเลือกตั้งสภาเด็กและเยาวชน หลังจากนั้นเธอก็กลายเป็นหนึ่งในสมาชิกของสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดจันทบุรีมาตั้งแต่ปี 2551 จนถึงปัจจุบัน ในตำแหน่งเลขานุการสภาเด็กและเยาวชนที่การันตีผลงานจากหลายๆ กิจกรรม

ที่มาของการ “กู”

“แต้ว” เล่าว่า เมื่อเธอเข้ามาทำงานในสภาเด็กฯ เธอมีโอกาใช้ความรู้ที่ร่ำเรียนมาให้เกิดประโยชน์ใน**โครงการสอนน้องเรียนรู้การกู้สารพัดข้อมูล**

“โครงการนี้เกิดขึ้นจากการทำงานในสภาเด็กและเยาวชนที่มีเอกสารต่างๆ มากมายบรรจุอยู่ในคอมพิวเตอร์ และบางครั้งเมื่อเครื่องมือทำงานผิดพลาด ข้อมูลต่างๆ ก็สูญหายไปด้วย ทำให้คนทำงานเดือดร้อน เพราะไม่รู้วิธีการแก้ปัญหาเบื้องต้นว่าควรทำอย่างไรดี ก็มาคิดกับเพื่อนว่าเราเรียนวิชาเหล่านี้จะนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์กับคนอื่นด้วย พอได้ชั่งน้ำหนักถึงทำโครงการเพื่อขอจบการศึกษาในระดับปวช. จึงคิดว่าน่าจะทำงานไปพร้อมกันได้ จึงเกิดโครงการนี้ขึ้นมา”

เมื่อเกิดความคิดที่อยากจะช่วยเหลือและนำ **“ต้นทุน”** ความรู้ที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์ “แต้ว” จึงเริ่มลุยงานในโครงการสอนน้องเรียนรู้การกู้สารพัดข้อมูลทันที เริ่มจากการร่างโครงการ คิดรูปแบบการสอนน้องเพื่อให้เข้าใจได้ง่ายที่สุดและสามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน

“โครงการนี้เป็นการอบรมเรื่องความรู้ที่จะช่วยให้น้องๆ นำไปใช้งานได้จริง และเป็นเนื้อหาที่ไม่ยากจนเกินไป โดยสมาชิกที่เข้าอบรมจะเป็นกลุ่มน้องๆ ที่ทำงานในสภาเด็กและเยาวชนในอำเภอต่างๆ ของจังหวัดจันทบุรีจำนวน 50 คน มีผู้ใหญ่ใจดีที่องค์การบริหารส่วนตำบลวังตะไคร้ อำเภอแหลมสิงห์ อนุเคราะห์สถานที่ในการจัดอบรม”

และแล้ว **“กระบวนการ”** ทำงานก็เริ่มต้นขึ้น เธอและเพื่อนๆ ช่วยกันระดมความคิดและแบ่งหน้าที่กันทำงาน เช่น ใครมีหน้าที่สอนต้องพยายามสื่อสารกับน้องด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ไม่เป็นทางการ ไม่ใช้ภาษาคอมพิวเตอร์ซึ่งเข้าใจยาก ใครที่มีหน้าที่นำเสนองานก็จะพยายามทำให้น้องๆ ผ่อนคลาย ไม่ให้เครียดกับการอบรมเกินไปนัก

ส่วนเนื้อหาที่ใช้ในการอบรมนั้น เธอและเพื่อนๆ ก็ช่วยกันปรับให้เหมาะสมโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปที่เข้าใจได้ง่ายอย่างโปรแกรม Recover My File ที่ใช้ในการกู้ข้อมูลต่างๆ ทั้งข้อมูลที่เป็นเนื้อหาและภาพที่อาจเผลอลบทิ้งหรือสูญหายไประหว่างคอมพิวเตอร์มีปัญหา โดยใช้ระยะเวลาในการอบรม 1 วันเต็ม

เมื่อ ‘การให้’ งอกเงย

แม้จะทำงานเพื่อคนอื่น แต่การทำงานย่อมมีปัญหาหรืออุปสรรคให้ต้องพบเจอ และเธอก็หนีไม่พ้นเช่นกัน ยิ่งเป็นการทำงานที่ต้องเกี่ยวข้องกับคนจำนวนมาก คำพูดเป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงมากที่สุด

“ปัญหาที่เจอในการทำงาน เช่น ความไม่เข้าใจกันของเพื่อนในกลุ่มบางคน ทำให้มีการพูดจาเสียดสี จึงต้องพยายามแก้ปัญหาโดยตั้งกติกาว่า เรามาทำงานร่วมกันให้หลีกเลี่ยงคำพูดที่กระทบจิตใจ อะไรที่ต้องทำงานร่วมกันจะต้องช่วยเหลือกันอย่างเต็มที่มากขึ้น ซึ่งทุกคนก็ยอมรับกติกาที่ทำให้ผ่านพ้นปัญหามาได้”

เมื่อการทำงานสิ้นสุดลง “แต้ว” เล่าว่า เธอได้รับการตอบรับจากน้องๆ ที่เข้าอบรมเป็นอย่างดี วัดได้จากเมื่อจบการอบรมจะมีการตั้งคำถาม ข้อสงสัยต่างๆ ในเนื้อหาที่สอน ปรากฏว่าน้องจะแย่งกันถาม แย่งกันตอบในเนื้อหาที่เกี่ยวกับบทเรียน ช่วยให้สิ่งที่ยังติดขัดมีความชัดเจนมากขึ้น และทุกคนเข้าใจในสิ่งที่ได้เรียนรู้จนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ทั้งการทำงานในสภาเด็กฯ และการเรียน

นอกจากนี้ยังมีเหล่าพี่ๆ ที่ทำงานใน อบต.แหลมสิงห์ สนใจเข้ารับอบรมในครั้งนี้ด้วย ซึ่งเชื่อว่าจะสามารถนำมาใช้แก้ไขการทำงานได้เป็นอย่างดี

เปลี่ยนเป็น “ผู้ให้” ย่อมได้รับเสมอ

หากย้อนกลับไปที่ “แก้ว” จะทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อสังคมเช่นนี้ เธอเป็นเพียงเด็กสาวธรรมดาที่ใช้ชีวิตในวันหยุดหมดไปกับการเที่ยวเล่น เพื่อนชวนไปไหนก็ไป อีกทั้งยังเป็นคนใจร้อน พุดตรง พุดแรง แต่เมื่อมีโอกาสมาทำงานรับผิดชอบในหน้าที่ต่างๆ แล้ว เธอกลับเปลี่ยนไปเป็นคนละคน

“สิ่งที่ทำให้เราเปลี่ยนแปลงคือ เราชอบรับฟังแนวความคิดจากผู้อื่นในค่ายต่าง ๆ ซึ่งช่วยส่งเสริมให้เราอยากพัฒนาตนเอง ทำให้เลือกที่จะมาทำกิจกรรมต่างๆ ควบคู่ไปกับการเรียน งานสอนให้เรารู้จักแบ่งหน้าที่ เปลี่ยนเป็นคนใจเย็นมากขึ้น และด้วยนิสัยชอบร้องเพลง ชอบทำกิจกรรมกับเพื่อน ๆ และเป็นมิตรกับคนอื่นง่าย จึงนำสิ่งเหล่านี้มาปรับใช้กับการทำงานได้ สิ่งสำคัญคือ ทำให้รู้จักการแบ่งปัน หัดเป็นผู้ให้มากกว่าผู้รับ ยิ่งเราทำกิจกรรมมาก ยิ่งเห็นอะไรหลายอย่างชัดเจน ถ้าเรามัวแต่เป็นผู้รับแล้วคนอื่น ๆ หลายร้อยหลายพันคนคิดเหมือนกัน โลกนี้ก็จะมืดแต่ผู้รับเพียงอย่างเดียว ดังนั้นเราต้องฝึกเป็นผู้ให้บ้าง แล้วเราจะมีความสุขที่ได้เป็นทั้งผู้ให้และผู้รับ”

ผลงานพลัง “สร้างเครือข่าย” เยาวชนภาคกลาง สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดกาญจนบุรี

“แบงก์” สิทธิพงษ์ ตังคโนภาส ก้าวเข้าสู่การเป็นประธานสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดกาญจนบุรี เมื่อปี 2550 เพราะชื่นชอบกิจกรรมค่ายอาสาทำงานกับเด็กด้อยโอกาส ที่นี้มีโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจำนวนมาก และการออกค่ายนี้เองที่เป็น “แรงผลักดัน” ให้เขาหันมาทำกิจกรรมกับสภาเด็กฯ อย่างต่อเนื่อง จนรู้จักเพื่อนสมาชิกสภาเด็กและเยาวชนมากมายในพื้นที่ภาคกลาง แต่พวกเขากลับไม่เคยมีโอกาสดำเนินการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งเป็นประสบการณ์จริงของคนทำงานเพื่อสังคมร่วมกันเลย “โครงการมหกรรมพลังเยาวชนภาคกลาง” จึงเกิดขึ้นด้วยหลักใหญ่ใจความง่าย ๆ ว่า “เพราะเราต่างคนต่างทำงาน”

“แลกเปลี่ยน” ประสบการณ์การทำงานอาสา

โครงการมหกรรมรวมพลังเยาวชนภาคกลางเทิดไถ่องคราชน เกิดขึ้นภายใต้เงื่อนไขของคนทำกิจกรรมสร้างสรรค์สังคมที่ต้องการ “แลกเปลี่ยน” ประสบการณ์ใหม่ๆ ซึ่งกันและกัน

ซึ่งงานนี้ได้รับการสนับสนุนจากสำนักปลัดกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีตัวแทนสภาเด็กฯ 25 คน จาก 25 จังหวัด เป็นผู้ร่างโครงการเสนอรูปแบบของงานเป็นการนำผลงานของสภาเด็กและเยาวชนในแต่ละจังหวัด ไม่ว่าจะเป็นการณรงค์เรื่องยาเสพติด การปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน ความรู้ด้านอนามัยเจริญพันธุ์ โดยโหวตกันว่าจะไปจัดงานที่ไหน เช่น ราชบุรี กาญจนบุรี จันทบุรี ซึ่งสุดท้ายตกลงกันได้ว่าจะจัดงานในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี

สำหรับรูปแบบการจัดงานมหกรรมนั้นจะแบ่งออกเป็นโซนแสดงผลงาน ซึ่งเป็นการรวมกลุ่มเด็กระดับตำบลและสถานศึกษาต่างๆ ทั้งในและนอกพื้นที่มาจัดกิจกรรม เช่น กิจกรรมพื้นที่สร้างสรรค์ รมรงค์ถนนปลอดภัย ไร่ผลิตภัณท์ เช่น น้ำยาล้างจาน ผงซักฟอก สานตะกร้า และเวทีการแสดง เช่น การแสดงนาฏศิลป์ ดนตรี และโซนที่สองเป็นแหล่งรวมของดี 25 จังหวัดและผลิตภัณท์เพื่อการเรียนรู้เรื่องภูมิปัญญา ส่วนนิทรรศการแบ่งออกเป็น 3 หัวข้อย่อย คือ 1.การปราบปรามการทุจริต 2.รมรงค์ป้องกันยาเสพติด 3.เทิดไถ่องคราชน ส่วนสุดท้าย

นี่เป็นการนำเสนอภาพความเหนื่อยยากและพระปรีชาสามารถของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ

กิจกรรมช่วยพัฒนา “ภาวะผู้นำ”

“แบงก์” เล่าว่า ภายใงานนอกจากจะมีการแสดงผลงานต่างๆ ของทีมสภาเด็กและเยาวชนในพื้นที่ภาคกลางแล้ว ยังมีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับประสบการณ์การทำงานและประเด็นปัญหาต่างๆ ที่พวกเขากำลังขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมายร่วมกัน คือ การสร้างสรรค์สังคมที่ดีงาม นอกจากนี้ยังเกิดเป็นเครือข่ายเยาวชนที่เชื่อมร้อยกันแน่นแฟ้นมากขึ้น ช่วยให้พวกเขามองเห็นข้อเท็จจริงของปัญหา รู้วิธีแก้ปัญหาที่หลากหลาย เกิดมุมมองและประสบการณ์ใหม่ในการทำงานไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม แต่ที่สำคัญที่สุดคือทำให้เขาได้กัลยาณมิตรเพิ่มขึ้น

“ผมคิดว่า “เครือข่าย” สำคัญมาก ช่วยให้งานประสบผลสำเร็จได้เร็วขึ้น เพราะสามารถโทรศัพท์พูดคุยแนะนำหรือขอคำปรึกษากันได้ ทุกคนช่วยเหลือกันเป็นอย่างดี หากมองเห็นว่าเป็นสิ่งที่เกิดประโยชน์ก็จะมีการประสานงานกันอยู่ตลอดเวลา เวลาเข้าร่วมประชุมก็แลกเปลี่ยนเรียนรู้กันได้เป็นอย่างดี”

“แบงก์” บอกอีกว่า ความแตกต่างของการทำกิจกรรมในแต่ละพื้นที่ช่วยให้เกิดผลงานที่สร้างสรรค์ ความแตกต่างเหล่านี้ทำให้เขาเกิดมุมมองใหม่ๆ ในการทำงาน เช่น สภาเด็กฯ เมืองกาญจน์ เน้นกิจกรรมค่ายอาสาและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมให้กับโรงเรียนในถิ่นทุรกันดาร โดยประยุกต์กิจกรรมพัฒนาบุคลากรที่ได้รับจากจังหวัดนนทบุรีมาใช้ด้วย เสริมงานของเขาให้สมบูรณ์แบบยิ่งขึ้น

สำหรับ “แบงก์” แล้วการทำงานในสภาเด็กฯ ทำให้เขาได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ รับผิดชอบต่อหน้าที่การเป็นพลเมืองที่ดี นอกจากนี้ยังได้เรียนรู้เรื่องการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐ ไม่เว้นแม้แต่การทำจดหมาย สิ่งเหล่านี้ไม่มีสอนในห้องเรียน ต้องมาเรียนรู้จากผู้ใหญ่และรุ่นพี่ผ่านการทำกิจกรรม ที่สำคัญกิจกรรมทำให้เขาได้เป็นแบบอย่างที่ดีในฐานะพลเมืองเด็กที่มีส่วนในการสร้างสรรค์สังคม พร้อมกับบอกถึงแนวคิดในการจัดโครงการมหกรรมพลังเยาวชนภาคกลางในครั้งหน้าว่า จะน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้

นายสิทธิพงษ์ ดังคโนภาส

ประธานสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดกาญจนบุรี

โทรศัพท์ 089-744-2447

สอนเด็กให้ “คิดเป็น”

สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดนครศรีธรรมราช

“ผมมีต้นแบบและแรงบันดาลใจจากในหลวง ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาผมเห็นภาพที่พระองค์ทรงงานโดยไม่เหน็ดเหนื่อยและไม่ละทิ้งประชาชน ทำให้ผมได้ “หลักคิด” ในการทำงานและการใช้ชีวิตว่า... นอกจากที่เรา มีสมอง มีปัญญา มีความสามารถแล้ว เราต้องมี “ความเพียร” พยายามที่จะทำให้งานสำเร็จ แม้จะเหนื่อยยาก เจออุปสรรคต้องไม่ยอมแพ้”

ต้นแบบจากพ่อ...แรงใจจากคนรอบข้าง

ภาพการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ คือแรงบันดาลใจให้ “โอ๊ต” อนิรุทธิ์ อมรแก้ว นักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ประธานสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดนครศรีธรรมราช มุ่งมั่นทำงานนี้นานกว่า 6 ปี แม้เส้นทางชีวิตของเขาจะขาดทั้งพ่อและแม่ มีเพียงคุณย่าคอยเลี้ยงดูมาจนกระทั่งเรียนอยู่ใน

ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น คุณย่าก็มาจากไปอีก “โอ๊ต” จึงได้มาอยู่ในความดูแลของผู้อำนวยการโรงเรียน ซึ่งช่วงเวลานี้เองที่ทำให้เขาได้รู้ถึง “คุณค่า” ของการ “ให้” การหยิบนั่นความเมตตาและโอกาสจากผู้ใหญ่ ทำให้เขาเกิดแรงใจที่จะตอบแทนความดีสู่คนรอบข้าง ด้วยการช่วยงานกิจกรรมของโรงเรียน วัด และชุมชนอยู่เสมอ

จุดเริ่มการทำงานสภาเด็กฯ ของ “โอ๊ต” เกิดขึ้นเมื่อเขาได้รับการเสนอชื่อจาก อบต.ไม้เรียง ให้เข้าร่วมอบรมเพื่อคัดเลือกเป็นตัวแทนสภาเด็กและเยาวชนอำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ขณะเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 5 ทำให้โอกาสที่เขาจะได้ตอบแทนความดีสู่ถิ่นเกิดมีมากขึ้น

“โรงเรียน ชุมชน วัด ดูแลผมอย่างดี งานวัด งานโรงเรียน จึงกลายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตผม และชีวิตก็สอนผมว่าเมื่อชุมชนช่วยเหลือเรา เราต้องช่วยเหลือเขาให้มากกว่าที่เราได้รับ เมื่อมีงานสภาเด็กฯ เข้ามา ผมมองว่าเป็นโอกาส ให้ผมสามารถนำสิ่งดี ๆ กลับคืนสู่ชุมชนได้”

สร้างความเข้มแข็งให้สภาเด็กฯ จังหวัด

แม้เวลาจะผ่านมา 5 ปีแล้ว แต่ “ไธสง” ยังจำความรู้สึกเมื่อเริ่มทำงานสภาเด็กฯ ได้ดีว่า ทั้งสนุกและเข้มข้นมาก กิจกรรมในโรงเรียนกับของสภาเด็กฯ แทบจะไม่แตกต่างกัน ดูเหมือนว่าการทำกิจกรรมได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตเขาไปแล้ว แม้จะเรียนไปด้วยและทำกิจกรรมไปด้วย แต่การเรียนก็ไม่เคยตก ซ้ำยังอยู่ในระดับดีคือ 3.9 แม้ปัจจุบันต้องดำรงตำแหน่งประธานสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดนครราชสีมา และนายกสโมสรมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาก็ตาม แต่เขาสามารถ**“บูรณาการ”** การทำงานร่วมกันได้เป็นอย่างดี

นอกจากใช้หลักการบูรณาการและสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงแล้ว “ไธสง” ยังบอกอีกว่าจุดเด่นที่ทำให้งานของเขาเดินหน้าไปด้วยดี เพราะได้รับการสนับสนุนจากผู้ใหญ่ในชุมชน ทั้งบ้าน วัด โรงเรียน รวมถึงภูมิปัญญาชาวบ้าน ที่คอยให้คำแนะนำการทำงานของเด็กและเยาวชนอยู่เสมอ ความเข้าใจและโอกาสจากผู้ใหญ่ยังส่งผลทำให้เยาวชนมีความตั้งใจ กระตือรือร้นที่จะทำกิจกรรมสร้างสรรค์กันอย่างมีความสุข

“ไธสง” บอกว่า งานสภาเด็กฯ ในปัจจุบันถ้าพูดถึงความเข้มแข็งแล้วคิดว่าอยู่ในเกณฑ์ดี แต่ยังมีจุดที่ต้องแก้ไขปรับปรุงบ้าง โดยเฉพาะ **“เงื่อนไข”** ที่กำหนดไว้ว่าสภาเด็กฯ ต้องมีเด็กและเยาวชนจากหลากหลายที่ ทำให้แต่ละคนทำงานได้ไม่เต็มที่ เพราะบางคนบ้านอยู่ไกล บางคนติดเรียน ติดภาระทางบ้าน เขาจึงมีแนวคิดว่าจะทำให้การทำงานในระดับจังหวัดให้เข้มแข็งก่อน แล้วจึงค่อยไปแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่อไป

“ผมคิดว่าการทำงานหากมองแค่ภาพลักษณ์ ก็เหมือนพลุที่แตกประกายเพียงแค่พริบตาเดียว แล้วก็หายไป ไม่เกิดประโยชน์อะไร ฉะนั้นเป้าหมายของผมอยู่ที่การสร้าง ความเข้มแข็งให้สภาเด็กฯ ระดับจังหวัดก่อน เมื่อจังหวัดเข้มแข็งแล้วจึงค่อย ๆ สร้างเครือข่ายระดับภาคต่อไป”

พัฒนากายใน...ก่อนพัฒนากายนอก

เช่นเดียวกับการจัด**โครงการค่ายพัฒนาทักษะกระบวนการคิดและตัดสินใจของเยาวชน** ที่เกิดจากหลักคิดที่ว่า **“ต้องพัฒนากายในก่อนพัฒนากายนอก”** ซึ่ง “ไธสง” มองเห็นว่าปัญหาสังคมในปัจจุบันนี้มาจากการที่เด็กขาดการคิดวิเคราะห์ทำให้เดินผิดทาง เขาจึงจัดโครงการนี้ขึ้นเพื่อกระตุ้นให้เด็กและเยาวชนรู้จักคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล อันจะเป็นเกราะป้องกันพวกเขาต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ด้วย

“โครงการนี้เรามองปัญหาครอบครัว สังคม ปัญหาเด็กและเยาวชนที่เกิดจากการขาดหลักคิด เราจึงเริ่มต้นโครงการด้วยการ “จุดประกาย” ส่งเสริมให้เขามีทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล โดยมีวิทยากรกระบวนการจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาเข้ามาช่วย เป็นการบูรณาการการทำงานร่วมกัน ผมเรียนสายครูพอจะมีความรู้ด้านนี้อยู่บ้าง โดยเฉพาะเรื่องจิตวิทยาที่ต้องมองคนให้ออก มองคนให้เป็น วิเคราะห์ได้ว่าสิ่งที่เขาขาดสิ่งที่เขาต้องการคืออะไร”

“ไธสง” เริ่มต้นทำงานด้วยการจัดประชุมคณะทำงานสภาเด็กฯ เพื่อนำข้อมูลมาเขียนแผนโครงการ กำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย กลุ่มเป้าหมาย หลังจากโครงการผ่านจึงแบ่งหน้าที่ให้เพื่อนๆ รับผิดชอบตามความถนัด โดยเขาทำหน้าที่ดูแลภาพรวม ช่วยติดต่อประสานงานกับผู้ใหญ่ ดูแลเนื้อหากิจกรรมที่จะนำไปใช้ในกระบวนการค่าย และเมื่อเสร็จสิ้นกิจกรรมต้องมีการประเมินผลเพื่อนำมาปรับปรุงและเป็นแนวทางในการต่อยอดกิจกรรมต่อไป

คิดต่าง...แนวทางสร้างสร้งงานสภาเด็กฯ นครศรีธรรมราช

ค่ายพัฒนาทักษะกระบวนการคิดและตัดสินใจของเยาวชน เป็นกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ที่สำคัญช่วยเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ของเยาวชน นอกจากนี้ยังมุ่งส่งเสริมทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์คือการใช้เหตุผลและผลได้เป็นอย่างดี เช่น ทักษะการแก้ปัญหา ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ โดยสอดแทรกอยู่ในกิจกรรมสนทนาและการกิจกรรมฐานต่างๆ นอกจากนี้ยังมีการทำงานกลุ่มเพื่อฝึกเรื่องการอยู่ร่วมกับผู้อื่น การยอมรับฟังเหตุผลของผู้อื่น

“ค่ายนี้จัดขึ้น 2 วัน 1 คืน ได้รับการสนับสนุนอย่างดีจากเจ้าอาวาสวัดไม้เรียงที่สนับสนุนสถานที่จัดกิจกรรม อบต.สนับสนุนงบประมาณ ส่วนโรงเรียนในพื้นที่สนับสนุนด้วยการจัดนักเรียนชั้น ม.1 – ม.3 เข้าร่วมกิจกรรมประมาณ 100 คน กระบวนการค่ายเป็นไปด้วยความสนุกสนาน มีทั้งการเสริมความรู้ระดมความคิด เล่นเกม โดยพยายามสอดแทรกความรู้เรื่องเหตุผลและผล ฝึกให้ห้องๆ คิดอย่างเป็นระบบโดยเชื่อมโยงกับปัญหาการเรียนและครอบครัว”

แม้งานจะผ่านพ้นไปด้วยดี มีผู้ใหญ่สนับสนุน เด็กและเยาวชนสนุกและอยากให้มีค่ายเช่นนี้อีก แต่ระหว่างทางก็ใช้จจะราบรื่น “โอ๊ด” เล่าว่า อุปสรรคในการทำงานส่วนใหญ่เป็นเรื่องการติดต่อประสานงาน ที่บางครั้งส่งหนังสือราชการเพียงอย่างเดียวไม่พอ แต่ทีมงานต้องตามเรื่องด้วยตนเอง ทำให้เสียเวลาไปมาก หรือบางครั้งคณะทำงานคิดเห็นต่างกัน แต่ทุกครั้งจะลงเอยด้วยความเข้าใจ เพราะทุกคนใช้เหตุผลและผลเข้ามาพูดคุย ทั้งนี้ “โอ๊ด” มองว่า การคิดต่างเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้งานพัฒนามากกว่าเดิม และการได้แก้ปัญหายังทำให้ทุกคนได้ขบคิดและทำทุกอย่างด้วยความรอบคอบมากขึ้น

“ไม่ใช่เราว่าอะไรก็ว่าตามกัน มันก็ไม่มีความแปลกใหม่ แต่เมื่อคิดต่างเราก็อาศัยการพูดคุยกัน แสดงความคิดเห็น ใช้เหตุผล และแบ่งปันความคิดซึ่งกันและกันจะทำให้ได้ผลลัพธ์ที่สร้างสรรค์กว่าถามว่าท้อไหม ไม่ท้อ เหนื่อยไหม ตอบเลยว่าเหนื่อย แต่เหนื่อยเราก็พัก แล้วก็เริ่มงานต่อได้”

ประยุกต์ความรู้คู่ประสบการณ์

6 ปีที่ทำงานมาอย่างต่อเนื่อง “โอ๊ด” ได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ มากมาย และเขาสามารถนำประสบการณ์เหล่านั้นมาประยุกต์ร่วมกันทั้งการทำงาน การเรียน และการใช้ชีวิตได้อย่างลงตัว โดยเฉพาะเรื่องการบริหารจัดการเวลา การบริหารคนและตนเองที่ต้องใช้ความรักและความรับผิดชอบเป็นตัวนำแล้วจะทำให้ทุกอย่างสำเร็จ

“เรารู้ว่าการทำงานที่เราทำนั้นต้องมีปัญหา แต่การแก้ปัญหาได้หรือไม่เกิดจากทักษะ การนำความผิดพลาดมาเป็นบทเรียน สิ่งที่เราเพิ่มพูนขึ้น คือการติดต่อประสานงาน ได้รู้จักคนมากขึ้น ได้เพื่อน ได้ความรู้ ศาสตร์ทุกอย่างอยู่ในบทเรียน แต่เรียนแล้วไม่ได้นำไปใช้ก็ไม่เกิดประโยชน์ ตอนนั้นเราได้้นำสิ่งที่เรียนมาใช้ในการทำกิจกรรมด้วย ส่วนทักษะที่ได้จากการทำกิจกรรมก็อยู่กับตัวเราไปตลอด ขึ้นอยู่กับว่าเราจะนำมาใช้กับการเรียนได้หรือไม่ มันเป็นการสั่งสม การหล่อหลอมที่ค่อยๆ เกิดขึ้น เช่น ความรับผิดชอบ การแบ่งเวลา การบริหารจัดการเวลา จนเกิดเป็นความรู้คู่กับคุณธรรมในที่สุด”

ก่อนจาก “โอ๊ด” ยังทิ้งท้ายอีกว่า สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดนครศรีธรรมราชจะจัดโครงการอบรมเครือข่ายสภาเด็กและเยาวชน สภานักเรียน องค์กรเอกชน รวมถึงเครือข่ายเยาวชนในจังหวัดเพื่อร่วมกันหาแนวทางการขับเคลื่อนงาน เพราะเขามองว่า จะทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้นและได้ประโยชน์อย่างแท้จริง

นายอนิรุทธิ์ อมรแก้ว

ประธานสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดนครศรีธรรมราช

โทรศัพท์ 084-850-8095

E-mail : oat-mp@hotmail.com

สวนสนุก สุขเต็มเต็ม มหาวิทยาลัยขอนแก่น

คนส่วนใหญ่มักคิดว่าเด็กออทิสติกเป็นผู้ป่วยและมีอาการทางสมอง ความเข้าใจผิดเช่นนี้ทำให้กลุ่มเด็กออทิสติกไม่ได้รับการเหลียวแลจากสังคมมากพอ ทั้งๆ ที่เขาเหล่านั้นสามารถพัฒนาตัวเองเพื่ออยู่ร่วมกับสังคมได้ หากได้รับความรักและความเข้าใจจากคนรอบข้างคอยช่วยประคับประคอง

แม้สภาพการณ์จะเป็นเช่นนี้ แต่ปัญหาเชื่อว่าจะถูกกลืนหายไปในความมืด เพราะยังมีนักศึกษาหนุ่มสาวกลุ่มเล็กๆ จากรั้วมหาวิทยาลัยขอนแก่น มองเห็นโจทย์ปัญหาดังกล่าว อาสาเข้ามาช่วย “เติมเต็มความสุข” ให้แก่เด็กๆ ในสถานฟื้นฟูสมรรถภาพและเตรียมความพร้อมสำหรับบุคคลออทิสติก “บ้านเต็มเต็ม” โดยใช้วิชาด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์สร้างของเล่นและสวนสนุกเพื่อเสริมพัฒนาการทางร่างกายและสมองให้แก่เด็กกลุ่มนี้ รวมถึงจุดประกายให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเห็นความสำคัญในการใช้ “ของเล่น” เป็น “สื่อ” เลี้ยงดูเอาใจใส่ ฟื้นฟูเด็กกลุ่มนี้ก่อนที่พวกเขาจะเติบโตเข้าสู่สังคมต่อไป

เลือก “โจทย” จาก “ต้นทุน” ที่มี

สุริยน แก้ววังสัน หรือ “บอมบ์” เล่าถึงจุดเริ่มต้นของการทำโครงการนี้ว่า ก่อนที่เขาและเพื่อนๆ อีก 5 คน จากสาขาออกแบบอุตสาหกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จะเข้าร่วมแข่งขันในโครงการ “กล้าใหม่...สร้างสรรค์ชุมชน” ที่ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สนับสนุน พวกเขามีโอกาสเข้าไปสอนศิลปะที่บ้านเต็มเต็มพบว่า น้องๆ ชอบวาดรูป บางคนทำออกมาได้ดีมาก สิ่งที่เป็นเสน่ห์ของน้องคือความน่ารัก บริสุทธิ์ ทำให้พวกเขารู้สึกประทับใจและอยากเข้าไปช่วยเติมเต็มความสุขให้กับน้องๆ กลุ่มนี้ จึงรวมตัวกันคิดโครงการที่นำความรู้ด้านการออกแบบที่พวกเขามีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์กับน้องๆ กลุ่มนี้ให้มากขึ้น

โครงการ “สวนสนุกสุขเต็มเต็ม” เป็นการออกแบบของเล่นและสวนสนุกให้แก่เด็กออทิสติกบ้านเต็มเต็ม ที่ตั้งอยู่ห่างจากมหาวิทยาลัยเพียง 1.5 กิโลเมตร โดยมีแนวคิดว่าจะ

ออกแบบสวนสนุกและของเล่นร่วมกับครูผู้ดูแล และให้เด็กมีส่วนร่วมในการทำของเล่นให้มากที่สุด เน้นใช้วัสดุธรรมชาติและวัสดุที่มีในชุมชน โดยน้อมนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ มาใช้ออกแบบเพื่อให้น้อง ๆ ได้เรียนรู้สิ่งรอบตัวซึ่งเป็นพัฒนาการขั้นพื้นฐาน เป็นการเตรียมความพร้อมให้พวกเขามีพัฒนาการทางสังคมที่ดีขึ้น และพร้อมที่จะอยู่ร่วมกับสังคมภายนอกต่อไป

หลังจากโครงการผ่านเข้ารอบ 20 ทีม พวกเขาเข้าไปทำความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ตลอดจนแผนการดำเนินการกับผู้จัดการบ้าน และครูผู้ดูแล ซึ่งมี “ครูเปียร์” หรือ ยุทธพงษ์ นงคะวาส เป็นแกนนำหลักคอยให้คำปรึกษา มีลักษณะการทำงานจะแบบร่วมคิดร่วมทำ และร่วมเรียนรู้ไปด้วยกัน โดยระยะแรกพวกเขาเข้าไปทำความเข้าใจเพื่อสร้างความคุ้นเคยกับน้อง ๆ ผ่านการเล่น ร้องเพลง เล่นดนตรี พูดคุยออกกำลังกาย ในช่วงเย็นหลังเลิกเรียน 4 ครั้งต่อสัปดาห์ ใช้เวลาประมาณ 3 สัปดาห์ ทำให้พวกเขาได้ข้อมูลพื้นฐานของน้อง ๆ แต่ละคน และความสัมพันธ์ก็ยังผลิตดอกออกผล น้องและพี่ต่างจดจำชื่อกันและกันได้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้พวกเขายังค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากแหล่งต่าง ๆ เพิ่มเติม ทั้งอินเทอร์เน็ต บทความวิชาการทางการแพทย์ และเข้าพบ ผศ.ดร.เบญจมาศ พระธานี ผู้เชี่ยวชาญด้านการบำบัดอาการออทิสติก คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เพื่อขอคำปรึกษา หลังศึกษาข้อมูลและแผนฟื้นฟูแล้วพวกเขาแบ่งน้อง ๆ เป็นกลุ่มตามพัฒนาการ 5 ด้านคือ ด้านการตอบสนอง ด้านการรับรู้ ด้านกล้ามเนื้อใหญ่ ด้านกล้ามเนื้อเล็ก และด้านวิชาการ จากนั้นจึงคัดเลือกน้อง ๆ จำนวน 7 คนให้ทดลองเล่นภายใต้คำแนะนำของครู

ออกแบบของเล่นจาก “ข้อมูล” จริง

เมื่อได้ข้อมูลเบื้องต้นเพื่อนำมาใช้ออกแบบของเล่นแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการสำรวจหาวัสดุในชุมชนที่มีคุณสมบัติและสามารถนำมาทำเป็นของเล่นได้ เช่น ไม้ไผ่ กระสอบ กระดาษลัง ขวดพลาสติก ทราช หิน เชือกปอ เชือกป่าน ฯลฯ รวมถึงของเล่นที่มีในท้องตลาดที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการออกแบบให้เหมาะสมกับน้อง ๆ และศึกษาข้อมูลการออกแบบของเล่นจากผู้เชี่ยวชาญด้านการใช้วัสดุที่เหมาะสมและปลอดภัยไปพร้อมกัน โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาคือ นายชวเนพล น่วมสวัสดิ์ ดูแลอย่างใกล้ชิด

หลังจัดหาวัสดุได้แล้ว พวกเขาออกแบบของเล่นโดยนำความรู้เรื่ององค์ประกอบศิลป์ หลักการใช้สี การจับคู่สีมาใช้ และนำมาให้อาจารย์ที่ปรึกษาและครูเปียร์ดูความเหมาะสม ปรับแก้และพัฒนาาร่วมกัน ไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญกระทั่งได้แบบที่ลงตัว จึงเริ่มผลิตให้น้อง ๆ ทดลองเล่นเป็นรายชิ้นพร้อม ๆ กับการสังเกต ประเมินผลร่วมกับครูเปียร์ เพื่อสร้างชิ้นงานที่ตอบโจทย์ที่สุด

ผลจากการศึกษาเรียนรู้ สัมผัสผู้เล่นจริง ทำให้พวกเขาสามารถออกแบบของเล่นต้นแบบได้ถึง 10 ชิ้น และเมื่อปรับเปลี่ยนวิธีการทดลองเล่นแล้วพบว่า น้อง ๆ สามารถเล่นได้นานขึ้น จนในที่สุดพวกเขาสามารถทำให้น้องทั้ง 7 คนเล่นได้ครบทั้ง 20 ครั้งต่อของเล่น 1 ชิ้น ซึ่งแต่ละครั้งครูผู้ดูแลและบันทึกผลการทดลองเล่น พฤติกรรมการเล่นเพื่อนำมาประเมินผลต่อไป

ครูร่วมประเมินผล ก่อนส่งต่อคู่มือ

นอกจากการออกแบบของเล่นแล้ว พวกเขายังให้ความสำคัญกับการประเมินผลด้วย โดยร่วมกับครูผู้ดูแลออกแบบบันทึกผลการเล่นของน้อง ๆ ที่อ้างอิงจากแบบประเมินของบ้านเดิมเดิมและแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล พร้อมก็นำแบบไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ เพื่อหาเกณฑ์วัดความสำเร็จของชิ้นงาน ซึ่งในการบันทึกผลการทดลองเล่นของน้องทั้ง 7 คน ในการเล่นของเล่น 10 ชิ้น ๆ ละ 20 ครั้ง โดยมีครูผู้ดูแลเป็นผู้ทดลองและบันทึกผล

“การที่เราให้ครูผู้ดูแลบ้านเดิมเดิมเป็นคนเก็บข้อมูล เพราะคิดว่าเขาจะเป็นผู้ต่อยอดการสร้างของเล่นให้น้อง ๆ ต่อไป และเขาเป็นผู้ที่รู้ข้อมูลของเด็กแต่ละคนดีที่สุด การที่เราเข้าไปครั้งนี้ถือเป็นการจุดประกายและกระตุ้นให้เขารู้ว่าการทำของเล่นไม่ใช่เรื่องยาก เป็นการดึงเอาความรู้จากตัวเขาออกมาใช้ และเราก็พร้อม

ให้คำปรึกษาเรื่องการออกแบบ ถือเป็นการแบ่งปันความรู้ซึ่งกันและกัน”

ทั้งนี้ผลการประเมินผลทดลองเล่นของเล่น 10 ชิ้นพบว่า มีของเล่น 7 ชิ้นที่นักศึกษาคิดว่าน่าจะพัฒนาต่อได้ ส่วนอีก 3 ชิ้นยังไม่ได้ผลเท่าที่ควร โดยสังเกตจากเด็กว่าเขามีพฤติกรรมต่อของเล่นชิ้นนั้นอย่างไร อาทิ เล่นได้นานขึ้น หรือเล่นได้ตามวิธีที่กำหนด ผู้เล่นมีพัฒนาการในด้านต่างๆ ดีขึ้น ซึ่งครูเปียร์บอกว่า สิ่งที่เห็นได้ชัดเจนหลังจากที่เด็กเล่นของเล่นคือ พัฒนาการด้านสังคม เพราะปกติเด็กจะต่างคนต่างอยู่ ไม่มีสังคม แต่เมื่อมีของเล่นเด็ก ๆ จะเข้ามารุมล้อมให้ความสนใจ มีการอยู่ร่วมกันโดยมีของเล่นเป็นตัวดึงดูด นอกจากนั้นยังเกิดพัฒนาการด้านร่างกายที่ดี จากคนที่ไม่เคลื่อนไหว นั่งนิ่งๆ เมื่อมีของเล่นเด็กจึงได้เคลื่อนไหวร่างกายมากขึ้น ทำให้กล้ามเนื้อมัดเล็กและมัดใหญ่ดีขึ้น

นอกจากบ้านเดิมเดิมจะเป็นเสมือนศูนย์ต้นแบบที่ทำของเล่นเสริมพัฒนาการของเด็กออทิสติกที่มีครูเปียร์เป็นผู้ร่วมศึกษาแล้ว “คู่มือสวนสนุกสุขเดิมเดิม” ที่พวกเขารวบรวมของเล่นต้นแบบ 10 ชิ้นไว้ทั้งแบบร่าง วิธีการทำ วิธีการเล่น และประโยชน์ที่จะได้รับ ถือเป็น “สื่อการเรียนรู้” ที่จะช่วยต่อยอดการพัฒนาของเล่นให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และให้ผู้สนใจนำไปศึกษาค้นคว้าต่อไป

พยายาม+อดทนคือวิถีแก้ปัญหา

เห็นอย่างนี้แล้วกว่าจะได้ของเล่นแต่ละชิ้นไม่ใช่เรื่องง่าย พวกเขาต้องฝ่าฟันปัญหาอุปสรรคนานัปการทั้งเรื่องเวลา ข้อมูล การออกแบบ ซึ่งต้องใช้ทั้งความพยายามและความอดทนมาก นอกจากนี้ยังมีปัญหาอื่นๆ ทั้งเรื่องการออกแบบที่พบว่า วัสดุเหลือใช้หลายอย่างไม่มีความคงทน เป็นอันตรายและไม่เหมาะที่จะนำมาใช้ทำของเล่น พวกเขาแก้ปัญหาด้วยการหาวัสดุอื่นมาทดแทน ไม่เพียงเท่านั้นเมื่อทำของเล่นเสร็จแล้วกลับพบว่า น้องที่ถูกคัดเลือกเป็นผู้ทดลองเล่นไม่อยู่ เพราะเป็นช่วงปิดเทอม บางคนกลับบ้านน้ำท่วมแล้วกลับมาไม่ได้ เป็นต้น

“เวลาคืออุปสรรคสำคัญอย่างหนึ่ง ทั้งกรอบระยะเวลาการประเมินผลที่มีน้อยเกินไป ซึ่งจากการสอบถามผู้เชี่ยวชาญพบว่า การทดลองและประเมินผลควรมีระยะเวลาไม่ต่ำกว่าสามเดือน จึงจะได้ผลสูงสุด

รวมถึงการวางแผนงานที่คลาดเคลื่อน จากที่คิดว่าจะมีเวลาทำโครงการมากในช่วงปิดเทอม แต่กลับไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้ เพราะว่ามหาวิทยาลัยไม่ปิด เนื่องจากมีการแข่งขันกีฬา

มหาวิทยาลัยในช่วงปลายปี พวกเขาจึงแก้ปัญหาด้วยการจัดตารางเวลาทำงานใหม่ แต่แม้จะมีปัญหาอุปสรรคมากเพียงใดพวกเขาก็ต่างบอกเป็นเสียงเดียวกันว่า วิถีแก้ปัญหาที่ดีที่สุดคือการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ยังมีข้อมูลมากยิ่งทำให้การทำงานง่ายขึ้น ปัญหาในการทำงานก็จะคลี่คลายลง”

เรียนรู้เด็ก เรียนรู้ความสุข

จากจุดเริ่มต้นโครงการที่ต้องการ “ออกแบบ” ของเล่นที่ช่วยเสริมสร้างพัฒนาการให้กับเด็กออทิสติกแล้ว แต่เมื่อถึงวันสิ้นสุดการทำโครงการของเล่นที่พวกเขาออกแบบไว้ ยังช่วยเสริมสร้าง “การเรียนรู้” ให้กับพวกเขา

“บอมบ์” บอกว่า เขาได้รับประสบการณ์มากมาย โดยเฉพาะการทำงานกลุ่ม การได้พูดคุยกันอย่างจริงจัง ๆ กับเพื่อนๆ ทำให้ความคิดของพวกเขา “ตกผลึก” เป็นความรู้ที่ได้มากกว่าในห้องเรียน

“ได้ความรู้จริงทั้งการออกแบบ การอยู่ร่วมกับสังคม จิตอาสา และการทำงานกับชุมชนซึ่งสำคัญมาก เพราะมีหลากหลายมิติเข้ามาเกี่ยวข้อง ทำให้เรามองเห็นสังคมในแง่มุมใหม่ๆ และคิดว่าเราจะสร้างประโยชน์ให้ชุมชนได้หรือไม่ นอกจากนี้คือเรื่องความไม่แน่นอน บางครั้งเราคิดว่าเราวางแผนมาดีแล้ว มันน่าจะเป็นไปตามแผน แต่เมื่อลงมือทำงานจริงกลับพบว่าไม่ใช่เลย ทุกอย่างไม่มีอะไรแน่นอน สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ทำให้เรารู้จักแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ต้องเตรียมตัว และมีแผนสำรองไว้รองรับปัญหา ได้เรียนรู้ทักษะการลงชุมชน การเก็บข้อมูล การตั้งโจทย์หรือเป้าหมาย แต่สิ่งที่เปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนที่สุด เมื่อก่อนผมไม่ได้คิดอะไรซับซ้อนมากนัก แต่โครงการนี้ทำให้ผมคิดลึกขึ้น เพื่อให้ได้ความคิดที่ดีที่สุด”

สุริยน แก้ววงษ์สัน

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ถ่านอัดแท่งจากเศษตะเกียบ

มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

ไม่ใช่ภารกิจพิชิตภู หรือมุ่งสู่ตอยสูงเพื่อเดินทางท่องเที่ยว แต่หนึ่งหนุ่มและสี่สาวที่บิดมอเตอร์ไซด์ฝ่าลมหนาวและสายหมอก มุ่งหน้าสู่ “บ้านทาน” หมู่บ้านเล็กๆ ที่ซ่อนตัวอยู่กลางหุบเขาใน ตำบลจางเหนือ อำเภอแม่เม้า จังหวัดลำปาง กับภารกิจโครงการ “ฝีมือไทยสร้างสรรค์ ถ่านอัดแท่งจากเศษตะเกียบ”

เศษไม้ไผ่...ร้อยสายใยชุมชน

“นวล” ชวิศา อินเขียวสาย เล่าว่า เธอและเพื่อนๆ อีก 4 คน ประกอบด้วย “มงคล” ธนากร เถาเมืองใจ “บลู” สิริไกร ใจคนอง “แต้ว” จิตรลดา มงคลทิพย์ และ “กาว” จริญญา พิชัยหล้า นักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาการตลาด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง รวมตัวตั้งทีมขึ้นมาเพื่อทำโครงการ “ฝีมือไทยสร้างสรรค์ ถ่านอัดแท่งจากเศษตะเกียบ” หลังอาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำให้รู้จักโครงการ “กล้าใหม่...สร้างสรรค์ชุมชน” ของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)

“นวล” เล่าถึงแนวคิดโครงการว่า เพราะชุมชนที่เธออาศัย ทำตะเกียบและไม่เสียลูกชิ้นขายเป็นอาชีพเสริมมานานนับ 10 ปี ทุกวันจึงมีเศษไม้ไผ่เหลือทิ้งถูกกวาดมากองรวมกันกลางลานโล่ง ถมทับเป็นกองมहीมาเพื่อรอการเผาทิ้ง เมื่อไฟถูกจุดขึ้น ควันและเขม่าจากไม้ไผ่ลอยคลุ้งไปทั่วบริเวณ อากาศอัดอัด หายใจไม่ออกจึงเกิดขึ้นทุกครั้งที่มีการเผาทำลาย ยิ่งช่วงไหนที่ชาวบ้านเผาพร้อมๆ กัน ความร้อนจะแผ่ขยายไปทั่ว

เธอเห็นปัญหานี้มาตั้งแต่เด็ก กลางวันก็เร่งผลิตสินค้า ตกเย็นมาก็เผาทำลายเศษไม้ เมื่อถึงช่วงฤดูฝน ข้อต่อไม้ไผ่ที่โดนตัดทิ้งเป็นข้อๆ ถ้าไม่ได้เผาก็จะกักน้ำไว้กลายเป็นที่วางไข่ของยุงลาย ก่อปัญหามลพิษทางอากาศและสุขภาพของคนในชุมชนโดยรวม คิดว่าแทนที่จะเผาทิ้งน่าจะมาใช้ประโยชน์อื่นได้ จึงมาลงตัวที่ถ่าน แต่ถ้าเป็นถ่านธรรมดาที่ไม่ได้สร้างมูลค่าเพิ่มให้ชุมชน จึงคิดว่าน่าจะมาเป็นถ่านอัดแท่ง เพราะนอกจากจะสร้างมูลค่าให้ผลิตภัณฑ์แล้ว ยังเพิ่มราคาให้กับสินค้าจากวัสดุเหลือใช้ และแก้ปัญหาให้กับชุมชนด้วย

ของเหลือทิ้ง ไม่ใช่ทุกสิ่งที่มีค่า

กิจกรรมแรกจึงเกิดขึ้น “นวล” และเพื่อนร่วมทีมเข้าไปติดต่อกับผู้ใหญ่บ้าน พร้อมนำเสนอรายละเอียด วัตถุประสงค์ โครงการ สอบถามความสนใจของชาวบ้าน ทั้งระยะให้ชาวบ้าน “ตกตะกอน” ความคิด ก่อนลงพื้นที่อีกครั้งเพื่อให้ชาวบ้านลงประชามติร่วมกัน ผลคือชาวบ้านเห็นด้วยและอยากทดลองทำดู ซึ่งอาจเป็นเพราะเธอเป็นคนในพื้นที่ ชาวบ้านจึงไวใจและให้ความร่วมมือ

จากข้อต่อของเศษไม้ไร้ค่า ที่เหลือใช้จากการทำตะเกียบและไม้เสียบลูกชิ้น ที่ถูกกองเอาไว้เพื่อรอวันเผา กลับเป็นเชื้อไฟเล็กๆ ที่จุดประกายความหวัง ในการแก้ปัญหาให้ชุมชนบ้านเกิด เพื่อลดปัญหามลพิษ สร้างรายได้เพิ่มจากวัสดุเหลือใช้ ภายหลังผู้ใหญ่ในชุมชนเห็นดีเห็นงาม กับการดำเนินการครั้งนี้จึงเริ่มขึ้นด้วยการเปลี่ยนศูนย์เด็กเล็กเดิม ซึ่งเป็นที่สาธารณะในชุมชนให้เป็นฐานปฏิบัติการ อันนำไปสู่ศูนย์การเรียนรู้ในชุมชนต่อไป โดยหนุ่มสาวทั้ง 5 เชื่อว่า สิ่งนี้จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ยิ่งใหญ่ในหมู่บ้าน ทั้งช่วยลดโลกร้อนและช่วยให้ชาวบ้านมีรายได้เพิ่มขึ้น

“เตาที่เรากำหนดไว้ว่าจะเผาถ่านได้ไม่มาก เพราะเราทำเป็นโครงการนำร่อง ขั้นแรกเราอยากทำให้เขาเชื่อว่า มันส่งผลดีกับชุมชนคือช่วยลดพื้นที่การเผา ลดมลพิษจากควัน แต่ได้ถ่านอัดแท่งกลับมา สามารถนำไปใช้ในการเกษตรต่อไป ถ้าหากเราทำได้จริงชาวบ้านต้องทำต่อแน่นอน ซึ่งเราต้องทำให้เขาเห็นก่อนว่าสามารถทำได้จริง ๆ ไม่ใช่มาพูดทิ้งไว้เฉย ๆ”

ทดลองทำ นำความรู้สู่การปฏิบัติ

แต่ก่อนที่ภารกิจถ่านอัดแท่งจะเริ่มต้น พวกเขาเริ่มศึกษาหาความรู้ทั้งจากอินเทอร์เน็ต สอบถามจากผู้รู้ รวมถึงไปศึกษาดูงานการทำถ่านอัดแท่งที่บ้านทุ่งบ่อแป้น อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง ซึ่งทางโรงงานก็ให้คำแนะนำแบบไม่หวงวิชา ทั้งเครื่องจักร ส่วนผสม ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์มาก

เมื่อข้อมูลพร้อมเตาเผาถ่านก็ถูกสร้างขึ้นด้วยถังน้ำมันขนาดใหญ่ความจุ 200 ลิตร ถัดไปมีบ่อพักน้ำขนาดใหญ่ ด้านหน้าบ่อพักน้ำ มีเตาเผา 2 เตา ที่ผลิตขึ้นเองด้วยการก่ออิฐล้อมแล้วใช้ปูนฉาบ จากฝีมือชาวบ้านที่ชำนาญการอย่าง “พี่เปี้ยก” พิชญ จันทรแสงขจร และพี่ระ บำรุงศรี ที่ยื่นมือเข้ามาช่วยนักศึกษาทำเตาเผา รวมถึงทำเครื่องอัดและเครื่องบด โดยให้เหตุผลสั้น ๆ ว่า ทำด้วยใจและอยากเป็นส่วนหนึ่งของการทำงานเพื่อชุมชน

แม้กระบวนการทำเตาเผาจะล่าช้า ไม่ตรงตามแผนที่วางไว้ เนื่องจากพื้นที่ดำเนินการอยู่ไกล กว่าที่จะเดินทางไปถึงหมู่บ้านก็บ่าย พอเริ่มลงมือหีบจับอุปกรณ์ไม่ทันไรก็บ่ายคล้อย ตกเย็นต้องรีบกลับ เพราะหากเย็นมากจะเดินทางลำบากและระหว่างทางอาจเกิดอันตรายได้ ประกอบกับปูนซีเมนต์ที่สั่งมาไม่เพียงพอในการทำบ่อพักน้ำ ทั้งหมดจึงต้องกลับเข้ามาในหมู่บ้านใหม่อีกครั้งในวันรุ่งขึ้น ซึ่งทุกคนต่างช่วยกันทำหน้าที่กันอย่างขะมักเขม้นทั้งนักศึกษาและคนในชุมชน จนบ่อพักน้ำและเตาเผาสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เมื่อการทดลองเริ่มขึ้นผลที่ออกมาก็เป็นที่พอใจของทุกฝ่าย

“นวล” เล่าถึงวิธีการเผาถ่านว่า ขั้นแรกให้ใส่เศษตะเกียบในถังน้ำมันที่เตรียมไว้ แล้ววางตะแกรงเหล็กทับไว้ข้างบน จากนั้นให้ยกถังคว่ำลง แล้วจุดไฟจากเตาเผา ซึ่งอุณหภูมิในเตาจะอยู่ระหว่าง 200 - 300 องศาเซลเซียส ใช้เวลาเผาประมาณ 4 - 6 ชั่วโมง ระหว่างนี้จะมีควันที่เกิดจากการเผาถ่านกลั่นตัวเป็นหยดน้ำเรียกว่า “น้ำส้มควันไม้” ของแถมที่เป็นผลพลอยได้จากการเผาถ่าน ที่ชาวบ้านสามารถนำไปใช้ประโยชน์ทางการเกษตร เช่น สารป้องกันและไล่ศัตรูพืช และสารเร่งการเติบโตของพืชทดแทนการใช้สารเคมี

ถ่านอัดแท่งจากไม้ตะเกียบประสิทธิภาพสูง

“นวล” บอกเล่าว่า ข้อต่อไม้ 60 กิโลกรัมเมื่อเผาแล้วจะได้ถ่าน 20 กิโลกรัม และได้ น้ำส้มควันไม้ 5 ลิตร นำถ่านที่ได้จากการเผามาบดโดยเครื่องบดให้ละเอียด หลังจากนั้นจึงนำมาผสมกับส่วนผสมหลักที่สำคัญคือ แป้งมัน 5 กิโลกรัม น้ำ 20 ลิตร และถ่านจากไม้ไผ่และไม้อื่นๆ อีก 95 กิโลกรัม คลุกเคล้าให้เข้ากัน แล้วนำส่วนผสมทั้งหมดเข้าสู่กระบวนการอัดแท่งจากเครื่องอัดถ่านแท่ง นำถ่านอัดแท่งที่ได้ออกจากเครื่องอัด ตากแห้ง 4 - 5 วัน เพื่อไล่ความชื้นภายใน แล้วนำไปใช้งานได้เลย ขณะที่ส่วนผสมที่เหลืออยู่ซึ่งเป็นถ่านปนก็สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้อีกครั้ง

ระยะแรกถ่านอัดแท่งที่ได้มีลักษณะเป็นก้อนกลมตัน ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 1 นิ้ว ยาว 4 นิ้ว จุดติดไฟค่อนข้างยาก เนื่องจากไม่มีเหลี่ยม ไม่มีรูพรุน และมีตัวนำไฟน้อย พวกเขาจึงเข้าไปขอคำปรึกษาจากโรงงานผลิตถ่านอัดแท่งที่บ้านทุ่งบ่อแป้นอีกครั้ง เมื่อได้ข้อมูลเพิ่มเติมจึงปรับเปลี่ยนเครื่องอัดใหม่ โดยออกแบบให้เครื่องอัดมีเหลี่ยมห้าเหลี่ยม พร้อมเจาะรู 5 มิลลิเมตร มีขนาดเท่าเดิม แต่เพิ่มเศษไม้ที่นำไฟเข้าไปในส่วนผสมด้วย ทำให้คุณสมบัติของถ่านอัดแท่งที่ได้ดีกว่าถ่านไม้ปกติ มีควันน้อย ชี้อ่อนน้อย แต่ให้พลังงานความร้อนสูงจุดติดได้ยาวนานกว่าถ่านไม้ปกติ โดยถ่านอัดแท่งขนาดปกติ 1 เตา สามารถหุงข้าวและทำกับข้าวได้ โดยไม่ต้องเติมถ่านเพิ่ม เมื่อได้ถ่านอัดแท่งที่มีประสิทธิภาพสูงแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการบรรจุภัณฑ์เพื่อการจัดจำหน่ายต่อไป

พอเล่ามาถึงตรงนี้ สีหน้าและแววตาที่มุ่งมั่นของ “นวล” ดูจะพอใจกับผลงานที่กำลังเป็นรูปเป็นร่าง และเมื่อถามถึงยอดของผู้เข้าร่วมโครงการที่ตั้งไว้ตอนแรกมีเพียง 20 คน แต่ขณะนี้ผู้สนใจเข้าร่วมเกือบ 30 คน ซึ่งในจำนวนนี้มีผู้ประกอบการโรงงานผลิตตะเกียบและไม่เสียบลูกชิ้นเข้าร่วมด้วย 2 แห่ง

“สิ่งนี้เป็นแรงผลักดันให้พวกเราต้องทำโครงการนี้ให้สำเร็จ อยากให้ถ่านอัดแท่งเป็นสินค้าของชุมชนบ้านทาน ให้คนในชุมชนใช้สินค้าของเรา คือเราอยากให้คนในชุมชนยอมรับผลิตภัณฑ์ของเรา ก่อน และหลังจากนั้นพวกเขาก็จะบอกต่อกันเอง เพราะเป็นของที่คนในชุมชนสามารถผลิตเองใช้เอง ซึ่งจะนำไปสู่ความยั่งยืนของชุมชนในที่สุด”

จุดเปลี่ยนจากเด็กเรียนสู่มีอาชีพ

ความเหนื่อยล้าจากการขับมอเตอร์ไซด์ไปกลับเป็นระยะทาง 80 กิโลเมตร แม้จะรู้สึกท้อแท้บ้าง แต่นั่นไม่ใช่เหตุผลที่จะทำให้ “นวล” ละความพยายาม ทำประโยชน์เพื่อท้องถิ่นเกิด เพราะหากเปรียบเทียบกับประสบการณ์ที่เธอและเพื่อนๆ ได้รับ การต่อสู้นั้นก็แสนคุ้มค่า เป็นกำไรชีวิตที่หาซื้อไม่ได้ในห้องเรียน ที่สำคัญยังทำให้เธอเปลี่ยนแปลงตนเองไปในด้านดีหลายประการ เช่น อดทนมากขึ้น รู้จักรับฟังความเห็นของเพื่อนร่วมทีม

“จากเดิมที่เป็นคนใจร้อนมาก แต่เมื่อได้ทำโครงการที่ต้องเกี่ยวข้องกับชุมชน เธอต้องลดทอนความใจร้อนและซึ่งลงแล้วปรับเปลี่ยนบุคลิกภาพตัวเองใหม่ เพื่อให้งานออกมาสมบูรณ์แบบไม่ใช้อารมณ์นำพาเหมือนก่อน ได้ฝึกทักษะการทำงานนอกรั้วมหาวิทยาลัย การทำงานกับสังคม รู้จักวิธีปฏิบัติตัวให้เข้ากับสังคมชุมชนใหม่ ถือเป็นการฝึกการทำงานไปด้วยในตัว เพราะในอนาคตเราอาจจะทำงานด้านนี้ก็ได้ เช่น นักพัฒนาชุมชน เป็นต้น ซึ่งความรู้ตรงนี้ก็จะติดตัวเราไปตลอด นอกจากนี้ยังได้เปิดโลกทัศน์ใหม่ให้กับตัวเอง ได้เรียนรู้การทำงานเพื่อชุมชนให้เกิดผลจริง ๆ ภูมิใจที่ได้พัฒนาชุมชนของเราให้ดียิ่งขึ้น”

นางสาวชวิศา อินเขียวสาย

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

กล้าใหม่ ข้าวไทยเพื่อชุมชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสกลนคร

“บ้านผมมีอาชีพทำนา และคนส่วนใหญ่ในจังหวัดสกลนครก็มีอาชีพทำนา ผมเห็นตลอดว่าหลังจากที่พ่อแม่เกี่ยวข้าวแล้วต้องนำมตากเพื่อไล่ความชื้น เพราะบ่อยครั้งที่ต้องรีบเก็บเกี่ยวเนื่องจากปัญหาน้ำท่วมบ้าง ฝนตกบ้าง เกียวแล้วก็ต้องนำมตากตามถนนหน้าบ้านก่อนนำไปขาย เพราะข้าวที่ไ้รถเกี่ยวจะมีความชื้นมาก หากไม่ตากให้แห้งก็จะถูกกดราคาจากพ่อค้าคนกลาง แต่พอเอามตากก็ส่งผลกระทบต่อการจราจรในชุมชนอีก ไ้ไหนจะต้องคอยไล่คนไล่ไก่ หากไม่ได้ไ้บ้านก็ต้องจ้างคนมาไ้ไ้ เป็นปัญหาที่ฝังตัวอยู่ในชุมชนมาช้านาน ผมเลยหยิบปัญหานี้มานำเสนออาจารย์ว่าถ้าเราทำเครื่องไล่ความชื้นในข้าวจะดีไหม เพื่อนๆ ก็เห็นด้วยเพราะส่วนใหญ่ที่บ้านทำนากันทุกคน และก็เจอปัญหาเดียวกัน”

เห็นปัญหา นำวิิามาแก้ไข

จากความตั้งใจจัดปัญหาของชาวนา “ตูม” ฤทธิรงค์ ดาดาชและเพื่อนอีก 7 คน ซึ่งเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิศวกรรมไฟฟ้า คณะอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสกลนคร ร่วมกันคิดทำโครงการ “กล้าใหม่...สร้างสรรค์ชุมชน” ปี 2554 ที่ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สนับสนุน

“ตูม” เล่าว่า ภารกิจของโครงการคือ ทำเครื่องไล่ความชื้นในเมล็ดข้าวและจัดตั้งกลุ่มสหกรณ์เพื่อเข้ามาดูแลจัดการเมื่อพวกเขาสร้างเครื่องสำเร็จ โดยมีหมู่บ้านดอนหวาย ตำบลม่วงไข่ อำเภอฟังโคน จังหวัดสกลนคร เป็นพื้นที่เป้าหมาย ซึ่งหลังจากเข้าไปอธิบายแผนการทำงานให้ผู้นำชุมชนรับรู้แล้ว กิจกรรมแรกที่ “ตูม” และเพื่อนๆ เข้าไปทำคือ การสำรวจบริบทชุมชน เพื่อเก็บข้อมูลเบื้องต้นของชาวบ้านและสภาพภูมิสังคมทั่วไป รวมถึงสำรวจปัญหา

การเก็บเกี่ยว ตลอดจนขอความคิดเห็นต่อเครื่องไล่ความชื้นในข้าว ที่พวกเขาจะประดิษฐ์ขึ้น จากการสำรวจเบื้องต้น พบว่า หมู่บ้านแห่งนี้มีประชากรอาศัยอยู่ราว 160 ครอบครัว 90 เปอร์เซ็นต์ประกอบอาชีพทำนา ซึ่งปัจจุบันชาวบ้านหันมาใช้รถนวดข้าวกันเป็นส่วนใหญ่ โดยในหมู่บ้านจะมีกลุ่มรถนวดข้าวอยู่แล้ว และทุกครัวเรือนล้วนประสบปัญหาความชื้นของข้าว จึงมีความต้องการเครื่องไล่ความชื้นเพื่อแก้ปัญหา

เปิดโลกการเรียนรู้ เปิดประตูความคิด

เมื่อชาวบ้านส่วนใหญ่เห็นชอบ พวกเขาจึงรวมตัวกันไปศึกษาดูงานเทคโนโลยีเครื่องไล่ความชื้น ณ ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว จังหวัดสกลนคร เพื่อนำข้อมูลความรู้มาประกอบการออกแบบที่เน้นใช้วัสดุเหลือใช้ มีกลไกทำงานที่ไม่ซับซ้อน เพื่อให้ชาวบ้านใช้งานและสามารถซ่อมบำรุงได้เองในอนาคต หลังจากได้ออกแบบเครื่องแล้วเสร็จ กลุ่มนักศึกษาชายจึงเริ่มลงมือสร้างเครื่องต้นที่ติดตั้งจากการหาวัสดุอุปกรณ์มือสองและวัสดุเหลือใช้เป็นหลัก โดยใช้มหาวิทยาลัยเป็นฐานที่มั่น เนื่องจากมีความพร้อมด้านอุปกรณ์และไม่เสียเวลาเดินทาง

“ตูม” เล่าว่า การทำงานขั้นตอนนี้ไม่ยากนัก เพราะเป็นงานที่พวกเขาถนัด และมีแบบที่วางไว้อย่างชัดเจน จะมีปัญหาบ้างในเรื่องเวลาที่ต้องแบ่งให้ดี เพราะนอกจากเรื่องเรียนแล้ว พวกเขายังมีงานกลุ่มในชั้นเรียนอีกหลายวิชา จึงต้องอาศัยความรับผิดชอบ หากนัดกันมาทำงานแล้วก็ต้องมาให้ทันเวลา หากคนใดคนหนึ่งมีปัญหาไม่ได้ตามนัดต้องรีบแจ้งเพื่อนๆ ทันที

ชาวบ้านช่วยดู ผู้เชี่ยวชาญช่วยแนะ

หลังสร้างตัวเครื่องเสร็จ ก็มาถึงขั้นตอนการทดสอบการใช้งาน ทดลองประสิทธิภาพการลดความชื้น โดย “ตูม” เล่าว่า พวกเขาจะใช้ข้าวเปลือกแช่น้ำ นำมาผ่านเครื่องไล่ความชื้นแบบสปอตไลท์ โดยวัดความชื้นก่อนและหลังผ่านกระบวนการ ในตอนแรกผลไม่เป็นไปตามคาดเพราะข้าวที่นำมาแช่น้ำจะเปียกเฉพาะเปลือก ไม่ได้ขึ้นทั้งเมล็ดเหมือนข้าวที่เกี่ยวมาใหม่ๆ ที่ขึ้นมาจากข้างใน พวกเขาจึงต้องปรับเปลี่ยนการทำงานใหม่ ด้วยการไปขอเกี่ยวข้าวจากแปลงนาของชาวบ้านใกล้เคียงมาทดลอง ด้วยวิธีทดสอบเช่นเดิมคือ วัดความชื้นก่อนและหลังผ่านเครื่องไล่ความชื้น จดบันทึก นำผลมาเปรียบเทียบ จนเห็นผลว่าเครื่องสามารถลดความชื้นได้ 3-4 เปอร์เซ็นต์ พวกเขาจึงนัดหมายวันเวลาเพื่อเข้ามาประชาสัมพันธ์โครงการบริเวณศาลาเอนกประสงค์ในหมู่บ้าน โดยครั้งนี้พวกเขามีเครื่องไล่ความชื้นในข้าวมาสาธิตให้ชาวบ้านดูด้วย

นอกจากทุ่มเทกับตัวเครื่องแล้ว ในขณะเดียวกันพวกเขายังทำงานชุมชนสัมพันธ์และรับสมัครสมาชิกสหกรณ์ไปด้วยในช่วงนี้ โดยใช้กลยุทธ์สร้างความสนุกสนาน ด้วยการเล่นเกมตลกๆ เข้ามาร่วมกิจกรรมก่อน เพื่อให้พ่อแม่ผู้ปกครองเกิดความสนใจตามมาร่วมประชุมด้วย ซึ่งครั้งนี้พวกเขาสามารถดึงชาวบ้านเข้าร่วมได้กว่า 20 คน กิจกรรมในวันนั้นสามารถสร้างการรับรู้และสร้างการมีส่วนร่วมได้มากขึ้น หลังกิจกรรมสาธิตจบลง พวกเขานำเครื่องไล่ความชื้นกลับมาแก้ไขที่มหาวิทยาลัยอีกครั้งเพื่อให้การใช้งานสมบูรณ์ยิ่งขึ้น อาทิ ทำที่กันความร้อนใหม่เพราะจากเดิมความร้อนระบายออกสู่ภายนอกมากเกินไป และทำที่กันด้านในเพื่อชะลอการไหลของเมล็ดข้าวให้ช้าลง ขั้นตอนสุดท้ายตกแต่งความเรียบร้อยของชิ้นงาน พร้อมกับนำไปติดตั้งใหม่ในชุมชนอีกครั้ง โดยครั้งนี้พวกเขาเชิญ สันติ เชื้อนิธย์ นายช่างเครื่องกลชำนาญงาน ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว จังหวัดสกลนคร มาประเมินผลให้ข้อเสนอแนะ และออกไปรับรอง เพื่อสร้างความมั่นใจ

ให้กับชาวบ้าน พร้อมสาธิตวิธีทำงานโดยให้ชาวบ้านนำข้าวมาทดลองใช้งาน ซึ่งมีผู้ให้ความสนใจมาเยี่ยมชมการทำงานครั้งนี้มากกว่าเดิม

“เครื่องของเราเป็นเครื่องขนาดเล็ก มีกำลัง 3.75 กิโลวัตต์ ข้าว 1 ตันจะใช้เวลาไล่ความชื้นประมาณ 13.30 ชั่วโมง ความชื้นลดลงประมาณ 3-4 เปอร์เซ็นต์ ใช้พลังงานไฟฟ้า 46.55 หน่วย คิดเป็นเงิน 116 บาท ถ้าวัดว่าเพิ่มความร้อนอีกได้ไหม ก็ได้แต่ต้องเพิ่มจำนวนหลอดไฟ แต่ก็กินไฟเพิ่มขึ้นด้วย ซึ่งในจุดนี้พวกเราได้ชี้แจงให้คนในชุมชนรับรู้ด้วย พวกเราคิดว่าเครื่องที่พวกเราสร้างขึ้นนี้เป็นเครื่องต้นแบบ หากจะต่อยอด เพิ่มขนาด เพิ่มกำลัง จะต้องมิงงบประมาณเพิ่มเติม ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับความต้องการของชาวบ้านว่าเขาต้องการแบบไหน เราเลยเสนอว่าให้ลองตั้งสหกรณ์และทดลองใช้ดูก่อน ดูว่าเครื่องเพียงพอกับความต้องการหรือไม่ ถ้าหากไม่พอ เงินค่าบริการที่เก็บไว้เป็นทุนสามารถนำมาสร้างเครื่องใหม่ได้ หรือจัดเป็นศูนย์การเรียนรู้ให้ชุมชนนำไปต่อยอดก็ได้”

“สหกรณ์” แนวทางของการจัดการเครื่อง

แม้ความตั้งใจเดิม “ตูม” และเพื่อนได้เตรียมแนวทางในการจัดตั้งกลุ่มสหกรณ์เครื่องไล่ความชื้นนี้ไว้เรียบร้อยแล้ว แต่เมื่อประชุมหารือร่วมกับผู้นำชุมชน และชาวบ้านหลังสร้างเครื่องเสร็จสิ้นใช้การได้แล้ว พบว่าชาวบ้านดอนหวายมีกลุ่มสหกรณ์รณวดข้าวอยู่แล้ว อยากให้นำมารวมกัน เพื่อให้ง่ายต่อการบริหารจัดการ สะดวกในการดูแล โดยใช้คณะกรรมการชุดเดียวกัน “ตูม” และทีมงานจึงปรับเปลี่ยนแผนให้ตรงตามความต้องการของคนในชุมชน โดยใช้คณะกรรมการชุดเดียวกับกลุ่มรณวดข้าว พร้อมทั้งให้ความรู้การดูแล วิธีการใช้ ข้อควรระวัง มีการสาธิตวิธีการใช้งานอย่างถูกวิธีให้แก่ผู้ควบคุมเครื่อง นอกจากนั้นยังมีการตั้งกติการ่วมกัน เพื่อให้การใช้เครื่องไล่ความชื้นเกิดความเท่าเทียม สร้างความพอใจแก่ชาวบ้านมาก

เรียนรู้งาน เรียนรู้ชีวิต

สำหรับนักศึกษาปีที่ 2 อย่าง “ตูม” ซึ่งไม่เคยทำงานชุมชนมาก่อนเลย แต่เขาและเพื่อนสามารถทำงานจนผ่านพ้นอุปสรรคสู่เป้าหมายที่วางไว้ได้ ซึ่งระหว่างทางมีสิ่งต่างๆ ที่เขาเก็บเกี่ยวไว้เพื่อนำไปใช้ในการทำงานครั้งต่อไป เสมือนเป็นบทเรียนแรกที่จะทำให้ก้าวต่อไปของพวกเขามั่นคงและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น “ตูม” บอกว่า การทำงานครั้งนี้ได้จุดประกายให้เขาเห็นความสำคัญของการใช้วิชาชีพมาพัฒนาชุมชน ซึ่งทำให้เขาเข้าใจทุกอาชีพทุกหน้าที่ล้วนมีประโยชน์ อยู่ที่ว่าจะนำมาประยุกต์ให้เกิดคุณค่าต่อสังคมเช่นไร นอกจากนี้ยังเกิดภาวะความเป็นผู้นำต่างจากเมื่อก่อนที่เป็นคนขี้อาย ไม่กล้าแสดงออก

“เป็นครั้งแรกที่ผมต้องรับหน้าที่เป็นผู้ดูแลโครงการที่ไม่ใช่ในกลุ่มที่มีแต่เพื่อน ๆ แต่มีทั้งผู้ใหญ่ และชาวบ้านอีกมากมายหลายคนเข้ามาเกี่ยวข้อง การทำโครงการนี้ทำให้ผมรู้จักใช้ความรู้มาพัฒนาชุมชนและมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อสังคม บางครั้งการเรียนรู้อย่างเดียวไม่ทำให้เราเห็นโลกภายนอก ไม่ได้คิดถึงคนอื่น แต่เมื่อได้มาทำกิจกรรม ทำให้ผมเริ่มคิดถึงคนรอบข้างมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นเพื่อนที่ทำงานด้วยกัน หรือชาวบ้านที่เขามีปัญหา แต่ไม่สามารถแก้ไขอะไรได้ ผมก็ได้ใช้ความรู้ในห้องเรียนมาช่วยเขา โครงการนี้ทำให้ผมเกิดความเปลี่ยนแปลงหลายอย่าง มีความรับผิดชอบมากขึ้น รู้จักแบ่งเวลามากขึ้น เมื่อก่อนเรียนอย่างเดียวไม่ทำอะไร เรียนเสร็จก็ไปนอนดูหนัง กล้าพูดมากขึ้น เมื่อก่อนขี้อายมาก ความคิดก็เปลี่ยนอยากไปทำให้กับชุมชนอื่นบ้าง รู้สึกภูมิใจและเข้าใจว่างานชุมชนไม่ใช่เรื่องง่าย ต้องอาศัยทักษะต่างๆ มากมาย ทั้งการประสานงาน การพูด การเข้าหาผู้ใหญ่ เป็นประสบการณ์ที่คุ้มค่าจริงๆ”

นายฤทธิรงค์ ดาดาช

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

วิทยาเขตสกลนคร

โทรศัพท์ 080-765-3295

เต้าแก่น้อยร้อยเรียงฝันปันรอยยิ้ม

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

“รู้จักโครงการนี้ จากอาจารย์ที่สอนวิชาการตลาดเพื่อสังคมและวิชานี้ยังสอดคล้องกับโครงการ “กล้าใหม่...สร้างสรรค์ชุมชน” อาจารย์จึงให้นักศึกษาแบ่งกลุ่มเขียนแผนโครงการมานำเสนอเพื่อส่งเข้าประกวด และทีมของเราติด 1 ใน 20 ทีมที่ผ่านเข้ารอบ” ยุวลักษณ์ ศรีสุวรรณวิเชียร หรือ “จ๊ิต” หัวหน้าทีมสามล้อ เล่าถึงที่มาของการส่งโครงการเข้าประกวดประกวดใน โครงการ “กล้าใหม่...สร้างสรรค์ชุมชน” ที่สนับสนุนโดยธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)

รวบรวมไอเดียมุ่งสร้างสรรค์ชุมชน

จ๊ิตและเพื่อนร่วมทีมอีก 4 คน คือ “ชิน” กุลมา บรรเจิดพิพร “โม” อัจราภรณ์ แก้วทอง “คิว” อุดมะ จันทกุล และ “โอ” ชัยพร ศรีศิริ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาการสื่อสารการตลาด คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต รวมกลุ่มกันเขียนโครงการเต้าแก่น้อยร้อยเรียงฝันปันรอยยิ้ม ที่มีกลุ่ม

เป้าหมายเป็นเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษา และชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนวัดปรมย์ยิกาวาส (แสนสวัสดิ์วิทยาการ) ตั้งอยู่ที่หมู่ 7 ตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี โดยได้รับความร่วมมืออย่างดีจาก สมศรี เต็มอนุภาพกุล ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดปรมย์ยิกาวาส (แสนสวัสดิ์วิทยาการ)

“จ๊ิต” บอกว่า ตอนแรกหาพื้นที่ทำโครงการหลายที่มาก แต่เพื่อความสะดวกของเพื่อนๆ ร่วมทีมจึงคิดว่าควรหาที่ใกล้ๆ กับมหาวิทยาลัย เพื่อจะได้เดินทางไปสะดวกจึงมาลงตัวที่เกาะเกร็ด เพราะที่นี่มี “ต้นทุน” ด้านการท่องเที่ยวอยู่แล้ว โครงการน่าจะประสบความสำเร็จได้ไม่ยาก

เมื่อได้ข้อสรุปร่วมกันถึงเป้าหมาย พวกเธอขอเข้าพบผู้อำนวยการโรงเรียนเพื่อสอบถามปัญหา หาแนวทางในการเข้าไปส่งเสริมร่วมกัน ซึ่งจากข้อมูลพบว่า เด็กที่จบชั้น ม.3 ออกไปแล้ว ไม่นิยมเรียนต่อ ส่วนใหญ่มักไปทำงานรับจ้าง หรือขายของ จึงเกิดไอเดียเรื่องการจัดอบรมอาชีพให้แก่เด็กๆ ซึ่งคิดว่าจะเป็นประโยชน์ให้พวกเขานำความรู้ติดตัวไปใช้ต่อยอดในอนาคตได้ กอปรกับโรงเรียนมีผลิตภัณฑ์และการสนับสนุนเรื่องมัคคุเทศก์น้อยอยู่แล้ว

จึงนำต้นทุนดังกล่าวมาต่อยอดและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

“น้ำท่วม” ปัญหาที่ต้องผ่านไปให้ได้

กิจกรรมหลักๆ 3 กิจกรรมที่ “จ๊ิต” และเพื่อนออกแบบไว้ คือ 1. **กิจกรรมแก้แค้นน้อยรักถิ่น** เป็นการจัดโปรแกรมนำเที่ยวรอบเกาะเกร็ดหรือการเป็นมัคคุเทศน์น้อยที่ดี ตามด้วยกิจกรรมการให้ความรู้เรื่องการปลูกหน่อรามัญหรือหน่อกะลาฝักที่บ้านที่มีในเกาะเกร็ดที่เดียวเท่านั้นและกำลังจะหายไป 2. **กิจกรรมปั้นแก้แค้นน้อย** จัดอบรมแก้แค้นน้อยและจัดตั้งชมรมแก้แค้นน้อยในโรงเรียนรวมถึงการจัดทำบัญชี และกิจกรรมที่ 3. **กิจกรรมสานฝันปันรอยยิ้ม** คือการสร้างตราสินค้าหรือแบรนด์ให้เป็นที่จดจำของนักท่องเที่ยว แล้วผลิตสินค้าที่เป็นเอกลักษณ์ของโรงเรียนภายใต้ชื่อตราสินค้านั้นๆ เมื่อจัดเตรียมทุกอย่างพร้อมสรรพ จ๊ิตและเพื่อนๆ เตรียมตัวลงพื้นที่ชุมชนอีกครั้ง ด้วยสภาพภูมิศาสตร์ของเกาะเกร็ดที่ถูกโอบล้อมรอบด้วยน้ำ วิกฤติอุทกภัยครั้งใหญ่ในเดือนตุลาคม เกาะเกร็ดก็หนีไม่พ้นปัญหานี้ โครงการของจ๊ิตและเพื่อนร่วมทีมต้องสะดุด การลงพื้นที่ชุมชนต้องหยุดชะงักในที่สุด

“แผนที่วางไว้ว่าจะจัดอบรมทุกวันเสาร์ 4 ครั้ง ถูกรวบเหลือวันเดียว การประสานงานกับโรงเรียนก็ทำได้ยาก เพราะโรงเรียนปิดเนื่องจากน้ำท่วม ต้องใช้เรือเข้าไป ทีมงานส่วนใหญ่ก็ต้องฝึกงานด้วย วางแผนไว้ว่าช่วงปิดเทอมเดือนตุลาคมจะเริ่มทำโครงการจะได้ไม่หนักตอนเราฝึกงาน กลายเป็นว่าตอนปิดเทอมเราได้แค่เตรียมงานเฉยๆ เพื่อนๆ ก็ฝึกงานกันคนละที่ นัดเจอกันก็ลำบาก ต้องใช้เวลาวันเสาร์อาทิตย์ลงพื้นที่พร้อมกับพบปะพูดคุยกัน การทำงานจึงต้องเพิ่มเป็นทวีคูณ เพราะเวลาน้อย”

สร้างแบรนด์เด็กติดเกาะ(เกร็ด)

เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น “จ๊ิต” และเพื่อนร่วมทีม จึงปรับเปลี่ยนแผนการทำงานใหม่ นำกิจกรรมที่ 3 คือ **กิจกรรมสานฝันปันรอยยิ้ม** มาทำเป็นเรื่องแรกด้วยการสร้างโลโก้ เพื่อให้เป็นตราสินค้าของโรงเรียนและชมรมแก้แค้นน้อย

“จากที่คุยข้อมูลเบื้องต้น ผอ. ไม่อยากได้โลโก้รูปเจดีย์เอียงๆ หากคนทำหล่นแล้วมีคนเดินเหยียบรูปเจดีย์จะรู้สึกไม่ดีเพราะเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เราจึงออกแบบโลโก้กลมๆ เขียนว่าเด็กติดเกาะ(เกร็ด) ในวงกลมเป็นรูปเด็กและโรงเรียนและใช้เป็นแบรนด์ของโรงเรียนเลย ไม่ว่าโรงเรียนมีผลิตภัณฑ์อะไรก็ใช้โลโก้นี้ได้หมด ไม่ว่าจะเป็น

เสื้อหรือสินค้าอื่น?”

กว่าจะได้แบบที่ลงตัว ใช้เวลานานพอสมควร เนื่องจากมีการปรับแก้หลายครั้ง เพื่อให้เป็นที่พอใจของทุกฝ่าย ในที่สุดก็ลงตัวที่ชื่อว่า **เด็กติดเกาะ(เกร็ด)** เมื่อสร้างแบรนด์เสร็จ ก็เริ่มจัดอบรมในกิจกรรมที่ 2 คือ ปั้นแก้แค้นน้อย ต่อด้วยกิจกรรมที่ 1 แก้แค้นน้อยรักถิ่น โดยมีน้องๆ นักเรียนเข้าร่วม 15 คน คละอายุ คละชั้นเรียน ประกอบด้วยชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น รวมถึงผู้ปกครองอีกจำนวนหนึ่ง โดยมีอาภา ชูกิจไพศาล หัวหน้าฝ่ายกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนวัดปรมย์ยิกาวาส อาสาประสานงานให้ เพราะอยากให้เด็กๆ ได้อบรมเกี่ยวกับเรื่องของการทำบัญชีรายรับรายจ่าย เศรษฐกิจพอเพียง และการประกอบอาชีพ รู้สึกว่าเป็นกิจกรรมที่ดี จึงประสานให้เด็กๆ มาเข้าค่ายอบรม เพราะโรงเรียนมีชมรมมัคคุเทศน์น้อยให้เด็กทำเป็นอาชีพเสริมวันเสาร์อยู่แล้ว

ชมรมแก้แค้นน้อย ร้อยเรียงฝัน

เมื่อทุกอย่างพร้อม กิจกรรมปั้นแก้แค้นน้อยจึงเริ่มขึ้นด้วยการจัดตั้ง**ชมรมแก้แค้นน้อย** ที่มีสมาชิกเริ่มต้น 15 คน ทุกคนต่างได้รับความรู้ในด้านการทำธุรกิจ พัฒนาบุคลิกภาพ ทักษะการสื่อสาร เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การทำธุรกิจจริง รวมไปถึงการทำบัญชีรายรับรายจ่าย พาไปทัศนศึกษาดูงานที่โรงเรียนคลองพิทยาลงกรณ์ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ที่มีระบบการจัดการที่ดีเรื่องอาชีพเสริมและระบบนิเวศป่าชายเลน ทำให้นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้กับชุมชนตัวเองได้ง่ายขึ้น แม้กิจกรรมดังกล่าวจะรวบรัดแต่จัดมองว่าการแก้ปัญหาด้วยการปรับเปลี่ยนกิจกรรมเช่นนี้จะทำให้องค์กรได้ทำกิจกรรมครบถ้วนโดยไม่ต้องตัดกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งออกไป

ทั้งนี้จ๊ิตและเพื่อนๆ ได้มอบทุนตั้งต้นให้กับชมรมแก้แค้นน้อยจำนวน 10,000 บาท ให้สมาชิกกู้ยืมไปทำอาชีพเสริม แต่มีข้อเน้น

ย่ำว่าทุนนี้จะต้องก่อให้เกิดความยั่งยืนในชมรม และต้องอยู่ภายใต้การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ

“เราทำแบบฟอร์มการกู้ยืมเงินกองทุนไว้ให้ด้วย โดยมีข้อตกลงว่าจะให้น้องยืมครั้งละไม่เกิน 500 บาท แต่น้องต้องมาสมัครเป็นสมาชิกชมรมก่อน เงินส่วนนี้น้องสามารถนำไปเปิดธุรกิจตัวเอง โดยอาจทำร่วมกับเพื่อนหรือทำเองก็ได้ การขอยืมเงินก็ไม่ยาก แค่สมัครสมาชิคนำบัตรประจำตัวประชาชนของน้อง แบบฟอร์มอนุญาตจากผู้ปกครองและรูปถ่ายก็สามารถทำสัญญากู้ยืมจากอาจารย์ประจำชมรมได้แล้ว โดยมีข้อแม้ว่าน้องๆ จะต้องรายงานให้อาจารย์ทราบความคืบหน้าการทำธุรกิจในทุกๆ อาทิตย์ สำหรับเงินกู้ยืมนี้ไม่มีการคิดดอกเบี้ย แต่จะหักค่าประกันความเสี่ยงไว้ 5 เปอร์เซ็นต์ การคืนสามารถทยอยคืนก็ได้ แต่หากคืนเงินไม่ครบ หรือไม่คืนเงินเพราะไม่มีกำไรหรือขาดทุน อาจารย์จะเรียกคุยเป็นกรณีพิเศษ แล้วให้น้องร่างคำร้องขอผ่อนผันได้ ซึ่งขึ้นอยู่กับดุลพินิจของอาจารย์ เพราะเราอยากให้เงินที่เรามอบให้เพิ่มพูนขึ้นเรื่อย ๆ ไม่สูญไปโดยเปล่าประโยชน์”

เสริมบุคลิกภาพ สร้างแบรนด์เด็กติดเกาะ

นอกจากการอบรมบุคลิกภาพให้แก่น้องๆ มัคคุเทศก์น้อยแล้วยังได้ซื้อจักรยานให้ชมรมอีก 10 คัน ไว้สำหรับให้นักท่องเที่ยวเช่าด้วย ทั้งนี้รายได้ของชมรมมาจากค่าเช่าจักรยานคันละ 40 บาท และที่ป็นนักท่องเที่ยวหยิบยื่นให้ รายได้จากการขายเสื้อที่โรงเรียนทำขึ้นเอง ซึ่ง “จี๊ด” และเพื่อนๆ ตั้งแพ็คเกจไว้ 2 ราคา แพ็คเกจที่มีรายการเช่าจักรยาน รวมเสื้อยืดเด็กติดเกาะ แผนที่แนะนำสถานที่ท่องเที่ยว พร้อมมัคคุเทศก์น้อยนำเที่ยวคิดราคา 199 บาท และแพ็คเกจราคา 99 บาท จะมีเฉพาะจักรยาน แผนที่แนะนำสถานที่ท่องเที่ยวและมัคคุเทศก์น้อยเท่านั้น ซึ่งจัดการันตัวว่าแผนธุรกิจนี้ไม่ส่งผลกระทบไปกับร้านเช่าจักรยานบนเกาะที่มีอยู่แล้ว 2 รายและไม่มีการเขม่นกันแน่นอน

“กระบวนการเรียนรู้” ที่เกิดขึ้นระหว่างทาง

สิ่งที่ได้กลับมาในวันนี้จากการทำโครงการ “กล้าใหม่... สร้างสรรค์ชุมชน” นอกจากประสบการณ์นอกรั้วมหาวิทยาลัยแล้ว “จี๊ด” บอกว่า ยังเกิด “กระบวนการเรียนรู้” ขึ้นระหว่างทางของพวกเขาและเพื่อนร่วมทีมมากมาย “เราทุกคนในกลุ่มต่างได้รับการเติมเต็มในด้านประสบการณ์การใช้ชีวิตในฐานะปัญญาชน เพราะได้เห็นวิถีชีวิตของชาวบ้านยามที่ต้องพึ่งพาซึ่งกันและกันในช่วงน้ำท่วม การให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีทั้งคุณครู นักเรียน รวมถึงอาจารย์ที่ปรึกษาที่ร่วมลงพื้นที่ด้วยกันทุกครั้ง พร้อมกับคำชี้แนะดีๆ ในการแก้ปัญหาต่างๆ แม้ไม่ได้รางวัลที่หนึ่ง แต่สิ่งที่ได้รับกลับมาในวันนี้มีค่ามากมาย ไม่ว่าจะเป็นความรู้ ภูมิภาวะที่ได้ขึ้น ที่สำคัญคือ มิตรภาพ สิ่งเหล่านี้คือความสุขเล็กๆ ทางใจ ที่คิดถึงเมื่อไรก็รู้สึกอึดอัดทุกครั้ง”

เกาะเกร็ดในวันนี้คลาคล่ำไปด้วยนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ที่เข้ามาชมและศึกษาวิถีชีวิตของชุมชนชาวมอญอย่างไม่ขาดสาย เชื่อว่าการเริ่มต้นแบรนด์เด็กติดเกาะ(เกร็ด) วันนี้อาจไม่ใช่บทสรุปทั้งหมดของชุมชนเก่าแก่แห่งนี้ แต่อาจเป็นวันแห่งการเริ่มต้นของเยาวชนในเกาะเกร็ดหลาย ๆ คน กับอาชีพที่จัดและเพื่อน ๆ ปูทางเพื่อให้เยาวชนเหล่านี้ก้าวสู่ความเป็นถิ่นเก่าแก่ในอาชีพที่พวกเขาถนัดต่อไป

นางสาวยุวลักษณ์ ศรีสุวรรณวิเชียร

คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

โทรศัพท์ 089-735-5810

Santor Let's Stay

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

“แสนตอ” ชุมชนเล็กๆ ในเขตบางขุนเทียน เขตเดียวของกรุงเทพฯ ที่ติดทะเล และยังคงมีวิถีชีวิตแบบชนบทชุกช่อนตัวอยู่ในป่าชายเลนที่รายล้อมด้วยสายน้ำ และความงดงามของธรรมชาติที่เงียบสงบ มีเสน่ห์ที่น่าค้นหา แต่น้อยคนนักจะรู้ว่าที่นี่ยังมีกิจกรรม สถานที่ท่องเที่ยว และที่พักในรูปแบบโฮมสเตย์ไว้คอยบริการนักท่องเที่ยว

โอกาสชุมชน โอกาสนักศึกษา

จากโจทย์และ “ต้นทุน” ชุมชนที่เด่นเรื่องแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ แต่ยังไม่เป็นที่รู้จักกว้างขวาง ทำให้ “เจ” พิรวัส ประสิทธิ์ และทีมนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี โครงการ IBMP หลักสูตร 5 ปี ส่งโครงการ Santor Let's Stay เข้าแข่งขันในโครงการ

“กล้าใหม่...สร้างสรรค์ชุมชน” ที่สนับสนุนโดย ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) เพราะคิดว่าเป็นโอกาสที่ดี ทำให้ได้ลงพื้นที่ปฏิบัติงานจริงในชุมชน เป็นสนามเรียนรู้ที่ดี เขาและเพื่อน 10 คนจึงรวมกลุ่มคิดแผนโครงการขึ้น ด้วยการเลือกพลิกพื้นที่โฮมสเตย์กับชุมชนแสนตอ เขตบางขุนเทียน เพื่อยกระดับชุมชนให้เป็นแหล่งพักผ่อนแห่งใหม่ของกรุงเทพฯ ผ่านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์

“ครั้งแรกที่เราคิดคืออยากลงพื้นที่ที่ทำธุรกิจท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ที่คนไม่รู้จักและต้องอยู่ไม่ไกลจากกรุงเทพฯ มากนัก มีคนแนะนำว่าที่ชุมชนแสนตอทำโฮมสเตย์อยู่ จึงลงมาสืบสวนดู”

“เจ” บอกว่าการสำรวจพื้นที่ในครั้งนั้น ทำให้ได้ข้อมูลเบื้องต้นจากลุงสอน พี่สาย ผู้ทำธุรกิจโฮมสเตย์ และยังเป็นอดีตผู้นำชุมชนที่ชาวบ้านรู้จักเป็นอย่างดี เขาและเพื่อนๆ คิดว่าน่าจะปรับปรุงกิจกรรมท่องเที่ยวของชุมชนแห่งนี้ให้เป็นรูปธรรม โดยเฉพาะเรื่องราคา เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าทั้งกับนักท่องเที่ยวและเจ้าของโฮมสเตย์ “เจ” และเพื่อนร่วมทีมจึงกลับมาวางแผนดำเนินงาน คิดรูปแบบกิจกรรม และแบ่งหน้าที่กันทำงาน เริ่มจาก

จัดรูปแบบแพคเกจกิจกรรมให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น ทั้งแบบ 1 วัน และ 2 วัน 1 คืน

ราคาใหม่ ใ้โลกว่าเดิม

เมื่อคิดแพ็คเกจใหม่ได้ก็มาปรึกษากับลุงสอน แรกๆ ลุงสอนยังลังเลและไม่ค่อยยอมรับแนวคิดนี้สักเท่าไร เขาและเพื่อนๆ จึงต้องชี้แจงข้อดีข้อเสียให้ลุงสอนเข้าใจ เปรียบเทียบข้อมูลให้เห็นชัดเจนจนลุงสอนเริ่มพอใจ เพราะนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะมา**เป็นกลุ่มตั้งแต่ 4 คนขึ้นไป** การคิดราคาแบบใหม่นี้จะทำให้ลุงสอนมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการให้บริการนักท่องเที่ยวอย่างแน่นอน

“ราคาแบบเก่าลุงจะได้กำไรในส่วนของการคั่นข้างน้อย เพราะเป็นอาหารทะเลประมาณ 4 - 5 ชนิด ซึ่งคิดต่อหัวแล้ว ลุงสอนจะมีรายได้น้อยลง แต่จากการสอบถามแล้วส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวจะมากันเป็นหมู่คณะ รายได้ต่อหัวจึงมากขึ้น และที่สำคัญคือการคิดราคาแบบนี้จะไม่ทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกว่าการใช้จ่ายถูกฉ้อหรือเจ้าของโฮมสเตย์ขูดรีดมากเกินไป”

“เจ” บอกเล่ารายละเอียดของราคาและเน้นว่า ราคาที่พวกเขาทำขึ้นใหม่ได้มาจากการเปรียบเทียบกับโฮมสเตย์ที่ขึ้นชื่อของ**ตลาดน้ำอัมพวา** ที่ราคาที่พักจะสูงกว่ามากและไม่รวมค่าอาหารรวมทั้งการทำกิจกรรมด้วย ซึ่งต่างจากแสนตอที่รวมทุกอย่างไว้เรียบร้อยแล้ว

“ถ้าไปอัมพวา 400 บาทอาจได้แค่ค่าที่พัก ไม่รวมค่าอาหารและค่ากิจกรรม และโฮมสเตย์แต่ละหลังราคาก็แตกต่างกันไปอีก แต่ที่นี่ยรวมทุกอย่างไว้ในแพคเกจแล้วทั้งการทำกิจกรรมด้วย เครื่องนอนก็มีให้เลือกทั้งนอนเต็นท์ นอนบ้าน ซึ่งเป็นราคาเดียวกันหมด เราไม่ได้เน้นความสะดวกสบาย หูหระ ที่นี้อาจจะไม่คิดค่าทำอัมพวา แต่ชาวบ้านที่นี่ยังคงมีวิถีชีวิตชุมชนดั้งเดิมให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้”

Santor Let's Stay

หลังจากปรับราคาโฮมสเตย์ใหม่ “เจ” และเพื่อนได้ลงพื้นที่ปรับปรุงภูมิทัศน์รอบๆ โฮมสเตย์ด้วยการทาสีห้องน้ำ เก็บกวาดลานกีฬา จัดเรียงชั้นวางหนังสือในห้องสมุดใหม่ ทำป้ายชี้ื่อนำหนังสือมาบริจาคเพิ่ม โดยดึงกลุ่มชาวบ้านที่เป็นเครือข่ายโฮมสเตย์ของลุงสอนและเด็กๆ เข้ามาร่วมกิจกรรมด้วย เพื่อให้โฮมสเตย์พร้อมรองรับนักท่องเที่ยว ส่วนระบบการจัดการการเข้าพักโฮมสเตย์นั้น “เจ” ชี้แจงว่าจะมีระบบจัดการร่วมกัน

ของบ้านที่เข้าร่วมเครือข่ายโฮมสเตย์ 3 หลังคาเรือนภายใต้ชื่อว่า Santor Let's Stay

“สำหรับการบริหารจัดการเขาจะมีการจัดการร่วมกัน ซึ่งมีบ้านที่สนใจจะเปิดเป็นโฮมสเตย์ตอนนี้มี 3 หลัง คือบ้านลุงสอนซึ่งเปิดไปแล้ว บ้านลุง**ปัญญา จินร่วมเวียง** และบ้านของ**อุบล พึ่งสาย** โดยหมุนเวียนกันรับนักท่องเที่ยว เช่น นักท่องเที่ยวกลุ่มแรกมาพักที่บ้านลุงสอน หากมีกลุ่มที่สองมาก็ให้ไปพักบ้านลุงปัญญา กลุ่มสามก็ไปพักบ้านอุบล ส่วนคนในชุมชนอื่นๆ ที่ไม่ได้เปิดโฮมสเตย์จะเข้ามามีส่วนร่วมเรื่องการจัดส่งวัตถุดิบเพื่อประกอบอาหาร เสิร์빙ส่ง เพื่อกระจายรายได้ให้คนในชุมชน โดยใช้บ้านลุงสอนเป็นศูนย์บริหารจัดการ ซึ่งในอนาคตหากบ้านหลังไหนสนใจก็สามารถเข้าร่วมกลุ่มเพิ่มได้ ซึ่งเด็กรุ่นหรือรุ่นน้องที่นักศึกษานำมามอบให้ถือเป็นของส่วนกลางที่บริหารจัดการโดยลุงสอน และบ้านที่เข้าร่วมโครงการสามารถนำเด็กรุ่นที่ส่วนกลางไปใช้ได้”

เมื่อจัดระบบลงตัว การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เป็นสิ่งสำคัญที่นักศึกษาต้องทำเพื่อให้นักท่องเที่ยวเข้ามาใช้บริการมากๆ จากเมื่อก่อนที่นี้จะมีการประชาสัมพันธ์แบบปากต่อปากยังไม่เพียงพอพวกเขาจึงเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ให้หลากหลายยิ่งขึ้น อาทิ โพสต์เตอร์ แผ่นพับ และ facebook โดยคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวในชุมชนเป็นหลัก ซึ่งในอนาคตเชื่อว่า ลุงสอนและชาวบ้านจะสามารถ**“สานต่อ”** กิจกรรมที่พวกเขาทำทางไว้ได้ เพราะได้ถ่ายทอดความรู้ไว้ทั้งหมดแล้ว

น้ำท่วม อุปสรรคที่แก้ไขได้

แต่ด้วยปัญหาน้ำท่วมปลายปี ส่งผลให้การลงพื้นที่ของนักศึกษาหยุดชะงักไป แม้ชุมชนแสนตอจะไม่ได้ประสบผลกระทบจากเหตุการณ์นี้ แต่สมาชิกในกลุ่มที่ทำโครงการกลับเป็นผู้ประสบภัยเสียเอง แต่การทำงานก็ไม่ได้หยุดลง พวกเขาประชุมปรับแผนการทำงานใหม่ ดึงงานที่ทำได้โดยไม่ต้องลงพื้นที่มาทำ เช่น การ

เพิ่มเติมข้อมูลใน facebook เว็บไซต์ ออกแบบแผ่นพับ ประชาสัมพันธ์ ทำคู่มือภาษาอังกฤษ ออกแบบเมนูอาหาร การสั่งทำเตนท์เพื่อมอบให้แก่ศูนย์โฮมสเตย์บ้านลุงสอน

“ตอนน้ำท่วมเราแบ่งงานตามความถนัดของแต่ละคน เพื่อให้งานเดินหน้าไปด้วยดี เมื่อหลังน้ำลดจะได้นำคู่มือกับเมนูอาหารที่สมบูรณ์แบบมาให้ชาวบ้านดูและเพิ่มเติมข้อมูล ส่วนปัญหาเรื่องเตนท์ที่สั่งไว้มาส่งไม่ได้ เพราะเขาจะต้องไปผลิตเสื้อชูชีพช่วยน้ำท่วมก่อน แม้อาจจะล่าช้าไปจากแผนที่วางไว้แต่ไม่ได้ส่งกระทบเท่าไร เพราะช่วงน้ำท่วมยังไม่มีนักท่องเที่ยวเข้ามา”

สานต่อความยั่งยืน... Santor Let's Stay

“เจ” บอกอีกว่า แม้พวกเขาจะปรับเปลี่ยนรูปแบบการท่องเที่ยวหลายอย่าง แต่สิ่งที่พวกเขาให้ความสำคัญมากที่สุดคือ **“ความยั่งยืน”** ที่เกิดขึ้นในชุมชน ซึ่งทุกคนลงความเห็นว่าจะต้องทำแบบค่อยเป็นค่อยไป มองความเป็นไปได้ในการรองรับนักท่องเที่ยวควบคู่ไปกับความพร้อมของบ้านหลังอื่นๆ ที่เป็นเครือข่ายของลุงสอน ด้วยการทำระบบสับเปลี่ยนหมุนเวียนทั้งในด้านอาหาร เรีอ และที่พัก ผ่านการประชาสัมพันธ์ปากต่อปากของนักท่องเที่ยว ช่องทางอินเทอร์เน็ต และแผ่นพับประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวที่ศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร (ศทท.)

แม้ความยั่งยืนเรื่องท่องเที่ยวโฮมสเตย์ในชุมชนแสนตอจะยังไม่เห็นผลมากนัก แต่ “เจ” และเพื่อนๆ เชื่อว่า ในอนาคตชุมชนแห่งนี้จะเป็นชุมชน **“ต้นแบบ”** ในการทำโฮมสเตย์ที่ให้ความรู้สึกผูกพันระหว่างนักท่องเที่ยว คนในชุมชน และธรรมชาติที่ไร้การแต่งแต้ม โดยเฉพาะเนื้อแท้ของปายายเลน ที่จะทำให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสและดื่มด่ำในมุมมองของความงาม ความสงบสุขแก่ผู้พบเห็น และคำว่า **“โฮมสเตย์”** ซึ่งหมายถึงการไปพักอาศัยอยู่

กับชาวบ้าน เพื่อเรียนรู้วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนในท้องถิ่นนั้นๆ **“ชุมชนแสนตอ”** คืออีกหนึ่งทางเลือกที่นักท่องเที่ยวรักธรรมชาติไม่ควรพลาด เพราะที่นี่จะทำให้ผู้มาเยือนเรียนรู้วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชุมชนได้อย่างถึงแก่น

“การทำงานในครั้งนี้นำให้ได้เรียนรู้ว่า **การทำงานร่วมกับคนอื่น ต้องคิดถึงประโยชน์ของคนอื่นก่อนคิดถึงผลประโยชน์ส่วนตัวทุก ๆ เรื่อง** เช่น การออกแบบแผ่นโปสเตอร์ต้องใช้สีสันมากน้อยแค่ไหน ดีพิมพ์แล้วไปวางที่ไหนบ้าง การทำคู่มือต้องใช้ตัวอักษรขนาดเท่าไร เพื่อให้เกิดผลประโยชน์กับชาวบ้านมากที่สุดสำหรับการนำไปใช้ต่อ หลังจากเสร็จสิ้นโครงการ ไม่ใช่ทำตามความพอใจของเรา แต่ต้องเป็นการทำงานร่วมกันให้มากที่สุด แล้วจึงจะเกิดความยั่งยืน การได้คิด วิเคราะห์อย่างละเอียดถี่ถ้วนและทำอย่างรอบคอบ ที่สำคัญทำให้เราใส่ใจในรายละเอียดต่าง ๆ มากขึ้นกว่าเดิม”

นายพีรวัส ประสิทธิ์

คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

โทรศัพท์ 089-665-7540

เพราะรักและศรัทธาในความดี สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดตรัง

ใครหลายคนบอกไว้ว่า หากจะทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้สำเร็จได้นั้น นอกจากต้องอาศัยความพยายามแล้ว **“ความรัก”** ยังเป็นสิ่งสำคัญที่จะเป็นแรงหนุนให้การทำงานนั้นมีคุณค่ามากขึ้น เช่นเดียวกับเส้นทางการทำงานด้านเยาวชนของ **สถาพร พันธุ์ประดิษฐ์** หรือ **“ปาล์ม”** นักศึกษาคณะนิติศาสตร์ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยทักษิณ ที่มีจุดเริ่มต้นจาก **“ความรักและศรัทธาในความดี”** จนทำให้เขาประสบความสำเร็จในสิ่งที่ทำ

ใจรัก ชักชวนสู่สภาเด็กฯ

“ปาล์ม” มีใจรักงานกิจกรรมมาตั้งแต่เด็ก ขณะที่เรียนชั้นประถมเมื่อเห็นพี่ๆ ทำโครงการคุณธรรมดูแลเด็กเล็ก เป็นภาพที่เขาจำได้ติดตา และเกิดความคิดในใจตั้งแต่นั้นว่า จะเริ่มทำความดีเพื่อคนรอบข้างบ้าง “ปาล์ม” ช่วยงานพ่อแม่และโรงเรียนเรื่อยมา ทั้งกิจกรรมภายนอกและภายในโรงเรียน กระทั่งก้าวเข้าสู่ชั้น ม.4 โรงเรียนห้วยยอด จังหวัดตรัง “ปาล์ม” ได้รับเลือกเป็นประธาน

นักเรียน ซึ่งเป็นก้าวสำคัญที่ทำให้เขาได้เรียนรู้การทำงาน รวมถึงสัมผัสประสบการณ์ที่มีค่ามากมายจากสภาเด็กและเยาวชน

“ผมเป็นคนชอบทำกิจกรรม กล้าพูดกล้าทำ เพราะคิดว่ามันเป็นสิ่งที่ดี ทำกิจกรรมโรงเรียนมาเรื่อย จนปี 49 มีการจัดตั้งสภาเด็กฯ ทั่วประเทศ โรงเรียนเสนอชื่อผมไปอบรมร่วมกับตัวแทนเยาวชนจากโรงเรียนต่างๆ เพื่อเข้าเป็นคณะทำงานสภาเด็กฯ ผู้ใหญ่และเพื่อนๆ เห็นศักยภาพจึงเลือกผมเป็นประธานสภาเด็กฯ ตรังในปีนั้น”

แม้จะได้รับบทบาทเป็นประธานสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดตรังเพิ่มเข้ามาอีก แต่ “ปาล์ม” ไม่ได้หนักใจอะไร ตรงกันข้ามเขากลับยินดีรับหน้าที่ เพราะมองว่าขอบข่ายการทำงานของสภาเด็กฯ ไม่ต่างจากงานที่กลุ่มนักเรียนในจังหวัดทำอยู่ เพียงแต่เพิ่มเติมรูปแบบการบริหารงานให้ชัดเจนขึ้น สำหรับหน้าที่หลักในตอนนั้นคือเร่งจัดตั้งสภาเด็กฯ ให้เข้มแข็ง หาเครือข่ายผู้ทำงานด้านเด็กและเยาวชน ประสานงานกับน้องๆ ในระดับอำเภอให้เข้ามาร่วมกิจกรรมผ่านกระบวนการค่าย การจัดงานถนนเด็กเดิน และกิจกรรมตามวาระโอกาสต่างๆ ทั้งนี้สิ่งที่ “ปาล์ม” มุ่งเน้นคือ **สร้างคนและ**

สร้างทีมงาน เพราะคิดว่าเป็นเรื่องดีหากคนพร้อม และเขาจะไม่ทำงานคนเดียว แต่จะพาน้องๆ ในคณะทำงานไปด้วยเสมอ ให้พวกเขาเรียนรู้จากพี่ๆ จากผู้ใหญ่ ให้ผู้ใหญ่หรือหน่วยงานเห็นว่าสภาเด็กฯ เป็นองค์กรเยาวชนที่เข้มแข็ง ทำให้เกิดความเชื่อมั่นในศักยภาพส่งผลให้ทำงานง่ายขึ้น

สร้างเครือข่าย เปิดพื้นที่สร้างสรรค์ ถนนเด็กเดิน

การทำงานแบบร่วมเป็น “เครือข่าย” ระหว่างเยาวชนในจังหวัด ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การทำงานสภาเด็กฯ ในตอนนั้นตั้งหลักได้เร็ว “ปาล์ม” และคณะทำงานใช้พื้นฐานประสบการณ์เป็นทุนและดำเนินการต่อในรูปแบบที่เป็นระบบมากขึ้น โดยไม่ต้องนับหนึ่งใหม่ ผลจากการทำงานในปีแรก นอกจากสามารถสร้างเครือข่ายเยาวชนได้เป็นที่น่าพอใจแล้ว สภาเด็กฯ ยังได้รับโอกาสจากสถาบันรามจิตติ ให้งบประมาณจัดโครงการถนนเด็กเดินอย่างต่อเนื่องถึง 5 ครั้ง ทำให้เยาวชนในจังหวัดมีพื้นที่แสดงศักยภาพและมีโอกาสทำงานร่วมกันมากขึ้น โดยแต่ละครั้งในการจัดงาน เขาวางแผนร่วมกับสภาเด็กอำเภอ ตำบล รวมถึงองค์กรร่วมต่างๆ จากนั้นจึงมอบหมาย แบ่งงานตามหน้าที่ที่แต่ละคนถนัด แต่ที่สำคัญคือการประสานงานที่จะต้องมีความรอบคอบ นอกจากนั้นยังมีการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ผู้ใหญ่รับทราบ เสมือนเป็นเวทีให้เด็กในจังหวัดได้มาแสดงออก แสดงศักยภาพ ให้ผู้ใหญ่ได้เห็น ซึ่งแต่ละครั้งจะได้รับการตอบรับเป็นอย่างดี เพราะทุกฝ่ายต่างร่วมแรงร่วมใจ ทำงานอย่างเป็นระบบ

“ทุกครั้งที่จัดงานถนนเด็กเดิน เราจะเน้นการมีส่วนร่วมของเด็กในจังหวัด ทุกคนมีส่วนร่วมตั้งแต่การคิด การทำ ให้อธิบายว่าเขาเป็นเจ้าของงาน เมื่อทุกคนเกิดความรู้สึกเช่นนี้ ก็ทำให้งานเดินได้เร็ว การจัดกิจกรรมนี้ยังส่งผลให้จังหวัดตรังได้รับรางวัลจังหวัด

ที่มีกลไกในการทำงานเด็กยอดเยี่ยม นี่อาจเป็นรางวัลที่ไม่ได้กับตัวเรา แต่เราก็ภูมิใจมากแล้วว่าเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อน เป็นเครื่องยืนยันว่าเยาวชนก้าวหน้ามาได้ขั้นหนึ่งเราสามารถจัดเวทีของเด็กและเยาวชนในจังหวัดขึ้นมาได้”

หนุนรุ่นน้อง สร้างความยั่งยืน

กระทั่งปี 50 มีพระราชบัญญัติออกมาให้แต่ละจังหวัดจัดตั้งสภาเด็กและเยาวชนตามกฎหมาย “ปาล์ม” ได้รับเลือกอีกครั้ง แต่การทำงานครั้งนี้สิ่งที่ต้องเติมเต็มคือ การจัดตั้งสภาเด็กระดับอำเภอและระดับตำบลขึ้นใหม่ด้วย คณะทำงานจึงเปลี่ยนกลยุทธ์การทำงานโดยเน้น “สร้างความเข้มแข็ง” ให้น้องๆ เพื่อให้สามารถสร้างเครือข่ายการทำงานในระดับต่างๆ เข้มแข็งขึ้นกว่าเดิม

หลังจากรับหน้าที่ประธานสภาสสมัยที่สอง “ปาล์ม” ในฐานะแกนนำเยาวชนเริ่มผลักดันให้รุ่นน้องมาทำงานมากขึ้น ประจวบเหมาะกับที่เรียนจบชั้น ม.6 และได้เข้าเรียนต่อที่มหาวิทยาลัยทักษิณ เขาจึงเปลี่ยนบทบาทมาเป็นพี่ปรึกษาให้แก่น้องๆ แทน ด้วยความที่อยากสานงานต่อ เขาจึงออกมาจัดตั้งศูนย์ประสานงานเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนจังหวัดตรังขึ้น เพื่อช่วย “หนุนเสริม” เยาวชนรุ่นหลังให้เรียนรู้การทำงานและพัฒนาศักยภาพ เช่นที่เขาเคยผ่านมา

“หมดจากตำแหน่งในสภาเด็กฯ ถ้าเราทำงานเสร็จแล้วทิ้งไปเลย ก็เหมือนว่าเราไม่ได้ส่งไม้ต่อ ความรู้ที่เราได้เรียนรู้มาก็หายไปกับเรา ไม่ได้ถูกนำมาใช้ประโยชน์ ถ้าเราทำต่อ ยังเคลื่อนไหวอยู่ในฐานะผู้สนับสนุน เขาก็จะได้เรียนรู้บทเรียนจากเรานำข้อดีไปใช้ประโยชน์ต่อคนรุ่นหลังสืบไปเรื่อยๆ จึงจัดตั้งศูนย์ประสานงานเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนจังหวัดตรัง จัดทะเบียนเป็นองค์กรสาธารณประโยชน์เน้นเรื่องการพัฒนาศักยภาพเยาวชน ซึ่งเรายินดีที่จะไปช่วยหนุนเสริมการทำงานของน้องๆ โดยไม่รับค่าตอบแทน”

ประสานเรียนและงานด้วยการรับผิดชอบ

ที่ผ่านมาแม้ว่า “ปาล์ม” จะทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง แต่ไม่ส่งผลกระทบต่อเรื่องการเรียนของเขาแม้แต่น้อย เพราะเขามีคติประจำใจที่ว่า **“เพื่อนเรียนเราไม่ได้เรียน แต่เวลาเพื่อนนอนเราต้องเรียน”** นั่นหมายความว่า หากวันไหนเขาต้องทำกิจกรรมและไม่ได้เข้าเรียน เขาจะต้องกลับมาทบทวนตำราเรียนยามค่ำคืนทุกครั้ง เขาบอกว่า **สิ่งสำคัญที่ทำให้เขาทำได้สำเร็จคือ การรู้จักหน้าที่ของตัวเอง รู้จักแบ่งเวลา นอกจากนั้นแรงฮึดอีกอย่างคือ การเปลี่ยนคำคนให้กลายเป็นพลังขับเคลื่อน** แม้จะมีเสียงเตือนจากเพื่อน จากญาติพี่น้องให้ไต่ยืนอยู่เสมอว่า ทำกิจกรรมมากจะเสียการเรียน แต่เขากลับอยากพิสูจน์ตัวเองว่า **“เราสามารถทำกิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อสังคมควบคู่ไปพร้อมๆ กับการเรียนได้ และหากใครสามารถผ่านช่วงเวลานี้ไปได้ ก็จะเป็นคนที่มีคุณภาพในสังคมต่อไป และการทำงานที่ผ่านมาทำให้ได้เรียนรู้ว่า การลงมือทำคือการเรียนรู้ชีวิต เรียนรู้สังคมที่เราไม่มีวันได้จากห้องเรียน”**

สิ่งที่พิสูจน์ความสำเร็จของเยาวชนผู้รู้หน้าที่อย่าง “ปาล์ม” คือรางวัลพระราชทานเยาวชนนักพัฒนารุ่นที่ 1 ในพระบรมราชูปถัมภ์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ถือเป็นความภาคภูมิใจและเป็นเสมือนแรงหนุนให้ “ปาล์ม” ยังคงทำงานพัฒนาเยาวชนในบ้านเกิดอย่างต่อเนื่อง พร้อมกับศรัทธาอันเต็มเปี่ยม

นายสถาพร พันธุ์ประดิษฐ์

อดีตประธานสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดตรัง

โทรศัพท์ 085-475-9301

E-mail : loma.trag@gmail.com

เกมเสริมสร้างพัฒนาการ การเรียนรู้เด็กออทิสติก มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

“เราอยากใช้ความรู้ที่เรียนมาทำประโยชน์เพื่อสังคม ช่วงที่ต้องทำโปรเจกต์เพื่อจบการศึกษา เราก็เริ่มคิดว่าการทำโปรเจกต์ของเราให้เป็นประโยชน์กับผู้ด้อยโอกาสในสังคมได้อย่างไร” นั่นคือคำบอกเล่าถึงที่มาไปของการทำโครงการเกมเสริมสร้างพัฒนาการการเรียนรู้เด็กออทิสติก 3 หนุ่มสาวจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (มจธ.) ประกอบด้วย “ส้ม” รุ่งนภา สกุลลิ้ม “บูม” ภัทรวัตร เผือกผ่อง และ “ภูมิจิ” ธีรพงศ์ ศรีณรงค์

โครงการเกมเสริมสร้างพัฒนาการการเรียนรู้เด็กออทิสติก เป็นโครงการที่มีเป้าหมายในการนำศาสตร์ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มาพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้เด็กออทิสติกที่มีระดับอาการ High และ Moderate อายุระหว่าง 3-10 ปี โดยมีเกมเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้

“ส้ม” เล่าว่า แม้ว่าพวกเขาทั้ง 3 คนมีความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ แต่ความรู้ด้านการแพทย์อย่างอาการออทิสติกนั้น พวกเขาไม่มีเลย ดังนั้นความรู้ในเรื่องดังกล่าวจึงเป็นโจทย์สำคัญที่พวกเขาจะต้องทำความเข้าใจเป็นลำดับแรก ก่อนเริ่มพัฒนาเกมให้เป็นสื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพมากที่สุด

หาความรู้ก่อนพัฒนาเกม

“ส้ม” และเพื่อนเริ่มต้นโครงการด้วยการศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มอาการของเด็กออทิสติก รวมถึงสื่อการสอนต่างๆ จากทั้งในและต่างประเทศเพื่อนำมาพัฒนาปรับปรุงเกมของพวกเขาให้เหมาะสมกับเด็กไทยมากที่สุด โดยมีผู้บริหารและครูโรงเรียน

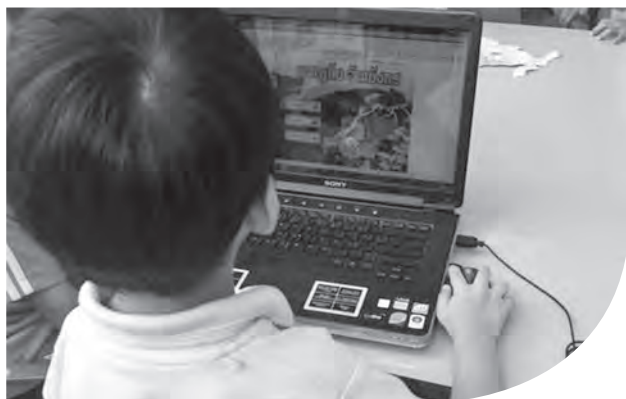
อนุบาลจันทยานนท์ ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนให้เด็กออทิสติกมายาวนาน เป็นแหล่งเรียนรู้ของคณะทำงานทั้งสามคน

กว่าหนึ่งเดือนที่พวกเขาทุ่มเทให้กับการศึกษาข้อมูล “ภูมิ” จึงเริ่มเขียนโปรแกรมบนคอมพิวเตอร์ **“ตอนแรกเราพัฒนาเกมในกระดาษก่อนลงบนโปรแกรม เกมที่ผมเขียนแบ่งเป็น 3 หมวด ได้แก่หมวดเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน หมวดสังคม และหมวดร่างกาย เพื่อให้น้อง ๆ ออทิสติกได้เรียนรู้ทักษะการจำแนกประเภท การเรียงลำดับ การอยู่ร่วมกับผู้อื่น การเรียนรู้เกี่ยวกับร่างกายเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการการช่วยเหลือตัวเองและพัฒนากล้ามเนื้อมือและตา”**

โจทยยาก...ต้องปรับตัวปรับใจ

“ภูมิ” บอกว่าเป็นครั้งแรกที่เขาเจอโจทยยากในการพัฒนาเกมให้เหมาะกับผู้ใช้ที่เป็นเด็กออทิสติก เนื่องจากเด็ก ๆ กลุ่มนี้มีข้อจำกัดหลายด้านที่เขาต้องคำนึงถึง **“ที่ผ่านมามีผมออกแบบโดยไม่ต้องแคร์ว่าผู้เล่นจะเล่นเกมเราได้ไหม แต่ครั้งนี้ผมทำงานหลายครั้งเพราะเด็กออทิสติกมีระดับอาการแตกต่างกัน บางคนเล่นได้ บางคนเล่นไม่ได้ บางทีแก้บ่อย ๆ ก็หงุดหงิด เหนื่อย มีท้อบ้างแต่พอทำออกมาเสร็จแล้วเห็นน้อง ๆ เขาชอบและทำให้เขามีพัฒนาการที่ดีขึ้น ผมก็รู้สึกหายเหนื่อย กลายเป็นความประทับใจที่มีโอกาสสร้างความสุขให้น้อง ๆ กลุ่มนี้”**

เกมทั้ง 3 หมวดถูกนำมาพัฒนาเป็นเกม 5 เกม ได้แก่ เกมจำแนกสิ่งของ เกมแยะแยะอารมณ์ เกมประกอบอวัยวะ เกมลากเส้น และเกมเรียงลำดับเหตุการณ์ พวกเขาทดลองนำเกมนี้ไปให้น้อง ๆ ออทิสติกในโรงเรียนอนุบาลจันทยานนท์ได้เล่น ซึ่งผลสำเร็จนั้น อาจารย์อารีย์ คำคณา ครูในโรงเรียนยืนยันว่า **“เดิมทีเด็กที่อยู่ในกลุ่มออทิสติกมักไม่สนใจการฟังเสียง ไม่ชอบภาพแต่**

หลังจากที่ได้เล่นเกมเสริมสร้างพัฒนาการฯ เด็กก็เริ่มสนใจภาพมากขึ้น สามารถทำแบบฝึกที่ครูมอบหมายได้ดี สนใจสิ่งที่ครูสอนได้นานขึ้น”

ประสบการณ์สร้างการเรียนรู้

ขณะที่ “ส้ม” บอกว่า วิชาที่เรียนมาในห้องไม่สามารถนำมาใช้กับการออกแบบเกมได้ทั้งหมดร้อยเปอร์เซ็นต์ ยิ่งเมื่อเจอปัญหาเฉพาะหน้า ดังนั้นพวกเขาจึงต้องใช้ประสบการณ์และวิจารณ์ญาณเข้ามาช่วยทำให้พวกเขาทั้งสามคนพัฒนาทักษะความรู้ในการทำงานมากขึ้น พุดเก่งขึ้น รู้จักการเข้าหาผู้ใหญ่ และที่สำคัญคือเขาได้รู้จักเด็กออทิสติกมากขึ้นด้วย ขณะที่ “บูม” เสริมว่า งานนี้ทำให้เขาใจเย็นมากขึ้น จากที่เคยเป็นคนหงุดหงิดง่าย ก็รู้จักอดทน

ที่น่าภาคภูมิใจไปกว่านั้น โครงการงานของพวกเขาได้รับรางวัล **ชนะเลิศ “โครงการกล้าใหม่...สร้างสรรค์ชุมชน”** ในโครงการกล้าใหม่...ใฝ่รู้ ของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) เมื่อปี 2555 ที่ผ่านมา แต่พวกเขาก็ยังไม่หยุดอยู่เท่านั้น หลังจากที่ได้รับรางวัล ก็ได้นำเกมดังกล่าวเข้าไปอยู่บนโลกออนไลน์ ช่วยให้พ่อแม่ ผู้ปกครองและผู้สอนที่ต้องอบรมเลี้ยงดูเด็กที่เป็นออทิสติกสามารถนำไปใช้ได้ประโยชน์ได้อย่างทั่วถึงอีกด้วย

นายภัทรวัตร เผือกผ่อง,
นายธีรพงศ์ ศรีณรงค์
นางสาวรุ่งนภา สกุลลัม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

ปฏิบัติการ “เร่” ขยายฝัน สภาเด็กและเยาวชนอำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว

“บางคนอยากเป็นตำรวจหรือพยาบาลเพราะตามเพื่อน โดยยังไม่มีโอกาสเรียนรู้ว่าอาชีพพยาบาลหรือตำรวจเขาทำอะไรกัน ต้องมีคุณสมบัติอย่างไร และเหมาะสมกับตัวเรามากน้อยแค่ไหน”

เป็นคำพูดของ “เป้” อัศนีย์ กัณหาตม นักเรียนโรงเรียนชั้นมัธยมศึกษา อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว ที่เธอมองว่าในวัยเด็กหลายคนฝันว่าโตขึ้นอยากเป็นหมอ บ้างก็อยากเป็นตำรวจ เพราะรู้สึกว่ามันเท่ แต่เมื่อก้าวเข้าสู่วัยที่ต้องตามหาความฝันและอนาคตที่ต้องเลือกเดิน บางคนอาจเพิ่งรู้ว่าสิ่งที่เขาเคยคิดอยากเป็นอาจจะไม่ใช่ตัวเขา แต่ยังมีเยาวชนอีกจำนวนไม่น้อยที่ยังค้นหาตัวเองไม่เจอ ไม่รู้ว่าตัวเองอยากจะทำอะไร ไม่รู้ว่าเรียนจบแล้วอยากเรียนต่อสายไหน หรือประกอบอาชีพอะไร

“เป้” ก็เป็นเยาวชนอีกคนหนึ่งที่ต้องก้าวตามหาฝันของตัวเองเช่นกัน แต่ “โอกาส” ให้การค้นหาตัวตนของเธอก็มาถึง เมื่อได้เข้าไปร่วมกิจกรรมสภาเด็กและเยาวชนสัญจรที่อำเภอตาพระยาเมื่อปี 2551 ด้วยศักยภาพและแนวความสามารถของเธอ

ทำให้เพื่อนๆ เลือกเธอเป็นเลขานุการสภาเด็กและเยาวชนอำเภอตาพระยา ทำให้เธอเห็นโอกาสนำปัญหาดังกล่าวมาเป็นเป้าหมายในการดำเนินโครงการ “ตลาดนัดฝัน”

ชวนคนอยากเป็นครู...เรียนรู้ของจริง

“เป้” และทีมงานสภาเด็กฯ ระดับอำเภอ วางแผนทำโครงการตลาดนัดฝันให้กับเพื่อนเยาวชนในระดับมัธยมปลาย เพราะคิดว่าเด็กในช่วงวัยนี้กำลังอยู่ระหว่างการ “ค้นหาตัวตน” ก่อนก้าวเข้าสู่รั้วมหาวิทยาลัย ด้วยการให้เด็กๆ ได้เรียนรู้งานในสายอาชีพต่างๆ ผ่านการปฏิบัติจริง โดยอาชีพในฝันอาชีพแรกที่พวกเขาคัดเลือกให้เด็กๆ ในจังหวัดสระแก้ว ได้ลองสัมผัสคือ “ครูอาสา”

เมื่อโจทย์พร้อม เธอและเพื่อนๆ เริ่มประกาศรับสมัครเยาวชนคนล่าฝัน ด้วยการทดลองเป็นครูอาสาผ่านการประชาสัมพันธ์ทางสถานีวิทยุชุมชน และโซเชียลมีเดีย จนได้อาสาสมัคร 13 คน

“ก่อนไปเราได้ประสานงานไปยังผู้ใหญ่บ้านในตำบลตาพระยา ผู้ใหญ่บ้านบอกว่า ช่วงนี้เด็ก ๆ ปิดเทอมไปทำงานในกรุงเทพฯ กันหมด ที่เหลืออยู่ส่วนมากทางบ้านส่งให้บวชเรียนเป็นสามเณรอยู่ที่วัด ทำให้พวกเราได้เด็ก ๆ เข้าร่วมกิจกรรมน้อยกว่าที่ตั้งไว้”

แม้จำนวนเด็กที่มีอยู่เพียง 13 คนจะเป็นอุปสรรคต่อการทำกิจกรรมบ้าง แต่เธอและเพื่อนๆ ก็ไม่ท้อ เร่งปรับแผนการทำงานใหม่ โดยเปลี่ยนเป้าหมายใหม่จากสอนเด็กธรรมดาเป็นการสอนสามเณรแทน เมื่อเป้าหมายเปลี่ยน เนื้อหาของครูอาสาที่จะใช้สอนกลุ่มเป้าหมายก็ต้องปรับเปลี่ยนเช่นกัน บรรดาครูอาสาจึงนัดหารือกันอีกครั้งจนได้ข้อสรุปว่า ทุกคนจะช่วยกันสอนสามเณรเรื่องเดียวคือ เรื่องสังคมรอบตัวที่เชื่อว่าเป็นสิ่งสำคัญ ก่อนที่สามเณรเหล่านั้นจะลาสิกขาออกไปใช้ชีวิตเฉกเช่นคนธรรมดา

“เหตุผลที่เราเลือกสอนวิชานี้เพราะคิดว่าสามเณรได้เรียนรู้เรื่องทางธรรมจากวัดอยู่แล้ว แต่ที่เราอยากเสริมคือเรื่องของ การอยู่ในสังคมภายนอกหลังจากที่ไม่ได้เป็นสามเณรแล้วว่า เขาควรจะใช้ชีวิตอยู่ในสังคมอย่างไร พร้อมสอดแทรกแนวคิดในการดำเนินชีวิตไปพร้อมกัน”

เมื่อได้ข้อสรุป ช่วงเดือนเมษายน 2553 ที่ผ่านมา “เป้” และเหล่าอาสาสมัครทั้ง 13 คนก็เริ่มสานฝันของพวกเขาทันทีที่วัดตาพระยา

เรียนรู้ชีวิตหลังลาสิกขา

หลังจากเตรียมตัว เตรียมใจ และเตรียมความรู้เพื่อถ่ายทอดให้แก่สามเณรจนรู้สึกพร้อมเต็มที่แล้ว อาสาสมัครตัวน้อยทั้ง 13 คนก็เดินทางมาถึงวัดตาพระยาแต่เช้าตรู่

“ในวัดตาพระยาตอนนั้น มีสามเณรอยู่ประมาณ 50 รูป ระดับการศึกษามีทั้งประถมศึกษาไปจนถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 เมื่อพวกเรามาถึงที่วัด กิจกรรมแรกที่เริ่มทำคือช่วยกันทำความสะอาด

วัดและอาคารเรียน ก่อนนิมนต์สามเณรทั้ง 50 รูปขึ้นบนศาลาเรียนเชิญเจ้าอาวาสมาให้อาวาสเล็กๆ น้อย ๆ เป็นพิธีเปิดงาน จากนั้นจึงเข้าสู่กระบวนการเรียนการสอนต่อไป”

“เป้” เล่าว่า การเรียนการสอนของพวกเขาเริ่มต้นขึ้นด้วยการให้สามเณรแบ่งเป็น 5 กลุ่มๆ ละ 10 รูป หลังจากนั้นเหล่าครูอาสา ก็แจกอุปกรณ์ เช่น กระดาษหนังสือพิมพ์ หลอด ตะเกียบ เทปขาว และไขไก่ 1 ฟอง แล้วให้โจทย์ว่าทำอะไรก็ได้โดยใช้ อุปกรณ์ที่มีอยู่นี้ห่อหุ้มไขไก่ เมื่อโยนลงมาแล้วไขไม่แตก หลังจากให้อธิบายโจทย์เสร็จ เหล่าสามเณรก็เริ่มลงมือปฏิบัติกันอย่างรวดเร็ว ผลของกิจกรรมนี้คือ มีสามเณร 3 กลุ่มที่รักษาไขไว้ได้ จากนั้นเหล่าครูอาสา ก็อธิบายสรุปการเรียนรู้จากเกมว่า เกมนี้สอนให้ทุกคนเรียนรู้เรื่องความสามัคคี การวางแผน การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และการทำงานเป็นทีม เพราะทุกคนล้วนอยู่ในสังคมเดียวกัน

กิจกรรมต่อไปคือการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับสังคมภายนอก ด้วยการแนะนำครูอาสาแต่ละคนที่เข้ามาทำกิจกรรมในครั้งนี้ แล้วก็ให้ครูอาสาเล่าความฝันของตนเอง และมูลเหตุของการมาเป็นครูอาสาในวันนี้ เรียกได้ว่าเป็นกิจกรรมเปิดใจเล่าความฝันของกันและกัน ซึ่งบรรยากาศก็เป็นไปอย่างสนุกสนาน โดยครูอาสาพยายามสอดแทรกความรู้รอบตัวและข้อคิดดีๆ ไปด้วย ส่งผลให้สามเณรตั้งใจฟังและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี จากนั้นเหล่าครูอาสา ก็ถามความฝันของสามเณรบ้างว่าพวกเขา “ฝัน” อยากเป็นอะไรในอนาคต

“สามเณรส่วนใหญ่จะบอกเหมือน ๆ กันว่า อยากเป็นทหาร ตำรวจ แล้วเหตุผลที่มาบวชก็เพราะว่าทางบ้านยากจน พ่อแม่มีทุนน้อยก็เลยต้องมาบวช ให้คุณพระคุณเจ้าช่วยอบรมสั่งสอน พ่อแม่ไม่มีเวลาต้องไปทำงาน มีสามเณรอยู่รูปหนึ่งทางบ้านยากจน ไม่มีเงินส่งให้เรียน ตัวเณรจึงต้องมาบวชตั้งแต่อยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แต่ก็มีสามเณรอยากเรียนมหาวิทยาลัยเหมือนเพื่อน ๆ อยากจบปริญญา อยากเป็นทหาร แต่ด้วยปัญหาครอบครัวทำให้เขาไม่สามารถ

ไปถึงจุดนั้นได้ แต่ถ้ามีคนสนับสนุนเขาก็อาจจะไปถึงจุดนั้นก็ได้”

คำตอบของเหล่าสามเณรในวันนั้น ทำให้ครูอาสาบางคนถึงกับนั่งอึ้งไปตามกัน

สิ่งที่ได้เรียนรู้...จากการเป็นสามเณร

การแลกเปลี่ยนความฝันของครูอาสาและสามเณรในครั้งนี้ ทำให้ “เป้” และทีมงาน ได้มองเห็นชีวิตในอีกมุมหนึ่ง เห็นความต้อยโอกาสของคนอีกกลุ่มในสังคม และพบว่ายังมีคนจำนวนมากที่ต้องการน้ำใจและโอกาส แม้จะเป็นโอกาสเล็กๆ ก็ตาม เพื่อให้ความฝันของเขาเหล่านั้นเป็นจริง หลังทำกิจกรรมเสร็จสิ้นลง “เป้” หวังลึกๆ ในใจว่า สักวันหนึ่งพวกเขาคงมีโอกาสได้แลกเปลี่ยนถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ให้แก่สามเณรเหล่านั้นอีกครั้ง

และแล้วปฏิบัติการ “เร่” ชายฝันของ “เป้” และเพื่อนก็จบลง “เป้” บอกว่า ครูอาสาทั้ง 13 คนได้ทำตามความฝันที่เขาอยากเป็นแล้ว ส่วนในอนาคตใครอยากจะเป็นครูต่อไปหรือไม่ เขาไม่รู้ แต่เขาคิดว่ากิจกรรมนี้ได้ “เติมพลัง” ให้เหล่าครูอาสาได้บ้างไม่น้อย เพราะมีน้องคนหนึ่งแม้จะเรียนอยู่แค่มัธยมศึกษาตอนปลาย แต่เขามั่นใจว่าในอนาคตข้างหน้าเขาจะเรียนครูแน่นอน

วันนี้สิ่งที่พวกเขาทำเป็นการ “ลองชิม” ความฝันเท่านั้น แต่สิ่งที่ได้รับในวันนี้กลับ “เกิน” ความคาดหวังที่ตั้งไว้ เพราะพวกเขาไม่ได้ไป “สานฝัน” ให้เหล่าครูอาสาเพียงอย่างเดียว แต่ยังช่วย “กระตุ้น กระตุก” ความฝันให้เหล่าสามเณรตัวน้อยด้วยเช่นกัน เรียกว่าได้ทั้งจิตอาสาได้ทั้งบุญไปพร้อมกัน

ค่ายเติมฝัน...ดันน้องสู่โลกกว้าง สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดนครพนม

“หากเราปราศจากความฝันก็ไม่ต่างอะไรกับคนที่ตายไปแล้ว” ประโยคนี้ไม่ได้กล่าวเกินจริงแต่อย่างใด หากเทียบกับอาการซึมเศร้า ไร้ซึ่งความกระตือรือร้น และไร้เรี่ยวแรงสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ของเด็กวัยประถมศึกษาในโรงเรียนชายแดนแสนห่างไกล

“Idol” ในพื้นที่ชายแดน

เป็นที่ทราบกันดีว่าบริเวณชายแดนนับเป็นพื้นที่อันตรายและทุรกันดาร ส่งผลให้ครูวิชาชีพครูการสอนในพื้นที่ที่เสี่ยงต่อชีวิต การเรียนการสอนจึงอาศัยตำราที่คอยปกป้องชาติไปพร้อมๆ กับการเป็นพ่อพิมพ์ของชาติในคราเดียวกัน ประจวบกับการขาดอุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัยและขาดเทคโนโลยีทางการศึกษา ความไม่เท่าเทียมทางการศึกษาจึงเกิดขึ้น โรงเรียนแถบชายแดนจึงมีเพียงเด็กที่พออ่านออกเขียนได้ เด็กเก่งหรือเด็กผู้นำหาได้ยากยิ่ง ทำให้เด็กนักเรียนชายแดนขาดความกระตือรือร้นในการเรียน เพราะไม่เคยได้เห็น “คนต้นแบบ” ที่ประสบผลสำเร็จ

“Idol” หรือต้นแบบในการดำเนินชีวิตจำเป็นอย่างยิ่งต่อการสร้างแรงบันดาลใจในการขับเคลื่อนชีวิตในวัยเด็ก “มาช” กิตติศักดิ์ แวงดา เด็กหนุ่มวัย 19 ปี ประธานสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดนครพนม จึงอาสาพาคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดนครพนม ภายใต้โครงการเยาวชนต้นกล้าอาสาทำความดี จัดค่ายกิจกรรม “เติมฝันดันน้องสู่โลกกว้าง” ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เด็กนักเรียนตระหนักถึงการเรียนรู้ และจุดประกายให้พวกเขาเห็นคุณค่าในตัวเอง พร้อมทั้งยกตัวอย่างจากประสบการณ์จริงของพี่ต้นแบบเพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้น้องๆ ขับเคลื่อนฝันของตนเองให้ไปถึงเส้นชัย

เติมฝัน....ดันน้องสู่โลกกว้าง

ค่าย“เติมฝัน ดันน้องสู่โลกกว้าง” ถูกจัดขึ้นแล้ว 2 ครั้ง ครั้งแรกจัดขึ้นที่อำเภอนาทม จังหวัดนครพนมมีโรงเรียนชายแดนเข้าร่วม 2 แห่งคือ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนช่างกลปทุมวัน

อนุสรณ์ 8 และโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านนาสามัคคี อำเภอนาทม จังหวัดนครพนม และครั้งที่สองจัดที่อำเภอกำแพงแสน ครอบคลุมโรงเรียนชายแดน 2 แห่งเช่นกัน คือ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนชูทิศวิทยา และโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านหาดทรายแพ อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครพนม ในช่วงเดือนกันยายน พ.ศ.2554 ที่ผ่านมา เป็นระยะเวลา 3 วัน 2 คืน ได้รับงบประมาณสนับสนุนจาก สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พมจ.) จังหวัดนครพนม ครั้งละ 30,000 บาท

รูปแบบกิจกรรมก็ง่าย ๆ คือรวบรวมเด็กโรงเรียนละ 50 คน รวม 100 คนเข้าร่วมกิจกรรมในรูปแบบ ฐานเรียนรู้ 5 ฐานกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ สร้างภาวะผู้นำ และสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ ได้แก่ **ฐานสร้างผู้นำ** โดยให้นักเรียนยกตัวอย่างคุณสมบัติที่ดีที่ผู้นำควรมีมาอภิปรายกลุ่มและเล่นเกมการแสดงถึงภาวะผู้นำ **ฐานความรู้การศึกษาต่อ** โดยขอความอนุเคราะห์ข้อมูลจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครพนม และมหาวิทยาลัยในจังหวัดใกล้เคียง รวมทั้งให้คณะกรรมการสภาเด็กฯ ช่วยกันหาข้อมูลเพื่อมาถ่ายทอดให้น้องๆ ฟัง ถึงการสมัครเข้าศึกษาต่อค่าใช้จ่าย รวมทั้งวิชาเรียนเพื่อให้น้องๆ ใช้ประกอบการตัดสินใจ **ฐานห้างไกลยาเสพติด** ให้ความรู้เกี่ยวกับโทษของยาเสพติด ผลกระทบของการเสพยาที่มีต่อผู้ครอบครอง การเลิกคบเพื่อนเพื่อให้ห่างไกลยาเสพติด **ฐานเพศศึกษา** ให้ความรู้เกี่ยวกับเพศศึกษา อธิบายวิธีการใช้ถุงยางและกินยาคุมให้ถูกต้อง รวมถึงเรียนรู้ความรักในวัยเรียน บอกถึงข้อดี ข้อเสีย และข้อควรปฏิบัติตนในวัยเรียน **ฐานชาติ ศาสน์ กษัตริย์** เป็นการร่วมแสดงความจริงรักภักดีต่อองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ โดยนำเพลงสรรเสริญพระบารมี และสวดติ่มหาราชมาสอนให้เด็กนักเรียนได้ร้องพร้อมกันอย่างพร้อมเพรียง รวมทั้งบอกเล่าถึงพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ความเป็นมาและประวัติการสร้างชาติของบุคคลสำคัญ ซึ่งกิจกรรมทั้ง 5 ฐานเรียนรู้เต็มไปด้วยความสนุกสนานน่าติดตาม มีเกมและกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เป็นตัวเชื่อมนักเรียนทั้ง 2 แห่งไว้ด้วยกัน โดยการจัดค่าย

แต่ละครั้ง พวกเขาจะได้รับการสนับสนุนจากผู้นำหมู่บ้านและตำรวจตระเวนชายแดนที่ช่วยอำนวยความสะดวกเรื่องการเดินทาง ที่พักและอาหารเป็นอย่างดี

ทีม...หัวใจหลักของการทำงาน

ไม่ว่าการทำงานใดๆ ก็ตาม **“ทีม”** เป็นสิ่งสำคัญ เพราะไม่มีงานไหนที่ประสบความสำเร็จได้ด้วยการทำงานของคนเพียงคนเดียว การทำงานของคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดนครพนมก็เช่นกัน พวกเขาเน้นการทำงานเป็นทีม โดยแบ่งแยกโครงสร้างการทำงานที่ชัดเจน โดย **ประธาน** ทำหน้าที่บริหารวางแผนให้ทุกฝ่ายทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ **เลขาธิการ** มีหน้าที่จัดบันทึกรายงานการประชุม ทำเกียรติบัตรให้เด็กก่อนสิ้นสุดค่าย **รองประธานฝ่ายสันตนาการ** มีหน้าที่คิดเกมส์สันตนาการ เกมให้ความรู้ **รองประธานฝ่ายวิชาการ** ให้ความรู้เชิงวิชาการ ประสานกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อนำวิทยากรมาให้ความรู้เด็ก จัดทำแผนและประเมินแผนประจำปีว่ามีประสิทธิภาพมากน้อยแค่ไหน **ขณะที่ฝ่ายประชาสัมพันธ์** มีหน้าที่ประชาสัมพันธ์โครงการก่อนจัดค่าย 1 เดือน เพื่อให้ชาวบ้านและเด็กได้มีส่วนร่วม และ **ฝ่ายการเงิน** ทำหน้าที่บริหารการเงิน เบิกจ่าย ทำบัญชีรายรับ รายจ่าย รักษางบประมาณให้เพียงพอต่อการดำเนินการ โดยแต่ละฝ่ายจะมีการประชุมร่วมกันทุกเดือน ยกเว้นช่วงระยะที่ทำโครงการจะมีการประชุมถี่ขึ้นตามวาระที่ประธานเห็นสมควร

“ในการทำงานเราจะจัดทำแผนประจำปีว่าในปีนี้จะทำอะไร โครงการไหนควรสานต่อ โครงการไหนควรปรับปรุง ศึกษาข้อมูลและปัญหาในพื้นที่จริง และนำมาปรึกษา พมจ. ว่าเห็นควรหรือไม่ ควรปรับปรุงเปลี่ยนแปลงส่วนไหน หากเห็นชอบ พมจ. ก็จะอนุมัติงบประมาณ พร้อมดำเนินการต่อไป โดยแต่ละปีจะมีทั้งคงโครงการเดิม สานต่อโครงการเก่า และเริ่มโครงการใหม่ และ

ทุกครั้งที่เราทำงานเราจะเน้นการรับฟังความคิดเห็นของทุกคน แก้ไขปัญหาและทำงานด้วยความเห็นอกเห็นใจ ช่วยเหลือเพื่อนร่วมงาน โดยไม่ปล่อยให้สมาชิกในทีมต้องเดินอย่างโดดเดี่ยว”

เดินหน้าสานต่อด้วย “ใจ”

จึงไม่น่าแปลกใจที่โครงการต่าง ๆ ของสภาเด็กและเยาวชน จังหวัดนครพนมประสบผลสำเร็จจนมีชาวบ้านและผู้นำชุมชน เรียกร้องให้ไปจัดค่ายอาสาหลายครั้ง พวกเขาเชื่อว่าก่อนที่จะก้าวมาถึงจุดที่ผู้ใหญ่ให้การยอมรับและให้ความไว้วางใจได้นั้น พวกเขามีเคล็ดลับ 3 ประการ คือ กล้าคิด กล้านำ กล้าเปลี่ยน จึงจะเกิดการพัฒนายอย่างแท้จริง

“เราต้องกล้าคิดในสิ่งสร้างสรรค์ เมื่อคิดแล้วต้องลงมือทำ และสุดท้ายคือเปลี่ยนตัวเองให้ทำงานอย่างเสียสละและทุ่มเท ตามพระราชดำริของในหลวง เสียสละ ซื่อสัตย์ มีคุณธรรม เพราะเราบริหารเด็กทั้งจังหวัด เราต้องทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดี เราใช้เงินส่วนกลางก็ต้องบริหารให้เกิดประโยชน์ต่อเด็กมากที่สุด เมื่อเปลี่ยนแนวคิดได้แล้ว ก็ต้องเปลี่ยนการกระทำของเราให้เกิดการเสียสละตามไปด้วย แล้วคนอื่น ๆ จะเปลี่ยนแปลงตามเราเองไม่ช้าก็เร็ว เราเชื่อเสมอว่าเมื่อเราทำให้คนอื่นมีความสุขได้ ความสุขนั้นจะคืนมาหาเรามากขึ้นทวีคูณ”

นายกิตติศักดิ์ แวงดา

ประธานสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดนครพนม

โทรศัพท์ 082-108-7415

Email : dexdee_nkp@hotmail.com

กิจกรรมการทำดีเพื่อพ่อ
ส่งเสริมและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ
และสิ่งแวดล้อม

คืน “ป่า” ให้ “ช้าง”

สภาเด็กและเยาวชนอำเภอแก่งหางแมว จังหวัดจันทบุรี

“กอต” ฤกษ์ สุตเสนาะ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนนายนามพิทยาคม จังหวัดจันทบุรี ก็เหมือนกับเยาวชนทั่วไปที่ชอบทำกิจกรรมนอกห้องเรียน เขาอาสาทำกิจกรรมของโรงเรียนอยู่เสมอ เพราะทำให้เขาได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ เมื่อเจ้าหน้าที่ อบต. ชักชวนให้ไปอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพการเป็นผู้นำ เขาจึงไม่ปฏิเสธ...

จุดเริ่มต้นงานสภาเด็กและเยาวชน

“กอต” ไม่รู้เลยว่าการอบรมพัฒนาศักยภาพการเป็นผู้นำในครั้งนี้จะนำพาเขาไปสู่การคัดเลือกประธานสภาเด็กและเยาวชนระดับตำบล เขาบอกว่ารู้สึกงเล็กน้อย แต่เมื่อถูกคัดเลือกจากผู้เข้าร่วมอบรมให้เป็นประธานสภาเด็กและเยาวชนระดับตำบลและอำเภอแก่งหางแมวในคราวเดียวกัน เขารู้สึกยินดีมากที่ได้รับหน้าที่นี้ และเมื่อทำหน้าที่ประธานได้ระยะหนึ่งเขาก็ได้รับคัดเลือกเป็น

คณะกรรมการระดับจังหวัดจันทบุรี ด้วยความรักที่จะทำกิจกรรมอยู่แล้ว ทำให้เขาสนุกกับงานที่ทำมาก เขาบอกว่าชอบที่ได้ทำประโยชน์เพื่อคนอื่น ๆ แม้ว่าไม่ใช่คนที่เขารู้จักก็ตาม แม้จะต้องรับผิดชอบหน้าที่การงานที่เพิ่มขึ้น แต่ “กอต” ก็ไม่รู้สึกหนักใจกับหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายแต่อย่างใด เขากลับมองว่างานในสภาเด็กและเยาวชนคือสิ่งที่ท้าทายและนำค้นหาเป็นอย่างยิ่ง

“ผมชอบการเป็นผู้นำ ชอบทำอะไรให้คนอื่นมีความสุข เมื่อมาทำงานสภาเด็กฯ ซึ่งแตกต่างกันมากกับการทำงานที่โรงเรียน เพราะที่โรงเรียนผมรู้จักกันสัยน้องๆ เพื่อนๆ ทุกคน จึงง่ายต่อการทำงาน ไม่มีอะไรให้นำค้นหา เพราะเป็นเรื่องที่ผมรู้อยู่แล้ว แต่เมื่อมาทำงานสภาเด็กฯ ที่ต่างคนต่างที่มา ไม่รู้ว่าแต่ละคนมีที่มาต่างกันอย่างไร จึงรู้สึกท้าทาย และกระตือรือร้นที่จะเข้าไปแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนๆ เพราะปรกติผมจะชอบแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับคนอื่น ๆ อยู่แล้ว จึงรู้สึกสนุกที่ได้ทำงานนี้”

“กอต” เล่าต่อว่า การทำงานสภาเด็กฯ ควบคู่ไปกับการเรียนนั้น ไม่เป็นปัญหาสำหรับเขา เพราะเขารู้จักจัดสรรเวลาและจัด

ลำดับความสำคัญของงานได้ดี งานจึงไม่มีปัญหา สามารถทำงาน และเรียนไปพร้อมกันได้เป็นอย่างดี โดยเขาให้ความสำคัญกับการเรียนเป็นอันดับแรก หากมีการบ้านจะรีบทำให้เสร็จในวันนั้นทันที ไม่ปล่อยให้เป็นดินพอกหางหมู เพื่อที่จะได้ไม่ต้องกังวลเมื่อต้องไปทำกิจกรรมอื่นๆ ซึ่งการรู้จักรับผิดชอบเช่นนี้ทำให้การเรียน และการทำกิจกรรมของเขาเป็นไปด้วยดี แต่เพื่อให้การทำงานของ สภาดิเกฯ ขับเคลื่อนไปได้ด้วยดี พวกเขาใช้หลักการถ่ายทอด **ความรู้ในการทำงานให้กับเพื่อน ๆ ในทีมด้วย** เพราะหาก คนใดคนหนึ่งไม่ว่างก็สามารถมอบหมายให้รองประธาน หรือสมาชิกคนอื่น ๆ ไปแทนได้ ทำให้การทำกิจกรรมของ สภาดิเกฯ ไม่สะดุด ผู้ปกครองก็ไม่ต้องกังวล แถมยัง สนับสนุนโครงการต่าง ๆ ที่พวกเขาจัดขึ้นด้วย

ช้างมีอาหาร...คนปลอดภัย

การสนับสนุนจากผู้ใหญ่หลาย ๆ ฝ่าย ทำให้การทำงานของ สภาดิเกฯ และเยาวชนอำเภอแก่งหางแมวเข้มแข็งยิ่งขึ้น แม้ ทีมทำงานจะมีเด็กเล็กอยู่บ้าง ทำให้ไม่สามารถร่วมคิดร่วมทำได้มากนัก แต่ทีมที่พร้อมทำงานประมาณ 10 คนต่างก็ช่วยงานกัน อย่างเต็มที่ จนเกิดเป็น **“โครงการคีนป่าให้ช้าง”** เพื่อแก้ปัญหา ช้างป่าลงมากินตามท้องถนน สร้างความเดือดร้อน และ หวาดกลัวให้คนในละแวกนั้นเป็นอย่างมาก

“โครงการคีนป่าให้ช้าง” เกิดขึ้นจากแนวคิดของ อบต. สามพี่น้อง อำเภอแก่งหางแมว จังหวัดจันทบุรี ที่ต้องการพัฒนา ศักยภาพเยาวชนในพื้นที่ ด้วยการให้เยาวชนเขียนโครงการเพื่อ ช่วยแก้ปัญหาให้กับชุมชน “กอด” และเพื่อน ๆ **มองหาโจทย์ ปัญหาในชุมชนพบว่า** บ่อยครั้งที่ช้างบุกรุกมากินพืชสวนของ ชาวบ้าน หรือกัดขวางถนน เขาอยากแก้ปัญหาที่ต้นตอ คือพื้นที่ ป่าถูกทำลาย ทำให้ช้างไม่มีอาหารกิน จึงต้องลงมากินอาหารช้าง

ล่างแทน จึงคิดว่าหากนำพืชที่เป็นอาหารช้าง เช่น กล้วย อ้อย ไป ปลุกบนพื้นที่ป่า น่าจะช่วยทุเลาปัญหานี้ลงได้

เมื่อเจอปัญหาชัด “กอด” และเพื่อน ๆ จึงจัดประชุมระดม ความคิดเห็น เพื่อกำหนดพื้นที่เป้าหมาย และจัดทำข้อเสนอ โครงการเพื่อของบประมาณจาก อบต.สามพี่น้อง หลังได้รับการ อนุมัติโครงการ พวกเขากลับมารวมตัวกันอีกครั้งเพื่อแบ่งหน้าที่ ความรับผิดชอบ ก่อนจะประสานงานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยได้รับการสนับสนุนจากผู้ใหญ่ใจดีหลายฝ่าย

“เมื่อกำหนดพื้นที่เป้าหมายว่าจะใช้อูทยานแห่งชาติน้ำตก เขาสิบห้าขึ้นเป็นพื้นที่ปลูกพืชแล้ว พวกเราก็มานั่งระดมความคิด กันว่าพืชชนิดไหนที่เหมาะสมที่สุด มาลงตัวที่กล้วย อ้อย และไม้ ประดับต่างๆ ที่จะนำไปปลุกในพื้นที่อุทยานด้วย หลังจากนั้นก็ให้ เพื่อน ๆ ในแต่ละตำบลช่วยกันหากกล้าไม้ พร้อมกับประสานงาน ไปที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกเขาสิบห้าขึ้น เพราะที่นั่นพอจะมีกล้าไม้ อยู่บ้าง เมื่อได้กล้าไม้มากพอก็ทำหนังสือขอความร่วมมือไปยัง อบต. ต่าง ๆ ให้ช่วยประกาศรับสมัครจิตอาสาสามารถมีกิจกรรมคีน ป่าให้ช้าง ทั้งจัดการขนส่ง อาหาร เครื่องดื่ม และอุปกรณ์ในการ ปลุก ใช้เวลาเตรียมงานประมาณ 2 สัปดาห์”

ผู้ใหญ่สนับสนุน คนทำงานตั้งใจ

การเตรียมงานเป็นไปด้วยดี ผู้ใหญ่ก็ให้การสนับสนุน คนทำงานก็ตั้งใจ แม้จะมีเยาวชนมาร่วมกิจกรรมเพียง 30 คน แต่ ทุกคนล้วนมาด้วยใจ

“กอด” เล่าว่า กิจกรรมเริ่มต้นขึ้นด้วยการเดินทางไปยัง อุทยานฯ ตั้งแต่เช้า เริ่มต้นด้วยพิธีเปิด หลังจากนั้นให้เยาวชน แต่ละตำบลออกมาแนะนำตัว สร้างความคุ้นเคยกัน แล้วจึงลงมือ ปลุกต้นกล้าที่เตรียมมาทั้งหมดกว่า 150 ต้น ในพื้นที่ที่ผ่านการ สำรวจร่วมกับเจ้าหน้าที่อุทยานมาแล้ว แม้แดดจะร้อน แต่ทั้ง เยาวชน ผู้ปกครอง อบต. และเจ้าหน้าที่อุทยานก็ไม่ย่อท้อ ทุกคน ต่างทำงานร่วมกันอย่างสนุกสนาน

หลังต้นกล้าต้นสุดท้ายถูกปลูกลงดิน การร่วมแรงร่วมใจกัน ของพวกเขาก็เสร็จสิ้นลงในยามบ่ายคล้อย ภาพกล้าไม้ยืนต้นอยู่ เต็มพื้นที่กว่า 3 ไร่ ทำให้ทุกคนหายเหนื่อย เพราะแต่ละคนได้ลั้ รินน้ำใจลงสู่ผืนป่าบ้านเกิด ก่อนจากลา “กอด” เล่าว่าได้เชิญ ตัวแทนผู้ใหญ่ออกมาปิดโครงการ ส่วนเยาวชนก็ออกมาแสดง ความรู้สึก หลายคนบอกว่าเหนื่อย แต่ก็ภูมิใจที่ได้ร่วมทำประโยชน์ เพื่อช้าง เพื่อป่า เพื่อชาวบ้านที่เดือดร้อน แม้ผลจะยังไม่เป็นที่ แน่ชัดว่าจะแก้ปัญหาได้มากน้อยเพียงไร **แต่สิ่งที่เห็นชัดใน**

วันนั้นคือ การได้สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างเยาวชนกับเยาวชน เยาวชนกับผู้ใหญ่ ส่วนเป้าหมายสูงสุดของโครงการ “กอด” และเพื่อน ๆ สภาเด็กฯ ต่างหวังว่าชีวิตของชาวบ้านในละแวกนั้นจะมีความปลอดภัยมากขึ้น มีความกังวลน้อยลงเรื่องช้างที่จะลงมาทำร้ายชาวบ้าน และช้างเองก็จะไม่ได้รับอันตราย เป็นเสมือนกำแพงชั้นหนึ่งที่กันไม่ให้ช้างลงมา โดยหลังจากปลูกป่าแล้ว เจ้าหน้าที่อุทยานฯ จะเป็นผู้ดูแลต้นไม้เหล่านั้นต่อไป

เติบโตสู่เมล็ดพันธุ์แห่งความดี

“ผมเปลี่ยนไปมาก จากที่ผมไม่รู้อะไรเลย ไม่รู้ว่าคำว่า “ผู้นำ” คืออะไร คำว่า “เสียสละ” คืออะไร ไม่รู้จักคำว่าเราลำบาก แต่คนอื่นมีความสุข บางครั้งเราอาจจะลำบาก แต่ผลที่ได้คือความสุข ประโยชน์แก่ส่วนรวม ตรงนั้นคือสิ่งที่เราได้สัมผัส ได้เข้าใจความรู้สึกของการเสียสละเพื่อส่วนรวม มันทำให้เราภูมิใจที่ทำให้คนอื่นมีความสุข รู้สึกเป็นผู้ใหญ่มากกว่าเด็กคนอื่นเหมือนกัน ที่เห็นชัดที่สุดคืออุปนิสัยใจคอเมื่อก่อนเป็นคนใจร้อนมาก เวลามีปัญหาอะไรก็จะวิ่งเหวี่ยงทันที มีปัญหาอะไรก็จะแก้ไขจัดการด้วยตัวเอง แต่เมื่อได้มาทำงานตรงนี้ ได้อยู่กับคนหนุ่มมาก เริ่มใจเย็นลง รู้สึกว่าตัวเองดีขึ้น”

น้ำเสียงของ “กอด” กล่าวออกมาด้วยความมั่นใจ เพราะเขารู้สึกได้ว่าตัวเองเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น และได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ มากมายหลังจากได้เข้าทำงานสภาเด็กและเยาวชน พร้อมกับทั้งท้าทายว่า จะยังก้าวต่อไป เพื่อถ่ายทอดประสบการณ์สู่น้อง ๆ รุ่นหลัง เพื่อให้เมล็ดพันธุ์แห่งความดีเติบโตแข็งแรง

นายกฤษณะ สุตเสนาะ

สภาเด็กและเยาวชนอำเภอแก่งหางแมว จังหวัดจันทบุรี

โทรศัพท์ 084-946-9414

“ป้ายสี ทำดี” วิธีคิดดีๆ ที่ไม่มีในบทเรียน สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดระยอง

จังหวัดระยอง มีแหล่งท่องเที่ยวอันลือชื่อกันมากมาย โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล ที่หลายคนอาจเคยไปสัมผัสกับหาดทรายขาว ทะเลใส สายลมเย็นๆ บางคนมีโอกาสดู เดิน วิ่งเล่นบนชายหาดให้พอได้เหงื่อและอาจมองหาแหล่งพักผ่อนหย่อนอย่างศาลาที่พักใกล้ชายหาด แต่ยิ่งเดินเข้าไปใกล้ๆ ก็อาจจะไม่กล้าเข้าไปนั่งเพราะศาลาพักริมหาดบางแห่งมีสภาพเก่า สีสลอก หลุดลอก ทรุดโทรมจนน่าใจหาย

เหตุใดจึงเป็นเช่นนี้ อาจด้วยข้อจำกัดด้านงบประมาณ ขาดการดูแลรักษา และการแปรเปลี่ยนไปตามกาลเวลา ศาลาที่นักท่องเที่ยวควรจะได้ “พักใจ” จึงกลายร่างเป็น “ศาลาร้อนใจ” แทน แต่ยังมีตัวแทนเยาวชนกลุ่มหนึ่งเล็งเห็นความเปลี่ยนแปลงนี้ด้วยจิตสำนึกรักบ้านเกิดและอยากพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้กลับมาสวยงามอีกครั้ง “โบว์” กัลยาณี หาความสุข จึงชักชวนน้องๆ ในจังหวัดระยองมา “หาความสุข” ด้วยการ “ทำความดี”

เห็นตัวอย่างดี...จึงเริ่มทำดีตาม

“โบว์” กำลังศึกษาอยู่ที่คณะนิติศาสตร์ วิทยาลัยเฉลิมกาญจนา ชั้นปีที่ 2 ก่อนหน้านั้นเธอเป็นเพียงนักเรียนคนหนึ่งที่ไม่เคยคิดจะเข้าร่วมกิจกรรมใดนอกเหนือจากการเรียน จนกระทั่งได้มีโอกาสเข้าค่ายพัฒนาศักยภาพผู้นำและมารู้จักกับพี่ๆ ในสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดระยอง

“เมื่อได้เห็นรุ่นพี่ในสภาเด็กฯ ทำกิจกรรม ทำให้เราเกิดแรงบันดาลใจและคิดว่าทำไมพี่ๆ เขาเก่งจังทั้งเรียนทั้งทำงาน อยากเป็นแบบนั้นบ้าง จึงเริ่มต้นเข้ามาช่วยประสานงานในโครงการต่างๆ รวมทั้ง โครงการป้ายสีพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ที่เกิดขึ้นจากการเห็นสภาพศาลาที่พักริมชายหาดสีซีดจาง รวมทั้งป้ายบอกสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ก็ชำรุดเสียหาย หรือสถานที่ท่องเที่ยวบางแห่งก็ไม่มีป้ายแนะนำอะไรเลย”

ไฟในการทำงานของ “โบว์” จึงถูกจุดขึ้น จากการเห็นตัวอย่างที่ดีของรุ่นพี่บวกกับตัวเองที่อยากให้ระยองบ้านเกิดกลับมาสวยงามดังเดิม เธอจึงประสานงานไปยังกระทรวงพัฒนาการสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ที่จัดสรรงบประมาณให้สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดระยอง เชิญชวนน้องๆ ทั้งในพื้นที่จังหวัดระยอง อันได้แก่ เยาวชนในองค์การบริหารส่วนตำบลเนินพระ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง เยาวชนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง รวมทั้งสมาชิกสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดระยองมาร่วมทำความดีในครั้งนี้

เด็กระยอง “อี” รวมใจ

ระยะแรกของการทำโครงการป้ายสีพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว นั้น “โบว์” เล่าว่า “หากพูดถึงการทำความคิด การทำงานจิตอาสา เราตระหนักและอยากทำงานแบบนี้อยู่แล้ว สภาเด็กฯ ก็มีการทำงานหลายโครงการทำให้เหมือนเป็นการทดลองงาน หล่อหลอมให้มีจิตใญ่อยากทำงานเพื่อสังคม เมื่อเราทำความดีให้น้องเห็นเป็นตัวอย่าง การชักชวนเหล่าสมาชิกมาเข้าร่วมโครงการนี้จึงทำได้ง่ายขึ้น เพียงแค่บอกปาก ขวนก้นมาป้ายสีทำความดี ทุกคนก็พร้อมใจเข้ามาช่วยเต็มที่”

“โบว์” บอกว่า กิจกรรมป้ายสีทำความดีของเธอและเพื่อนๆ สภาเด็กฯ เริ่มต้นขึ้นที่หาดสุชาดา ซึ่งตั้งอยู่บริเวณตำบลเนินพระ อำเภอเมือง จังหวัดระยองที่มีแหล่งท่องเที่ยวอันสวยงาม แต่ด้วยภูมิประเทศที่ใกล้เมือง ผู้คนพลุกพล่าน มีนักท่องเที่ยวเข้ามาในบริเวณชายหาดแห่งนี้เป็นจำนวนมาก ทำให้ศาลาที่พักพิงชายหาดทรายเป็นป้ายบอกสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ทรุดโทรมลง เธอและเหล่าสมาชิกจึงพร้อมใจกันมาเปลี่ยนแปลงศาลาที่พักพิงชายหาดแห่งนี้

เมื่อเลือกสถานที่ได้แล้ว “กระบวนการทำงาน” ก็เริ่มขึ้น สมาชิกสภาเด็กฯ เกือบ 100 คนหลากหลายรุ่น ตั้งแต่วัย 13 ปี

ขึ้นไปจนถึงในระดับมหาวิทยาลัยต่างร่วมประชุมจัดเตรียมงาน โดยวางแผนว่าจะทำกิจกรรมกันในช่วงวันหยุดเสาร์อาทิตย์ เพื่อไม่ให้เสียการเรียน และเพื่อให้พวกเขาได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อบ้านเกิด มีรุ่นพี่ที่เรียนศิลปะในจังหวัดระยองซึ่งเป็นสมาชิกของสภาเด็กฯ มาช่วยอธิบายเทคนิคต่างๆ ของการทำงาน อาทิ เทคนิคการทาสีไปในทิศทางเดียวกัน การเลือกใช้สีให้เหมาะสมกับศาลาที่พักพิงชายหาด เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีเหล่าผู้ใหญ่จิตอาสาพัฒนาสังคมจังหวัดระยอง และผู้ใหญ่ในองค์การบริหารส่วนตำบลเนินพระเข้าร่วมกิจกรรมด้วย

ก้าวผ่านปัญหาด้วย “ความรู้”

“โบว์” เล่าต่อว่า การทำงานที่มีสมาชิกมากถึงเกือบร้อยคน แล้วยังเป็นร้อยคนที่ต่างทั้งที่มาและช่วงวัยที่ต่างกัน ทำให้การทำงานมีอุปสรรค

“สมาชิกบางคนไม่เข้าใจการทำงานในครั้งแรก จึงเกิดคำถามว่าทำไมต้องทาสีแบบนี้ ทำไมต้องทาสีไปในทิศทางเดียวกัน เราแก้ปัญหาโดยนำรุ่นพี่ที่มีความรู้ด้านศิลปะมาอธิบายให้เข้าใจว่าหากไม่ทาสีไปในทิศทางเดียวกันจะทำให้สีออกมาไม่สม่ำเสมอไม่สวยงาม และอาจเกิดความเสียหายขึ้นได้ แต่เมื่อได้รับความรู้และเรียนรู้วิธีทำงานจากรุ่นพี่ ทุกคนก็เข้าใจมากขึ้น ทำให้การทำงานเป็นไปอย่างรวดเร็ว อุปสรรคต่างๆ ก็คลี่คลายลง จนงานสำเร็จในที่สุด”

และแล้วศาลาที่พักพิงชายหาดสุชาดากว่า 100 หลัง ก็กลับมาสีสันทันสวยงามอีกครั้ง เพราะความ “ร่วมมือร่วมใจ” ของเหล่าสมาชิกสภาเด็กฯ ระยอง ทำให้ส่วนราชการและผู้ใหญ่เล็งเห็นความสำคัญของการปรับปรุงสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ในจังหวัดระยองมากขึ้น จึงเข้ามา “สานต่อ” การทำงาน ส่วนเธอและเพื่อนๆ ก็วางแผนว่าจะทำกิจกรรมทาสีของเล่นเด็กตามโรงเรียนต่างๆ รวมทั้ง

ซ่อมแซมของเล่นที่เสื่อมสภาพให้กลับมาใช้งานได้อีกครั้ง

“พวกเราระดมความคิดกันว่าน่าจะทำโครงการนี้ต่อเนื่อง กอปรกับเห็นว่าของเล่นตามโรงเรียนต่างๆ บางแห่งชำรุด เกิดสนิม จึงอยากเน้นไปที่ “ของเล่นเด็ก” เนื่องจากหากปล่อยให้เสียหาย อาจไม่ปลอดภัยเวลาเล่น งานนี้จะเพิ่มความยากมากขึ้น เพราะจะมีการซ่อมแซมของเล่นด้วย อาจจะหาวัสดุที่มีความชำนาญด้านนี้ เข้ามาช่วย ส่วนน้องๆ ก็ยังช่วยงานทาสีหรืองานอื่นๆ ต่อไปได้”

เติบโตทางความคิดจากการทำงาน

เมื่อผ่านการทำงานทั้งจากโครงการต่างๆ ของสภาเด็กฯ และโครงการป๋ายสีพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทำให้ “โบว์” เกิดความเปลี่ยนแปลงขึ้นมากมาย เธอเล่าว่าไม่เคยคิดว่าตัวเองจะทำได้เลย คิดแค่เรียนหนังสือให้สำเร็จเพียงอย่างเดียวก็น่าจะเพียงพอแล้ว แต่เมื่อก้าวสู่การทำกิจกรรมร่วมกับรุ่นพี่ ได้เห็นความเสียสละในการทำงาน ความสามัคคีของทุกคนเพื่อให้งานประสบความสำเร็จ ทำให้เธอเกิดแรงบันดาลใจ และจิตสาธารณะที่ค่อยๆ ซึมซับสิ่งเหล่านี้ไปโดยไม่รู้ตัว

นอกจากนี้เธอยังได้เรียนรู้วิธีแก้ปัญหาในการทำงาน การทำงานร่วมกับคนหมู่มาก การเคารพความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น เธอย้ำว่าสิ่งเหล่านี้ไม่มีในบทเรียนแต่ต้องเรียนรู้จากการทำงานจริงเท่านั้น

“เมื่อเห็นการทำงานของรุ่นพี่ ผู้ใหญ่ หรือพ่อแม่ที่เสียสละทำงานเพื่อส่วนรวม ทำให้เกิดความรู้สึกว่า เราต้องลงมือทำอะไรเพื่อคนอื่นบ้าง”

และวันนี้เธอก็เริ่มต้นลงมือทำจากสิ่งใกล้ตัวสู่สังคม บ้านเกิดที่อาจไม่ได้เป็นโครงการใหญ่โต แต่เชื่อว่าความคิด และการกระทำนี้จะถูกถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นและถูกส่งต่อไปไม่สิ้นสุด

นางสาวกัลยาณี หาความสุข

สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดระยอง

โทรศัพท์ 083-120-8492

E-mail : bowstation@hotmail.com

ขึ้นภูดูป่า ศึกษาธรรมชาติ

พัฒนาชุมชนอำเภอเสนางนิคม จังหวัดอำนาจเจริญ

“แผ่นดินแห้งแล้งกระแหวง แดดจัดจ๋าจะเผาสิ่งมีชีวิตทุกชนิดให้หมดไหม ผืนดินสีน้ำตาลปราศจากต้นไม้ไร้ซึ่งใบหญ้า” ภาพจำของเมืองอีสานสำหรับคนทั่วไปคือดินแดนที่ราบสูง ที่ขึ้นชื่อเรื่องความแห้งแล้งที่สุดในประเทศไทย และนี่เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ประชากรจากภาคอีสานจำนวนมาก ต้องย้ายถิ่นฐานไปทำงานต่างเมือง เพราะเมื่อขาดน้ำ ย่อมหมายถึงการไร้ซึ่งหนทางในการทำการเกษตรตามวิถีดั้งเดิมของชาวอีสาน

สยบภัยแล้ง...ตามแนวพ้อหลวง

4 ปีก่อนชาวบ้านตำบลหนองไฮ อำเภอเสนางนิคม จังหวัดอำนาจเจริญ ก็ประสบปัญหาภัยแล้งเช่นเดียวกับกับชาวอีสานกว่า 19 จังหวัด แต่วันนี้ ที่นี่กลับสามารถทำเกษตรกรรมได้อย่างมีความสุข โดยที่ลูกหลานไม่ต้องย้ายถิ่นฐานบ้านเกิดไปทำงานในแดนไกล ด้วยการปฏิบัติตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ

“เมื่อก่อนบ้านเราประสบปัญหาภัยแล้ง ยามแล้งก็แล้งมาก ยามน้ำหลากก็ท่วมผลผลิตทางการเกษตรเสียหาย คนไหนอยู่ได้ก็อยู่ คนไหนอยู่ไม่ได้ก็ต้องไปทำงานที่กรุงเทพฯ ต่างคนต่างดิ้นรนให้ชีวิตอยู่รอด แต่หลังจากที่เรานำหลักการสร้างฝายชะลอน้ำและการปลูกป่าทดแทนตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ มาใช้ ปัญหาเหล่านี้จึงค่อยๆเลาเบาบางลง”

ด้วยตระหนักถึงการแก้ไขปัญหภัยแล้งดังกล่าว **โครงการขึ้นภูดูป่า ศึกษาธรรมชาติ** จึงเกิดขึ้นในปี 2551 โดยกำหนดจัดขึ้นในเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี มี **“ตรี” อภิญญา เจริญชัย** เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนตำบลหนองไฮ อำเภอเสนางนิคม จังหวัดอำนาจเจริญ เป็นแกนนำสำคัญชักชวน อบต.หนองไฮ สภาเด็กและเยาวชนตำบลหนองไฮ ร่วมกับผู้นำชุมชน กำนันผู้ใหญ่บ้าน และชาวบ้านตำบลหนองไฮทุกคน ลูกขึ้นมาฟื้นฟูผืนป่า และบำรุงรักษาผืนน้ำร่วมกัน

จับญาติป่า ศึกษาธรรมชาติ ณ ภูเขษตร

“ภูเขษตร” ภูเขาหัวโล้นที่ถูกชาวบ้านตัดต้นไม้ไปใช้ประโยชน์ ถูกเลือกให้เป็นพื้นที่เป้าหมาย เพราะเปรียบเหมือนเส้นเลือดแดง ที่หล่อเลี้ยงชีวิตของชาวบ้านทั้งตำบล ผู้นำชุมชน ชาวบ้านและคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนกว่า 100 คน ต่างเข้าร่วม **กิจกรรมวอล์คแรลลี่** ที่มีการสร้างฐานกิจกรรมให้เด็กและเยาวชนได้ตอบคำถามและศึกษาธรรมชาติตามเส้นทางยาว 2 กิโลเมตร อีกทั้งยังร่วมกันปลูกต้นไม้เพื่อรักษาสีเขียวตลอด สร้างจิตสำนึกให้ชาวบ้านและเยาวชนได้ตระหนักถึงการดูแลรักษาสีเขียวตลอด หลังตัดต้นไม้ใหญ่ไปใช้ประโยชน์ก็ต้องรู้จักการปลูกต้นไม้ทดแทนกว่า 1,200 ต้น ร่วมกันสร้างฝายชะลอน้ำเพื่อเก็บกักน้ำในฤดูฝนเพื่อใช้บำรุงพืชพันธุ์การเกษตรในฤดูแล้ง ปิดท้ายด้วยการรับประทานอาหารเย็นร่วมกันไปพร้อมกับการเปิดเวทีเสวนาพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่รัฐ ชาวบ้าน และเยาวชน ในการรณรงค์ปลูกป่าและดูแลรักษาฝายชะลอน้ำเพื่อการเกษตรและชีวิตที่ยั่งยืนของคนในชุมชน

“1 วันก่อนเริ่มงาน ชาวบ้านและเยาวชนต่างเตรียมงานกันอย่างเต็มที่ พอถึงวันงานจริงทุกอย่างจึงพร้อมสรรพ แม้จะเป็นกิจกรรมเพียง 1 วัน แต่เป็น 1 วันที่เปี่ยมไปด้วยคุณภาพ เราจัดให้น้องๆ ได้เรียนรู้มากถึง 4 กิจกรรม ตั้งแต่**กิจกรรมวอล์คแรลลี่** เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้ศึกษาเส้นทางธรรมชาติ **กิจกรรมปลูกต้นไม้** เพื่อยึดหน้าดินไม่ให้พังทลายเร็วช่วยชะลอน้ำในฤดูน้ำหลาก ซึ่งต้นไม้ที่ปลูกก็เป็นไม้ใหญ่ อาทิ ต้นกระถินณรงค์ สัตตบรรณ ประดู่ มะค่า คูณ และยูคาลิปตัส เพื่อรณรงค์ให้ชาวบ้านรู้จักการปลูกต้นไม้ทดแทน **กิจกรรมสร้างฝายชะลอน้ำ** เพื่อกักเก็บน้ำไว้ใช้ในหน้าแล้ง โดยได้รับการสนับสนุนกระสอบทรายและพันธุ์กล้าไม้จาก อบต. **กิจกรรมล้อมวงคุย** เป็นการเปิดเวทีพูดคุยถึงปัญหา เสนอข้อคิดเห็นในการฟื้นฟูภูเขษตรให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวภายใต้บรรยากาศของพาส่อง ที่ช่วยสร้างความรักใคร่สามัคคีในชุมชน”

จากภูเขาหัวโล้นในอดีต 4 ปีผ่านไป ภูเขษตรกลับกลายเป็นภูเขาสีเขียวเต็มไปด้วยต้นไม้นานาพันธุ์ สร้างร่มเงาให้ผู้อยู่อาศัยและกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มีลานหินกว้าง น้ำตกตาด้อยในฤดูฝน มีหินเป็นรูปร่างต่างๆ และมีหน้าผาสูงชันเป็นสถานที่ท่องเที่ยวแห่งใหม่ที่ร่อนนักท่องเที่ยวต่างแดนไปลโฉม

“พลัง” แห่งความสามัคคี

“ช่วงแรกๆ ชาวบ้านไม่เข้าใจ เขาไม่เชื่อว่าการปลูกต้นไม้เพียงไม่กี่ต้น และการสร้างฝายเพียง 1 ฝายจะสามารถแก้ปัญหา

ภัยแล้งได้ การออกไปทำงานตามเมืองหลวงแม้จะหาเงินได้ง่ายและเร็วกว่า แต่ไม่ยั่งยืน จนเราต้องพยายามทำให้เห็น เอาจริงกับการแก้ไข้ปัญหา เริ่มจากขอความช่วยเหลือไปยัง อบต. เยาวชนในพื้นที่ ผู้นำชุมชน ร่วมกันแก้ไข้ปัญหาเพื่อสร้างโครงการรองรับการประกอบอาชีพเกษตรที่ยั่งยืนให้กับชาวบ้าน” “ตรี” ย้อนภาพการจัดตั้งโครงการในช่วงเริ่มต้นได้อย่างแม่นยำ

หน้าที่หลักของ “ตรี” คือการเขียนโครงการ จัดทำบัญชี ประสานงานกับหน่วยงานในพื้นที่ ทำทุกอย่างที่คิดว่าทำได้เพื่อหนุนให้โครงการประสบผลสำเร็จ จากการทำงานหนัก ททุ่มเทแรงกายและใจ โดยไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตน ทำให้ชาวบ้านค่อยๆ เชื่อในสิ่งที่เธอทำ และหันมาร่วมแรงร่วมใจสามัคคีกันจัดทำโครงการอย่างจริงจัง โดยการปลูกต้นไม้ทดแทน สร้างฝายชะลอน้ำ สร้างโครงการศึกษาธรรมชาติออกมาเป็นรูปธรรม ทั้งยังช่วยฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ให้ชื่อเสียงในระดับตำบล

“รู้สึกดีใจที่ผู้นำชุมชน ชาวบ้านและเยาวชนให้ความสำคัญในการปลูกป่าและดูแลรักษาฝายชะลอน้ำ โดยมีกำลังหลักจากคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนระดับจังหวัด อำเภอและตำบลเป็น “แรงหนุน” สำคัญในการขับเคลื่อนโครงการ และหวังให้โครงการนี้ได้รับความร่วมมือจากทุกหน่วยงาน และจัดขึ้นต่อเนื่องทุกปี เพื่อสร้างจิตสำนึกรักป่า รักน้ำ ให้คนในพื้นที่ได้ “ตระหนัก” ถึงการดูแลรักษาสีเขียวตลอดและพัฒนาตำบล จังหวัด และประเทศของเราต่อไป”

วันนี้ชาวบ้านกว่า 1,634 ครัวเรือนในตำบลหนองไฮ อำเภอเสนางคนิคม จังหวัดอำนาจเจริญ ต่างร่วมแรงร่วมใจกันสร้างความตระหนักหวงแหนรักษาสีเขียวตลอดให้เกิดขึ้นในชุมชน และเรียนรู้วิธีแก้ไข้ปัญหาด้วยพลังแห่งความสามัคคี เพื่อลบภาพความแห้งแล้งในอดีตสู่ความอุดมสมบูรณ์ ด้วยจุดมุ่งหมายเดียวกัน นั่นคือการได้เห็นทุกคนในหมู่บ้านสามารถประกอบอาชีพบนผืนแผ่นดินเกิดได้อย่างยั่งยืน

นางสาวอภิญา เจริญชัย

เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน ตำบลหนองไฮ

อำเภอเสนางคนิคม จังหวัดอำนาจเจริญ

โทรศัพท์ 081-955-0311

Email : kanyaphon.2523@hotmail.com

เยาวชนรักษ์หาดสีขาว

สภาเด็กและเยาวชนตำบลเกาะยาวใหญ่ จังหวัดพังงา

หาดทรายขาวทอดยาวสู่ผืนทะเลกว้างใหญ่ตัดกับน้ำทะเลสีคราม สวรรค์ของนักท่องเที่ยวทั้งไทยและต่างชาติ หากวันนี้หาดทรายที่เคยขาวสะอาดตาบน “เกาะยาวใหญ่” กลับเต็มไปด้วยขยะ ทำให้ “ชน” ชัชฌพงษ์ ห่วงผล รองประธานสภาเด็กและเยาวชนตำบลเกาะยาวใหญ่ จังหวัดพังงา ทนไม่ไหว ต้องหาวิธีฟื้นฟูชายหาดแห่งนี้ ให้กลับมาสวยงามดังเดิม

ใช้ทรัพยากรรู้ค่า...แรงบันดาลใจจากพ่อ

แม้ “ชน” จะมีตำแหน่งเป็นรองประธานฯ แต่เขากลับต้องรับหน้าที่หลักในการดำเนินงานของสภาเด็กฯ เนื่องจากประธานออกไปศึกษาต่อนอกเขตพื้นที่ เขาจึงต้องทำหน้าที่ประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ทั้ง อบต. ผู้ใหญ่บ้าน โรงเรียน ผู้ใหญ่ในชุมชน สมาชิกและเยาวชนในพื้นที่ให้เข้าร่วมกิจกรรมดีๆ ที่พวกเขาคิดทำขึ้น

โครงการเยาวชนรักษ์ชายหาดสีขาว คือหนึ่งในหลายๆ โครงการที่เพื่อนๆ จากสภาเด็กฯ ร่วมแรงร่วมใจกันจัดกิจกรรมนี้ขึ้น “ชน” เล่าว่าที่มาของโครงการนี้เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมในชุมชนเกาะยาวใหญ่ ชายหาดที่เปรียบเสมือนแหล่งหล่อเลี้ยงและสร้างรายได้ให้แก่คนในชุมชนมีขยะมูลฝอยมากขึ้น เขาคิดว่าการรณรงค์ให้คนในชุมชนโดยเฉพาะเด็กและเยาวชนเห็นความสำคัญและคุณค่าของทรัพยากรในท้องถิ่นจะช่วยให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและยั่งยืนมากขึ้น

“ชน” บอกว่า หลักคิดเช่นนี้มาจากแรงบันดาลใจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เรื่องการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างพอเพียง รวมถึงการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้ามาสอดแทรกในการทำงาน และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันอยู่เสมอ

“ผมเห็นภาพการดำเนินชีวิตของชาวบ้าน การทำมาหากิน การประกอบอาชีพ ทุกคนล้วนพึ่งพิงธรรมชาติทั้งสิ้นไม่ว่าจะเป็นท้องทะเล หาดทราย หรือผืนดิน ผมจึงอยากจะทำความสะอาดพื้นที่ทำกินของชาวบ้าน โดยเฉพาะปัญหาขยะมูลฝอยที่ทิ้งกัน

ไม่เป็นที่เป็นทาง ขนาดผมเห็นยังรู้สึกสลดใจ แล้วยกท้องเที่ยวเขาจะรู้สึกอย่างไร อยากให้คนในชุมชนรู้จักใช้ทรัพยากรอย่างรู้ค่า ทำอย่างไรให้ทรัพยากรอยู่คู่กับชุมชนนี้นานๆ เลยนำเรื่องนี้ไปหารือกับผู้ใหญ่ว่าถ้าเราทำโครงการนี้จะเหมาะสมหรือไม่ ผู้ใหญ่เขาก็เห็นด้วย”

ใช้หลัก “ภูมิคุ้มกัน” รู้ทันก่อนจัดงาน

หลังจากผ่านความเห็นชอบจากผู้ใหญ่ในชุมชน “ชน” และเพื่อนๆ สมาชิกสภาเด็กฯ จัดประชุมเขียนแผนเพื่อของบประมาณสนับสนุนจากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดพังงา โดยกิจกรรมจัดขึ้นที่หาดแหลม ซึ่งเป็นจุดชายของเกาะยาวใหญ่ ที่มีหาดทรายทอดยาวสู่ทะเลความยาวกว่าสองกิโลเมตร หลังประชุมวางแผนออกแบบกิจกรรมเสร็จสิ้นลง “ชน” มอบหมายหน้าที่ให้เพื่อนๆ สมาชิกรับผิดชอบตามความถนัด โดยเขาทำหน้าที่ประสานงานกับ อบต. โรงเรียน และประชาสัมพันธ์โครงการ

“การประสานงานไม่มีปัญหาอะไร ผู้ใหญ่ให้ความร่วมมือดี เพราะเรานำเรื่องนี้ไปปรึกษาไว้ก่อนแล้ว ส่วนงานประชาสัมพันธ์ก็มีติดขัดบ้าง ต้องใช้เวลาทำความเข้าใจกับชาวบ้านพอสมควร พวกเราต้องเตรียมข้อมูลให้ได้ว่าเราจะชวนเขาไปทำอะไร ทำแล้วได้อะไร เพราะถ้าข้อมูลไม่ดี ตอบคำถามชาวบ้านไม่ได้ เขาก็จะไม่ให้ความร่วมมือ และคิดว่าพวกเราไม่น่าเชื่อถือ ดังนั้นเราจะต้องเตรียมข้อมูลให้ดี และตอบคำถามให้ได้”

ไม่เพียงเท่านั้น “ชน” ยังใช้กลยุทธ์ในการทำงานที่น่าสนใจเพื่อชักจูงให้คนในชุมชนมาร่วมกิจกรรม โดยเขาจะทำใบลงชื่อผู้ที่เข้าร่วมงานก่อนเสมอ ซึ่งมีข้อดีคือเมื่อชาวบ้านเห็นเพื่อนบ้านลงชื่อก็ง่ายที่จะชักจูงให้อีกคนลงชื่อด้วย แต่ถ้าบอกแค่ปากอย่างเดียว ชาวบ้านจะไม่ทราบว่

เพื่อนบ้านไปด้วย เขาก็จะไม่สนใจเข้าร่วมกิจกรรม และข้อดีของการรวบรวมรายชื่อยังทำให้ทีมงานสามารถกำหนดอาหารเครื่องดื่ม อุปกรณ์ สถานที่ต่าง ๆ ได้เหมาะสมกับผู้ร่วมงาน ทำให้การจัดเตรียมสิ่งของอุปกรณ์พอดีกับผู้ร่วมกิจกรรม ไม่สูญเปล่าและสิ้นเปลืองงบประมาณโดยใช้เหตุเป็นหลักการบริหารจัดการที่รอบคอบและมีภูมิคุ้มกันที่ดีวิธีหนึ่ง

กิจกรรม “กระตุก” ต่อมคิดรักชุมชน

แม้กิจกรรมนี้จะใช้เวลาสั้นๆ เพียงหนึ่งวัน กลับได้ผลมากกว่าที่คิด เพราะเกิดภาพการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนกว่า 90 คน ทั้งเยาวชน ผู้ใหญ่บ้าน อบต. โรงเรียน ทุกคนต่างร่วมมือร่วมใจกันทำประโยชน์เพื่อชุมชน เริ่มจากช่วงเช้ามีวิทยากรมาอบรมให้ความรู้เรื่องระบบนิเวศ ทรัพยากรธรรมชาติ ก่อนเคลื่อนขบวนไปช่วยกันเก็บขยะในบริเวณชายหาด เก็บไป พักไป พูดคุยกันไปอย่างสนุกสนาน กิจกรรมนี้นอกจากจะสร้างประโยชน์ให้ชุมชนแล้วสิ่งที่ได้มากกว่านั้นคือความสัมพันธ์ที่ดีของคนในชุมชน

“ชน” บอกอีกว่า เดิมแหลมหาดจะมีขยะเกลื่อนกลาดไปทั่ว แต่ปัจจุบันแหลมหาดดูสะอาดตามากขึ้น จนคนในชุมชนเห็นความแตกต่างได้ชัดเจน ซึ่งช่วย “กระตุก” จิตสำนึกของคนในชุมชนได้ดีกว่าการพูดเพียงอย่างเดียว กิจกรรมเล็กๆ ง่าย ๆ เช่นนี้ประสบความสำเร็จได้ เพราะการพาคิดพาทำ ส่งผลให้หลังจากการจัดกิจกรรมในวันนั้น ไม่มีใครกล้าทิ้งขยะอีก ชายหาดก็สวยงามขึ้น เด็กๆ เองก็รู้สึกสนุกสนานที่ได้ออกมาทำประโยชน์นำไปสู่กิจกรรมทำความสะอาดมัสยิด กิจกรรมปลูกป่า และอีกหลายกิจกรรมต่อมา

“การได้ทำงานกับคนที่หลากหลาย ทำให้ผมได้เรียนรู้ว่า คนเรามีความคิดไม่เหมือนกัน รู้จักยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น รู้จักการเข้าหาผู้ใหญ่ การเข้าหาคนที่แตกต่าง ได้รู้จักคนมากขึ้น รู้จักการประสานงาน พูดจาดีมีสัมมาคารวะมากขึ้น กล้าพูด กล้าแสดงออก มีความมั่นใจ เป็นผู้ใหญ่มากขึ้น รู้จักวางแผนการทำงาน และวางแผนชีวิต ทำให้ชีวิตมีจุดหมายมากขึ้น ไม่เคืองขวาง เหมือนที่ผ่านมา”

สิ่งที่ได้เรียนรู้ของเด็กติดเกาะ

จากเด็กที่ช่วยแม่ขายของอยู่กับบ้านในวันธรรมดา และไปเรียน กศน. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในวันเสาร์และอาทิตย์ กว่า 1 ปีมาแล้วที่ “ชน” ได้รับการชักชวนจากรุ่นพี่ให้เข้าร่วมทำงานสภาเด็กฯ วันนี้เขาสามารถนำน้องๆ เยาวชนในตำบล จัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์มากมาย “ชน” บอกว่ามีความสุขที่ได้อยู่บ้านเกิด และได้ทำประโยชน์ให้กับชุมชน ไม่คิดจะออกไปนอกพื้นที่ เพราะบ้านของเขายังมีทรัพยากรที่พอหาอยู่หากินได้ หากรู้จักรักษา หนึ่งปีที่ได้ทำงานสภาเด็กฯ เกิดการเปลี่ยนแปลงในตัวเขามากมายทั้งทักษะการทำงานและมุมมองความคิดที่เปลี่ยนไป ซึ่งเขาจะส่งต่อความคิดดีๆ เช่นนี้ให้รุ่นน้องๆ ต่อไป เพื่อให้สภาเด็กฯ ตำบลเกาะยาวใหญ่เข้มแข็งมากขึ้น

นายชิณพงศ์ ห่วงผล

สภาเด็กและเยาวชนตำบลเกาะยาวใหญ่ จังหวัดพังงา

โทรศัพท์ 087-892-1458

คืนความเขียวขจีให้แผ่นดิน สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดพัทลุง

จากเด็ก กศน. ไม่เคยคิดว่าวันหนึ่งจะได้รับโอกาสจากผู้ใหญ่ ได้รับการยอมรับจากสังคม แต่วันนี้หลังจากผ่านการทำงาน สภาเด็กและเยาวชนมาต่อเนื่องกว่า 4 ปี ทำให้ “บอย” วสันต์ มาทะนาน ประธานสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดพัทลุง ได้เปิดมุมมองใหม่ว่าทุกคนมีความสามารถ และการทำความดีไม่จำเป็นต้องเป็นคนเก่งอย่างเดียว แค่มีจิตใจที่แบ่งปัน และตั้งใจทำงาน ให้ดีที่สุดก็ถือว่าเป็นการทำความดีแล้ว

“บูรณาการความรู้” สู่การทำงานและการเรียน

แม้ไม่ได้เรียนในระบบเหมือนเด็กทั่วไป แต่ “บอย” ก็อาสาทำกิจกรรมมาโดยตลอด จนกระทั่งได้รับโอกาสจากผู้ใหญ่ให้ทดลองเป็นนักจัดรายการวิทยุ ควบคู่ไปกับการเรียนในคณะนิติศาสตร์ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ไปพร้อมกับการทำงานในตำแหน่งประธานสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดพัทลุง เขาบอกว่าทุกสิ่งที่ทำอยู่ทุกวันนี้มีความสุขดี เพราะได้ทำใน

สิ่งที่รัก เป็นประโยชน์ต่อบ้านเกิด การรับผิดชอบหลายอย่างในเวลาเดียวกันไม่ได้ทำให้เขาเหนื่อยหรือท้อแท้ แต่กลับสร้างเสริมประสบการณ์การทำงาน ให้เรานำมาพัฒนาศักยภาพของตนเองอยู่เสมอ ที่สำคัญเขายังนำทุกสิ่งมาบูรณาการร่วมกันได้เป็นอย่างดี

“บอย” บอกว่า เขาได้รับการชักชวนจาก อบต. ให้เข้าไปทำงานในสภาเด็กฯ เริ่มจากตำแหน่งประชาสัมพันธ์เพราะคิดว่าความสามารถด้านวิชาการยังมีน้อย แต่ก็ตั้งใจเพิ่มเติมที่ ปรากฏว่าการทำงานของเขาเข้าตาเพื่อนร่วมงานและผู้ใหญ่ ต่อมาจึงได้รับเลือกเป็นประธานสภาเด็กและเยาวชนอำเภอป่าพะยอม และประธานสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดพัทลุงในที่สุด

“เพื่อน ๆ คงเห็นว่าผมเหมาะสม เพราะเข้ากับคนง่าย จึงได้รับหน้าที่ประธานสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดพัทลุงตั้งแต่ปี 53 เป็นต้นมา รวมทั้งอาสาสมัครจัดรายการวิทยุด้วย ผมไม่เคยคิดว่าผมจะมียศในจุดนี้ได้ การทำงานวิทยุมีส่วนช่วยให้งานสภาเด็กฯ ของผมก้าวหน้าขึ้น เวลาสภาเด็กฯ จัดงานหรือมีกิจกรรม เราสามารถประชาสัมพันธ์ผ่านรายการวิทยุได้ ในทางกลับกันเรื่องราวรอบตัว

ความรู้ที่ได้รับจากการทำงานก็สามารถนำไปพูดในรายการได้ เช่นเดียวกัน เรียกได้ว่าทั้งสองงานส่งเสริมซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะ เรื่อง พ.ร.บ. กฎหมาย เพศ และเอดส์ที่นำมาพูดในรายการ ล้วนเป็นเรื่องราวดี ๆ ที่เด็กและเยาวชนควรรับรู้”

ไฟเรียนรู้-สร้างผู้สืบทอด “เคล็ดลับ” ความล้ำไฉ

“บอย” บอกว่า ช่วงแรกที่เขามาทำงานในสภาเด็กฯ เขาไม่มีพื้นฐานเรื่องวิชาการเลย จึงขอทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์และเรียนรู้กันไปก่อน แต่เมื่อทำไปได้ระยะหนึ่ง ก็เริ่มรับผิดชอบมากขึ้น บางครั้งก็ไปประชุมแทนประธานสภาเด็กฯ บ้าง จนคิดว่ามีความพร้อมแล้วจึงรับหน้าที่ประธานสภาเด็กฯ แม้งานวิชาการจะยังไม่เก่ง แต่ก็พยายามศึกษา ค้นคว้าเพิ่มเติมตลอดเวลา นั่นเป็นเหตุให้เขาเป็นคนรักการอ่านมากขึ้น เรียนดีขึ้น มีสมาธิ และสนใจไฟเรียนรู้มากขึ้น

ปัจจุบัน “บอย” ได้รับความไว้วางใจจากผู้ใหญ่และองค์กรต่าง ๆ ให้เป็นตัวแทนและมีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านเด็กและเยาวชน เขาบอกว่าแนวทางที่จะทำให้สภาเด็กฯ เข้มแข็ง คือการสร้างการมีส่วนร่วม และการปั้นคนทำงานรุ่นใหม่เข้ามาอย่างต่อเนื่อง เพราะส่วนใหญ่น้อง ๆ เมื่อเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายแล้วมักจะไปเรียนต่อนอกพื้นที่

“เราต้องมีเครือข่ายเยาวชนในพื้นที่ตัวเอง เน้นสร้างจิตอาสาในตัวเอง ให้เด็กเห็นความสำคัญของการทำงานเพื่อสังคมส่วนรวม หันมาใส่ใจบทบาทของตัวเองมากขึ้น โดยเราจะจัดอบรมพัฒนาแกนนำเด็กและเยาวชน เพื่อสร้างกระบวนการพัฒนาคนรุ่นใหม่เข้ามาแทนที่คนรุ่นเก่า ผู้ใหญ่ในชุมชนให้ความสนใจดี อยู่ที่เราจะเข้าหาผู้ใหญ่หรือไม่ ถ้าเราเข้าไปขอความร่วมมือ ไปอธิบาย ผู้ใหญ่เขาก็เปิดรับและให้การสนับสนุนทุกครั้ง **หลักการเข้าหาผู้ใหญ่**

ที่ดีคือเราต้องเข้าไปแบบขอความร่วมมือ ขอความเมตตา หรือขอโอกาสในการทำงาน สิ่งเหล่านี้ทำให้กิจกรรมส่วนใหญ่ของสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดพัทลุงได้รับการยอมรับ”

รวมคนดีคืนความเขียวขจีสู่แผ่นดิน

ความสำเร็จของโครงการเยาวชนคนดีคืนความเขียวขจีให้แผ่นดินก็เช่นเดียวกัน ที่แสดงให้เห็นภาพของการร่วมแรงร่วมใจของคนในชุมชน และสภาเด็กทั้งจังหวัดในกิจกรรมการปลูกต้นไม้บนพื้นที่รกร้าง ที่ช่วยฟื้นฟูผืนดินว่างเปล่าให้กลับมามีชีวิตชีวาอีกครั้ง

“บอย” เล่าว่า พัทลุงเป็นเมืองเกษตร ธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ แต่ยังมีบางพื้นที่ที่เราสามารถใช้ประโยชน์ได้ กอปรกับปัจจุบันเกิดปัญหาโลกร้อน น้ำท่วม ฝนตกไม่ถูกต้องตามฤดูกาล เพื่อสร้างคนดีและคืนความชุ่มชื้นเขียวขจีให้พื้นที่ พวกเขาวางใจจัดกิจกรรมเยาวชนคนดีคืนความเขียวขจีให้แผ่นดินขึ้น ด้วยการให้เด็กเยาวชนและคนในชุมชนช่วยกันปลูกต้นไม้คนละต้นเพื่อสร้างความอุดมสมบูรณ์ให้แก่ธรรมชาติ โดยได้รับงบประมาณสนับสนุนจากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดพัทลุง

“เมื่อโครงการผ่านความเห็นชอบผมและเพื่อน ๆ จัดประชุมทำความเข้าใจกับสภาเด็กและเยาวชนระดับอำเภอ ทุกแห่งในจังหวัดพัทลุง พร้อมกับแบ่งงานให้สมาชิกแต่ละคนรับผิดชอบ โดยกำหนดจัดกิจกรรมขึ้นในวันที่ 20 กันยายนปีที่ผ่านมา ซึ่งตรงกับวันเยาวชนแห่งชาติ จากนั้นให้แต่ละอำเภอกลับไปรวบรวมเยาวชนในพื้นที่และกำหนดจุดปลูกต้นไม้ตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ บ้างปลูกที่วัด บ้างปลูกในชุมชน ปลูกเสร็จแล้วแต่ละอำเภอก็ช่วยกันจัดเวรยามดูแล ผลที่เห็นเด่นชัดที่สุดคือภาพความร่วมมือใจระหว่างคนในชุมชน เมื่อเด็กมีจิตอาสาทำดี ผู้ใหญ่ก็สนับสนุนและที่สำคัญคือสภาพแวดล้อมในชุมชนดีขึ้น”

สภาเด็กฯ เปลี่ยนวิถีคิด

แม้โครงการจะจบลงแล้ว แต่ “บอย” บอกว่าเขาจะจัดโครงการนี้ต่อเนื่องทุกปี เพราะการปลูกต้นไม้จะปลูกแค่ครั้งเดียว ต้นเดียวคงไม่ใช่ แต่ต้องปลูกต่อไปเรื่อยๆ เพราะเราใช้ทรัพยากรทุกวัน เช่นเดียวกับการเรียนรู้ที่ต้องมีอยู่ตลอดเวลา ประสบการณ์ที่ได้รับจากการทำงานสภาเด็กฯ ทำให้เขาได้เรียนรู้และเปลี่ยนแปลงหลายอย่าง ทั้งมุมมองความคิด ซึ่งทำให้เขาภูมิใจในตัวเองมาก

“การทำงานในสภาเด็กฯ ทำให้ผมรู้จักเวลา รู้จักคุณค่าของการทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคม เดิมช้เกียจอ่านหนังสือมาก แต่หลังจากที่ได้ทำงานสภาเด็กฯ ต้องอยู่กับข้อมูลเอกสารตลอดเวลา ทำให้ผมรู้จักค้นคว้าหาความรู้ด้วยตัวเองมากขึ้น กระตือรือร้น และเปิดหูเปิดตา รับฟังข่าวสารต่างๆ มากขึ้น มีความรับผิดชอบ มีความเป็นผู้นำมากขึ้น ที่สำคัญคือความคิดเรื่องจิตอาสาของผมเปลี่ยนไป เมื่อก่อนคิดว่าทุกคนทำงานต้องหวังผลตอบแทน แต่ตอนนี้ผมทำด้วยความเต็มใจ การทำงานสอนให้รู้

ว่าผมยังมีเพื่อน ๆ มีสังคมอีกหลาย ๆ สังคม ต้องรู้จักช่วยเหลือ แบ่งปันแก่เพื่อนมนุษย์และธรรมชาติ การช่วยเหลือไม่จำเป็นต้องใช้เงิน แต่สามารถช่วยได้หลายอย่างทั้งกำลัง ความคิด คำปรึกษา ถือเป็นความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งภายในภายนอกคือทั้งความคิดและพฤติกรรมที่เป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น”

นายสันต์ มาทะนาน

ประธานสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดพัทลุง

โทรศัพท์ 081-738-7115

ลมหายใจ...ของแหลมงอบ

สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดตราด

ในอดีตป่าชายเลนอำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด เคยอุดมสมบูรณ์ด้วยพันธุ์ไม้นานาชนิด ถือเป็นแหล่งอาหารและอนุบาลสัตว์น้ำนานาพันธุ์ เมื่อเวลาผ่านไปป่าชายเลนขาดการดูแล ทำให้ภาพความอุดมสมบูรณ์ในอดีตถูกแทนที่ด้วยป่าทรุดโทรม รกร้าง กุ้ง หอย ปู ปลา ไม่มีที่อยู่อาศัย ขณะที่ชาวบ้านหลายครัวเรือนไร้ที่ทำกิน แต่ความหวังก็ยังไม่สิ้น เมื่อเยาวชนกลุ่มหนึ่งที่มีใจรักและห่วงแหนบ้านเกิดรวมตัวกันในนาม “สภาเด็กและเยาวชนอำเภอแหลมงอบ” อาสาเข้ามาพิทักษ์ป่าชายเลนให้กลับมามีชีวิตอีกครั้ง

เริ่มต้น...เพื่อเปลี่ยนแปลง

รุ่งอรุณ ธรรมครบุรี นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนแหลมงอบ อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด แกนนำคนสำคัญที่ช่วยก่อตั้ง “โครงการปลูกป่าชายเลน สำนึกรักท้อง

ถิ่น” ด้วยความคิดง่ายๆ ที่ว่า “บ้านของเรา ถ้าเราไม่ดูแล แล้วใครจะดูแล”

เธอลำเลียงให้ฟังว่า ย้อนหลังไปเมื่อ 2 ปีก่อน สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดตราดจัดกิจกรรมค่ายผู้นำเยาวชนขึ้นเพื่อคัดสรรเพชรเม็ดงามที่มีจิตอาสาสานต่อโครงการพัฒนาชุมชน โดยคัดเลือกตัวแทนเยาวชนระดับอำเภอเข้าค่ายผู้นำเยาวชน ที่มีเป้าหมายหลักคือให้เยาวชนเห็น “คุณค่า” ของตนเอง และนำศักยภาพมาพัฒนาท้องถิ่นที่อยู่อาศัย ซึ่งได้รับความร่วมมือจากเยาวชนทั้งจังหวัดกว่า 100 คน มาเรียนรู้การเป็นผู้นำตัวน้อย ผลจากการจัดกระบวนการเรียนรู้จากสภาเด็กและเยาวชนของรุ่นพี่เป็นเหมือนการ “เจียระไน” ช้นยอด ทำให้เห็นประกายเพชรไม่ก็เม็ดที่หลงเหลืออยู่

“ในช่วงปิดภาคเรียน เราและเพื่อนอาสาเข้าค่ายผู้นำเยาวชนร่วมกับเยาวชนในจังหวัด พี่เขาให้เราทำกิจกรรมกับเพื่อนใหม่ ทั้งสนุกและมีความสุข แม้บางกิจกรรมจะยาก แต่เราก็สามารถเรียนรู้และปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนๆ ที่มาจากโรงเรียนอื่นได้ หลัง

จากนั้นไม่นานพี่ที่เป็นคณะกรรมการสภาเด็กฯ ให้เข้าไปช่วยงานสภาเด็กฯ ของจังหวัด”

หลังผ่านการเข้าค่ายผู้นำเยาวชน อำเภอลำปาง ออสมอแม่เปิน อำเภอลำปาง เยาวชนทำงานร่วมกับสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดตราด 15 คน แนนอนว่าเธอเป็นหนึ่งในนั้น ปัจจุบันจังหวัดตราดมีคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนจำนวนทั้งสิ้น 20 คน เน้นการทำงานเป็นทีม มีการประชุมคณะกรรมการสภาเด็กฯ ทุกเดือน โดยทำหนังสือเชิญคณะกรรมการระดับอำเภอและตำบลเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อสะท้อนปัญหาเยาวชนในชุมชน เสนอความคิดเห็น และช่วยกันหาแนวทางแก้ไข ถือเป็นงาน “บูรณาการ” การทำงานอย่างสร้างสรรค์ ร่วมคิด ร่วมสร้าง ร่วมแก้ไข ไปพร้อมกัน

ปลูกป่าชายเลน...สร้างสำนักรักบ้านเกิด

“โครงการปลูกป่าชายเลน สำนักรักบ้านเกิด” เป็นโครงการที่ “รุ่งอรุณ” และเพื่อนๆ คณะกรรมการสภาเด็กฯ อำเภอลำปาง เสนอไปยังคณะกรรมการสภาเด็กฯ ระดับจังหวัด เพราะเล็งเห็นถึงปัญหาความเสื่อมโทรมของป่าชายเลนในอำเภอลำปาง ทั้งยังช่วย “สร้างความตระหนัก” ให้เยาวชนช่วยรักษาสัตว์น้ำและสร้างจิตสำนึกรักหวงแหนสมบัติของท้องถิ่น

“หลังจากเราได้รับโจทย์จากสภาเด็กฯ จังหวัดให้จัดทำโครงการเพื่อพัฒนาท้องถิ่น สิ่งแรกที่คณะกรรมการอำเภอคิดเห็นตรงกันคือ การพัฒนาและซ่อมแซมป่าชายเลนในอำเภอลำปาง บริเวณอนุสรณ์สถานแหลมออบและกรมป่าไม้แหลมออบ เนื่องจากในอดีตบริเวณนี้เคยเป็นป่าชายเลนหนาแน่น เป็นแหล่งอนุบาลสัตว์น้ำนานาชนิด และเป็นแหล่งประกอบอาชีพของชาวบ้าน แต่เมื่อเวลาผ่านไป ป่าชายเลนเริ่มทรุดโทรมลงจนแทบจะไม่เหลือต้นไม้ชายเลนให้เห็น พวกเราคิดตรงกันว่าควรจัดโครงการปลูกป่าชายเลนเพื่อฟื้นฟูธรรมชาติให้กลับมาอุดมสมบูรณ์อีกครั้ง”

เดือนตุลาคม 2554 “โครงการปลูกป่าชายเลน สำนักรักบ้านเกิด” ถูกจัดขึ้นบริเวณอนุสรณ์สถานและกรมป่าไม้แหลมออบ ซึ่ง “รุ่งอรุณ” คาดหวังจะดำเนินโครงการนี้ต่อไปเรื่อยๆ เพื่อให้พันธุ์ไม้โกงกาง และพันธุ์ไม้ชายเลนกลับมาเป็นแหล่งอนุบาลสัตว์น้ำ และเป็นแหล่งประกอบอาชีพของชาวบ้านได้อีกครั้ง โดยได้รับงบประมาณสนับสนุนจากสภาเด็กฯ จังหวัด จำนวน 15,000 บาท ทั้งยังได้รับความร่วมมือจากชาวบ้านและหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่เป็นอย่างดี เพราะทุกคนล้วนมีเป้าหมายเดียวกัน นั่นคือพัฒนาแผ่นดินถิ่นเกิด

“รุ่งอรุณ” ในฐานะหัวหน้า “ชมรมรักทะเล” โรงเรียนแหลมออบวิทยาคม จังหวัดตราด จึงรวมน้องๆ และเพื่อนๆ ในโรงเรียนให้มาช่วยกันปลูกป่าชายเลน ซึ่งได้รับความร่วมมือจากผู้อำนวยการและคณะครูช่วยประชาสัมพันธ์โครงการผ่านเสียงตามสาย ให้นักเรียนทราบถึงกำหนดการ วันเวลา สถานที่ และวัตถุประสงค์โครงการ ซึ่งได้รับความร่วมมืออย่างดี

“ในฐานะหัวหน้าชมรมรักทะเล จึงเป็นเรื่องง่ายที่จะชักชวนน้องๆ เข้าร่วมกิจกรรม และฝากให้น้องๆ ชักชวนพ่อแม่ผู้ปกครองมาร่วมงาน ตลอดจนขอความร่วมมือให้คุณครูช่วยประชาสัมพันธ์ให้น้องๆ ทราบโดยทั่วกัน จนทำให้วันงานมีผู้มาร่วมงานกว่า 200 คน ที่ต่างร่วมแรงร่วมใจกันคนละไม้ละมือจนงานออกมาสำเร็จ เริ่มเห็นป่าชายเลนหนาตาขึ้น”

นอกจากนี้ยังได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างดีจากสถานีตำรวจอำเภอลำปางที่เป็นกำลังหนุนเสริมให้ทั้งทุนทำกิจกรรม สนับสนุนอุปกรณ์การปลูกป่า อาทิ จอบ เสียม และเสื้อยืดให้ทุกคนสวมใส่ในวันงาน ส่วนกรมป่าไม้แหลมออบก็ไม่ได้น้อยหน้า สนับสนุนพันธุ์กล้าไม้ให้ไม่อั้น ถือเป็นภาพแห่งความร่วมมือร่วมใจที่ต้องจดจำ เพราะทุกคนล้วนทำด้วยใจ อยากให้ “บ้าน” ของพวกเขาน่าอยู่

พ่อหลวง...แบบอย่างใกล้ตัว

“เป็นเรื่องยากหากเราจะให้คนอื่นคิดและทำเช่นเรา แต่สิ่งที่ง่ายคือต้องทำเป็นแบบอย่างให้เขาเห็น”

“รุ่งอรุณ” เปรยถึงวิธีการชักชวนผู้อื่นเข้ามาทำงานจิตอาสา และบอกต่อว่า ก่อนที่โครงการปลูกป่าชายเลน สำนักเรียนบ้านเกิด จะประสบผลสำเร็จในวันนี้ เธอยอมรับว่าการทำงานจิตอาสา การเสียสละเพื่อส่วนรวม “ใจ” ต้องมาก่อน เพราะงานนี้ไม่มีค่าตอบแทนใดๆ เมื่อทำงานสำเร็จ ๗

“ทุกอย่างอยู่ที่ตัวเรา เราต้องเริ่มเปลี่ยนจากตัวเราก่อน แล้วคนรอบข้างจะค่อยๆ เปลี่ยนตาม เมื่อเราเป็นแบบอย่างที่ดีให้น้อง เชื่อว่าน้องๆ เพื่อนๆ และคนรอบข้างก็จะเปลี่ยนความคิดและการกระทำ หันมาเสียสละเพื่อบ้านเกิดของเราในที่สุด”

“รุ่งอรุณ” บอกว่า แม่เธอจะเป็นผู้หญิงตัวเล็กๆ แต่ที่เธอมีหัวใจที่แข็งแกร่งได้เช่นนี้ เพราะเธอเลือกที่จะยึดหลักธรรมเรื่องการ “เสียสละ” ขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ มาใช้ เพื่อต่อลมหายใจให้ป่าชายเลนที่เธอรักและหวงแหน

“ในหลวงท่านทำทุกอย่างเพื่อให้ประชาชนของท่านได้อยู่ดีกินดี สิ่งที่เราเสียสละทำวันนี้ยังน้อยเกินไปถ้าเทียบกับพระองค์ท่าน”

นางสาวรุ่งอรุณ ธรรมครบุรี

คณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดตราด

โทรศัพท์ 088-192-6564

E-mail: jepmajum_18@hotmail.com

จาก Green Club สู่ Green Carbon

สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดชลบุรี

หากการดูแลรักษาสีเขียวเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับทุกคน หน้าที่นี้ก็ควรเริ่มปลูกฝังตั้งแต่เยาว์วัยและได้รับการถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น เพื่อให้เยาวชนรับรู้ว่าการดูแลรักษาสีเขียวนั้นมีคุณค่าเพียงใด กว่าที่จะเป็นป่าเขียว น้ำใส อากาศดีได้นั้นต้องใช้เวลายาวนานแค่ไหน ดังนั้นมนุษย์จึงต้องร่วมกัน **“ปมเพาะ”** จิตสำนึกรักหวงแหนและพลิกฟื้นธรรมชาติด้วย และเพื่อให้เยาวชนเห็นตัวอย่างชัดเจน บริเวณเล็กๆ ภายในโรงเรียนแห่งหนึ่งจึงถูกปลูก **“พื้นที่สีเขียว”** ขึ้นมา เพื่อสื่อสารให้ทุกคนตระหนักถึงความสำคัญของธรรมชาติ

กรีนคลับ...ปลูกป่า...ปลูกคน

โครงการ กรีนคลับ (Green Club) ปลูกป่า กวาดลานวัด คือหนึ่งกิจกรรมตัวอย่างที่เกิดจากความร่วมมือร่วมใจของเหล่า

เยาวชนในโรงเรียนบางละมุง จังหวัดชลบุรี ที่ได้รับการปลูกฝังจากรุ่นพี่ในโรงเรียนให้เข้ามาดูแลรักษาสีเขียวและวางแผนสานต่อการทำงานให้กับรุ่นน้องไปพร้อมกัน

กิจกรรมของโครงการนี้จะช่วยดูแลรักษาสีเขียว เช่น ร่วมกันปลูกต้นไม้ในโรงเรียน ดูแลรักษา รดน้ำพรวนดิน และปรับปรุงพื้นที่สีเขียวในโรงเรียนให้มีสภาพน่าอยู่น่ามอง นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมกวาดลานวัดทุกวันพระ ซึ่งเป็นกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่เหล่าสมาชิกในโครงการจะช่วยกันกวาดลานวัดใกล้สถานที่เรียนและใกล้บ้าน เช่น วัดที่เกาะล้านซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญอีกแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี เป็นต้น

ด้วยความตั้งใจจริงของสมาชิกโครงการ 50 คนจากโรงเรียนบางละมุงและสมาชิกสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดชลบุรี ที่ได้รับการสนับสนุนจากอาจารย์ในโรงเรียนบางละมุงรวมถึงผู้ใหญ่ใจดีทำให้โครงการเล็กๆ นี้เติบโตงอกงามขึ้นเป็นลำดับ

กำเนิด “นักประชาสัมพันธ์น้อย”

“อ๊ิบ” ศิริพร อภัยเผ่า สาวน้อยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กล่าวเสียงเจ๋อยแจ้วหน้าเสาธงเชิญชวนเพื่อนพี่น้องในโรงเรียนบางละมุง มาร่วมกันปลูกและดูแลรักษาต้นไม้ หลังเสร็จสิ้นภารกิจ เธอวางไม้ค้ำและหันมาเล่าให้ฟังว่า เธอทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ของโครงการ Green Club ปลูกป่า กวาดลานวัด ซึ่งเกิดขึ้นจากการระดมความคิดของสมาชิกที่อยากมีส่วนร่วมในการปลูกป่า โดยเริ่มทำกันภายในโรงเรียนก่อน เพื่อช่วยดูแลรักษาต้นไม้ในโรงเรียน แต่หากมีกิจกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมพวกเธอก็พร้อมที่จะไปช่วย

“เหตุที่พวกเราคิดโครงการนี้ขึ้นมา เพราะเห็นว่าเวลาเปิดภาคเรียนใหม่ทีไร ความสวยงามของต้นไม้ในโรงเรียนหายไปหมด ต้นไม้หลายต้นเหี่ยวเฉาไร้คนดูแลรักษา จึงรวบรวมเพื่อนๆ มาช่วยกันปลูกต้นไม้ โดยนำต้นไม้ที่เพาะกล้าไว้ในโรงเรียนมาลงดิน ก่อนที่โรงเรียนจะเปิดเทอม และตั้งเวรยามช่วยกันดูแลรดน้ำพรวนดิน เมื่อโรงเรียนเปิดเทอมต้นไม้ ดอกไม้ก็เบ่งบานขึ้นอีกครั้ง ส่วนลานวัดที่มีใบไม้หล่นเกลื่อนกลาดเกินกำลังพระสงฆ์จะเก็บกวาดได้หมด เห็นว่าพวกเราพอจะมีกำลังและแรงพอช่วยเหลือได้ และไม่เหลือบ่ากว่าแรงเด็ก ม.5 ที่จะทำให้ได้ จึงอาสาช่วยดูแลสถานที่เรียนและศาสนสถานไปพร้อมกัน”

จากอุปนิสัยที่เป็นคนร่าเริง รักการทำกิจกรรม ชอบพบปะพูดคุยกับคนอื่น ทำให้ “อ๊ิบ” ได้รับการสนับสนุนจากเหล่ารุ่นพี่ในโรงเรียนที่ทำงานในสภาเด็กและเยาวชนมาก่อน ผลักดันให้เธอเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการทำกิจกรรมต่างๆ

“รุ่นพี่แนะนำว่า ควรสมัครเข้าสภาเด็กฯ เพื่อฝึกทักษะต่างๆ เมื่อโตขึ้น เราเองก็อยากเป็นพิธีกร การทำงานในสภาเด็กฯ จึงเหมือนเป็นสนามฝึกที่ดี รวมทั้งยังได้ทำงานเพื่อสังคมและมีเพื่อนเพิ่มมากขึ้นอีกด้วย”

หน้าที่การทำงานประชาสัมพันธ์ของ “อ๊ิบ” คือ การบอกเล่าข่าวสารการประชุม แนวทางการทำงานให้กับสมาชิกและทำสื่อประชาสัมพันธ์โครงการ “มีทั้งการพูดหน้าเสาธงเพื่อชวนให้น้องที่สนใจเข้าร่วมทำกิจกรรม และทำหน้าที่ประสานงานทั้งกับเพื่อนรุ่นพี่และอาจารย์ในโรงเรียน คิดว่าอย่างน้อยยังมีกลุ่มคนเล็กๆ กลุ่มหนึ่งช่วยให้มีสีเขียวเพิ่มขึ้น และมีส่วนช่วยดูแลโลกได้บ้าง เหมือนปลูกจิตสำนึกของพวกเราด้วย ยิ่งเรามาอยู่รวมกันมากๆ ก็จะกลายเป็นพลังในการทำงานที่ยิ่งใหญ่”

จากกรีนคลับ...สู่กรีนคาร์บอน

สำหรับจุดเริ่มต้นที่ทำให้ “อ๊ิบ” คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมและอยากทำงานเพื่อส่วนรวมนั้นเป็นเพราะว่า เวลาไม่สบายใจเธอชอบไปนั่งในที่ที่มีสีเขียว ทำให้รู้สึกผ่อนคลายหายเครียดได้ ล่าสุดเธอจึงทำกิจกรรมจัดสวนวิทยาศาสตร์ใหม่ในโรงเรียน นำต้นไม้มาปลูกใหม่ทดแทนต้นเก่าที่ตายไป โดยใช้เวลาช่วงปิดเทอม “เมื่อเปิดเทอมมาทุกคนเห็นต้นไม้ยังสวยสดงดงามก็มาชื่นชม อยากไปนั่งอ่านหนังสือ เข้าไปนั่งแล้วสบายใจ ทำให้เราและเพื่อนสมาชิกรู้สึกหายเหนื่อย”

เมื่อโครงการได้รับการตอบรับเป็นอย่างดีจากเพื่อนๆ ที่มาร่วมมือร่วมใจกันทำงาน คำชมเชยจากผู้ใหญ่และพระสงฆ์ที่น้องๆ กลุ่มนี้เข้าไปช่วยทำกิจกรรม “พระท่านบอกว่า เห็นกลุ่มเด็กฯ สนใจดูแลวัดก็ดีใจที่ยังไม่ลืมศาสนา ทำให้สถานที่ปฏิบัติธรรมสะอาด จึงเป็นแรงใจให้พวกเราอยากทำงานต่อไป”

ด้วยเหตุนี้ “อ๊ิบ” และเพื่อนๆ จึงคิดทำโครงการที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมต่อเนื่อง ได้แก่ โครงการกรีนคาร์บอน (Green Carbon) ควบคู่ไปกับโครงการกรีนคลับฯ โดยเธอกับเพื่อนๆ ชวนกันรณรงค์ให้นักเรียนในโรงเรียนที่ใช้มอเตอร์ไซด์ให้ดับเครื่องยนต์และเข็นรถเข้ามาแทนเมื่อเข้าใกล้เขตโรงเรียน เพื่อลดควันซึ่งก่อก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ในอากาศ ซึ่งได้รับความร่วมมือจาก

เพื่อนๆ ในโรงเรียนเป็นอย่างดี ทำให้นักเรียนไม่ต้องทนเหม็นควันจากท่อไอเสียและอากาศในโรงเรียนก็ดีขึ้น

“พลังสีเขียว” สู่การเปลี่ยนแปลงใหม่

“อ๊ิบ” ยังเล่าย้อนถึงการเปลี่ยนแปลงของตัวเธอว่า เดิมเธอไม่ได้สนใจเรื่องสิ่งแวดล้อมสักเท่าไหร่ แต่เมื่อเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานจากโครงการต่างๆ ทำให้เธอเริ่มตระหนักและอยากชวนเพื่อนๆ ให้หันมาสนใจธรรมชาติเช่นเดียวกับเธอ

“เมื่อก่อนตอนเรียน ม.4 เราชอบเรียนหนังสืออย่างเดียว แต่พอขึ้น ม.5 ได้มีโอกาสทำกิจกรรมทั้งงานโครงการและงานสภાเด็กฯ ทำให้ต้องรู้จักแบ่งเวลา โดยให้เวลากับการเรียนก่อน แล้วจึงมาทำกิจกรรมให้ดี เพื่อไม่ให้เสียทั้งสองอย่าง”

นอกจากนี้เธอยังเป็นคนใจเย็นมากขึ้นเนื่องจากได้อยู่กับธรรมชาติ “เมื่อก่อนใจร้อนมาก ไม่ค่อยฟังคนอื่น ตอนนีใจเย็นลง รับฟังความเห็นของคนอื่นมากขึ้น ยิ่งทำงานมากก็เจอปัญหาเยอะ แต่ก็หันมาคุยกัน จากเพื่อนบางคนที่ไม่เคยชอบกันแต่พอมาร่วมงานด้วยกัน ทำให้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันได้ งานสอนให้เราโตขึ้นและรักกันมากขึ้น”

ด้วยวัยเพียงเท่านี้ แต่ต้องเข้ามารับผิดชอบการทำงานที่หลากหลาย เธอยอมรับว่างานสอนให้เธอเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น และเธอคิดว่าถ้าถ่ายทอดสิ่งเหล่านี้สู่รุ่นน้องเพื่อ “สานต่อ” การทำงานทั้งสองโครงการเมื่อเธอเรียนจบแล้ว เพื่อให้สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนยังคงมีพื้นที่สีเขียว และอากาศสดใสเช่นนี้ต่อไป เพราะเธอเชื่อว่าจุดกำเนิดเล็กๆ ของการทำงานนี้จะเป็นส่วนหนึ่งที่รวมกันแล้วยิ่งใหญ่ได้เสมอ

นางสาวศิริพร อภัยเผ่า

สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดชลบุรี

โทรศัพท์ 085-093-3275

E-mail :

ปลูกป่า ปลูกคน

สภาเด็กและเยาวชนตำบลสวี่ อำเภอสวี่ จังหวัดชุมพร

จากเด็กที่ไม่สนใจสิ่งรอบข้าง ไม่กล้าแสดงออก แต่เมื่อได้สัมผัสงานกิจกรรม กลับทำให้ “โจ้” ภาณุรินทร์ รัตนไชย มีอุปนิสัยและความคิดที่เปลี่ยนแปลงไป เป็น “จุดเปลี่ยน” ให้เขาก้าวสู่การทำงานสภาเด็กและเยาวชนกลายเป็นเยาวชนคนเก่งที่มีความคิดกว้างไกล และไม่ทิ้งดูตายเป็นสังคมเหมือนที่ผ่านมา

“ตอนเด็กๆ ไม่ชอบกิจกรรม ซ้ำร้ายมาก ไม่กล้าแสดงออกเลย แต่พอขึ้นชั้น ม.1 ก็เริ่มคิดได้ว่า ถ้าเราไม่ทำเหมือนเพื่อน เราจะรู้ไหมว่าเขาทำอะไรกัน ก็เริ่มอยากรู้อยากเห็น เริ่มไปออกค่ายบ้าง ไปอบรมบ้าง มีครั้งหนึ่งไปเรียนรู้เรื่องสิ่งแวดล้อมในโครงการอนุรักษ์ลุ่มแม่น้ำใต้ ของกรมโรงงานอุตสาหกรรม ที่อ่าวมะนาว รู้สึกว่าฐานแต่ละฐานให้ความรู้กับเรามากมาย จนเกิดเป็นแรงบันดาลใจ “จุดประกาย” ให้เราอยากทำงานให้กับชุมชนของเราบ้าง”

ปลูกจิตสำนึกเยาวชนรักษ์ป่า

หลังกลับจากค่ายพร้อม “แรงบันดาลใจ” ที่เต็มเปี่ยมไปด้วยพลัง “โจ้” รวบรวมเพื่อนๆ จัดตั้งกลุ่มเยาวชนของตนเอง เพราะเล็งเห็นว่าในตำบลสวี่มีพื้นที่ป่าไม้และป่าชายเลนรวมกันอยู่ประมาณ 140 ไร่ จึงอยากจะอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้คงอยู่คู่บ้านคู่เมืองต่อไป พร้อมทั้งปลูกฝังจิตสำนึกเยาวชนรุ่นใหม่และคนในชุมชนให้เห็นคุณค่าและช่วยกันรักษาป่า

“พวกเราเริ่มต้นกิจกรรมด้วยการรวมกลุ่มเยาวชน ลงขันกันคนละ 30 บาท เพื่อจัดกิจกรรมง่ายๆ เช่น ปลูกป่า การเรียนรู้ดูงานที่ศูนย์เรียนรู้ในชุมชน รวมทั้งการถ่ายทอดความรู้ที่ได้จากการอบรมให้เพื่อนๆ ได้รับรู้ เพราะคิดว่าความรู้หรือสิ่งดีๆ ที่ได้มาเก็บไว้คนเดียวก็ไม่มีประโยชน์ ต้องถ่ายทอดออกไปเพื่อให้เกิดประโยชน์แท้จริง”

จากบทบาทประธานกลุ่มเยาวชนกลุ่มเล็กๆ ที่ทำงานด้านสิ่งแวดล้อม ด้วยความตั้งใจและกำลังทรัพย์ของตนเอง บวกความ

เอาจริงเอาจังในการทำงานและมีผลงานต่อเนื่อง ทำให้ผู้ใหญ่เล็งเห็นศักยภาพของเขาพร้อมกับสนับสนุนให้พวกเขาทำกิจกรรมต่างๆ มากขึ้น จนเจ้าหน้าที่พัฒนาสังคมฯ ชักชวนให้ไปทำงานสภาเด็กและเยาวชน เพราะเห็นถึงภาวะผู้นำและความสามารถ แม้จะยังลังเลใจอยู่บ้าง เพราะเกรงว่ากลุ่มเยาวชนที่ดูแลอยู่จะขาดแกนนำ แต่เมื่อเพื่อนๆ ในกลุ่มให้กำลังใจและบอกว่า การเข้าไปทำงานในสภาเด็กฯ น่าจะเป็นการสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกันได้ และอาจมีผู้ใหญ่ให้การสนับสนุนการทำงานของกลุ่มมากขึ้น “โจ้” จึงเริ่มเบาใจและยอมรับข้อเสนอดังกล่าว

“โจ้” เล่าถึงภาพรวมการทำงานสภาเด็กฯ ว่า เพื่อนๆ ส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือดี แต่ส่วนใหญ่เมื่อเรียนจบมัธยมศึกษาตอนต้นแล้วมักออกไปศึกษาต่อนอกพื้นที่ ทำให้สมาชิกมีการผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนบ่อย ซึ่งในปีนั้นกำลังอยู่ระหว่างจัดสรรเยาวชนเข้ามาใหม่ สำหรับกลยุทธ์ในการทำงาน “โจ้” จะจัดให้ห้องๆ ในชุมชนพบปะพูดคุยกันเดือนละครั้ง และไปพบน้องๆ เยาวชนที่โรงเรียนเดือนละครั้ง เพื่อไม่ให้ขาดการติดต่อ เน้นทำกิจกรรม 3 ด้าน คือ ปลูกป่าและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม กิจกรรมพัฒนาผู้นำเยาวชน และกิจกรรมการปกป้องสถาบันและปัญหาเสพติด นอกจากนั้นจะมีกิจกรรมอื่นๆ ตามวาระ เช่น กิจกรรมเกี่ยวกับธรรมะและจริยธรรมเข้ามาเสริมด้วย

สำหรับโครงการเยาวชนไทย รวมใจภักดี อนุรักษ์ป่าชายเลน เป็นกิจกรรมล่าสุดที่เขาจัดขึ้น “โจ้” บอกว่า โครงการนี้นอกจากจะก่อให้เกิดผลดีกับชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม สร้างจิตสำนึกรักหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติ และจิตสาธารณะแก่เด็กและเยาวชนแล้ว โครงการนี้ยังเป็นโครงการที่จัดขึ้นเพื่อเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถด้วย

“จากการสำรวจพบว่า มีการบุกรุกพื้นที่ป่าชายเลนในตำบลปากแพรก ตำบลสวี มีการตัดไม้โกงกาง ถมป่าชายเลน เพื่อปลูกต้นปาล์ม จึงนำเรื่องไปปรึกษากับนายก อบต. ท่านก็ได้ไปขุดลอกเป็นคลองเล็กๆ เพื่อเป็นแนวกันไม่ให้มีคนไปลักลอบบุกรุก พวก

เราจึงไปจัดกิจกรรมเพิ่มเติมด้วยการนำเยาวชน ชาวบ้านไปปลูกป่าโกงกาง ซึ่งได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้งจังหวัด โดยร่วมกันปลูกเป็นแนวยาวกว่า 8 กิโลเมตร”

ปลูกป่าในใจคน

“โจ้” และเพื่อนๆ สภาเด็กฯ ใช้เวลาเตรียมงานนานกว่าสองสัปดาห์ เริ่มจากเรียกประชุมคณะกรรมการหรือรายละเอียดแบ่งงานตามความถนัด โดย “โจ้” รับหน้าที่ประสานงานกับกรมป่าชายเลน ศูนย์พัฒนาป่าชายเลน โรงเรียน และหน่วยงานราชการต่างๆ รวมถึงประชาสัมพันธ์โครงการ ซึ่งงานต่างๆ ก็ผ่านไปด้วยดี เพราะได้ประสานการทำงานร่วมกันมาก่อนหน้านี้แล้ว

อย่างไรก็ตามโครงการที่จัดขึ้นไม่ได้มีแค่เพียงกิจกรรมการปลูกป่าโกงกางเท่านั้น เพราะสิ่งที่ “โจ้” และทีมงานเน้นย้ำคือการปลูกจิตสำนึกในใจผู้คนด้วย

“จำได้ว่าวันจัดกิจกรรมคือวันที่ 21 กรกฎาคม 2554 ก่อนลงมือปลูกป่าผมและเพื่อนๆ เริ่มต้นด้วยการปลูกป่าในใจคน ด้วยการสร้างจิตสำนึกและคุณค่าของป่าชายเลน อธิบายให้ความรู้สิ่งที่เราได้รับจากธรรมชาติ และผลกระทบหากเราใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างไม่มีความรับผิดชอบจะทำลายระบบนิเวศอย่างไรบ้าง”

หลังจากจัดกิจกรรมเสร็จสิ้นแล้ว “โจ้” และเพื่อนๆ สมาชิกสภาเด็กฯ ยังเดินทางทำงานอย่างต่อเนื่อง เพราะคิดว่ากิจกรรมแค่หนึ่งวันอาจยังไม่เกิดผลตามที่ตั้งใจ เขาจึงจัดกิจกรรมค่ายเยาวชนอนุรักษ์ป่าชายเลน พาน้องๆ ไปสำรวจระบบนิเวศ อาทิ ลิงแสม ปลาตีน ป่าโกงกาง พร้อมชี้ให้เห็นองค์รวมว่าเมื่อป่าสมบูรณ์สิ่งดีๆ ก็จะตามมา เช่น ชาวบ้านมีรายได้จากการจับสัตว์น้ำมากขึ้น เป็นต้น เมื่อจบค่ายเด็กๆ หลายคนต่างสะท้อนเป็นเสียงเดียวกันว่า อยากทำกิจกรรมเช่นนี้อีก นับเป็นความสำเร็จขั้นต้นให้รู้นพ้อย่างเขาคิดต่อยอดน่านองๆ เหล่านี้มาร่วมกิจกรรมอื่นๆ ต่อไป

รางวัลแห่งความตั้งใจ

ปัจจุบัน “โจ้” เรียนอยู่ชั้น ม.5 โรงเรียนสววิทยา เขาบอกว่า ประสบการณ์การทำงานสภาเด็กฯ ทำให้เขามีศักยภาพและทักษะ ต่างๆ เพิ่มขึ้น ที่สำคัญการเรียนดีขึ้นไปโดยปริยาย จนสามารถ ขยับมาเรียนในห้องต้นๆ ได้

“ที่จริงผมก็ไม่ใช่นักเรียนเก่ง แต่หลังจากทำกิจกรรมนี้ มานาน รู้สึกว่าเรียนดีขึ้น กิจกรรมหรือเรื่องต่างๆ ที่ผมทำนำมา ประยุกต์ใช้กับการเรียนได้ สนใจเรียนมากขึ้น แรกๆ พ่อแม่ก็ห้าม ไม่ให้ทำกิจกรรมมากนัก เพราะเกรงจะเสียการเรียน แต่สุดท้ายพ่อ แม่ก็เข้าใจเพราะเห็นความเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น นอกจากนี้ ยังได้เรียนรู้เทคนิคการทำงานว่าต้องมีการวางแผน จัดเตรียมงาน แต่ละขั้นตอนอย่างรอบคอบ รู้จักคนมากขึ้น ได้รับความไว้วางใจ จากผู้ใหญ่ รู้จักกาลเทศะ ทักษะการพูดดีขึ้น สามารถพูดให้ผู้อื่น เข้าใจได้ดีขึ้น ได้เรียนรู้ว่าบางครั้งคำชมก็ไม่ได้เสมอไป ในการ ทำงานคำวิจารณ์มีประโยชน์มาก ผมยึดคำที่ว่า **คำชมคือคำด่า คำด่าคือคำชม** สามารถนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของแต่ละ คนได้ และแต่ละคนก็มีข้อด้อยไม่เหมือนกัน ที่สำคัญคือได้รู้จัก ผู้คนมากมาย ทั้งวิทยากรผู้มีความรู้ นักวิชาการ ชาวบ้าน รวมถึง

มิตรภาพจากเพื่อนซึ่งเป็นสิ่งสำคัญ เพราะเราต้องอยู่กันเหมือนพี่ เหมือนน้อง ไม่ใช่เป็นประธานแล้วจะสั่งเพื่อนได้”

จากเด็กที่ใช้ชีวิตเพื่อเจอไปวันๆ วันนี้ “โจ้” บอกว่าเขาได้รับ โอกาสและสิ่งดีๆ มากมายจากการทำงานสภาเด็กฯ มีผู้คนรู้จัก โรงเรียนยกย่องให้เป็นผู้นำนักเรียน เปรียบเสมือนรางวัลแห่งความ ตั้งใจ ทำให้เขาตั้งเป้าหมายในการทำงานต่อไปว่าจะสร้างน้องๆ เยาวชนรุ่นใหม่ของตำบลให้มากขึ้น เพื่อที่เขาจะขยับไปทำงานใน ระดับจังหวัด และเพื่อให้น้องๆ ได้รับสิ่งดีๆ เช่นที่เขาเคยได้รับมา

รวมพลัง “เทอร์โบ” ร่วมอนุรักษ์ทะเลไทย สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดจันทบุรี

“หาดแหลมสิงห์” จังหวัดจันทบุรี สถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่หลายคนอยากไปสัมผัส แต่เมื่อได้ไปเยือน หลายคนไม่ได้ทั้งไว้เพียงรอยเท้าและความทรงจำเท่านั้น แต่ได้ทั้ง “ขยะ” ไว้เกลื่อนกลาดบนหาดแหลมสิงห์ จนเด็กและเยาวชนกลุ่มหนึ่งรู้สึกทนไม่ได้ ต้อง “ลุก” ขึ้นมาทำความสะอาดบ้านเกิดของพวกเขา เป็นการ “รวมพลัง” เพื่อคืนความสวยงามสู่ธรรมชาติ

“พลัง” ของเด็กรักษ์ทะเล

พลังที่ว่านี้เป็นพลังเล็กๆ จากการรวมตัวกันของเหล่าเยาวชนที่รักและหวงแหนหาดแหลมสิงห์ ทะเลที่พวกเขารู้จักมาตั้งแต่วัยเยาว์ นำโดย “เทอร์โบ” สุกกิจ เจริญจิตต์ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จากโรงเรียนท่าใหม่พูลสวัสดิ์ราษฎร์นุกูล ตำบลท่าใหม่ อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ในวัยเพียง 16 ปี ที่มีความสามารถเกินวัย

“เทอร์โบ” เล่าให้ฟังว่า เขาเป็นคนชอบทำกิจกรรมมาตลอด จนได้รับเลือกให้เป็นประธานนักเรียน เมื่อมีกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนเขาจึงเป็นแกนนำเข้าร่วมเสมอ จนกระทั่งได้รับคัดเลือกจากโรงเรียนให้เข้าร่วมค่ายพัฒนาศักยภาพความเป็นผู้นำของสภาเด็กและเยาวชนอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี

และค่ายนี้เองที่ “จุดไฟ” แห่งการทำงานของเขาส่งให้ลูกโซ่ทำให้เขาได้รู้จักเพื่อนใหม่ ได้รู้จักรุ่นพี่ที่มีมุมมองความคิดเกี่ยวกับการทำงานเพื่อสังคม ทำให้เขาอยากทำอะไรเพื่อพัฒนาสิ่งต่างๆ ให้ดีขึ้นมาบ้าง ด้วยเหตุนี้ “เทอร์โบ” จึงระดมความคิดร่วมกับเพื่อนๆ ว่าเขาอยากทำอะไรที่ไม่เลือบ่ากว่าแรงที่เด็กและเยาวชนจะ “รวมพลัง” กันทำได้ เพื่อพัฒนาสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้น และต้องอยู่ในชุมชนที่พวกเขาอาศัยอยู่

“เนื่องจากพวกเราอยากทำอะไรเพื่อบ้านเกิด โครงการเก็บขยะชายหาดทะเลจันทบุรี จึงเกิดขึ้นเพราะเห็นทะเลใกล้บ้านอย่างหาดแหลมสิงห์เริ่มเสื่อมโทรมลง ชายหาดมีขยะถูกทิ้งเป็น

จำนวนมาก จึงอยากช่วยกันดูแลรักษาสิ่งใกล้ตัวให้กลับมาสะอาด น่ามองเหมือนเดิม”

“ปลูกจิตสำนึก” รวมพลังทำงาน

เมื่อมีแนวคิดที่ดี กระบวนการหา “พลัง” การทำงานร่วมกันจึงเกิดขึ้น โดย “เทอร์โบ” รวบรวมทั้งเพื่อนๆ ในสภาเด็กและเยาวชนอำเภอท่าใหม่ เหล่าน้องๆ นักเรียนโรงเรียนท่าใหม่ พูลสวัสดิ์ราษฎร์นุกูล และประชาชนที่สนใจอยากช่วยกันดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมมาช่วยกันดูแลหาดแหลมสิงห์ ทำให้จากมือเล็กๆ ไม่กี่มือก็กลายเป็นหลายมือที่ยิ่งใหญ่ และเริ่มปฏิบัติการร่วมกันได้อย่างน่าชื่นชม

“ชนหลาย ๆ คนเข้ามาร่วมทำงานนี้ เพราะต้องการ **“พลังร่วม”** ในการทำกิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมเก็บขยะชายฝั่งทะเลบริเวณหาดแหลมสิงห์ที่เป็นชายหาดมีบริเวณกว้าง ดังนั้นน้องๆ ที่เข้าร่วมโครงการต้องเจอกับภารกิจหนักคือลงแรงช่วยกันเก็บกวาดค่อนข้างมาก นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมประชาสัมพันธ์ณรงค์ความรู้เกี่ยวกับพื้นที่ชายฝั่งทะเลเพื่อปลูกจิตสำนึกให้ทุกคนกลับมารักษาธรรมชาติ กิจกรรมการปลูกป่าชายเลน ปลูกต้นไม้เพิ่มขึ้นบริเวณชายหาด เพื่อให้ความร่มรื่นเหมาะกับการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญของบ้านเรา”

โดยกิจกรรมต่างๆ เหล่านี้พวกเขาวางแผนทำกันเฉพาะช่วงปิดเทอมซึ่งเหล่าสมาชิกจะมีเวลาตรงกัน ทำให้เด็กและเยาวชนได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

“เทอร์โบ” เล่าต่อว่า โครงการนี้เขาทำหน้าที่แทบทุกตำแหน่ง ตั้งแต่การเป็นประธานโครงการ นำเสนองานในที่ประชุมของคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนเพื่อขอความเห็น ข้อเสนอแนะในการทำงานต่างๆ เพื่อให้การทำงานดียิ่งขึ้น ประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อขอความร่วมมือ เช่น โรงเรียน ประชาชน ในหมู่บ้าน หน่วยงานที่ดูแลชายฝั่งทะเล ฯลฯ

“การทำกิจกรรมในบริเวณหาดแหลมสิงห์ที่ได้รับผลตอบรับค่อนข้างดี ทุกคนมีจิตสำนึกอยากช่วยให้หาดกลับมาสะอาดเหมือนเดิม ทั้งน้องๆ และชาวบ้านก็มาช่วยกันเก็บขยะ บางครั้งชาวบ้านใจดีมีอาหารว่างมาให้พวกเราด้วย นอกจากนี้ก็ยังมีผู้ใหญ่ใจดีหลายฝ่ายทั้งพัฒนาสังคมจังหวัด อปท. (องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) และหน่วยงานเอกชนที่เข้ามาสนับสนุนการทำงานครั้งนี้ ทำให้หายเหนื่อยจากการทำงานไปได้ ดีใจที่ได้เห็นว่ายังมีอีกหลายคนเห็นความสำคัญ”

“เรียนรู้” นอกห้องเรียนไม่ใช่เรื่องง่าย

แม้จะได้รับการตอบรับเป็นอย่างดี แต่การทำงานที่นอกเหนือจากการเรียนก็ไม่ใช่ว่าเรื่องง่ายเสมอไป “เทอร์โบ” บอกว่าเขาเจอกับปัญหาที่ไม่มีในบทเรียนหลายข้อที่ต้องฝ่าฟันไปให้ได้

“ผมเข้าใจว่าในการทำงานย่อมต้องมีปัญหาเสมอ ส่วนตัวผมเองปัญหาที่พบเจอไม่ได้ยากอะไร เป็นแค่เรื่องการประสานงานที่ในระยะแรกๆ ไม่ได้รับการตอบรับเท่าที่ควร อาจเป็นเพราะทุกคนยังไม่เข้าใจว่าเราจะทำอะไร ผมจึงพยายามแก้ปัญหาด้วยการประชาสัมพันธ์โครงการเก็บขยะฯ ให้เป็นที่รู้จัก เชิญชวนคนให้เข้าร่วมในที่สาธารณะเลย ทั้งร้องเพลง เต้นระบำ ให้ทุกคนหันมาให้ความสำคัญช่วยกันดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม ส่วนใครที่มีเวลาว่างก็ให้มาช่วยกันทำกิจกรรมเก็บขยะบริเวณชายฝั่ง”

“เทอร์โบ” บอกอีกว่า เมื่อกิจกรรมผ่านพ้นไปด้วยดี เขารู้สึกว่าเขาได้เรียนรู้สิ่งแปลกใหม่ เช่น การทำงานร่วมกับคนอื่น การทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม หากเรียนอย่างเดียวเขาคงไม่ได้เปิดกะลาออกจากตัวเอง การทำกิจกรรมทำให้เขาได้รับประสบการณ์ต่างๆ ได้ข้อเสนอแนะในการทำงาน ได้ข้อคิดที่แตกต่างกันไปซึ่งเด็กที่เรียนหนังสือเพียงอย่างเดียวอาจพลาดโอกาสนี้

นอกจากนี้ยังมีสิ่งที่ทำให้ “เทอร์โบ” รู้สึกภูมิใจในการทำกิจกรรมคือ การที่เขาได้เปลี่ยนแปลงตนเองไปในทางที่ดีขึ้น อารมณ์ที่เคยร้อนก็ผ่อนคลายลงเมื่อต้องทำงานร่วมกับผู้อื่น และผลของการทำงานยังทำให้เขาได้รับการยอมรับนับถือจากทุกคน

“เพื่อน ๆ รับฟังคำพูดของเรามากขึ้น ทุกคนยอมรับเชื่อถือในความคิดของเรา มั่นใจว่าเราสามารถทำได้ งานหลายอย่างก็ได้รับความร่วมมือจนสำเร็จ”

และนี่คือมุมมอง ความคิด และผลงานของเด็กวัย 16 ปีที่ต้องยอมรับว่าไม่ธรรมดาเลยจริง ๆ

“เทอร์โบ” บอกว่า เขาก็เหมือนคนทั่วไปที่ต้องทำหลายหน้าที่ทั้งการเรียนและการทำงาน จึงรู้สึกท้อบ้างเมื่อเจอกับปัญหา แต่เขาก็สามารถผ่านช่วงเวลานั้นมาได้ด้วย “กำลังใจ” จากคนรอบข้างและรุ่นพี่ในสภาเด็กฯที่เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเขา

“เห็นรุ่นพี่แล้วรู้สึกว่าเขาเก่ง เราต้องทำให้ได้แบบนี้บ้างก็พยายามทำงานมาเรื่อยๆ และคิดว่าความสำเร็จของโครงการนี้นอกจากเราจะได้ประสบการณ์ทำงานแล้ว ยังช่วยสร้างจิตสำนึกรักธรรมชาติได้บ้างหรืออย่างน้อยทะเลบ้านเราก็สะอาดสวยงามมากยิ่งขึ้น”

นายสุภกิจ เจริญจิตต์

สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดจันทบุรี

โทรศัพท์ 087-835-4255

E-mail : cyccthamai@hotmail.co.th

พลังแห่ง “ความดี” เปลี่ยนแปลงโลกนี้ได้

สภาเด็กและเยาวชนอำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร

เพราะเป็นเด็กรักกิจกรรม ชอบช่วยเหลือผู้อื่น ทำงานโรงเรียนและงานชุมชน **ปรีชา ชูชมกลิ่น หรือ “ลูกปัด”** นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนท่าแซะรัชฎาภิเษก **จังหวัดชุมพร** จึงได้รับการเสนอชื่อจากเจ้าหน้าที่เทศบาลให้เข้ามาทำงานสภาเด็กและเยาวชนตำบล จนในที่สุดได้รับเลือกเป็นประธานสภาเด็กและเยาวชนอำเภอท่าแซะ พร้อมกับตำแหน่งเหรียญในสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดชุมพร ทำให้เด็กผู้หญิงตัวเล็กๆ คนหนึ่งได้รับประสบการณ์ที่ยิ่งใหญ่มากมาย

ตามรอยแม่ ใส่ใจดูแลสังคม

“ลูกปัด” เล่าว่า ก่อนเข้ามาทำงานสภาเด็กและเยาวชน เธอทำกิจกรรมอาสาสมัครกับคุณแม่ที่มีอาชีพเป็น อสม. เป็นกิจวัตรอยู่แล้ว เมื่อถึงวันว่างเสาร์อาทิตย์เธอมักจะตามคุณแม่ไปช่วยงานเล็กๆ น้อยๆ อยู่เสมอ เช่นเดียวกับตอนอยู่โรงเรียนก็มักอาสาช่วยงาน

กิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน เธอบอกว่าเธอทำทุกอย่างด้วยใจรัก ไม่ได้ถูกบังคับแต่อย่างใด เพราะนอกจากจะใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์แล้ว เธอยังรู้สึกชื่นหัวใจทุกครั้งยามได้ช่วยเหลือผู้อื่น

“เสาร์อาทิตย์มักตามคุณแม่ไปช่วยดูแลสุขภาพของคนในชุมชน เช่น ช่วยจดบันทึกค่าความดัน รณรงค์เรื่องการป้องกันยุงลาย ทำให้ได้คลุกคลีกับการทำกิจกรรมอาสาสมัครต่างๆ เวลาว่างของเทศบาลเขาจะเรียกไปช่วย รู้สึกชอบเพราะได้ช่วยเหลือสังคม อยู่บ้านว่างๆ ไม่ได้ทำอะไร ออกไปนอกบ้านช่วยคนอื่นยังเกิดประโยชน์ และสนุกด้วย ทำแล้วเราก็กินสบายใจ”

เมื่อได้รับการทาบทามให้เข้าร่วมงานในสภาเด็กฯ “ลูกปัด” ตอบรับทันที แม้จะยังไม่รู้หน้าที่ชัดเจน แต่เธอก็พร้อมเรียนรู้และปรับตัว เพราะเห็นว่าเป็นงานเพื่อส่วนร่วม และผลที่เกิดขึ้นก็จะย้อนสู่ตัวเองคือได้ประสบการณ์ชีวิตเพิ่มขึ้น โดยใช้หลักในการทำงานว่า **เมื่อไม่รู้ให้ถาม หากมีปัญหาจะเข้าหาปรึกษาผู้ใหญ่ทันที เพื่อไม่ให้งานผิดพลาด** จากระยะเวลา 1 ปีที่ผ่านมา เธอทำงานแบบค่อยเป็นค่อยไป และต้องแบ่งเวลาให้

โดยจะให้ความสำคัญกับการเรียนเป็นหลักก่อน ที่เหลือจึงจัดสรรให้กับการทำกิจกรรม

“เราค่อยๆ ปรับตัว อะไรที่เราทำไม่ถูกเราก็จะถามพี่ๆ พมจ. เทศบาล ค่อยๆ ทำ ค่อยๆ เรียนรู้ การทำงานภาพรวมของสภาฯ เด็ก อาจมีข้อจำกัดเรื่องเวลา เพราะส่วนใหญ่อยู่ในวัยเรียน จึงต้องแบ่งเวลาให้ดี เราพยายามบอกเพื่อนๆ น้องๆ ทุกคนในทีมว่าต้องรู้จักแบ่งเวลา เรียน เล่น ทำกิจกรรม เพราะหากมุ่งแต่กิจกรรมโดยทั้งการเรียนก็ไม่เกิดประโยชน์อะไร ต้องเอาเรื่องเรียนเป็นหลัก ส่วนการจัดกิจกรรมต้องหาเวลาที่เราพร้อมที่สุด ไม่ใช่ไม่อยากทำก็ทำ”

ทรัพยากรธรรมชาติ...สมบัติของชุมชน

เมื่อเรียนรู้งานและทำกิจกรรมได้ระยะหนึ่ง “ลูกบัต” จึงนำทีมเพื่อนๆ น้องๆ จัดกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น ภายใต้ **โครงการพลังแห่งความดีเปลี่ยนแปลงโลกนี้ได้** จากแนวคิดที่ว่า ปัจจุบันคนใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างไม่รู้คุณค่า ขาดความรู้ความสามารถในการจัดการทรัพยากร พวกเขาจึงอยากให้เยาวชนเข้าใกล้ธรรมชาติซึ่งเป็นสมบัติอันมีค่าของบ้านเกิด และส่งเสริมให้รู้จักรักสิ่งแวดล้อมด้วยการปลูกจิตสำนึกในการรักษาภูมิทัศน์ของวนอุทยานน้ำตกกะเปาะ ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวชื่อดังของอำเภอ แต่ทุกวันนี้มีสภาพเสื่อมโทรมมาก เนื่องจากขยะ และเศษกิ่งไม้ จึงอยากเข้าไปช่วยฟื้นฟูให้กลับมาสวยงามเหมือนเดิม เพราะคิดว่าเป็นสมบัติของทุกคน

“ลูกบัต” เล่าต่อว่า หลังโครงการได้รับการอนุมัติงบประมาณจาก พมจ. เธอและสมาชิกประชุมเพื่อคิดรูปแบบกิจกรรม และแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบให้ทีมงาน จากนั้นเริ่มประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กำหนดเวลา สถานที่ และเริ่มประชาสัมพันธ์โครงการรับสมัครเด็กและเยาวชนที่จะเข้าร่วมกิจกรรม ติดต่ออาหารเครื่องดื่ม ยานพาหนะ จัดเตรียมอุปกรณ์ทั้งถุงดำ จอบ

ไม้กวาด บุงก็ โดยจัดให้มีกิจกรรมนันทนาการเล็กๆ น้อยๆ ก่อนปฏิบัติงาน เพื่อสร้างความสนุกสนาน ผ่อนคลาย และทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข

“การประสานงานไม่ยาก เพราะผู้ใหญ่จากหน่วยงานต่างๆ ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี มีการประกาศเสียงตามสาย แต่ละตำบลก็ชักชวนกันมา ทั้งเด็ก ผู้ปกครอง ผู้ใหญ่ในชุมชน รวมแล้วได้ผู้มีจิตอาสาเข้าร่วมงานทั้งหมดประมาณ 60 คน”

เตรียมงานดี...มีชัยไปกว่าครึ่ง

หลังจากแบ่งหน้าที่ และทำงานตามที่ได้รับมอบหมายแล้ว “ลูกบัต” บอกว่า เพื่อให้งานผ่านไปด้วยดี เธอใช้วิธีตามงานเพื่อให้รู้ความคืบหน้าของแต่ละคน เพราะหากเกิดปัญหาจะได้หาทางแก้ไขได้ทันที่ ไม่เพียงเท่านั้นก่อนถึงวันงานเธอและทีมงานยังไปสำรวจพื้นที่เพื่อเตรียมความพร้อม จะได้รู้จักพื้นที่ในการปฏิบัติงานด้วย ไปดูว่าจะทำกิจกรรมตรงไหนอย่างไร เพื่อไม่ให้เสียเวลาในวันที่จัดงานจริง และผู้ใหญ่จะได้เชื่อใจให้ออกาสเราทำงานต่อไป

กิจกรรมนี้ได้รับการตอบรับเป็นอย่างดี หลังพิธีเปิดอย่างเป็นทางการแล้ว ก็มีกิจกรรมนันทนาการเพื่อเรียกพลังและความสนุกสนานกันเล็กน้อย ก่อนลงมือปฏิบัติจริงด้วยการให้ผู้ใหญ่และเด็กๆ ช่วยกันเก็บขยะ ตัดกิ่งไม้ เก็บกวาดเศษใบไม้แห้ง รวมถึงนำป้ายรณรงค์รักษาสภาพแวดล้อมและความสะอาดไปติดบริเวณน้ำตก ซึ่งกิจกรรมในวันนั้นนอกจากจะทำให้วนอุทยานน้ำตกกะเปาะดูสวยงามสะอาดตามากขึ้นแล้ว เด็กๆ ยังเกิดความภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งในการรักษาสภาพแวดล้อม และยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดี ทำให้ผู้ใหญ่และเด็กได้ใกล้ชิดกัน แม้จะมีอุปสรรคเรื่องฟ้าฝนบ้างในช่วงบ่าย แต่ทุกคนก็ไม่ย่อท้อ ทำไปพักไป ร่วมแรงร่วมใจจนงานสำเร็จตามเป้าหมาย

“เราถามความรู้สึกน้องๆ ในตอนท้ายว่ามาร่วมกิจกรรมแล้วเป็นอย่างไรบ้าง ทุกคนพูดเป็นเสียงเดียวกันว่า สนุกมาก และรู้สึกดีที่ได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ช่วยรักษาสีสิ่งแวดล้อม และยังเป็นการพัฒนาเพื่อดึงดูดให้คนรู้จักสถานที่ท่องเที่ยวแห่งนี้เพิ่มขึ้น และบอกว่าหากพี่ๆ จัดกิจกรรมอีกก็อยากมาร่วมอีกครั้ง”

เรียนรู้งาน...เรียนรู้ชีวิต

จากการทำงานเพียงหนึ่งปีกว่าๆ “ลูกปัด” บอกว่าเธอได้เรียนรู้และได้รับประสบการณ์ที่มีค่ามากมาย ไม่ว่าจะเป็นการทำงานอย่างเป็นขั้นเป็นตอน การประสานงานกับผู้คนที่หลากหลายซึ่งต้องอาศัยการเข้าหาที่ต่างกันไป แต่**สิ่งหนึ่งที่ต้องใช้กับทุกคนคือความอ่อนน้อมถ่อมตน และความเคารพต่อผู้ที่เธอทำงานด้วย** ไม่เพียงเท่านั้นทักษะการพูดและการสื่อสารก็คล่องแคล่วขึ้นด้วย ที่สำคัญคือเธอสามารถนำการเขียนโครงการไปใช้ในการเรียนในวิชาที่ต้องคิดโครงการ หรือทำโครงการส่งอาจารย์ได้อีกด้วย

“เมื่อก่อนเขียนโครงการไม่เป็นเลย แต่เมื่อได้มาทำงานสภาเด็กฯ ได้เรียนรู้ขั้นตอนการทำงาน รู้จักวางแผน การอยู่ร่วมกันแบบพี่น้อง ไม่ว่ากับใคร ้วยใด ทำให้เรารู้จักปรับตัวเข้ากับผู้อื่น มีความสามัคคี กล้าแสดงออก จากที่เล่นสันตนาการไม่เป็น การทำกิจกรรมสอนให้เราทำได้ แต่ยังต้องปรับปรุงและพัฒนาอีกหลายเรื่อง ส่วนที่ดีแล้วก็ทำให้ดีขึ้นอีก รู้สึกภูมิใจที่ได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ได้ทำงานเพื่อสังคม บางที่เจ้าหน้าที่อาจจะไม่รู้ลึกเรื่องปัญหาของเด็กและเยาวชน แต่เราเป็นเด็กได้บุคคลิตรงนี้เราก็ช่วยเสนอแนะพี่ๆ เขาก็จะได้แก้ปัญหาจุด ทำให้สภาพสังคมน่าอยู่”

บางคำถามที่ไม่มีคำตอบแน่ชัดในวันก่อน แต่วันนี้ “ลูกปัด” มีคำตอบที่ชัดเจนแล้วว่าเธอทำสิ่งเหล่านี้ไปทำไม เธอบอกว่าทำเพราะมีความสุขและภูมิใจกับสิ่งที่ทำ

นางสาวปรีชยา ชูชมกลิ่น

ประธานสภาเด็กและเยาวชนอำเภอท่าชะะ จังหวัดชุมพร
โทรศัพท์ 087-890-4917

“เด็กช่าง” หัวใจไม่ช่างมัน

สภาเด็กและเยาวชนอำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง

จากสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน โดยเฉพาะในภาคอุตสาหกรรมที่มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ก่อให้เกิดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม คุณภาพน้ำ คุณภาพอากาศเสื่อมถอย รวมทั้งคุณภาพชีวิตของผู้คนที่อยู่ใกล้เคียง ปัญหาต่างๆ เหล่านี้วนเวียนเป็นวัฏจักรมายาวนาน การมีส่วนร่วมรับรู้และหาแนวทางแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบจึงมีความจำเป็น และสิ่งที่สามารถลงมือทำได้ทันทีคือ **“การปลูกจิตสำนึก”** ให้เยาวชนหันมาช่วยกันดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมใกล้ๆ บ้าน

เด็กช่าง...หัวใจรักทะเล

หนุ่มน้อยนักศึกษาศาสาวิชาอิเล็กทรอนิกส์ วิทยาลัยเทคนิคบ้านค่าย จังหวัดระยอง นามว่า **“เดิร์ก” ปฐมพงศ์ บุชบาศรี** เล่าถึงจุดเริ่มต้นของการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมว่า เพราะเขาเป็นคนชอบทำกิจกรรมมาโดยตลอด จึงได้รับการคัดเลือกจากเพื่อนๆ และอาจารย์ในวิทยาลัยฯ ให้เป็นคณะกรรมการนักเรียนทำหน้าที่ช่วย

เหลือกิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมในวันสำคัญ การเข้าค่ายของวิทยาลัย เมื่อสภาเด็กและเยาวชนมีหนังสือให้ทางวิทยาลัยฯ ส่งนักศึกษาเข้าร่วมการคัดเลือกประธานสภาเด็กและเยาวชนในแต่ละอำเภอของจังหวัดระยอง “เดิร์ก” จึงกลายเป็นหนึ่งในนั้นที่ทุกคนเห็นแววว่าน่าจะทำกิจกรรมดังกล่าวได้ดี

“อาจารย์ เพื่อนๆ กับรุ่นพี่ที่มาชวนเข้าค่าย ผมก็คิดว่าน่าจะลองดู เพราะเราก็ชอบทำงานด้านนี้อยู่แล้ว จึงเหมือนเป็นก้าวแรกในการทำงานกิจกรรมเพื่อสังคมอย่างเต็มที่”

เมื่อเข้ามาทำงานในสภาเด็กและเยาวชนอำเภอบ้านค่าย สิ่งที่ “เดิร์ก” และเพื่อนๆ พบเห็นในชีวิตประจำวันคือทะเลใกล้บ้านมีสภาพเสื่อมโทรมลง พวกเขาจึงหยิบยกเรื่องนี้ขึ้นมาแก้ไขด้วยการระดมความคิดสร้างสรรค์**โครงการเยาวชนไทยรักทะเล** ขึ้นมา

“เห็นสภาพทะเลชายฝั่งตะวันออกบ้านเราเริ่มแย่ลง น้ำเริ่มเสีย อากาศไม่ดี จึงมีความคิดว่าอยากจะทำค่ายเพื่อปลูกฝังจิตสำนึกอนุรักษ์ทะเลให้กับเยาวชนในพื้นที่ เพื่อให้น้องๆ เห็นความสำคัญของทะเล โครงการนี้จึงเกิดขึ้น”

โครงการนี้นอกจากจะช่วยส่งเสริมให้เยาวชนเกิดความรู้ความเข้าใจเรื่องระบบนิเวศทางทะเลและผลกระทบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการถูกทำลายของระบบนิเวศแล้ว ยังเป็นการปลูกฝังจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทะเล เพื่อร่วมดูแลสภาพแวดล้อมและให้เกิดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลอย่างยั่งยืนอีกด้วย

รวมใจ “ทำค่าย” รักษ์ทะเล

และแล้วความ “ตระหนัก” ในการร่วมดูแลสิ่งรอบตัวของเยาวชนกลุ่มนี้ก็ถูกขยายผลต่อเนื่อง เพื่อส่งต่อแนวทางการอนุรักษ์ให้กับรุ่นน้อง **ค่ายเยาวชนไทยรักษ์ทะเล** ซึ่งเปรียบเหมือนการรวมตัวของเหล่าสมาชิกหัวใจนักอนุรักษ์ที่มาจากทั้งสภาเด็กและเยาวชนทั่วจังหวัดระยองและนักเรียนจากโรงเรียนต่าง ๆ ในพื้นที่ใกล้เคียงจำนวน 100 – 200 คน โดยมีพี่เลี้ยงค่ายจากสภาเด็กฯ เข้าร่วมประมาณ 30 – 40 คน

“ค่ายนี้มีระยะเวลา 3 วัน กิจกรรมวันแรกเป็นการทำความรู้จักกันของพี่น้องที่เข้าร่วมค่ายที่ต่างคนต่างที่ผ่านกิจกรรมสันทนาการ ร้องเพลง เล่นเกมเพื่อสร้างมิตรภาพก่อนที่จะมาเรียนรู้แนวทางการอนุรักษ์ทะเลร่วมกัน”

นอกจากนี้ยังมีการเชิญวิทยากรที่มีความรู้เกี่ยวกับทะเล ป่าชายเลน การอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ทะเล มาให้ความรู้กับน้อง ๆ ด้วย “เห็นได้ว่าน้องหลายคนตื่นเต้นที่ได้เห็นเต่าทะเลขนาดใหญ่ ได้ลงมือปลูกป่าชายเลนจริง ๆ แม้บางคนจะมือเปื้อนโคลนบ้าง แต่ทุกคนรู้สึกสนุกและมีความสุขกับการได้ทำอะไรเพื่อรักษาทะเลใกล้บ้านให้กลับมาสวยงามเหมือนเดิม”

บทบาทสมมุติ สร้างสำนึกอนุรักษ์

“เดิร์ก” เล่าต่อว่า แม้กิจกรรมในค่ายจะเป็นไปด้วยความสนุกสนาน แต่การ “สร้างจิตสำนึก” ไม่ใช่เรื่องง่าย ๆ ที่ทำได้ภายในวันเดียว แต่ต้องค่อย ๆ ช่วยกันปลูกฝัง กิจกรรมของ “เดิร์ก” ก็เช่นเดียวกัน เขาบอกว่าพยายามช่วยกันคิดกับเพื่อน ๆ ว่าจะทำอะไรให้น้อง ๆ ซึมซับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางทะเลมากที่สุด การให้ความรู้และความสนุกสนานเพียงอย่างเดียวคงไม่พอ ดังนั้นกิจกรรมในค่ายนี้จึงมีการให้โจทย์น้อง ๆ เพื่อให้พวกเขาสมมติบทบาทในการแสดง โดยมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับผลเสียของการทำลายสิ่งแวดล้อมด้วย

“ให้โจทย์น้อง ๆ ในค่ายมาแสดงละครที่เกี่ยวกับการทำลายสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ทุกคนคิดว่าหากตนเองต้อง

ตกอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เสื่อมโทรมลงจะเป็นอย่างไร กิจกรรมนี้ก็ได้รับการตอบรับจากน้อง ๆ หลายคน มีการคิดบทละคร การนำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์ น้องบางคนเข้ามาบอกหลังแสดงละครจบว่า เมื่อก่อนมองสิ่งแวดล้อมเป็นเรื่องไกลตัวมาก จริง ๆ แล้วหากทุกอย่างโดนทำลาย ผลกระทบก็จะย้อนกลับมาสู่ตนเองได้เช่นกัน กิจกรรมนี้ก็真是สิ่งผลักดันให้เขาคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมมากขึ้นก่อนที่จะทิ้งขยะหรือทำอะไรที่ทำลายระบบนิเวศใกล้ตัว”

แม้จะเป็นต้นคิดจัดค่ายนี้ แต่ “เดิร์ก” ก็ต้องทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงค่ายและช่วยเหลืองานทุกอย่างเท่าที่จะทำได้ และการทำงานเช่นนี้เองที่ทำให้เด็กช่างอย่างเขาได้เรียนรู้มากมาย ทั้งปัญหาอุปสรรคในการทำงาน ที่ต้องแบ่งเวลาเรียนกับการทำงานให้ดี หากเลี้ยงไม่ได้ ก็แก้ปัญหาด้วยการขอเวลาอาจารย์ไปทำกิจกรรมยามที่ส่งงานเสร็จเรียบร้อยแล้ว ซึ่งอาจารย์ก็เข้าใจ นอกจากนี้ยังมีปัญหาที่น้องบางคนเมื่อมาเข้าค่ายวันแรก ๆ ไม่ให้ความร่วมมือ เขาจึงแก้ปัญหาด้วยการเข้าไปพูดคุยทำความรู้จักกับน้อง จนทุกคนเข้าใจและให้ความร่วมมือในที่สุด

เห็น “เดิร์ก” พุ่มเทแรงกายแรงใจเช่นนี้ คงอยากรู้ว่าเขามีแรงบันดาลใจอะไรในการทำงาน เขาบอกว่า การเห็นแบบอย่างที่ดีของรุ่นพี่ในสภาเด็กฯ ที่ทั้งเรียนดีและกิจกรรมเด่น คือแรงบันดาลใจให้เขาอยากทำดีเหมือนพี่ ๆ บ้าง

“เมื่อได้ทำงาน เราก็ได้เรียนรู้จากการทำงานไปด้วย เห็นทุกคนมีความสามัคคีช่วยเหลือกัน แม้มีอุปสรรคก็สอนให้เราผ่านปัญหาไปด้วยกันได้ เห็นความเปลี่ยนแปลงของตัวเองด้วย เมื่อต้องทำงานกับน้อง ๆ ก็ตั้งใจเ็นมากขึ้น อดทนและมีความรับผิดชอบเพิ่มขึ้นด้วย เป็นประสบการณ์ที่หาไม่ได้ในห้องเรียน”

ทุกวันนี้ “เดิร์ก” และเพื่อน ๆ ยังคงทำกิจกรรมต่อเนื่อง โดยเขายังวางแผนทำโครงการซ่อมสร้างเพื่อน้อง โดยใช้วิชาช่างที่มีอยู่ไปซ่อมแซมของเล่นเก่า ๆ ในโรงเรียนทั่วจังหวัดระยองให้กลับมาใช้ได้เหมือนเดิม และนี่คือหัวใจของหนุ่มน้อยนักอนุรักษ์ที่ยังคงเต็มแรงเพื่อช่วยเหลือคนอื่นและสังคมต่อไป

นายปฐมพงศ์ บุษบาศรี

สภาเด็กและเยาวชนอำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง

โทรศัพท์ 090-126-5478, 087-537-3940

E-mail : firm_terk@hotmail.com

ห้องเรียนสีเขียว สถานักเรียนโรงเรียนบางละมุง จังหวัดชลบุรี

“หนูชอบเรียนเคมี โตขึ้นหนูอยากเป็นเภสัชกร” คือ คำพูดของเด็กสาววัย 16 ปี ที่บอกเล่าความฝันของเธอให้รับรู้ และนอกจากการเรียนแล้วเธอยังมี “ฝัน” ที่ต้องการเข้าไปดูแลสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน ชุมชน และสังคมที่เธออยู่ให้คงความสวยงามดังเดิม เพราะเธอคือ “เมลิศพันธ์ุจิตอาสา” ด้านสิ่งแวดล้อมที่รุ่นพี่โรงเรียนบางละมุงหวนไฉเมื่อ 6 ปีที่แล้ว

ห้องเรียนสีเขียว “สร้าง” นักอนุรักษ์พลังงาน สิ่งแวดล้อม

“หนู” เบญญาพร ศรีเทพา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบางละมุง จังหวัดชลบุรี จากนักเรียนมัธยมต้นที่มีความสนใจเรื่องอนุรักษ์พลังงาน และมองเห็นการทำงานของรุ่นพี่ชั้นมัธยมปลาย จนในที่สุดเธอได้มีโอกาสสัมผัสกับโครงการห้องเรียนสีเขียวด้วยตนเอง เมื่อเธอได้รับตำแหน่งประธานแกนนำห้องเรียนสีเขียวรุ่นที่ 6

“ห้องเรียนสีเขียว” เป็นโครงการอนุรักษ์พลังงานที่มีการสาธิตวิธีการประหยัดพลังงานในรูปแบบต่างๆ เช่น การใช้พลังงานจากแสงอาทิตย์ เป็นต้น โดยมีเป้าหมายหลักคือสร้างจิตสำนึกให้ทุกคนช่วยกันประหยัดพลังงาน และรักษาสีแวดล้อมให้เกิดผลอย่างแท้จริง

“หนู” เล่าต่อว่า กิจกรรมอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมที่เธอทำอยู่มี 2 รูปแบบคือ 1.เป็นกิจกรรมที่โรงเรียนคิดขึ้นมาแล้วขอความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ และ 2.กิจกรรมที่บริษัทต่างๆ จัดขึ้นแล้วขอให้โรงเรียนเข้าไปมีส่วนร่วม แต่ไม่ว่ากิจกรรมจะเป็นรูปแบบใดย่อมส่งผลดีต่อสังคมเสมอ เธอจึงไม่เกี่ยงที่จะรับผิดชอบสิ่งที่น่าภูมิใจเหล่านี้

“พวกเราเคยจัดกิจกรรมร่วมกับบริษัท อิมเมจฮอไลเดย์ จำกัด ที่ให้เยาวชนช่วยกันเก็บขยะตามชายหาด เพื่อรักษาสีแวดล้อมบริเวณชายหาดภาคตะวันออก และกิจกรรมล่าสุดคือการเปิดบ้านวิชาการให้ความรู้เกี่ยวกับพลังงานและสิ่งแวดล้อมที่เป็นไปด้วยความสนุกสนาน หลังจบกิจกรรมพบว่าน้องๆ มีความเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น สามารถตอบปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมได้ เช่น

อะไรทำให้ภาวะเกิดโลกร้อน ซึ่งก่อนหน้านี้เขาไม่รู้เคยมาก่อน เท่ากับว่าน้องๆ ได้ความรู้จากกิจกรรมไปสร้างแรงจูงใจช่วยพ่อกับแม่ประหยัดพลังงานที่บ้าน”

มุมมองที่เปลี่ยนไปของ “นักอนุรักษ์ตัวจิ๋ว”

1 ปีผ่านไป หลากหลายกิจกรรมที่ “หนู” ได้ทำ เธอได้ทั้งความรู้และการพัฒนาทักษะด้านต่างๆ ส่งผลให้ความคิดและพฤติกรรมของเธอเปลี่ยนแปลงไป จากเดิมที่ไม่เคยใส่ใจเรื่องสิ่งแวดล้อมมาก่อนเลย แม้จะเป็นเรื่องเล็กๆ น้อยๆ เช่น ปิดไฟเวลาพักกลางวัน หรือปิดพัดลมในห้องเรียนเวลาไม่ได้ใช้ ซึ่งเธอมองข้ามสิ่งเหล่านี้ไปโดยไม่สนใจว่าจะเกิดผลกระทบอะไรกับสิ่งแวดล้อมบ้าง คิดแค่เพียงว่าไม่เป็นอะไร เปิดไว้แป๊บเดียวเดี๋ยวก็มา ต่อเมื่อเวลาผ่านไปหลังจากได้รับประสบการณ์จากการทำกิจกรรม ทำให้เธอต้องเริ่มปิดไฟปิดพัดลมก่อนไปพัก เพื่อช่วยประหยัดพลังงานโดยอัตโนมัติ เพราะเป็นสิ่งที่อยู่ในจิตใต้สำนึกไปแล้ว

จากเด็กที่ขาดความเอาใจใส่สิ่งรอบตัว วันนี้มุมมองของ “หนู” เปลี่ยนไป กิจกรรมอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมทำให้เธอกลายเป็น “นักอนุรักษ์ตัวจิ๋ว” ที่เต็มเปี่ยมไปด้วยความมุ่งมั่น ตั้งใจที่จะสานต่อเจตนารมณ์ของรุ่นพี่ให้คงอยู่ต่อไป ส่งผลให้กิจกรรมห้องเรียนสีเขียวดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ทำயที่สุดเธอได้น้อมนำหลักการดำรงชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง หลักการพออยู่พอกิน มีมากใช้น้อย มีน้อยใช้น้อย มีวิถีชีวิตไม่เบียดเบียนผู้อื่น มาเป็นต้นแบบให้เยาวชนปฏิบัติตาม

“สำหรับหนูคือได้นำเรื่องความประหยัดมาปรับใช้ ใช้หลักการประหยัดเพื่อปลูกจิตสำนึก ตอนนีโลกของเรากำลังร้อน และอยู่ในอันตราย จึงต้องช่วยกันประหยัดพลังงาน หนูใช้หลักพอเพียง บางสิ่งบางอย่างที่สามารถใช้ทดแทนกันได้ หนูก็จะไม่ซื้อแต่จะนำของเก่าที่เหลือมาใช้ให้หมดเสียก่อน อาจารย์ที่ปรึกษาของหนูพอเพียงมาก อย่างเวลาที่จัดกิจกรรมครั้งหนึ่ง ต้องใช้อุปกรณ์สำหรับให้ความรู้ เช่น พิวเจอร์บอร์ดก็เปลี่ยนมาใช้กระดาษจากกล่องกระดาษที่เคยใช้แล้วมาใช้แทน ซึ่งมีความแข็งแรงเหมือนกัน ถือเป็นการลดโลกร้อนได้ด้วย”

นางสาวเบญญาพร ศรีเทพา

โรงเรียนบางละมุง จังหวัดชลบุรี

โทรศัพท์ 082-468-5095

E-mail : afternoon.bs@hotmail.com

ต้นกล้าแผ่นดิน สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดตรัง

“การจะพัฒนาเด็กได้นั้น ต้องเกิดขึ้นจากความร่วมมือของผู้ใหญ่และเด็ก ผู้ใหญ่ควรเปิดโอกาสให้เด็กได้มีพื้นที่แสดงออก เพราะเด็กแต่ละคนมีความเก่ง มีประสิทธิภาพต่างกัน หากได้รับการสนับสนุนที่ดีในการเรียนรู้ และพัฒนาตนเอง เด็กก็จะเป็นพลังหนึ่งในการพัฒนาสังคม ส่วนตัวเด็กเองอยากให้ทุกคนกล้าทำในสิ่งที่อยากทำ แต่ต้องเป็นสิ่งที่ถูก ที่ควร หากเราทำอะไรดี ๆ เพื่อสังคม สังคมก็จะตอบแทนสิ่งดี ๆ กลับมาเช่นกัน” พงษ์ หมื่นละม้าย หรือ “ฝน” คณะกรรมการกลางสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดตรัง แอ่ยขึ้นด้วยน้ำเสียงสดใส

ทำไป เรียนรู้ไป

“ฝน” เข้ามาทำงานที่สภาเด็กและเยาวชนได้ 5 ปีแล้ว เธอทำงานที่นี้ตั้งแต่ยังเรียนอยู่ชั้น ม.1 โดยได้รับการชักชวนจาก “ปาล์ม” สถาพร พันธุ์ประดิษฐ์ ซึ่งปัจจุบันดำรงตำแหน่ง

ที่ปรึกษาสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดตรัง โดยส่วนตัวเธอเป็นคนชอบทำกิจกรรมและชอบเข้าสังคมอยู่แล้ว ตอนที่อยู่โรงเรียนเก่า เธอเป็นคณะกรรมการนักเรียนโรงเรียนเทศบาลห้วยยอดวิทยา เมื่อย้ายมาเรียนต่อที่โรงเรียนห้วยยอดเธอได้รับตำแหน่งประธานสภาเด็กและเยาวชนตำบลห้วยยอด ทำได้ 1 ปี พี่ปาล์มก็ชวนให้มาทำงานที่สภาเด็กฯ ในตำแหน่งคณะกรรมการกลาง

ที่นี่ “ฝน” มีโอกาสทำงานหลายอย่าง ไม่ว่าจะเป็นการร่วมประชุมสัมมนาเพื่อจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กและเยาวชน การประสานงานกับเพื่อนๆ เพื่อจัดกิจกรรมร่วมกัน แม้ว่าเธอจะมีประสบการณ์มาบ้าง แต่การทำงานระดับจังหวัดไม่ถนัดอย่างที่คิด แม้ไม่เคยทำงานใหญ่มาก่อน แต่เธอก็ไม่ย่อท้อที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เพื่อพัฒนาตนเอง

“งานในระดับท้องถิ่นและระดับจังหวัดจะแตกต่างกัน งานท้องถิ่นความรับผิดชอบจะน้อยกว่า เมื่อได้มาทำงานในระดับจังหวัด เราจึงต้องมีความรับผิดชอบมากขึ้น เพราะต้องทำงานร่วมกับคนหลายกลุ่ม ต้องเรียนรู้ที่จะทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นให้

มากขึ้น ค่อยๆ เรียนรู้และปรับตัวไป แรกๆ ก็รู้สึกยาก แต่เมื่อยังได้ทำก็ยิ่งรู้สึกสนุก และได้เรียนรู้วิธีการทำงานจากคนที่หลากหลาย เห็นได้ชัดว่าเรามีการพัฒนาดีขึ้นมาก”

บทพิสูจน์ของนักกิจกรรมรุ่นเยาว์

แต่เชื่อว่า “ฝน” จะเข้ามาทำงานนี้ได้ง่าย ๆ กว่าที่จะผ่านด่านพ่อแม่มาได้ก็แทบแย่ เพราะพ่อแม่กลัวว่าเธอจะเสียการเรียน ไม่อยากให้เธอทำกิจกรรมมากเกินไป จึงไม่เห็นด้วยที่เธอจะมาทำงานนี้ แต่ด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจจริง เธอเดินหน้าเข้าไปพูดคุยกับพ่อแม่ อธิบายถึงเหตุผลที่เลือกทำกิจกรรม และสิ่งที่เธอจะได้รับจากการทำงานสภาเด็กฯ จนพ่อแม่เข้าใจและอนุญาต และเธอก็สามารถพิสูจน์ให้พ่อแม่เห็นว่าเธอสามารถแบ่งเวลาเรียนและทำกิจกรรมได้อย่างลงตัว กอปรกับสำนักงานที่มีส่วนรับผิดชอบดูแลสภาเด็กฯ จะส่งจดหมายขออนุญาตให้นักเรียนไปทำกิจกรรมกับทางโรงเรียนอยู่เสมอ เธอจึงทำกิจกรรมได้ง่ายขึ้น ที่สำคัญคือเธอรู้สึกโชคดีมากๆ ที่มีเพื่อนดีๆ คอยช่วยเหลือ ทั้งการทำงานส่งอาจารย์ และติววิชาเรียนในคาบเรียนที่เธอขาด ทำให้เธอไม่เสียการเรียน และมีความสุขในการทำกิจกรรมไปพร้อมกัน

หากถามว่า “แรงบันดาลใจ” ของเธอคืออะไร ฝนบอกว่าคือ “พี่ปาล์ม” ที่เป็นต้นแบบในการทำงาน พี่เขาตั้งใจทำงาน มีความมุ่งมั่น เธอบอกว่าเธอได้เรียนรู้จากพี่ปาล์มเยอะมาก พี่เขาเป็นคนที่มีความหลักการและเหตุผล มีการวางแผนการทำงานได้อย่างเป็นระบบ เด็ดเดี่ยว เธอจึงนำสิ่งที่ได้เรียนรู้มาปรับใช้กับตนเอง เช่นเรื่องภาวะความเป็นผู้นำที่เธอยอมรับว่านำหลักการของรุ่นพี่มาใช้เป็นแบบอย่าง

ต้นกล้าแผ่นดิน งานที่ภาคภูมิใจ

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา หากถามว่าโครงการไหนในสภาเด็กฯ ที่เธอภูมิใจที่สุด เธอบอกว่าคือ โครงการต้นกล้าแผ่นดิน ที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือของหลายภาคส่วน มี “พี่ปาล์ม” นำทัพนักศึกษาคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ มาเป็นวิทยากรกระบวนการค่ายด้านการส่งเสริมภาวะการเป็นผู้นำให้แก่เด็กและเยาวชนแล้ว ยังมีความร่วมมือจากสภาเด็กและเยาวชนอำเภอห้วยยอด สภาคณะกรรมการนักเรียนโรงเรียนห้วยยอด อาจารย์ที่ปรึกษา ตลอดจนผู้ปกครอง และเจ้าหน้าที่อุทยานหาดเจ้าไหม จังหวัดตรัง

“เราเห็นว่าสภาพแวดล้อมของโลกทุกวันนี้มีปัญหามากมาย ทั้งน้ำท่วม ภัยแล้ง พวกเราจึงเข้าไปปรึกษาอาจารย์ที่โรงเรียนว่า อยากจะมีส่วนช่วยฟื้นฟูสภาพแวดล้อม โดยเฉพาะป่าชายเลนที่นับวันจะลดน้อยลงให้กลับมามีชีวิตเหมือนเดิม”

หลังจากได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ “ฝน” และเพื่อนรวมตัวกันวางแผนโครงการต้นกล้าแผ่นดินขึ้นในรูปแบบค่ายเยาวชน 3 วัน 2 คืน โดยกิจกรรมที่คิดไว้คือ ปลูกป่าโกงกาง ณ บริเวณอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหมและกิจกรรมเสริมศักยภาพของเยาวชน

“คิดว่าไหนๆ เราก็จัดกิจกรรมที่รวมน้องๆ ที่โรงเรียนไปปลูกป่าแล้ว น่าจะส่งเสริมเรื่องอื่นๆ ให้น้องๆ ด้วย เราจึงประสานไปยังพี่ปาล์มให้เข้ามาช่วยในเรื่องนี้ เรียกว่าได้ประโยชน์ทั้งเรื่องการฟื้นฟูป่าชายเลน และเสริมความคิด จุดประกายทักษะชีวิตให้น้องๆ ในคราวเดียวกัน”

เมื่อช่วยกันออกแบบโครงการจนได้รับงบประมาณสนับสนุนแล้ว “ฝน” กับเพื่อนนำโครงการนี้ไปขออนุญาตที่โรงเรียน พร้อมกับเริ่มประชาสัมพันธ์รับสมัครผู้เข้าร่วมโครงการ โดยตั้งเป้าไว้ที่ 150 คน แต่ปรากฏว่ามีน้องๆ สมัครเข้ามาเป็นจำนวนมากถึง 300 คน จึงต้องคัดเลือกด้วยการดูเหตุผลของผู้สมัคร หากตรงกับ

วัตถุประสงค์ก็จะรับทันที หลังจากกำหนดวันเข้าค่ายแล้ว ขั้นตอนต่อมาต้องทำหนังสือขออนุญาตผู้ปกครอง และประสานงานไปยังอุทยานฯ เพื่อขอเข้าไปดำเนินโครงการ พร้อมทั้งจัดเตรียมอุปกรณ์ต่างๆ โดยแบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบงานตามความถนัด มี “ฝน” ทำหน้าที่ประสานงาน ตามงานของแต่ละฝ่าย เพื่อติดตามความคืบหน้า จนกระทั่งถึงวันจัดกิจกรรมทุกอย่างผ่านไปด้วยดี เพราะเรามีประสบการณ์การทำงานมาบ้างแล้ว และผู้ใหญ่ให้การสนับสนุนเป็นอย่างดี ทำให้งานไม่ติดขัด

กิจกรรมค่าย...ได้มากกว่าที่คิด

กิจกรรมวันแรกผ่านไปด้วยการร่วมแรงร่วมใจกันปลูกป่า โกงกางจนสำเร็จ แม้แดดจะร้อน ลมแรง แต่ก็ลุล่วงไปด้วยดี จากนั้นเวลาที่เหลือก็เป็นกิจกรรมเสริมศักยภาพ ผ่านกระบวนการสนทนา การเล่นเกมที่สอดแทรกแนวคิด ฐานการเรียนรู้ ซึ่ง “ฝน” บอกว่า แม้ตอนแรกน้องๆ จะแปลกใจกับรูปแบบกิจกรรมที่พี่ๆ จัดให้ บางคนอาจไม่ชอบใจ แต่เมื่อเข้าสู่วันที่สอง น้องๆ เริ่มเข้าใจสถานการณ์ และเริ่มผ่อนคลายมากขึ้น ทุกคนได้เรียนรู้การทำงานเป็นทีม การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เมื่อจบค่ายน้องๆ ทุกคนต่างไม่อยากให้จบลง **น้องทุกคนพูดเป็นเสียงเดียวกันว่ากิจกรรมค่ายสนุกมาก รู้แล้วว่าเกมแต่ละเกมและฐานแต่ละฐานจะแฝงไว้ด้วยแง่คิดของการอยู่ร่วมกันในสังคมได้เป็นอย่างดี**

“ค่ายครั้งนี้ นอกจากเรามาบำเพ็ญประโยชน์ ช่วยกันปลูกป่าโกงกางแล้ว เรายังมุ่งเน้นให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเรียนรู้เรื่องการแบ่งปัน เสียสละ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ผลคือเมื่อกลับถึงโรงเรียน เราสังเกตได้ถึงเปลี่ยนแปลงของน้องๆ จากที่เคยรู้จัก ก็ช่วยกระชับความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน ระหว่างรุ่นพี่รุ่นน้อง รวมทั้งบางคนก็เปลี่ยนไปในทางที่ดี คุณครูยังบอกว่าลูกศิษย์ทำตัวดีขึ้น รู้จักคิด มีจิตสาธารณะมากขึ้น เราก็รู้สึกปลื้มใจ เป็นผลสำเร็จที่เราหวังไว้”

ไม่มีเส้นทางใดโรยด้วยกลีบกุหลาบ

เช่นเดียวกับน้องๆ “ฝน” บอกว่า การทำงานสภาคีและเยาวชนมายาวนานกว่า 5 ปี ทำให้เธอเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตัวเองในหลายๆ ด้าน ทั้งทักษะการคิดวิเคราะห์ ความมีระเบียบวินัย การตรงต่อเวลา การเข้าสังคม ได้เรียนรู้การใช้ชีวิตกับโลกภายนอกมากขึ้น รู้จักแก้ปัญหา ที่สำคัญคือการทำงานกับคนหลากหลายกลุ่มทั้งเด็กและผู้ใหญ่ ทำให้เธอรู้จักวางแผนการทำงาน และรู้จักปรับตัวเข้ากับผู้อื่นมากขึ้น

นอกจากนี้ยังทำให้การมองโลกและสังคมของเธอเปลี่ยนไป จากเดิมที่มองโลกสวยงามมาก ไม่มีอุปสรรค ก็เปลี่ยนความคิดใหม่ว่า ทุกคนเกิดมาต้องพบเจอปัญหาอุปสรรค ไม่มีเส้นทางใดโรยด้วยกลีบกุหลาบ เมื่อต้องเจอปัญหา สิ่งสำคัญอยู่ที่ว่าจะรับมือกับปัญหานั้นอย่างไร

“อยากให้เด็ก ๆ ทุกคนลองหากิจกรรมที่ชอบทำ เพื่อจะได้เรียนรู้ตัวเอง เปิดตัวเองให้ได้พบโลกกว้าง ศึกษาสิ่งใหม่ๆ พร้อมนำสิ่งเหล่านั้นมาพัฒนาตนเอง เชื่อว่านอกจากทุกคนจะมีความสุขกับสิ่งที่ทำแล้ว ยังได้เติบโตอย่างมีคุณภาพอีกด้วย “

เยาวชนพิทักษ์รักษ์ป่าชายเลน สภาเด็กและเยาวชนอำเภอละงู จังหวัดสตูล

“เราเห็นว่าระบบนิเวศในอำเภอละงูของเราซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวในเขตพื้นที่ 3 จังหวัด เริ่มเสื่อมโทรมลงจากที่เคยมีต้นไม้หนาทึบเย็นสบาย วันนี้เริ่มมองเห็นพื้นที่โล่งเป็นจุดๆ บางพื้นที่กินบริเวณกว้าง ทั้งๆ ที่อยู่ในเขตอนุรักษ์สัตว์ เราเห็นว่าชาวประมงเริ่มบุกรุกเข้ามาตัดไม้ไปทำเรือ พวกเราที่มสภาคเด็กฯ อำเภอละงู จึงลงความเห็นกันว่าเราน่าจะช่วยกันปลูกป่า”

“เซล” อาสัน สำเร เด็กหนุ่มวัย 23 ปีที่มีจิตใจและน้ำเสียงอ่อนโยน ในฐานะประธานสภาเด็กและเยาวชนอำเภอละงู จังหวัดสตูล เล่าให้ฟังถึงมูลเหตุที่ทำให้เขาและเพื่อนๆ ที่มสภาคเด็กและเยาวชนอำเภอละงู ต้องลุกขึ้นมาทำโครงการเยาวชนพิทักษ์รักษ์ป่าชายเลน

จากเด็กกริดอย่างสู่เด็กกิจกรรม

“เซล” ไม่อายที่จะยอมรับว่าเธอคือสาวประเภทสอง แต่นั่นไม่ใช่ปัญหาในการทำกิจกรรมเพื่อสังคม เธอเรียนจบ กศน. จากตำบลน้ำผุด มีอาชีพรับจ้างกริดยางและรับจ้างแต่งหน้าทั่วไป แต่เวลาว่างจากหน้าที่การงานที่มีอยู่มากมาย ทำให้เธอพยายามมองหากิจกรรมอื่นๆ มาเติมเต็ม

“กริดยางทุกวันสายๆ ก็เสร็จ ส่วนงานแต่งหน้าไม่ได้มีทุกวัน ถ้ามีโอกาสอยากจะไปเรียนต่อที่วิทยาลัยชุมชนสตูล ด้านปฐมวัยเวลาที่เรารว่างก็อยากจะทำอะไรที่มีประโยชน์บ้าง เห็นเพื่อนๆ เขาคุยกันเรื่องไปออกค่าย ได้ไปทำกิจกรรมรู้จักเพื่อนๆ ต่างพื้นที่ก็สนใจ เริ่มจากการลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นประธานสภาเด็กและเยาวชนอำเภอละงู และได้ตำแหน่งนี้มา โครงการเยาวชนพิทักษ์รักษ์ป่าชายเลน ถือเป็นโครงการแรกที่ได้ทำ เพราะเห็นในหลวงท่านทรงงานเรื่องป่าไม้ เรื่องปลูกป่า จึงอยากจะทำโครงการแบบนี้บ้างเราเป็นประชาชนคนหนึ่งก็อยากจะทำอะไรเพื่อท่านบ้าง”

ทันทีที่ “เซล” ได้รับตำแหน่งประธานสภาเด็กฯ อำเภอละงู เธอรวบรวมแกนนำ 20 คน เขียนโครงการขึ้นเพื่อหาทางเยียวยา ป่าชายเลนที่กำลังเสื่อมโทรม โดยมีกำลังหลักคือน้องๆ จาก โรงเรียนบ้านตูตตหล้า ตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล จำนวน 60 คน เลือกช่วงวันหยุดเป็นวันนัดรวมพลเด็กฯ และ ทีมงานร่วมกันปลูกกล้าไม้บริเวณป่าชายเลน

“เราขอทุนจากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของ มนุษย์จังหวัดสตูล ใต้งบประมาณมา 10,000 บาท ก็จัดสรรเป็น ค่าประสานงาน ค่าอาหาร เครื่องดื่ม ค่าเสื้อ และค่าเดินทาง วิทยากรที่จะมาให้ความรู้เรื่องการปลูกและการดูแลกล้าไม้ ส่วน เมล็ดพันธุ์กล้าไม้ก็องคางพวกเราขอความอนุเคราะห์จากอำเภอ ทุกหัว นอกจากนี้พวกเขายังจัดทำเสื้อเพื่อให้น้องๆ ได้ใส่ในวันนั้น ด้วย เพื่อให้พวกเขารู้สึกว่าเป็นพวกเดียวกัน โดยมีป่าชายเลนใน ตำบลกำแพงเป็นพื้นที่เป้าหมาย”

แล้ววันนัดหมายก็มาถึง ช่วงเช้าตรู่ของวันที่ 1 พฤศจิกายน 2554 พี่ๆ สตาฟทีมงานสภาเด็กและเยาวชนอำเภอละงูต่างจัด เตรียมอาหาร เครื่องดื่ม กัน ณ จุดนัดพบคือเทศบาลตำบลกำแพง แม้ว่าก่อนเริ่มงานจะมีอุปสรรคเล็กน้อยในเรื่องการเตรียมการ ทำให้งานต้องเลื่อนออกไปจนถึงช่วงบ่ายของวัน

“เพื่อนของเราคนหนึ่งเอาเสื้อที่สกรีนเสร็จแล้วไปฝากไว้ที่ กศน. แต่ถึงเวลากลับไม่ได้เอาถุงมาให้ก็ต้องตามล่าหาถุงกัน เพราะวันนั้นเป็นวันหยุด กศน. ไม่เปิด แต่สุดท้ายก็ได้ถุงมาให้ เป็นปัญหาที่เราต้องใจเย็นและแก้ไขเฉพาะหน้า”

แก้ปัญหา...ก่อนแก้ไขสังคม

บ่าย 2 เมื่อทุกอย่างพร้อม “เซล” ทำหน้าที่เป็นประธาน ในพิธีกล่าวเปิดงานด้วยตนเอง จากนั้นเชิญเจ้าหน้าที่กรมป่าไม้มา ให้ความรู้กับน้องๆ เกี่ยวกับขั้นตอนวิธีการปลูกกล้าไม้ในพื้นที่ป่า ชายเลน รวมถึงวิธีการดูแลรักษาป่าชายเลนให้คงอยู่ต่อไป พิธีการ

ทั้งหมดถูกรวบรัดให้สั้น และกระชับด้วยเวลาที่ล่วงเลยไปมากแล้ว ไม่นานเด็กและเยาวชนกว่า 70 ชีวิตก็ลุยโคลนลงไปปักกล้าไม้ ในเลนกันอย่างสนุกสนาน ท่ามกลางเสียงหัวเราะและรอยยิ้ม แม้ วันนั้นแดดจะแรงกล้าแต่ดูเหมือนว่าพลังของเด็กและเยาวชนจะ แรงกว่า ไม่นานกล้าไม้ทั้งหมดก็ถูกปลูกลงไปในเลนเสร็จ บนฝั่งขนม น้ำ และอาหารถูกจัดเตรียมไว้ให้ผู้เหน็ดเหนื่อยได้อิ่มท้อง ถือเป็น อันเสร็จสิ้นโครงการ พี่ๆ ทีมสตาฟ นำน้องๆ ส่งถึงโรงเรียนก่อน จะลาลากันด้วยคำลาและคำมั่นสัญญาว่าเราจะกลับมาทำสิ่งดีๆ ร่วมกันอีกในไม่ช้า

“เราไม่อยากให้เขาแค่ปลูกต้นไม้แล้วจบกันไป แต่เราพยายาม ปลูกจิตสำนึกด้วย โดยให้พี่ๆ แกนนำพยายามพูดคุยกับน้องๆ ให้เขาได้คิดได้ตระหนักถึงสิ่งแวดล้อม ไม่อยากให้เขากลับมา ทำร้ายป่า หรือพื้นที่ที่เขาเคยอาศัย ไม่ว่าจะที่ไหนก็ตาม เพราะว่า น้องๆ พวกนี้เมื่อเขาเติบโตไปในวันข้างหน้าจะต้องพึ่งพาอาศัยป่า โดยเฉพาะป่าชายเลนที่อยู่วิถีชีวิตของคนชายทะเลอย่างพวกเรา”

งานจบ...แต่หัวใจยังหวัง

แม้จะเป็นผลงานชิ้นแรกของประธานสภาเด็กและเยาวชน อำเภอละงู แต่เธอก็ภาคภูมิใจกับผลงานที่ได้หยั่งรากลึกถึงแผ่นดิน บ้านเกิด รวมถึงหัวใจของเธอด้วย มีเรื่องราวมากมายที่เป็น ประสบการณ์ใหม่ผ่านเข้ามาให้เธอได้เรียนรู้ “นี่เป็นงานแรกที่ได้ ทำด้วยตัวเอง เริ่มตั้งแต่เรื่องทำหนังสือติดต่อประสานงานกับ ผู้ใหญ่ทั้งผู้อำนวยการโรงเรียนและการเขียนโครงการ แรกๆ ก็ยัง งงๆ อยู่ เพราะหนังสือราชการจะมีชื่อย่อ มีตัวเลขเยอะ ก็ได้ครู หมายatroอิบ ตั้งคำ ซึ่งเป็นครูกศน. มาช่วยให้คำปรึกษาแนะนำ รวมถึงเรื่องการเดินหนังสือ ทำหนังสือ ติดต่อประสานงาน และยังมีน้องๆ นักศึกษาที่เรียนอยู่ในระบบที่เข้ามาอยู่ในทีมสตาฟก็สอน เราเรื่องการใช้เครื่องพิมพ์ เครื่องปริ้นเอกสาร”

นอกจากเรื่องเอกสารและการประสานงานแล้ว สิ่งที่ยัยรุ่นอย่าง “เซล” ต้องศึกษาและเรียนรู้คือภาวะความเป็นผู้นำที่ต้องมีในยามทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนๆ “เซล” บอกว่า การทำหน้าที่กรีดยางและเป็นช่างแต่งหน้าอาจจะไม่มีโอกาสได้เรียนรู้เรื่องพวกนี้ แต่วันนี้เธอมีโอกาสดำเนินถึงบทบาทของผู้นำที่ต้องปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนๆ จากคนที่ไม่ค่อยจะพูดหรือคบหากับเพื่อนๆ มากนัก ก็กลายเป็นคนที่ต้องพูดจาพบปะผู้คนมากขึ้น

วันนี้สิ่งที่ “เซล” หวังไม่ใช่เรื่องใหญ่ถึงกับต้องเปลี่ยนแปลงสังคมหรือประเทศให้ทุกคนอยู่ดีมีสุข แต่เธอหวังเพียงว่าเธอจะมีโอกาสทำกิจกรรมดีๆ อย่างนี้ไปเรื่อยๆ โดยพยายามดึงเยาวชนรุ่นใหม่ ๆ เข้ามาเป็นแกนนำในการขับเคลื่อนโครงการอื่นๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนอีก และหวังว่าชุมชนจะเข้ามามีส่วนร่วมมากกว่านี้และต่อเนื่องยั่งยืน

“เราอาจจะไม่หวังมากขนาดต้องเปลี่ยนสังคม เปลี่ยนประเทศ แค่ออย่างน้อยวันนี้เราอยากเห็นเด็กรุ่นใหม่ไม่พกบุหรี่ หรือยาเสพติดไปโรงเรียน เพราะทุกวันนี้เท่าที่เห็นมันเยอะมาก ตอนนี้อาจจะเตือนไม่ได้ เพราะวัยรุ่นวัยคะนองห้ามยาก แต่ถ้ามีโอกาสอยากจะปลูกฝังความรู้ ความคิด ให้น้อง ๆ ตั้งแต่เขาลึก ๆ อยากจะเตือนเขา บอกเขาถึงพิษภัยของยาเสพติด ตอนนี้อย่างน้อยวางแผนไว้ว่าอยากให้เด็กรุ่นใหม่ ๆ ได้เข้ามาทำกิจกรรมในสถานศึกษา ถ้าเขามีโอกาสแบบนี้จะทำให้เขาเห็นคุณค่าในตัวเอง เพื่อให้เขาเข้าใจชีวิตและสังคมมากขึ้น ตอนนี้เราหวังแค่นี้”

นายอาสัน สำเร

สภาเด็กและเยาวชนอำเภอละงู จังหวัดสตูล

โทรศัพท์ 083-193-0093

ปลูกป่า...ปลูกจิตสำนึก สร้างชุมชนยั่งยืน สภาเด็กและเยาวชนอำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

เช้าวันหนึ่งในเดือนเมษายน 2553 แม้อากาศจะร้อนอบอ้าว แต่ก็เป็วันที่สดใสเป็นพิเศษสำหรับเด็ก ๆ และเยาวชนในหมู่บ้านวังรี ตำบลหนองเคียนบอน อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว เพราะในวันนี้พวกเขา มีนัดกันทำกิจกรรมสาธารณะประโยชน์แก่ชุมชน ทั้งขุดลอกคูคลอง เก็บขยะทำความสะอาด และปลูกต้นไม้บริเวณป่าริมห้วยท้ายหมู่บ้าน โดยมี “ต๊อบ” อำพล อุ่นเรือง รองประธานสภาเด็กและเยาวชนอำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว เป็นหัวเรือใหญ่

“ต๊อบ” เล่าว่า โครงการนี้ได้งบประมาณจากสภาเด็กและเยาวชนอำเภอวัฒนานคร มีเป้าหมายเพื่อปลูกฝังจิตสำนึกให้เด็กเยาวชนและคนในชุมชนให้เกิดความรักความหวงแหนทรัพยากรท้องถิ่น โดยเริ่มแรกประสานงานกับผู้ใหญ่บ้านวังรีและเยาวชนในชุมชน เพื่อบริหารจัดการมาปลูกป่าออกคูคลองและเก็บเศษขยะ มีอาสาสมัครกิจกรรมประมาณ 50 คน มีทั้งเยาวชนตัวเล็กตัวน้อยรวมไปถึงประชาชนในหมู่บ้าน สำหรับกล้าไม้ส่วนหนึ่งได้รับการสนับสนุนจากชุมชนอีกส่วนหนึ่งหาซื้อมาเพิ่มเติม

ให้ “ความรู้” ก่อนปลูกป่า

แปดนาฬิกาของเช้าวันที่สดใส ทั้งมอเตอร์ไซด์และจักรยานนับสิบคันเริ่มออกเดินทางพร้อมสัมภาระพะรุงพะรัง โดยมีจุดหมายปลายทางอยู่ที่ป่าริมห้วยท้ายหมู่บ้าน ที่มีระยะทางประมาณ 1 กิโลเมตร เพียงจิตใจเดียว “ต๊อบ” และทีมงานสภาเด็กฯ พร้อมด้วยอาสาสมัครก็มาถึงที่หมาย สัมภาระถูกวางลงริมห้วย กิจกรรมเริ่มต้นขึ้นด้วยการเชิญปราชญ์ชาวบ้านมาให้ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของป่าชุมชน และลำห้วยแห่งนี้ว่ามีความสำคัญกับชุมชนอย่างไร รวมถึงลักษณะพันธุ์ไม้ที่จะนำมาปลูกด้วยว่าเหมาะสมกับระบบนิเวศบริเวณนี้หรือไม่อย่างไร ที่สำคัญคือบอกเหตุผลที่พวกเขาต้องช่วยกันดูแลรักษาลำห้วยและป่าไม้ของชุมชน เมื่อการให้ความรู้ของปราชญ์ชาวบ้านจบลง “ต๊อบ” และทีมงานก็ช่วยกันเก็บขยะบริเวณแหล่งน้ำ ขุดลอกคูคลอง และเริ่มปลูกต้นไม้ บรรยากาศในวันนั้นเต็มไปด้วยความสนุกสนาน ดูได้จากรอยยิ้มและเสียงหัวเราะของเด็กเยาวชนและคนในหมู่บ้าน

วังรี ข้าวปลาอาหารไม่ต้องพูดถึง แม่บ้านของแต่ละชุมชนต่างช่วยกันทำอาหารมาเลี้ยงผู้เข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้อย่างทั่วถึง เรียกว่ากินกันจนพุงกางเลยทีเดียว แม่บ้านบอกกับเด็ก ๆ ว่าอาหารหลาย ๆ หม้อที่พวกเขากินอยู่นี้ ส่วนมากก็ได้มาจากป่าแห่งนี้ ยิ่งทำให้เด็ก ๆ สำนึกบุญคุณของป่าไม้มากขึ้นไปอีก

ปลูกต้นไม้...ปลูกจิตสำนึก

หลังรับประทานอาหารกลางวันท่ามกลางสายน้ำและป่าเขียว ปรากฏว่าชาวบ้านและทีมงานทุกคนต่างมารวมตัวกัน สรุปบทเรียน การทำกิจกรรมว่าตั้งแต่เช้าที่พวกเขาทำมา ทำเพื่ออะไร และได้เรียนรู้อะไรบ้างจากกิจกรรมนี้ เพื่อต่อยอดจิตสำนึกและกระตุ้นให้ทุกคนเกิดความตระหนักในการดูแลรักษาป่าไม้ในชุมชนมากขึ้น

“ต๊อบ” บอกว่า กิจกรรมนี้ทำให้เขารู้สึกประทับใจหลายอย่าง ทั้งการร่วมมือกันระหว่างคนในชุมชน ไม่ว่าหญิง ชาย เด็กหรือผู้ใหญ่ ซึ่งทุกคนล้วนห่วงแหนทรัพยากรในชุมชนอยู่แล้ว รอยยิ้ม และเสียงหัวเราะจึงเกิดขึ้นระหว่างการทำงาน โชคดีที่ความเป็นพี่น้องในชุมชนยังมีอยู่มาก ทุกคนจึงคอยช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ตลอดเวลา ถือเป็นสิ่งที่ดีที่เด็ก ๆ ที่นี่จะได้สืบทอดธรรมเนียมดี ๆ เช่นนี้ต่อไป

อย่างไรก็ตาม “ต๊อบ” ยอมรับว่าการจัดกิจกรรมใน 1 วัน คงไม่สามารถเปลี่ยนคนได้ แต่เขาหวังลึก ๆ ในใจว่า สักวันพวกเขาจะมีโอกาสทำกิจกรรมดี ๆ เช่นนี้อีก และเชื่อว่าเด็ก ๆ ในหมู่บ้านวังรี จังหวัดสระแก้ว ก็คงอยากให้มีกิจกรรมดี ๆ แบบนี้เกิดขึ้นอีกเช่นกัน

นอกจากนี้ “ต๊อบ” ยังบอกถึงสิ่งที่เขาได้เรียนรู้จากการทำโครงการนี้ว่า การที่ชุมชนมีต้นทุนที่ดีหมายถึงมีทรัพยากรที่ดี มีผู้ใหญ่ที่ห่วงแหนรักษป่า และมีองค์ความรู้อยู่มาก ทำให้ง่ายต่อการทำกิจกรรม ที่ไม่ต้องเข้าไปเคี่ยวเข็ญบังคับให้พวกเขามาร่วมกิจกรรม เพราะดูจากแววตาแล้ว รู้เลยว่าคนในชุมชนแห่งนี้รักษป่ามากแค่ไหน

นายอำพล อุ่นเรือง

สภาเด็กและเยาวชนอำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

โทรศัพท์ 083-090-3765

E-mail : sakaeyouth@hotmail.com

กิจกรรมการทำดีเพื่อพ่อ เทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

เนื่องในวโรกาสพระราชพิธีมหามงคล เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ 5 ธันวาคม พ.ศ.2554 คณะอนุกรรมการด้านเด็กและเยาวชน ในคณะกรรมการการพัฒนาสังคมและกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา ได้จัดโครงการประกวดภาพยนตร์สั้นสำหรับเด็กและเยาวชน หัวข้อ “ลูกของแผ่นดิน” เพื่อโอกาสให้เด็กและเยาวชนจากทั่วภูมิภาคได้สื่อสารแนวคิด ทศนคติ มุมมองที่มีต่อ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ รวมไปถึงชุมชน สังคม ของตนเอง ออกสู่สาธารณะ ภายใต้แนวคิด “ลูกของแผ่นดิน : เกิดจากแผ่นดิน แทนคุณแผ่นดิน”

โครงการดังกล่าวได้รับความสนใจจากเด็กและเยาวชนทั้งระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษาทั่วประเทศที่ได้ส่งภาพยนตร์สั้นเข้าประกวดจำนวนทั้งสิ้น 69 เรื่อง ภาพยนตร์สั้นทั้งหมดได้ผ่านกระบวนการพิจารณาจาก คณะอนุกรรมการคัดกรอง คณะอนุกรรมการคัดสรร และคณะอนุกรรมการตัดสิน เป็นลำดับ ผลการตัดสิน ภาพยนตร์สั้นที่ได้รับรางวัลและเผยแพร่ในหนังสือ “ลูกของแผ่นดิน” เกิดจากแผ่นดิน แทนคุณแผ่นดิน : 84 บทเรียนความสำเร็จเพื่อพ่อของแผ่นดิน” เล่มนี้ มีจำนวนทั้งสิ้น 7 เรื่อง ซึ่งแต่ละเรื่องก็มีคุณค่าและสะท้อนมุมมองที่น่าสนใจและน่าเรียนรู้จากมุมมองของเด็กและเยาวชนไทย

เมื่อการทำความดีต้องมี “พยาน” โรงเรียนตากพิทยาคม จังหวัดตาก

“ปิดทองหลังพระ..ติดไปมาก ๆ แล้วมันก็จะล้มมาด้านหน้าเอง...เหมือนความดี ทำไปเรื่อย ๆ สักวันมันก็จะล้มออกมาด้านหน้าเอง...”

เป็นหลักคิดที่ “ลูกหมู” รัชภรณ์ แพร่งสภา และเพื่อน ๆ อีก 5 คน ใช้เป็น “คอนเซปต์” ในการทำหนังสือเรื่อง “ผมงงครับครู” เพื่อส่งเข้าประกวดในโครงการ “ลูกของแผ่นดิน”

เมื่อ “ความดี” เป็นนามธรรม สัมผัสและจับต้องไม่ได้...หลายคนบอก.. “ความดีไม่มีขาย...อยากได้ต้องทำเอง”

“ความดี” จึงเป็นเรื่องที่ทุกคนต้อง “ทำ” และ “ใครทำใครได้”

ถึงกระนั้นก็ตาม ในสังคมที่ขาดแคลนคนทำความดี ระบบการศึกษาไทยเองก็มิได้ละเลยความจริงดังกล่าว จึงมีการกำหนดไว้ในกิจกรรมการเรียนการสอนของนักเรียนสมัยนี้ อย่างน้อย ๆ ก็เพื่อเป็นการ “กำชับ” ให้เด็ก ๆ และเยาวชนตระหนักและรับรู้ว่าการใช้ชีวิตในแต่ละวัน ทุกคนต้องทำ “ความดี” และที่สำคัญต้องบันทึกสิ่งที่ทำลงไปในสมุดทุกครั้ง เท่านั้นยังไม่พอ เพื่อให้

ความดีที่กระทำลงไปได้รับการ “ยืนยัน” จำเป็นต้องมี “ลายเซ็น” ของผู้รู้เห็นเหตุการณ์ “กำกับ” ไว้ทุกครั้ง

ดูเหมือนจะยุ่งยากซับซ้อน เพราะเด็ก ๆ ต้องคิดว่า ในแต่ละวันจะต้องทำความดีอะไร โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อทำความดีแล้วไม่มีใครเห็น ใครคนนั้นจะยอม “ลงลายมือชื่อ” ยืนยันได้อย่างไร

ปัญหาเล็กๆ แบบนี้เกิดขึ้นจริงเมื่อครั้งที่ ไชยทัต สายปาน หนึ่งในทีม “ตากพิทยาคม 1” ได้บันทึกเรื่องราวการทำความดีของตัวเองลงในสมุด และนำไปส่งอาจารย์โดยที่ไม่มีใครเซ็นชื่อรับรองให้เขา

เมื่อไชยทัต กลับไปเอาสมุดบันทึกความดีของตัวเองกลับคืนมา...เขาเห็นลายเซ็น “ของใครก็ไม่ทราบ” เซ็นรับรองการทำความดีครั้งนั้นของเขา

“ผมงงครับครู” จึงเป็นเสมือนคำพูดแสดงความสงสัย กังวาล ตั้งคำถาม และยังเป็นชื่อหนังสือที่กลุ่มนักเรียนจากโรงเรียนตากพิทยาคม จังหวัดตาก ที่นำโดย “ลูกหมู” และเพื่อน ๆ อีก 5 คน ทำขึ้นเพื่อส่งเข้าประกวดในโครงการ “ลูกของแผ่นดิน” จนได้รางวัลชนะเลิศอันดับ 1 ระดับมัธยมศึกษา ไปครองในที่สุด

“ผมงงครับครู” ได้แรงบันดาลใจมาจากเรื่องใกล้ตัวของน้องๆ กลุ่มนี้ “ลูกหมู” เล่าว่าตัวหนังได้นำเอาเหตุการณ์เล็กๆ ที่เกิดขึ้นในปายวันหนึ่ง เมื่อครูถามหา **“สมุดบันทึกความดี”**

“คุณครูบอกให้ทุกคนส่งสมุดบันทึกความดีภายในตอนเย็น...พวกเรา ก็ลงไปเล่นกันจนลืมน และมีเพื่อนคนหนึ่งพูดขึ้นมาว่า มีใครทำสมุดบันทึกความดีเสร็จบ้างหรือยัง...ส่วนใหญ่บอกว่ายังไม่เสร็จ บางคนก็บอกว่าไม่เป็นไร ค่อยๆ นึกเอาก็ได้...แต่เพื่อนอีกคนบอกว่าไม่ได้หรอก เราต้องไปทำความดี..แล้วเขาก็เดินไปเก็บขยะ จากนั้นก็เอาสมุดกลับมาให้เพื่อนเซ็นชื่อให้...”

เหตุการณ์ในวันนั้น จึงมีทั้งเด็กที่ไปทำความดี **“จริง ๆ”** และเด็กที่ **“คิด”** หรือ ภาษาวัยรุ่นเรียก **“เมค”** และเขียนลงไป ในสมุดทำความดีของตัวเอง

เนื้อเรื่องเล่าแบบตรงไปตรงมา แต่สาระที่แทรกอยู่ในนั้นคือการ **“ตั้งคำถาม”** แบบซื่อๆ ว่า การทำความดี จำเป็นแค่ไหน ที่ต้องมีการบันทึก หรือต้องมีคนเซ็นชื่อเป็นพยาน

“ลูกหมู” บอกว่า...สมุดทำความดี เป็นกิจกรรมที่นักเรียนทุกคนต้องนั่งสร้างเรื่องเพื่อเขียนส่งครู น้อยคนนักที่จะทำจริงในทุกสิ่งตามที่เขียนไป...

“จริง ๆ แล้วสมุดทำความดีมีก็ได้..แต่หนูก็ยังคิดว่า..การทำความดีของเราทุกคนแม้จะไม่มีใครรู้ใครเห็น และส่งผลให้เราเกิดความน้อยเนื้อต่ำใจ แต่สุดท้ายแล้ว ความดีย่อมส่งผลดีกับตัวเราอย่างแน่นอน เพราะอย่างน้อย ก็ทำให้เราสุขใจ แต่ถ้าหากเราทำในสิ่งที่ไม่ดี มันก็จะทำให้เรารู้สึกผิดกับสิ่งที่เราทำอยู่ดี”

นอกจากได้ **“ถ่ายทอด”** ความรู้สึกภายในผ่านหนังสั้น ขณะเดียวกันก็ใช้โอกาสนี้ตั้งคำถามเกี่ยวกับกิจกรรม **“บันทึกความดี”**

ใช้หลักแห่งความสามัคคี

แม้ว่าตัวหนังจะเป็นการนำเสนอความคิด และมุมมองเกี่ยวกับการทำความดีของเด็กกลุ่มหนึ่ง ภายใต้คำถามที่มากมาย

จนสิ้น คำถามหลายข้อไม่มีคนให้คำตอบ ขณะที่บางข้อ ถูกเฉลยในระหว่างการทำหนังเรื่องนี้

นอกจากการหาประเด็นที่มีแง่มุมต่อการนำเสนอในรูปของหนังสั้น กระบวนการทำงานเป็นทีม คือปัจจัยสู่ความสำเร็จอีกข้อหนึ่งของหนังเรื่องนี้

“ผมงงครับครู” มีสมาชิก 6 คน แต่ละคนก็มีกรบทบาทอย่างชัดเจน ซึ่งการทำงานเป็นทีมนอกจากจะเป็นการเพิ่มมุมมอง และมีมติในการทำงานแล้ว ยังช่วยสร้างแรงบันดาลใจให้กับน้องๆ ทั้ง 6 คนได้มีโอกาสในการสร้างสรรค์ผลงานดีๆ ออกมา

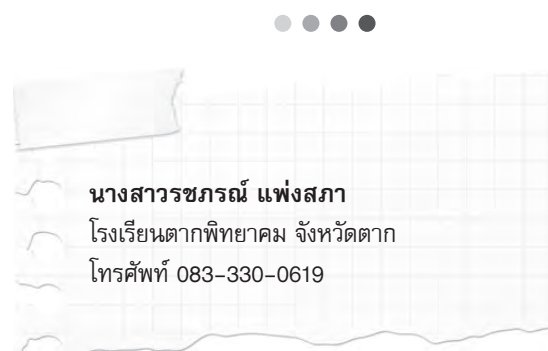
“ต้องยอมรับว่าส่วนหนึ่งเกิดจากการวางแผนของคนในกลุ่ม และส่วนหนึ่งเกิดจากความคิดริเริ่มที่ไม่ได้ตั้งใจหรือคาดถึงมาก่อน เพราะด้วยความรีบเร่งจึงไม่ได้วางแผนมาดีนัก แต่ทุกคนก็ช่วยกันคิดและแก้ไข ร่วมมือกันทำอย่างดี”

หลังจากทำหนังเรื่องนี้เสร็จแล้ว เราพบว่า สิ่งที่เราได้เรียนรู้ คือการวางแผนการทำงาน เพราะการทำงานอย่างขาดการวางแผน อาจทำให้ผลงานออกมาไม่ดีมากนัก และหนังเรื่องนี้ที่เราทำมันออกมาได้ดีก็เพราะเราช่วยกันทำ เนื่องจากมีเวลาค่อนข้างจำกัด เราจึงต้องแบ่งงานกันทำ กำหนดบทบาทของแต่ละคนให้ชัดเจน เพื่อให้งานเสร็จทันเวลา ใช้ความสามารถของแต่ละคนอย่างเต็มที่และเต็มความสามารถ

ในแง่ของการ **“เดินตามแนวทางของพ่อ”** น้องๆ จากโรงเรียนตากพิทยาคม จังหวัดตาก แผ่นดินอันเป็นที่ตั้งของเขื่อนภูมิพล ซึ่งเป็นแผ่นดินของ **“พ่อ”** อย่างแท้จริงบอกว่า การทำงานกลุ่ม ต้องอาศัยความเข้าใจกัน ต้องมีความสมัครสมานสามัคคี เพราะความสามัคคีจะทำให้ฝ่าฝืนอุปสรรคไปได้ทุกครั้งเมื่อเกิดปัญหา

“ตรงนี้เห็นได้อย่างชัดเจนว่า การทำงานร่วมกับเพื่อน ๆ แน่นนอนว่าต้องมีบ้างที่ความเห็นไม่ตรงกัน แต่เราก็โอนอ่อนผ่อนตามไปในทางที่เห็นว่าเหมาะสม และทุกคนในกลุ่มยอมรับ”

นอกจากความสามัคคีแล้วอีกแนวทางหนึ่งที่กลุ่มน้อง ๆ น้อมนำมาปฏิบัติคือหลักแห่งความพอเพียง **“เพราะหนังเรื่องนี้ มีค่าใช้จ่ายน้อยมาก”**

นางสาวรชภรณ์ แพ่งสภา

โรงเรียนตากพิทยาคม จังหวัดตาก

โทรศัพท์ 083-330-0619

“ลูกของแผ่นดิน” เวอร์ชัน จิตรลดา โรงเรียนจิตรลดา กรุงเทพมหานคร

ในสังคมที่ความขัดแย้งถูกถ่ายทอดผ่านสื่อสาธารณะ และ social network สังคมที่ผู้คนส่วนใหญ่ต่างพยายาม ขัดขืนและปฏิเสธกฎ กติกา และข้อบังคับ กระทั่งบางครั้ง บางที่อาจดูเหมือนเป็นสังคมที่ไร้ระเบียบ ไร้กฎเกณฑ์

แน่นอนว่า สถาบันครอบครัวเอง คงปฏิเสธไม่ได้ที่มีส่วนบ่ม เพาะเรื่องราวเหล่านี้...

ความสุขของ “พ่อ”

ในหนังสือ “ลูกของแผ่นดิน” เวอร์ชันของ “จิรัฏฐ์ จุฬารัตน” จากโรงเรียนจิตรลดา ได้ชี้ให้เห็นแง่มุมบางประการ ที่ครอบครัวได้ค่อยๆ บ่มเพาะสมาชิกให้กลายเป็นบุคคลก้าวร้าว ไร้กฎเกณฑ์ ไม่มีเหตุผล และปฏิเสธการเชื่อฟัง

และหากขยาย “สเกล” ให้กว้างขึ้น ให้ครอบครัวคือ ประเทศไทย หัวหน้าครอบครัวคือพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และลูกๆ มักมีเรื่องทะเลาะตบตีกันเนื่องในดีย์...ผู้เป็นพ่อจะมีความสุข ได้อย่างไร

“ขนาดในครอบครัวเล็ก พอลูก ๆ ทะเลาะกัน ไม่สนใจ คำสอนของพ่อยังทำให้พ่อเสียใจมากขนาดนี้ แล้วถ้าในหลวง ทรงเห็นประชาชนของพระองค์ทะเลาะกันแตกแยกกัน พระองค์คงจะรู้สึกไม่ต่างกัน” เป็นคำอธิบาย กึ่งๆ ตั้งคำถาม จาก จิรัฏฐ์ จุฬารัตน เจ้าของหนังสือรางวัลชมเชย จากโรงเรียน จิตรลดา กรุงเทพมหานคร

“แต่เนื้อหา อาจจะสื่อออกมาไม่ค่อยดี เพราะเวลาและ ประสบการณ์ของพวกเราอาจจะน้อย ทำให้ทำได้ไม่เต็มที่”

อย่างไรก็ตาม แม้จะออกตัวว่า **“สื่อออกมาไม่ค่อยดี”** แต่ หนังสือเรื่อง **“ลูกของแผ่นดิน”** ก็ได้ถ่ายทอดความขัดแย้งใน ครอบครัวอย่างตรงไปตรงมา

ไม่ว่าจะเป็นฉากและบทสนทนาของพ่อกับลูกชายในห้องน้ำเกี่ยวกับการใช้ยาเสพติด ฉากที่พ่อห้ามลูกสาวไม่ให้ออกไปเที่ยวในช่วงเวลาก่อนสอบ ฉากลูกเล่นเกมและไม่สนใจอาหารที่วางอยู่ตรงหน้า หรือแม้กระทั่งฉากที่ลูกสาวโทรไประบายให้เพื่อนฟังเกี่ยวกับพ่อจอมเฮี้ยบ

ฉากต่าง ๆ เหล่านี้ คนทำหนังบอกว่าต้องการสื่อออกมาให้เห็นว่าจะเกิดอะไรขึ้นถ้าในครอบครัวหนึ่งที่ลูก ๆ ไม่ค่อยเชื่อฟังพ่อ ในขณะที่แม่ไม่อยู่บ้าน และพ่อต้องดูแลลูกคนเดียว ลูกที่ทะเลาะกันไม่เชื่อฟังพ่อ คิดว่าสิ่งที่พ่อพูด “ไร้สาระ” ส่งผลให้พ่อเสียใจ

“ฉากต่าง ๆ เหล่านี้ต้องเกิดขึ้นบ้างในแต่ละครอบครัว จริง ๆ มีมากกว่านี้ครับ แต่พยายามเลือกบางฉากมาอธิบาย เช่น ลูกชายเล่นเกมและไม่สนใจกินข้าว หรือแม้แต่ตู้เก็บรองเท้าของลูกสาวที่มีรองเท้ามากมายจนล้นตู้ และพอพ่ออบรมสั่งสอนก็ไม่ยอมฟัง ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความไม่พอประมาณ...ก็จะพยายามหยิบยกเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่ใกล้ตัวคนที่สุดออกมานำเสนอ”

แต่กว่าจะได้บางฉากบางตอนของหนัง **“ลูกของแผ่นดิน”** เขาและทีมต้องทำการบ้านค่อนข้างหนัก ทั้งศึกษาพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ปรึกษาเพื่อนฝูง ผู้เกี่ยวข้อง รวมทั้งครูบาอาจารย์ เกี่ยวกับฉาก ตัวแสดง และสถานที่ถ่ายทำ

“เริ่มแรกมาประชุมกับเพื่อนกันสองคนว่าจะเอาเนื้อเรื่องประมาณไหน ผมก็บอกเรื่องคร่าว ๆ แล้วก็ให้เพื่อนอีกคนไปร่างบท และก็คุยกันไปเรื่อย ๆ กว่าจะได้ข้อสรุปก็ใช้เวลาประมาณหนึ่งสัปดาห์ จากนั้นจึงเริ่มหานักแสดงก็เริ่มติดต่อเพื่อนที่โรงเรียนที่เราคิดว่า จะเหมาะกับบท จนกระทั่งได้นักแสดงครบก็นัดกันมาถ่ายทำประมาณสองวันเสร็จ แล้วก็หนึ่งดู อันไหนไม่ดีก็ถ่ายใหม่ จนกว่าจะได้ภาพที่ต้องการ จากนั้นก็มาช่วยกันตัดต่อ ช่วย ๆ กันดูจนเห็นว่าสมบูรณ์แล้ว จึงส่งเข้าประกวดวันสุดท้ายของกำหนดส่งเลยทีเดียว”

“มิด” ทั้งที่ยัง “ไม่สมบูรณ์”

ผลงานที่ส่งเข้าประกวด แม้เจ้าตัวจะพยายามบอกว่า **“ยังไม่สมบูรณ์”** แต่ผลงานระดับมัธยมที่พุ่งไวด้วยรางวัลชมเชย อาจชี้ให้เห็นว่า หนังสือเรื่องนี้ย่อม **“มิด”** เข้าตากรรมการ แม้จะไม่ใช่วางวัลสูงสุด แต่ก็เป็นการก้าวแรกของก้าวต่อไปในอาชีพนักทำหนังของเด็กนักเรียนระดับมัธยมที่รักการดูหนังเป็นชีวิตจิตใจ

“ผมเป็นคนที่ชอบดูหนังครับ และชอบดูเบื้องหลังการทำงาน รวมถึงชอบดูคลิปวิดีโอสั้น ๆ เพราะอยากรู้ว่าในช่วงเวลาสั้น ๆ เขาทำหนังออกมาอย่างไรที่จะอธิบายให้คนดูเข้าใจ ซึ่งพอดูไปเรื่อย ๆ ก็เกิดอาการอยากจะทำลองทำดูบ้าง เลยชวนเพื่อน ๆ อีกสองสามคนเอากล้องมาถ่ายกันเล่น ๆ แล้วเอามาตัดต่อ เมื่อทำเรื่องแรกก็สนุกในการถ่าย การตัดต่อ การเห็นวิดีโอที่เราทำออกมาดี...ก็เริ่มอยากจะทำประกวด แต่ก็ยังไม่ค่อยมีโครงการที่ให้เด็ก ม.ต้น ส่งประกวดมากนัก จนกระทั่งมาเห็นโครงการนี้ก็เลยถามเพื่อนในกลุ่ม ทุกคนก็อยากลองเลยหานักแสดงจากเพื่อนในชั้นและส่งประกวด”

ที่นี่ ...พอทำออกมาเสร็จและส่งเข้าประกวด ถึงได้รู้ว่าจริงๆ แล้วการทำหนัง มันได้มากกว่าการทำหนัง ประการแรกคือเราได้เรียนรู้พระราชกรณียกิจของในหลวงมากขึ้น เพราะต้องทำการศึกษา และค้นหาข้อมูลเพื่อเอามาทำเป็นบทหนัง ได้เรียนรู้เกี่ยวกับการทำงานในกองถ่ายมากขึ้น ได้เรียนรู้วิธีการทำงานเป็นทีม และยังได้รู้จักขั้นตอนการส่งหนังสั้นประกวดอีกด้วย...อีกหน่อยเราคงทำหนังประกวดกันเรื่อย ๆ

สำหรับเรื่องของ การนำหลักคำสอนของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ มาปรับใช้ในการทำงานนั้น **“จิรัฐ”** บอกว่า สิ่งที่ยึดเหนี่ยวมาโดยตลอดคือหลักแห่งความพอเพียง

“ทำให้น้อยอย่างประหยัด...พยายามใช้งบประมาณให้น้อยที่สุด ใช้อุปกรณ์ที่มี ไปถ่ายในสถานที่ที่ไม่ต้องใช้งบประมาณ และไม่ทะเลาะกันในระหว่างการทำงาน”

นายจิรัฐ จุฬารัตน

โรงเรียนจิตรลดา กรุงเทพมหานคร

“เมมโมรี” ความทรงจำจาก “หัวใจ”

มหาวิทยาลัยศรีปทุม

เพราะ “ความรัก” พ่อหลวง รักแผ่นดินเกิด และชาวซึ่งในพระอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทำให้ “จู” วังนกร มวลประสิทธิ์พร จากทีม “เพื่อนรักนักสร้างภาพ” คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม มุ่งมั่นที่จะพัฒนางานดี ๆ เพื่อถ่ายทอดและรักษาแนวคิดของพระองค์

สำหรับหนังเรื่องนี้ “จู” เลือกที่จะนำเสนอแนวทางเกษตรผสมผสาน ซึ่งเป็นแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ที่ได้พระราชทานให้แก่ปวงชนชาวไทยได้น้อมนำไปใช้เป็น “หลักยึด” ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ผ่านเด็กหนุ่มที่มีนามว่า “อลงกรณ์”...คนหนุ่มรุ่นใหม่ไฟแรงที่เพิ่งจบการศึกษาและประสงค์จะกลับไปพัฒนาหมู่บ้าน ต้องการผลักดันแนวคิดเกษตรผสมผสานให้แก่กลุ่มเกษตรกรในชุมชนที่เขาสังกัด...

แต่ “ความใหม่” ในอาชีพเกษตรกร ก็มาพร้อมกับความ “ไม่น่าเชื่อถือ” อลงกรณ์จึงต้องใช้ความอดทน ความแข็งแกร่งของจิตใจ บวกกับความมุ่งมั่นที่จะเดินตามแนวทางพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เรื่องเกษตรผสมผสาน เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้กับกลุ่มเกษตรกรในหมู่บ้าน

ความทรงจำจาก “หัวใจ”

“จู” บอกว่า เมมโมรี เรื่องนี้ได้แรงบันดาลใจมาจากพระอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ในทุกๆ ด้าน

“พระองค์ท่านเก่งในหลาย ๆ ด้าน ทั้งดนตรี วิศวกรรม ศิลปกรรม และการเกษตร สำหรับเรื่องการเกษตรในหลวงได้ให้แนวทางไว้หลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะเกษตรผสมผสาน เศรษฐกิจพอเพียง แต่ก็ยังมีการนำแนวทางของพระองค์ท่านไปใช้ไม่ค่อยแพร่หลายมากนัก เลยคิดว่าอยากจะทำหนังที่ช่วยอธิบายแนวทางเกษตรผสมผสานแบบง่าย ๆ เข้าใจไม่ยากมากนักผ่านตัวละครไม่เยอะ บทสนทนาที่กินใจ...”

“จู” เรียนการโฆษณา ที่คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม การเรียนโฆษณาทำให้เขาเป็นคนชอบดูหนัง ชอบถ่ายรูป และมีโอกาสได้นำความรู้เหล่านั้นมาปรับประยุกต์ใช้ในหนังสั้นเรื่อง เมมโมรีด้วย

“ชอบดูหนัง โดยเฉพาะหนังไทย โชคดีที่มีโอกาสได้เข้ามาร่วมงานกับทางมหาวิทยาลัย ซึ่งก็เป็นความท้าทายอย่างหนึ่ง

สำหรับหนังสือเรื่องเมมโมรี ถือเป็นการทำงานครั้งแรก และเป็นหนังสือแรก ผมรับหน้าที่คิดโครงเรื่อง และเพื่อน ๆ ในทีมช่วยเติม ช่วยกันขัดเกลาให้เรื่องออกมาดีที่สุด”

สำหรับหนังสือเรื่อง “เมมโมรี” นำเสนอเรื่องราวของเด็กหนุ่มไฟแรงชื่อ “อลงกรณ์”

หนังเปิดเรื่องโดยให้ออลงกรณ์กำลังขี่จักรยานแล้วล้มลง เขาตื่นขึ้นมาอีกครั้งก็พบว่าตัวเองนอนอยู่ที่โรงพยาบาล โปกหัวด้วยผ้าพันแผล...และเขาสูญเสีย “ความทรงจำ”

หนังพาย้อนกลับไปอธิบายเหตุการณ์ก่อนที่อลงกรณ์จะประสบอุบัติเหตุ ด้วยการเริ่มต้นอธิบายแนวคิดการทำเกษตรผสมผสาน จากนั้นเผยให้เห็นตัวละครอีกสองสามตัวที่แสดงความไม่เชื่อมั่นแนวทางที่อลงกรณ์พยายามเชิญชวนให้ปรับเปลี่ยน

แต่ด้วยความความศรัทธาในแนวทางเกษตรผสมผสาน เชื่อมั่นในความตั้งใจของตัวเอง และด้วยความรักและเทิดทูนองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ออลงกรณ์ลงมือทำอย่างจริงจัง และตั้งใจ ไม่สนใจน้ำเสียงเย้ยหยัน และในท้ายที่สุดความขยันมุ่งมั่นก็ทำให้เขาสามารถเดินผ่านอุปสรรค กระทั่งสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาต่อสายตาชาวบ้านคนอื่น ๆ ได้สำเร็จ

ชาวบ้านเริ่มเห็นดีเห็นงามกับระบบเกษตรที่อลงกรณ์ทำ... และยินดีเริ่มต้นเข้าสู่กระบวนการเรียนรู้

ตอนจบ ออลงกรณ์ขี่จักรยานแล้วล้มลง เขาตื่นขึ้นมาอีกครั้ง แล้วก็พบว่าตัวเองนอนอยู่ที่โรงพยาบาล โปกหัวด้วยผ้าพันแผล... และเขาสูญเสียความทรงจำ...

แม้จะลืมทุกอย่าง แต่สิ่งหนึ่งที่ยังประทับแน่นอยู่ในความทรงจำของเขาคือ... “ในหลวง”

ความทรงจำของเราทุกคนจะเกิดจากการกระทำที่ได้รับการสั่งการมาจากสมอง แต่บางสิ่งที่ทำด้วยใจ จะได้รับการสั่งการมาจากจิตใจ แม้ว่าจะสูญเสียความทรงจำในส่วน of สมองแบบอลงกรณ์ ผมเชื่อว่า ส่วนของความทรงจำที่สั่งการด้วยใจจะอยู่ในส่วนที่เรียกว่า “หัวใจ” “จิต” กล่าวถึงความหมายที่แฝงอยู่ในหนังสือเรื่อง เมมโมรี..

เมื่อโครงเรื่องและบทถูกเขียนและปรับแก้จนกระทั่งเสร็จสมบูรณ์ ก็นำผลงานไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษา และมหาวิทยาลัย ก็สนับสนุนอุปกรณ์ในการถ่ายทำ

ได้มากกว่าการทำหนัง

สิ่งที่ได้จากการทำหนังเรื่องนี้ นอกจากได้หนังสือเนื้อหาเกี่ยวกับในหลวง ได้ทำงานที่ตัวเองชอบ ยังได้เรียนรู้วิธีการทำหนังสือ ทั้งการเขียนบท การจัดหาสถานที่ถ่ายทำ หานักแสดง เรื่องของการตัดต่อ การใช้เพลงประกอบ สำคัญที่สุดคือได้เรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจ และพระราชดำรัสของในหลวง และยังมีโอกาสนำมาปรับใช้ในชีวิตการเรียน และการทำงาน

“โดยเฉพาะการทำงานเป็นทีม การทำหนังสือทำให้ทีมของเราได้รู้จักกระบวนการผลิตมากขึ้น ได้รู้จักการคิดอย่างเป็นระบบ ได้เห็นความผิดพลาดที่เกิดขึ้น และได้นำมาปรับปรุงแก้ไขในครั้งต่อไป ในส่วนของการร่วมงานเราได้รู้จักการทำงานเป็นทีม ทุกตำแหน่งหน้าที่มีความสำคัญไม่น้อยไปกว่ากัน ไม่ใช่แค่รู้หน้าที่ของตัวเอง แต่ต้องรู้จักกันด้วยภายในทีม”

ซึ่งวิธีการทำงานแบบดังกล่าว...แม้จะทำให้ผลงานออกมาไม่ดีมากนัก...แต่เราก็ทุ่มเทกับมันมาก...ผมภูมิใจที่ได้ทำอะไรเพื่อในหลวง

นายวัจนกร มวลประสิทธิ์พร
มหาวิทยาลัยศรีปทุม

“up to you ขอแค่เธอคิด”

โรงเรียนเพชรพิทยาคม จังหวัดเพชรบูรณ์

“การมาเข้าแถวหน้าเสาธงทุกวันของโรงเรียน ทำให้เรารู้จักรักชาติ เพราะชาติคือสิ่งที่บรรพบุรุษช่วยกันกอบกู้จนได้มาเป็นแผ่นดินไทยในวันนี้ ศาสนาคือสิ่งที่ยึดเหนี่ยวจิตใจให้คนไทยเรารักกันมากขึ้น และพระมหากษัตริย์คือสิ่งที่เรายึดมั่นเป็นผู้นำทั้งทางด้านการพัฒนาความเป็นอยู่ของชาวไทยและยังด้านจิตใจที่ทำให้เรารู้สึกดีที่ได้เกิดมาเป็นลูกของพ่อ

คือ “ความหมาย” ของการ “เข้าแถว” ที่ พิชญุตม์ พรหมสุวรรณ แทรกอยู่ในหนังสือของเขา และนี่อาจเป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่ส่งผลให้หนังสือเรื่องนี้ได้รับการคัดเลือกให้ได้รับรางวัล “รองชนะเลิศอันดับ 2 ระดับมัธยมศึกษา”

ก่อนจะเป็น “up to you

เด็กมาสาย และไม่เข้าแถว เป็นประสบการณ์ร่วมระดับ “คลาสสิก” ที่ทุกคนต้องเคยผ่านมากกว่า 1 ครั้งในชีวิตของการเป็นนักเรียน และแน่นอน มันอาจเป็นปัญหาของครู “ฝ่ายปกครอง” ที่ต้องใช้มาตรการ “เด็ดขาด” ในการจัดการเพื่อกำราบพฤติกรรมแบบนี้

และในหนังสือเรื่อง “up to you ขอแค่เธอคิด” หนังสือรองชนะเลิศอันดับ 2 ระดับมัธยมศึกษา ของทีม PPK โดย พิชญุตม์ พรหมสุวรรณ และเพื่อนๆ จากโรงเรียนเพชรพิทยาคม จังหวัดเพชรบูรณ์ ได้พยายามเปิดเผยแง่มุมบางประการของเด็ก “ไม่เข้าแถว” ผ่าน “กานต์ชนก” เด็กหญิงที่ทำตัวแปลกแยกออกจากกลุ่มเพื่อน

“เพราะถ้าเธอไม่ไปเข้าแถว เธอจะต้องถูกคุณครูต่อว่าอีกเป็นแน่ และหลังจากนั้นอาจจะทำให้เธอต้องพบปัญหาชีวิตตามมาอีกหลายอย่าง ทางที่สื่อคือถ้าเธอไปเข้าแถว แหม่นอนว่าคุณครูต้องดีใจที่เธอคิดได้ และมันจะมีฉากหนึ่งที่คุณครูยิ้มให้ตัวเองของเรื่อง นั้นแสดงให้เห็นถึงความสุขต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น...”

และตอนจบของเรื่อง หนึ่งได้ทิ้งท้ายให้ตัวละครและคนดูได้คิดว่าควรจะเลือกทางไหนดีระหว่างการเข้าแถว และการไม่ไปเข้าแถว...ซึ่งจะเห็นว่า ตัวละครได้พยายาม “ต่อสู้” อยู่กับตัวเองอยู่นานพอสมควร

อย่างไรก็ตาม ตัวหนังเองก็พยายาม “เผย” เหตุผลว่าเพราะเหตุใด เธอจึงไม่อยากเข้าไปเข้าแถวร่วมกับเพื่อน ๆ ในชั้นเรียน

“ผมไม่เล่าต่อว่ามันเกิดอะไรขึ้น เพราะผมอยากให้คนดูได้นำไปคิดต่อยอดเอาเอง มันจะเป็นประโยชน์อย่างมากถ้าคนดูได้คิด เพราะบางทีคนดูก็สามารถคิดได้ดีกว่าที่หนังต้องการอธิบายก็ว่าได้ครับ”

ผู้กำกับหนัง “ฝัน” ของ “พิชญุตม์”

สำหรับ พิชญุตม์ พรหมสุวรรณ ฝันอยากเป็นผู้กำกับหนัง โครงการ “ลูกของแผ่นดิน” จึงเหมือนกับเปิดโอกาสให้เด็กนักเรียนคนหนึ่งจากจังหวัดเพชรบูรณ์ ได้นำความรู้ที่เขาได้รับการดูหนังหลายๆ ประเภทมาพัฒนาต่อยอด หรือช่วยให้การเริ่มต้นก้าวแรกของการเป็นผู้กำกับภาพยนตร์ดูมันคงยิ่งขึ้น โดยเฉพาะดิกิริ ร่องชนะเลิศอันดับ 2

“ผมเป็นคนชอบดูหนัง และสนใจเรื่องการทำหนัง เพราะอยากเป็นผู้กำกับ และเวลาซื้อ DVD หนึ่งมาดูก็จะชอบดูเบื้องหลังสัมภาษณ์ตอนท้ายเรื่อง มันทำให้ผมค่อยๆ ซึมซับเรื่องพวกนี้ไปด้วย”

อย่างไรก็ตาม ลำพังแค่ชอบ และฝัน “อยากเป็นผู้กำกับ” อย่างเดียวอาจไม่เพียงพอ “พิชญุตม์” จึงร่วมกับเพื่อนๆ ตั้งกลุ่ม

“บ้านเล็กฟิล์ม” และเริ่มลงมือทำหนังสั้น ในบางโอกาสก็ทำมิวสิควิดีโอให้เพื่อนๆ ได้ชื่นชมในความสามารถของพวกเขา

“เริ่มจากไม่เป็นอะไรเลยครับ พัฒนามาเป็นนิดๆ หน่อยๆ และหลังจากได้ทดลองทำมาเรื่อยๆ ก็ทำให้รู้ว่านี่คือตัวตนของผม การที่คนเราจะเก่งขึ้น ต้องมีประสบการณ์มากๆ การมีประสบการณ์มากมายถึงเราต้องรู้อะไรอีกมากมายหลายอย่าง ดังนั้นผมจึงออกไปเข้าสังคม พบปะผู้คนใหม่ๆ ทำกิจกรรมเท่าที่ความสามารถของตัวเองจะทำได้ เพื่อจะได้สั่งสมประสบการณ์ไว้อย่าง...”

และโครงการ “ลูกของแผ่นดิน” จึงเป็นการเอาตัวเองออกมาสู่สังคมครั้งแรกๆ ในแวดวงของคนรักหนัง โดยเฉพาะการมีโอกาสเข้าร่วมอบรม จากโครงการ “ลูกของแผ่นดิน”

“หลังจากการอบรมสัมมนาที่ทีมจัดการประกวดจัดขึ้น มันเหมือนเปิดฟ้าให้เลยครับ สิ่งที **พีเต๋อ นวพล อารังรัตนฤทธิ์ และครูหนิด นิมิตร พิพิธกุล** พูดในวันนั้น ทำให้ผมกระจ่างแจ้งมากขึ้น ผมนำเอาแนวคิดเหล่านั้นมาเป็นแนวทางการทำหนังของทีมผม”

พล็อตจากเรื่องจริงใกล้ตัว

“พิชญุตม์” บอกว่า “up to you ขอแค่เธอคิด” เกิดจากการสังเกตพฤติกรรมของเพื่อนๆ จากนั้นนำมาคิดต่อ กระทั่งพัฒนาไปเป็นบทภาพยนตร์

“ผมสังเกตเห็นนักเรียนคนหนึ่งที่มาโรงเรียนสายเป็นประจำ แล้วก็ไม่ได้เข้าแถว แรงบันดาลใจของผมเกิดขึ้นตอนนั้น ทีมผมจึงนำมาคิดต่อเป็นเรื่องของนักเรียนที่ไม่อยากเข้าแถว”

ตอนแรกที่ได้โจทย์ พยายามที่จะแปลงเรื่องราวจากบทเพลง “ในหลวงของแผ่นดิน” ซึ่งเป็นเพลงประกอบละครเวทีสี่แผ่นดิน เดอะมิวสิคัล แต่คิดไม่ออก จึงเปลี่ยนมาเป็นเรื่องราวของเด็กนักเรียนมาโรงเรียนสายและไม่อยากเข้าแถวแทน โดยใส่ปมของตัวละครเข้าไป แต่ก็มาติดปัญหาว่าจะดำเนินเรื่องอย่างไร ตอนจบจะออกมาแบบไหน ก็ทำให้คิดถึงหนังเรื่อง “ทางแยกวัดใจ”

ขึ้นมา จึงนำเอาแนวคิดของหนังเรื่องนี้มาคือ ตัวหนังไม่มีจุดจบตายตัว แต่มีทางเลือกให้คนดูไปคิดต่อยอดได้เอง

เมื่อตอนจบของหนังออกมาในลักษณะของการสร้างทางเลือกให้กับคนดู เท่ากับเป็นการ “เพิ่มโจทย์” ให้กับตัวเอง

“ไปปรึกษาคุณครูที่สอนภาษาไทย คุณครูให้คำแนะนำในเรื่องของคุณธรรมจริยธรรม โดยแนะนำว่าสุดท้ายเรื่องราวของหนังมันต้องให้ออกาสคนดูเลือกตัดสินใจว่าจะทำสิ่งดีหรือ สิ่งไม่ดี”

และในส่วนของการถ่ายทำ ซึ่งมีการกำหนดบทบาทของทีมงานแต่ละคนไว้อย่างชัดเจนไม่แพ้งานภาพยนตร์มืออาชีพ ไม่ว่าจะเป็นฝ่ายสถานที่ จัดหานักแสดง เขียนบท กำกับ รวมถึงการติดต่อภาพยนตร์

“หลังจากที่ติดต่อออกมาแล้วปรากฏว่า ดูไม่รู้เรื่องกันเลย!! คุณครูที่ได้ดูก็บอกว่ามันนอกแนวหนังอาร์ต แต่ผมไม่อยากจะเรียกว่าหนังอาร์ต เรียกว่าหนังที่ควรใช้ความคิดจะฟังดูเหมาะสมกว่า เพราะผมก็ไม่รู้ว่าหนังอาร์ตเขาสื่อออกมายังไง ซึ่งตอนแรกผมก็ไม่ได้คิดว่าจะเป็นแบบนี้ ผิดคาดเหมือนกัน ลองติดต่อแก้กันจนในที่สุดก็เหมือนเดิม เราจึงค่อย ๆ มาสังเกตองค์ประกอบแต่ละส่วนว่ามันสื่อให้คนดูรู้ได้จริงแค่ไหน จนสุดท้ายเราก็ตัดสินใจได้และส่งหนังสั้นเรื่องนี้เข้าประกวด”

ทำงานให้มี “ความสุข” เราต้อง “สนุก” กับงาน

อุปสรรคไม่เป็นปัญหาสำหรับการทำงานของทีม “PPK” เพราะหลักคิดง่าย ๆ ที่พวกเขายึดไว้ตลอดเวลาของการทำงานคือ **“การทำงานให้มีความสุข คือเราต้องสนุกกับงาน”**

ต่อให้มีอุปสรรคมากมายแค่ไหน ขอแค่อย่าหมดกำลังใจให้คิดว่าเหมือนกับการสอบแอดมิชชัน ถ้าเรามีความตั้งใจ มีความเพียร ความพยายาม และความปรารถนาที่จะทำได้แล้วผลที่ตามมาก็จะประสบความสำเร็จ ทีมของพวกเราได้อะไรหลายอย่างจากการทำหนังเรื่องนี้ ได้รู้เรื่องราวของในหลวงมากขึ้น เพราะโจทย์ที่ได้คือ ลูกของแผ่นดิน การเป็นลูกของแผ่นดินจะต้อง

ปฏิบัติตัวอย่างไร เราจะต้องเป็นลูกที่ดี ไม่สร้างความเดือดร้อนให้คนอื่น ต้องตระหนักถึงการเป็นลูกของแผ่นดิน การตัดสินใจว่าจะเข้าแถว หรือ ไม่เข้าแถวซึ่งหมายถึงการอยู่ร่วมกับคนอื่นภายใต้กฎระเบียบเดียวกัน...มันรู้สึกได้จากใจเลย นอกจากนี้แล้วยังได้เรียนรู้ว่าการรู้จักยอมรับความคิดเห็นของคนอื่นเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการทำทีม เพราะสมาชิกแต่ละคนต่างก็มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันไป เมื่อเราระดมความคิดของหลาย ๆ คนมารวมกันก็จะได้หนังสือในมุมมองที่ทั่วถึง และเนื่องจากในทีมมีสมาชิกอยู่หลายคน ทุกคนจึงต้องเรียนรู้ที่จะมีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบ งานจึงจะสำเร็จออกมาได้

“และสิ่งที่ทีมเราได้เรียนรู้เรื่องของการรักชาติทำให้เราเข้าใจและรู้สึกรักชาติมากยิ่งขึ้น เพราะนอกจากจะทำให้คนไทยรักกันมากขึ้นแล้ว ยังช่วยทำให้เรารู้จักการให้อภัย เพราะศาสนาช่วยขัดเกลาลดจิตใจ และพระมหากษัตริย์เป็นที่พึ่งให้แก่เราชาวไทยอีกด้วย”

นายพิชณุตม์ พรหมสุวรรณ

โรงเรียนเพชรพิทยาคม จังหวัดเพชรบูรณ์

โทรศัพท์ 087-317-7173

E-mail : pond_zc@hotmail.com

“รอยยิ้มของพ่อ”

โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต

เพราะคนไทยไม่เคยเห็นในหลวงยิ้มมานานแล้ว

เด็กกลุ่มหนึ่งจากโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต จึงพยายามถ่ายทอด “เหตุ” ที่ทำให้ในหลวง “ไม่ยิ้ม” ผ่านหนังสือ “รอยยิ้มของพ่อ” เพื่ออธิบายต้นตอของปัญหาที่นำไปสู่ความขัดแย้งในสังคมไทย

“แรงบันดาลใจของหนังสือเรื่องนี้ได้มาจากการรับรู้ข่าวสารความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสังคมไทย เห็นว่าความขัดแย้งในสังคมเกิดขึ้นทุกๆ วัน และความขัดแย้งดังกล่าวทำให้คนไทยไม่เคยเห็นในหลวงยิ้มมานานมากแล้ว”

“ตั้ม” ชัยรัตน์ เมธมโนรมย์ แกนนำกลุ่ม SKR Living room เจ้าของรางวัล หนังสือรองชนะเลิศอันดับ 1 ระดับมัธยมศึกษา บอกถึงแรงบันดาลใจของพวกเขา

“รอยยิ้มของพ่อ” คือเรื่องราวของกลุ่มเด็กนักทำหนัง...ที่กำลังคิดพล็อตเรื่องและวางแผนจะทำหนังสือสั้นๆ เรื่องนี้ แต่ยังคงคิดไม่ออกว่าจะทำเรื่องอะไร และในจังหวะนั้น ก็มีเพื่อนอีกคนเดินเข้ามาพร้อมกับข่าวการประหวัดหนังสือ “ลูกของแผ่นดิน”

“ทำไมจึงเราจะให้ในหลวงยิ้ม” เป็นคำถามของเพื่อนคู่เพื่อน

ต่างคนต่างเสนอวิธีต่างๆ เช่น เล่นกีฬาเฉลิมพระเกียรติ บางคนเสนอกิจกรรม “เรียนเพื่อในหลวง” ขณะที่ตัวเองของเรื่องชวนเพื่อนไปเก็บขยะ แต่ทุกคนไม่เห็นด้วย เพราะต้องการให้คนอื่นทำตามในสิ่งที่ตัวเองต้องการ จึงเกิดปัญหา...และนำไปสู่การทะเลาะกัน

หนังสือจบลงที่การขอโทษ ความขัดแย้งระหว่างเพื่อน...ก็สิ้นสุดลง

“ตั้ม” บอกว่า ไฮไลท์ของหนังสืออยู่ที่ถ้าพวกเขายังทะเลาะกัน...เราแตกความสามัคคีกัน ในหลวงท่านจะยิ้มได้อย่างไร

“เราเห็นเหตุการณ์บ้านเมือง เราเห็นในหลวงออกทีวี คนไทยไม่เคยเห็นรอยยิ้มของพระองค์ท่านมานานมากแล้ว ดังนั้นถ้าจะทำหนังสือให้คนรู้สึกเรื่องก็อยากจะบอกว่าเราจะทำอะไรให้ในหลวงท่านยิ้ม คำตอบคือ เราต้องสามัคคีกัน”

หนังดีเพราะพื้นฐานดี

หนังดีมีแนวคิดแบบนี้ เกิดจากการสังสรรค์ประสบการณ์ของกลุ่มน้องๆ จากโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิตล้วนๆ

“ตั้ม” ซึ่งมีพื้นฐานการตัดต่อทำหนังได้ ส่วนเพื่อนๆ ในกลุ่มก็ล้วนแล้วแต่มีประสบการณ์มากมายเช่นเดียวกัน พวกเขาทำกิจกรรมอยู่ในชมรมคอมพิวเตอร์ และในชมรมจะมีกลุ่ม SKR Livingroom ที่เน้นกิจกรรมด้านการทำหนัง เรียนรู้การตัดต่อเพราะเวลาโรงเรียนมีกิจกรรม พวกเขาจะทำหน้าที่เป็นฝ่ายผลิตหนังสั้นให้โรงเรียน

กระทั่งมีโครงการประกวดหนังสั้นภายใต้คอนเซปต์ “**ลูกของแผ่นดิน**” พวกเขาจึงไม่รอช้าที่จะร่วมประชันฝีมือด้วยการส่งหนังสั้นเข้าประกวด...

“ตอนแรกทีเพื่อนมาชวน ผมก็ไม่สนใจ คิดว่ามันเสียเวลา เพราะอยู่ ม.6 แล้ว ต้องคิดเรื่องเรียนต่อมหาวิทยาลัย แต่พอเพื่อนบอกว่าหัวข้อที่ประกวดคือ “**ลูกของแผ่นดิน**” ซึ่งเกี่ยวข้องกับในหลวง ผมจึงตัดสินใจเข้าร่วมทีมด้วย”

เมื่อตกลงใจว่าทำหนังส่งประกวด พวกเขาเริ่มต้นกระบวนการทำงานด้วยการประชุมหารือเพื่อจัดวางโครงเรื่อง คิดคอนเซปต์ และจัดทำสตอรี่บอร์ด เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผน และง่ายต่อการถ่ายทำ...เหตุผลอีกประการคือเพื่อให้หนังไม่ “หลุด” ไปจากคอนเซปต์ที่วางไว้

“เพราะสิ่งที่ทำให้หนังดูน่าสนใจคือ แนวคิดหรือคอนเซปต์ของเรื่อง ถ้าเราวางโครงเรื่องได้ดี ดำเนินเรื่องไม่น่าเบื่อ จะทำให้นางานน่าสนใจมากขึ้น แต่ความยากมันอยู่ตรงนี้แหละ เพราะถ้าเราไม่คุยเรื่องคอนเซปต์ให้ชัดจะทำให้หนังออกมาไม่น่าสนใจ จึงต้องมีการประชุมหลายรอบ กรณีที่มีความเห็นไม่ตรงกัน ก็จะได้มาช่วยกันแก้ไข...สำหรับในส่วนของการถ่ายทำและการตัดต่อ...ไม่ค่อยมีปัญหาเท่าไร”

เน้นหลักแห่งความ “พอเพียง”

“**รอยยิ้มของพ่อ**” นอกจากจะนำเสนอเหตุแห่งความบาดหมางและหนทางคลี่คลายความขัดแย้งคือการประนีประนอม หรือใช้ความปรองดองสมานฉันท์เป็นเครื่องมือขจัดความขัดแย้งจนประสบความสำเร็จแล้ว ตัวหนังยังได้พยายามอธิบายให้เห็นว่าความขัดแย้งภายในเรื่องล้วนมีเหตุมาจากความต้องการให้สังคมเกิดสันติสุข เพียงแต่จะหาอย่างไรให้ต่างฝ่ายต่างยอมรับในความเห็นซึ่งกันและกัน...เท่านั้นเอง

ซึ่งความสำเร็จที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการวางโครงเรื่อง คิดคอนเซปต์ ไปจนถึงขั้นตอนการถ่ายทำ แกนนำทีม SKR Livingroom บอกว่า ใช้หลักคิด และทฤษฎีตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ มาปรับใช้ในการทำหนัง

“ความสำเร็จที่เกิดขึ้นนั้นมาจากหลักสำคัญสองสามประการที่เราใช้คือ **ความเพียร** ดำเนินงานด้วยความพยายามเพื่อให้หนังออกมาดีที่สุด เราอาศัย**ความซื่อสัตย์**เพื่อไม่ให้ทีมของเราเกิดข้อบาดหมางกัน ประการสำคัญคือ เราใช้**ความพอเพียง**พวกเราใช้โรงเรียนเป็นสถานที่ถ่ายทำทั้งหมด เพื่อให้ไม่สิ้นเปลืองงบประมาณ รวมถึงอุปกรณ์ต่างๆ ก็เป็นอุปกรณ์ที่ทุกคนมีอยู่แล้ว ขณะเดียวกัน เทคนิคต่างๆ ในหนังก็ไม่ได้ซับซ้อน และไม่จำเป็นต้องใช้เอฟเฟ็กต์มากนัก เพราะเทคนิคบางอย่างเราใช้คอมพิวเตอร์ได้...ส่วนสถานที่ถ่ายทำก็ไม่จำเป็นต้องออกมาถ่ายทำกันข้างนอก และอุปกรณ์ถ่ายทำก็อาศัยอุปกรณ์ที่มีอยู่ในโรงเรียน และสุดท้ายคือ **การเอาชนะใจตนเอง** ผมต้องเอาชนะใจตนเองอย่างมาก เพราะปกติผมเป็นคนที่ไม่ค่อยขี้เกียจและติดเกมมาก”

นอกจากการใช้ “คำสอนของพ่อ” มาเป็นแนวทางในการทำหนังแล้ว พวกเขายังได้เรียนรู้เรื่องการทำงานเป็นทีม การรู้จักการแบ่งเวลา การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ได้เรียนรู้ปัญหาซึ่งกันและกัน ได้แลกเปลี่ยนความคิดของคนในทีม จึงทำให้ได้ข้อสรุปที่เป็นกลางที่สุด นอกจากนี้ยังปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีแก่ตัวเองเช่น เกิดความมีระเบียบวินัยในตัวเอง เกิดความสามัคคี และตรงต่อเวลา

นายชัยรัตน์ เมธมโนรมย์

โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต

โทรศัพท์ 085-507-0086

E-mail : tam_kibs_1412@hotmail.com

รู้จักสามัคคี ทำความดีตามรอยพ่อ สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดหนองบัวลำภู

“...การที่ผมได้เห็นภาพพระองค์ท่านทรงเหน็ดเหนื่อย เมื่อยล้าจากการทำงานตามหมู่บ้านห่างไกล เพื่อช่วยเหลือประชาชน ผมรู้เลยว่าพระองค์ท่านต้องทรงเหนื่อยมาก ในฐานะที่ผมเป็นคนหนองบัว ผมก็คิดมาตลอดว่าจะทำอย่างไรที่จะช่วยคนหนองบัวลำภูได้บ้าง จนเมื่อได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการร่วมพัฒนาเมืองหนองบัวลำภู ก็อยากจะช่วยแบ่งเบาภาระของพระองค์ท่าน ตอนนั้นผมรู้สึกภูมิใจ และคิดว่าจะทำสิ่งดีๆ ต่อไป จนกว่าจะไม่สามารถทำได้”

คิดเพื่อทำ...ทำเพื่อแผ่นดิน

นั่นคือความรู้สึกบางช่วงบางตอนที่ “โจ” นรินทร์ มิตรสา จันทร ประธานสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดหนองบัวลำภู ขณะถูกถามถึงโครงการ “ค่ายรวมพลังเยาวชน รู้รักสามัคคี ทำความดีตามรอยพ่อ” ที่เขาและเพื่อนๆ ทีมสภาเด็กฯ ช่วยกันคิดขึ้นเมื่อต้นปี 2554 ที่ผ่านมานี้ ด้วยต้องการช่วยเหลือสังคมผ่านกิจกรรม

อาสาบำเพ็ญประโยชน์เพื่อถวายพ่อของแผ่นดิน

“เราคิดว่าจะทำโครงการเพื่อส่งเสริมความรู้เรื่องบทบาทหน้าที่พลเมืองในฐานะที่เป็นเยาวชน จึงช่วยกันเขียนโครงการจนได้รับการสนับสนุนงบประมาณจาก อบจ.หนองบัวลำภู จำนวน 40,000 บาท คิดกันว่าไม่พออนะ แต่เราไม่ยอมให้อีกโอกาสผ่านไป เพราะอยากทำกิจกรรม แต่ด้วยข้อจำกัดข้างต้นพวกเราจึงต้องปรับกิจกรรมให้กระชับรวดเร็วมากขึ้นเป็นค่าย 2 วัน 1 คืน แต่เพิ่มเนื้อหาสาระเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงและความเป็นจิตอาสาเข้าไปด้วย เพราะเราเห็นว่าเป็นเรื่องสำคัญไม่แพ้กัน”

ปรับตัว...แต่ไม่ปรับเป้าหมาย

ทันทีที่ได้รับงบประมาณ “โจ” และทีมงานสภาเด็กฯ ก็นัดพูดคุยพร้อมกับแบ่งงาน ด้วยทีมงานที่มีอยู่เพียง 5 คน ที่กระจายตัวกันไปทำหน้าที่ต่างๆ ทั้งประสานงานวิทยากร สถานที่ อาหาร การเดินทาง และประสานงานไปยังสภาเด็กฯ ระดับอำเภอทั้ง 6

แห่งให้นำเยาวชนเข้าร่วมกิจกรรม เมื่อทุกอย่างพร้อม วัยโจ้คิดดี ทำดีก็พร้อมลุยงาน

6 - 7 ธันวาคม 2554 ณ ภูพานน้อย สถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศคือเป้าหมายของการนัดรวมพลคนค่าย น้องๆ ทั้ง 50 คนซึ่งเดินทางมาจาก 16 อำเภอมาถึงตามนัดหมาย วันแรกของกิจกรรมเริ่มต้นขึ้นด้วยการละลายพฤติกรรม ทำความรู้จักกันว่าใครเป็นใครมาจากไหนด้วยกระบวนการสนทนาการ ช่างบ้ายได้อาจารย์พิภพ หัสสา มาให้ความรู้เกี่ยวกับหน้าที่พลเมือง ส่วนช่วงเย็นเป็นกิจกรรมฐาน เพื่อเรียนรู้เรื่องการอนุรักษ์ธรรมชาติ กระดาษและสีถูกแจกจ่ายให้เพื่อนซวยค่ายได้วาดรูปตามโจทย์ **“ฝันป่าในฝันของฉัน”** ก่อนจะออกมานำเสนอแนวคิดของภาพ

“หลังจากที่น้องๆ นำเสนอภาพป่าในฝันของแต่ละคนเสร็จแล้ว พี่ๆ จะทำหน้าที่สรุปเป้าหมายของกิจกรรม ไปพร้อมๆ กับการปลูกจิตสำนึกว่า ป่าที่สวยงามและดีนั้นทุกคนสามารถวาดได้เองตามใจชอบ แต่ถ้าหากน้องๆ ต้องการให้ป่าในฝันเป็นจริงได้ จะต้องช่วยกันอนุรักษ์รักษาป่าไว้ไม่ให้ถูกทำลายไป”

นอกจากฐานการอนุรักษ์แล้วยังมีฐานที่สอนเรื่องความกตัญญู อดทน ความเสียสละ ที่ให้น้องๆ แบ่งทีมต่อตัวเสียสละเครื่องแต่งกายและอุปกรณ์ต่างๆ ในตัวออกมาต่อกันให้ได้ยาวที่สุด ใครได้ยาวที่สุดถือเป็นผู้ชนะ เมื่อทำกิจกรรมเสร็จ พี่ๆ ก็สรุปให้น้องๆ เข้าใจว่า การอยู่ร่วมกันในสังคมทุกคนต้องมีความสามัคคีและความเสียสละเพื่อส่วนรวม จากนั้นก็เข้าสู่กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับปราชญ์ชาวบ้านเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง “โจ” เล่าและยังบอกด้วยว่า กิจกรรมนี้เป็นไปอย่างสนุกสนานหลายคนผลัดกันถามแบบไม่เขินอาย ที่สำคัญความรู้เรื่องการเกษตรนั้นน้องๆ สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้จริงอีกด้วย

กิจกรรมเร่งรัด...เร่งเราให้ตื่นตัว

เช้าของวันที่ 7 ธันวาคม น้องๆ ตื่นแต่เช้าเพื่อออกกำลังกายและกินข้าวเช้าก่อนจะออกเดินทางไปปลูกป่า ที่มีจุดหมายปลายทางอยู่ที่ป่าภูพานน้อย ทันทีที่พวกเขาไปถึงด้วยเวลาที่มืออยู่อย่างจำกัด ต้นไม้ 500 ต้นถูกนำลงดินด้วยสองมือน้อยๆ จนเสร็จ เพื่อให้ทันเดินทางต่อไปที่สถานสงเคราะห์เด็กติดเชื่อเอชไอวี ที่นี้น้องๆ ได้เรียนรู้เรื่องโทษของเชื้อเอชไอวีและแนวทางป้องกัน ในที่สุดเวลาของการลาจากก็มาถึง พิธีปิดค่ายจึงเปิดฉากขึ้นที่นี่

“โจ” บอกว่า แม้กิจกรรมต่างๆ จะถูกจัดขึ้นอย่างรวบรัด แต่เขาเชื่อว่าทุกกิจกรรมที่พวกเขาคิดขึ้นล้วนเต็มไปด้วยคุณภาพ เมื่อสังเกตเห็นการมีส่วนร่วมของสมาชิกค่ายแล้วไม่มีใครบ่นหรือแสดง

อาการปฏิเสธ ตรงกันข้ามทุกคนกลับกระตือรือร้นและตั้งใจทำกิจกรรมภายใต้ข้อจำกัดเรื่องเวลา

“ยิ่งกิจกรรมสุดท้ายมันวัดเรื่องตัวตนได้อย่างชัดเจน น้องๆ ที่บ้านสงเคราะห์เด็กติดเชื่อมีหลายอาการ แต่เพื่อนๆ ทุกคนไม่แสดงอาการรังเกียจ พวกเราทานข้าวร่วมกัน เล่นกันสัมผัสกัน อย่างเพื่อนที่มีเมตตาต่อกัน ผมทำมาหลายโครงการแล้ว แต่ชอบโครงการนี้เพราะเราทำด้วยข้อจำกัดเรื่องงบประมาณและระยะเวลา ค่ายนี้มีความต่างจากค่ายอื่นตรงที่มีความหลากหลายเรื่องกิจกรรมขนาดเราทำแค่ 2 วันเราได้ทั้งเรื่องจิตอาสา เศรษฐกิจพอเพียง หน้าที่พลเมือง กิจกรรมนี้สอนให้เราทำงานได้ภายใต้ความพอเพียง”

เป้าหมายมิไว้ให้ “พุงชน”

ดูเหมือนว่า “โจ” และเพื่อนๆ จะปลื้มใจกับค่ายนี้ไม่น้อย เขาบอกว่าค่ายนี้ให้บทเรียนหลายเรื่องทั้งเรื่องการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าอย่างเรื่องงบประมาณ ทำให้ต้องเร่งปรับโครงการอย่างเร่งด่วน แต่ก็ไม่ละทิ้งเป้าหมายที่ตั้งไว้ในตอนต้น

“ผมประทับใจน้องๆ ทีมงานและน้องๆ ที่มาร่วมค่าย เขาให้ความสนใจกับกิจกรรมทุกอย่าง ทั้งๆ ที่มีเวลาจำกัด ในขณะที่เพื่อนๆ ก็คอยให้กำลังใจช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ถึงจะเหนื่อยแต่ก็ไม่ท้อ แรงบันดาลใจของพวกเราคือในหลวง การที่ผมได้เห็นภาพพระองค์ท่านเห็นดื้นน้อยเมื่อล้าจากการทำงานตามหมู่บ้านห่างไกลเพื่อช่วยเหลือประชาชนของท่าน ในฐานะที่ผมเป็นคนหนองบัวลำภู ผมก็คิดตลอดว่า จะทำอะไรที่จะช่วยคนหนองบัวลำภูได้บ้าง จนมาอยู่จุดๆ หนึ่งที่ทำให้ผมเป็นส่วนหนึ่งในการเข้าร่วมพัฒนาเมืองหนองบัวลำภูได้ ก็อยากจะช่วยแบ่งเบางานของพระองค์ท่าน ตอนนี้นั้ผมรู้สึกภูมิใจ และก็คิดว่าจะทำสิ่งดีๆ ต่อไป จนจะไม่สามารถทำได้”

นายณรินทร์ มิตรสาจันทร์

ประธานสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดหนองบัวลำภู

โทรศัพท์ 080-191-786

E-mail: jo44dy@gmail.com

ป่าของพ่อ – ลูกของแผ่นดิน

โรงเรียนวัดทรงธรรม จังหวัดสมุทรปราการ

ป่าเป็นทุกอย่างของชีวิต...

เป็นแหล่งกำเนิดของสัตว์น้ำ เป็นแหล่งอาหาร เป็นแหล่งรายได้ เป็นต้นกำเนิดของฝน เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ฯลฯ

และ “ป่า” ยังเป็นแหล่งก่อเกิดของความรักความสามัคคี...

ในแผ่นดินชายฝั่งย่านจังหวัดสมุทรปราการ แผ่นดินที่ป่าชายเลนเริ่มร่อยหรอ เด็กกลุ่มหนึ่งจากโรงเรียนวัดทรงธรรม กำลังรวมกลุ่มและชักชวนกันออกไป “ปลูกป่า” เป้าหมายคือ รักษาแหล่งอาหาร...ที่สำคัญคือ “ทำความดีเพื่อถวายในหลวง” ในฐานะที่เป็น “ลูกของแผ่นดิน”

คิดใหญ่ ทำเล็ก..

“ดาวและไปป์” สองพี่น้อง กำลังสนทนากันเกี่ยวกับการปลูกป่าชายเลน น้องช่างสงสัยถามพี่สาวว่าทำไมเราต้องไปปลูกป่าปลูกเพื่ออะไร

ฝ่ายพี่สาว อรรถาธิบายความสำคัญของป่า คุณค่าของต้นไม้ อย่างไม่รู้จักเห็นดินเหนียวและเปื้อนหน้าแม่แต่เนี่ย

เมื่อการอธิบายอย่างเดียวยังทำให้ “ไปป์” ไม่เข้าใจ กิจกรรม “ปลูกป่า” หรือ Learning by Doing น่าจะเป็นคำตอบหรือคำอธิบายที่ดีที่สุด....

ไม่แปลกที่หนังสือเรื่อง “ลูกของแผ่นดิน” ผลงานของทีม REAMIMATE ART จากโรงเรียนวัดทรงธรรม จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งมี “ดาว” จิตตฤทัย บุญยะประสพ เป็นหัวหน้าทีม จะได้รับรางวัล “เนื้อหาดีเด่น” ในโครงการประกวดหนังสือ “ลูกของแผ่นดิน” ในครั้งนี้

“ดาว” บอกว่า เหตุผลที่ทำหนังสือเล่มนี้ส่งเข้าประกวดเพราะต้องการถ่ายทอดเรื่องราวของเด็กกลุ่มเล็กๆ ที่ทำสิ่งเล็กๆ แต่มีคุณค่าและความหมายที่ยิ่งใหญ่

“เราไม่จำเป็นต้องคิดเรื่องใหญ่ และทำเรื่องใหญ่ๆ ให้คนอื่นเห็น ทำในสิ่งเล็กๆ แต่ให้ผลตอบแทนที่เป็นเรื่องใหญ่ได้...เหมือนการปิดทองหลังพระที่ติดไปเรื่อย ๆ ก็จะล้นออกมาให้คนอื่นเห็นเอง”

เรื่องราวของหนังสือจึงนำเสนอกิจกรรมของนักเรียนในโรงเรียนวัดทรงธรรม ที่ปลูกป่าชายเลนบริเวณสวนเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ กิจกรรมดังกล่าว นอกจากจะ

ทำให้ได้เรียนรู้เรื่องราวของป่า ความสำคัญของต้นไม้ ที่เป็นประโยชน์ทั้งกับตัวเอง เป็นประโยชน์กับคนอื่น รวมทั้งยังเป็นเรื่องใกล้ตัว และเป็นกิจกรรมที่ทุกคนสามารถร่วมมือกันทำได้..

ลูกของแผ่นดิน : รางวัลจากการ “ร้อนวิชา”

สำหรับ “ดาว” ด้านหนึ่งเธอต้องเรียนหนังสือ แต่อีกด้านหนึ่งเธอให้ความสนใจ **“หนังสือ”** โดยเธอบอกว่า หนังสือเป็นสื่ออีกอย่างหนึ่ง ที่ทำทลายความสามารถคนทำหนังสือ

“พอดีมีรุ่นพี่ที่เขาทำหนังสืออยู่ เลยไปเรียนรู้กับเขา เห็นว่าการทำหนังสือเป็นการทำทลายความสามารถอย่างหนึ่ง เพราะในเวลาไม่กี่นาทีเราจะทำอะไรให้หนังสือออกมาน่าสนใจ ทำอย่างไรให้คนดูเข้าใจหนังสือของเรา เราจะสื่อสิ่งที่เราคิดให้คนดูเข้าใจหนังสือของเราอย่างไร...จากนั้นได้มีโอกาสไปอบรมการทำหนังสือที่ **“จริยธรรมขอร์ดฟิล์ม”** ของวัดสระเกศ ก็ทำให้ชอบมากยิ่งขึ้น”

หลงใหลในความยาก ชื่นชอบความท้าทาย แต่ก็ยังไม่เมื่อยให้แสดงฝีมือ กระทั่งมีโครงการประกวดหนังสือภายใต้คอนเซปต์ **“ลูกของแผ่นดิน”** เธอจึงเกิดอาการ **“ร้อนวิชา”** อยากทำหนังสือที่เป็นผลงานของตัวเองสักเรื่อง

“ตามคอนเซปต์คือเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับพระราชกรณียกิจในหลวง ...จึงอยากทำหนังสือที่เป็นเรื่องราวใกล้ๆ ตัว จึงไปดูว่ามีกิจกรรมอะไรบ้างที่เราทำกันอยู่ในโรงเรียนที่นำมาดัดแปลงทำเป็นบทหนังสือได้ ก็ปรึกษาเพื่อน ๆ และอาจารย์ สุดท้ายก็ได้ข้อสรุปตรงที่เรื่องของทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งเป็นเรื่องใกล้ตัว และเป็นเรื่องที่เราทำอยู่แล้ว”

เมื่อได้ **“บทสรุป”** จึงไปดำเนินการเรื่องบท จัดหาทีมกล้อง ทีมนักแสดง ออกสำรวจพื้นที่ถ่ายทำ

จะว่าร้อนวิชาก็ได้ เพราะเป็นเรื่องแรกที่เขียนบทเองและมีส่วนในการเล่น ดังนั้นสิ่งที่อยากที่สุดคือการคิดพล็อตเรื่องให้น่าสนใจ เวลาเขียนบทก็ต้องเอาไปให้เพื่อน ๆ อ่าน ให้อาจารย์ช่วยตรวจสอบ ก็จะมีคนแนะนำจะต้องปรับแก้ ตรงไหนอย่างไร จากยากก็ทำให้ง่ายขึ้น และช่วยให้เธอคิดนอกกรอบมากขึ้น ทำงานได้ง่ายขึ้น...และเนื่องจากตัวหนังสือต้องการเล่าเรื่องของ การปลูกป่า ความสมจริงจึงเป็นสิ่งสำคัญ จึงต้องลองออกไปปลูกป่าจริงๆ ก็ต้องไปปรึกษาเพื่อน ๆ และนักแสดงเพื่อให้มาเล่น ไปดูพื้นที่ป่าชายเลนบริเวณสวนเฉลิมพระเกียรติวัดจากแดง เห็นว่าป่าเริ่มลดน้อยลง จึงรวบรวมสมาชิกไปช่วยกันปลูกป่า และก็ถ่ายหนังไปด้วย

แม้เนื้อเรื่องจะดำเนินไปเรื่อย ๆ แต่เนื้อหาในหนังกลับเต็มไปด้วยคำถามว่า ทำไมเราต้องปลูกป่า และเด็ก ๆ อย่างพวกเราจะมีส่วนในการทำความดีเพื่อสังคมได้มากน้อยแค่ไหน...ซึ่งตอนจบ

จะเห็นว่าเมื่อปลูกป่าเสร็จก็จะได้รูปในหลวงเป็นของรางวัล...ฉะนั้นเด็ก ๆ จึงพยายามทำเต็มที่เพื่อให้ได้รูปในหลวงมา

กว่าจะได้หนังดี...ต้องปรับตัวและอดทน

เพราะหนังสือเป็นสื่อที่ **“ยาก”** และ **“ท้าทาย”** ดังนั้นในทุกๆ ขั้นตอน “ดาว” จึงต้องอาศัย **“ความอดทน”** เป็นองค์ประกอบสำคัญ

“พอทำออกมาแล้วก็รู้ว่ายากจริงๆ ต้องใช้ความอดทน เพราะกว่าจะผ่านแต่ละฉากได้ใช้เวลานานพอสมควร พอถ่ายเสร็จก็เอาไปตัดต่อแล้วมานั่งดู อารมณ์มันเหมือนหนังสารคดีมากกว่าการเป็นหนังสือ เสียบางช่วงก็โมโห ต้องปรับแก้และต้องไปถ่ายซ่อม...แต่พอส่งเข้าประกวดแล้วได้รางวัลเหนือคาดเดา...ก็ดีใจมาก เพราะนี่เป็นครั้งแรกในชีวิตของการทำหนังสือ”

นอกจากต้องอดทนเพื่อให้ผลงานออกมาดี การทำงานครั้งนี้เธอยังต้องอาศัยการปรับตัวด้วยเหมือนกัน เพราะเธอไม่ได้ทำงานคนเดียว แต่ทำงานกันเป็นทีม เพราะฉะนั้นการปรับตัวกับสภาพแวดล้อม หรือปรับตัวให้เข้ากับคนที่เธอทำงานด้วยก็เป็นสิ่งสำคัญ เพราะในการทำงานกับเพื่อนหลายๆ คน แต่ละคนมีนิสัยแตกต่างกัน ก็ต้องเรียนรู้คนอื่น และก็มาปรับที่ตัวเองด้วย เพื่อให้งานออกมาดีที่สุดในที่สุด

นางสาวจิตตฤทัย บุญยะประสพ

โรงเรียนวัดทรงธรรม จังหวัดสมุทรปราการ

โทรศัพท์ 087-706-7099

E-mail : dauu_kitty24169@hotmail.com

“ในความแตกต่าง มีความสามัคคี” โรงเรียนเซนต์ดอมินิก

“โตขึ้นอยากเป็นอะไร” ..

ความทรงจำจากวัยเด็ก ถูกพัฒนามาเป็นหนังสือเรื่อง THE FUTURE เรื่องราวของเด็กนักเรียน 2 คนที่พยายามลอกการบ้านที่ครูทิ้งไว้ให้ ภายใต้หัวข้อ “โตขึ้นอยากเป็นอะไร”

“ของแบบนี้มันลอกกันไม่ได้”

“เซนส์” พุทธรักษ์ วิริยะปัญญาโชติ เจ้าของหนังสือบอกคอนเซ็ปต์ของหนังสือนี้... และเมื่อลอกไม่ได้ เด็กอ้วนที่ตัวใหญ่กว่าจึงเดินไปเปิดทีวี แต่เปิดทีวีไม่ถึง เพื่อนอีกคนจึงเอาก้อนมาต่อให้

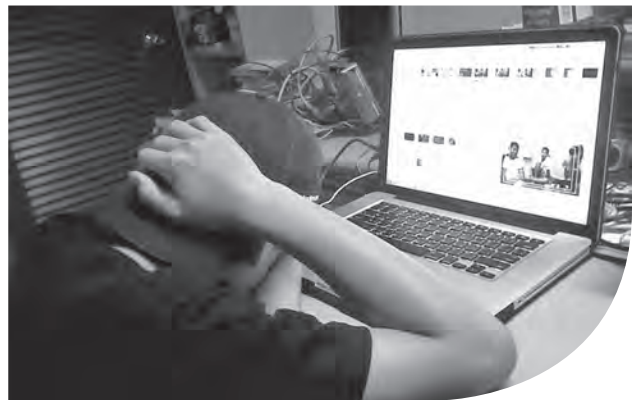
ในความแตกต่าง บางทีอาจทำให้เลียนแบบกันไม่ได้ แต่เราสร้างความสามัคคีได้ “เซนส์” เฉลยถึงนัยยะที่แฝงอยู่ในหนังสือเรื่องนี้

จากดีเจ.มาเป็นนักทำหนัง

ก่อนมาทำหนังเรื่องนี้ “เซนส์” ผ่านการทำงานมาค่อนข้างหลากหลาย ทั้งเป็นดีเจจัดรายการ “z-talk” ของกลุ่มนักจัดรายการในโรงเรียน ที่เล่าเรื่องราวจากประสบการณ์ของตัวเองสู่เพื่อนในโรงเรียน นอกจากนั้นเด็กนักเรียนชั้น ม.3 ที่กำลังขึ้นชั้น ม.4 คนนี้ ยังมีส่วนร่วมในการทำหนังสือของโรงเรียนอีกหลายเรื่องด้วยเช่นกัน

เรื่องแรกๆ ชื่อ “อินคอมพลีท แฟมิลี่” หนังสือที่เล่าเรื่องราวความผูกพันระหว่างแม่และลูก และ “นิว สตูดิโอ” เรื่องราวของเด็กใหม่ในโรงเรียนใหม่

“มีรุ่นพี่ตั้งชมรม “young film maker” ในชมรมก็จะมีกิจกรรมการทำหนังสั้น ผมก็มีโอกาสได้เรียนรู้การทำหนังจากพี่ๆ ผู้กำกับที่มีประสบการณ์หลายคน ช่วงปิดเทอมก็ไปทำหนังสั้น มีผลงานออกมาฉายในหอศิลป์ของโรงเรียนบ้าง ที่ชอบหนังสั้นเพราะ

มันทำหยาดี ปกติผมเป็นคนชอบคอมพิวเตอร์อยู่แล้ว ก็มีโอกาสดำมาทำตัดต่อ ได้สนุกกับงาน ผมคิดว่าการตัดต่อ มันเหมือนได้เอาเรื่องราวที่มันยุ่งเหยิงมาจัดระบบ จัดเรียงให้มันเป็นเรื่องราวมากขึ้น ขณะที่การเป็นผู้กำกับก็เหมือนกัน เพราะเราได้กำกับ หรือจัดการงานให้เป็นระบบเรียบร้อยมากขึ้น”

นอกจากงานของตัวเอง “เซนส์” ยังมีโอกาสเข้าร่วมอบรมทำหนังที่มี “ปรัชญา ปิ่นแก้ว” เป็นคอมเมนเตเตอร์อีกด้วย

การได้เข้ามาสัมผัสกับหนังสั้น สัมผัสกระบวนการผลิตที่ “เซนส์” บอกว่าเป็นเสมือนการ “จัดการ” ความยุ่งเหยิงให้เข้าที่เข้าทาง ประสบการณ์เหล่านี้ทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ กระทั่งนำไปสู่ “ความชอบ” ในท้ายที่สุด

และเขาไม่ได้หยุด “ความชอบ” ไว้แค่นั้น

กับโครงการ “ลูกของแผ่นดิน” หนังสือในคอนเซปต์ “แรงบันดาลใจจากในหลวง” โครงการประกวดหนังสือสั้นที่จัดขึ้นเนื่องในโอกาสพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ “เซนส์” และทีม SoDa Film ได้ส่งหนังสือสั้นเรื่อง THE FUTURE เข้าสู่วีที่ประกวดในครั้งนี้

“อย่างที่บอกว่า เรามีชมรม เวลาที่มีกิจกรรมอะไรต่าง ๆ ทางชมรมก็จะไปจัดหาสมาชิกสัมพันธ์ภายในชมรม การเข้ามาประกวดในครั้งนี้ก็เหมือนกัน เพื่อนๆ ในชมรมจัดหาข่าวการประกวดมาประชาสัมพันธ์ ซึ่งพวกเรากลุ่มทำหนังสือสั้นก็สนใจเลยทำส่งเข้าประกวดด้วย อีกอย่างคือ แต่ละคนอยากจะทำผลงานเพื่อเก็บเป็นแฟ้มผลงานของตัวเอง เผื่อเอาไว้ขอทุนในการเรียนหรือการทำงานในอนาคต”

และ THE FUTURE หนังสือระดับรางวัล... ก็ได้บรรจุอยู่ในแฟ้มการทำงานของ “เซนส์” อีก 1 เรื่อง

“หนังสือ” ต้องคอนเซปต์ดี ความหมายดี น่าสนใจ

“ตอนจบจะเห็นว่า ถึงแม้ว่าเราจะเป็นอะไรก็ตาม สุดท้ายถ้าเราเกิดปัญหาเราก็ต้องไปช่วยเหลือกันอยู่ดี”

หนังสือต้องการอธิบายให้เห็นว่า แม้เด็ก 2 คนพยายามจะลอกการบ้าน แต่ในชีวิตจริงเราไม่สามารถเลียนแบบใครได้ ซึ่งตอนจบของเรื่อง หนังสือได้ออกมาชัดเจนถึง “ความต่าง” ของ “โตขึ้นอยากเป็นอะไร” คือภาพที่กล้องซูมเข้าไปบนคำตอบของเด็กคือ “อยากเป็นพ่อครัวทำอาหารให้คนทั้งโลกกิน” และ “อยากเป็นนักเขียนเพื่อที่จะเล่าเรื่องราวของในหลวง”

“เซนส์” บอกว่า ตอนทำหนังสือนี้ก็คิดกันนานเหมือนกัน เพราะต้องคำนึงอยู่เสมอว่าทำอย่างไรให้ออกมาไม่น่าเบื่อ...เพราะการทำหนังสือให้ออกมาน่าสนใจคือ ความหมายต้องดี คอนเซปต์ต้องชัด และนำเสนอออกมาน่าสนใจ ซึ่งเขามองว่าสิ่งที่น่าสนใจของหนังสือคือ ความหมายที่เราต้องการสื่อออกไป..บางทีต้องสื่อให้ออกไปตรงๆ ไม่ต้องคิดหลายชั้นให้เปลืองสมอง...เพราะถ้าทำออกมาแนวหนังอาร์ต เด็กก็ดูไม่รู้เรื่อง

“ผมว่าหนังสือ 5 นาทีทำให้ออกมาดูเรื่องได้นะครับ...อย่างของผม จะดูว่าทำให้ใครดู เช่น ถ้าทำให้ผู้ใหญ่ดูก็อีกรัตหนึ่งย ถ้าให้เด็ก ๆ น้อง ๆ ดูก็ใส่มุขเข้าไปบ้างเพื่อจะได้ไม่เครียดและเข้าใจง่าย...พูดง่าย ๆ คือต้องดูกลุ่มเป้าหมายว่าจะทำให้ใครดู...”

นอกจากเรื่องเนื้อหา ขั้นตอนของการถ่ายทำก็สำคัญ “เซนส์” บอกว่า ถ้าเนื้อหาเยอะหรือมากเกินไป ก็จะส่งผลในเรื่องการถ่ายทำด้วย...

“พวกเราจะมาประชุมกันทุกวันอังคารที่ชมรม เพราะต้องสรุปเรื่องเนื้อหา เรื่องบท เรื่องการถ่ายทำ คัดเลือกนักแสดง สถานที่ และงบประมาณ ต้องจัดเวลาให้เหมาะสม ดังนั้นจึงต้องแบ่งบทบาทหน้าที่กันให้ครบ ทุกคนเขียนบท คนตัดต่อ ดูเรื่องเสื้อผ้า คนขออนุญาตครู โดยจะประชุมกันตอนเช้า ตอนกลางวัน เลิกเรียน ใช้เวลาว่างเท่าที่ทำได้มาถ่ายทำ...”

ไม่หิวหา...ใช้หลักพอเพียง

ขั้นตอนการทำงานเริ่มตั้งแต่การวางแผนโครงการเรื่อง เขียนบท ขออนุญาตครูเพื่อยืมตัวนักแสดงที่เป็นน้อง ๆ เตรียมกล้อง ถ่ายทำ นำไปตัดต่อ กระทั่งออกมาเป็น THE FUTURE หนึ่งที่ต้องการถ่ายทอดเรื่องราวของความสามัคคีมีน้ำใจ และนำไปส่งเข้าประกวด กระทั่งได้รับรางวัลมาครอบครองนั้น “เซนส์” บอกว่า สิ่งสำคัญที่ได้เรียนรู้จากกระบวนการทำหนังสือในครั้งนี้คือเรื่องการจัดสรรเวลา การทำงานกับเพื่อน ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำแนวทางของในหลวงมาปรับใช้ในการทำงาน

“เนื่องจากพวกเราต้องเรียนหนังสือ และช่วงนั้นอยู่ในช่วงสอบ อีกอย่างต้องขึ้น ม.4 ข้อยเสียคือเรื่องการจัดเวลา ดังนั้นเวลาทำงานเราต้องดูความพร้อมของคนอื่นด้วย ต้องเรียนรู้วิธีการทำงานกับคนอื่น ดูเงื่อนไขคนอื่น โดยเฉพาะเรื่องเวลา สำหรับการทำงานในทีม แม้จะมีความขัดแย้ง

กันบ้าง ก็ต้องพูดคุยกันเพื่อปรับความเข้าใจกัน...สิ่งที่คุยกันมากที่สุดคือเรื่องคอนเซ็ปต์ของหนังว่าเราจะสื่ออะไรออกไป เพราะถ้าเข้าใจไม่ตรงกันก็สื่อให้คนดูไม่รู้เรื่อง ผมคิดว่าตรงนี้สำคัญครับ คุยกันให้เข้าใจ”

“เซนส์” บอกต่อว่า อีกเรื่องที่เขาคิดว่าเป็นสิ่งสำคัญคือในหนังที่พวกเขาทำไม่มีเทคนิคอะไรที่ซับซ้อนมาก ถ่ายกันในโรงเรียน ตัวแสดงไม่เยอะ เพราะคิดว่า ไม่ต้องการให้มันออกมาหือหาวมากนัก ใช้หลักแห่งความพอเพียง เน้นประหยัด ความพอดี เหมือนพระองค์ท่าน

นายพุทธิรักษ์ วิริยะปัญญาโชติ
โรงเรียนเซนต์ดอมินิก
โทรศัพท์ 085-135-7474

“พี่ได้ให้ น้องได้ยิ้ม” ถวายเป็นแม่ของแผ่นดิน สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดกระบี่

วันที่ฝนฟ้าไม่ค่อยเป็นใจในช่วงเดือนกันยายน เสียงค้อนกับตะปุกกระทบกันดังเปรี้ยงปร้าง ปะปนกับกลิ่นสี ดังขึ้นเป็นระยะๆ จากโรงเรียนบ้านไร่พัฒนา ตำบลลำทับ ตลอด 3 วันที่ผ่านมา ยังไม่มีทีท่าว่าจะแล้วเสร็จ ราวกับจะแข่งขันกันอย่างเอาเป็นเอาตาย กับสายฝนที่ตกลงมาอย่างไม่ลืมหูลืมตา และแล้งงานทาสีก็ลุล่วงจนแล้วเสร็จ ด้วยพลังกำลังของน้องๆ ในโรงเรียน แต่ทางเชื่อมระหว่างอาคารเรียนกับห้องน้ำกลับไม่รอดหน้า เพราะกำลังวังชาฝ่ายชายมีไม่มาก งานโครงสร้างที่ไม่ใช่เรื่องกล้วยๆ ของค่ายอาสาฯ นี้ จึงจบลงด้วยพันธะสัญญาจากใจว่า... **“อันวาคมที่จะถึงนี้ พวกเราจะกลับมาอีกครั้งเพื่อสร้างทางเชื่อมให้เสร็จ”**

นั่นคือภาพความทรงจำที่ “ไปร์” เฉลิมวัฒน์ อินทร์จันทร์ ประธานสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดกระบี่ เท้าความให้ฟังถึงที่มาที่ไปของโครงการค่ายอาสาสภานักเรียนกระบี่ “พี่ได้ให้ น้องได้ยิ้ม” ถวายเป็นแม่ของแผ่นดิน ที่จัดขึ้นครั้งแรกเมื่อเดือน

สิงหาคมปี 2553 และนี่เป็นปีที่ 2 เพราะเห็นปัญหาความไม่พร้อม ด้านการศึกษาของน้องๆ ในจังหวัดโดยเฉพาะในถิ่นทุรกันดาร ทำให้เยาวชนในคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดกระบี่ต้องลุกขึ้นมาเติมฝันให้น้องๆ ในชุมชน

แรงบันดาลใจ...จากพ่อของแผ่นดิน

“ผมได้แรงบันดาลใจมาจากการนั่งดูข่าวของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ที่พระองค์ท่านเสด็จพระราชดำเนินไปตามถิ่นทุรกันดาร ไปช่วยเหลือพสกนิกรของท่าน โดยเฉพาะเรื่องที่ท่านสอนให้คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมก่อนประโยชน์ส่วนตน ตรงนี้ถือเป็นแนวทางในการทำโครงการหลายๆ อย่างในช่วงที่ผมเป็นประธานสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดกระบี่ รวมถึงโครงการนี้ด้วย”

“ไปร์” บอกว่าโครงการพีได้ให้ น้องไต้ยม เกิดขึ้นจากการประชุมหารือและชี้แจงต่อคณะบริหารในสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดกระบี่ พร้อมกับประธานสภาเด็กและเยาวชนระดับอำเภอ เพื่อให้ทราบถึงที่มาที่ไปของโครงการและเพื่อขอความร่วมมือในการทำงาน โดยแต่ละปีจะจับสลากเลือกอำเภอเป้าหมาย 1 อำเภอในจังหวัดกระบี่ จากนั้นจึงมอบหมายให้ประธานสภาเด็กและเยาวชนประจำอำเภอนั้นๆ เป็นเจ้าภาพหาโรงเรียนเป้าหมาย และทำหน้าที่ประสานงานกับสถานศึกษา ผู้นำชุมชน และองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นไปพร้อมกัน

“สมาชิกสภาเด็กฯ ระดับจังหวัดมีอยู่เพียง 20 คน บวกกับสมาชิกสภาเด็กและเยาวชนระดับอำเภออีก 20 คน รวม 40 คน คงไม่พอกับการทำกิจกรรมแน่ๆ เราจึงต้องขอแรงสนับสนุนจากคนในชุมชน เพื่อให้กิจกรรมบรรลุวัตถุประสงค์ และเพื่อความสัมพันธ์อันดีที่จะเกิดขึ้นต่อไป โดยกิจกรรมที่ทางเราจะเน้นไปที่การพัฒนาห้องสมุด อาคาร ห้องน้ำ และทางเชื่อมห้องน้ำกับอาคารเรียน เพราะภาคใต้มีฝนตกชุกตลอดปี ห้องน้ำในโรงเรียนส่วนใหญ่อยู่นอกตัวอาคาร จึงลำบากเวลาเข้าห้องน้ำ แม้งบประมาณจะมีไม่มาก แต่โชคดีที่สนิทกับผู้จัดการห้างสรรพสินค้าบิ๊กซี กอปรกับเขามีนโยบายเรื่องการตอบแทนสังคมอยู่แล้วจึงได้งบประมาณมาทำกิจกรรมเพิ่มเติม นอกจากนี้ยังมีงบประมาณจากบริษัท ปาล์มไทย-อินโด จำกัด มูลนิธิศุภนิมิตแห่งประเทศไทย อำเภอลำทับ อบต.ลำทับ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดกระบี่มาช่วยทำให้งานเดินหน้าไปด้วยดี”

โอกาสทำดี...มีไม่มาก

การออกค่ายแต่ละครั้ง ทุกคนต้องเตรียมกายเตรียมใจให้พร้อม โดยเฉพาะการพัฒนาห้องสมุด การซ่อมแซมและทาสีโต๊ะเก้าอี้ ที่หญิงชายต้องทำงานอย่างเท่าเทียมกัน อาหารการกินไม่ห่วง เพราะได้กำลังหนุนจากแม่บ้านในชุมชนทำให้ทานทุกมื้อทำงานกันตั้งแต่เช้ากระทั่งตีคืน トラบเท่าที่เรียวแรงคนหนุ่มสาวจะทำได้ เพราะต้องแข่งกับเวลาที่มีอยู่จำกัด แม้บางคนจะเหนื่อยล้าจากการทำงาน แต่พวกเขาก็ให้กำลังใจซึ่งกันและกัน “ไปร์” ในฐานะประธานสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดกระบี่ มักพูดให้กำลังใจเพื่อนๆ เสมอๆ ว่า **“พวกเราทำงานตรงนี้ไม่มีเงินเดือน เราทำด้วยจิตอาสา ไม่มีสิ่งตอบแทนใด ๆ นอกจากประสบการณ์ที่มีคุณค่าจากการทำงานที่หาไม่ได้จากสถานศึกษาหรือบริษัทเอกชน พวกเรามีต้นทุนที่สูงกว่าเด็กคนอื่น ๆ ดังนั้นน่าจะสร้างโอกาสที่เราได้ตรงนี้ไว้เพื่อพัฒนาตัวเองและเป็นการกำลังในการพัฒนาเพื่อน ๆ ในโรงเรียนหรือชุมชนต่อไป”**

หลังเสร็จจากค่ายแต่ละครั้ง **“วงแลกเปลี่ยนเรียนรู้”** ก็เกิดขึ้น ให้ผู้หลักผู้ใหญ่ในพื้นที่ได้มาสะท้อนการทำงานของคณะทำงานจากสภาเด็กและเยาวชนทั้งระดับอำเภอและจังหวัด ซึ่งพวกเขาพร้อมรับฟังทั้งคำติชมและคำชี้แนะเพื่อพัฒนาต่อยอดให้การทำงานครั้งต่อไป แม้การออกค่ายแต่ละครั้งจะมีระยะเวลาเพียง 3 วัน แต่ก็เพียงพอที่จะนำพาพวกเขาไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ นั่นคือความร่วมมือระหว่างคณะทำงานในสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดกระบี่ กับสภาเด็กและเยาวชนในระดับอำเภอและตำบล รวมถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างนักเรียนในโรงเรียน องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น ซึ่งสิ่งนี้เองถือเป็น **“ต้นทุน”** สำคัญในการพัฒนาเด็กและเยาวชนร่วมกันเป็นองคาพยพ

“เราวัดความสำเร็จจากเสียงสะท้อนที่ดังออกมาจากชุมชน และความร่วมมือที่ได้รับ เพราะการที่เราลงไปทำค่ายพัฒนาโรงเรียน เราไม่ได้มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารเท่านั้น แต่เราต้องการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างคณะทำงานระดับจังหวัดกับระดับอำเภอ และชาวบ้านในชุมชนด้วย ซึ่งที่ผ่านมาหลังเสร็จการทำงานพวกเขาก็จะมาถอดบทเรียนกันทุกครั้งว่าแต่ละครั้งมีข้อดีข้อเสียตรงไหนอย่างไร ให้ทุกคนได้แสดงความรู้สึกถึงการทำงานของตัวเอง เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน”

คนทำงานค่าย...ได้เรียนรู้

ตลอดระยะเวลา 6 ปีที่ “ไปร์” ก้าวเข้ามาทำงานในสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดกระบี่ เริ่มจากการเป็นรองประธานในปี 2549 และก้าวสู่ตำแหน่งประธานในปี 2554 มีเรื่องราวมากมายที่เขาได้เรียนรู้

“รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรามากขึ้น เมื่อก่อนใจร้อน พูดอะไรตรงไปตรงมา ไม่คิดถึงจิตใจคนอื่น แต่เมื่อได้ทำงานกับเพื่อนๆ ผู้ใหญ่บ่อยๆ ผมจะค่อยๆ สุขุมขึ้น คิดก่อนพูด ตำแหน่งประธานฯ ของผมเป็นเพียงหัวโขนที่ต้องทำหน้าที่บนเวทีเท่านั้น แต่เบื้องหลังผมทำงานทุกอย่างเท่าเทียมเพื่อน ๆ มีอะไรก็เปิดใจคุยกัน ไม่ปิดบัง”

การทำงานค่ายอาสา กำลังจะมาเยือนอีกครั้งในเดือนสิงหาคมที่จะถึงนี้ พวกเขาเริ่มเตรียมงานกันอย่างขะมักเขม้น มีพื้นที่อำเภอเมืองเป็นเป้าหมาย วงจรการทำงานของโครงการค่ายอาสาสภาเด็กฯ กระบี่ “พีได้ให้ น้องไต้ยม” ถวายแด่แม่ของแผ่นดินกำลังเริ่มขึ้นอีกครั้ง ท่ามกลางกลยุทธ์ที่ถูกปรับปรุงให้เข้มข้นขึ้นในเชิงรุกในยุคที่ “ไปร์” เป็นประธานสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดกระบี่

“ 2 ปีที่ผ่านมา กิจกรรมและโครงการต่าง ๆ ทั้งอบรม สัมมนา ค่ายอาสา เราจัดขึ้นแบบสัปดาห์ละครั้งเพื่อสร้างประสบการณ์และพัฒนาคณะกรรมการบริหารของสภาเด็กและเยาวชน ตอนนี้เรามีประสบการณ์ มีองค์ความรู้ มีความเชี่ยวชาญบ้างแล้วในการที่จะไปสร้างแกนนำเยาวชนในระดับโรงเรียน เพราะคนที่เป็นประธานสภาเด็กและเยาวชนระดับจังหวัด ระดับอำเภอค่อนข้างเก่งแล้ว ผมว่าพวกเรามีศักยภาพมากพอที่จะสร้างเยาวชนรุ่นน้องขึ้นมา เราต้องเตรียมความพร้อมให้เขาโดยเฉพาะเรื่องจิตอาสา”

และนี่คือ “เส้นทาง” ของการ “สร้างคน” ของสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดกระบี่

นายเฉลิมวัฒน์ อินทร์จันทร์

ประธานสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดกระบี่

โทรศัพท์ 082-289-4636

E-mail: priloveging@hotmail.com

“ลงแขก” ทำดีถวายพ่อหลวง สภาเด็กและเยาวชนตำบลคำโตนด อำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี

หากเด็กและเยาวชนตระหนักในการทำความดี ย่อมเป็นสิ่งที่น่าชื่นชม ยิ่งเป็นความดีที่ตั้งใจทำเพื่อถวายแด่องค์ราชันแล้วยิ่งควรยกย่องในสิ่งดีงามเหล่านั้น ตัวแทนสภาเด็กและเยาวชน ตำบลคำโตนด อำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี จึงนำเรื่องเล่าที่ผ่านการทำงานจากการร่วมแรงร่วมใจของเยาวชนใน 18 หมู่บ้าน ที่ทำ 18 ความดีถวายพ่อหลวงมาเล่าสู่กันฟัง

เริ่มต้นที่ “คิดดี”

“บี” อัครชัย กลักข้อม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสุวรรณวิทยา ประธานสภาเด็กและเยาวชน ตำบลคำโตนด เล่าถึงที่มาของการทำงานในโครงการ 18 หมู่บ้าน 18 ความดี ถวายพ่อหลวงว่า วันที่ 5 ธันวาคม 2554 ที่ผ่านมาเป็นวันเฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ พวกเราสภาเด็กและเยาวชนตำบลคำโตนด จึงช่วยกันระดมความคิดว่าเยาวชนอย่างพวกเราทำอะไรได้บ้างเพื่อถวายแด่พ่อหลวง

“คิดกันหลายรอบมากครับ จนได้ข้อสรุปเป็นโครงการ 18 หมู่บ้าน 18 กิจกรรม เทิดไท้องค์ราชันขึ้น เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และเพื่อส่งเสริมกิจกรรมของสภาเด็กและเยาวชนระดับหมู่บ้านทั้ง 18 หมู่บ้านของตำบลคำโตนด และคิดว่าจะงานนี้ยังช่วยเสริมสร้างความสามัคคี สร้างจิตสำนึกในการมีจิตอาสา จิตสาธารณะ การบำเพ็ญประโยชน์ของเด็กและเยาวชนตำบลคำโตนดอีกด้วย”

ร่วมมือ “ทำดีแก้ปัญา”

“บี” บอกว่า โครงการนี้มาจากการตระหนักถึงสภาพปัญหาในแต่ละหมู่บ้าน คณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนฯ จึงอยาก “เปิดโอกาส” ให้น้องๆ ได้คิดแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง รวมถึงการส่งเสริมความคิดในการทำกิจกรรมที่สร้างสรรค์ ช่วยสร้างความรัก ความสามัคคี ความสัมพันธ์อันดีภายในชุมชน ฝึกค้นหาปัญหา และแก้ไขปัญหาภายในชุมชน ฝึกให้มีความกล้าแสดงความคิดเห็น

การทำกิจกรรมครั้งนี้ยังได้รับการตอบรับอย่างดีจากประชาชนเข้าร่วมกิจกรรม มากถึง 700 กว่าคนเลยทีเดียว

กระบวนการทำงานเริ่มจากการประชุมคณะกรรมการว่าจะนำเสนอกิจกรรมอะไร สภาเด็กฯ แต่ละหมู่บ้านก็เสนอกิจกรรมของหมู่บ้านตนเอง จากนั้นก็มีการประสานงานกับสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลและเหล่าผู้ใหญ่ใจดีทั้งหลายให้ช่วยกันสำรวจสถานที่ในการทำงาน จากนั้นจึงลงมือทำผ่านกิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมจิตอาสาพัฒนาชุมชน ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน การหาทางแก้ไขปัญหาการตั้งครรภก่อนวัยอันควร และกิจกรรมอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น โดยได้รับงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนตำบลคำโตนด สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดปราจีนบุรีเป็นจำนวน 63,000 บาทสำหรับ 18 หมู่บ้าน แบ่งเป็นหมู่บ้านละ 3,500 บาท

“ลงแขก” ทำความดี

หลายคนอาจมองว่าเงินจำนวนสามพันกว่าบาทนี่เป็นเงินเพียงเล็กน้อย แต่ไม่น่าเชื่อว่าพวกเขาสามารถทำงานได้มากมาย เช่น กิจกรรม**ฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมถวายพ่อหลวง** ซึ่งได้ช่วยกันลงแขกทำความดีคือ หากมีกิจกรรมอะไรทุกคนทั้ง 18 หมู่บ้านก็ระดมแรงไปช่วยกันทำ เช่น ปลูกต้นไม้ริมทาง ตัดหญ้าทำความสะอาดบริเวณหมู่บ้าน ปรับปรุงซุ่มพ่อหลวงประจำหมู่บ้าน

กิจกรรมรณรงค์ห่างไกลยาเสพติด ด้วยการเดินรณรงค์เพื่อให้ทุกคนโดยเฉพาะเด็กและเยาวชนตระหนักถึงพิษภัยของยาเสพติด หรือ **กิจกรรมจิตอาสาพัฒนาชุมชน** มีการช่วยกันตัดหญ้าริมทาง ทำความสะอาดห้องน้ำวัด ช่วยกันปลูกต้นไม้บริเวณรอบๆ โรงเรียน ช่วยกันทำความสะอาดห้องน้ำในโรงเรียน นอกจากนี้ยังมี **กิจกรรมออกกำลังกาย** ด้วยการเดินสูดอากาศเพื่อให้ทุกคนมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง รูปแบบกิจกรรมก็มีหลากหลายสลับเปลี่ยนกันไปในแต่ละหมู่บ้านทั้ง 18 หมู่บ้าน

“ปัญหา” สลายด้วย “ปัญญา”

เมื่อต้องทำกิจกรรมที่หลากหลาย ปัญหาที่ย่อมมีมากมายตามมา แต่เขาถือคิดว่าถ้าทำงานได้ไม่มีปัญหาแสดงว่ายังไม่ได้ลงมือทำอะไร ปัญหาที่เกิดจากการทำงาน เช่น การขัดแย้งทางความคิด ก็พยายามแก้ด้วยการเคารพและรับฟังความคิดของผู้อื่น และช่วยกันระดมความคิดหาทางออก ทำให้งานต่างๆ ลุล่วงไปด้วยดี และงานยังสอนให้เขาได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ มากมาย เขาพบว่าระหว่างการทำงานนั้นมีข้อคิดที่เขาได้เรียนรู้ไม่จบสิ้น

“เมื่อก้าวสู่การเป็นผู้นำในการทำงาน ผมได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ มากมาย สิ่งที่ได้เห็นได้ชัดคือประสบการณ์การทำงาน โดยเฉพาะการเป็นผู้นำ ซึ่งผมมองว่าผู้นำไม่จำเป็นต้องโดดเด่น ไม่ใช่แค่หนึ่งเดียวในการทำงาน แต่ผู้นำคือผู้ที่สามารถแนะนำเพื่อน ๆ ได้ ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ วางแผนให้งานสำเร็จ”

นอกจากนี้งานยังสร้าง **“จุดเปลี่ยนสำคัญ”** ให้ชีวิตของเขาหล่อหลอมเขาไปสู่การพัฒนาศักยภาพของตนเองในทางที่ดีขึ้น

“หากย้อนไปในอดีตผมก็เป็นแค่เด็กเรียนธรรมดาคนหนึ่ง ที่อาจจะชอบพูด ชอบคุย มีสาระบ้าง ไม่มีสาระบ้าง แต่เมื่อได้เข้ามาทำงานให้กับสภาเด็กและเยาวชนก็เหมือนเรากลายเป็นตัวแทนเยาวชน เราจึงต้องเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับน้องๆ หลายอย่างในชีวิตก็เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น เช่น รู้จักแบ่งเวลาเรียนกับการทำงาน มีความรับผิดชอบ ใจเย็นและมีความรอบคอบมากขึ้น” เขาบอกว่า สิ่งเหล่านี้ยังทำให้เขารู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง รวมทั้งคนรอบข้างก็นิยมในความเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ด้วย

ปัจจุบัน “บี” จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียนสุวรรณวิทยา และกำลังจะเข้าศึกษาต่อในคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ซึ่งเชื่อว่าเขาจะกลายเป็นพ่อพิมพ์ที่ดีสำหรับเยาวชนรุ่นต่อไป ได้เป็นอย่างดี

นายอักรชัย กลักข์ยอม

ประธานสภาเด็กและเยาวชน จังหวัดปราจีนบุรี

โทรศัพท์ 084-864-7025

E-mail: akkrachai_@hotmail.co.th

เขียน “แผ่นดิน” ด้วย “หัวใจ”

สภาเด็กและเยาวชนอำเภอจังหวัดสระแก้ว

“เขียนแผ่นดินด้วยหัวใจ” ใครที่ได้ยินแล้วอาจคิดว่า เป็นชื่อหนังสือ เพราะความสวยงามของคำที่สื่อความหมายถึง “ใจ” คนได้เป็นอย่างดี แต่ในความเป็นจริงชื่อนี้เป็นเพียงชื่อโครงการที่สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดสระแก้วคิดขึ้น เพียงเพราะพวกเขาอยาก “ปลูกจิตสำนึก” เรื่องความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ให้ 3 สถาบันนี้สถิตย์อยู่ในใจของเด็กและเยาวชนชาวสระแก้ว รู้สึกภาคภูมิใจที่ได้เกิดมาภายใต้ร่มพระบารมีของในหลวง อยากให้เขาทราบประวัติศาสตร์ราชวงศ์ของไทย ขณะเดียวกันก็ถือโอกาสนี้อบรมให้ความรู้กับน้องๆ เรื่องการเขียนโครงการเพื่อทำความดีถวายในหลวงไปพร้อมๆ กัน

“บอย” อัครวินต์ พิรพลชยาธุระ ประธานสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดสระแก้ว เล่าถึงโครงการ “เขียนแผ่นดินด้วยหัวใจ” ว่า เป็นการทำงานร่วมกันของทีมงานจากสภาเด็กฯ วังน้ำเย็น วังสมบูรณ์ สภาเด็กฯ จังหวัด และสภาเด็กฯ อรัญประเทศ และเพื่อนๆ จากมหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตสระแก้ว รวม 6 คน

ที่เป็นหัวเรือใหญ่ขับเคลื่อนโครงการด้วยการนำน้องๆ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจากโรงเรียนเอกชน 3 แห่ง และโรงเรียนขยายโอกาส 1 แห่งฯ ละ 20 คน เข้าร่วมกิจกรรม 1 วัน เพื่อสร้างจิตสำนึกรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

กระบวนการ “ปลูกจิตสำนึก” รักประเทศไทย

กลางเดือนพฤษภาคม โครงการเขียนแผ่นดินด้วยหัวใจเริ่มต้นขึ้น เด็กๆ ทั้ง 80 คนถูกนัดหมายให้มารวมตัวกันที่มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตสระแก้ว โดยมีพัฒนาสังคมจังหวัดสระแก้วเป็นประธานในพิธีเปิด และสร้างบรรยากาศด้วยการนำจุดเทียน 3 เล่มที่หมายถึง **ความสามัคคี ความซื่อสัตย์ และความกตัญญู** จากนั้นจึงให้แง่คิดว่าหากประเทศไทยขาด 3 สิ่งนี้ไป ภัยพิบัติจะเกิดขึ้นมากมายในสังคม เมื่อประธานกล่าวจบ หน้าที่สร้างสีสันการอบรมก็ตกมาอยู่ในมือของ “บอย” และเพื่อนทีมสภาเด็กฯ ทันที

“บอย” เล่าให้ฟังว่า กิจกรรมแรกที่พวกเขาทำคือละลายพฤติกรรมของน้องๆ ก่อน แล้วจึงบอกเหตุผลของการจัดกิจกรรมในครั้งนี้ว่า ต้องการทำความดีถวายในหลวงและพระราชินี ผ่านการบรรยายให้ความรู้จากผู้ใหญ่ของพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสระแก้วว่า การเป็นคนดีทำได้อย่างไรบ้าง และการทำดีทำได้ง่ายๆ ไม่ยาก รวมถึงการบรรยายประวัติศาสตร์ความเป็นมาของประเทศไทย และพระราชกรณียกิจของในหลวง เพราะเห็นว่าเด็กรุ่นใหม่ไม่ค่อยได้มีโอกาสเห็นภาพที่พระองค์ท่านทรงงานในพื้นที่ทุรกันดาร พร้อมกับเปิดวิดิทัศน์ให้ดู เน้นการพูดการบรรยายที่สร้างจิตสำนึกว่าเหตุใดพระองค์ท่านจึงทรงงานหนักขนาดนั้นเพื่อพวกเรา

“ผมยอมรับว่าพี่ๆ จาก พมจ.พูดดีมาก สอดคล้องกับภาพที่นำมาฉาย ทำให้เด็ก ๆ หลายคนถึงกับร้องไห้ออกมา ผมเองยังขี้เลยครับ มันเป็นความรู้สึกที่ซาบซึ้งมาจากหัวใจ”

ปิดไฟ “ปฎิญาณ” ตน ...ต่อหน้าพระ

“บอย” บอกว่า ระหว่างที่น้องๆ บางคนกำลังร้องไห้ และยังตราตรึงอยู่กับอารมณ์ซาบซึ้งเมื่อครู ไฟทุกดวงในห้องประชุมก็ดับลงอย่างตั้งใจ ท่ามกลางความมืดและเงียบนั้น พี่ๆ ก็เริ่มตั้งคำถามกลับไปว่า **“หากน้องๆ จะทำอะไรสักอย่างเพื่อพระองค์ท่าน น้องๆ อยากทำอะไร”** เป็นคำถามที่ให้น้องๆ คิดไว้ในใจ สักครูใหญ่ๆ ก็ให้น้องๆ ทุกคนเปล่งชื่อตัวเอง นามสกุล พร้อมกับบอกความดีที่แต่ละคนต้องการทำออกมาให้ดังสุดเสียง เหมือนการปฏิญาณตนพร้อมๆ กัน

เมื่อสิ้นสุดการให้สัญญา เสียงเซ็งแซ่ของน้องๆ ทั้ง 80 คน ก็ดังกึกก้องไปทั่วทั้งห้องประชุมจนฟังไม่ได้ศัพท์ ท่ามกลางความมืดนั้น “บอย” บอกว่า เป็นบรรยากาศที่ซาบซึ้งและน่าปลาบปลื้มจนหลายคนขนลุกชูไปตามๆ กัน ทันทีที่ไฟทุกดวงถูกเปิดขึ้น ก็ได้อัญเชิญพระพุทธรูปมาไว้ด้านหน้าห้องประชุม โดยพระพุทธรูปองค์นี้ พวกเด็ก ๆ ตั้งใจจะนำทูลเกล้าถวายแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ แต่เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมจึงนำน้องๆ ทำกิจกรรมบางอย่าง

พระเจ้าอยู่หัวฯ แต่เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมจึงนำน้องๆ ทำกิจกรรมบางอย่าง

“เราขอให้น้องๆ 3 คนออกมาเป็นตัวแทนของเยาวชน นำเทียนไปต่อเทียน 3 เล่มที่ทำทานประธานจุดไว้เมื่อตอนเปิดงานเพื่อนำมาจุดธูปเทียนสักการะพระพุทธรูป แล้วก็มีการเชิญพานเงินพานทองมาตั้ง ตอนนี้อยู่ที่ทีมงานเริ่มแจกกระดาษรูปหัวใจให้น้องๆ 2 ชั้น สีเงินให้น้องเขียนความรู้สึกของตนที่มีต่อพระราชินี และสีทองเป็นของในหลวง เราบอกน้องๆ ว่าถ้ากระดาษนี้ถึงมือของทั้งสองพระองค์น้องๆ อยากจะบอกอะไรกับพระองค์ท่าน”

เขียนจากใจ...ถึงพระองค์ท่าน

หลังจากที่น้องๆ เขียนความรู้สึกลงไปเสร็จแล้วก็เดินออกมาด้านหน้า นำกระดาษรูปหัวใจมาอธิฐานต่อหน้าพระพุทธรูปในใจ ก่อนจะวางใส่พานถือเป็นอันเสร็จสิ้นพิธีกรรม เรียกได้ว่าเป็นการสร้างบรรยากาศและความรู้สึกรักในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ได้อย่างครบถ้วน ในช่วงบ่ายของวันเดียวกัน พี่ๆ เริ่มเข้าสู่กระบวนการฝึกอบรมการเขียนโครงการ โดยแบ่งน้องๆ ออกเป็นกลุ่มๆ ละ 5 คน ให้ตั้งชื่อทีม และช่วยกันคิดชื่อโครงการ ทีมละ 1 โครงการแต่มีโจทย์ว่าต้องเป็นโครงการที่เกี่ยวกับการทำงานจิตอาสา

“เรามีข้อแม้ว่าน้องต้องคิดโครงการที่ไม่ใช่การนำสิ่งของไปให้เท่านั้น เพราะโครงการแบบนี้มีมากแล้ว เราอยากให้น้องๆ คิดโครงการที่ยั่งยืนและเป็นการให้ที่มีเหตุผล ตอนนำเสนอโครงการพบว่ามียุทธศาสตร์ที่น่าสนใจ ที่ทำได้คือทีมไอติมยิ้มที่เด็กๆ คิดโครงการขายไอติมขึ้น เมื่อได้กำไรมากก็จะนำไปซื้อสมุด ดินสอ อุปกรณ์การเรียน หรือไปช่วยน้องๆ ที่ขาดโอกาส หรือโครงการนำเต้าหู้กุ๊ยโลกที่นำกำไรไปบริจาคให้กับผู้ด้อยโอกาส รวมถึงนำน้ำเต้าหู้ส่วนหนึ่งไปแจกให้ผู้สูงอายุที่อยู่ตามบ้าน เหมือนเป็นการมอบความสุขให้กับผู้สูงอายุ รู้สึกว่าแม้น้องๆ จะอยู่เพียงแค่ชั้นมัธยมต้น แต่เขาได้ขนาดนี้ พวกเรารู้สึกภูมิใจมาก”

โครงการที่น้องๆ คิดขึ้นจะถูกนำเข้าร่วมประกวดในโครงการ “มิราเคิล ออฟ ไลฟ์” ในทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี หากผ่านเข้ารอบก็จะได้รับเงินทุนให้ไปดำเนินโครงการ ผลปรากฏว่าโครงการที่น้องๆ เขียนขึ้นในวันนั้น ผ่านเข้ารอบไปถึง 3 โครงการ ได้แก่ โครงการไฮโดรโปนิกส์ เพื่อน้อง โครงการสอนอนามัยเพื่อน้อง และโครงการจับตาวายร้ายตัวจิ๋ว ซึ่งถือว่าเป็นความสำเร็จที่น่าภูมิใจของพี่ๆ สภาเด็กฯ และน้องๆ ที่เข้าร่วมกิจกรรมเป็นอย่างมาก

“บอย” บอกว่า เขารู้สึกประทับใจโครงการนี้มาก เพราะนอกจากจะทำให้น้องๆ เกิดสำนึกรักในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์แล้ว ยังสามารถสร้างจิตสำนึกในการเป็นเยาวชนอาสาที่มีความคิดสร้างสรรค์ในการทำงานเพื่อสังคมด้วย และยังทำให้เขาเข้าใจงานอาสาอย่างแท้จริง เพราะแต่ละโครงการที่น้องๆ เขียนมาไม่ได้เน้นเรื่องตัวเงินเลย แต่น้องๆ อยากทำกิจกรรมจิตอาสามากกว่า เท่าที่ได้คุยกับน้องๆ บางคนก็แม้ว่าโครงการเขาไม่ผ่าน เขาก็เดินหน้าทำโครงการด้วยงบประมาณของพวกเขาเอง เช่น กลุ่มไอติมยิ้มเขาก็รวมตัวกันทำไอติมไปขายสหกรณ์ของโรงเรียนแล้วนำกำไรไปเลี้ยงข้าวกลางวันน้องๆ ตามโรงเรียน ตชด. และที่สำคัญโครงการนี้ทำให้เขาได้เรียนรู้หลายอย่าง เกิดความเปลี่ยนแปลงในตัวเอง จากคนที่ไม่ค่อยได้รู้จักโลกกว้างก็มีโอกาสได้ร่วมงานกับเพื่อนกับผู้ใหญ่หลายหน่วยงาน ทำให้เข้าใจสังคมมากขึ้น และเขายืนยันว่า เขาจะสิ่งดี ๆ ต่อไปเพื่อสังคมและเพื่อตอบแทนในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ

นายอัศวินต์ พิรพลชยาวุธ

ประธานสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดสระแก้ว

โทรศัพท์ 083-090-3766

E-mail : sakaeoyouth@hotmail.com

รายนามคณะกรรมการด้านเด็กและเยาวชน
คณะกรรมการการพัฒนาสังคมและกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ
คนพิการและผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา

พลตำรวจโทยุทธนา ไทยภักดี	ประธานคณะกรรมการ
นายประสงค์ นุรักษ์	รองประธานคณะกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทิพย์วัลย์ สมุทรักษ์	อนุกรรมการ
นางจิตราภา สุนทรพิพิธ	อนุกรรมการ
นายเกื้อ แก้วเกต	อนุกรรมการ
นางสาวดารณี เวณจันทร์	อนุกรรมการ
นายจุลณี ตันเจริญ	อนุกรรมการ
ดร.ธนกฤต จิตรอารีย์รัตน์	อนุกรรมการ
นายทวีศิลป์ ไชยชนะ	อนุกรรมการและเลขานุการ
ร้อยตำรวจเอกหญิงเบญญาภา ทองเมืองหลวง	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
ศาสตราจารย์สม จาตุศรีพิทักษ์	ประธานที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
นางปวีณา หงสกุล	ประธานที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
นายอนันต์ วรดิพิพงศ์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
พลตำรวจตรีอิทธิพล พิริยะภิญโญ	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
นายกิจจา ชูประเสริฐ	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
นางสาวปราณี สัตยประกอบ	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
นายสัตวแพทย์วิศิษฐ์ วิชาศิลป์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
นายสมชาย เจริญอำนาจสุข	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
นายสนธิ แยมเกษร	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
นางชฎิลรัตน์ ทรัพย์อดแด	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
นางปิยาภรณ์ มั่นทะจิตร	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
ดร.จิรัชฌา วิเชียรปัญญา	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
ศาสตราจารย์เกียรติคุณนิพนธ์ คันทะเสวี	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
นายวัลลภ ศรีวรวิทย์กุล	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
นายสนธิ ศิลปวัฒนวิทยา	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
นายอรุณจักร์ คุรุวานิชย์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
นางสาวอริยชยา ตริคุณประภา	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
นางรัตนา กิติกร	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
นายหัสติษฐ์ ตั้งธนาวุฒิกุล	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

นายสาธิต อภัยโรจน์
นายประดัด ปรีชานุกุล
ดร.จิตรา ดุษฎีเมธา
บาทหลวงวอนซา ไชยเดช
ซิสเตอร์ศรินทิพย์ กิจสวัสดิ์
นายอภิชาติ พงษ์สวัสดิ์
นางสาวณัฐพร สันธนะวิทย์
นางสาวปิตินันท์ คูอมรพัฒนะ
นางสาวรัชต์ ไชยสุข

[illegible]

รายชื่อคณะอนุกรรมการตัดสินภาพยนตร์สั้น

พลตำรวจโทยุทธนา ไทยภักดี
นายอนันต์ วรดิพิงศ์
บาทหลวงอนุชา ไชยเดช
นายวุฒิตนัย อินทรเกษตร
นายนิมิต พิพิธกุล
นายหัสสดิษฐ์ ตั้งธนาวุฒิกุล
นายพิสุทธิ วงศ์พันธุ์
ดร.จิรัชมา วิเชียรปัญญา
นายเกษม อินทร์แก้ว
นายสุภาพ หริมเทพาธิป
มร.ว.เฉลิมชาติรี ยุคล
รศ.ดร.พรจิต สมบัติพานิช
นางปิยาภรณ์ มั่นทะจัตตร
ดร.สิขเรศ ศิริกานต์
นางชฎิลรัตน์ ทรัพย์อัดแ
นางสาวศิริพร ภิญโญศิริธ

[illegible]

รายชื่อเจ้าหน้าที่ฝ่ายเลขานุการ
ประจำคณะกรรมการการพัฒนาสังคมและกิจการเด็ก เยาวชน
สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา

นางสาวศิริพร ภิญโญศิริธร	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานฯ
นางสาวเพชรรัตน์ ฉัตรเพชร	วิทยาการปฏิบัติการประจำคณะอนุกรรมการด้าน เด็กและเยาวชน
นางสาวธนยา นิวาเวศน์	นิติกรชำนาญการประจำคณะกรรมาธิการ
นายดำรง วรรณสอน	นิติกรชำนาญการประจำคณะกรรมาธิการ
นางสาวจิตตินันท์ ประสารแสง	วิทยาการปฏิบัติการประจำคณะกรรมาธิการ
นางสาวฉัตรสุดา ศิริวงศ์	นิติกรปฏิบัติการประจำคณะกรรมาธิการ
นางกนกพร สาดประดับ	พนักงานธุรการปฏิบัติงานประจำคณะกรรมาธิการ
นายศุภกิตต์ ใจเย็น	พนักงานธุรการปฏิบัติงานประจำคณะกรรมาธิการ

ดำเนินการโดย

วุฒิสภา

กระทรวงศึกษาธิการ

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

สภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย

สื่อคาทอลิกประเทศไทย

มูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง

มูลนิธิสยามกัมมาจล ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)

